

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

B-215 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ
TRANSKRİPSİYONU

(H.1192-1193/M.1778-1779)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİNAN SAYIN

DANIŞMAN

Prof. Dr. Ahmet YİĞİT

KASIM 2017

MUĞLA

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

B-215 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ
TRANSKRİPSİYONU

(H.1192-1193/M.1778-1779)

YÜKSEK LİSANS TEZİ

SİNAN SAYIN

DANIŞMAN

Prof. Dr. Ahmet YİĞİT

KASIM 2017

MUĞLA

T.C.
MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TARİH ANABİLİM DALI

B-215 NUMARALI BURSA ŞER'İYYE SİCİL DEFTERİ TRANSKRİPSİYONU
(H.1192-1193/M.1778-1779)

SİNAN SAYIN

Sosyal Bilimler Enstitüsünce

"Yüksek Lisans"

Diploması Verilmesi İçin Kabul Edilen Tezdir.

Tezin Enstitüye Verildiği Tarih:17.11.2017

Tezin Sözlü Savunma Tarihi: 19.10.2017

Tez Danışmanı: Prof. Dr. Ahmet YİĞİT

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Bülent ÇELİK

Jüri Üyesi: Yrd. Doç. Dr. Muhammed Yazıcı

Enstitü Müdürü: Prof. Dr. Mehmet Marangoz

KASIM 2017

MUĞLA

TUTANAK

Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü'nün 24.08.2017 tarih ve 799/10 sayılı toplantısında oluşturulan jüri, Lisansüstü Eğitim-Öğretim Yönetmeliği'nin 24/6 maddesine göre, Tarih Anabilim Dalı Tezli Yüksek Lisans Programı öğrencisi Sinan Sayın'ın "B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defteri Transkripsiyonu (H.1192-1193/M.1778-1779)" adlı tezini incelemiş ve aday 19.10.2017 tarihinde saat 10:00 'da jüri önünde tez savunmasına alınmıştır.

Adayın kişisel çalışmaya dayanan tezini savunmasından sonra 60 dakikalık süre içinde gerek tez konusu, gerekse tezin dayanağı olan anabilim dallarından sorulan sorulara verdiği cevaplar değerlendirilerek tezin kabul edildiğine oy birliği ile karar verildi.

Tez Danışmanı

Prof. Dr. Ahmet YİĞİT

Üye

Yrd. Doç. Dr. Bülent Çelik

Üye

Yrd. Doç. Dr. Muhammed Yazıcı

YEMİN

Yüksek Lisans tezi olarak sunduğum "B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defteri Transkripsiyonu (H.1192-1193/ M.1778-1779)" adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurulmaksızın yazıldığını ve yararlandığım eserlerin Kaynakça'da gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak yararlanmış olduğumu belirtir ve bunu onurumla doğrularım.

17/11/2017

SİNAN SAYIN



YÜKSEKÖĞRETİM KURULU DOKÜMANTOSYON MERKEZİ

TEZ VERİ GİRİŞ FORMU

YAZARIN

Soyadı : SAYIN

Adı : SİNAN

Referans No: 10170277

TEZİN ADI

Türkçe : B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defteri Transkripsiyonu
(H.1192-1193/M.1778-1779)Y. Dil : Transcription of Bursa Court Registration Book B-215
(H.1192-1193/M.1778-1779)

TEZİN TÜRÜ: Yüksek Lisans

Doktora

Sanatta Yeterlilik

X

TEZİN KABUL EDİLDİĞİ

Üniversite : MUĞLA SITKI KOÇMAN ÜNİVERSİTESİ

Fakülte : EDEBİYAT FAKÜLTESİ

Enstitü : SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ

Diğer Kuruluşlar :

Tarih : 17.11.2017

TEZ YAYINLANMIŞSA

Yayınlayan :

Basım Yeri :

Basım Tarihi :

ISBN :

TEZ YÖNETİCİSİNİN

Soyadı, Adı : YİĞİT, AHMET

Ünvanı : Prof. Dr.

TEZİN YAZILDIĞI DİL : Türkçe

TEZİN SAYFA SAYISI: 401

TEZİN KONUSU (KONULARI):

1. Tarih
2. Hukuk

TÜRKÇE ANAHTAR KELİMELER:

- 1.Bursa
- 2.Şer'iyye Sicili
- 3.Bölge Tarihi
- 4.Osmanlı Tarihi
- 5.Sosyal Hayat
6. Aile Hukuku

İNGİLİZCE ANAHTAR KELİMELER:

- 1.Bursa
2. Court Registration
3. Regional History
4. Ottoman State
5. Social Life
6. Family Law

- | | |
|---|---|
| 1- Tezimdeki fotokopi yapılmasına izin vermiyorum | o |
| 2- Tezimden dipnot gösterilmek şartıyla bir bölümün fotokopisi alınabilir | o |
| 3- Kaynak gösterilmek şartıyla tezimin tamamının fotokopisi alınabilir | x |

Yazarın İmzası: 

17.11.2017

ÖZET

Hazırlamış olduğumuz Yüksek Lisans Tezi Başbakanlık Osmanlı Arşivlerinde B-215 numara ile kayıtlı ve H.1192-1193/ M.1778-1779 tarihlerini ihtiva eden Bursa Mahkemesine ait Şer'iyeye Sicil Defteridir. Çalışma ortaya konurken öncelikle defterin transkripsiyonu yapılmış ardından defterde yer alan kayıtlar üzerine kısa özetler verilmiş olup, ortaya çıkan konu başlıklarına göre tahlil yapılmaya çalışılmıştır. Tahlil kısmı üç bölümden oluşmaktadır. Birinci bölümde idari yapı, ikinci bölümde sosyal yapı, üçüncü bölümde ise ekonomik yapı ele alınmıştır. Defter ekonomik, sosyal ve kültür hayatının birçok unsurunu içinde barındırmaktadır. Örneğin evlilik, boşanma, miras gibi aile hukuku ile ilgili kayıtların yanı sıra, ticarete dair alım-satım işleri ve alacak verecek davaları, kefalet gibi ticaret hukukunun parçaları ve sosyal hayatta yer alan esnaf teşkilatı, vakıf, katl, yaralama gibi vs. konulara dair kayıtlar da bulunmaktadır. Ayrıca vergi toplama, sefer için asker talebinin yanı sıra ferman gibi devlet ile halk arasındaki ilişkiyi gösteren kayıtlar defterde en fazla ön plana çıkan konu başlıklarını ihtiva etmektedir. Çalışmanın son kısmında ise çalışma esnasında yararlanılan kaynakları gösterir Bibliyografyaya yer verilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Bursa, B-215, Şer'iyeye Sicili, Defter, Mahkeme Kayıtları.

ABSTRACT

This Master Thesis is registered with the B-215 number in the Prime Ministry Ottoman Archives. This thesis is Bursa Courthouse Book of Records containing the dates H.1192-1193 / M.1778-1779. When the study was revealed, firstly the book was transcribed. Then, brief summaries were given on the records in the book. An analysis was attempted per the emerging subject headings. The assay consists of three parts. The administrative structure is discussed in the first section, social structure has been dealt with in the second section, the economic structure is explained in the third section. The book contains many elements of economic, social and cultural life. Forexample, there are records related to family law, such as marriage, divorce, inheritance. It also includes trading and trade receivables and commercial events such as bail there are also records of topics which in the social life, such as artisan organization, foundation, murder, injury etc. Collecting taxes, registering soldiers for the expedition, as well as records showing the relationship between the state people, such as the imperial orders are the topics that are most foreground in the book. In the last part of the work, there is a bibliography that shows the resources that were used during the work.

Key words: Bursa, B-215, Sheriff Register, Book, Court Records.

ÖNSÖZ

Osmanlı Tarihi ile ilgili araştırmalarda arşiv belgelerinin önemi, bugün herkes tarafından kabul edilen yadsınmaz bir hakikattir. Gerek Osmanlı toplum yapısını gerekse bugünkü toplumsal yapımızı anlamada ve anlamlandırmada Şer'iyeye Sicilleri, toplumun ekonomik, sosyal, hukuk ve kültür kodlarını ortaya koyan vazgeçilmez kaynaklar olarak kabul edilmektedir. Toplumun idari, sosyal ve iktisadi hadiselerine dair kayıtların tutulduğu bu defterler, birinci elden arşiv malzemesi niteliğindedir.

Osmanlı Devletinde Şer'iyeye Sicilleri, gerek mahallinde kadılar tarafından mahkemeye yansıyan her türlü vakıa kayıtlarının tutulduğu defterler olmasının yanı sıra gerekse merkezden bölgeye yazılan resmi yazı kayıtlarının tutulduğu defterler olarak karşımıza çıkmaktadır. Bu açıdan bakıldığında bölge ve şehir tarihi gibi mikro tarih çalışmalarında Şer'iyeye Sicil kayıtları başvurulması gereken önemli arşiv vesikalarındandır. Nitekim "H.1192-1193/M.1778-1779" tarihli "B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defteri" de bu hususiyetle haiz önemli bir arşiv vesikasıdır. Çalışma olarak Şer'iyeye Sicil defterinin tercih edilmesinde yukarıda da zikredildiği gibi kadı sicillerinin siyasi, iktisadi ve sosyal hayat gibi birçok konu hakkında önemli bilgileri ihtiva etmesi etkili olmuştur. Ayrıca bu defterde merkez ile taşra arasındaki ilişkiyi ortaya koyan kayıtları bünyesinde barındırması tercih edilmesinde önemli bir etken olmuştur. Yukarıda izah edilen hususlara ilaveten ferman, hüccet, temessük vs. kayıt türlerini içinde barındırması sebebiyle Şer'iyeye Sicil Defterlerine dâhil olan B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defteri tez çalışması için tercih sebebi olmuştur.

Mamafih çalışmada şehir olarak Bursa'nın seçilme sebeplerine gelince; Bursa Osmanlı Devleti'nin kuruluş devrinden itibaren fiziki olarak bizzat Osmanlı padişahları tarafından şekillendirilmiş bir şehir olup, Osmanlı Devletine başkentlik yapmış önemli bir şehirdir. Ayrıca Bursa şehrinin Osmanlı Devletinin kuruluş aşamasında hem yönetim hem de sosyo-ekonomik ve kültür hayatının merkezini teşkil eden bir şehir olması nedeniyle B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defteri bu tür bir araştırmada gerek tarihi, siyasi, idari gerekse kültürel ve sosya-ekonomik yönden önemli bir potansiyele haiz olması sebebiyle tercih sebebi olmuştur.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defteri Başbakanlık Osmanlı Arşivinden alınmıştır. İlk aldığımız nüshanın mikrofilm çekimleri iyi olmadığından defter tekrar incelemek üzere talep edilmiş, nitekim bu talep üzerine defterin ikinci bir mikrofilm çekimi yapılmıştır. Çalışmamızda bu nüshadan yararlanma yoluna gidilmiştir. Defter toplamda 65 varaktan oluşmaktadır. Defterde 28.29.30. ve 61. varaklar bulunmamaktadır. Defterin sayfa numaralandırılması sonradan yapılmıştır. Defterin sağ sayfa numarası Osmanlıca ile yazılırken sol sayfa numarası ise Latince rakamla yazılmıştır. Sayfa numaralandırılmasında karışıklık olduğundan çalışmamızda

defterin sağ tarafındaki sayfa numarası temel alınmıştır. Sağ sayfa numarası örneğin A1,A2,A3 şeklinde numaralandırılmıştır. Sol sayfa numarası ise B1,B2,B3 şeklinde numaralandırma yoluna gidilmiştir. Defterde yer alan kayıt türleri içinde defterin orijinalinde herhangi bir numaralandırma işlemi yapılmadığından karışıklığa mahal vermemek amacıyla her bir kayıt için numaralandırma işlemi yapılmıştır. şöyle ki, kaydın başına sayfa numaralarını, sonrasında ise kayıt numarası yazılmıştır. Örneğin A1/1 burada A1 defterin safa numarasını gösterirken, (/) işaretinden sonra gelen rakam ise kayıt numarasını ifade edecek şekilde gösterilmiştir. Ancak ilk sayfaya hiçbir numaralandırma işlemi yapılmadığı için herhangi bir sayfa numarası verilmemiştir. Sadece buradaki kayıtlara C1-C2-C3 şeklinde numaralandırma yoluna gidilmiştir

Defterin fiziki yapısından kaynaklanan okuma zorluklarıyla karşılaşılmıştır. Defterin gerek zamanla yıpranması gerekse kâtibin yazımından kaynaklanan sebeplerden dolayı okuyamadığımız ya da okuduklarımızdan emin olmadığımız kelimeler bulunmaktadır. Defterde okunamayan kelimeler (...?) şeklinde gösterilirken, okunup ta emin olunamayan kelimeler için ise önce kelime yazılmış sonra soru işareti konulmuştur. Örneğin zekil(?) gibi. Bunun yanında defterde olmayıp bizim ilave ettiğimiz kelimeler [] paranteze alınarak gösterilirken, Osmanlıca metin içerisinde boş bırakılan yerler ise () paranteziyle gösterilmiştir. Ayrıca Osmanlıca metinde kâtip tarafından yazılmış ancak sonradan üzeri çizilmiş olan yerler ise (~~yüz doksan senesine~~) şeklinde gösterilmiştir.

Bu çalışma başta olmak üzere istifade ettiğim kütüphanemin oluşmasında büyük katkıları olan, ayrıca ilmi çalışmalarında maddi manevi desteğini esirgemeyen ve yapmış olduğumuz fikir teatileri sonunda zihin dünyamda yeni ufaklar açan değerli ağabeyim Emrullah SAYIN'a teşekkür ederim. Bununla birlikte gerek lisans eğitimim sırasında gerekse yüksek lisans aşamasında bana bu konuda bildiklerimi öğreten ve yol gösteren, yüksek lisans ve tez çalışmamda maddi ve manevi her türlü desteği esirgemeyen, daima sabır ve hoşgörü ile benimle ilgilenen sayđı değer hocam Prof. Dr. Ahmet YİĞİT'e teşekkür ederim.

SİNAN SAYIN

MUĞLA

İÇİNDEKİLER

ÖNSÖZ.....	I
İÇİNDEKİLER	III
KISALTMALAR.....	IX

BİRİNCİ BÖLÜM İDARİ YAPI

1. Görevliler.....	1
1.1. Kadı.....	1
1.2. Dizdâr	1
1.3. Kâimmakam	1
1.4. Nâip	2
1.5. Mübâşir	2
1.6. Müfettiş.....	2
1.7. Çavuş	3
1.8. Kethüdâ	3
1.9. Ağa	3
1.10. Kâtip	4
1.11. Müderris.....	4
1.12. Mütevellî	4
1.13. Ayân	5
1.14. Voyvoda	5
1.15. Muhzır	5
1.16. Zabıt	6
1.17. Mutasarrıf	6
1.18. Emîn	6
1.19. Mütesellim	6
1.20. Yeniçeri.....	7
1.21. Cizyedâr.....	7
1.22. Vezîr	7
1.23. Telhisçi	7
1.24. Defterdâr.....	7
1.25. Kazasker	8

1.26. Mîrâhur	8
1.27. Cebeci.....	8
1.28. Ocak İhtiyarları	8
1.29. Serasker.....	9
1.30. Sadrâzam.....	9
1.31. Topçu.....	9
1.32. Sipahi.....	9
1.33. Müteferrika	10
1.34. Ser-turnacı.....	10
1.35. İş Eleri.....	10
1.36. Çukadâr (Çâhadâr)	10
1.37. Beylerbeyi (Mîr-i Mîrân).....	10
1.38. Sancak Beyi (Mîr Livâ)	11
1.39. Şeyhülislâm (Müftü).....	11
1.40. Mubaya'acı.....	11
1.41. Alemdâr (Alemdârân).....	11
1.42. Sârbân (Sârbânbaşı)	11
1.43. Mekkâribaşı (Mekkâraci).....	12
1.44. Muhafız	12
1.45. Subaşı	12
1.46. Tahsildâr.....	12
1.47. Vekil-i Harç	12
1.48. Mühürdâr	12

İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL YAPI

1. AİLE HAYATI.....	14
1.2. Evlenme.....	14
1.2.1. Nikâh Akdi	14
1.2.2. Mehir (Mehr).....	14
1.2.2.1. Mihr-i Mü'eccel	15
1.2.2.2. Mihr-i Mu'accel	15
1.2.3. Talâk	15
1.2.3.1. Bâyinen Talâk	16

1.2.4. Muhala'a	16
1.2.5. Tefrik	17
1.2.6. Nafaka	17
1.2.6.1. İddet Nafakası	18
1.2.6.2. Çocuklar için Nafaka.....	18
1.2.7. Me'unet-i Süknâ.....	18
1.3. Mîrâs / Tereke	18
1.4. Vesâyet.....	19
2. SOSYAL HAYAT	21
2.1. Vakıf	21
2.2. Suç ve Cezalar.....	22
2.2.1 Had Suçları	23
2.2.1.1. Katl	23
2.2.1.2. Darp.....	24
2.2.1.3. Yaralama	24
2.2.1.4. Hırsızlık	24
2.2.1.5. Gasp	24
2.2.1.6. Otlak Yakma	24
2.2.2. Cezalar.....	24
2.2.2.1. Mu'ârazadan Men'	26
2.2.2.2. Tenbih	26
2.2.2.3. Hapis Talebi.....	26
2.2.2.4. İdam Talebi.....	26
2.2.2.5. Kürek Cezası Talebi.....	26
2.2.2.6. Sürgün Cezasının Affı.....	26
2.2.2.7. Hapis Cezasının Affı.....	27
3. KAYIP	27
4. KEFÂLET.....	27
4.1. Şahsa Kefâlet.....	27
4.2. Mal'a Kefâlet	28
5. KÖLE VE CARİYE.....	29
6. ESNÂF TEŞKİLATI	29
7. ŞİRKET.....	31

8. VEKÂLET	32
9. KEŞİF	36
10. TÂYİN - AZL	36
10.1. Tâyin	36
10.2. Azl	37
11. SULH	38
12. VELÂDET-i HÜMÂYÛN	38
13. İLÂM	38
14. HÜCCET	39
15. FERMÂN	39
16. TEMESSÛK	40
17. AYÂN SEÇİMİ	40
18. İHSÂN-I HÜMÂYÛN	41
19. ERMENİ CAMAATİ ARASINDA İHTİLAF ÇIKARMA	41
20. DAVANIN TÂYİN EDİLDİĞİ YERDE GÖRÜLMESİ	42
21. HALKTAN KANUNSUZ PARA TOPLANMASI	42
23. ZORBA TAİFESİNİN HALKTAN KANUNSUZ PARA-YEM- YEYİCEK TOPLAMASI	43
24. VEFAT EDEN KİŞİNİN TEREKESİNİN BAŞKENTE GÖNDERİLMESİ EMRİ	43

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EKONOMİK YAPI

1. VERGİLER	44
1.1. Alınan Vergiler	44
1.1.1. Kürekçi Bedeli Avârızı	44
1.1.2. Bedel-i Nüzûl (Sürsat Bedeliyyesi)	53
1.1.3. İmdâd-ı Seferiyye	62
1.2. Diğer Vergiler	63
1.2.1. İhtisâp	63
1.2.2. Cizye	63
1.2.3. Cürm-ü Cinayet	63
1.2.4. Bac-ı Bâzar	64
1.2.5. Tamga (Damga)	64
1.2.6. Tahmis-i Kahve	64
1.2.7. Adet-i Ağnâm	64

1.2.8. Resm-i Ağıl.....	65
1.2.9. Bac-ı Ağnâm	65
1.2.10. Saydı Mâhî Resmi	65
1.2.11. Resm-i Arûs	65
1.2.12. Resm-i Mücerret	66
1.2.13. Bad-ı Hevâ	66
1.2.14. Öşür.....	66
1.2.15. Resm-i Kovan.....	66
1.2.16. Resm-i Bostan	67
1.2.17. Tapu-yu Zemin	67
1.2.18. İntikâl	67
1.2.19. Yâve ve Kaçgun.....	68
1.2.20. Resm-i Otlak.....	68
1.2.21. Müjdegânî	68
2. ALIŞVERİŞ.....	68
2.1. Ev Alışverişi.....	71
2.2. Bahçe Alışverişi.....	71
2.3. Eşya Alışverişi	71
2.4. Bağ Alışverişi	71
2.5. Arsa Alışverişi	71
2.6. Dükkân Alışverişi	71
2.7. Koru Alışverişi.....	71
2.8. Borcu Karşılığında Ev Alışverişi.....	71
3. ALACAK-VERECEK DAVALARI.....	71
3.1. Para Alacak-Verecek Davaları	72
3.2. Ev Alacak-Verecek Davaları.....	72
3.3. Bahçe Satışından Kaynaklanan Alacak-Verecek Davaları.....	72
3.4. Eşya Alacak-Verecek Davaları	72
3.5. Altın Alacak- Verecek Davaları	72
3.6. Kira Alacak- Verecek Davaları	72
3.7. Borcun Taksitlendirilmesi.....	72
4. SEFER.....	73
4.1. Sefer İçin Asker Tedariki.....	77

4.2. Sefer İçin Kiralık Deve ve Bargir Tedariki	77
4.3. Serdengeçti Bayrağının İptali	77
4.4. Serdar Barağının İptali.....	77
4.5. Sefer İçin Kiralık Deve ve Bargirlerin Toplanması İçin İptali	77
5. MUKATA'A VE İLTİZÂM	77
5.1. Mukata'a ve İltizâm Bedeli İçin Verilen Temessükler	78
5.2. Malikâne.....	78
6. BURSA MÜFREDÂT DEFTERİ VE MASRAFLARIN TAHSİLİ	78
7. ENFİYE ÜRETİMİNİN BELİRLİ YERLERDE YAPILMASI	83
8. AYARI DÜŞÜK PARALARIN TOPLANMASI TALEBİ	83
9. TAKAS	84
10. KİRA	84
11. İSTANBUL İÇİN BUĞDAY TEDARİKİ	85
12. REHİN	85
13. HAVÂLE.....	85
14. VASİDEN EŞYA TESLİM ALMA	86
15. MÜSLÜMANLARA AİT MÜLKÜN GARİMÜSLİMLERE SATIŞININ YASAK OLMASI	86
16. PARA VERME	86
KAYNAKÇA.....	87
TRANSKRİPSİYON	93
METİN ÖZETLERİ	361
ÖZ GEÇMİŞ	401

KISALTMALAR

a.g.e.	adı geçen eser
a.g.m	adı geçen makale
a.g.s.	adı geçen sözlük
Bkz.	Bakınız
C.	Cilt
ev.	Çeviren
DİA	Diyanet İslam Ansiklopedisi
İA	İslam Ansiklopedisi
TDV	Türkiye Diyanet Vakfı
MSKÜ	Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi
SBF	Siyasal Bilgiler Fakültesi
H.	Hicrî
M.	Miladi
s.	sayfa
ss.	sayfa sayısı
S	Sayı
vb.	ve benzeri
vs.	vesair

BİRİNCİ BÖLÜM

İDARİ YAPI

1. Görevliler

1.1. Kadı

Kadı Osmanlı devletinde kazai ve adli salahiyeti olan kimsedir. Bugünkü hâkim (yargıç) ve müddei umumilerin (savcı) vazife ve salahiyetini nefsinde toplayan, şer'î ve örfî kanunlara göre hüküm veren kimsedir(Sertoğlu, 1986: 166; Ortaylı, 1975: ss.117-128; Uzunçarşılı, 2014b, ss. 83-126).

A1/1-A2/1-A2/2-A2/3-B2/1-A3/1-B3/1-B3/2-A4/1-A4/2-B4/1-A5/1-B5/1-A6/1
B6/1-A7/1-B7/2-A10/1-A10/2-B10/1-A11/2-A11/3-A12/1-B12/1-B13/2-A14/2-
A14/3-A15/1-B15/1-A15/2-A16/1-B17/1-A17/1-B18/1-A20/1-B20/1-A/21/1-
A/21/1-A21/3-B21/3-B21/4-A25/1-B25/1-A26/1-A27/1-A13/1-B13/1-B17/2-A54/1

1.2. Dizdâr

Kale muhafazasından ve kaledeki bütün askerlerden sorumlu olan komutandır (Yılmaz, 2010: 139). Osmanlı Devletinde daha ziyade kale ağası şeklinde kullanılmıştır. Dizdâr ehemmiyetli bir memuriyet olup, kalenin bütün ahvali kendisinden sorulmaktadır. Ayrıca dizdara hüküm gönderilebilmekte ve doğrudan doğruya emir tebliğ olunabilmekteydi (Pakalın,1983: 469).

A21/1

1.3. Kâimmakam

Osmanlı Devletinde birisinin yerine vekil olarak bırakılan kişidir (Fehmi Yılmaz, 2010: 304).

A1/2- B1/1-A2/3-A15/2-A40/3- B21/3- B51/2- A64/3-A47/3-A48/1

1.4. Nâip

Nâip; kelime anlamı vekil demek olup, Osmanlı hukukunda iki manaya gelmektedir. Birincisi; bütün kadılar, sultanın vekilleri olduklarından bunlara da nâip denilmekteydi ve bunun çoğulu olan nüvvâb idi. İkincisi ise, kadıların kendi yerlerine davaya bakmak üzere görevlendirdikleri şahıslara da nâip denilmekteydi (Akgündüz, 1988: 72). Osmanlı Devletinde kadılar tayin edildikleri halde bazı yerlere bizzat gitmeyebilirler, kendi adlarına karar yetkisine haiz olan nâiblerini gönderebilmekteydi. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde fermanlarda ikinci manası kullanılırken diğer kayıtlarda ise yaygın olarak birinci manası kullanıldığı görülmektedir.

A1/2-A2/3-A3/1-B3/2-B4/1-A5/1-A10/1-A10/2-B10/1-A12/1-B13/2-A14/3-B15/1-A16/1- B18/1-A20/1-A21/3-A26/1-A27/1-A62/1-A63/1-B17/2

1.5. Mübâşir

Mübâşir; bir işe başlayan ve başlayıcı manalarını ifade etmekte olup, Osmanlı adliye teşkilatında ise ifade ettiği iki manası mevcuttur; bunlardan birincisi: mahkemelerde celb ve tebliğ işlerinde kullanılan memurdur. Bu manada muhızır ile eş anlamlıdır ve mübâşirler bazen çavuşların vazifesini de yapmakdaydı. İkincisi ise Tanzimat'tan önce devletçe gördürülmesi veya soruşturulması lazım gelen bir işin yapılmasına veya soruşturulmasına görevlendirilen memurdur (Akgündüz, 1988: 74).

A2/1-A2/3-B4/1-A5/1-B5/1-A6/1-B6/1-A7/1-B8/1-A10/1-B10/1-A11/3-B13/2-A14/3- A17/1- B18/1-B20/1-A/21/1- B21/4-A25/1- B24/1-A43/1

1.6. Müfettiş

Herhangi bir konuda inceleme ve araştırma yapmak üzere merkez tarafından gönderilen tam yetkili memurdur (Yılmaz, 2010: 469).

A15/2- B15/1-B21/3-A62/2

1.7. Çavuş

Eski Türk devletlerinde de mevcut olup Osmanlıların ilk zamanlarında elçilik, siyasi haberleşme, idari işler gibi önemli hususlarla görevli iken gittikçe iş alanları daralan ve sonraları görevleri dîvân-ı hümâyûnda hizmet etmek, padişahın yanında ve hizmetinde bulunmak olan kimselere verilen isim; padişaha ve paşalara bir nevi yaverlik yapan kimseler olmuşlardır(Ayverdi, 2006: 539; Pakalın, 1983: ss.332-336).

A2/1-B2/1-B3/1- A12/1-B12/1-B13/2-A14/1-B20/1-A/21/1-A57/1

1.8. Kethüdâ

Kethüdâ; dar manasıyla itimat olunur, bir yeri idareye memur kimsedir. Türkçede kâhya şeklinde de kullanılmıştır. Kâhya geniş manada ise daima bir kimsenin maiyetinde ve onun direktifiyle çalışan, şahsına itimat edildiği için teferruatlı işlerin idaresi terk olunmuş bulunan kimse anlamını ifade etmektedir. Teşkilat tarihinde bu unvan hemen daima gördüğü işle birlikte anılmıştır (Sertoğlu, 1986: 183; Uzunçarşılı, 1988c: ss. 256-259).

A3/1-B3/1-B3/2-A4/1-A4/2-A5/1-A21/3-B21/1-B21/4-A53/1-B55/1-A63/1-A22/1-A31/1-A45/1- A58/2-B58/1-A59/1-B60/2-B32/3-A36/2

1.9. Ağa

Muhtelif Türkçe lehçelerinde aka, akay, agay, ağa şeklinde kullanılan bu kaleme yerine göre büyük baba, büyük kardeş, aile büyüğü, efendi manasına gelmektedir. Osmanlı Devletinde memur ve ulemâ sınıfı için efendi, beylerbeyi ve daha yüksek memurluktakiler için paşa tabiri kullanıldığı gibi ordu, saray memur ve mensupları için ağa tabiri kullanılırdı. Yine, halkın ileri gelenlerine, esnaf kethüda ve yiğit başlarına, taşra ayan ve eşrafına da ağa denilirdi (Sertoğlu, 1986: 7; Sümer, 2000: ss. 451-452).

A2/3-B2/1-B3/1-B4/1-A10/2-B10/1-B11/1-B15/2-A18/1-B21/1-A25/1-A50/1-B50/2-A51/1-A51/2-B51/2-B52/1-A53/1-B55/2-A62/1-A62/2- B62/1-B62/2- B62/3-B63/2-B63/3-A64/3- B64/1-B64/3-A65/1-B65/1-B24/1-A54/1-A31/1-B33/2-A34/2-

B35/2-A37/2-A39/1-B39/2-B40/1-A41/3-B41/1-B41/2-A42/1-A42/2-B42/2-A43/1-B43/1-B43/3-A44/1-B44/1-B44/2-A45/1-B45/1-A47/1-B48/1-A49/1-A49/2

1.10. Kâtip

Kâtip; kelime olarak manası yazıcı, müstensih demektir. Osmanlı devletinde dîvân-ı hümayûn ve dîvân tutanaklarını defterlere geçiren memurdur. Bunlardan ayrı tahrirleri yapan eminlerin yanında birer kâtip de bulunur ve ayrıca Tanzimat'tan sonra Bâbiâlî dairelerinde çalışan memurlara kâtip denilmekteydi (Ünal, 2011: 367; Afyoncu ve Ahıskalı, 2000: ss.53-55).

A20/1-B21/3-B64/3-B65/1-A40/3-B41/2-A42/2-B44/1-A46/1-A47/1-A47/2-A47/3-48/1-A50/2-B50/1-A53/1-B53/1-B55/1-B55/3-56/1-B56/2-B57/1-A58/2-A59/1-B60/1-B32/4-A33/1-A33/3-B33/2-B34/2-A35/1-A35/3-B35/1-B35/2-A36/1-A36/2-A38/2-B38/1-B38/2-A39/1-B39/1-B39/2-B39/3

1.11. Müderris

Medresede ders vermekle salahiyyetli kimsedir(Ünal, 2011: 495). İlmiye teşkilatında kadılık ve müftülükle birlikte oluşan üç temel görevliden birisidir (Fehmi Yılmaz, 2010: 467; Uzunçarşılı, 2014b: ss.55-88).

B20/1-B52/1-A55/1-A56/2-B24/1-A44/3-B46/1-B48/1-B40/2-B42/2-B43/3-A47/3-B48/1- A51/1-A53/1-B56/2-B60/1-A38/1

1.12. Mütevellî

Vakıf işlerini ve çıkarlarını şeri hükümler ve vakfiyye şartları çerçevesinde idare etmek ve gözetmek için tayin edilen kişidir. İki çeşittir. Birincisi, vakıf şartnamesi gereğince tayin edilen mütevellîdir. İkincisi ise, şartname gereği idaresi boş bulunan bir vakfa hâkim tarafından tayin edilen mütevellîdir. Mütakellim ala'l-vakf'da denmektedir (Fehmi Yılmaz, 2010: 488). Osmanlı devrinde vakıf işlerinin murakıbbı, mütevellîlerin amiri kadılardı. Mütevellîlerin memuriyetlerini hükumete izafeten kadılar tasdik ederdi. Mütevellîlerin hesaplarını gören, vakıfların şartlarını hakkıyla ifaya davet eden, dinlemezse veya yapmazsa azledilip yerine başkasını tayin eden kadı

idi. Bir mütevellinin vakfın şartlarını iyi yapmadığı ihbar ve şikâyet edilirse kadı dinler ve mütevelliyi sorguya çekebilirdi (Pakalın, 1983: 640).

A12/1- A15/2- B15/1- B15/2- A37/2- A40/3- B20/1- B21/3- B51/2- A63/2- B63/1- B37/2-A47/3-B47/2-A48/1-A49/1

1.13. Ayân

Ayân şehrin ileri gelenleri, eşraf anlamında olup, Osmanlı Devletinde ise şehir ve kasabalarda halk tarafından seçilen, vergilerin masrafların dağıtılması ve toplanması gibi hususlarda kadılar ve valilere karşı halkın vekili durumunda olan kimsedir (Ayverdi, 2006: 225; Özkaya, 1977) .

A16/1- B18/1- A/21/1- A21/3- B21/4- A27/1- A3/1 -B4/1-A5/1-B5/1- A7/1-A10/1- A10/2- B10/1- A11/3- A12/1- A14/3

1.14. Voyvoda

Kelimenin aslı Slavca olup voy-voda sözlerinden mürekkeptir ve asker sürücü demektir. Osmanlı Devletinde ise Eflak, Boğdan ve Erdel prenslerine devlet tarafından verilen unvandır (Maxim, 2000: 127). Bundan başka Osmanlı Devleti tarafından iltizam olarak verilen bir yerin vergilerini toplamaya memur edilmiş kimselerle, vezirlerin kendi haslarının yıllık gelirini tahsil için gönderdikleri kimselere de voyvoda denilmekteydi(Ünal, 2011: 721; Pakalın, 1983: 598).

A12/1- A26/1- A27/1

1.15. Muhzır

Muhzır; sözlük anlamı itibariyle huzura getiren ve ihzar eden manasını ifade etmektedir. Terim olarak ise davacı ve davalılar mahkemeye celbeden ve icabı halinde bu günkü emniyet görevlilerinin ve savcının bazı görevlerini ifa eden memur demektir(Akgündüz, 1988: 72).

A62/1- A54/1- A40/1-A40/3-B41/2-B42/1-B43/3-B44/1-B44/2-A45/1-A46/1-A47/1- A47/2-A47/3-A48/1-A49/2-A50/2- B50/1-A51/1-B53/1-B55/1-B55/3-A56/1-

B56/1-B56/2-B57/2-A58/2-B58/1-A59/1-B60/1-B32/1-A33/1-B34/2-A35/1-A35/3-
B35/1-B35/2-A36/2-A38/2-B38/1-B38/2-A39/1-B39/1-B39/3

1.16. Zabit

Zabit; "tutan, zapturapt altına alan, yöneten kimse" anlamında olan bu kelime daha ziyade bir unvan olarak kullanılmış ve zabitan şeklinde çoğulu da yapılmıştır. Evkaf zabiti, vilayet zabiti vb. örneklerde de görüldüğü gibi zabitler, genellikle işin yapılmasına veya bir yerin denetlenmesini belirten görev yeriyle birlikte anılmıştır (Özcan, 2000a: ss.60-61).

A5/1-B5/1-A7/1-A5/1- B5/1- A7/1- A10/2- A12/1- A16/1- B18/1- B21/4- A27/1-
B63/2- A13/1

1.17. Mutasarrıf

Herhangi bir dirliğe tasarruf eden, onun miri gelirini almaya hak kazanan kimse olup(Ünal, 2011: 492), Osmanlı taşra teşkilatında ise sancak veya livanın mülkü amiri için kullanılan unvandır (Örenç, 2000: 379).

A2/1- B3/2- A4/1- B7/1- A10/1- A11/2- B18/1- B25/1 -A26/1

1.18. Emîn

Osmanlı devlet teşkilatında bazı hizmetleri yürütmekle görevli kimsedir (Sahillioğlu, 2000: 111).

B2/1-B7/2- A11/2- A20/1- B13/1

1.19. Mütesellim

Mütesellim; kelime manası teslim alan demek olup, Osmanlı Devletinde Tanzimat'tan önce vali ve mutasarrıflar adına vergi toplamakla görevli memurdur. Eskiden kendisine büyük idari mansıplar tevcih olunanların ve kendileri gelinceye kadar idare etmeğe memur ettikleri kimselere de bu isim verilmekteydi (Ünal, 2011: 507).

B3/2-B6/1- A11/3- A12/1- A16/1- A17/1- A21/3- B21/4- A26/1- A13/1

1.20. Yeniçeri

Osmanlı ordusunun XIV. yüzyılın ikinci yarısında kurulan ve II. Mahmud zamanında 1826'da kaldırılan piyade askeri sınıftır (Ayverdi, 2006: 3407; Göksel, 2009; Uzunçarşılı, 1988a: ss.144-705).

A12/1-B13/2-B21/4- A57/1- A13/1- A31/1 B4/1-A5/1-A7/1- B10/1

1.21. Cizyedâr

Hristiyan tebaadan alınan cizyenin tahsiliyle mükellef olan memurdur (Pakalın, 1983: 303).

A12/1-B14/1- B62/1

1.22. Vezîr

Osmanlı devletinde askeri ve idari salahiyeti haiz en büyük rütbeli memurdur (Ünal, 2011: 718; Uzunçarşılı, 1988c, ss.111-179).

B3/2-A 5/1- B5/1- A7/1-A10/1- A11/2- A11/3- A12/1- A16/1- B18/1- A/21/1- A21/3- B25/1-A27/1- A63/2- B63/3- A44/3

1.23. Telhisçi

Sadaret makamından padişaha gönderilecek yazıları özet haline getiren görevlidir (Ayverdi, 2006: 3099).

B63/3- B64/1

1.24. Defterdâr

Osmanlı Devletinde mali işlerden birinci derecede sorumlu olan kimsedir (Aydın, 2014: 137; Uzunçarşılı, 1988c: ss.95-110).

B18/1

1.25. Kazasker

Kazasker; Osmanlı devletinde esas olan askeri sınıfa ait dava, veraset vs. şer'î ve hukuki muamelat gibi konulara bakan kişidir (Uzunçarşılı, 1988c:228) Ayrıca kazasker Osmanlı'da dîvân-ı hümâyûn'un üyesi ve eğitim teşkilatının sorumlu kişisidir (İpşirli, 2000: 140).

A2/3- B20/1

1.26. Mîrâhur

Saray hayvanlarına ve bunların takımlarıyla sair hususatına bakar ve bundan başka hayvan yetiştirmek hususunda muhtelif teşkilat ile alakadar olan kişilere denmektedir (Uzunçarşılı, 2014a: 471).

A4/1

1.27. Cebeci

Cebeciler; yeniçerilere ait ok, yay, tüfek, kılıç, kazma, kürek, barut, fitil, kurşun, zırh, tulga, harbe ve buna mümasil harp aletlerini tedarik ile muhafaza eder ve muharebe zamanında cebeciler bunları cepheye götürürler ve orada bunlardan lüzumu kadarını yeniçerilere tevzi edip muharebeden sonra tekrar geri alarak tamire muhtaç olanları tamir ile muhafaza eden askeri gruptur (Uzunçarşılı, 1988b: 3).

A12/1

1.28. Ocak İhtiyarları

Yeniçeri ocağının ileri gelenleri hakkında kullanılan bir tabirdir. Memleketin buhranlı zamanlarında yapılan toplantılara bunlar da çağrılır, reyleri alındığı görülmektedir (Pakalın, 1983:712).

B4/1- A10/2- B10/1- B13/2- B18/1

1.29. Serasker

Serasker; kelime olarak "baş asker, ordu kumandanı, başkumandan" anlamında olup, Osmanlı Devletinde ise sefere çıkan orduya kumanda edenlere klasik dönemde genellikle serasker ve ser-dar, son dönemlere doğru yalnızca serasker unvanı verilmiştir. 1826'da Yeniçeri Ocağı'nın kaldırılmasının ardından kurulan yeni ordu ve askeri teşkilatla birlikte seraskerlik Osmanlı kara ordusunun en yüksek rütbeli kumandanın ünvanı olmuştur (Çelik, 2000: ss.547-548; Pakalın, 1983: ss.176-177).

A 5/1- B5/1- A7/1- B10/1- A11/3- A31/1

1.30. Sadrâzam

Osmanlı İmparatorluğunda hükümetin başı demektir. Devlet işlerini idarede padişaha mutlak yetkilerle vekâlet eden bir kimse, baş vezirdir. Başlangıçta unvanı sadece vezir iken, vazifelerin sayısı artınca, diğerlerinden ayırmak için vezir-i azam denmeye başlanmıştır. Ayrıca sadr-ı âli, sahip-i devlet, vekil-i mutlak da denirdi (Yılmaz, 2010: 558; Uzunçarşılı, 1988c: s.111-179).

A7/1- A16/1- A27/1- A64/3- A13/1-A43/1

1.31. Topçu

Osmanlı devletinde topların kullanılması, bakımı, ikmali ve taşınması ile uğraşan askeri sınıftır (Ayverdi, 2006:3182).

A12/1

1.32. Sipahi

Kapıkulu süvarilerinin birinci bölümüdür. Kırmızı bayrak taşıdıklarından kırmızı bayrak bölümü de denmekteydi (Yılmaz, 2010: 587).

A12/1- B17/1

1.33. Mütferrika

Mütferrika; denilen hizmet efradı, hademe demektir. Hükümdarın maiyetinde bulunduğu gibi vezirlerin ve diğer başka hizmetlerin de mütferrikaları bulunmaktaydı (Uzunçarşılı,2014a:.411).

A12/1

1.34. Ser-turnacı

Yeniçeri ocağının büyük zabitlerinden olup hasekilerden evvel ve saksoncu başıdan sonra gelirdi. Turnacılar cemaat ortalarının altmış sekizincisini teşkil ederler ve kumandanlarına turnacı başı veya ser-turnacı denirdi (Ünal, 2011: 697).

A2/3-B4/1-A6/1-A10/2- B10/1- B13/2-A14/1

1.35. İş Erleri

Taşrada görev yapan beylerbeyi, sancakbeyi, subaşı ve saire türünden her türlü devlet memurlardır (Ünal, 2011: 355).

A3/1-B4/1-A5/1- B5/1- A7/1- B10/1- A11/3- A14/3- B18/1- A/21/1- B21/4

1.36. Çukadâr (Çâhadâr)

Çuhadâr; Osmanlı'da alaylarda ata binerek hünkârın gerisinde gider ve padişahın yağmurluğunu taşır ve ayrıca hükümdarın kaftan ve kürklerine bakmak gibi muhtelif işleri yapmakla vazifeli olan kişidir (Uzunçarşılı, 2014a: 334).

A16/1-B63/3- B24/1- A54/1- B58/1- B42/2

1.37. Beylerbeyi (Mîr-i Mîrân)

Osmanlı taşra teşkilatında en büyük idari birim olan eyalatin askeri ve idari amiridir (İpşirli, 2000b: 69; Pakalın, 1983:545; Mehmet Ali Ünal, 2011:ss.114-115).

A12/1- A16/1- B18/1- B25/1- A26/1- A27/1

1.38. Sancak Beyi (Mîr Livâ)

Sancak denilen idari bölgenin başındaki yönetici, yani sancak beyidir (Yılmaz, 2010: 437; Pakalın, 1983: 545; Ünal, 2011: ss.591-592).

A12/1

1.39. Şeyhülislâm (Müftü)

Osmanlılarda dört ehl-i sünnet mezhebinde hanefi fihki üzerine kendisine sorulan umumi ve hususi şer'î ve hukuki meselelere ait dini hükümlere uyarak karar veren zata verilen addır (Uzunçarşılı, 2014b: 18).

A2/3- B20/1

1.40. Mubaya'acı

Mubaya'acı; alım satım işlerine bakmakla görevli olan memurdur (Ayverdi,2006: 2106).

A3/1

1.41. Alemdâr (Alemdârân)

Alemdâr; bayrak taşıyanlar hakkında kullanılan bir tabirdir. Bundan başka, yeniçeri ocağının muhtelif bayraklarını taşıyanlara da bu isim verilir ve birincileri bunlardan ayırmak için alemdar-ı hassa denirdi (Ünal,2011: 33; Özcan, 2000b:ss.363-364).

B4/1- A10/2- A31/1

1.42. Sârbân (Sârbânbaşı)

Deveci demek olup has ahıra ait develere bakan kimselerdir. Bu develerin miktarı bin kadar olup ekseriya şehir dışında kışlıkları bulunurdu. Sârbânların amirine sârbânbaşı denmekteydi (Ünal, 2011:594).

A5/1- A7/1- A11/3

1.43. Mekkâribaşı (Mekkâraci)

Askeri nakliyat işlerinde kullanılan yük hayvanlarını işletenlere makkâreci, bunların başına da mekkâribaşı veya mekkârecibaşı denmekteydi (Ünal, 2011: 457).

A7/1- A11/3

1.44. Muhafız

Büyük devlet adamlarını veya saray ve konakları korumakla görevli askerdir (Fehmi Yılmaz, 2010: 446).

A10/1- A21/3

1.45. Subaşı

Osmanlıda şehirlerin güvenliğini sağlayan görevli kimsedir (İlgürel, 2000: ss.447-448; Yazıcı, 2009).

A12/1

1.46. Tahsildâr

Osmanlı Devletinde vergi ve alacakları toplamakla görevli kimsedir (Ayverdi, 2006: ss.2999-3000).

B14/1

1.47. Vekil-i Harç

Osmanlı Devletinde yeniçeri ortası ve bölüklerinde iaşeyi sağlamak ve yemek listesini düzenlemekle görevli ikinci derecedeki yeniçeri zabitidir (Ayverdi, 2006: 3312; Pakalın, 1983: 586).

A15/1- B41/1-B33/23

1.48. Mühürdâr

Sadrâzam ile nazır ve valilerin mühürlerini muhafaza edip gerekli evrakı mühürleyen

memurdur (Yılmaz,2010: 471).

A62/1



İKİNCİ BÖLÜM

SOSYAL YAPI

1. AİLE HAYATI

1.2. Evlenme

1.2.1. Nikâh Akdi

Evlenme yani nikâh; karı koca arasında beraber yaşamaya ve yardımlaşmaya müsaade eden ve taraflara karşılıklı hak ve vazifeler yükleyen bir akittir (Aydın, 1985: 12). Bu akit İslam'a göre, evlenecek erkek ile kadın arasında akdedilen nikâhın geçerli olabilmesi için resmi bir memurun veya bir din adamının huzurunda yapılması gerekli olmayıp, sadece iki erkek şahit yeterlidir. Ancak, nikâhın önemi ve sosyal hayattaki etkisi sebebiyle oldukça erken devirlerden itibaren, akdın hukuki yönünü bilen bir kişi huzurunda yapılmasına itina gösterilmiştir (Kurt, 1998: 43). Osmanlı Devletinde de nikâh akitleri de ya kadı huzurunda ya da din görevlisi huzurunda kıyılmaya itina gösterilmiştir. Evlenme akitleri sicil kayıtlarına kaydedilmekteydi, ancak hepsini kayıt edildiğini söylemek mümkün değildir. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde evlenme akdiyle ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır. Bundan hariç evlenme akdi gerçekleşmiş olması muhtemel olup, yalnız sicil kayıtlarına yansımaması kuvvetle muhtemeldir.

A36/1

1.2.2. Mehir (Mehr)

Mehir ya da mehr; sözlükte ücret manasına gelmektedir (Aydın, 2000: 389). İslam hukukunda ise nikâh akdinin sonucu olarak kocanın karısına ödemek zorunda olduğu hediye; para ve maldır (Ünal, 2011: 455). Tüm nikâh kayıtlarında zikredildiği görülen mehir, akit esnasında miktarlarının tayin edilip edilmemesine ve ödeme vaktine göre çeşitli isimlerle anılmaktadır. Miktarı tayin edilen mehre "mehr-i müsemma", tayin edilmeyene "mehr-i misl", akit sırasında peşin ödenen mehre "mihri mu'accel", bilahare evlilik içerisinde veya evliliğin sona ermesiyle ödenen mehre de "mihri-

mü'eccel" denilmektedir (Kurt, 1998: 44).

Mehir için İslam hukukunda bir üst sınır tespit edilmemiştir. Ne kadar yüksek olursa olsun tespit edilen mehri koca ödemek zorundadır. Yalnız burada istisna olan durum Osmanlı Devletinde sadece yeniçeriler için 1000 ve 600 akçalık iki üst sınır getirilmiştir. Bunun sebebi ise yeniçerilerin evlenmelerinin yasak olmasıdır (Aydın, 1985: ss.103-104).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde mehirle ilgili 23 adet kayıt bulunmaktadır. Bunlardan 22 âdeti mihr-i mü'eccel, 1 âdeti de mihr-i mu'accel kayıdır.

1.2.2.1. Mihr-i Mü'eccel

A2/2-A33/1-A33/3-A34/2-B35/1-A36/1-A36/2-A38/1-B38/1-B39/1-B39/2-B39/3-A40/1- B42/1-B42/2-A44/3-A50/1-A50/2- B50/1-A56/1-A58/2-B60/2

1.2.2.2. Mihr-i Mu'accel

A36/1

1.2.3. Talâk

Evlilik akdinin bitmesi yani boşanma işlemi ise üç şekilde gerçekleşmektedir. Bunlar; talâk, muhala'a ve tefrik'tir. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde boşanma türlerinden bayinen talâk ve muhala'a mevcuttur. Tefrik bulunmamakla birlikte burada kısaca malumat verilecektir.

Talâk; yani boşanmanın kelime anlamı olarak sözlükte "serbest kalmak, serbest bırakmak, bağından kurtulmak, bağını çözmek" anlamına gelmekte olup, İslam fikhında belli lafızlarla nikâh akdinin bozulmasını ifade etmektedir (Acar, 2000a: 496). İslam hukukunda talâk yetkisine sahip olan esas itibariyle kocadır. Kadının boşanma yetkisi ise koca nikâh anında veya daha sonra karısına da bu yetkiyi verirse, kadında verilen bu yetki çerçevesi dâhilinde boşanma hakkını kullanabilir (Aydın, 1985: 110). Talâk; bayin-i talâk ve ric'i talâk olmak üzere ikiye ayrılmaktadır.

Bayin-i talâk; kocaya, boşadığı karısına ancak yeni mehr ve yeni nikâhla dönme hakkı tanıdığı boşanmadır. Ric'î talak ise; belli şartlarla yeni bir nikâh akdine ihtiyaç duyulmadan boşanma iradesinin geri alınabildiği talâk çeşittir. Şartları; evliliğin zifafla fiilen başlamış olması, talâk iradesinin şiddet ve abartı içermeyen sözlerle yapılmış olması gerekmektedir (Cin ve Akgündüz, 1989: 9). Bu sebeple islam, talâğın sınırını belirlemiş olup, sınır koymasının nedeni ise kadının rencide edilmesini önlemektir. Talâk-ı selâse ile erkek; üç defa boşadığı kadına artık geri dönmez (Aktan, 1992: 406). Kadınla tekrar nikâhlanabilmesi için kadının başka bir erkekle yeniden evlenip boşanması (hülle) gerekmektedir (Cin ve Akgündüz, 1989: ss.84-45)

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde bayinen talâkla ilgili 10 adet kayıt bulunmaktadır. Defterdeki ikinci en fazla boşanma şeklidir.

1.2.3.1. Bâyinen Talâk

A33/1- A38/1-B39/1-B42/1-B42/2-A50/1-A50/2-B50/1-A58/2-B60/2

1.2.4. Muhala'a

İslam hukukunda evliliğin sona erdirmeye yetkisi temelde kocaya verilmiştir. Ancak evlilik hayatından mutlu olmayan ve bu sürdürmek istemeyen kadın, kocasının bu hususta herhangi bir kusur bulunmasa da mehir, iddet nafakası gibi vb. haklarından vazgeçerek boşanma talebinde bulunabilir. Muhala'a adı verilen bu uygulama kaynağını Kuran-ı Kerim'den almaktadır. Özünde karı ile kocanın karşılıklı anlaşarak ayrılmaları yatan muhala'a, şer'iyeye sicillerinde en çok rastlanan evliliği sonlandırma şeklidir. Erkek, talak hakkının kendisine yükleyeceği mali mükellefiyetlerden kurtulma imkanını sağladığı için bu tür boşanmayı daha çok tercih etmiştir (Maydaer, 2007: 311).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde muhala'a ile boşanmayla ilgili 13 adet kayıt bulunmakta olup, nitekim en fazla tercih edilen boşanma şekli olarak karşımıza çıkmaktadır. Defterdeki muhala'a ile boşanmalarda erkek talakın kendisine yüklediği mükellefiyetlerden kurtulduğuna dair kayıtlar bulunmasının yanında, bu mükellefiyetlerin kısmen üzerine aldığına dair kayıtlarda bulunmaktadır.

Defterde ki 7 kayıta erkek hul' ile boşandığından boşanmanın kendisine yüklediğı mükellefiyetleri üzerine almamış ve ayrıca kayıtlardan birisinde kadın boşanmak için erkeğe eşya verdiğı görülmektedir. 6 kayıta ise; erkeğin boşanmanın kendisine yüklemiş olduğı mükellefiyetleri kısmen üzerine aldığı görülmektedir. Defterde muhala'a ile boşanmalarda genelde erkek mehir ve iddet nafakasını üzerine almakta, me'unet-i süknâyı ise kadın kendi üzerine aldığı görülmektedir.

A33/1-A33/3-B35/1-A36/2-B38/1-B39/2-B39/3-A40/1-A44/3-A50/1-A50/2-A56/1-B35/1

1.2.5. Tefrik

Tefrik; belirli sebeplerin varlığında, eşlerden birisi, umumiyetle kadın mahkemeye başvurarak ve hâkimden boşanmaya talep etmesi ve bu sebeplerin varid olması durumunda hâkim, tarafların ayrılmalarını karar verdiğı bir boşanma türüdür (Aydın, 2004: 217). Burada kocanın boşanmayı isteyip istememesinin hiçbir öneme bulunmamaktadır. Çünkü boşanma, kocanın veya hanımının irade beyanıyla değil, hâkimin bu konuda vereceğı hükümle meydana gelmektedir (Maydaer, 2007: 316). Bu boşanmaya "kaza-i boşanma" da denmektedir. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde bu tür bir boşanma bulunmamaktadır.

1.2.6. Nafaka

Sarf etmek anlamına gelen nafaka; hukuki anlamda kocanın, karısının normal şartlarda hayat sürdürebilmesi için gerekli bütün yiyecek ve diğere ihtiyaç maddelerini temin etmesidir (Cin ve Akgündüz, 1989: 86). Evlilik bittikten sonra kadın iddet (Acar, 2000b: 466) süresi içerisinde nafaka alabilir. İddet bittikten sonra kadının nafaka hak talebi kalmaz. Kur'an-ı Kerimde iddet süresi ise şu şekilde belirtilmiştir: " Sizden vefat edip de geride zevceler bırakanlar(ın zevceleri) ise, kendi kendilerine dört ay on gün beklerlerler" (Kur'an-ı Kerim, 2011: 37) şeklindedir. Bu beklemenin sebebi ise, kadının hamile olması ihtimaline binaen, çocuğun nesebinin karışmaması için bir tedbirdir.

Kadının nafakasından hariç olarak çocuk varsa baba "çocuk nafakası"nı ödemekle de mükelleftir (Aktan, 1992: 407). Şartları ise bunun için çocuğun ergenliğe ulaşmamış

olması, kendine ait mülkünün olmaması ve babanın gelirin olması gerekmektedir. Eğer babanın bir geliri olmaması durumunda ise babanın yakın akrabaları (babası ya da erkek kardeşleri) nafakayı ödemek mükellefiyetindedir (Aktan, 1992:407). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde babanın yakınlarına nafakanın yüklendiğine dair kayıtlar bulunmaktadır.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde nafaka ilgili toplamda 22 adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlardan 18 tanesi iddet nafakası, 4 tanesi çocuk nafakasıdır.

1.2.6.1. İddet Nafakası

A2/2-A33/3-B35/1-A36/2-A38/1-B38/1-B39/1-B39/2-B39/3-A40/1-B42/1-B42/2-A44/3- A50/1-A50/2-B50/1-A56/1-A58/2

1.2.6.2. Çocuklar için Nafaka

A35/3-B38/2-A47/2-A59/1

1.2.7. Me'unet-i Süknâ

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde boşanmaya bağlı olarak yansıyan konulardan bir tanesi de me'unet-i süknâdır. İkamet giderleri anlamında olup, boşanan kadın ikamet giderlerini ya kendi üzerine almakta ya da eşinin üzerine yüklediği görülmektedir. Ancak defterde genelde ikamet giderlerini kadının kendi üzerine aldığı görülmektedir. Defterde bununla ilgili 17 adet kayıt bulunmaktadır.

A33/3-B35/1-A36/2-A38/1-B38/1-B39/1-B39/2-B39/3-A40/1-B42/1-B42/2-A44/3-A50/1- A50/2-B50/1-A56/1- A58/2

1.3. Mîrâs / Tereke

Osmanlı yargı sisteminin temel taşlarının birini oluşturan meselelerden bir tanesi de kadının mîrâs dağılımı yapmasıdır. Yapılan miras dağılımı kentin büyüklüğünü göre ya ayrı defterlere kaydedilir, ya da normal siciller içinde dağınık bir halde bulunmaktadır. Bu defterlere tereke, kassam, metrukât ya da muhalledat isimleri verilebilmektedir. Ancak en yoğun olarak kullanılan ismi ise terekedir. Tereke "...

ölenlerin terk ettiği menkul ve gayri her türlü malların ve alacak, borç vasiyet, hibe... gibi tasarruflarla meydana gelen hakların teferruatlı bir envanteri..." dir (Abacı, 2001: ss.170-171). Bu tanım çerçevesinde B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde yer alan kayıtların göre tereke kaydı olduğunu söylemek mümkün değildir. Zira bu kayıtlarda tereke defterlerindeki gibi tafsilatlı bir bilgi bulunmaktadır. Bu kayıtlarda vefat eden kişinin ismi ve varisleri söylenmekte, ayrıca bunlardan farklı olarak bazı kayıtlarda varislerin hissesine düşen pay belirtilmektedir. Miras bırakılan menkul veya gayrimenkul malın cinsi ve miktarı belirtilmemiştir. O nedenle ki B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde kayıtlara daha çok miras paylaşımı demek mümkündür.

Defterde miras, miras paylaşımı ile ilgili 24 adet kayıt bulunmaktadır. 10 tanesi gayrimüslimlerin miras paylaşımını konu edinmektedir. Geri kalanlar ise müslümanların miras paylaşımıyla ilgilidir. Defterde miras paylaşımı yapıldıktan sonra varisler, hisselerine düşen malı veya maldaki hisselerinin satışını yapmakta ya da verasetten intikal etmiş olan malı bir başkası tarafından elinde tutulduğu belirterek bunun iadesi talep edilmektedir. Bunlardan farklı olarak miras paylaşımı esnasında varis küçük olduğundan, vasi tarafından elde tutulan menkul veya gayrimenkullerin vasiden talebi de bu kayıtlara yansıyan şeklidir.

B32/3-B33/2-B34/1-B36/1-B37/1-B40/1-A41/3-B45/2-A46/1-B46/1-B47/2-B48/1-B49/1- B20/1-B50/2-B52/2-A55/1-A57/1-B59/1-A60/1-A47/3-A25/1-B24/1-A54/1

1.4.Vesâyet

Vesâyet sözlükte "eklemek, bitişmek; birinden bir işi üzerine almasını istemek" anlamındaki vasy kökünden türeyen vesayet, fıkihta eda ehliyeti bulunmayan veya eksik olanlarla ehliyeti sonradan kısıtlananların mallarını koruma ve işletme, onlar adına mallarında tasarrufta bulunma yetki ve sorumluluğunu yahut veli-hâkim tarafından bir kimseye bu yetki ve sorumluluğun verilmesini ifade etmektedir (Bardakoğlu, 2000: 66; Topal, 2006: ss.249-273).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde 11 adet vesâyetle ilgili kayıt bulunmaktadır. Aşağıda vasi ve vesâyet altına alınan kişiyi gösterir tablo verilmiştir.

Tablodaki birinci kayıt hariç olmak üzere vesayet altına alınan kişilerin vasi atanmasının sebebi yaşlarının küçük olmasıdır. İlk kayıta ise, yetişkin bir insanın vesayet altına alınmıştır. Tabloda incelendiğinde vasilerin genel itibarıyla erkek olduğu ve bir tek vasisinin olduğu görülmektedir. Vesayet altında olan kişiler ise birden fazla olup ve vesayet altına alınan kişilerin bay-bayan dağılımı hemen hemen eşittir.

Vasi	Vesayet Altında Bulunan Kişi
Ömer Ağa	Berberzâde Ahmed Ağa
Yani	Hristofi
Bagos	Arotin
Salih	Mustafa, Ahmet, İhsan
Es-seyyid Mustafa Efendi	Selime, Fatma
Hacı Alizade Efendi	Ahmed, Mehmed Arif, Ali, Rukiye
Panos	Abraham
Ağyazar	Tatos
Zeynep	Züleyha ve Ayşe, Hasan, Hüseyin, İbrahim ve Fatma

Fatma	Rukiye
-------	--------

C1/1-B34/1-B36/1-A41/3-B45/1-B45/2-A47/3-B20/1-A57/1-A60/1-B37/1

2. SOSYAL HAYAT

2.1.Vakıf

Vakıf; her din ve toplulukta insanların hayır ve hasenat yapmak üzere bıraktıkları mal ve bu mallardan yararlanma şeklidir (Köprülü, 1983: ss.351-408; Yediyıldız, 1998: ss. 153-172; İnan, 2014: ss.241-258). Vakfeden(vakıf), vakfedilen(mevkuf), vakıftan yararlananlar (mevkufun-aleyh) ve irade beyanı(sıyga)aranan dört temel unsurdur (Cin ve Akgündüz, 1989: ss.33-34).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde vakıflarla ilgili 10 adet kayıt bulunmaktadır. Aşağıda tabloda deftere yansıyan vakıflar ve konu başlıkları verilmiştir. Vakıflara ait gayrimenkullerin iltizam olarak verilmesi defterde yekûn teşkil etmektedir. Ayrıca vakıf bünyesindeki usulsüzlükler merkeze şikâyet edildiği, merkezde bu usulsüzlüklerin giderilmesini kadıdan talep edildiği görülmektedir. Zira kadı, vakıfların denetiminden sorumlu en yetkili kişidir. Aşağıdaki tabloda da görüldüğü üzere Karaca Ahmet Vakfı'nda bulunan vekillerin vakfa ihanet ettiklerinden dolayı kadı tarafından vekillikten azl edildikleri görülmektedir.

Vakfın Adı	Konusu
Kara Paşa Cami Şerifi Vakfı	Vakıf'ın gelirlerinin yazılmasında usulsüzlük yapılması
Karaca Ahmet Vakfı	Vakfa ihanetten dolayı vekillikten azl

Tacü'n-nisa Hatun Vakfı İshak Paşa Vakfı	Mütevelli tayini
Hüdavendigâr Vakfı	Kayıt ve tahrirlerde usulsüzlük yapılması
Dede Efendi Vakfı	Vakıfa ait kiralık binanın kira karşılığında onarılması
Hasan Ağa Vakfı	Vakfa ait mukata'anın iltizam olarak verilmesi
Ali Paşa-yı Cedid Vakfı	Vakfa ait hânın iltizam olarak verilmesi
Sultan Beyazıt Cami ve İmaretleri Vakfı	Vakıf'ın Bursa'da bulunan hânlarının iltizam olarak verilmesi
İshak Paşa-yı Veli Vakfı	Vakfa ait mukata'anın iltizam olarak verilmesi
Zaviye-i Nakşibendî'ye Vakfı	Medrese yapmak için şahıs arazisi ile vakıf arazinin tebdil edilmesi

A15/2-B15/1-B15/2-B21/3-B51/2-A62/2-A63/2-B63/1-A64/2-A49/1

2.2. Suç ve Cezalar

Suçlar en yaygın ayrımıyla had, kısas ve ta'zir olarak üç başlık altında ele almak mümkündür. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde ise sadece had suçları bulunmaktadır.

2.2.1 Had Suçları

Dar anlamda had suçları Allah haklarına yönelik olan ve Kitap ve Sünnet tarafından yasaklanmış ve cezası belirlenmiş fiillerdir. Burada Allah haklarından kasıt İslam kamu hakları anlamına gelmektedir. Bu suçlar en geniş kapsamıyla ele alındığında şunlardır; hırsızlık, yol kesme-silahlı gasp ve soygun(hırabe), zina, zina iftirası(kazf), şarap içme-sarhoşluk, irtidat ve isyan(bağy)dır (Aydın, 2014: 179). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterine yansıyan suçlar şunlardır: katl, darp, yaralama, hırsızlık ve gasptir. Katl ile ilgili defterde 5 adet kayıt bulunmaktadır. Defterde katl edilen kişiler hepsi erkektir. Bunlardan bir tanesi çocuk olup, çocuk bakımını üstlenen kişi tarafından katl edildiği iddia edilmiş ancak şahitlerle bu durumun doğru olmadığı ispat edilmiştir. Deftere yansıyan diğer katl vakıalarında suçlulara verilen cezalarla ilgili bir bilgi yoktur. İki kayıta da sadece suçluların bulunup, ceza olarak diyetleri (Karagöz, 2010: 216) talep edilmektedir.

Darp suçlarıyla ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır. Darp edilenlerden biri erkek diğeri bayandır. Her iki kayıt da iddia sahipleri darp iddiasını ispatlayamadıklarından dolayı mahkeme iddia sahiplerinin aleyhine karar vermiştir.

Yaralama ile ilgili defterde 1 adet kayıt bulunmaktadır. Kayda göre çocuk bir katır tarafından yaralanmış ancak iki tarafın otuz guruşa sulh ettikleri görülmektedir

Gasp suçuyla ilgili defterde 4 adet kayıt bulunmaktadır. Gasp edilen şeylerin cinsi defterde şu şekilde tanımlanmakta; mal, eşya ve mücevherattır. Kayıtlarda gasp edilenlerin değeri en az on bin guruş, en fazla ise yirmi bin guruş değerindedir.

Hırsızlık suçuyla ilgili 1 kayıt bulunmakta, çalınan şey ise bezdir.

Had suçlarından başka deftere yansıyan bir diğer suç otlak yakmadır. Defterde bununla ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

2.2.1.1. Katl

A2/3-A35/2-A41/3-A43/1-B43/1

2.2.1.2. Darp

B33/3-A57/1

2.2.1.3. Yaralama

A46/3

2.2.1.4. Hırsızlık

A47/1

2.2.1.5. Gasp

A2/3-B6/1-A43/1-B43/1- A57/1

2.2.1.6. Otlak Yakma

A2/3

2.2.2. Cezalar

Ceza kelimenin de ifade ettiği üzere yasaklanan bir Őeyi yapma ve emredilen bir Őeyi terk etme karşılığında faile verilen uygun bir karşılık ise de cezalandırma sadece bu maksatla meŐru kılınmıŐ değildir.

Bunun yanında cezalandırmada toplumu benzer olaylardan koruma ve aynı yasak fiili işlemek isteyen kimseleri bu eylemden caydırma dŐŐüncesi de rol oynamakta, keza kişiyi ikinci defa aynı yasak fiili yapmadan alıkoyma yani bir anlamda suŐluyu eğitme ve ıslah etme dŐŐüncesi yatmaktadır (Aydın, 2014: ss.173-174).

B-215 Numaralı Bursa Şer‘iyye Sicil Defterine yansıyan ceza talepleri ve mahkemede alınan kararları Şu Şekilde sıralamak mŐmkündür; mu‘ârazadan men‘, tenbih, hapis, idam ve kŐrek cezasıdır. Bu suŐlara karşılık cezayı verecek ve bu cezayı uygulamaya konulmasını sağlayacak kişi ise kadıdır.

B-215 Numaralı Bursa Şer‘iyye Sicil Defterinde kadının mahkemede verdiği kararlardan mu‘ârazadan men‘ ile ilgili 17 adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtların iki

tanesi merkezden yazılan fermanında emredilen işin eksiksiz bir surette yapılması için yazılmıştır. Bundan başka mu'ârazadan men' kararı verilme nedeni ise ilk olarak şikâyetçi olan kişi ya da kişilerin iddialarını kanıtlayamamalarıdır. Defterde ki verilen kararların genelde bu konu başlığı teşkil etmektedir. İkinci olarak herhangi bir nedenle başkasını "rahatsız" eden kişinin davranışını engellemek için verilen kararı göstermektedir.

D B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde kadının mahkemede verdiği kararlardan bir tanesi de tenbih olup, defterde 11 adet kayıt bulunmaktadır. Bu tür bir kararlar sona eren belgeler sanığın yerine getirmek zorunda olduğu yükümlülükler bulunduğunun göstergesidir. Ancak bu yükümlülüklerin yerine getirilmesini sağlamak amacıyla kendisine "tenbih" bulunan kişi ya da kişilere herhangi bir yaptırımın uygulanmadığına ilişkin bilgiler defterde bulunmamaktadır. Bundan ayrı defterde merkezden yazılan fermanlarda emredilen işin eksiksiz bir surette yapılması içinde muhatapların merkezin "tenbih" ile uyardığına dair 13 adet kayıt bulunmaktadır.

Hapis cezası ile ilgili defterde 2 adet kayıt bulunmaktadır. Hapis talebini isteme nedenlerine bakıldığında ise halka zulm, kanunsuz para ve yiyecek toplama olarak karşımıza çıkmaktadır. Kayıtlarda hapis cezasının süreleri ile ilgili bilgi bulunmamaktadır. Her iki kayıta da merkeze yapılan şikayete bağlı olarak merkez, kadından bu suçları işleyen kişilerin suçları sabit görülmesi durumunda hapsedilmesi hususunda görüş beyan etmektedir. Nihai kararı verecek olan kadı olmakla birlikte, merkez verilen kararın kendisine bildirilmesini talep ettiği görülmektedir.

İdam talebi ile ilgili defterde 1 adet kayıt bulunmaktadır. İdam isteme talebinin nedeni ise kanunsuz para ve yiyecek toplamadır. İstenen cezanın süreleri hakkında kayıtlarda bilgi bulunmamaktadır.

Kürek cezası ile ilgili defterde 1 tane kayıt bulunmakta olup, sebebi ise Ermeni halkı arasında bozgunculuk çıkarmak isteyen kişilerin olduğu ve bu kişilerin yakalanarak başkente gönderilmesi durumunda kürek cezasına çarptırılacağına dair kadıya ferman yazılmış olup, kadının sorumluluğu ise bu kişilerin yakalanarak başkente göndermektir. Cezayı uygulayacak olan ise merkezdir.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde ceza taleplerinden ayrı olarak, verilmiş olan cezaların affi ile ilgili kayıtlar da bulunmaktadır. Bunlar; sürgün ve hapis cezasının affidir. Sürgün cezasının affıyla ilgili defterde adet kayıt bulunmaktadır. İki kayıta da cezalarının kaldırılması merkez tarafından olmuştur. Hapis cezasının affıyla ilgili de 2 adet kayıt bulunmaktadır. Bu iki kayıta da kişilerin hapis cezası almalarının sebebi borçlarını ödememeleridir. Bunlardan biri gayrimüslim olup, Müslüman şahsa olan borcunu ödemediğinden hapis cezası verilmiştir. Kayıtlara göre bu kişilerin hapis cezalarının sona ermesi ise mahkeme huzurunda bu kişilerin borçlarını ödeyecek güçleri olmadığı şahitlerle bildirmesi üzerine mahkeme serbest bırakmıştır.

2.2.2.1. Mu'ârazadan Men'

A39/1-A33/1-B33/1-A34/2-B34/2-B35/1-A40/3-B43/1-B44/2-B49/1-A50/2-A56/1-B56/2-A57/1-B58/2-A12/1-B21/3

2.2.2.2. Tenbih

A4/2-6/1-B4/1-A7/1-A12/1-A13/1-A15/2-A16/1-A19/1-A18/1-A21/1-A27/1-A31/1-A38/2-A41/1-B41/1-A44/1-A44/2-B44/2-A45/1-A47/3-A47/2-B56/2-B57/2

2.2.2.3. Hapis Talebi

A/21/1-B25/1

2.2.2.4. İdam Talebi

B25/1

2.2.2.5. Kürek Cezası Talebi

A26/1

2.2.2.6. Sürgün Cezasının Affı

A15/1- B17/1

2.2.2.7. Hapis Cezasının Affı

A35/1-B57/1

3. KAYIP

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde kayıp vakıalarıyla ilgili 1 tane kayıt bulunmaktadır. Bu kayda göre terbiye edilmek suretiyle başkasına teslim edilen bir erkek çocuğun kaybolmasıdır. Tutulan kayıta çocuğun bulunduğu dair bir ifade geçmemekte olup, yalnız terbiye etmekle mükellef olan bayanın çocuğu katl ettiği iddiası üzerine kadın bu durumun doğru olmadığını şahitlerle ispat etmiş, nitekim mahkeme kadının lehine karar verdiği görülmektedir.

A35/2

4. KEFÂLET

Bir şahıs iki türlü kefil olabilmektedir. Bunlardan birisi; mala kefâlettir(kefil-i bi'l-mal), diğeri ise şahsa kefâlet(kefâlet-i bi'l-nefs)tir.

4.1. Şahsa Kefâlet

Şahsa kefâlet, bir kimsenin şahsını mahkemeye veya belirlenmiş başka bir yere ihzar ve teslim kefil olmaktır. Bir başka bir ifadeyle, belli (malum) bir kimsenin şahsına kefil olmaktır (Kahraman, 1998: 301). Şahıs kefâletinde ki amaç; karşı taraftan daha fazla güven istemektir. Ortada sorunlu görünen bir kişi vardır ve belki de ona güvenilmediği için bir başkası ondan sorumlu tutularak, mahkeme işini kolaylaştırmaktadır.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde şahsa kefâletle ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır.

Kefil Olunan	Kefil Olan
Türkmân Kassâb İbrahim	Ahmed Efendi ibn-i Halil, Kara Yusufzâde, İbrahim bin El-hâc Mehmed, Es-seyyid Ali bin Es-seyyid Hüseyin Efendi, Es-seyyid İsmail bin Mehmed
Es-seyyid Mustafa Ağa	Molla Hüseyin bin İbrahim

C1/2-B21/1

4.2. Mal'a Kefâlet

Mal'a kefâlet ise; bir malın ödenmesine (edâ) kefil olmak demektir (Apaydın, 2000: 170). Kefil olan şahıs, kefil olduğu miktar kadar sorumludur. Kefil olduğu kişi borcunu ödeyemezse, kişi kefil olduğu miktar ödendikten sonra kefaletten kurtulmaktadır. Kefil olunan miktar, zararın veya eksik olan ödemelerin bir kısmına ait olabileceği gibi tamamını da kapsayabilmektedir.

Aynı borca birden fazla kişi kefil olabilmektedir. Yalnız her kefilin malın ne kadarına kefil olduğu önceden bildirmesi ve kabul etmesi söz konusudur. Ayrıca her kefilin diğer kefillerin paylarından sorumlu olmadığını belirtmesine gerek yoktur (Çakır, 2003: 144).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde mal'a kefâletle ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır. Kefâletin konusunu ise mehir ve para alacağını oluşturmaktadır.

Kefil Olunan	Kefil Olan
Hatice	Refia

Sofi Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed	El-hac Hüseyin bin El-hac Mehmed
--------------------------------	----------------------------------

B50/1-A41/2

5. KÖLE VE CARIYE

Köle; eski zaman muharebelerinde esir edilen ya da bir suretle ele geçip satılan erkekler hakkında kullanılan bir tabirdir (Pakalın, 1983: 300). Osmanlı Devletinde ise kelime olarak esir ve köle arasında belirleyici bir ayırım yoktur. Hür olmayan kişiler her iki kavramla da anılmaktaydı. Kölelik daha sonra savaş esiri olmaksızın Afrika'dan, Kafkasya'dan ve Kuzey steplerinden getirilip esir pazarlarında satılan kişileri niteleyen bir kavram haline gelmiştir (Ergün, 2000: ss.246-248)

Köle veya cariyeyle ilgili B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde 3 adet kayıt bulunmaktadır. Konuları ise şu şekildedir; azatlı olan köleye(kölesine) mülk satışı, cariyenin satıldığına dair belge verilmesi ve iki tane cariyeye el konulduğuna dairdir. Bu kayıtlarda dikkat çeken hususlardan bir tanesi kölenin azat edildikten sonra hür bir vatandaş olarak eski sahibinden para karşılığında mülk satın alabilmesidir. Bu kayıt Osmanlı Devletinde köleliğin ömür boyu sürecek bir durum olmadığını ve toplum içerisinde ekonomik olarak yükselebileceğinin güzel örneklerdendir.

A32/2-A45/1-A57/1

6. ESNÂF TEŞKİLATI

Osmanlı sanayi ve iç ticaret kesimleri esnâf birlikleri halinde teşkilatlanmıştır. Bu birlikler, fütüvvet ve ahilik ilke ve kurumlarından kaynaklanan İslam ve Selçuklu esnâf birliklerinin devamı niteliğindedir (Tabakoğlu, 2009: 332).

Esnâf sistemi ahilikteki gibi esnâf şeyhi, yiğitbaşı, usta, kalfa ve çırak şeklinde bir hiyerarşi bulunmaktaydı. Dükkân açma izni yalnız ustaya aitti. Bu yetki ona “beratla” verilirdi. Dükkân sayısını da yine ustalar tespit ederdi. Ticarî ve endüstriyel herhangi bir mesleğe devam etme imtiyazına “gedik” denirdi. Esnâf, esnâf müfettişleri tarafından teftiş edilirdi (Bayram, 2012: 81).

Esnâf sistemi, kalite kontrol ve standardizasyon ile fiyat istikrarını sağlayıcı, haksız rekabeti, aşırı üretimi ve işsiz kalmayı önleyici bir anlayışa dayanıyordu. Sistem yarı özerk yapısıyla devletin uyguladığı narh politikasının en önemli yürütme ve denetim cihazını oluşturmuştur (Tabakoğlu, 2009: 332; Işık, 2010: ss.104-108). Osmanlı Devleti'nin ekonomisinde esnâf teşkilatı özellikle klasik dönemde önemli bir yer tutmaktayken, sanayi inkılâbına bağlı olarak eski işlevini kaybetmeye başlamıştır.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde esnâf teşkilatı ilgili 8 adet kayıt bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda esnâf isimleri ve konusu verilmiştir. Tabloda da görüldüğü üzere konular üç ana başlık etrafında toplanmaktadır. Bunlar; tayin, esnâf birlikleri arasındaki anlaşmazlıklar ve meslekle alakası olmayanlara müdahale edilmesi şeklindedir. Kayıtlara yansıyan tayin işlemleri genel itibarıyla şu şekildedir; esnâf birliği, kendi içerisinde belirlemiş olduğu kişiyi merkeze bildirmekte, merkezde o kişiyi tayin etmektedir. Bundan hariç esnâf birlikleri arasında çıkan ihtilaf durumunda veya geleneklere uymayan bir takım uygulamalara çıkması durumunda bu hal kadıya şikâyet edilmekte, kadı bu durumu çözüme kavuşturmaktadır. Nitekim kayıtlara yansıyan esnâf birlikleri arasındaki fiyat anlaşmazlığı ve meslekle alakası olmayan kişilere müdahale edilmesi hususu, kadı tarafından çözüme kavuşturulduğu görülmektedir. Netice olarak esnâf grupları her ne kadar kendi içinde bağımsız teşkilatlar olsa da yukarıda bahsedilen durumlarda devletin müdahale ettiği görülmektedir.

Esnâf Grubu	Konusu
Sıvacı Esnâfi	Meslekle alakası olmayanlara müdahale olunması
Basmacılar Esnâfi- Boyacılar Esnâfi	Basmacılar esnâfi ile boyacılar esnâfi arasında boya fiyatı konusunda anlaşma
Dikiciler Esnâfi	Dikici başılığa tayin

Keçeciler Esnâfi	Kethüdalığa tayin
Debbağ Esnâfi- Keçeciler Esnâfi	Keçeciler taifesi yünleri debbağ taifesinden aynı gelenek üzere satın alması
Terzi Esnâfi	Kethüdalığa tayin

A4/2-A53/1-B53/1-B55/1-B57/2-A63/1

7. ŞİRKET

Şirket; bir iş için birden fazla kimsenin meydana getirdiği ticari ortaklıktır (Ayverdi, 2006: 295). Ancak İslâm hukukunda şirket sözcüğünün her türlü ortaklık ifade edildiğinden şirketin her halükarda bugün pozitif hukuktaki kullanımına uygun bir ticari ortaklığı ifade ettiği düşünülmemelidir.

Bugün eşya hukukunun konusunu teşkil eden müşterek mülkiyet, keza kamuya ayrılmış bulunan ortak kullanım alanlarından yararlanma da İslam hukukunda şirket sözcüğüyle ifade edilmektedir. Şirket türlerinin kendi arasındaki taksimi de bu genel anlayış çerçevesinde şekillenmektedir. Buna göre şirketler önce mülk, akit ve ibaha şeklinde üçlü bir ayırımı tabi tutulmaktadır (Aydın,2014: ss.402-403; Gedikli: 1998). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde ise akit şirketleri ile ilgili kayıt bulunmaktadır. Onun için burada sadece akit şirketleri ele almakla iktifa edilecektir.

Akit şirketi birden fazla kişinin belli bir ticari gayeyi gerçekleştirmek üzere sermayelerini veya emek ve sermayelerini bir araya getirmeleriyle oluşan şirket türüdür (Aydın, 2014: 403). Mahkeme kayıtlarında ve özellikle bizim çalıştığımızda defterde akit şirketleri "akd-i şirket" şeklinde ifade edilmiştir.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde akit şirketleri ile ilgili 4 adet kayıt bulunmaktadır. Kayıtların bir tanesinde ortaklığın nasıl ve ne üzerine olduğu hakkında bilgi yoktur. Sadece şirket akdinin fesih edildiğini vede ortaklığa bağlı olarak malın

sahibi olan ortak para alacağını istemektedir. Diğer üç kayda göre akd-i şirketlerin oluşumuna baktığımızda ise bir malın satılması için kurulan ortaklıklar olup, ortaklardan bir tanesi malını ortaya koymakta diğer ortak ise emeğini yani bu malın satışını gerçekleştirecek olan kişidir. Kayıtlara göre emeği ortaya koyan kişi, satılacak olan malın değerinin ve faizinin yarısına ortak olduğu görülmektedir. Ortaklığa konu olan mallar ise şunlardır; kuşak, körük ve pirinçtir. Bu üç kaydın asıl konusunu ise; şirket ortaklığına bağlı olarak mal sahibinin emek sahibi ortaktan alacağı olan parayı tahsil etmek istemesidir.

Defterdeki şirket akitleri iki kişi arasında yapılmıştır. Bunlardan iki tanesi müslümanların kendi aralarında yaptıkları ortaklığı ihtiva etmektedir. Diğer ikisi ise gayrimüslimlerin kendi aralarındaki ortaklığı konu edinmektedir.

B44/2-B58/2-B53/2-B12/1

8. VEKÂLET

Vekâlet kelime anlamı olarak "muhafaza etme, koruma" anlamına gelmekte olup, hakkında niyabet geçerli olan konularda, bir kimsenin bizzat kendisinin de yapılabileceği bir hukuki işlem için başkasını yetkili kılmasını ifade etmektedir. Vekâlet verene müvekkil, hukuki temsilciye vekil, vekâletin konusuna ise müvekkel bih denmektedir (Karagöz, 2010: s.688).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde vekâletle ilgili 36 adet kayıt bulunmaktadır. Aşağıda müvekkil, vekil ve vekâletin konusunu gösterir tablo verilmiştir. Defterde umumi vekâlet bulunmamaktadır. Genelde hususi bir iş için vekâlet verilmiştir. Kayıtlara göre birden fazla kişinin tek bir kişiye vekâlet verdiğini görülmektedir. Vekil tayin edilenlerin genel itibariyle bir kişi olduğu görülmektedir. Vekâletin veriliş sebeplerine baktığımızda ise alım satım işlemleri için verilen vekâletler çoğunluğu oluşturmaktadır. Bunu boşanma ve para alacağı takip etmektedir. Defterde vekâletten azl ilgili bir tane kayıt bulunmaktadır.

Vekâleti veren ve vekil tayin edilenlerin cinsiyet dağılımına baktığımızda ise şöyledir; vekâleti verenlerin 25 tanesi bayan olup, 11 tanesi erkektir. Vekil olanların hepsi erkek

olup, bayan bulunmamaktadır. Tabloya göre vekâletlerin müslim-gayrimüslim dağılımına baktığımızda ise şöyledir; 4 adet vekâlet gayrimüslim tarafından yine gayrimüslime verirken, sadece bir tane kayıta gayrimüslim bayan müslüman bir erkeğe vekâlet verdiği görülmektedir. Müslümanların ise gayrimüslimlere vekâlet verildiğine dair kayıt bulunmamaktadır.

Müvvekkil	Vekil	Vekâletin Konusu
Ahmed Ağa	Ömer Ağa	Para alacağı
Osman Ağa	Seyyid Ali ve Abdullah	Vakıf işlemlerini yapmaya vekâletten azl
El-hac Mustafa	Mehmed Efendi	Ev satışı
El-hac Mustafa	Mehmed	Ev satışı
İsmail Beşe	Es-seyyid Hüseyin	Bahçe satışı
Fatma	El-hac Osman	Nafakanın alınması
Ahmed Efendi		
Hasan Beşe	Osman Çelebi	Ev ve Bahçe satışı
Zeyneb	Ahmed Ağa	Ev satışı

Seryik bint-i Bali	Mardiros veled- i Agob	Kira alacağı
Mehmed bin Ahmed	Ali Beşe	Boşanma
Meryem bint-i Kork	Ali Efendi	Ev satışı
Ayşe bint-i Hasan	El-hac Mustafa	Ev satışı
Uzunoğlu Abdullah	Ahmed Ağa	Eşya satışı
El-hac Halil	Süleyman Ağa	Para alacağı
Molla Abdullah	Es-seyyid El-hac Ahmed Ağa	Dükkân satışı
Emetullah bint-i Hüseyin	Abdülgaffar Efendi	Eşya satışı
Şerife Ümmühani	Es-seyyid Mehmed Ağa	Eşya satışı
Hatice bint-i Abdullah	Es-seyyid Abdullah Ağa	Para alacağı
Emetullah bint-i Hüseyin	Abdülgaffar Efendi	Boşanma
Naile	El-hac Salih Ağa	Ev satışı
Fatma bint-i Osman	Osman bin Mehmet	Ev satışı

Katrine	İstor veled-i Apostol	Ev satışı
Hatice Habibe	El-hac Veli Ağa Yusuf Ağa	Mülk satışı
El-hac Hüseyin Ağa	Hafız Ali Efendi	Arazi takası
Ane Takohi	Kirkor veled-i Arotin Midadya veled-i Nikogos	Emlak, eşya satışı
Neslihan bint-i Ahmed	Mehmed Beşe	Mehir alacağı
Rukiyye	Ahmed Çelebi	Mülk, bahçe, bağ satışı
Es-seyyid Ali Ağa	El-hac Süleyman Ağa	Borca karşılık ev, bahçe alımı
Fatma	Ahmed Ağa	Ev satışı
İhsan bint-i Abdülehad	Abdullah Efendi	Ev satışı
Molla Osman-Azize- Ayşe-Zeyneb-Habibe- Emetullah- Züleyha-	El-hac Ali Es-seyyid Mustafa Efendi	Bahçe alımı

Feyzullah Efendi		
Emine bint-i İsmail	Hasan Beşe	Bahçe satışı
Mardiros	Abronyoz veled-i Ohan	Ev satışı
Hatem Es-seyyid Hüseyin Ağa	El-hac Ali Ataullah Efendi	Katil davası
Hüsniye	Es-seyyid Mehmed Eşref Efendi	Bahçe satışı

C1/1-B15/1-A32/1-A32/2-A32/3-B32/1-B32/4-A33/2-B33/2-B34/2-B39/2-B40/1-B40/3-B41/1-B41/2-A42/2-A42/3-B42/2-A44/2-A44/3-B46/1-B47/1-B47/2-B48/1-A49/1-B49/1-A50/1-B50/2-A51/1-A51/2-B52/1-B52/2-B54/1-A55/1-A58/1-B59/1-A43/1-B43/1-A54/1-B63/3-A64/3

9. KEŞİF

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterine yansıyan konulardan bir tanesi bina keşfidir. Defterde bununla ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır. Kayda göre Dede Efendi Vakfına ait olan mülk kiraya verilmiş olup, bina tamir edilmesi talep edildiğinden ne kadar masraf tutacağı belirlenmesi amacıyla keşfe çıkılmıştır.

B51/2

10. TÂYİN - AZL

10.1. Tâyin

Tâyin; bir göreve yerleştirme, atama (Ayverdi, 2006:3059) anlamında olup, B-215

Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde 6 adet tâyinle ilgili kayıt bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda memurların tâyin edildikleri makam ve adetleri verilmiştir.

Tâyin Edildikleri Makam	Adet
Kadı	1
Nâip	1
Kaimmakam	2
Mutasarrıf	1
Mütesellim	2
Mezarıcı	1

A1/1-A1/2-B1/1-B3/2-A14/2-A21/3-A14/2

10.2. Azl

Görevine son verme, işinden çıkarma (Ayverdi, 2006: 243) anlamında olup, B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde memuriyetten azl ile ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır. Azl edilen kişiler mezarıcı ve asker toplamak görevlendirilen memurun azlını ihtiva etmektedir.

A14/1-A14/2

11. SULH

Uyuşma, uzlaşma anlamında olan sulhla ilgili B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde 9 adet kayıt bulunmaktadır. Defterde sulh konu olan meseleler ise şunlardır; para, bahçe, eşya, ev, mihr-i mü'eccel alacağıdır. Defterdeki kayıtlara göre anlaşmazlığın giderilmesi ara bulucuların devreye girmesi ile sağlanmaktadır. Yapılan sulhların 3'ü gayrimüslimler arasında, 6 tanesi müslümanlar arasında gerçekleşmiştir. Defterde müslümanlar ile gayrimüslimler arasında sulha dair kayıt bulunmamaktadır.

B37/1-A38/1-B42/2-A46/3-B47/2-B49/1-A50/1-B50/1-A55/1

12. VELÂDET-İ HÜMÂYÛN

Padişahların zevcesi olan kadın efendi veya hasekilerden yahut da odalıklardan birinin kız veya erkek çocuk doğurmalarına verilen isimdir. Bu münasebetle sarayda muayyen ve mutantan bir merasim yapıldığı gibi, şehirde donanma ve şenlik de yapılmaktaydı. Padişahların bir çocuğu olduğu zaman keyfiyet hatt-ı hümayunla derhal paşa kapısına bildirilir, ertesi günü sadrazam, şeyhülislam, nakibüleşraf, vezirler, kazaskerler ve diğer devlet ricali saraya gidip hükümdarı tebrik ederler, o da kendilerine kürkler ve hilatlar giydirir, ondan sonra merasim ve şenlik başlardı (Ünal, 2011: 717). Bunun yanında bu doğum haberi bir fermanlarla sancak, kazalara bildirilir ve ferman kadı sicillerine kaydedilirdi. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde padişah çocuklarının doğumuyla ilgili 2 tane kayıt bulunmaktadır. Bunlar Sultan Süleyman ve Sultan Mustafa'nın veladet-i hümayunlarıdır.

A13/1-A27/1

13. İLÂM

İlâm; Arapça "ilm" kökünden gelen "î'lâm'ın" kelime manası, "bildirme, anlatma" demektir. Hukuk terimi olarak ise î'lâm, bir davanın mahkemece nasıl bir hükme bağlandığını gösteren belgeyi ifade eder. Ancak, Osmanlı diplomatiğinde kadıların şer'î mahkemeye intikal eden bir davanın kararını tasdikini temin maksadıyla şeyhülislamlığa veya her hangi bir konuda bilgi üzere üst makamlara yazdıkları resmi

yazılar için de i'lâm tabiri kullanılmıştır (Kütükoğlu, 1994: 345) B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde ilamla ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır.

B21/1-A43/1

14. HÜCCET

Hüccet; Arapça asıllı bir kelime olan "hüccet", delil, vesika, senet manalarına gelmektedir. Osmanlı diplomatiğinde ise şer'i mahkemeler tarafından verilen, fakat ilâmdan farklı olarak, hüküm ihtiva etmeyen; sadece kadı huzurunda iki tarafın anlaşmaya vardıklarına dair kadı'nın tasdikini ihtiva eden bir belgedir. Hüccetler, çok çeşitli hususların tespiti için tertip edilmiş olup kadılar tarafından tanzim edilen bir nevi noterlik belgeleri olarak kabul edilebilir (Kütükoğlu, 1994: 350). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde 119 adet hüccet kaydı bulunmaktadır. Defter içerisinde en fazla bulunan kayıt türüdür. Hüccette yer alan konular ise şunlardır; alım-satım işlemleri, evlenme, boşanma, kira, keşif gibi vb. hususlardadır.

A32/1-A32/2-A32/3-B32/1-B32/2-B32/3-B32/4-A33/1-A33/2-A33/3-B33/1-B33/2-B33/3-A34/1-A34/2-B34/1-B34/2-A35/1-A35/2-A35/3-B35/1-B35/2-A36/1-A36/2-B36/1-A37/1-A37/2-B37/1-A38/1-A38/2-B38/1-B38/2-B39/1-B39/2-B39/3-A40/1-A40/2-A40/3-B40/1-B40/2-B40/3-A41/1-A41/2-A41/3-B41/1-B41/2-A42/1-A42/2-A42/3-B42/1-B42/2-B43/2-B43/3-A44/1-A44/2-A44/3-B44/1-B44/2-A45/1-A45/2-B45/1-B45/2-A46/1-A46/2-A46/3-B46/1-A47/2-A47/3-B47/1-B47/2-B48/1-A49/1-B49/1-A50/1-A50/2-B50/1-B50/2-A51/1-A51/2-B51/1-B51/2-A52/1-A52/2-B52/1-B52/2-A53/1-A53/2-B53/1-B53/2-B54/1-A55/1-B55/1-B55/2-B55/3-A56/1-A56/2-B56/1-B56/2-A57/1-A57/2-B57/1-B57/2-A58/1-A58/2-B58/1-B58/2-A59/1-A59/2-B59/1-A60/1-B60/1-B60/2-A63/1-B24/1-A22/1-A23/1-B43/1-A47/1-A49/1

15. FERMÂN

Fermân; divân-ı hümâyûn veya paşa kapı'sındaki divânlarda alınan kararlara uygun olarak yazılan ve tuğra bulunan padişah emirlerine verilen addır (Kütükoğlu, 1994: 99) B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde 50 adet ferman kaydı bulunmaktadır. Defterdeki fermânların konuları ise şunlardır; atama, azil, sefer için asker, bargir ve deve tedariki gibi vb. hususlardadır.

A1/1-A1/2-B1/1-A2/2-A2/3-B2/1-A3/1-B3/1-B3/2-A4/1-A4/2-B4/1-A5/1-B5/1-
A6/1-B6/1-A7/1-B7/2-A10/1-A10/2-B10/1-A11/2-A11/3-A12/1-B12/1-A13/1-
B13/1-B13/2-A14/2A14/3-B14/1-A15/1-A15/2-B15/1-B15/2-A16/1-B17/1-A17/1-
B18/1-B20/1-A21/1-A21/3-B21/3-B21/4-A25/1-B25/1-A26/1-A27/1- B17/2-A31/1

16. TEMESSÜK

Temessük; Arapça "mesek" kökünden gelen kelimenin lügat manası "tutunma", yapışma", "sarılma"dır. Diplomatik bakımdan temessük. bir borcun ödenmesinin kabul edilmesi, bir şeyin teslim alındığının gösterilmesi gibi hususlarda karşı tarafa verilen bir nevi senettir. Bunun için çok çeşitli konularda temessükler verilmiştir. Bazı hallerde "temessük" karşılığı "tahvil" de kullanıldığı görülmektedir (Kütükoğlu,1994:281). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde 29 adet kayıt bulunmaktadır. Defterdeki temessüklerin verilme nedeni mukata'aların iltizam olarak verilmesi şeklindedir. İkincisi ise alım-satım işlerinden dolayı verilen temessükler ihtiva etmektedir.

B7/1-A11/1-A18/1-A55/2-A62/1-A62/2-B62/1-B62/2-B62/3-A63/2-B63/1-B63/2-
B63/3-A64/1-A64/2-A64/3-B64/1-B64/2-B64/3-A65/1-B65/1-A11/2-B13/2-B21/3-
B41/1-A47/3-A48/1-B49/1-B60/1

17. AYÂN SEÇİMİ

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde yansıyan kayıtlardan bir tanesi de kanunname'dir. Kanunname ise; Osmanlı döneminde genel olarak belirli bir konuya dair hukuki maddeleri ortaya koyan padişah hükümlerini ihtiva eden yazılardır. Osmanlı devletinde sadece tek bir hüküm (fermân veya berât) ya da belirli ve sınırlı bir konu, kanunnameyi şekillendirebileceği gibi bütün imparatorluğa yahut belirli bir bölgeye veya sosyal bir gruba uygulanabilen kanunnameler de bulunmaktaydı (İnalçık, 2011: 29). Nitekim defterde yer alan kanunnamede ise belirli ve sınırlı bir konu olan ayânların seçimi hususudur.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde Rusya Devleti üzerine sefer hazırlıkları esnasında Anadolu'nun muhtelif yerlerinde ayân seçimi hususunda bir takım usulsüzlüklerin yapılması üzerine imparatorluğun önemli merkezlerine bu

hususla alakalı genel bir fermân göndermiştir. Bu genel emirde ayân seçimiyle alakalı ayrıntılı bilgi verildiği görülmektedir. Şöyle ki; ayân olacak kişilerin kaza, kasaba ve beldelerin sakinleri ve ileri gelenleri tarafından seçildikten sonra bu kişi, yazı ile merkeze bildirilmesi istenmekte sonrasında sadrazam tarafından seçilmiş olan bu kişi onaylandığına dair yazı ile mahalline geri bildirecektir.

Mamafih, defterde ayânların seçimi hususunda daha önceden genel bir fermân yayınlandığına dair bir ifade bulunmaktadır. Ancak suistimallerin önü alınmadığı anlaşılmakta ve Osmanlı Devleti yayınlanmış olduğu bu tarz genel emr-i şerifler ile suiistimler ve usulsüzlüklerin önüne almaya çalışıldığı görülmektedir.

A16/1

18. İHSÂN-I HÜMÂYÛN

İhsân; bağışlama, bağışta bulunma (Ayverdi, 2006: 136) anlamında olup, ihsân-ı hümâyûn terkibi ise padişahın bağışta bulunması anlamındadır. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde ihsân-ı hümâyûnla alakalı 2 adet kayıt bulunmaktadır. Bu iki kayıta vefat eden kişinin devlete olan borcundan dolayı terekesi başkente istenmiş ancak geride kalan ailesinin mağdur olmaması için padişah, dört bin gurus hariç, mal ve eşyaları aileye ihsân ettiği görülmektedir. Osmanlı Devleti bu kayıta da görüleceği üzere sosyal devletin gereği olarak tebaasının mağdur olmamasına ihtimam göstermiştir.

A25/1-B24/1

19. ERMENİ CAMAATİ ARASINDA İHTİLAF ÇIKARMA

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterine yansıyan konulardan bir tanesi Bursa ve ona bağlı kazalarda oturan Ermeni cemaati arasında ihtilaf ve bozgunculuk çıkarmaya çalışılmasıdır. Defterde bununla ilgili bir tane ferman bulunmaktadır. H.1193(M.1779) tarihinde yazılan bu fermanla böyle bir gayretin içerisinde olan kişiler cemaat içerisinde olmayıp, bunlar kim ise yakalanıp başkente gönderilmesi istenmekte ve bu kişiler kürek cezasına çarptırılacağı bilgisi verildiği görülmektedir.

Osmanlı Devleti toplumun barış ve güvenliğinin ve nizam-ı kadimin muhafazası için çıkarmış olduğu emr-i şeriflerle bunun önünü almaya çalıştığı görülmektedir.

A26/1

20. DAVANIN TÂYİN EDİLDİĞİ YERDE GÖRÜLMESİ

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde yer alan konulardan bir tanesi de davanın tâyin edildiği yerde görülmesi hususundaki emirdir. Bu hususla alakalı 2 adet kayıt bulunmaktadır. Kayda göre halka zulm eden kişilerin davaları Balıkesir de değil, Bursa'da görülmesi hususunda bundan önce bir emir gönderilmiş ancak rüşvet ile Balıkesir'de görülmeye çalışılması üzerine tekrar emirname gönderildiği görülmektedir. Osmanlı Devleti bu tarzda müşkül olarak niteleyebileceğimiz davaları mahallinde görmeyip, müvella (İlhan Ayverdi, 2006: 2275) olarak tayin etmiş olduğu kadıya bu davaya gördürmektedir. Kayıta da Bursa kadısı bu dava için müvellâ tayin edilmiştir. Buradaki amaç davadan daha doğru isabetli karar çıkmasını sağlamak ve adaleti tam tesis edebilmektir.

A2/3-A6/1

21. HALKTAN KANUNSUZ PARA TOPLANMASI

Osmanlı Devletinde merkezi otoritenin sarsıldığı dönemde, Osmanlı idaresindeki bozuklukları bize en yetkili bir biçimde yansıtan kaynak, adaletname'lerdir. Adaletname, devlet otoritesini temsil edenlerin, reayaya karşı bu otoriteyi kötüye kullanmalarını, kanun, hak ve adalete aykırı tutumlarını; olağanüstü önlemlerle yasaklayan beyanname şeklinde padişah hükümleridir (Ayverdi, 2006: 2275). Adaletname veya adalet hükmü, fermanlarla aynı özelliği gösterir; ancak berat gibi üçüncü şahıslara değil, doğrudan doğruya bütün idarecilere veya belli bir bölgenin yöneticilerine hitap edilirdi (İnalçık, 2011: 14).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde adaletname ile ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır. Birinci kayıta Kırım meselesinden dolayı Rusya üzerine sefer durumu ortaya çıktığından sınırlara görevlendirilen vezir ve beylerbeyi gibi devlet görevlileri sefer dolayısıyla çeşitli adlar altında halktan akçe talep ettiğini ve yine ayânlarda defter

harcı, vilayet masrafı, ayân ücreti gibi çeşitli adlar altında halktan fazla akçe talep ettiği görülmesi üzerine bu tür suiistimallerin önüne geçilmesi hususunda padişahın genel bir ferman çıkardığı görülmektedir. İkinci kayıta ise; mübaşiriyye ve başka adlarla halktan kanunsuz para toplanmaması hususunda yazılan emirdir. Osmanlı Devleti, ehli örf taifesi olarak nitelendirilen yöneticilerin kanunsuz uygulamalarına karşı sürekli kendi tebaasını koruma gayreti içerisinde olmuş ve bunun içinde adaletnâmeler yayınlamıştır.

A13/1-B18/1

**23.ZORBA TAİFESİNİN HALKTAN KANUNSUZ PARA-YEM-
YEYİCEK TOPLAMASI**

B25/1

**24.VEFAT EDEN KİŞİNİN TEREKESİNİN BAŞKENTE
GÖNDERİLMESİ EMRİ**

A4/1

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

EKONOMİK YAPI

1. VERGİLER

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde adı geçen vergiler, iltizâma verilen mukata'alarda ismi zikredilen vergilerdir. Ancak bundan hariç olarak alınan vergiler ise şunlardır; kürekçi bedeli avârızı, bedel-i nüzûl ve imdâd-ı seferiyye vergileridir. Aşağıda da görüleceği üzere bunların hangi tarihte ne kadar toplanacağı hususunda bilgi verilmiştir.

1.1. Alınan Vergiler

1.1.1. Kürekçi Bedeli Avârızı

Avarız olarak mükellefiyet halinde kürek yapmağa ve veya donanmaya kürekçi vermeğe karşılık, yani bedeni mükellefiyet mukabilinde, 17. yüzyıl ortalarından itibaren mükelleflerden nakden alınan paradır. Yirmi hanede bir kürekçi veren bölgelerde diğer on dokuz hanenin vermekle mükellef oldukları para hane başına yirmi dört akçedir (Ünal, 2011: 424; İnalçık, 2016: 53-57).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde kürekçi bedeli avârızıyla ilgili 3 adet kayıt bulunmaktadır. Aşağıdaki tabloda H.1193(M. 1779) tarihinde toplanmak üzere kürekçi bedeli avârızı yazılan mahalle ve karyeler verilmiştir. Mahallelerdeki hane sayısı toplamda 763'tür. Karyede bulunan hane sayısı ise toplamda 89.5 olup, toplamda hane sayısı 852.5'tir. Ayrıca tabloda mahalle ve karye ismi verilip hane sayısı verilmeyenlerin sayısı 7 tanedir. Yukarıda da zikredildiği üzere yirmi haneden bir kürekçi neferi alınacağına göre toplamda 42 tane kürekçi neferi toplanması gerektiği, geri kalan 810 haneden 19.440 akçe toplanması gerekmektedir.

Kürekçi Bedeli Avârız Mahalle Tablosu

Mahalle	Hane	Mahalle	Hane
İncirlice Mahallesi	6	İnceğizler Mahallesi	1
Altıbarınak Mahallesi	5	Anarlı Mahallesi	7
Ahmed Bey Fenari Mahallesi	7	Ebu Şahme Mahallesi	6
Bâyezîd Paşa Mahallesi	2,5	Bazar-i Esb Mahallesi	2,5
Bilecik Mahallesi	2	Bazar-ı Mahi Mahallesi	3
Timurtaş Mahallesi	7	Timur Kapu Mahallesi	6
Tefsir-hân Mahallesi	3	Cami'-i Umur Bey Mahallesi	7
Çoban Bey Mahallesi	3	Çerağ Bey Mahallesi	5
Hamza Habbaz Mahallesi	3,5	Hacı Sündük Mahallesi	3
Hacı Yakub Mahallesi	10	Hacı Sevinç Mahallesi	3
Hoca Tayyib Mahallesi	7,5	Hoca Alizade Mahallesi	6,5

Hüdavendigâr Gazi Mahallesi	7	Daye Hatun Mahallesi	11
Hoca Mehmed Karamani Mahallesi	6	Debbağlar Mahallesi	3
Duhter-i Şeref Mahallesi	5	Sivasiler Mahallesi	3
Za'feranlık Mahallesi	5	Sultan Murad Mahallesi	8,5
Seyyidler Mahallesi	0,5	Simkeş Mahallesi	2
Ser-pınar Mahallesi	3	Şahin Lala Mahallesi	0,5
Şeyh Şibli Mahallesi	2,5	Şeker Hoca Mahallesi	
Şerefeddin Paşa Mahallesi	3	Sarı Abdullah Mahallesi	4
Sağrııcı Sungur Mahallesi		Attar Hüsam Mahallesi	3
Azab Bey Mahallesi	8	İsa Bey İmaret Mahallesi	8
İsa Bey Fenari Mahallesi	5	Kız Yakub Mahallesi	4
Kara Kürlü Mahallesi	1	Kayabaşı Mahallesi	13

Koca Nâib Mahallesi	9,5	İshâk Şâh Mahallesi	4
Elvan Bey Mahallesi	4	Ahmed Dai Mahallesi	4
Istabl-1 Bayezid Paşa Mahallesi	7,5	Orhan Gazi Mahallesi	4
Alaca Mescid Mahallesi	8	Başçı İbrahim Mahallesi	2
Baba Zâkir Mahallesi	4	Tahte'l-kala Mahallesi	5
Bab-1 Zemin Mahallesi	9	Tekye Mescid Mahallesi	4
Tahta Mescid Mahallesi	3,5	Cami'-i Kebir Mahallesi	3
Cedid Mahallesi	1	Cafer Hoca Mahallesi	4
Çukur Mescid Mahallesi	1,5	Hacı İlyas Mahallesi	4
Hasan Paşa Mahallesi	3	Hacı İskender Mahallesi	7
Hacılar Mahallesi	7	Hoca Mentuş Mahallesi	1,5
Hoca Yunus Mahallesi	4	Süzen Kefere Mahallesi	6
Reyhan Paşa Mahallesi	10	Sadi Fakih Mahallesi	5

Simidci Mahallesi	3	Şahabeddin Paşa Mahallesi	8
Sultan Mehmed Mahallesi	12	Şeyh Konevi Mahallesi	
Selçuk Hatun Mahallesi	7	Doğan Bey Mahallesi	5
Şeyhzâde Mahallesi	5	Ali Paşa Mahallesi	10,5
Şeyh Hamid Mahallesi		Fazlullah Paşa Mahallesi	2,5
Darb Mahallesi	2,5	Kasab Hüseyin Mahallesi	1
Arab Mehmed Mahallesi	6	Kademerli Mahallesi	4
Alaaddin Bey Mahallesi	4	Eşrefiler Mahallesi	3
Filiboz Mahallesi	7	Elmalık Mahallesi	8
Kara Kâdi Mahallesi	5	Alaca Hırka Mahallesi	5
Ahmed Bey Mahallesi	5	Bazar-i Milh Mahallesi	5
Abdal Mehmed Mahallesi	9	Tatarlar Mahallesi	4
İbrahim Paşa Mahallesi	4	Türbe-i Fenari Mahallesi	1

Bahadır Aga Mahallesi	3	Çardak Mahallesi	2
Bâbü's-sicn Mahallesi	4	Hamza Bey Mahallesi	6
Temennâ Mahallesi	1	Hacı Baba Mahallesi	10
Cami'-i Kal'a Mahallesi	8	Hoşkadem Makrevî Mahallesi	7
Hacı Seyfeddin Mahallesi	2	Hayreddin Paşa Mahallesi	4
Havz Mahallesi	2	Kavaklı Mahallesi	6
Hoca Taşkun Mahallesi	2	Kirişçi Kızı Mahallesi	3
Hoca Hasan Develli Mahallesi	2	Maksem-i Gökdere Mahallesi	6
Sedbaşı Mahallesi	5	Namazgâh Mahallesi	3
Şehre Küsdü Mahallesi	8	Veled-i Bevvab Mahallesi	3
Şeyh Paşa Mahallesi		Veled-i Nalbant Mahallesi	
Abdurrezzak Mahallesi	2,5	Veled-i Helvayî Mahallesi	3,5
Arablar Mahallesi	4	Yeni Bezzaz Mahallesi	6

Kanberler Mahallesi	4,5	Kiremitci Mahallesi	6
Kara Ağaç Mahallesi	10	Meydancık Mahallesi	5,5
Kara Şeyh Mahallesi	8	Mecnun Dede Mahallesi	8
Kal'a-i Umur Bey Mahallesi	4	Veled-i Abdurrahman Mahallesi	1
Mücellîdî Mahallesi	2	Veled-i Mizan Mahallesi	4
Mantıcı Mahallesi	7,5	Veled-i Habib Mahallesi	7
Nakkaş Ali Mahallesi	5	Yıldırım Han Mahallesi	1
Veled-i Enbiya Mahallesi	7	Yahudiyan Mahallesi	40
Veli Şemseddin Mahallesi	9	Köseler Mahallesi	2
Veled-i Harirî Mahallesi	4	Molla Arab Mahallesi	1
Yigid-i Cedid Mahallesi	2	Molla Gürani Mahallesi	2
Kepezler Mahallesi	3	Veled-i Harrad Mahallesi	6

Mes'ûd Makrame Mahallesi	4	Veled-i Veziri Mahallesi	2
Manastır Mahallesi	4	Veled-i Sarayî Mahallesi	6
Veled-i Kurd Mahallesi	6	Yigid Köhne Mahallesi	2,5
Veled-i Kazzaz Mahallesi	10	Yahşi Bey Mahallesi	4
Veled-i Yanic Mahallesi	7,5		
Toplam	385	Toplam	378
Genel Toplam		763	

Kürekçi Bedeli Avârız Karye Tablosu			
Karye	Hane	Karye	Hane
İnkaya ve Çonkara Karyesi	1	İzvat Karyesi	1
Emha Karyesi	1	Ervancık Karyesi	1,5
Burak Fakih Karyesi	1,5	Bademli Karyesi	1,5

Camili Kızık Karyesi	10	Hamidler Karyesi	3
Dobruca Karyesi	0,5	Dürdane Karyesi	2
Değirmenli Kızık Karyesi	1,5	Depecik Karyesi	7
Alışar Karyesi	2	İsa Bey Karyesi	1,5
Kara Hızır Karyesi	2	Kara Balcık Karyesi	1
Göynekli Karyesi	5	Mashara Hasan Karyesi	2
Ahmed Bey Karyesi	1	Emrud Karyesi	2
Çağrısan Karyesi	2,5	İğdir Karyesi	2,5
Çavuş Karyesi	1,5	Şeyh Karyesi	2
Hasan Karyesi	2	Hamamlı Kızık Karyesi	3
Anarlıdere Karyesi	1	Dere Kızık Karyesi	1
Selçuk Gazi Karyesi	3	Soğanlı Karyesi	1,5
Fidye Kızık Karyesi	2	Filedar Karyesi	6

Köprü Başı Karyesi	1	Gözdede Karyesi	1
Kayacık Karyesi	2,5	Gülpınar Karyesi	1
Aksungur Karyesi	2	Dutaklı Karyesi	2,5
Balıkli Karyesi	1	Samanlı Karyesi	1
Canbazlar Karyesi	1	Hacı İvaz Paşa Karyesi	0,5
Toplam	45	Toplam	44,5
Genel Toplam		89,5	

B7/1-A8/1-A64/1

1.1.2. Bedel-i Nüzûl (Sürsat Bedeliyesi)

Bedel-i nüzûl, ordu sefere giderken civar köyler halkı ordunun geçeceği yollar zahire getirmek ve bunu rayiç üzerinden satmak ile mükelleftir. Sonraları bu mükellefiyete bedele kendilerinden muayyen bir vergi alınmakla iktifa olunmuştur. Sattıkları zahireye sürsat zahiresi, verdikleri paraya ise sürsat bedeliyesi denilirdi (Ünal, 2011: 631). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde 2 adet bedel-i nüzûl kaydı bulunmaktadır.

Kayda göre H.1193 (M.1179) yılında her haneden altı yüz akçe bedel-i nüzûl ve otuz akçe de mübaşiriyye olmak üzere toplamda altı yüz otuz akçe toplanması istenmiştir. Eğer vergi, gurus olarak toplanacak ise her gurus yüz on akçe olarak belirlenmiştir. Ancak hane başına ne kadar düştüğüyle alakalı bir bilgi verilmemiştir. Aşağıdaki tabloda bedel-i nüzûl vergisinin toplanacağı mahalle ve karye isimleri verilmiştir.

Mahalle ve karyelerdeki hane sayısı 896 olup, 3 tane kayıttaki hane sayısı belirtilmemiştir.

Bedel-i Nüzûl Mahalle Tablosu			
Mahalle	Hane	Mahalle	Hane
Yahudiyan Mahallesi	6,5	İnceğizler Mahallesi	1
Altıbarmak Mahallesi	5	İstabl-1 Bayezid Paşa Mahallesi	7,5
Almalık Mahallesi	8	Anarlı Mahallesi	7
Orhan Gazi Mahallesi	4	İbrahim Paşa Mahallesi	4
Baba Zakir Mahallesi	4	Başçı İbrahim Mahallesi	2
Bazar-1 Mahi Mahallesi	3	Bab-1 Zemin Mahallesi	9
Timurtaş Mahallesi	7	Timur Kapu Mahallesi	6
Türbe-i Fenari Mahallesi	1	Tefsir-hân Mahallesi	3
Cami'-i Kal'a Mahallesi	8	Çardak Mahallesi	2
Çukur Mescid Mahallesi	1,5	Hacı Seyfeddin Mahallesi	2

Hacı İlyas Mahallesi	4	Havz Mahallesi	2
Hacı Sevinç Mahallesi	3	Hacılar Mahallesi	7
Hoca Tayyib Mahallesi	7,5	Hoca Alizade Mahallesi	6,5
Hayreddin Paşa Mahallesi	4	Hüdavendigâr Gazi Mahallesi	7
Debbağlar Mahallesi	3	Reyhan Paşa Mahallesi	10
Seyyidler Mahallesi	0,5	Sultan Murad Mahallesi	8,5
Simkeş Mahallesi	2	Selçuk Hatun Mahallesi	7
Şahin Lala Mahallesi	0,5	Şeyhzade Mahallesi	5
Şeker Hoca Mahallesi	8	Şeyh Hamid Mahallesi	2
Sarı Abdullah Mahallesi	4	Darb Mahallesi	2,5
Attar Hüsam Mahallesi	3	Arab Mehmed Mahallesi	6
İmaret-i İsa Bey Mahallesi	8	Alaaddin Bey Mahallesi	4
Kara Kürlü Mahallesi	1	Kız Yakub Mahallesi	4

Kaya Başı Mahallesi	13	Kara Kâdi Mahallesi	5
Kal'a-i Umur Bey Mahallesi	4	Kiremitçi Mahallesi	6
Mücellidî Mahallesi	2	Meydancık Mahallesi	5,5
Mantıcı Mahallesi	7,5	Mecnun Dede Mahallesi Mahallesi	8
Nakkaş Ali Mahallesi	5	Veled-i Abdurrahman Mahallesi	1,5
Veled-i Enbiya Mahallesi	7	Veled-i Mizân Mahallesi	4
Deli Şemseddin Mahallesi		Veled-i Habib Mahallesi	7
Veled-i Harirî Mahallesi	4	Yıldırım Han Mahallesi	1
Yiğid-i Cedid Mahallesi	2	Yahudiyân Mahallesi	40
İshak Şah Mahallesi	4	Ahmed Bey Mahallesi	5
Elvan Bey Mahallesi	4	Ahmed Da'î Mahallesi	4
Ahmed Bey Fenari Mahallesi	7	Ebu Şahme Mahallesi	6

Alaca Hırka Mahallesi	5	Bayezid Paşa Mahallesi	2,5
Bahadır Aga Mahallesi	3	Bazar-ı Milh Mahallesi	5
Babü's-sicn Mahallesi	4	Tahta Mescid Mahallesi	3,5
Tekye Mescid Mahallesi	4	Tahtü'l-kal'a Mahallesi	5
Cami'-i Umur Bey Mahallesi	7	Cedid Mahallesi	1
Çoban Bey Mahallesi	3	Çerağ Bey Mahallesi	5
Hamza Bey Mahallesi	6	Hamza Habbâz Mahallesi	3,5
Hacı Baba Mahallesi	10	Hasan Paşa Mahallesi	3
Hacı İskender Mahallesi	7	Hoca Taşkun Mahallesi	3
Hoca Yunus Mahallesi	4	Hoca Mentеш Mahallesi	1,5
Hoca Mehmed Karamani Mahallesi	6	Daye Hatun Mahallesi	11
Za'feranlık Mahallesi	5	Sivasiler Mahallesi	3

Sultan Mehmed Mahallesi	12	Süzen Kefere Mahallesi	6
Sadi Fakih Mahallesi	5	Sedbaşı Mahallesi	5
Şahabeddin Paşa Mahallesi	8	Şehre Küsdü Mahallesi	8
Şeyh Konevi Mahallesi	6	Şeyh Paşa Mahallesi	10
Doğan Bey Mahallesi	5	Abdurrezzak Mahallesi	2,5
Ali Paşa Mahallesi	10,5	Arablar Mahallesi	4
Fazlullah Paşa Mahallesi	2,5	Filiboz Mahallesi	7
Kasab Hüseyin Mahallesi	1	Kara Ağaç Mahallesi	10
Kara Şeyh Mahallesi	8	Kademerli Mahallesi	4
Kepezler Mahallesi	3	Köseler Mahallesi	2
Mes'ud Makramevi Mahallesi	4	Molla Arab Mahallesi	1
Manastır Mahallesi	4	Molla Gürani Mahallesi	2
Veled-i Kurd Mahallesi	6	Veled-i Harrad Mahallesi	6

Veled-i Kazzâz Mahallesi	10	Veled-i Veziri Mahallesi	2
Veled-i Yanic Mahallesi	7,5	Veled-i Sarayî Mahallesi	6
Yahşi Bey Mahallesi	4	Yiğid Köhne Mahallesi	2,5
Eşrefiler Mahallesi	3	Bazar-ı Esb Mahallesi	2,5
Abdal Mehmed Mahallesi	9	Bilecik Mahallesi	2
Alaca Mescid Mahallesi	8	Tatarlar Mahallesi	4
Veled-i Bevvâb Mahallesi	3	Temenna Mahallesi	1
Veled-i Nalband Mahallesi	11	Cami'-i Kebir Mahallesi	3
Veled-i Helvayî Mahallesi	3,5	Cafer Hoca Mahallesi	4
Yeni Bazar Mahallesi	6	Hacı Sevindik Mahallesi	3
Sağrıcı Sungur Mahallesi	5	Hacı Yakub Mahallesi	10
Azab Bey Mahallesi	8	Hoşkadem Makravî Mahallesi	7
İsa Bey Fenari Mahallesi	5	Hoca Hasan Develli Mahallesi	2

Kanberler Mahallesi	4,5	Duhter Şeref Mahallesi	5
Koca Naib Mahallesi	9,5	Simidci Mahallesi	3
Kavaklı Mahallesi	6	Serpınar Mahallesi	3
Kirişci Kızı Mahallesi	3	Şeyh Şibli Mahallesi	2,5
Maksem-i Gökdere Mahallesi	6	Şerafeddin Paşa Mahallesi	3
Kârgâh Mahallesi	3		
Toplam	410	Toplam	386
Genel Toplam		796	

Bedel-i Nüzûl Karye Tablosu			
Karye	Hane	Karye	Hane
İnkaya ve Çonkara Karyesi	1	İzvat Karyesi	1
Emha Karyesi	1	Ervancık Karyesi	1,5

Bademli Karyesi	10	Çavuş Karyesi	1,5
Cami'li Kızık Karyesi	1	Hamidler Karyesi	3
Dobruca Karyesi	0,5	Dürdane Karyesi	1
Depecik Karyesi	7	Selçuk Karyesi	2
İsa Bey Karyesi	1,5	Fidye Kızık Karyesi	2
Anarlı Dere Karyesi	1	Kara Balçık Karyesi	1
Göynekli Karyesi	5	Mazhara Hasan Karyesi	3
Ahmed Bey Karyesi	1	Emrud Karyesi	2
İğdir Karyesi	2,5	Balıklı Karyesi	1
Çağrışân Karyesi	2,5	Şeyh Karyesi	2
Hasan Karyesi	1	Hamamlı Kızık Karyesi	3
Dere Kızık Karyesi	1	Dutaklı Karyesi	2,5
Soğanlı Karyesi	1,5	Samanlı Karyesi	1

Filedar Karyesi	6	Karaman Karyesi	2
Köprü Başı Karyesi	1	Gözdere Karyesi	1
Kayacık Karyesi	2,5	Gölcük Karyesi	4
Aksungur Karyesi	2	Değirmenli Karyesi	1,5
Burak Fakih Karyesi	1,5	Alışar Karyesi	2
Canbazlar Karyesi	1	Kara Hızır Karyesi	2
Hacı İvaz Paşa Karyesi	0,5	Kilisan Karyesi	7
Gülpınar Karyesi	1		
Toplam	53	Toplam	47
Genel Toplam		100	

B7/2-B8/1

1.1.3. İmdâd-ı Seferiyye

İmdâd-ı Seferiyye; isminden de anlaşılacağı gibi, devletin cihat için düzenlediği seferlere maddi açıdan destek sağlamak amacı üzere, ahali üzerine tarh olunan bir vergi çeşididir (Akgündüz, 1990: 193). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde 1 adet imdâd-ı seferiyye ile ilgili kayıt bulunmaktadır. Vergi toplanma

sebebi ise Rusya üzerine yapılacak olan seferdir. Kayda göre Hüdavendigâr sancağında bulunan kazalardan H.1 Muharrem 1193(M.19 Ocak 1779) tarihi itibarıyla yirmi dört bin yedi yüz elli gürüş imdâd-ı seferiyye vergisi toplanması talep edildiği görülmektedir.

A10/1

1.2. Diğer Vergiler

1.2.1. İhtisâp

İhtisâp; Osmanlı döneminde ihtisap ağasının (belediye görevlisi) ayda bir kez kadı ile birlikte esnaf terazilerinin denetiminde, ölçü ve tartı işlemlerinde ve hile yapan esnaftan alınan vergidir (Güçlü, 2014: 45). B-215 Numaralı Bursa Şer'îyye Sicil Defterinde 1 adet ihtisap vergi kaydı bulunmaktadır.

A62/1

1.2.2. Cizye

Cizye; kitap ehli gayr-i müslimlerden alınan bir baş vergisi olup, vergi müslümanlığı kabul etmeyenlerin devlet tarafından korunmaları ve savaşlara katılmamaları karşılığında alınmaktaydı (Kütükoğlu, 1994b: 533). Din adamları, sakatlar, yaşlılar devlet hizmetinde bulunan zimmîler bu vergiden muaf tutulmuşlardır. Cizye bir çeşit baş vergisi olup mekellefi sadece erkeklerdir (Güçlü, 2014: 24). Bursa B-215 numaralı defterde cizye ile ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

A12/1

1.2.3. Cürm-ü Cinayet

Cürm-ü cinayet; devlet tarafından, tımara verilmiş bulunan topraklarda işlenen birtakım zirai suçlardan dolayı alınan vergidir. Fekete'ye göre çok az yerde tatbik edilen ve "niyâbet" adı verilen bu ceza, her yerin teamülüne göre değişik miktarlarda alınmaktadır (Kazıcı, 1977: 83). B-215 Numaralı Bursa Şer'îyye Sicil Defterinde cürm-ü cinayetle ilgili 3 adet kayıt bulunmaktadır.

A12/1-B63/3-A65/1

1.2.4. Bac-ı Bâzar

Topraktan satılmak üzere kent pazarına getirilen mallardan, bac denilen çarşı pazardan alınan vergidir. Köylerde yapılan satışlardan bac alınmamasına karşılık, taşrada kurulan panayırlarda yapılan satışlar pazar resimlerine tabiydi (İnalçık, 2013: 254). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde bac-ı bazârla ilgili 4 adet kayıt bulunmaktadır.

A62/1-B65/1-A62/1-B63/3

1.2.5. Tamga (Damga)

Damga, pazarda satılan ticari mallardan alınan vergidir. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde damga ile ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

A62/1

1.2.6. Tahmis-i Kahve

Tahmis-i kahve; kahve mukata'ası olarak da bilinmektedir. Kahvenin bir okkasına beş para olarak alınan vergidir (Güçlü,2014: 49). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde kahve vergisiyle ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

A62/1

1.2.7. Adet-i Ağnâm

Adet-i ağnâm; Osmanlı İmparatorluğunda koyun ve keçi sahiplerinden alınan vergiye adet-i ağnâm adı verilmektedir. Adet-i ağnâm ufak tefek bazı farklılıklar dışında umumiyetle her vilayette müslim ve gayrimüslim ayırt edilmeksizin 2 koyuna 1 akçe olarak alınmaktaydı. Koyun kuzulu da olsa tek bir koyun mütalaa edilir, koyundan ayrı kuzusundan ayrı vergi alınmazdı (Ünal, 2010: 155). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde adet-i ağnâmla ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

B62/1

1.2.8. Resm-i Ağıl

Resm-i ağıl; Osmanlı Devletinde, ağnama (koyun ve keçi) sahibi bulunan kimselerin ödedikleri bir vergidir (Kazıcı, 1977: 121). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde resm-i ağılla ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

B62/1

1.2.9. Bac-ı Ağnâm

Osmanlı Devletinde hayvanlardan alınan vergilerden biri de "ağnâm bacı"dır. Bu vergi, pazar ve panayırlara getirilen koyun ve keçi alım-satımlarından dolayı alınmaktadır (Kazıcı, 1977:120). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde bac-ı ağnâmla ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

A62/1

1.2.10. Saydı Mâhî Resmi

Saydı Mâhî; Deniz, göl ve nehirlerde avlanılan balıklardan alınan vergidir(Ünal, 2011: 596). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde saydı mâhî ile ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

A62/1

1.2.11. Resm-i Arûs

Resm-i arûs; bir çeşit şahsi tekâliften olan bu vergi, Osmanlı Devleti kanunnamelerinde "resm-i arûs, arûsiyye, arûsâne ve gerdek resmi" gibi isimlerle zikr edilmektedir. Resm-i arûs, kendisi için gerdek değeri tayin olunan sipahinin hakkıdır. Sipahiye hâsıl kayd edilmiş olan bu vergi, tımarında bulunan kadınların, evlenmeleri esnasında, kocalarından alınan maktu' bir resimdir (Kazıcı, 1977: ss.69-70). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde resm-i arûsla ilgili 6 adet kayıt bulunmaktadır.

A12/1-A62/2-B62/3-B63/3-A64/2-A65/1

1.2.12. Resm-i Mücerret

Resm-i mücerret; toprakları işlemesi gerektiği halde işlemeyenlerden alınan vergidir. Öğrenciler, seyid ve şerifler bu vergiden muaftır. Bazen bekârlardan alınan altı akçelik vergi olarak uygulandığı da görülmektedir (Güçlü, 2014: 76 B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde resm-i mücerretle ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

A12/1

1.2.13. Bad-ı Hevâ

Bad-ı hevâ; Osmanlı döneminde rastgele ve amacı belli olmayan kaynaklardan alınan vergi türüdür. Tanzimattan önce topraksız köylüden alınan vergi olarak uygulanmıştır (Güçlü, 2014: 15). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde bad-ı hevâ ile ilgili 5 adet kayıt bulunmaktadır.

A12/1-B62/2-B63/3-A64/2-A65/1

1.2.14. Öşür

Öşür; kelime anlamı onda bir (1/10) anlamına gelen Arapça kökenli bir kelime olup, ıstılah olarak Osmanlı Devletinde umumiyetle halkın ürettiği mahsüllerden, bilhassa hububattan alınan vergiye verilen isimdir. Zirai ürünlerin dışında bal'dan da öşür alındığı görülür (Ünal, 2010:150). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde öşürle ilgili 11 adet kayıt bulunmaktadır.

B15/2-A55/2-A62/2-B62/2-B63/3-A64/2-A64/3-B64/1-B64/2-B64/3-A65/1

1.2.15. Resm-i Kovan

Osmanlı kanunnamelerinde "kovan resmi", resmi küvvare, zenbur resmi ve resmi asel gibi isimler alan bu vergi; halkın elde ettiği bal mahsulünden alınmaktaydı (Başdemir, 2015: 61). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde resm-i koğan ile ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

A62/2

1.2.16. Resm-i Bostan

Resmi bostan; bostanda yetişen salatalık, patlıcan ve kabak gibi ürünler üzerinden tahsil edilirdi. Bu vergi türünde de bahçe vergisine benzer bir şekilde, bostan ürünlerinden ticari bir menfaatin sağlanıp sağlanmaması, kendisinin vergiye konu olup olmaması da önemli bir rol oynamaktadır. Şayet kişi bostandan elde edilen mahsulü satıp para kazanmak maksadıyla yetiştiriyorsa o zaman kişiden 100'de 10'dan, 100'de 50'ye varan miktarlarda vergi alınırdı. Bostan ürünleri sadece evin ihtiyacını karşılamak maksadıyla yetiştirilmiş ise o zaman herhangi bir şekilde vergi alınmazdı (Başdemir, 2015: ss.60-61). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde resm-i bostanla ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır.

B63/3

1.2.17. Tapu-yu Zemin

Mülkiyeti devlete ait araziden çift(lik) tasarruf eden reaya, bir defaya mahsus olmak üzere sipahiye resm-i tapu adı altında vergi ödemektedir. Çok defa arazinin bir yıllık mahsulünün kıymeti olarak belirlenen bu resim de zuhurata bağlı olduğu için bad-ı heva grubu vergileri içerisinde ele alınmıştır. Tapu resmi'ni ödeyen raiyyet ölünceye kadar çiftliğe tasarruf eder ve oğluna da intikal ettirirdi (Ünal, 2010:169 B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde tapu-yu zeminle ilgili 7 adet kayıt bulunmaktadır.

A55/2-A62/2-B63/3-A64/2-A64/3-B64/1-A65/1

1.2.18. İntikâl

İntikâl, verâset ve intikal işlerinden alınan vergidir (Yılmaz, 2014: 282). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde intikal ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır.

B62/3-A64/2

1.2.19. Yâve ve Kaçgun

Sahipsiz ve başıboş bulunan hayvanların sahiplerinden alınan özel vergidir (Güçlü, 2014: 94). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde yâve ve kaçgun ile ilgili 4 adet kayıt bulunmaktadır.

A55/2-B63/3-A64/2-B64/3

1.2.20. Resm-i Otlak

Resm-i otlak; Osmanlı Devleti mali lisanında "yaylak resmi, kışlak resmi, resm-i merai, yatak resmi, resm-i çeragah" gibi isimlerle zikredilmektedir. Sürülerini, başka bir tımar sahibinin tımarında otlatan veya miri topraklarda yaylatan sürü sahipleri, göçebe kabileler ve gezginci yörüklerden yılda bir defaya mahsus olmak üzere alınan bir vergidir. Bu vergi, bazı yerlerde sürü başına aynı, bazı yerlerde de nakdi olarak alınmaktaydı (Kazıcı, 1977:116). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde resm-i otlak ile ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır.

B63/3-B64/1

1.2.21. Müjdegânî

Serbestiyet üzere tımar tasarruf eden dirlik sahiplerinin gelir kaynaklarından bir kaçak köle ve cariyelerin yakalanması halinde "muştuluk" (müjdelik) adı altında alınan harçlardır (Ünal, 2011:498). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde müjdegânî ile ilgili 3 adet kayıt bulunmaktadır.

A55/2-A62/2-B63/3

2. ALIŞVERİŞ

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde alışverişle ilgili 58 adet kayıt bulunmaktadır. Bunların konuları ise şunlardır; ev, bahçe, eşya, bağ, arsa, dükkân, koru ve borç karşılığında ev alışverişlerini teşkil etmektedir.

Mülk satış kayıtları Osmanlı Devletinde bir nevi noterlik vazifesi görmüş olan kadının bir ürünü olup, bugünkü tapu kayıtlarına benzetmek mümkündür. Mülk satış

belgelerinin sakk usulü çerçevesinde standart bir düzenle hazırlanmış olmaları, araştırmacılara sistematik bilgi toplama olanağı sağlamakta olup, ayrıca bu belgelerin çoğunda satılan mülklerin kat sayıları, sahip oldukları müstemilat vb. gibi mülkü tamamlayıcı hususlar sıralanmakta ve dolayısıyla sicilin tutulduğu yüzyılda Osmanlı evi hakkında kısmen bilgi sahibi olma imkânı vermektedir (Açık ve Tuluk, 2009: 468). Bunun yanında Osmanlı Devletinin bu kayıtlarla mülk, bağ, arsa, eşya vs. alışverişlerinde ve sonrasında oluşabilecek ihtilafların önüne geçtiği görülmektedir. Zira aşağıda da değinileceği üzere deftere yansıyan konulardan bir tanesi de alacak verecek davalarıdır.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde mülk alışverişlerine dair 35 adet kayıt bulunmaktadır. Kayıtlarda satılan bu mülklerin ilk önce buldukları konum belirtilmekte, sonrasında kat sayıları ve odaları zikr edilmekte, eğer varsa bünyesinde barındırdıkları müstemilatlar söylenerek satılacak olan mülkün özellikleri sayılmaktadır. Satışı yapılan mülklerde odalardan hariç; fırın, matbah(mutfak), hamam, kiler, mağaza, mahzen, şıra hane, divanhane, kenef, camekân, ocak, köşk, havuz, sayelik, aşhane gibi müstemilat olarak niteleyebileceğimiz kısımlara sahip olan mülklerde bulunmaktadır. Bundan hariç satılan mülklerin bünyesinde "mai cari" yani akarsu veya nehir bulunduğu görülmektedir. Bunun yanında bazı kayıtlarda ise satılacak olan mülk hakkında tafsilatlı bilgi verilmeyip sadece 'bir mülk-ü menzil' şeklinde tarif edildiği görülmektedir.

Defterdeki mülk satışların 23 tanesi müslümanların kendi arasında gerçekleşmiş, 12 tanesi gayrimüslimlerin kendi arasında yapılmıştır. Defterde iki tebaa arasında bir mülk alışverişi yapıldığına dair kayıt bulunmamaktadır. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde satışı yapılan mülklerin değerleri incelendiğinde 1200, 1050, 1600 ve 3000 guruş gibi yüksek değerlerde evlerin satıldığı görülmektedir. Bunun yanında 60, 90 guruş gibi düşük değerlere sahip evlerinde satıldığı görülmektedir. Ayrıca müstakil mülk satışları yanı sıra mülklerde hissesi bulunan kişilerin hisselerinin de satıldığı kayıtlarda mevcuttur.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde bahçe alışverişleriyle ilgili 10 adet kayıt bulunmaktadır. Bahçe alışveriş kayıtlarında, satılan yerin konumu ve kaç dönüm

olduğu belirtilmiştir. Bahçeler; dut, kestane ve sebze baheleridir. Ancak genel itibariyle satılmış olanlar dut bahçesidir. Bahçe alışverişleri hepsi müslümanların kendi aralarında gerçekleşmiştir. Satışı yapılan bahçelerin değeri kayıtlara göre en yükseği 400 guruş, en düşüğü ise 50 guruştur.

B-215 Numaralı Bursa şer'iyeye Sicil Defterinde eşya alışverişleriyle ilgili 5 adet kayıt bulunmaktadır. Alışverişlerin 3' müslümanların kendi arasında 2'si gayrimüslimlerin arasında gerçekleşmiştir. Kayıtlarda satışı yapılan eşyaların adedi ve özellikleri kısa bir şekilde belirtilmiş olup, satışı yapılan eşyalar ise şu şekildedir; yastık, döşek, yorgan, kaliçe, tencere, tepsi, taba, sahan, demir bel, demir balta, kilim, mak'ad, altın bilezik, altın yüzük, altın küpe, minder, makrama, yağlık, ocak paşmağı, krk, entari, krdiye, sofraya, peşkr, gömlek, çarşaf, leğen, ibrik, iskemle, faraş, şalvar, kepee, şal, tas, tencere, kefen, sini, bakraç, sandık, şal, şilte, seccade, cübbe, don, uçkur, havlu, kaşık, fincan, hamam rahtı, sini'dir.

B-215 Numaralı Bursa şer'iyeye Sicil Defterinde bağ alışverişleriyle ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır. Satışları yapılan bağların defterde konumları belirtilmiş olup, iki satışta müslümanların kendi arasında gerçekleşmiştir. Bağ satışları; ev, bahçe gibi diğer satışı yapılan unsurlarla birlikte verilmiştir. Bu nedenle satışı yapılan bağların değeri hakkında net bir rakam vermek mümkün değildir.

B-215 Numaralı Bursa şer'iyeye Sicil Defterinde arsa alışverişleriyle ilgili 2 adet kayıt bulunmaktadır. Kayıtlara göre arsaların konumları belirtilmiş olup, satışı yapılan arsaların müslümanların kendisi arasında, diğeri de gayrimüslimlerin kendi arasında gerçekleşmiştir. Yine bağ satışlarında olduğu gibi burada da arsaların değerleri hakkında net bir rakam vermek mümkün değildir.

B-215 Numaralı Bursa şer'iyeye Sicil Defterinde bunlardan ayrı olarak 1 adet kuru alışverişi, 1 adet dkkn alışverişi ve 2 adet de borcu karşılığında ev alışverişi yapıldığı görülmektedir.

2.1. Ev Alışverişi

A32/1-A32/2-B32/3-A33/2-B33/1-B33/2-A34/1-A37/2-A40/2-B40/1-B40/2-B40/3-
A42/1-A42/3-A45/2-B45/2-B46/1-B47/1-B47/2-B48/1-B50/2-A51/2-B51/1-A52/1-
B52/1-B52/2-A53/2-B54/1-B55/2-B55/3-A56/2-B56/1-A57/2-B59/1-A60/1

2.2. Bahçe Alışverişi

A32/3-B32/2-A33/2-A37/1-B43/2-B45/2-A46/2-B50/2-A56/2-A58/1

2.3. Eşya Alışverişi

B32/4-B35/2-A38/2-B47/2-B55/3-A59/2

2.4. Bağ Alışverişi

B45/2-B50/2

2.5. Arsa Alışverişi

B45/1-A46/1

2.6. Dükkân Alışverişi

A42/2

2.7. Koru Alışverişi

A56/2

2.8. Borcu Karşılığında Ev Alışverişi

A41/1-A51/1

3. ALACAK-VERECEK DAVALARI

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyye Sicil Defterinde alacak verecek davalarıyla ilgili toplamda 29 adet kayıt bulunmaktadır. Bu kayıtlardan 17'si para alacak verecek davaları, 5'i ev satışından kaynaklanan alacak verecek davaları, 3'ü bahçe satışından kaynaklanan alacak verecek davaları, 4'ü eşya alacak verecek davaları ve birer tanesi

de altın ve kira alacak verecek davalarından oluşmaktadır. Bu davaların 12'si gayrimüslimlerin arasındaki alacak verecek davalarından oluşturmakta, 16'sı müslümanların kendi arasındaki alacak verecek davalarından oluşmaktadır. 1 kayıt ise müslüman ile gayrimüslim arasındaki alacak verecek davasını konu edinmektedir.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde alacak verecek davalarının neticeleri ise şu şekilde olmuştur; 10 kayıta alacağı olduğunu iddia eden kişi muarazadan men' edilmiş, 4'ü tahsil edilmiş ve bundan ayrı olarak 2 kayıta tahsil edilmesi için başkentten emir gelmiş, 4 kayıta borçlunun uyarılması hususunda karar verilmiş olup ve bundan ayrı olarak 1 kayıta da borçlu lehine karar verilmiş, 7 tanesi anlaşma ile neticelenmiş ve 1 kayıta da borçlunun İstanbul'a gönderilmesi talep edilmiştir.

3.1. Para Alacak-Verecek Davaları

B12/1-A17/1-A34/2-B35/2-B36/1-B37/1-A38/1-B41/1-B41/2-A44/1-A44/2-B44/1-B44/2- B47/2-B53/2-A58/2-B58/2

3.2. Ev Alacak-Verecek Davaları

B49/1-B56/2-B60/1-A40/3-A52/2

3.3. Bahçe Satışından Kaynaklanan Alacak-Verecek Davaları

A38/1-B49/1-A54/1

3.4. Eşya Alacak-Verecek Davaları

A38/1-B49/1-A2/2-A34/2

3.5. Altın Alacak- Verecek Davaları

B42/2

3.6. Kira Alacak- Verecek Davaları

B34/2

3.7. Borcun Taksitlendirilmesi

4. SEFER

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde yansıyan konulardan bir tanesi Rusya üzerine yapılacak olan sefer için asker tedarikidir. Seferin sebebi ise 1768-1774 tarihleri arasında Osmanlı-Rus savaşı neticesinde 1774 yılında Küçük Kaynarca Anlaşması yapılmış ve bu anlaşma neticesinde Kırım bağımsızlığını kazanmış, Ruslar Karadeniz ve Akdeniz'de donanma bulundurmak ve Boğazlardan savaş gemileri geçirmek haklarını elde etmiştir. Mevcut durumdan memnun olmayan Osmanlı Devleti, Kırım Han'ı Devlet Giray savaş sırasında Osmanlıya sığındığından yerine ise Rus yanlısı Şahin Girayın geçmesiyle tatarlar ayaklanmış ve Rusya Devleti ayaklanmayı bastırması üzerine Osmanlı Devleti Rusya'nın Kırım'dan çekilmesini istemiştir (Zinkeisen, 2011: ss.3-53). Nitekim iki devlet arasında savaş durumu ortaya çıkmıştır. Osmanlı Devleti, olası bir Rus savaşı nedeniyle asker tedarikine başlamıştır. Nitekim B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde sefer için asker tedariki ilgili 5 adet ferman kaydı bulunmaktadır. Kayıtların sadece bir tanesinde Anadolu'nun sağ kolundaki ismi belirtilen kazalardan ne kadar asker istendiğine dair bilgi verilmiştir. Aşağıdaki tabloda bunu göstermiş bulunmaktayız. Bu kayda göre toplamda istenen asker sayısı 7805'tir. Ayrıca bu kayıttan hariç 15 tane daha serdengeçti (Ünal, 2011: 609) bayrağı açılması istenmiş, ancak bunun hangi kazadan ne kadar asker toplanacağı hususunda bir bilgi verilmemiştir. Diğerleri ise istenen askerlerin vakti zamanında mahallerine ulaştırılması hususunda yazılmış olan fermanlardır.

Defterde ayrıca sefer esnasında Rumeli'de kullanılmak üzere erzak ve mühimmat nakli için kiralık deve ve bargir talep edildiğine dair 4 adet ferman bulunmaktadır. Hüdavandigar sanacağından 450 tane kiralık deve, Bursa'dan 100 ve Yenişehir Bursa'dan 60 ve toplamda 160 adet bargir talep edilmiş, ayrıca bu deve ve bargirlerin semer, urgan vesair aletleri ile birlikte sefer mahalline gönderilmesi istenmiştir.

Osmanlı Devleti ile Rusya Devleti arasında Fransa'nın ara buluculuk yapmasıyla 21 Mart 1779 tarihinde sulh sağlanmış ve İstanbul'da Aynalıkavak Kasrı'nda Aynalıkavak Tenkihnamesi (Antlaşması) yapılmıştır (Sertoğlu, 2001: ss.2614-2615).

Osmanlı Devleti ile Rusya arasındaki savaş durumu ortadan kalması üzerine serdengeçti ve serdar bayraklarının iptali istenmiş, ayrıca sefer için istenen deve ve bargirlerin tedariki de iptal edildiği yazılan fermanlarla bildirilmiştir. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde bununla ilgili 4 kayıt bulunmaktadır.

Kazalar	Adet	Kazalar	Adet
Yalakabad	50	Alâiye	300
Gemlik	50	Isbarta	100
Gürle	200	Antalya	60
Mudanya	75	Nevâhi-i Alaiye	100
Aydıncık	150	Karaağaç	150
Bandırma	50	Karaağaç-ı Yalvac	50
Mihaliç	300	Uluborlu	50
Bursa	250	Keçiborlu	50
Yenişehir-i Bursa	150	Timurcu	90
Gölbazarı	150	Gördos	200

Labseki	50	Bergama	100
İne	50	Nevahi-i Bergama	50
Bazarköy	50	Soma	50
Çan	50	Kırkağaç	50
İvrindi	50	Kirmasti	50
Biga	150	Sındırgı	50
Bigadiç	150	Balya	50
Bayramiç	150	Kepsud	50
Balıkesir	300	Gedus	50
Gelenbe	100	Gönan	50
Tuzla	50	Akhisar-1 Saruhan	100
İzmir	500	Honoz	50
Kuşadası	100	Denizli	200

Tire	200	Kadıköy	100
Mağnisa	300	Karacasu	150
Bayezid'	120	Bolavadin	100
Menemen	150	Hamid	50
Güzelhisar	150	Birgi	150
Kuşderesi	50	Menteşə	50
Turgutlu	200	Muğla	50
Nazilli	150	Edremid	150
Uşak	40	Kemer-i Edremid	50
Alaşehir	150	Ağras	50
Barla	50	Avşar	50
Burdur	50	Urla	50
Eğirdir	50	Kızılhisar	50

Toplam	4795	Toplam	3010
Genel Toplam		7805	

4.1. Sefer İçin Asker Tedariki

B3/1-B4/1-A10/2-B10/1-A31/1

4.2. Sefer İçin Kiralık Deve ve Bargir Tedariki

A5/1-A7/1-A11/3-B5/1

4.3. Serdengeçti Bayrağının İptali

B11/1-B13/2

4.4. Serdar Barağının İptali

A14/1

4.5. Sefer İçin Kiralık Deve ve Bargirlerin Toplanması İptali

A14/3

5. MUKATA‘A VE İLTİZÂM

Mukata‘a, "kesilmiş" manası taşımakta olup, Osmanlı mali terimi olarak ise yıllık nakdi belirli gelir getiren müesseselerdir. Bunlar maden ocağı, gümrük, tuzla, dalyan, darphane gibi gelir getiren kaynaklardır. Mukata‘alar, birkaç şekilde idare edilmiştir. Bunlardan biri mukata‘anın, devlet tarafından tayin edilmiş olan ve devletten maaş alan memurlar tarafından idare edilmesidir ki, bu memura emin, idare şekline ise emanetle idare adı verilmektedir (Kütükoğlu, 1994b:544).

Mukata‘aları ikinci idare şekli olan iltizâm ise, bir gelir kaynağının açık arttırma yoluyla belirli bir süreliğine- genellikle üç aylığına - bir özel şahsa satmak anlamına gelmektedir. Teklif veren ve bu tür bir anlaşmaya katılan mültezim- ki ‘amil veya

amildar olarak da bilinirdi- üstlenilen şartlara göre belirli bir meblağ dâhilinde ödemeler yapma yükümlülüğü vardı. Sözleşme şartları, genellikle nakit bir peşinat ile sonrasında aylık, üç aylık veya altı aylık taksitler halinde ödemeleri gerektirdi. Şartlar gereğince, mültezim yalnızca bütün mal varlığını teminat olarak ortaya koyması değil aynı zamanda buna ilaveten güvenilir kefiller göstermesi gerektirdi (İnalçık, 2016: 58).

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde bulunan mukata'a kayıtları genel itibariyle ikinci tarzdaki idare kısmına girmekte, iltizâm bedeli için verilen temüssükleri yani senetleri ihtiva etmektedir. Defterde iltizâm ile ilgili 21 adet kayıt bulunmaktadır.

5.1. Mukata'a ve İltizâm Bedeli İçin Verilen Temessükler

B7/1-A11/1-A11/2-A18/1-A55/2-A62/1-A62/2-B62/1-B62/2-B62/3-A63/2-B63/1-B63/3-A64/1-A64/2-A64/3-B64/1-B64/2- B64/3-A65/1-B65/1

5.2. Malikâne

Malikâne; mukata'aları deruhte eden kimselerce kayd-ı hayat şartıyla tasarruf edilmesini öngören sistemdir (Çakır, 2003: 58; Erol Özvar, 2003; Genç, 2013: ss.95-143). B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde malikâne ile ilgili 1 adet kayıt bulunmakta olup, bu kayıt enfiye mukata'asını konu edinmektedir.

A11/2

6. BURSA MÜFREDÂT DEFTERİ VE MASRAFLARIN TAHSİLİ

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterine yansıyan konulardan biri müfredât defteridir. Defterde H.17 Cemâziye'l-ahir 1192 (M.13 Temmuz 1778) tarihinden H. 10 Receb 1193 (M. 24 Temmuz 1779) tarihine kadar Bursa'dan geçen ulakların masrafları, padişah emriyle gelen ağalar için yapılan masraf ve belde için yapılan vs. harcamalar kaydedilmiş olup, toplamda 20077 guruş 39 para masraf kaydı tutulmuştur. Kayda göre devlet yapmış olduğu bu harcamaları cebinden ödememiş, meblağın dörtte birini yani 4552 guruş 16 parasını karye ehlerinden, geri kalan 15525 guruş 23 parayı

kaza esnaftan toplanmasını talep etmiştir. Aşağıdaki tabloda toplanacak olan paranın karye ve esnaf taifesine taksimi gösterilmiştir.

Esnâf Taifesi			
Esnâfın Adı	Guruş	Esnâfın Adı	Guruş
Habbaz Taifesi	723	Yayci Taifesi	1069
Kasab Taifesi	778	Na'iband Taifesi	656
Bakkal Taifesi	1059	Yasdıkçı Taifesi	113
Kazzâz Taifesi	343	Hayyat Taifesi	545
Bezzâz Taifesi	752	Dibaci Taifesi	62
Haffaf Taifesi	837	Na'ıçacı Taifesi	625
Muy-tâbân Taifesi	340	Eskici Taifesi	512
Başçı Taifesi	1346	Semerci Taifesi	177
Arpacı Taifesi	231	Berber Taifesi	467
Hallac Taifesi	205	Mumcu Taifesi	182

Seyyaf Taifesi	985	Attar Taifesi	622
Sarrac Taifesi	384	İnceci Taifesi	1256
Çukacı Taifesi	1256		
Toplam	9239	Toplam	6286
Genel Toplam		15525	
Karyeler			
Karye Adı	Guruş	Karye Adı	Guruş
Cami'li Kızık Karyesi	200	Şeyh Karyesi	162
Değirmenli Kızık Karyesi	69,5	Avdancık Karyesi	149,5
Fidye Kızık Karyesi	80,5	Dobruca Karyesi	51,5
Hamamlı Kızık Karyesi	107,5	Sırma Karyesi	39,5
Dikencik Karyesi	61	Selçuk Gazi Karyesi	85
Dere Kızık Karyesi	73,5	Karabalçık Karyesi	73

Gözdede Karyesi	138	Akçe Karyesi	82
Kozlu Viran Karyesi	51	Dürdane Karyesi	132,5
Baba Sultan Karyesi	75,5	Kelesan Karyesi	155,5
Aksu Karyesi	30,5	Tepecik Karyesi	114,5
Dudaklı Karyesi	30,5	Aksungur Karyesi	30
Berrak Fakih Karyesi	122	Balıklı Karyesi	27
Anarlıdere Karyesi	61	Ahmed Bey Karyesi	30
Kayacık Karyesi	89	Mashara Hasan Karyesi	100,5
Ağlaşan Karyesi	23	İzvat Karyesi	119,5
Çataltepe Karyesi	80,5	İnkaya ve Çongara Karyesi	96,5
Kestel Karyesi	44,5	Soğanlı Karyesi	30
İsa Bey Karyesi	93	Balatî Yunus Karyesi	133
Vakf-ı Sığırlık Karyesi	32	Karaman Karyesi	33

Kebir Susıgırlık Karyesi	118	Hamidler Karyesi	41
Ada Karyesi	58,5	Alışar Karyesi	91
Ahi Karyesi	25	(...?)Karyesi	312
Hasan Karyesi	61,5	Göynüklü Karyesi	22
İğdir Karyesi	135	Çağrısan Karyesi	26,5
Kara Hızır Karyesi	47	Yenice Karyesi	58,5
Samanlı Karyesi	34	Soğanlı Çavuş Karyesi	74
Kazıklı Karyesi	79	Çeltik Karyesi	27
Canbazlar Karyesi	23, 5	Gölcük Karyesi	109
Bademli Karyesi	39,5	Emrud Karyesi	62,5
Toplam	2060	Toplam	2468
Genel Toplam		4528	

A22/1-A23/1

7. ENFİYE ÜRETİMİNİN BELİRLİ YERLERDE YAPILMASI

Enfiye; burun otu, toz haline getirilmiş tütün olup, önceleri diş etlerine sürmek yolu ile kullanılan bu keyif verici madde daha sonra burna çekme şeklinde kullanılmaya başlanmış ve 18. yüzyılda yaygın hale gelmiştir (Ünal, 2011:227). Osmanlı Devleti enfiye üretimini kendi kontrolünde ve belirli yerlerde yapılmasını istemiştir. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterine yansıyan konulardan bir tanesi de enfiye üretimidir. Defterde enfiye üretimiyle ilgili 1 adet kayıt bulunmaktadır. Kayda göre; Osmanlı Devletinde enfiye imalatını sadece Üsküdar ve Balyabadra'da bulunan imalathanelerde yapılması gerektiği hususunda emir yazılmıştır. Osmanlı Devleti bu şekilde enfiye imalatında kısıtlamaya gitmiş ve bir tür standardizasyon sağlamaya çalıştığını söylemek mümkündür.

A11/2

8. AYARI DÜŞÜK PARALARIN TOPLANMASI TALEBİ

Osmanlı Devleti kuruluşundan yıkılışına kadar farklı para rejimleri kullanmıştır. Klasik dönemde madeni para rejimini kullanmıştır. 1326-1757 arasında akçe, son zamanlarında çok küçülerek önemi azalmasına ve kullanışsız hale gelmesine rağmen hesap parası olarak kullanılmamış, 1757'den sonra artık akçe basılmamış, bunun yerine tamamen, hesap parası olmaya önceden başlayan guruş almıştır (Tabakoğlu, 2009: 308). Sonraki süreçte temsili paranın ağırlık kazanmaya başladığı gözlenmektedir.

Osmanlı Devleti her ne kadar bu konuda çok başarılı olamasa da kuruluşundan yıkılışına kadar paranın değerinin muhafazası devletin önemli politikalarından birini oluşturmaktaydı. Ancak savaşlar, ticaret yollarının güzergâh değiştirmesi ve yeni kıtaların keşfiyle birlikte yeni maden ocaklarının bulunması gibi sebeplerden dolayı Osmanlı parasının değeri diğer paralar karşısında düşmüştür.

Özellikle 18. yüzyılın ikinci yarısında girilen yıpratıcı savaşlar nedeniyle Osmanlı gurusunun değer kaybı ivme kazanmaktaydı (Pamuk, 2004: 1082). İmparatorluk ise yeni maden ocakları bulma, dışarıdan madenlerin ithali gibi yollara başvurarak paranın değerini muhafaza etmeye çalışmaktaydı. Ayrıca kalpazanlar vasıtasıyla basılan değeri

düşük paralar Osmanlı ekonomisine ve parasına zarar verdiğinden dolayı devlet paranın değerini korumak ve piyasadaki değeri düşük paraları toplamak amacıyla genel fermanlar çıkardığı görülmektedir. Nitekim B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterine de yansıyan bu fermanlarda piyasadaki değeri düşük olan paraların sarraflar ve tahsildar vasıtasıyla toplanarak İstanbul'a gönderilmesi talep edildiği görülmektedir.

B14/1

9. TAKAS

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterine yansıyan konulardan bir tanesi takastır. Defterde takasla ilgili 3 kayıt bulunmaktadır. 3 kayda göre takasın konusunu borçlunun borcuna mukabil birisinde evini, diğer kayıta ise eşya, çuka ve çeşitli elbiseleri ve son kayıta ise borçlunun başka bir kişiden alacağını kendi alacaklısına verdiği görülmektedir. Takas işlemleri 2'si müslümanların arasında, son kayıta ise gayrimüslimlerin arasında gerçekleşmiştir.

A41/1-B44/1

10. KİRA

Kira(icare) belirli bir menfaati muayyen bir ivaz karşılığında satmak şeklinde adlandırılmaktadır. Kira hususunda kiralayan mucir, kiracıya müstecir, kiralanan mecür ve kira bedeline ücret ya da icâr denilmektedir (Cin ve Akgündüz, 1989:224). Kiralama şahıs ya da vakıflara ait taşınmazların kiralınması şeklinde olan B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde 3 adet kayıt bulunmaktadır. Bunlardan ilki şahsa ait evin kiraya verilmesidir. Diğerleri ise vakıflara ait mülk ve bahçenin kiraya verilmesidir. B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde kiralama icâre-i vâhideli vakıf(tek kiralı vakıflar) şeklinde olduğundan sadece buna değinmekle iktifa edeceğiz.

İcâre-i vâhideli vakıf yani tek kiralı vakıflar; bir vakfa gelir getirmek üzere tahsisi edilen malların (müstegallat-ı vakfiyye) normal işletme şekli bunların bir ve üç yıllık sürelerle kiraya verilmesi, bu sürenin sonunda kiranın yine aynı süreler içinde yenilenmesi veya bir üçüncü şahsa kiralınmasıdır (Aydın, 2014:253. B-215 Numaralı

Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde vakıflara ait taşınmazlardan mülk ve araziyi kiralayan kişi müslüman olup, üç yıllığına otuz bin akçeye kiralanmıştır. Diğer kayıta ise bahçeyi kiralayan kişi ise gayrimüslim olup, ne kadar ücret karşılığı kiraladığı hususunda bir bilgi bulunmamaktadır.

B34/2-B51/2-A47/3

11. İSTANBUL İÇİN BUĞDAY TEDARİKİ

Osmanlı Devleti, İstanbul'un ihtiyacı olan et, buğday gibi vs. ihtiyaçlarını İmparatorluğun sınırları içinde en güzel ve kaliteli olanı nerede bulunuyorsa oradan ücretleri mukabilinde tedarik etme yoluna gitmiştir. Mesela İstanbul'un et ihtiyacı genellikle celepler vasıtasıyla Rumeli tarafından karşılama yoluna gidilmekteydi.

B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterine yansıyan konulardan bir tanesi de İstanbul'un ihtiyacı olan buğdayın Yenişehir-i Bursa, Kocadağ, Domaniç, Yarhisar, Mudanya, Kite, İnegöl, Atranos, Harmancık ve Gemlik kazalarından mubayaacılar vasıtasıyla İstanbul kilesi baz alınarak her bir kile için altmış akçe buğday sahiplerine verilmek suretiyle buğday tedarik edilmesi için iki tane ferman yazılmıştır. Bu kayıtların birincisinde 148.762 kile ve ikinci kayda göre ise 2.500 İstanbul kilesi buğday tedarik edilmesi istenmektedir.

A3/1-B21/4

12. REHİN

Rehin; bir borç karşılığında, borç ödenince geri alınmak şartıyla teminat olarak borçlunun alacaklıya bıraktığı borcun tamamını karşılayacak değerdeki kıymetli eşya, mal vs. gibi şeyler olup (Ayverdi, 2006:2567), B-215 Numaralı Bursa Şer'iyeye Sicil Defterinde rehinle ilgili 4 adet kayıt bulunmaktadır.

A40/3-B41/1-B47/2-A63/1

13. HAVÂLE

A/1-A2/3-A20/1-A40/3-B44/1-B47/2-B60/1

14. VASİDEN EŞYA TESLİM ALMA

B34/1

15. MÜSLÜMANLARA AİT MÜLKÜN GARİMÜSLİMLERE SATIŞININ YASAK OLMASI

B58/1

16. PARA VERME

C1/3



KAYNAKÇA

Abacı, Nurcan. (2001). *Bursa Şehrinde Osmanlı Hukukunun Uygulanması (17. Yüzyıl)*. Ankara: Kültür Bakanlığı.

Acar, H. İbrahim. (2000a). Talak. *DİA XXXIX*. (ss. 496-500). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Acar, H. İbrahim. (2000b). İddet. *DİA XXI*. (ss. 466-471). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Açık, Turan ve Tuluk, İskender. (2009). Osmanlı Mimarlığının Metinsel Dili: Mimarlık Tarihi Yazınında Şer'iyeye Sicillerinin Yeri. *Türk Araştırmaları Literatür Dergisi*. C.7. S:13. (ss. 461-473). İstanbul: Bilim Sanat Vakfı.

Afyoncu, Erhan ve Ahıskalı, Recep. (2000). Osmanlı Döneminde Kâtip. *DİA XXV*. (ss. 53-55). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Ahıskalı, Recep. (2000). Muhzır. *DİA XXXI*. (ss. 85-86). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Aktan, Hamza. (1992). İslam Aile Hukuku. *Sosyal-Kültürel Değişme Sürecinde Türk Ailesi II*. (ss. 396-433). Ankara: Başbakanlık Aile Araştırma Kurumu.

Akgündüz, Ahmet. (1990). *Osmanlı Kanunnâmeleri ve Hukuk Tahlilleri (1. Kitap Osmanlı Hukukuna Giriş ve Fatih Devri Kanunnâmeleri)*. İstanbul: Fey Vakfı.

Akgündüz, Ahmet. (1989). *Şer'iyeye Sicilleri I*. İstanbul: Özyılmaz Matbaası.

Apaydın, H.Yunus. (2000). Kefâlet. *DİA XXV*. (ss. 168-177). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Ayverdi, İlhan. (2006). *Misalli Büyük Türkçe Sözlük (3 Cilt)*. İstanbul: Kubbealtı Neşriyat.

Aydın, M. Akif. (2014). *Türk Hukuk Tarihi*. İstanbul: Beta.

Aydın, A. Akif. (1985). *İslam-Osmanlı Aile Hukuku*. İstanbul: İFAV.

Aydın, A. Akif. (2000). Mehir. *DİA XXVIII*. (ss. 389-391). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Aydın, M. Akif. (2004). *Osmanlı Devletinde Hukuk ve Adalet*. İstanbul: Klasik.

Bardkoğlu, Ali. (2000). Vesâyet. *DİA XXXXIII*. (ss. 66-70). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Bayram, Selahattin. (2012). Osmanlı Devletinde Ekonomik Hayatın Yerel Unsurları: Ahilik Teşkilatı ve Esnâf Loncaları. *İstanbul Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi S:21*. (ss. 81-115). İstanbul: İstanbul Üniversitesi.

Başdemir, Baykal. (2015). *Osmanlı Vergi Sisteminde Öşür*. Adana: Karahan Kitapevi.

Cin, H. ve Akgündüz, Ahmet. (1989). *Türk Hukuk Tarihi II*. Konya: Osmanlı Araştırmaları Vakfı.

Çakır, Baki. (2003). *Osmanlı Muktaa Sistemi (XVI.-XVIII. Yüzyıl)*. İstanbul: Kitapevi.

Çelik, Yüksel. (2000). Serasker. *DİA XXXVI*. (ss. 547-548). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Develioğlu, Ferit. (2011). *Osmanlı-Türkçe Ansiklopedik Lügat*. Ankara: Aydın Kitapevi.

Ergün, Nihat. (2000). Osmanlılarda Köle-Kölelik. *DİA XXVI*. (ss. 246-248). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Gedikli, Fethi. (1998) *Osmanlı Şirket Kültürü (XVI.-XVII. Yüzyıllarda Madarebe Uygulaması)*. İstanbul: İz.

Genç, Mehmet. (2013). *Osmanlı İmparatorluğunda Devlet ve Ekonomi*. İstanbul: Ötüken.

Göksel, Sinan Can. (2009). Osmanlı Askeri Düzeni ve Yeniçeriler. Yayınlanmamış Yüksek Lisans Tezi. *Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü.* Ankara.

Güçlü, Faruk. (2014). *Osmanlıdan Günümüze Uygulanan Vergi Türleri Sözlüğü.* Ankara: Detay.

Işık, Ayhan. (2010). Osmanlıda Esnaf Teşkilatı ve Şer‘iyye Sicillerindeki Tezahürleri. *TDV-İstanbul Müftülüğü Dergisi. S:10.* (ss. 104-108). Ankara: Türkiye Diyanet Vakfı.

İlgürel, Mücteba. (2000). Subaşı. *DİA XXXVII.* (ss. 447-448). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

İnalcık, Halil. (2011). *Osmanlı İdare ve Ekonomi Tarihi.* İstanbul: İsam.

İnalcık, Halil. (2006). *Devlet-i Aliyye IV (Osmanlı İmparatorluğu Üzerine Araştırmaları).* İstanbul: İş Bankası.

İnalcık, Halil. (2013). *Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal Tarihi I (1300-1600).* (Halil Berktaş, Çev.). İstanbul: Eren.

İpşirli, Mehmet. (2000a). Kazasker. *DİA XXV.* (ss.140-143). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

İpşirli, Mehmet. (2000b). Beylerbeyi. *DİA VI.* (ss. 69-74). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Kahraman, Abdullah. (1998). İslam Hukukunda Şahsi (Nefse) Kefalet Müessesesi ve Türk Ceza Muhakemeleri Hukukundaki Teminatlı Salıverilme Müessesesi ile Mukayese. *Cumhuriyet Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi. S:2.* (ss. 301-328). Sivas.

Karagöz, İsmail. (2010). *Dini Kavramlar Sözlüğü.* Ankara: Türkiye Diyanet İşleri Başkanlığı.

Kazıcı, Ziya. (1977). *Osmanlılarda Vergi Sistemi.* İstanbul: Şamil.

Köprülü, M. Fuat. (1983). Vakıf Müessesesinin Hukuki Mahiyeti ve Tarihi Tekâmülü. *İslam ve Türk Hukuk Tarihi Araştırmaları ve Vakıf Müessesesi*. (ss. 351-408). İstanbul: Ötüken.

Kur'an-ı Kerim'in Metinsiz Muhtasar Meali. (2011). İstanbul. Kur'an-ı Kerim. Bakara Suresi Cüz 2/234.

Kurt, Abdurrahman. (1998). *Bursa Sicillerine Göre Osmanlı Ailesi (1839-1876) Sosya- Ekonomik Yapı, Gelenek ve Görenekler*. Bursa: Uludağ Üniversitesi.

Kütükoğlu, Mübahat S. (1994a). *Osmanlı Belgelerinin Dili (Diplomatik)*. İstanbul: Kubbealtı.

Kütükoğlu, Mübahat S. (1994). Osmanlı Maliyesi. *Osmanlı Devleti ve Medeniyeti Tarihi*. (ss. 513-649). İstanbul: İslam Tarih, Sanat ve Kültür Araştırma Merkezi.

Maydaer, Saadet. (2007). Klasik Dönem Osmanlı Toplumunda Boşanma (Bursa Şer'iyeye Sicillerine Göre). *Uludağ Üniversitesi İlahiyat Fakültesi Dergisi*. C.XV. S:1. (ss. 299-320). Bursa.

Maxim, Mihaim. (2000). Voyvoda. *DİA XXXIII*. (ss. 127-129). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Ortaylı, İlber. (1975). Osmanlı Kadısı, Tarihi Temeli ve Yargı Görevi. *Ankara Üniversitesi SBF Dergisi*. C.XXX. S:1. (ss.117-128). Ankara.

Örenç, Ali Fuat. (2000). Mutasarrıf. *DİA XXXI*. (ss. 377-379). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Özcan, Abdülkadir. (2000a). Zabit. *DİA XXXIV*. (ss. 60-61.). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Özcan, Abdülkadir. (2000b). Alemdar. *DİA II*. (ss. 363-364). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Özkaya, Yücel. (1977). *Osmanlı İmparatorluğunda Ayanlık*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Özvar, Erol (2003). *Osmanlı Maliyesinde Malikâne Uygulaması*, İstanbul: Kitapevi.

Pakalın, Mehmet Zeki. (1983). *Osmanlı Tarih Deyimleri ve Terimleri Sözlüğü (3 Cilt)*. İstanbul: Milli Eğitim Bakanlığı.

Pamuk, Şevket. (1997). Osmanlı İmparatorluğunda Para (1326-1914). *Osmanlı İmparatorluğunun Ekonomik ve Sosyal TarihiII*. (Serdar Alper, Çev.). (ss. 1055-1089). İstanbul: Eren.

Salihoglu, Halil. (2000). Emin. *DİA XI*. (ss. 111-112). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Sertoğlu, Mithat. (1986). *Osmanlı Tarihi Lügati*. İstanbul: Enderun.

Sertoğlu, Mithat. (2001). *Mufassal Osmanlı Tarihi V (Resimli-Haritalı)*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Sümer, Faruk. (2000). Ağa. *DİA I*. (ss. 451-452). İstanbul: Türkiye Diyanet Vakfı.

Tabakoğlu, Ahmet. (2009). *Türkiye İktisat Tarihi*. İstanbul: Dergâh.

Topal, Şevket. (2006). Korumaya Muhtaç Çocukların Bakımı ve Gözetimi Açısından İslam Hukukunda Velayet ve Vesayet Yetkisi. *Dilbilimleri Akademisi Araştırma Dergisi. C.VI. S:3*. (ss. 249-273). Samsun.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. (2014a). *Osmanlı Devletinin Saray Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. (1988a). *Osmanlı Devlet Teşkilatında Kapıkulu Ocakları-Acemi Ocağı ve Yeniçeri OcağıI*. Ankara: Türk Tarihi Kurumu.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. (1988b). *Osmanlı Devleti Teşkilatında Kapıkulu Ocakları-Cebeci, Topçu, Top Arabacıları, Humbaracı, Lağımçı Ocakları ve Kapıkulu Süvarileri II*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. (2014b). *Osmanlı Devletinin İlmiye Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Uzunçarşılı, İsmail Hakkı. (1988c). *Osmanlı Devletinin Merkez ve Bahriye Teşkilatı*. Ankara: Türk Tarih Kurumu.

Ünal, Mehmet Ali. (2011) . *Paradigma Osmanlı Tarihi Sözlüğü*. İstanbul: Pardigma.

Ünal, Mehmet Ali. (2010). *Osmanlı Müesseseler Tarihi*. Isparta: Fakülte.

Yazıcı, Muhammed. (2010). XVI.Yüzyılın İkinci Yarısında Anadolu'da Kamu Düzeni ve Subaşılık Kurum. Yayınlanmamış Doktora Tezi. *Ankara Üniversitesi. Sosyal Bilimler Enstitüsü*. Ankara.

Yediyıldız, Bahaddin. (1998). Vakıf. *İA XII*. (ss. 153-172). Ankara: Milli Eğitim.

Yılmaz, Fehmi. (2010). *Osmanlı Tarihi Sözlüğü*. İstanbul: Gökkuşbu.

Zinkeisen, Johann Wilhelm. (2011). *Osmanlı İmparatorluğu Tarihi VI (1774-1802)*. (Nilüfer Epçeli, Çev.). (ss.3-53). İstanbul: Yeditepe.

TRANSKRİPSİYON

C1

Berberzâde Ahmed Ağa 400 guruş hükmolub vasîsi olan Ömer Ağa akçe tahsîl olundukda ahza vekîl olduğu işbu mahalle şerh fî Zi'l-hicce [11]92

C2

Türkmân Kassâb İbrahim nâm kimesne kendi halinde olmaz ise her dürlüsüne kefil olan Ahmed Efendi ibn Halil Müezzinden Kara Yusufzâde Enbiyâ Mahalle'sinde sâkin İbrahim bin El-hâc Mehmed Es-seyyid Ali bin Es-seyyid Hüseyin Efendi Es-seyyid İsmail bin Mehmed kefil olmalarıyla bi-vekîlihi kabz u ahz fî 23 Muharrem [1]193

C3

Fî'l-asl Denizli Sancağı'nda Buladan Kasaba'sında Helvacı Oğlu Molla Mustafa'ya Abdurrahman Efendi'nin verdiği guruş 10 fî selh-iMuharrem sene [11]93

Orijinal Sayfa: A1

Belge: A1/1

Bismillahirrahmanirrahim

Allahümme iftah beynenâ ve beyne kavminâ bil hakkı ve ente hayrul fâti'hîn

Akzâ kuzât'il-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în sâbıka AdanaKâdısı Mollazâde Es-seyyid Muhammed Said zîdet fezâilühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ehl-i 'ilm ve sâhib-i fazilet olub her vecihle müstehak-ı inâyet ve şâyeste-i 'âtıfet olduğun ecilden hâliyâ hakkında mezîd-i inâyet-i 'aliyye-i şâhâne ve meziyyet-i re'fet-i seniyye-i padişâhânem zuhûra getirülüb işbu bin yüz doksan iki senesi Zi'l-ka'detü's-şerîfesi gurrelerinden zabt etmek üzere 'avâtıf-ı 'aliyye-i mülûkâne ve 'avâtıf-ı behiyye-i hüsrevânemden şeref yâfte-i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum

mûcebince Burusa kazâsın sana tevcih ve ‘inâyet idüb ‘ilâm[i]çün () ta’yîn olunmuşdur buyurdum ki hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla sâdır olan fermân-ı celilü'l-kadrim mûcebince zikr olunan kazâ-i mezbûr tarih-i merkûmdan sen mutasarrıf olub beyne'l-ahâliicrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyye-i nebevî ve ifâ-i evâmir-i ‘aliyye-i Mustafevî sallallahü te‘âla alâ şâri’hâda bezl-i makdûr ve sa’y-ı mevfür eyleyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmü'l-hamîs ve'l-‘işrîn fi Cumâde'l-ûlâli-sene isnâ ve tis‘în mi’ete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye

Belge: A1/2

Fahrü'l-müderrişinü'l-kirâm ‘ameletü'l-müteşer‘ini'l-fihâm faziletlü sa‘âdetlü Es-seyyid Mahmud Efendi hazretlerinin meclis-i sâmilerinde ba‘de't-tehiyyetü'l-behiyye inhâ-gerde-i muhlisidir ki işbu sene-i isneyn ve tis‘în ve mi’e ve elf Zi'l-ka‘detü’ş-şerîfe guresinden zabt eylemek üzere ‘avâtıf-ı ‘aliyye-i behiyye-i hüsrevâniden mahrûsa-i Burusa kazâsı bu fakire tevcih-i inâyet ve ihsân buyurulub cenâbınız dahi sahib-i hey’et vemüstekîm olmanızla medîne-i mezbûr mahkemesinde cenâbınız tarafımızdan bâb nâibi nasb ve ta’yîn eylemişizdir gerekdir ki gurre-i merkûmeden mahrûse-i mezbûr mahkemesinde mahfîl-i şer‘iyyâta varub beyne'l-ahâli icrâ-yı ahkâm-ı şer‘iyyede bezl-i makdûr ve sa’y-i mevfür ile mus‘ab u me‘cûr olasız ve el-yevm

Orijinal Sayfa: B1

kıdvetü's-sâdâti'l-kirâm müderrişin-ikirâmdanTuzbazarızâde Es-seyyid Mehmed Esad Efendi dâme şeref-i siyâdetühû bade't-tahiyyetü'l-vâfiyye inhâ olunur ki Burusa ve Mudanya ve İnegöl-i Burusa kazâlarında olan sâdât-ı kirâm üzerlerine işbu sene-i isnâ ve tis‘în ve mi’e ve elf Zi'l-hiccesi guresinden cenâbınızı kâ’immakam nasb ve ta’yîn itmişizdir gerekdir ki sâdât-ı kirâma ihtirâm kuzât ve kâ’immakamlar senedleriyle teseyyüd ve izhâr-ı alâmet hazr idenleri def‘de ihtimâm ve cenâbınız dahi kimesneye alâmet-i hazr olunmağa izn vermekden mücânebet ve iddiâ-yı neseb-i siyâdet idenleri tarafımıza havâleye mübâderet te’dîbleri ve hukuk-ı şer‘iyye-i sâbite tahsîli iktizâ etdikde cenâbınız idüb sâdât-ı kirâmı sair hükkâma rencîde etdirmeyesiz hülâsa-i

kelâm bu emânet-i kübrâda kemâl-i iffet edüb tevcîhye ve ‘arûsiyye ve muhaddisât-ı saire-i nâ-marziye namıyla bir akçelerin almayub ve aldurmayub sıyânet-i ‘ırz ve mallarında sa‘y-ı mevfûr zımnında şevketlü mehabetlü kerametlü padişah-ı islam eyyedehullahü te‘âlâ ilâ yevmi'l-kıyâm hazretlerinin devâm-ı ‘ömr ve devletleri için sâdât-ı kirâmın da‘vat-ı hayriyyelerin isticlâb edüb her emirde şer‘-i şerîfe imtisâl ile mazhar-ı şefâ‘ât-i hazret-i seyyidü'l-enâm ‘aleyhi efdalü't-tehiyye olasız ve's-selâm

El-fakir Es-seyyid İbrahim El-Hüseyni En-nakîb ‘Ale'l-eşrâf

Belge: B1/1

Kıdvetü's-sâdâtü'l-kirâm Burusa ve Kite ve Mudanya ve İnegöl-i Burusa kazâlarında kâ'immakam müderrisîn-i kirâmdan Tuzbazarızade Es-seyyid Mehmed Esad Efendi dâme şeref-i siyâdetühû gibbe't-tahiyyetü'l-vâfiyye inhâ olunur ki işbu sene-i selâse ve tis'în ve mi'e ve elf Rebi'ü'l-evvelisi guresinden kemâkân kazâ-i mezbûrların kâ'immakamlığı bâ-'arz cenâbınıza ibkâ olunmuşdur gerekdir ki sâdât-ı kirâma ihtirâma ve üzerlerine şer'an sâbite olan ahkâmı ma'rifetiniz ile hûsul-pezîr olmasında ikdâm idüb bundan akdem cenâbınıza virilan tevcîh mektûbunda muharrire olan kuyûda mürâ'ât zımnında şevketlü mehabetlü kerametlü padişah-ı islam eyyedehullahü te‘âlâ ilâ yevmi'l-kıyâm hazretlerinin devâm-ı ‘ömr ve devletleri için sâdât-ı kirâmın davât-ı hayriyyelerin isticlâb idüb her umûrda şer‘-i şerîfe imtisâl ile mazhar-ı şefâ‘ât-i hazret-i seyyidü'l-enâm ‘aleyhi efdalü't-tahiyye olasız ve's-selâm

El-fakir Es-seyyid İbrahim El-Hüseynî En-nakîb ‘Ale'l-eşrâf

Orijinal Sayfa: A2

Belge: A2/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn vâris-i ulûm ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki medîne-i Burusa sâkinelerinden Hadice hatun südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb medîne-i Burusa'da vâki' Atbazarı kurbunda kâin bir bâb kirişhâne gediğine mutasarrif

olan zevci Emir Mehmed fevt oldukda Gedik-i mezkûr intikâl-i adi ile oğlu Lütfullah'a intikal ve ba'dehû mezbûr Lütfullah dahi fevt oldukda mezbûreye intikâl ve yesinde olan senedât mücebince dokuz sene bilâ nizâ' zabt idüb bir dürlü dahl icâb etmez iken yine Burusa sâkinlerinden mütegalibe-i ve cebâbireden Kuduz Oğlu Mustafa nam kimesne yüz doksan senesinden berü fuzûlî ve tagallüben zabt ve gadr-ı küllî eylediğin bildürüb çavuş mübâşeretiyle şer'le görülüb ihkâk-ı hak ve eğer mahallinde ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise dersi'âdet'ime ihzâr olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ricâ etmeğin çavuş mübâşeretiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise der'aliyye'me ihzâr olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki dîvân-ı humâyûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-'akrân Mehmed Çavuş zîde kadruhû hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi ta'yîn olunan çavuş-ı mûmaileyh ma'rifetiyle mahallinde ihzâr-ı husemâ kılub mukaddemâ bir defa' şer'le görülüb fasl olunmayan hususların tamam hak üzere mukayyed olub göresin i'lâm olunduğu üzere ise ol-bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle 'amel idüb dahi ba'de's-sübût ihkâk-ı hak eyleyesin şöyle ki mahallinde ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise mezbûr Mustafa'yı dersi'âdet'ime ihzâr ve irsâl eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle 'âmil olasin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasin tahrîren fî evâhir-i şehr-i Şevvâl sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniyye El-Mahmiyye

Belge: A2/2

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü'ş şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilihû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki İstanbul sâkinelerinden şerife Ayşe nam hatun südde-i sa'âdetime 'arz-ı hal edüb bu mahrûsa-i Burusa sâkinelerinden iken mahrûsa-i mezbûrede sâkin zevci Feyzullah nam kimesne üç nefer evlâdıyla âsitâne-i 'aliyyeye götürüb işbu sene-i mübâreke de itlâk ve zimmetinde olan mihr-i mü'eccelini vermediğinden mâ'adâ beş yüz guruşlukdan mütecâviz emvâl ve eşyası ahz ve yine mahrûsa-i mezbûreye firâr ve mezbûre bu vecihle mağdure ve sahibe-i firâş ve medyûn ve muzdaribü'l-hal oduğunu bildürüb zevc-i mezkûrun zimmetinde müstakarr olan

mihr-i mü'ecceli ve evlâdının nafaka-i mukarreresiyleol-mikdarguruşluk emvâl ve eşyası ma'rifet-i şer'le tahsîl ve kendüye istirdâd ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ etmeğin mahallinde şer'le görülmek emrim olmuştur buyurdum ki () vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi ihzâr-ı husemâ kılub mukaddemâ bir def'a şer'le görölüb fasl olunmayan hususların tamam hakk ve adl üzere mukayyed olub göresin i'lâm olunduğu üzere ise ol-bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle 'amel idüb dahi ber minvâl-i muharrer zevc-i mezkûrun zimmetinde müstekarr ve ma'kûdün-'aleyh olan mihr-i mü'ecceli ve evlâdının nafaka-i mukarreresiyle ol-mikdar guruşluk emvâl ve eşyasın ba'de's-sübût hükm idüb tamamen tahsîl ve buna aliverilib bi-vech-i şer'î ta'allül ve muhâlefet itdirmeyüb ihkâk-ı hak eyleyesin min-ba'd şer'-i şerîfe ve emr-i 'âlîşânıma muhâlif kimesneye iş etdirmeyüb husus-ı mezbûr için bir dahi emr-i 'âlîşânım ve varmalu eylemeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i Şevvâlü'l-mükerrem sene isnâ ve tis'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa

Belge: A2/3

Balıkesir kazâsına müte'allik emrin kaydıdır

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilihû iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim câmi'ü'l-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-melikü'd-dâim dergâh-ı muallâm kapucu başlarından bu hususa hassaten mübâşir ta'yin olunan Mustafa dâme mecduhûkîdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân kapucu başı-yı mûmaileyhin ma'iyetine terfikân ta'yîn olunan ser-turnayî El-hac Mahmud zîde mecduhû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Balıkesri kazâsı ahâlisinin mübârek rikâb-ı kamer-tâb mülûkâneme sundukları 'arz-ı hallerinde Balıkesri kazâsı ahâlisinden Abdullah ve Salih ve Hüseyin nam kimesneler katl-i nüfus ve gasb-ı emvâl-i fukâraya cesaret ve ahâliye gûn-a-gûn zulm ve ta'addi eylediklerinden nâşî ahvâl-i fukârâ diğer gûn şâyân-ı merhamet oldukları inhâ ve ol-bâbda 'inâyet istid'â ve sâdır olan fermân-ı 'âlîye imtisâlen Balıkesri kazâsı nâibi mevlânâ Osman zîde ilmühûnün bir kıt'a 'arzi

ve ahâlinin mahzarı ile âsitâne-i ‘aliyye’me irsâl olunan kazâ-i mezbûre imâmlarından Zağnos Paşa cami’i imâmı Mehmed Efendi ve Umur Bey’in imâmı Molla Mustafa ve Hacı İshak imâmı Molla Mehmed ve Börekçiler karyesinin imâmı İhtiyar İsmail dimekle ma‘rûf kimesneler âsitâne-i ‘aliyyemle meclis-i şer‘de evrak-ı mezbûr derûnesinde tafsîl ve ‘ayân kılındığı üzere işbu sene-i mübâreke Ramazân-ı şerîfi nısfında kazâ-i mezbûrda katl ve gasb ve emvâl-i ‘ibâdullah vesair vücûhla nizâm-ı beldede ihtilâl-i

Orijinal Sayfa: B2

küllî ve ehl-i ‘ırz makûleleri perîşân ve emniyyet meslûb olmağla nâib-i mûmaileyh hakikat-i hali vukû‘ üzere der‘aliyye’me i‘lâm ve ahâli dahi mahzar idüb zıkr olunan i‘lâm ve mahzarı dersa‘âdet’e irsâl için nâib-i mûmaileyh ahâli-i kazâ taraflarından cümle ma‘rifetiyle bizi âsitâne-i ‘alîyyeye irsâl etmişlerdir deyu bu minvâl üzere ifade-i hâl ve yine kazâ-i mezbûr ahâlisinden ve kasaba-i mezbûrede yevm-i ma‘hûdda katl olunan kâ‘immakam-ı nakîbü’l-‘eşrâf Es-seyyid İsmail Çelebi’ninveresesi Es-seyyid Mehmed Çelebi ve Serdengeçdi Ağa’larından Kebir Oğlu Mehmed ve HafızMustafa’nın babası İhtiyar Mehmed ile diğer Es-seyyid Mehmed ve validesiHadice ve Es-seyyid İsmail ve Uncu Oğlu Hüseyin ve Abdâl Halil Ağa ve Kahveci Molla Ali dimekle mevsûf kimesneler dahi ahar ‘arz-ı hâlleriyle derûnunda tastîr ve ‘ayân kalındığı üzere hala kazâ-i mezbûrda sâkin eşkıya makûlesinden mezbûrûn Uzun Oğlu Abdullah ve Alemşah Oğlu Salih ve Alaca Hüseyin birbirleriyle ittifak ve ma‘iyetlerine yüzer ve yüz ellişer eşkıya cem‘ ve Ramazân-ı şerîfin on dördüncü günü ba‘de’l-‘asr kasaba-i merkûme sûkuyla evlâd ve akrabamız merkûmûnu ve Sagir Mehmed Emin’in babası ve Serdar İblikçi Oğlu Hacı İbrahim’i ‘alenen bi-gayr-ı hak katl ve otlak ve menzillerimizi ve hâzır-ı bi’l-meclis Zağnos mütevellisi İbrahim Beg’in dahi menzil ve çiftliğini ihrâk ve derûnunda olan bi’l-cümle emvâl ve eşya ve mahsûlât ve merkûm Abdâl Halil benim menzirim derûnunda mahfûz olub Kepsudlu Zaimzâde Ağa’nın emânet malı olan yigirmi bin guruşluk mücevherâtını her biri yağma ve gâret etmeleriyle mezbûrûn Uzun Oğlu Abdullah Alemşah Oğlu Salih ve Alaca Hüseyin âsitâne-i ‘aliyyeye ihzâr ve terâfu‘ ve ihkâk-ı hak ve mezbûrûnun şer‘ ve mazerratları def‘ olunmak matlûbumuzdur deyu her biri teşekkî ve istirhâm idüb lakin merkûmûnun ihzârları ve müdde‘iyûn-ı mezbûrunun

lede'l-iktizâ müdde'âlarının asitâne-i 'aliyyemde sübutu müte'assîr ve mahalline havâle olmak dahi nizâ'a mü'eddi olmağla husus-ı mezbûr için bir kimesne müvellâ ta'yîn ve tarafeyn belde-i mezbûr civarında olan bilâd-ı cesîmeden bir beldeye irsâl ve ihzâr ve terâfu' ve ihkâk-ı hak olunmak re'y-i âlîye menût idüğün bi'l-fi'il Rumili kâdıaskeri olan a'lemü'l-'ulemâi'l-mütebahhirîn Mehmed Ataulah edâma'llahü te'âlâ fezâilihü i'lâm ve sen ki Bursa kâdısı mevlânâ-yı mûmaileyhsin husus-ı mezbûra sen müvellâ ta'yîn olunman için a'lemü'l-'ulemâi'l-mütebahhirîn efdalü'l fuzâlai'l-müteverri'in bi'l-fi'il şeyü'l-islâm ve müftüyü'l-enâm olan Mehmed Şerîf edâma'llahu te'âlâ fezâilühü işaret etmeleriyle işaretleri mücebince sen husus-ı mezbûra müvellâ ta'yîn ve mübâşir ta'yîn olan kapucubaşı ve ma'iiyyetine terfik kılınan ser-turnayî mûmaileyhimâ ma'rifetleyle tarafeyn Bursa'ya ihzâr ve terâfu'-i şer' ve ihkâk-ı hak ve katl maddesi sâbit ve mütehakkık olur ise katilleri hapisde ibkâ ve keyfiyyet-i suret-i sicillâtıyla 'arz ve i'lâm eylemek fermânım olmağın imdi sen ki Bursa kâdısı mevlânâ-yı mûmaileyhsin husus-ı mezbûr mevlânâ-yı müşârûnileyhin işaretleri mücebince müvellâ ta'yîn olunmanla husus-ı mezbûrun ber-nehc-i şer'ât-ı garrâ rü'yet ve ihkâk-ı hukuk-ı fukârâya ihtimâm eylemen matlûb-ı mülûkânem idüğün ma'lûmun oldukda der'aliyyemden müte'ayyin kapucu başı ve ser-turnayî ma'rifetleriyle tarafeyn-i Bursa'ya ihzâr ve da'vâ-yı hak ve ta'yîn-i madde iden husemâlarıyla yegân yegân terâfu'-ı şer' ve ba'de's-sübût icrâ-yı hukuk-ı fukârâya ihtimâm ve dikkat ve katl maddesinde dahi lede'l-sübût katilleri hapisle ibkâ ve keyfiyyeti dahi sûret-i sicillâtıyla der'aliyyeme 'arz ve i'lâma mübâderet eyleyesin ve siz ki mübâşir kapucu başı ve serturnayî-i mûmaileyhimâsız dahi muktezâ-yı mübâşeretiniz üzere tarafeyni Bursa'da mevlânâ-yı mûmaileyhin huzuruna ihzâr ve terâfu'-i şer' birle emr-i münîfimin tenfiz ve icrâsına bi'l-ittifak ihtimâm ve dikkat ve kusur ve rehâvetden ve celb-i malda'iyesiyle ehad-ı tarafeyni gadr ve himayeden ve ibtal-i hakkı mücib halet vûku'undan gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında ve fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve ü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'ât makrûnuyla 'âmil olub hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâhir-i şehri Şevvâlü'l-mükerrrem li-sene isnâ ve tis'în mi'eteyn ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa

[Derkenâr]Mucebince Sadr-ı a'zâm ve Yeniçeri Ağası mektûbu varid olmuştur.

Belge: B2/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilihû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüdavendigâr sancağı müstesellimi () zîde kadrühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Burusa sâkinelerinden şerife İhsan nam hatun südde-i sa'âdetime arz-ı hal idüb bunun mûrisi olan Burusa sâkinelerinden li-ebeveyn kız karındaşı kızını Emetullah nam hatun bin yüz doksan bir senesinde müteveffîye oldukda mâlik olduğu mal ve eşyası irs-i şer'le buna münhasıra olub ve bundan gayrı vâris-i âharı olmayub şer'ân bir vecihle müdahale olunmak icâb etmez iken Burusa sâkinelerinden beytü'l-mal emîni Ahmed Ağa dimekle 'arîf kimesne bilâ-vâris-i ma'rûf müteveffîye olmuş deyu mûrise-i müteveffîye-i merkûmeden müntakil bi'l-cümle mal ve eşyasını hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûli zabt idüb taleb eyledikde gâh cüz'i nesne teklîf ve gâh bir akçe ve habbe virmem deyu gadr-ı küllî murâd eylediğın mukaddemâ bâ-'arz-ı hal inhâ ve şer'le görölüb mûrisi müteveffîye-i mezbûreden müntakil mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf fuzûli tagalluben ahz ve zabt eylediği emvâl ve eşyadan hisse-i irsiyyesi alıverilib icrâ-yı şer' ve ihkâk-ı hak olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrlarını ve çavuş mübâşeretiyle mahallinde şer'le görölüb vârisi olur ise hisse-i irsiyyesi alıverilib ihkâk-ı hak olunmak bâbında işbu sene-i mübâreke evâil-i Rebi'ü'l-evvelinde emr-i şerîfim sâdır olmuş[i]ken mezbûre hasta ve sâhibe-i firâş olub 'alâ halihî kaldığın bildürüb mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince hükm-i humâyûnumricâ ve divân-ı humâyûnumda mahfûz kuyûd ve ahkâma müraca'at oldukda tarih-i merkûmda emr-i şerîfim verildiği mastûr ve mukayyed bulunmağın mukaddemâ sâdır olan emr-i şerîfim mücebince çavuş mübâşeretiyle şer'le görölmek emrim olmuştur buyurdum ki divân-ı humâyûnum çavuşlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mehmed Çavuş zîde kadrühû hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle mezbûru mahallinde meclis-i şer'e ihzâr ve terâfu'-i şer' ve mukaddemâ bir def'a şer'le görölüb fasl olunmayan ahvâllerin tamam-ı hak ve adl üzere mukayyed olub göresin i'lâm olunduğu üzere ise ol-bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle amel idüb dahi ber-vech-i muharrer mezbûrenin verâseti lede's-şer'ü'l-enver

sâbit ve zâhir olur ise mûrisi müteveffâ-i mezbûreden müntakil emvâl ve eşyadan hisse-i irsiyye her ne ise ba'de's-sübût hükm idüb tamamen tahsîl ve aliverüb ihkâk-ı hak eyleyüb min-ba'd şer'-i şerîfe ve emr-i humâyûnuma mugayir kimesneye iş itdirmeyüb husus-ı mezbûr için bir dahiemrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i Şevvâl sene isnâ ve tis'în ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa

Orijinal Sayfa: A3

Belge: A3/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilihû mefâhirül-kuzzât ve'l-hükkâm me'âdenü'l-fezâil ve'l-keâm Yenişehir-i Burusa ve Kocadağ ve Domaniç ve Yarhisar ve Mudanya ve Kite ve İnegöl ve Atranos ma'a Harmancık ve Gemlik kazâlarının kâdıları ve nâibleri zîde fezâilühüm ve iftehârü'l-emâcid ve'l-ekârim cami'ül-mehâmid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâim dergah-ı muallâm kapucu başlarından kethüdâ-yı bevvin-i şehriyari pâyesi olub taraf-ı devlet-i 'aliyyemden hinta mübâya'sına me'muriyet ile ol cânibde olan Abdulkadir Beg dâme mecdühû ve müfâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân vilâyet-i vesâir iş erleri zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki âsitâne-i sa'âdet-i aşıyânemde mukîm ibâdullahın medâr-ı akvat-ı yevmiyeleri için işbu sene-i mübârekeye mahsûben Mudanya İskelesine nakl olunmak üzere beher İstanbuli kilesi ma'a nakliye altmışar akçeden icâb iden bahası 'an-nakdin ashâbına verilmek şartıyla sen ki mübâya'acı-i mûmaileyhsin ma'rifet ve mübâşeretinle bâlâda mezkûr kazâlardan mübâya'sına irâde-i 'aliyye-i mülûkânem ta'alluk iden ma'lûmu'l-mikdar hintanın tahsîli bâbında bundan akdem ısdâr ve irsâl olunan evâmir-i şerîfem mahallerine lede'l-vürûd her bir kazâ ahâlileri ber-muceb-i defter tevzi'-i hisse-i mübâyâ'aların tedârik ve iskele-i mezbura nakl ve tamamen edâ ve teslim eylemeğe müteahhit olduklarınımuş'îr taraf-ı şer'den verilen i'lâmât bu def'a der'aliyyeme irsâl olunmağla i'lâmât-ı mezkûre bi-ibâretihâ hazîne-i 'âmirem defterlerine sebt ve kayd

olunub ancak mübâya‘-i merkûmenin bir an ve bir sa‘at mukaddem tahsîl ve der‘aliyyeme nakl ve tesyîri ehemmi mehm-i mehâmm-ı lâzımü'l-ihimâmından olmağla bermukteza-yı ta‘ahhüd hisse-i mübâya‘aları seri‘an ve acilen yerlü yerinden cem‘ ve tahsîl ve bir kilesi noksan olmamak vecihle iskele-i mezbûra nakl ve mevsim-i derya güzârından mukaddem der‘aliyyeme irsâl ve isâline mezîd-i i‘tinâ ve dikkat olunmak fermânım olmağın te‘kîden ve isti‘câlen işbu emr-i ‘âlîşânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdî vusûlünde mübâya‘-i merkûmenin mevsim-i derya güzârından mukaddem der‘aliyyeme nakl ve tersane-i ‘âmire anbarlarına teslim ve mevcûd etdirilmesi aksâ-yı metâlib-i mülûkânem olmağla heman vürûd-ı emr-i şerîfimde bir an ve bir dakika te‘hîr ve tevakkuf eylemeyib yerlü yerinden seri‘an cem‘ ve tahsîl ve iskele-i mezbûra nakl ve der‘aliyyeme irsâl ve isâline nisâr-ı nakdine gayret eyleyesin ve siz ki mevlânâ ve kuzât ve nüvvâb-ı mûmaileyhim vesairlerisiz kazâlarınızdan mübâya‘ası fermânım olan hintanın mevsim-i derya güzârından mukaddem der‘aliyyeme nakl ve tesyîri matlûb-ı hümâyûnum olmağla heman vürûd-ı emr-i şerîfimde yerlü yerinden seri‘an cem‘ ve tahsîl ve iskele-i mezbûra nakl ve mübâya‘acı-i mûmaileyhe teslim eylemeğe cümleliz ‘ale'l-ittifak mezîd-i sa‘y ve dikkat ve te’[hîr] ve terâhî gûne hareketden be-gâyet tehâşi ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki () vardıkda bu bâbda vech-i meşrûhüzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celilü’s-şânım vâcibü'l-ittiba‘ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at-makrûnuyla ‘amil olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kulasız tahrîren fi'l-yevmü’s-sâdis ‘ışrin Şaban sene isnâ ve tis‘în ve mi’e ve elf

Kostantıniyye el-mahrûsa

[Derkenar]Mucebince sadr-ı ‘alî mektûbu vârid olmuşdur.

Orijinal Sayfa: B3

Belge: B3/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’s-şerîfe ve’d-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Burusa kâdisı zîdet fezâilihûvekıdvetü'l-emâcid ve'l-

a'yân Burusa ve havalisinden bayrak küşâdına me'mûr kûl kethüdâsı-i sâbık Mustafa zîde mecdühû tevki'-i refi'-i-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki bundan akdem mahrûsa-i Burusa'dan iki aded serdengeçdi bayrağı küşâd ve ihrâcî eğerçi fermânım olub ancak havali-i mezkûr ahâlileri ekseri kalyoncu neferâtı olmakdan nâşi bir adedinin afvı istirhâm olunmağla saire sirâyetimmemekve vaktiyle tersane-i 'âmirem tarafından kalyoncu mutâlebe olundukda edâ ve tahrîr olunmak şartıyla bir adedi 'afv ve diğeri bir adedi tekmi'l neferâtıyla 'ucâleten ihrâc ve irsâl olunmak fermân olunmağın kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrânbeşinci bölümün Ali Çavuş ile irsâl olunmuşdur imdî ber-vech-i meşrûh iki aded bayrağın saire sirâyet itmemek üzere bir adedi 'afv olunmağla diğeri tekmi'l neferâtıyla derhal ihrâc ve irsâl ile temşiyet-i maslahata ikdâm ve hilâfî hareketden ittikâ eylesiz deyu iftihârü'l-ümerâ vel-ekâbir bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan İbrahim Ağa dâme ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki () vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref yafte-i sudûr iden fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûmaileyh tarafından verilen memhûr mektûb mücebince amel ve hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâye hazer ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahîren fi evâsıt-ı Zi'l-ka'de sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûsa

[Derkenar]Mucebince yeniçeri ağası mektûbu varid olmuşdur.

Belge: B3/2

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilihûmefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fazl ve'l-ke'lâm Hüdavendigâr sancağında vâki' sâir kuzât ve nüvvâb zîde fazlühümtevkî'-i refi'-i-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki 'avâtıf-ı 'aliyye-i şâhânemden Hüdavendigâr sancağı işbu sene-i mübâreke Zi'l-ka'detü's-şerîfesinin yigirmi ikinci gününde Bender Kal'ası muhâfazası şartıyla Bender ve Köstendil sancaklarına mutasarrıf düstûr-ı mükerrrem müşîr-i mufahham nizâmü'l-'âlemvezîrim Mehmed Paşa edâma'llahü te'âla iclâlehûya ilhâken tevcîh ve ihsân olub

müşâruhileyh muhâfaza-i merkûmede olduğundan livâ-i mezbûra bir mütesellim nasbı labüdd olmağla zabt u rabt-ı memleket ve siyânet-i ahâli ve ra'ıyyete kâdir hala mütesellim olan Derviş Paşazâde kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mir Abdülgaflar zîde kadrühû kemâkân mütesellim nasb ve ta'yîn olunmağla mütesellimlik-i mezbûru tarih-i merkûmdan mûmaileyhe zabt ve vezir-i müşârunileyh tarafına raci' olan tayyârât ve aidâtı ahz u kabz itdirilib mütesellimliği umûruna ahara dahl ü taarruz itdirilmemek bâbında emr-i şerîfim sudûrunu hassa silahşörlere müşârunileyhin kapu kethüdâsı kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân El-hâc Ali zîde mecdühû bâ-'arz-ı hal istid'a itmek vech-i meşrûh üzere mütesellim nasb ve ta'yîn olunmak fermânım olmağın siz ki mevlânâ-yı mumaileyhimsiz mütesellimlik-i mezbûru tarih-i mezbûrdan mîr-i mûmaileyhe zabt ve müşârunileyh tarafına râci' olan tayyârât ve 'aidâtı ahz u kabz itdirüb mütesellimliği umûruna âharı dahl ü ta'arruz itdirilmemek bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle () vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şerefyâfte-i sudûr olan ve fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'amil olub hilâfından hazer ve mücânebet eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i Zi'l-ka'detü's-şerîfe sene isnâ ve tis'în ve mi'e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûsa

Orijinal Sayfa: A4

Belge: A4/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdisı zîdet fezâilihû tevki'-i refi'i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sâbiken Hüdavendigâr sancağı mutasarrıfı mîrâhur El-hac Mustafa Paşa bu esnada hulûl-ı ecel-i mev'ûduyla vefat itmekle müteveffâ-yı müşârunileyhin Burusa'da mevcûd emvâl ve eşyası memhûren der'aliyyeme nakl ve isrâ olunmak üzere emr-i şerîfim sudûru bâ-takrir istid'â olduğuna binâen müteveffâ-yı müşârunileyhin Burusa cânibinde olan emvâl ve eşyası ma'rifet-i şer'le temhîr olunub verese-i müteveffâ ve kapu kethüdâsı taraflarından ta'yîn olunan ademler ma'arifetiyle dersa'âdetime nakl ve tesyîrolmak fermânım olmağın imdî sen

ki mevlâna-yı mûmaileyhsin müteveffâ-yı müşârunileyhin ber-minvâl-i murarrer
Bursa cânibinde celî ve hafî emvâl ve eşyasının bir hilâli ketm ve ihfâ olunmaksızın
cümlesini ma'rifet-i şer'le defter ve memhûren ve verese-i müteveffâ ve kapu
kethüdâsı taraflarından ta'yîn olunan ademleri ma'rifetiyle mûmzi ve mahtûm
müfredât defteriyle derbâr-ı atûfet-medârıma sevk ve tesbile ihtimâm ve dikkat
eyleyüb ketm ve ihfâ misillü hâlât-ı reddiye vukû'una irâ'et-i ruhsat ve tasaddîden
ittikâ ve mücânebet olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki
hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan
fermân vâcibül-ittibâ' ve lâzımül-ımtisâlimin mazmûn-ı ita'at-makrûnuyla 'amel ve
hareket ve hilâfindan hazer ve mücâbenebet eyleyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe
i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i Zi'l-ka'de sene isnâ ve tis'în ve mi'e ve elf

Be-mekâm-ı Kostantiniyye el-mahrûsa

Belge: A4/2

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i
i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i
inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Bursa kâdısı zîdet fezâilihû tevki'-i refi'i hümâyûn
vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Bursa'da vâki' sıvacı esnafının kethüdâsı El-hâc Süleyman
ve Yiğitbaşısı Mehmed nam kimesneler ile ustalarından Enderyas ve Rafor ve Oseb
ve Bedros ve Elkorili ve Bedros ve diğeri Oseb ve Oğri ve Kirko ve Abraham ve Çerços
ve Nazlı Oğlu ve İsterat nam zimmiler südde-i sa'âdetime arz-ı hal idüb esnaf-ı
mezkûrun otuz destgâhı olub san'atlarında alakası olmayan bazı kimesneler üstada
varub hizmet edüb tekmîl-i sanat idüb ba'dehû kethüdâ ve yiğitbaşı vesair ustalar
ma'rifetleriyle başka çıkmayub hâm-dest iken nizâm-ı kadîmlerine mugayir
san'atlarına karışub yeniden dükkanlar açub ve kalb iş işleyüb ol-vecihle sanatlarının
ihtilâline ve kârlarının kesâdına bâ'is ve bâdi oldukların bildürüb hâm-dest olanlar
sanat-ı merkûmede başka dükkana oturmayub kalb iş işlemeyüb nizâm-ı kadîmlerine
mugayir ta'addîlerin men' ü def' olunmak bâbında hükm-i hümâyûnum ricâ ve divân-
ı hümâyûnum kaleminden sual olundukda men'leri istid'a olunan kimesne ve sanat-ı
merkûmede üstada varub hizmet ve tekmîl-i sanat idüb ba'dehû kethüdâ ve yiğitbaşı
ma'rifetleriyle başka çıkmayub hâm-dest iseler bu makûle bir sanatta üstada varub

hidmet idüb tekmîl-i sanat eyledikden sonra kethüdâ ve yiğitbaşı ma‘rifetleriyle başka çıkmış olmayub hâm-dest olanlar sanat-ı merkûmede başka dükkana oturmayub kalb iş işlemeyüb nizâm-ı kadîmlerine hâlel vermemeleri [i]çün ma‘rifet-i şer‘le tenbih ve men‘ olunmasını muhtevi divân-ı hümâyûn tarafından kanun üzere emr-i şerîf yazıyla gelmişdir deyu der-kenâr olunmağla kanun üzere ‘amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki ()vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel dahi husus-ı mezbûra tamam-ı mukayyed olub göresin i‘lâm olunduğu üzere mezkûrlar sanat-ı merkûmede üstada varub hidmet ve tekmîl-i sanat idüb kethüdâ ve yiğitbaşı ma‘rifetleriyle başka çıkmayub hâm-destler ise mezkûrlara muhkem tenbih ve te’kid eylesin fi-maba‘d sanat-ı merkûmede üstada varub hidmet ve tekmîl-i sanat eyledikden sonra kethüdâ ve yiğitbaşları ma‘rifetleriyle başka çıkmayub ham-desd iken başka dükkana oturmayub ve kalb iş işlemeyüb nizâm-ı kadîmlerine mugayır zâhir olan ta‘addilerin men‘ ü def‘ eylesin min-ba‘d kanuna ve emr-i hümâyûnuma mugayır kimesneye iş etdirmeyüb husus-ı mezbûr için bir dahi emrim varmalu eylemeyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fi evâhir-i Rebi‘ü'l-âhir sene ihdâve tis‘în ve mi’e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûsa

[Derkenâr] Mucebince sadra‘zam vekili vürûd etmişdir.

Orijinal Sayfa: B4

Belge: B4/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me‘adinü'l-fazl ve'l-keîâm Anadolu'nun sağ kolunda vâki‘ Yalakabad ve Gemlik ve Gürleve Mudanya ve Aydınçık ve Bandırma ve Mihaliç ve Burusa ve Yenişehir-i Burusa ve Gölbazarı ve Labseki ve İne ve Kirmasti ve Çan ve Bazarköy ve İvrindi ve Biga ve Bigadiç ve Bayramiç ve Sındırgı ve Balıkesir ve Gelenbe ve Tuzla ve İzmir ve Kuşadası ve Tire ve Mağnisa ve Bandırma ve Menemen ve Güzelhisar-ı Aydın ve Kuşderesi ve Turgutlu ve Nazilli ve Alaşehir ve Uşak ve Işıklı ve Honaz ve Denizli ve Kadı Köyü ve Karacasu ve Bolvadin ve Hamid ve Birgi ve Sığla ve Menteşe ve Edremid ve Kemer-i Edremid ve Ağros ve Avşar ve Urla ve Barla ve Burdur ve Eğirdir ve Isbarta ve Kızıllıhisar ve Uluborlu ve Kiçiborlu ve Alaiye

ve Antalya ve Nevahi-i Alâiye ve Karaağaç ve Yalvaç-ı Karaağaç ve Timurcu ve Görδος ve Bergama ve Soma ve Kırkağaç ve Akhisar-ı Saruhan [ve] Balya ve Kepsud ve Gönan ve ve ve ve kazâlarının kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-'ayân bu hususa mübâşir ta'yîn ve tesyîr kılınan Turnacıbaşı Sadreddinzîde mecdühü mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve yeniçeri serdarları ve 'atîk serdengeçti agavât ve 'alemdârân ve iş erleri ve ocak ihtiyarları zîde kadruhüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki devlet-i 'aliyye ebediyyü'l-istimrârımla Rusya Devleti beyninde 'akd olunan musâlaha ve musâlemeye münâfi Rusyalu hudûd-ı islamiyyeye haset-i dıraz hilâf-ı şer'-i garra etvâra ibtidâr itmekden nâşî muhâfaza-i bilâd ve muhârese-i 'ibâda mübâderet lâzıme-i diyanet olduğuna binâen Anadolu ve Rumili cânibinde serdar bayraklarıyla asâkir tertîb ve İsmail cânibi ordusuna cem' ve ihzâr ve malzeme-i seferiyyeleri rü'yet ve biraz müddet eğerçe ordu-yı mezkûrede kıyâm ve ârâm eyleyüb ancak iktiza-yı vakt ü hale göre tarafeyndan muhârebeye ve mukâteleye muvaffak olunmayub asâkir-i mertebe-i mezkûredahi bir vakitte müteferrik ve 'avdet eyledikleri ecilden a'da-yı bed-efkâr daima tedârikde rü'yet ve evvel bahardahudud-ı memâlik-i şâhâneme sû'-i kâsd fikir-i fâsidinde olduğu etvâr bed-fâ'âlinden müstebân olmağla müdâfa'a-i a'dâ ve muhâfaza-i bilâd ve muhârasa-i ibâd emrine ikdâm lâzım ve lâbüdd olduğu ecilden tertîb-i asâkir ve tehiyye-i seferiyyeye şürû' ve kol kol asâkir ihrâcına mübâşirân ta'yîn ve tesyîr kılınub sağ kolda vâki' zikr olunan kazâlarının harbe ve darbe kadir tavâif-i askeriyyesi umumen serdar bayrakları ve 'atîk agâvat ve alemdârân tevâbi' ve levâhıkıyla yerlerinden hareket ve nevrûzdan evvel İsmail Sahrasında mevcûd ve ser'askeri-i zafer rehber ma'iyetinde müdâfâ'a a'dâya bezl ü cûd eylemeleri emrine irâde-i kâtı'a-i cihândâranem ta'alluk ve Yalakabad kazâsından serdar bayrağıyla elli nefer ve Gemlik kazâsından elli ve Gürle'den iki yüz ve Mudan'yadan yetmiş beş ve Aydıncık'dan yüz elli ve Bandırma'dan elli ve Mihaliç'den üç yüz ve mahrûse-i Bursa'dan iki yüz elli ve Yenişehir-i Bursa'dan yüz elli ve Gölbazarı'ndan yüz elli ve Labseki'den elli ve İne'den elli ve diğer Bazarköy'den elli ve Çan'dan elli ve İvrindi'den elli ve Biga'dan yüz elli ve Bigadiç ve Bayramiç kazâlarından dahi yüz ellişer ve Balıkesir'den üç yüz ve Gelenbe'den yüz ve Tuzla'dan elli ve İzmir'den beş yüz ve Kuşadası'ndan yüz ve Tire'den iki yüz ve Mağnisa'dan üç yüz ve Bayezid'den yüz yigirmi ve Menemen'den yüz elli ve Güzelhisar'dan yüz elli ve Kuşderesi'nden elli ve Turgutlu'daniki yüz ve

Nazilli'den yüz elli ve Uşak'dan kırk ve Alaşehir'den yüz elli ve Honoz'dan elli ve Denizli'den iki yüz ve Kadıköyü'nden yüz ve Karacasu'dan yüz elli ve Bolavadin'den yüz ve Hamid'den elli ve Birgi'den yüz elli ve Menteşe'dan ve Muğla'dan ellişer ve Edremid'den yüz elli ve Kemer-i Edremid ve Ağras'dan ve Avşar ve Urla ve Barla ve Burdur ve Eğirdir ve Kızılhisar kazâlarından ellişer ve Alâiye'den üç yüz ve Isbarta'dan yüz ve Antalya'dan altmış ve Nevâhi-i Alaiye'den yüz ve Karaağaç'dan yüz elli ve Karaağaç-ı Yalvac'dan ve Uluborlu ve Keçiборlu'dan ellişer ve Timurcu'dan doksan ve Görδος'dan iki yüz ve Bergama'dan yüz ve Nevahi-i Bergama'dan elli ve Soma ve Kırkağaç ve Kirmastive Sındırgı ve Balya ve Kepsud ve Gedus ve Gönan kazâlarından ellişer ve Akhisar-ı Saruhan'dan iki yüz ve ve kazâlarından cem'ân yekûn () nefer piyâde serdar bayraklarıyla ihrâc ve rü'yet-i mezkûrede ordu-yu İsmail'de mevcut ve uğûr-ı din ve devlet-i 'aliyyemde bezl ü cûd ve 'atık agavat ve 'alemdârân dahi tevâbi' ve levâhıklarıyla isbat-ı vücud eylemeleri bâbında işbu emr-i 'âlişânım ısdâr ve mübâşir-i mûmaileyh ta'yîn ve irsâl olunmuşdur vusûlünde siz ki mevlânâ ve a'yân-ı vesair-i mûmaileyhimsiz kazâlarınız serdar bayrakların küşâd ve ocakdan gönderilen yarım mühürlü defter mantûkunca matlûb olan neferâtı tertîb ve heman yerlerinden hareket ve irsâline ikdâm ve 'atık agavat ve 'alemdârân nefer [ve] tevâbi' ve levâhıklarıyla ihrâc ve tesyîre bi'l-ittihâd ve ihtimâm bayrakhâ-imezkûreneferâtlarıyla enseb olan iskelelere nüzûl ve sefâyine süvâr ve Rumili cânibine imrâr ve ber-vech-i ta'cîl savb-ı me'mûrelerine 'azîmete sa'y ve ihtimâm eylemeleri ve sene-i sâbık misüllü bâ-vakt 'avdet eylemeyüb eslâfdan oluna geldiği minvâl rûz-ı Kâsım duhûlüne değin emr-i me'mûrelerine kıyâm ve ârâm üzere olmalarını gereği gibi tenbih ve bu emr-i dinde ihmâl ve tesâmühden ittikâ ve infâz-ı emr-i şerîfime sa'y evfâ eyleyesiz ve sen ki turnacıbaşı-i mûmaileyhsin sen yarar ve kâr-ı güzâr ve bu hidmet-i din ve devlet-i 'aliyyemin 'uhdesinden gelmeğe kaviyyü'l-iktidâr olduğun ecilden hassa me'mûr ve tesyîr kılınmışsındır imdî sağ kol kazâlarının serdâr bayrakların küşâd ve ber-mûceb-i defter neferâtların tertîb ve bir ferdi noksan olmamak şartıyla cümlesin ve 'atık agavat ve alemdârânı yerlerinden ihrâc ve nevrûz-ı firûzdan evvel İsmail ordusuna irsâle ikdâm ve bu bâbda özr ve 'illet idenleri ahz ve te'dîb-i birle

Orijinal Sayfa: A5/1

tenfiz-i emr-i şerîfime mezîd-i ihtimâm ve ihmâl ve musâmahadan ittikâ-i tam eyleyesiz deyu bi'l-fiil dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan iftiharü'l-emâcid ve'l-ekâbir İbrahim Ağa dâme ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki () vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr bulan fermân-ı celîlül-kadrim ve ağa-yı mûmaileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince 'amel ve hareket ve hilâfından gâyetü'l-gâyet tehâşî ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâil-i Zi'l-hicce sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniyye el-mahrûsa

Belge: A5/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fazl ve'l-keâm Hüdavendigâr sancağında vâki' kazâların kâdıları ve naibleri zîde fezâilühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bu hususa mübâşir ta'yîn olunan dergâh-ı muallâm gediklilerinden İsmail zîde mecdühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ erleri ve yeniçeri serdarları ve a'yân ve zâbitan ve iş erleri zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki muhâfaza-i sugûr ve mürâfa'a-i husûm ve vacibâtdan olduğuna binâen hala Rumili valisi ve İsmail cânibi ser'askeri vezirim Abdullah Paşa edema'llahâ te'âlâ iclâlehûnun ma'yyetine ta'yîn olunan asâkir-i vefirenin zahîreleri nakli ve hıdemât-ısairede istihdâm olunmak için Anadolu ve Rumili câniblerinde vâki' bazı elviye ve kazâlardan ma'lûmul-mikdâr mekkârî şüterânı tertîb ve ihrâc ve ordu-yı mezbûra irsâl ve teslîm itdirilmişidi el-hâletü hâzihi gavâil-i mezbûre mündefi' olmadığı cihetden liecli'l-ihtiyât sene-i cedîde evvel bâharında dahi ser'asker-i müşârunileyhin ma'yyetine asâkir-i vefire ta'yîn ile şimdiden tedârikât-ı mühimmât-ı seferiyyeye mübâşeret lâzıme-i halden olmağla binâen 'aleyh bi-mennihi te'âlâ nevrûz-ı firûzda İsmail Kasaba'sında nezd-i ser'asker-i müşâruhileyhde mevcut bulunacak asâkir-i muvahhidîne zehâyir ve mühimmât nakl-i vesair hıdemât-ı 'aliyyemde istihdâm olunmak için yüke girdikleri günden hizmetinde olduklarıncâ ber-vech-i mu'tâd lâzım gelen ücretleri ordu sarbanbaşısı yedinden verilmek şartıyla mevkûfâtdan ihrâc olunan memhûr ve mümzi suret-i defter mücebince Hüdavendigâr sancağından yüz elli mehâr

mekkârîdeveleri ihrâcî tertîb ve fermân olmağın işbu emr-i ‘âlîşânım ısdâr ve mübâşir-i mûmaileyh ile irsâl olunmuşdur imdî vusûlünde siz ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmaileyhim vesâirlerisiz ol-mikdar mekkârî develerinin mecmu’ yüke elverir ve haml-i sakîle mütehammil gâyet güzîde ve tûvânâ ve havut ve çuval ve urgan vesair alât ve bisâtlarımükemmel ve cedîd olmak şartıyla tevzi’ ve vakt ü zamanıyla yerlü yerinden tedârik ve yola ihrâc ve mübâşir-i mûmaileyhe teslîm ve nevrûzdan mukaddemce mahall-i maksûda isâl ve irsâli sizlerden matlûb-ı hümâyûnum olmağla ma‘âza’llahû te‘âlâ bu emr-i ehemimde taraflarınızdan ednâ mertebe tekâsül misillü hareket veyahud afv ve tenzîl dâ‘iyesi mu‘âfiyyet ve serbesiyyet iddi‘ası vesair bahâne ile tahrirât-ı beyhûde irsâline cesaretiniz lâzım gelür ise bir dürlü ‘amel ve i‘tibâr olunmayacağındankât’-ı nazar o makûle te‘hir ve terâhiye sebep ve illet olanlar her kim olur ise olsun hal ve şanına göre iktizâ iden cezâ-yı lâyıkının icrâsında dakika fevt olunmayacağını cümleye ifade ve tefhîm birle matlûb olan ol-mikdar mekkârî develerini der-‘akab tevzi’ ve mükemmel takımları ve kefillü sarbanlarıyla nevrûz-ı firûzda mahall-i mezbûrda mevcut bulunmaları şartıyla seri‘an ta‘ahhüd i‘lâmlarını irsâl ve bir taraftan yerlü yerinden tedârik ve ihrâcî hususuna mübâderet ve hilâfindan cümleliz hazer ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmaileyhsin ber-vech-i muharrer livâ-i mezbûrdan ihrâcına me‘mûr olduğun ol-mikdar mekkârî develeri ‘ucâleten ma‘rifet-i şer‘le tevzi’ ve ta‘ahhüd i‘lâmlarını dersi‘âdetime ba‘de’l-irsâl cümlesi yüke elverir ve haml-i sakîle mütehammil olmak ve şerâit-i sâiresine ria‘yet olunmak şartıyla yerlü yerinden ihrâc ve tekmîl ve ma‘iyyetine istishâb ve ordu-yı mezbûra isâl ve ser‘askeri-i müşârunileyhin inzimâm-ı re’y ve ma‘rifetiyle

[Derkenar]Mûcebince sadr-ı ‘alî mektûbu vârid olmuşdur.

Orijinal Sayfa: B5

ordu sarbân başısına teslîm eyleyüb ihmâl ve musâmahadan ve tama‘-ı hama tabi‘iyyetden ve kendin isâl etmeyüb adamın veyahud ahar kimesne ile isâl eylemekden gâyetü’l-gâye ittikâ-i mübâ‘adet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle () vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîli’ş-şân-ı vâcibü’l-ittibâ’ ve lâzımü’l- imtisâlimin mazmûn-ı ita‘at-makrûnuyla ‘amil olub hilâfiyla vaz’ ve hareketden be-

gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılısız tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdi ‘ışrîn ve Zi'l-ka‘de sene isnâ ve tıs‘în ve mi‘e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûsa

Belge: B5/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Bursa kâdısı zîdet fezâilühû kıdvetü'l-emâcid ve'l-‘ayân bu hususa mübâşir ta‘yîn olunan dergâh-ı mu‘allâm gediklilerinden İsmail dâme mecdühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân-ı a‘yân ve zâbitân vesair iş erleri zîde kadrühüm tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki muhâfaza-i sugûr ve mürâfa‘â-i husûm vâcibatdan olduğuna binâen hala Rumili valisi ve İsmail cânibi ser‘askeri vezirim Abdullah Paşa edâma'llahü te‘âlâ iclâlehünün ma‘iyyetine ta‘yîn olunan asâkir-i vefirenin zahîreleri nakli ve hidemât-ı sairede istihdâm olunmak için Rumili ve Anadolu câniblerinde vâki‘ bazı kazâlardan ma‘lûmü'l-mikdâr mekkârî bârgiri tertîb ve ihrâc ve ordu-yı mezbûra irsâl ve teslîm etdirilmişdi el-hâletü hâzihi gavâil-i mezbûre el-yevm mündefi‘ olmadığı cihetden li-ecli'l-ihtiyât sene-i cedîde evvel bâharında dahi ser‘asker-i müşârunileyhin ma‘iyyetine asâkir-i vefire ta‘yîni ile şimdiden tedârikât-ı mühimmât-ı seferiyyeye mübâşeret lazıme-i halden olmağla binâen ‘aleyh bî-mennihite‘âlâ nevrûz-ı firûzda İsmail kasabasında nezd-i ser‘asker-i müşârunileyhde mevcûd bulunacak asâkir-i muvahhidine zehâyir ve mühimmât nakli vesaire hidemât-ı ‘aliyyemde istihdâm olunmak için yüke girdikleri günden hizmetde oldukları ber-vech-i mu‘tâd lâzım gelen ücretleri ordu mekkârî başısı yedinden verilmek şartıyla Bursa kazâsından yüz re’s mekkârî bargirleri ihrâca tertîb ve fermânım olmağın işbu emr-i ‘âlîşânım ısdâr ve mevkûfatdan memhûr ve mûmzi suret-i defter ihrâc ve mübâşir-i mûmaileyh ile irsâl olunmuşdur imdî vusûlünde siz ki mevlânâ-yı mûmaileyh vesairlerisiz ol-mikdâr mekkârî bârgirlerinin cümlesi yüke elverir tûvânâ ve semer ve çuval ve urgan [ve sair] ve alât-ı saireleri mükemmel olmak şartıyla tevzi‘ ve der-‘akabyerlü yerinden tedârik ve yerlûden ma‘lûm ve mu‘temed kimesnelerden intihâb ve kavî kefilleri ahz olunarak mekkârî başı nasb vesair mekkârîler dahi ta‘yîn birle vakt ü zamanıyla yerlü yerinden ihrâc ve mübâşir-i

mûmaileyhe teslîm birle nevrûz-ı firûzdan mukaddem mahall-i maksûda isâl ve irsâli sizlerden matlûb-ı hümâyûnum olmağla ma'âza'llahü te'âlâ bu emr-i ehemmede taraflarınızdan ednâ mertebe tekâsül ve te'hîr misüllü hareket veyahud afv ve tenzîl dâ'iyesi ve mu'âfiyyet ve serbesiyyet iddi'ası vesair bahâneler ile tahrîrât-ı beyhûde isâline cesaretiniz lâzım gelür ise ol-bâbda vârid olıcak tahrîrâta bir dürlü 'amel ve i'tibâr olunmayacağından kat'-ı nazar o makûle te'hîr ve terâhiye sebeb ve illet olanlar her kim olur ise olsun hal ve şânına iktizâ iden cezâ-yı lâyıklarının icrâsında dakika fevt olunmayacağını tefekkür ve te'emmül ve lâzım gelenlere ifade ve tefhîm birle matlûb olan ol-mikdâr mekkârî bargirlerini der-'akab tevzi' ve mu'temed ve kefillü mekkârîcileriyle nevrûz-ı firûzda mahall-i mezbûrede mevcut bulunmaları şartıyla seri'an ta'ahhüd i'lâmlarını irsâl ve bir taraftan tedârik ve ihrâcî hususuna mübâderet ve hilâfından cümleliz hazer ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-imûmaileyhsinber-vech-i muharrer kazâ-i mezbûrdan ihrâcına me'mûr olduğun ol-mikdâr mekkârî bargirlerin (der-'akab) 'ucâleten ma'rifet-i şer'le tevzi' ve ta'ahhüd i'lâmlarını ahz ve dersa'âdetime ba'de'l-irsâl cümlesi yüke elverir ve tûvâna olmak ve şerâit-i sairesine ri'ayet olmak şartıyla yerlü yerinden ihrâcî ve tekmîl ve ma'iyetine istishâb ve ordu-yı mezbûra isâl ve ser'asker-i müşârunileyhin inzimâm-ı re'y ve ma'rifetiyle ordu mekkârî başısına teslîm eyleyüb

[Derkenar]Mûcebince sadr-ı 'alî mektûbu vârid olmuşdur

Orijinal Sayfa: A6

ihmâl ve musâmahadan ve tama'-ı hâma tabi'iyetden ve kendin îsâl etmeyüb ademin veyahud ahar kimesne ile irsâl eylemekden gâyetü'l-gâye tevakki ve mübâ'adet eylemek bâbında fermân-ı alişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle () vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh (üzere) şeref-yafte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celilü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla 'âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdi 'ışrîn Zi'l-ka'de li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûsa

Belge: A6/1

Balıkesri emridir

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ husus-ı âtiyyü'l-beyâna mukaddemâ bâ-işâret-i şeyhü'l-islâm müvellâta'yîn kılınan Burusa kâdısı zîdet fezâilihü ve iftahârü'l-emâcid ve'l-ekârim cami'ül-hamid ve'l-mekârim el-muhtass bi-mezîd-i inâyetü'l-melikü'd-dâim der'aliyyemden mübâşir nasb olunan dergâh-ı mu'allâm kapucu başlarından Mustafa dâme mecdühü ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân ma'iyetine ocakdan mütea'ayyin Turnacıbaşı () zîde mecdühü tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Balıkesri kazâsı sükkânından Uzun Oğlu Abdullah ve Alemşah Oğlu Salih ve Alaca Hüseyin dimekle meşhûr şekâvet pîşeler ile İbrahim Beg ve Seyyid Memmed vesaire ma'lûmü'l-esâmi kimesnelerin vâki' olan da'vâlarının fasl u halli için mevlânâ-yı mûmaileyh bundan akdem ba-işâret-i şeyhü'l-islamî müvellâ ta'yîn ve siz ki kapucubaşı ve serturnayi-i mûmaileyhümâsız mübâşir nasb olunub ma'rifetiniz ile mezbûrlar Burusa ihzâr ve terâfu'-i şer' ve ihkâk-ı hak olunmasını mutazammın şeref-bahş-ı sudûr olan emr-i celîlü'l-kadrim mucibince mezbûrdan Abdullah ve Salih ve Hüseyin ile Burusa'ya vürûdunuzda merkûmları kayd u bend-i birle Burusa'da habs ve Balıkesri'ye vardığınızda mugayır-ı rızâ-yı mülûkânem hasımları merkûmların menzillerine nuzûl ve akçeye tamâ'an mezbûrlar ile hem-dest-i ittifak ve mahalli olan Balıkesri'de murâfa'a olmak için tahrîrât tertîb ve ibtâl-i hak birle mezbûrlara gadr sevdasında olduğunuzda eyyâm-ı şitâ ve şiddet-i germâda elli günden mütecâviz mezbûrlar mahbûs ve sefil ve sergerdan olub mahalline gitmeleri lâzım gelür ise ihkâk-ı hak olunmayacağından başka mezbûrlar dahi telef olacakları zâhir olduğun mevlânâ-yı mûmaileyh bir kıta' 'arzında ve mezbûrlar dahi arz-ı hallerinde tahrîr ve inhâ eylemişler mukaddem sâdır olan emr-i âlişânımın 'âlâ eyyî hâlin infâz ve icrâsına dikkat ve bundan böyle tama'a mebnîhilâf-ı rızâ hareketden mücânebet eylemeniz fermânım olmağın tenbihen ve tahrîren işbu emr-i âlişânım ısdâr ve irsâl olunmuşdur imdî sizi meyâne-i emsalinizden intihâb ile bu maddeye ta'yinden maksûd tarîka-i harm u nasfetden ser-i mü meyl ve inhirâf eylemeyüb her halde harekât ve sekânatınızı rızâ-yı padişahane tatbîk ve tama' ve celb-i mal ve vadilerine sülukdan mücânebet-i birle tarafeyni mutezâ-yı mübâşeretiniz üzere Burusa'ya ihzâr ve muktezâ-yı şer'-i mutahhar üzere ihkâk-ı hak ile tenfiz-i emr-i münîfime ihtimâm

ve dikkat eylemeniz maslahatına mebnî iken tama‘-ı hâma ve hâme-i encâma tabi‘iyyet birle mugayır rızâ-yı mülûkanem merkûmları bilâ-hükm-i şer‘-i kayd u bend ile tekdîr ve tazyîka cesaretiniz te‘dîb ve guşmâliniz icâb itmişiken bundan böyle celb-i menfa‘at da‘iyesiyle hilâf-ı rızâ hareketden mücânebet ve tenfiz emr-i münîfime bezl-imakdereteylemeniz şartıyla bu defa te‘dîbinizden iğmâz olduğu ma‘lûmunuz oldukda mukaddemâ şeref-bahş-i sudûr olan emr-i münîfim mücebince mezbûr Abdullah ve Salih ve Hüseyin ma‘rifet ve mübâşeretiniz ile ‘âlâ eyyî hâlin Bursa'ya ihzâr ve mevlânâ-yı mûmaileyh huzurunda terâfu‘-ı şer‘ birle infâz-ı hükm-i şerîfime bi'l-ittifak nisar-ı cehd ve dikkat eyleyesiz şöyle ki fi-mâbad tama‘a mebnî tenbih ve rızâ-yı mülûkâneme münâfi ve vaz‘ u harekete tasaddi eylediğiniz ihbâr ve istimâ‘ olduğu suretde te‘dîb ve guşmâlinize mübâderet kılınacağı bi-iştibâhdır ona göre ‘amel ve hareket ve kusur ve rehâvetden tevakki ve mübâ‘adet eyleyesiz ve sen ki mevlânâ-yı mûmaileyhsin mukaddemâ sâdır olan emr-i ‘âlîşânımın tenfizi murâd-ı hüsrevânem olmağla

Orijinal Sayfa: B6

müdde‘î-i ‘aleyhime mübâşirân-ı mûmaileyhimâ ma‘rifetleriyle alâ-eyyi vechin kân Bursa'ya ihzâr ve huzurunda hak ve adl üzere terâfu‘-ı şer‘ ve ba‘de's-subûtü'ş-şer‘ icrâ-yı hakka ihtimâm ve dikkat ve celb-i menfa‘at da‘iyesiyle mûmaileyhimâyı o makûle nâ-marzi harekete tasaddiden men‘ ve tahdîde ve memnu‘ olmadıkları suretde muktezâ-yı te‘dîbleri icrâsı[i]çün keyfiyetlerini der‘aliyyeme tahrîr ve ‘ilâma müsâra‘at eylemen bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki () hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittiba‘ ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı münif-i ita‘at-makrûnuyla ‘âmil olub hilâfından be-gâyet tehâşî ve mücânebet eyleyesin şöyle bilesin ‘alâmet-şerîfe i‘timâd kılâsın tahrîren fi evâsıt-ı Muharremü'l-harâm sene selâse ve tis‘în ve mi‘e ve elf

Kostantınıyye el-mahrûsa

Belge: B6/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüdavendigâr sancağı mütesellimi zîde kadrühû tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Burusa sâkinlerinden Hanımve Zeynebnam hatunlar rikâb-ı mülûkâneme arz-ı hal sunub mezbûrelerin zevcleri Burusa sâkinlerinden tüccar tâifesinden Halil ve karındaşı Mustafa nam kimesneler kazâ-i mezbûra tabi' Umur Beg ve Gemlik ve Engüri ve Gencelli ve Çiftlik ve Tuzlalı nam karyelerde ticâret tarîkiyle geşt ü güzâr iderler iken yine kazâ-i mezbûrdan a'yân-ı mütegalibeden Ağa Oğlu dimekle ma'rûf kimesne kendi halinde olmadığından kurrâ-i mezbûre ahâlilerinin bazılarıyla yekdil ve yüz doksan senesinde mezbûr Halil ve karındaşı mezkûr Mustafa'yı hilâf-ı şer'-i şerîf ve bi-gayr-ı hakkın katl ve üzerlerinde mevcûd on bin gurusluk emvâl ve eşyalarını gasben ahz idüb ziyâde gadr ve ta'addi ve mezbûreler yedi nefer evlâd sığârıyla zekîl(?)ve sefil kalub ahvalleri diğér gûn ve mezbûr ile mahallinde ber-vechile mukâvemete iktidârları olmadıkların bildürüb mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb mezbûrun gasben ahz eylediği ol-mikdâr gurusluk emvâlleri ve eşyaları tamamen tahsîl ve alıverilüb ihkâk-ı hak ve eğer mahallinde ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise âsitâneye ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim ricâ eyledikleri için tâ'yîn olunan mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le görülüb ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise âsitâneye ihzâr olunmak emrim olmuştur buyurdum ki sadra'zamım birûn ağalarından mübâşir ta'yîn olunan kîdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdullah zîde mecdühû hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi mübâşir-i mûmaileyh ma'rifetiyle mezbûru mahallinde meclis-i şer'e ihzâr ve terâfu'-ı şer' ve mukaddemâ bir def'a şer'le görülüb fasl olunmayan ihkâk-ı hak tamam-ı hak ve adl üzere mukayyed olub göresiz i'lâm olduğu üzere ise ol-bâbda muktezâ-yı şer'-i kavîmle 'amel idüb dahi ber-vech-i muharrer ba'de's-sübût mezbûrun hilâf-ı şer'-i şerîf gasben ahz eylediği ol-mikdar gurusluk emvâl ve eşyaların hükm idüb tamamen tahsîl idüb ve alıverüb ve madde-i katl dahi sübût-yâfte olur ise ihkâk şöyle ki mahallinde ihkâk-ı hak mümkün olmaz ise âsitâne-i 'aliyyeme ihzâr ve irsâle mübâderet eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrîren fî evâsıt-ı Zi'l-hicce sene isnâ ve tis'în ve mi'e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûsa

[Derkenar]Mûcebince sadra‘zam mektûbu ve imâm-ı evvel-i şehriyârî mektûbu vürüd etmişdir ve yeniçeri ağası mektûbu dahi vârid olmuştur

Orijinal Sayfa: A7

Belge: A7/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’s-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve kıdvetü'l-kuzât ve'l-hükkâm ma‘denü'l-fazl ve'l-keâm mevlânâ Yenişehir-i Burusa kâdısı zîde fazlühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân dergâh-ı mu‘allâm gediklilerinden bu hususa bundan akdem mübâşir ta‘yîn olunub hala ol-havalide olan İsmail zîde mecdühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüdâ eri yeniçeri serdârı ve a‘yân ve zâbitân vesair iş erleri zîde kadrühüm tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki muhâfaza-i sugûr ve murâfa‘a-i husûm vâcibâtından olduğuna binâen hala Rumili valisi ve İsmail cânibi ser‘askeri vezîrim Abdullah Paşa edâma'llahü te‘âlâ iclâlehünün ma‘iyyetine ta‘yîn olunan asâkir-i vefirenin zâhireleri nakl ve hidemât-ı sairede istihdâm olunmak için Anadolu cânibinde vâki‘ bazı kazâ ve elviyeden sene-i sâbıkada ma‘lumü'l-mikdar mekkârî şüterân ve bargirân tertîb ve ihrâc ve ordu-yı mezbûra irsâl ve teslim etdirilmiş olup el-hâletü hâzihî gavâil-i mezbûre mündefi‘ olmadığı cihetden li-ecli'l-ihdiyât evvel bahar-ı huçeste-âsârda dahi ser‘asker-i müşârunileyhin ma‘iyyetine asâkir-i vefire ta‘yîn ile şimdiden tedarikât-ı mühimmât-ı seferiyyeye mübâşeret lâzime-i halden olmağla binâen ‘aleyh nevrûz-ı firûzda İsmail kasabasında nezd-i ser‘asker-i müşârunileyhde bulunacak asâkir-i muvahhidîne zehâyir ve mühimmât nakli vesâir hidemât-ı ‘aliyyemde istihdâm olunmak için yüke girdikleri günden hizmetde oldukları ber-vech-i mu‘tâd ve lâzım gelen ücretlerin ordu sârbân ve mekkârî başları yedlerinden verilmek (üzere) şartıyla mevkûfâtından ihrâc olunan memhûr ve mûmzi suret-i defâtir mûceblerince Hüdavendigâr sancağından yüz elli mehâr mekkârî develeri ile Burusa kazâsından yüz re’s ve Yenişehir-i Burusa kazâsından altmış re’s mekkârî bargirleri tertîb ve ihrâcları bâbında evâmir-i ‘aliyyem ısdâr ve mübâşir-i mûmaileyh ile irsâl olunub ancak bu ana dek henüz ta‘ahhüd i‘lâmları dahi zuhûr

etmemekle te'kîd ve isti'câli havî işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve sadra'zamım tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Osman ile irsâl olunmuşdur imdî vusûlünde siz ki mevlânâ-yı mûmaileyhimâ vesairlerisiz mukaddemâ fermânım olduğu üzere ol-mikdâr mekkârî deve ve bargirlerinin mecmû'u yola elverir ve haml-i sakîle mütehammil gâyet güzîde ve tüvânâve havut ve semer ve çuval ve urgan vesair alât ve bisâtları tekmîl ve cedîd olmak şartıyla 'ucâleten tevzi' ve vakt ü zamanıyla yerlü yerinden tedârik ve yola ihrâc ve nevrûzdan mukaddem mahall-i maksûda irsâl ve isâli sizlerden matlûb-ı hümayûnum olmağla maâzallah u te'âlâ bu emr-i ehemmede tarafınızdan ednâ mertebe tekâsül ve te'hîr misüllü hareket veyahud afv ve tenzîl dâ'iyesi ve mu'âfiyet ve serbestiyet iddi'ası vesair bahâne ile taraflarınızdan tahrîr ve inhâ olunmak lâzım gelür ise bir dürlü 'amel ve i'tibâr olunmayacağından kat'-ı nazar ol-makûle te'hîr ve terâhîye sebep ve illet olanlar her kim olur ise olsun hal ve şanına göre iktizâ iden ceza-i lâikanın icrâsında dakika fevt olunmayacağı tefhîm birle matlûb olan ol-mikdar mekkârî deve ve bargirlerin der-akab tevzi' ve mükemmel takımları ve (mükemmel) kefillü sârbân ve mekkârî ile nevrûz-ı firûzda mahall-i maksûda mevcut bulunmaları şartıyla seri'an ta'ahhüd i'lâmlarını irsâl ve bir taraftan yerlü yerinden tedârik ve ihrâcî hususuna mübâderet ve hilâfından cümle hazer ve mücânebet eyleyesiz ve sen ki mübâşir-i mûmaileyhsin ber-vech-i muharrer ihrâcına me'mûr olduğun ol-mikdar şüterân ve bargirleri 'ucâleten ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetleriyle tevzi' ve ta'ahhüd i'lâmlarını ahz ve darsa'âdetime ba'de'l-irsâl zikr olunan şüterân ve bargirleri gâyet güzîde ve tüvânâ ve yüke elverir olmaları şartıyla yerlü yerine ihrâc ve bi-mennihi te'âlâ ordu-yı mezbûra isâl ve ser'asker-i müşârunileyhin inzimâm-ı re'y ve ma'rifetiyle sârbân ve mekkârî başlara teslim eylemeğe ihtimâm ve dikkat ve ihrâcları hususunda taraf-ı 'alîden husus-ı mezkûra müdâhele ve ta'arruz birle tatîl-i maslahat-ı mühimmeye bâis olmak ihtimâlleri olur ise tenbih ve gûşmâl için 'ucâleten darsa'âdetime tahrîr ve inhâya musâra'at ve bu bâbda ihmâl ve müsâmahadan be-gâyet ittikâ ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükmi-şerîfimle () vardıkda bu bâbda şerefyâfte-i sudûr olan işbu emr-i celîlü's-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı münifi birle 'amel olub hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız fi'l-yevmü't-tâsi' 'aşer şehri Muharremü'l-hâram sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûsa

[Derkenar]Mûcebince sadra‘zam mektûbu vârid olmuşdur.

Orijinal Sayfa: B7

Belge: B7/1

‘Avârız-ı temessüküdür

Bâis-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Bâ-berât-ı şerîf-i ‘âlîşân ber-vech-i iştirâk mâlikâne uhdemizde olan Burusa kazâsının bedel-i kürekciyan ‘avârızı maktû‘u işbu bin yüz doksan üç senesi Muharremi guresinden sene-i mezbûre Zi'l-hiccesi gâyetine deĝin bir sene-i kâmile zabt u rabt ve mal-ı maktû‘unu cem‘ ve tahsîl eylemek üzere iltizâmına tâlib ve râgıb olan darende-i temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân () zîde kadrühû der‘uhde ve iltizâm ve tefvîz olunub ol-dahi iltizâm ve tefevvüz ve kabûl ve bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı ma'lûmu ber-vech-i peşîn tamamen ve kâmilen taraflarımıza edâ ve teslim etmekle mûmaileyh yedine işbu zabt temessükü i‘tâ olundu inşâallah u te‘âlâ sene-i mezbûra mahsûben zabt u rabt ve mal-ı maktû‘unu öteden ne vecihle cem‘ ve tahsîl oluna gelmiş ise mûmaileyh dahi ol-vecihle cem‘ ve tahsîl ve ahz u kabz idüb bundan mukaddem ve mu‘ahhar âharın yedinde diĝer temessükümüz zuhûr ider ise bir dürlü ‘amel ve i‘tibâr olunmayub ancak işbu temessükümüze ‘amel birle zabt u rabtına taraflarımızdan ve taraf-ı âhardan ferd-i vâhid mani‘ ve müdâhele olunmaya fî gurre-i Muharrem sene [1]193

Abdülkadir mutasarrıf-ı nısf hisse

Tâlib(?)Süleyman Ratıb mutasarrıf-ı nısf hisse

Belge: B7/2

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i

inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Bursa kâdısı zîdet fezâilühû ve tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki hazine-i 'âmirem defterleri mücebince matbah-ı 'âmirem ocaklıklarından Hüdâvendigar sancağında Bursa kazâsının dokuz yüz altı bedel-i nüzül hanesi olub bin yüz doksan üç senesine mahsûb olmak üzere bedel-i nüzül malı cem' ve tahsîl olunmak lâzım gelmeğın hala matbah-ı 'âmirem emini kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Es-seyyid İbrahim zîde mecdühûya der'uhde olunub yedine mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sureti verilmekle mücebince cem' ve tahsîl itdirilmek fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle mübâşir vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi sene-i mezbûra mahsûb olmak üzere livâ-i mezbûrda vâki' kazâ-i mezbûr ol-mikdâr bedel-i nüzül hanesinin beher hanesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzül malların irsâl olunan mühürlü ve nişânlu mevkûfât defteri sureti mücebince cem' ve tahsîl ve matbah-ı 'âmirem emîni tarafına edâ ve teslîm etdirüb hilâf-ı emr [ve] defter kimesneye 'inâd ve muhâlefet itdirmeyesin bundan mâ'adâ mübâşirin cihet-i mâ'aş [i]çün her bir hanesinden otuzar akçe vech-i mâ'aş aldırulub ve bedel-i nüzül için alınan akçenin her yüz on akçesinden bir esedî guruş tahsîl olunub ve hîn-i tahsilde mîrî için alınan akçeyi hazine-i 'âmireme alındığı vecih üzere aldırulub bundan ziyade ve noksan alınmaya ve aldirmayasın kesr-idefterden ve naks-ı haneden ve fermânımdan ziyâde mutâlebesiyle zulüm ve ta'addiden be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eyleyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi'l-yevmü'l-hâmis 'ışrin Şevvâl sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûsa

Orijinal Sayfa: A8

Belge: A8/1

Medîne-i Bursa fukarâsının dokuz yüz altı ve bir rub' kürekçi bedeli 'avâriz haneleri olub beher on hanesinden bir nefer 'ayni kürekçi ihrâc ve donanma-yı hümâyûn kadırgaları için tersane-i 'âmireye teslîm etdirilmek mu'tâd olub kazâ-i mezbûrun 'avâriz tahsîli ber-vech-i iltizâm işbu bin yüz doksan üç senesine mahsûben olmak üzere zahrü'l-eşbâh() 'uhdesine tefvîz olunub zaman-ı tahsîli olmağla sicil-i mahfûzdan bî-'aynihâ ihrâc olunan 'avâriz defteridir ki ber-vech-i âtî zikr olunur hurrîre fi'l-yevmü's-sadis min selâse Saferü'l-hayr lî-sene salis ve tis'in ve mi'e ve elf

Mahalle-i İncirlice Hane 6	Mahalle-i İnceğizler Hane 1	Mahalle-i Elvan Beg Hane 4	Mahalle-i İshâk Şâh Hane 4	Mahalle-i Ahmed Beg Hane 5	Mahalle-i Eşrefiler Hane 3
Mahalle-i Altıbarmaq Hane 5	Mahalle-i Anarlı Hane 7	Mahalle-i İstabl-ı Bayezid Paşa Hane 7,5	Mahalle-i Ahmed Dai Hane 4	Mahalle-i Abdal Mehmed Hane 9	Mahalle-i Elmalık Hane 8
Mahalle-i Ahmed Beg Fenari Hane 7	Mahalle-i Ebu Şahme Hane 6	Mahalle-i Alaca Mescid Hane 8	Mahalle-i Orhan Gazi Hane 4	Mahalle-i İbrahim Paşa Hane 4	Mahalle-i Alaca Hırka Hane 5
Mahalle-i Bâyezîd Paşa Hane 2,5	Mahalle-i Bazar-i Esb Hane 2,5	Mahalle-i Baba Zâkir Hane 4	Mahalle-i Başcı İbrahim Hane 2	Mahalle-i Bahadır Aga Hane 3	Mahalle-i Bazar-i Milh Hane 5
Mahalle-i Bilecik Hane 2	Mahalle-i Bazar-ı Mahi Hane 3	Mahalle-i Bab-ı Zemin Hane 9	Mahalle-i Tahte'l-kala Hane 5	Mahalle-i Bâbü's-sicn Hane 4	Mahalle-i Tatarlar Hane 4

Mahalle-i İTimurtaş Hane 7	Mahalle-i Timur Kapu Hane 6	Mahalle-i Tahta Mescid Hane 3,5	Mahalle-i Tekye Mescid Hane 4	Mahalle-i Temennâ Hane 1	Mahalle-i Türbe-i Fenari Hane 1
Mahalle-i Tefsir-hân Hane 3	Mahalle-i Cami'-i Umur Beg Hane 7	Mahalle-i Cedid Hane 1	Mahalle-i Cami'-i Kebir Hane 3	Mahalle-i Cami'-i Kal'a Hane 8	Mahalle-i Çardak Hane 2
Mahalle-i Çoban Beg Hane 3	Mahalle-i Çerağ Beg Hane 5	Mahalle-i Çukur Mescid Hane 1,5	Mahalle-i Cafer Hoca Hane 4	Mahalle-i Hacı Seyfeddin Hane 2	Mahalle-i Hamza Beg Hane 6
Mahalle-i Hamza Habbaz Hane 3,5	Mahalle-i Hacı Sündük Hane 3	Mahalle-i Hasan Paşa Hane 3	Mahalle-i Hacı İlyas Hane 4	Mahalle-i Havz Hane 2	Mahalle-i Hacı Baba Hane 10
Mahalle-i Hacı Yakub Hane 10	Mahalle-i Hacı Sevinç Hane 3	Mahalle-i Hacılar Hane 7	Mahalle-i Hacı İskender Hane 7	Mahalle-i Hoca Taşkun Hane 2	Mahalle-i Hoşkadem Makrevî Hane 7

Mahalle-i Hoca Tayyib Hane 7,5	Mahalle-i Hoca Alizade Hane 6,5	Mahalle-i Hoca Yunus Hane 4	Mahalle-i Hoca Menteş Hane 1,5	Mahalle-i Hoca Hasan Develli Hane 2	Mahalle-i Hayreddin Paşa Hane 4
Mahalle-i Hüdavendigâr Gazi Hane 7					
Mahalle-i Hoca Mehmed Karamani Hane 6	Mahalle-i Daye Hatun Hane 11				
Mahalle-i Duhter-i Şeref Hane 5	Mahalle-i Debbağlar Hane 3	Mahalle-i Reyhan Paşa Hane 10			
Mahalle-i Za'feranlık Hane 5	Mahalle-i Sivasiler Hane 3	Mahalle-i Simidci Hane 3			

Mahalle-i Seyyidler Hane 0,5	Mahalle-i Sultan Murad Hane 8,5	Mahalle-i Sultan Mehmed Hane 12	Mahalle-i Süzen Kefere Hane 6		
Mahalle-i Ser-pınar Hane 3	Mahalle-i Simkeş Hane 2	Mahalle-i Selçuk Hatun Hane 7	Mahalle-i Sadi Fakih Hane 5	Mahalle-i Sedbaşı Hane 5	
Mahalle-i Şeyh Şibli Hane 2,5	Mahalle-i Şahin Lala Hane 0,5	Mahalle-i Şeyhzade Hane 5	Mahalle-i Şahabeddin Paşa Hane 8	Mahalle-i Şehre Küsdü Hane 8	
Mahalle-i Şerefeddin Paşa Hane 3	Mahalle-i Şeker Hoca Hane	Mahalle-i Şeyh Hamid Hane	Mahalle-i Şeyh Konevi Hane	Mahalle-i Şeyh Paşa Hane	
Mahalle-i Sağrııcı Sungur Hane	Mahalle-i Sarı Abdullah Hane 4	Mahalle-i Darbhane Hane 2,5	Mahalle-i Doğan Beg Hane 5	Mahalle-i Abdurrezzak Hane 2,5	
Mahalle-i Azab Beg Hane 8	Mahalle-i Attar	Mahalle-i Arab Mehmed	Mahalle-i Ali Paşa Hane 10,5	Mahalle-i Arablar Hane 4	

	Hüssam Hane 3	6			
Mahalle-i İsa Beg Fenari Hane 5	Mahalle-i İsa Beg İmaret Hane 8	Mahalle-i Alaaddin Beg Hane 4	Mahalle-i Fazlullah Paşa Hane 2,5	Mahalle-i Kanberler Hane 4,5	
Mahalle-i Kara Kürlü Hane 1	Mahalle-i Kız Yakub Hane 4	Mahalle-i Filiboz Hane 7	Mahalle-i Kasab Hüseyin Hane 1	Mahalle-i Kara Ağaç Hane 10	
Mahalle-i Koca Naib Hane 9,5	Mahalle-i Kayabaşı Hane 13	Mahalle-i Kara Kâdi Hane 5	Mahalle-i Kademerî Hane 4	Mahalle-i Kara Şeyh Hane 8	

Orijinal Sayfa: B8

Mahalle-i Kavaklı Hane 6	Mahalle-i Kal'a-i Umur Beg Hane 4	Mahalle-i Kiremitçi Hane 6	Mahalle-i Kepezler Hane 3	Mahalle-i Köseler Hane 2
Mahalle-i Kirişci Kızı Hane 3	Mahalle-i Mücellîdî Hane 2	Mahalle-i Meydancık Hane 5,5	Mahalle-i Mes'ûd Makramevi Hane 4	Mahalle-i Molla Arab Hane 1

Mahalle-i Maksem-i Gökdere Hane 6	Mahalle-i Mantıcı Hane 7,5	Mahalle-i Mecnun Dede Hane 8	Mahalle-i Manastır Hane 4	Mahalle-i Molla Gürani Hane 2
Mahalle-i Namazgah Hane 3	Mahalle-i Nakkaş Ali Hane 5	Mahalle-i Veled-i Abdurrahman Hane Rub' 1	Mahalle-i Veled-i Krud Hane 6	Mahalle-i Veled-i Harrad Hane 6
Mahalle-i Veled-i Bevvab Hane 3	Mahalle-i Veled-i Enbiya Hane 7	Mahalle-i Veled-i Mizan Hane 4	Mahalle-i Veled-i Kazzaz Hane 10	Mahalle-i Veled-i Veziri Hane 2
Mahalle-i Veled-i Nalbant Hane	Mahalle-i Veli Şemseddin Hane 9	Mahalle-i Veled-i Habib Hane 7	Mahalle-i Veled-i Yanic Hane 7,5	Mahalle-i Veled-i Sarayî Hane 6
Mahalle-i Veled-i Helvayî Hane 3,5	Mahalle-i Veled-i Harirî Hane 4	Mahalle-i Yıldırım Han Hane 1	Mahalle-i Yahşi Beg Hane 4	Mahalle-i Yigid Köhne Hane 2,5

Mahalle-i Yeni Bezzaz Hane 6	Mahalle-i Yigid-i Cedîd Hane 2	Mahalle-i Yahudiyan Hane 40	Bundan aşağı kurâdır ki ber- vech-i âti zikr olunur	
Karye-i İnkaya ve Çonkara Hane 1	Karye-i İzvat Hane 1	Karye-i Ahmed Beg Hane 1	Karye-i Emrud Hane 2	Karye-i Aksungur Hane 2
Karye-i Emha Hane 1	Karye-i Ervancık Hane 1,5	Karye-i Çağrışan Hane 2,5	Karye-i İğdir Hane 2,5	Karye-i Balıklı Hane 1
Karye-i Burak Fakih Hane 1,5	Karye-i Bademli Hane 1,5	Karye-i Çavuş Hane 1,5	Karye-i Şeyh Hane 2	Karye-i Canbazlar Hane 1
Karye-i Camili Kızık Hane 10	Karye-i Hamidler Hane 3	Karye-i Hasan Hane 2	Karye-i Hamamlı Kızık Hane 3	Karye-i Hacı İvaz Paşa Hane 0,5
Karye-i Dobrica Hane 0,5	Karye-i Dürdane Hane 2	Karye-i Anarlıdere Hane 1	Karye-i Dere Kızık Hane 1	Karye-i Dutaklı Hane 2,5

Karye-i Değirmenli Kızık Hane 1,5	Karye-i Depecik Hane 7	Karye-i Selçuk Gazi Hane 3	Karye-i Soğanlı Hane 1,5	Karye-i Samanlı Hane 1
Karye-i Alişar Hane 2	Karye-i İsa Beg Hane 1,5	Karye-i Fidyeye Kızık Hane 2	Karye-i Filedar Hane 6	Karye-i Karaman Hane 2
Karye-i Kara Hızır Hane 2	Karye-i Kara Balcık Hane 1	Karye-i Köprü Başı Hane 1	Karye-i Gözdede Hane 1	Karye-i Kilisan Hane 7
Karye-i Göynekli Hane 5	Karye-i Mashara Hasan Hane 2	Karye-i Kayacık Hane 2,5	Karye-i Gülpınar Hane Rub' 1	Karye-i Gülü Beg Hane 4
Yekûn hâne hâ-i hane-i mahallât ve kurâ-i kazâ-i mezkûr 906 Rub' 1				

Belge: B8/1

Medîne-i Bursa ve kazasının dokuz yüz elli ve bir rub' bedel-i nüzûl hanesi olup işbu bin yüz doksan üç senesine mahsûb olmak üzere beher hanesinden altışar yüz akçe bedel-i nüzûl ve otuzar akçe cihet-i ma'îşet-i mübâşirîye ki cem'an beher hanesinden altışar yüz otuz akçe ve beher esedi gurus yüz on akçe hesabı üzere cem' ve tahsîl ve teslim-i hazine-i 'âmirem itdirilmek bâbında mübâşir ta'yîn buyurulan 'umdetü'l-emâcid ve'l-ekârim izzetlü() yediyle vârid olan fermân-ı 'alışâna imtisâlen medîne-i Bursa ve kurâsının hanelerinin esâmileri ve mikdarları defteridir ki sicil-i mahfûzdan

bey'ine nakl ve mübâşir-i mûmaileyh yedine i'tâ olundu hurrire fi'l-yevmü's-sâdis min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Mahalle-i Yahudiyan Hane 6,5	Mahalle-i İnceğizler Hane 1	Mahalle-i İshak Şah Hane 4	Mahalle-i Ahmed Beg Hane 5	Mahalle-i Eşrefiler Hane 3
Mahalle-i Altıbarınak Hane 5	Mahalle-i İstabil Bayezid Paşa Hane 7,5	Mahalle-i Elvan Beg Hane 4	Mahalle-i Ahmed Da'i Hane 4	Mahalle-i Abdal Mehmed Hane 9
Mahalle-i Almalık Hane 8	Mahalle-i Anarlı Hane 7	Mahalle-i Ahmed Beg Fenari Hane 7	Mahalle-i Ebu Şahme Hane 6	Mahalle-i Alaca Mescid Hane 8

Orjinal Sayfa: A9

Mahalle-i Orhan Gazi Hane 4	Mahalle-i İbrahim Paşa Hane 4	Mahalle-i Alaca Hırka Hane 5	Mahalle-i Bayezid Paşa Hane 2,5	Mahalle-i Bazar-ı Esb Hane 2,5
Mahalle-i Baba Zakir Hane 4	Mahalle-i Başı İbrahim Hane 2	Mahalle-i Bahadır Aga Hane 3	Mahalle-i Bazar-ı Milh Hane 5	Mahalle-i Bilecik Hane 2

Mahalle-i Bazar-1 Mahi Hane 3	Mahalle-i Bab-1 Zemin Hane 9	Mahalle-i Babü's-sicn Hane 4	Mahalle-i Tahta Mescid Hane 3,5	Mahalle-i Tatarlar Hane 4
Mahalle-i Timurtaş Hane 7	Mahalle-i Timur Kapu Hane 6	Mahalle-i Tekye Mescid Hane 4	Mahalle-i Tahtü'l-kal'a Hane 5	Mahalle-i Temenna Hane 1
Mahalle-i Türbe-i Fenari Hane 1	Mahalle-i Tefsir-hân Hane 3	Mahalle-i Cami'-i Umur Beg Hane 7	Mahalle-i Cedit Hane 1	Mahalle-i Cami'-i Kebir Hane 3
Mahalle-i Cami'-i Kal'a Hane 8	Mahalle-i Çardak Hane 2	Mahalle-i Çoban Beg Hane 3	Mahalle-i Çerağ Beg Hane 5	Mahalle-i Cafer Hoca Hane 4
Mahalle-i Çukur Mescid Hane 1,5	Mahalle-i Hacı Seyfeddin Hane 2	Mahalle-i Hamza Beg Hane 6	Mahalle-i Hamza Habbâz Hane 3,5	Mahalle-i Hacı Sevindik Hane 3
Mahalle-i Hacı İlyas Hane 4	Mahalle-i Havz Hane 2	Mahalle-i Hacı Baba Hane 10	Mahalle-i Hasan Paşa Hane 3	Mahalle-i Hacı Yakub Hane 10

Mahalle-i Hacı Sevinç Hane 3	Mahalle-i Hacılar Hane 7	Mahalle-i Hacı İskender Hane 7	Mahalle-i Hoca Taşkun Hane 3	Mahalle-i Hoşkadem Makravî Hane 7
Mahalle-i Hoca Tayyib Hane 7,5	Mahalle-i Hoca Alizade Hane 6,5	Mahalle-i Hoca Yunus Hane 4	Mahalle-i Hoca Menteş Hane 1,5	Mahalle-i Hoca Hasan Develli Hane 2
Mahalle-i Hayreddin Paşa Hane 4	Mahalle-i Hüdavendigar Gazi Hane 7	Mahalle-i Hoca Mehmed Karamani Hane 6	Mahalle-i Daye Hatun Hane 11	Mahalle-i Duhter Şeref Hane 5
Mahalle-i Debbağlar Hane 3	Mahalle-i Reyhan Paşa Hane 10	Mahalle-i Za'feranlık Hane 5	Mahalle-i Sivasiler Hane 3	Mahalle-i Simidci Hane 3
Mahalle-i Seyyidler Hane 0,5	Mahalle-i Sultan Murad Hane 8,5	Mahalle-i Sultan Mehmed Hane 12	Mahalle-i Süzen Kefere Hane 6	Mahalle-i Serpınar Hane 3
Mahalle-i Simkeş Hane 2	Mahalle-i Selçuk Hatun Hane 7	Mahalle-i Sadi Fakih Hane 5	Mahalle-i Sedbaşı Hane 5	Mahalle-i Şeyh Şibli Hane 2,5

Mahalle-i Şahin Lala Hane 0,5	Mahalle-i Şeyhzade Hane 5	Mahalle-i Şahabeddin Paşa Hane 8	Mahalle-i Şehre Küsdü Hane 8	Mahalle-i Şerafeddin Paşa Hane 3
Mahalle-i Şeker Hoca Hane 8	Mahalle-i Şeyh Hamid Hane 2	Mahalle-i Şeyh Konevi Hane 6	Mahalle-i Şeyh Paşa Hane 10	Mahalle-i Sağrıçı Sungur Hane 5
Mahalle-i Sarı Abdullah Hane 4	Mahalle-i Darbhane Hane 2,5	Mahalle-i Doğan Beg Hane 5	Mahalle-i Abdurrezzak Hane 2,5	Mahalle-i Azab Beg Hane 8
Mahalle-i Attar Hüссam Hane 3	Mahalle-i Arab Mehmed Hane 6	Mahalle-i Ali Paşa Hane 10,5	Mahalle-i Arablar Hane 4	Mahalle-i İsa Beg Fenari Hane 5
Mahalle-i İmaret-i İsa Beg Hane 8	Mahalle-i Alaaddin Beg Hane 4	Mahalle-i Fazlullah Paşa Hane 2,5	Mahalle-i Filiboz Hane 7	Mahalle-i Kanberler Hane 4,5
Mahalle-i Kara Kürlü Hane 1	Mahalle-i Kız Yakub Hane 4	Mahalle-i Kasab Hüseyin Hane 1	Mahalle-i Kara Ağaç Hane 10	Mahalle-i Koca Naib Hane 9,5

Mahalle-i Kaya Başı Hane 13	Mahalle-i Kara Kâdi Hane 5	Mahalle-i Kara Şeyh Hane 8	Mahalle-i Kademeri Hane 4	Mahalle-i Kavaklı Hane 6
Mahalle-i Kal'a-i Umur Beg Hane 4	Mahalle-i Kiremitçi Hane 6	Mahalle-i Kepezler Hane 3	Mahalle-i Köselers Hane 2	Mahalle-i Kirişçi Kızı Hane 3
Mahalle-i Mücellidî Hane 2	Mahalle-i Meydancık 5,5	Mahalle-i Mes'ud Makramevi Hane 4	Mahalle-i Molla Arab Hane 1	Mahalle-i Maksem-i Gökdere Hane 6
Mahalle-i Mantıcı Hane 7,5	Mahalle-i Mecnun Dede Hane 8	Mahalle-i Manastır Hane 4	Mahalle-i Molla Gürani Hane 2	Mahalle-i Kârgâh Hane 3

Orijinal Sayfa: B9

Mahalle-i Nakkaş Ali Hane 5	Mahalle-i Veled-i Abdurrahman Hane 1,5	Mahalle-i Veled-i Kurd Hane 6	Mahalle-i Veled-i Harrad Hane 6	Mahalle-i Veled-i Bevvâb Hane 3
Mahalle-i Veled-i Enbiya Hane 7	Mahalle-i Veled-i Mizân Hane 4	Mahalle-i Veled-i Kazzâz Hane 10	Mahalle-i Veled-i Veziri Hane 2	Mahalle-i Veled-i

				Nalband Hane 11
Mahalle-i Deli Şemseddin Hane	Mahalle-i Veled- i Habib Hane 7	Mahalle-i Veled-i Yanic Hane 7,5	Mahalle-i Veled-i Sarayî Hane 6	Mahalle-i Veled-i Helvayî Hane 3,5
Mahalle-i Veled-i Harirî Hane 4	Mahalle-i Yıldırım Han Hane 1	Mahalle-i Yahşi Beg Hane 4	Mahalle-i Yiğid Köhne Hane 2,5	Mahalle-i Yeni Bazar Hane 6
Mahalle-i Yiğid-i Cedid Hane 2	Mahalle-i Yahudiyân Hane 40	Bundan aşağı kurâdır ki ber-vech-i âtî zikr olunur		
Karye-i İnkaya ve Çonkara Hane 1	Karye-i İzvat Hane 1	Karye-i Ahmed Beg 1	Karye-i Emrud Hane 2	Karye-i Aksungur Hane 2
Karye-i Emha Hane 1	Karye-i Ervancık Hane 1,5	Karye-i İğdir Hane 2,5	Karye-i Balıklı Hane 1	Karye-i Burak Fakih Hane 1,5
Karye-i Bademli Hane 10	Karye-i Çavuş Hane 1,5	Karye-i Çağrışân Hane 2,5	Karye-i Şeyh Hane 2	Karye-i Canbazlar Hane 1

Karye-i Cami'li Kızık Hane 1	Karye-i Hamidler Hane 3	Karye-i Hasan Hane 1	Karye-i Hamamlı Kızık Hane 3	Karye-i Hacı İvaz Paşa Hane 0,5
Karye-i Dobruca Hane 0,5	Karye-i Dürdane Hane 1	Karye-i Dere Kızık Hane 1	Karye-i Dutaklı Hane 2,5	Karye-i Değirmenli Hane 1,5
Karye-i Depecik Hane 7	Karye-i Selçuk Hane 2	Karye-i Soğanlı Hane 1,5	Karye-i Samanlı Hane 1	Karye-i Alişar Hane 2
Karye-i İsa Beg Hane 1,5	Karye-i Fidyeye Kızık Hane 2	Karye-i Filedar Hane 6	Karye-i Karaman Hane 2	Karye-i Kara Hızır Hane 2
Karye-i Anarlı Dere Hane 1	Karye-i Kara Balçık Hane 1	Karye-i Köprü Başı Hane 1	Karye-i Gözdere Hane 1	Karye-i Kilisan Hane 7
Karye-i Göynekli Hane 5	Karye-i Mazhara Hasan Hane 3	Karye-i Kayacık Hane 2,5	Karye-i Gölcük Hane 4	Karye-i Gülpınar Hane Rub'1
Yekûn hâne hâ-i mahallât ve kurâ-i kazâ-i mezkûr				

Belge: A10/1

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fazl ve'l-keîâm Hüdavendigâr sancağında vaki' kuzât ve ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümâyûn vâsıl olıcakma'lûm ola ki ber-vech-i ilhâk Hüdavendigâr sancağına mutasarrıf olan Bender muhâfızı düstûr-ı mükerrem müşîr-i müfahham nizâmü'l-'âlem vezirim Mehmed Paşa edema'llahu te'âlâ iclâlehû mükemmel kapusu halkı ile hala Bender muhâfazasında olmağla tanzîm-i dairesi için masârıfına medâr olmak üzere doksan üç senesine mahsûben seferiyye tahsîline müsâ'ade-i 'aliyyem erzâni kılınmağla Hüdavendigâr sancağında vaki' kazâlarda seferler vukû'unda mutasarrıf için tertîb ve ta'yîn olunan yigirmi dört bin yedi yüz elli guruş imdâd-ı seferiyye (yüz doksan senesine mahsûben re's-i sene gurre-i muharrem i'tibâr olunarak livâ-i merkûm dahilinde vaki' kazâlar cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le) sene-i merkûma mahsûben re's-i sene gurre-i muharrem i'tibâr olunarak ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle şürûtu üzere defaten tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden cem' ve tahsîl ve vezîr-i müşârunileyh tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm olunmak fermânım olmağın işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur imdî siz ki mevlânâ ve a'yân-ı mûmaileyhimsiz livâ-i mezkûrdan seferler vukû'unda mutasarrıf için tertîb ve ta'yîn kılınan yigirmi dört bin yedi yüz elli guruş imdâd-ı seferiyyeyi yüz doksan üç senesine mahsûben re's-i sene gurre-i Muharrem i'tibâr olunarak livâ-i merkûm dahilinde vaki' kazâlara cümle ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le şürûtu seferiyye üzere def'aten tevzî' ve taksîm ve yerlü yerinden 'ucâleten cem' ve tahsîl ve vezîr-i müşârunileyh tarafından kabzına me'mûra edâ ve teslîm etdirüb 'avk u te'hir ve ihmâl ve müsâmahadan ve mikdâr-ı mu'ayyenden ziyâde fukâraya bir akçe zam ve mükerrer tevzî' ve tahsîlden ve bu bahane ile kesret üzere mübâşir irsâli ve mübâşiriyye namıyla zu'afâ-yı ra'iiyyetden akçe mütâlebesiyle bir ferdi âzürde ve rencide itdirmekden gâyetü'l-gâye tehâşi ve mübâ'adet eylemeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki () vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr bulan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla 'amil olub hilâfından hazer ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılınız tahrîren fi evâhir-i şehr-i Zi'l-hicce sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Belge: A10/2

Mefâhirü'l- kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm Anadolu'nun sağ kolu yemin ve yesârıyla nihâyetine varınca vaki' kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bundan akdem ba-fermân-ı âlî sağ koldan serdar bayrakları küşâdıyla asker ihrâcına me'mûr kılınan Turnacıbaşı Sadreddin zîde mecdühü ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân ve zâbitân ve serdârân ve 'atîk agavât ve 'alemdârân ve ihtiyârân zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i hümayûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Rusyalu'nun hudud-ı memâlik-i şâhâneme karîb mahallerde 'asâkir-i menhûsesi bedîdâr ve evvel bahârda fikr-i fâsîdinde olduğu etvâr-ı bed-fi'âlinden aşîkâr olmağla Anadolu cevânibinden müretteb 'asâkirin nevrûz-ı firûzdan evvel emr-i me'mûrlarında mevcûd ve iktizâ iden mahallere tesyir ve isbât-ı vücud eylemeleri bâbında hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum şeref-bahş-i sūdûr olmağın evvel-bahâr-ı huçeste-asâr ve nevrûz-ı firûz takarrüb ve 'asâkirin hareket ve 'azîmetleri emrine ikdâm lâzîme-i diyânet olmakdan nâşî siz ki mevlânâ ve a'yân-ı vesair-i mûmaileyhimsiz kazâlarınızdan müretteb matlûb yeniçeri dilâverlerini serdârları bayrakları ve 'atîk agavât ve 'alemdârânı tevâbi' ve levâhıklarıyla derhal yerlerinden tahrîk ve ber-vech-i ta'cîl savb-ı me'mûrlarına sevk ve tesyir ve nevrûz-ı firûzdan evvel emr-i me'mûrlarında mevcûd ve isbât-ı vücud eylemeleri emrine bi'l-ittihâd bezl-i mâhasal-ı miknet ve bu bâbda te'hir ve terâhi münâfi-i diyânet olmağla rehâvet ve izhar-ı kusur edenlerin mücâzât-ı meşrû'aları icrâsında nîm dakika te'hir olunmayacağını muhakkak bilüb ona göre hareket ve dâmen-i gayreti meyân-ı hamiyete bend ve ber-mûceb-i emr-i 'âlî 'asâkir-i mürettebeyi bir kadem akdem ihrâc ve irsâle ihtimâm ve dikkat eylemeniz bâbında te'kid ve teyîd ve isti'câli hâvî fermân-ı 'âlîşânım ısdâr ve ile () irsâl olunmuşdur (vüsûlünde) vech-i meşrûh üzere mukaddemâ ve bu defa' sâdır olan evâmîr-i şerîfem mantûkunca 'amel ve hareket ve kazâlarınızdan müretteb ve matlûb neferâtı derhal serdarları bayraklarıyla ihrâc ve 'atîk agavât ve alemdârânı tevâbi' ve levâhıklarıyla sevk ve tesyîre bezl-i makdûrve bu umur-ı din ve devlet-i 'aliyyemde ednâ tehir ve tekâsülünüz zuhûru istimâ' olunmak lazım gelir ise münâfi-i diyânet hareketinize binâen bilâ-emân tertîb-i cezalarınıza musâra'at olunacağını teyakkun ve ona göre hareket ve ber-vech-i merâm ihrâc -ı

‘asâkire ihtimâm ve kusur ve rehâvetden be-gâyet hazer ve mücânebet eylesiz ve senki turnacıbaşı-i mûmaileyhsin şimdiye kadar me‘mûr olduğun sağ kol kazâlarının nihâyetine vürûd ve serdar bayrakların küşâd ve neferâtıyla tertîb ve tahrîr ve derhal yerlerinden tahrîk ve savb-ı me‘mûrlarına sevk ve tesyîre ve ‘atîk-agavât ve alemdârândan bir ferd geriye kalmamak şartıyla ihrâc ve cümleden evvel irsâle dikkat ikdâm ve müsâra‘aten ‘azîmetlerine ihtimâm ve isti‘câl ve bu umur-ı din ve devlet-i ‘aliyyemde ednâ kusur ve rehâvetin zuhûr ve ‘asâkir-i merkûmenin vaktiyle savb-ı me‘mûrlarında mevcut bulunmamalarına bâdî hareketin zuhûr ider ise cümleden evvel te’dîb vesaire müceb-i ibret olacağını emr-i mukarrer bilüb

Orijinal Sayfa: B10

ona göre ‘amel ve hareket ve tama‘-ı hamdan hazer ve batâet-i hareketden mücânebet birle yedinde olan evâmir-i ‘aliyyenin icrâ ve infâzına mezid-i dikkat ve ber-vech-i merâm ‘asâkir-i merkûmeyi vaktiyle savb-ı me‘mûrlarına erişdirmeğe bezl-i makdûr eylesiz deyu bi'l-fiil der-gâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan iftiharü'l-ümerâ ve'l-ekâbir İbrahim Ağa dâme ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûmaileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mücebince ‘amel ve hareket eyleyüb hilâfindan hazer ve mübâ‘adet eylesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi evâhir-i şehri Muharremü'l-harâm sene selâse ve tis‘in ve mi’e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: B10/1

Mefâhirü'l- kuzât ve'l-hükkâm me‘adinü'l-fezâil ve'l-keâm Anadolu'nun sağ kolu yemin ve yesârıyla nihâyetine varınca vaki‘ kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân ocakdan bu defa hassaten serdengeçti bayrakları küşâdına me‘mûr kılınan Turnacıbaşı Abdullah Ağa zîde mecdühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân yeniçeri serdarları ve ocak ihtiyarları ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm tevki‘-i refi‘-i hümâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki a‘dâ-i dinin hududa karîb mahallerde külliyyetlü ‘asâkir-i menhûsesi mevcut olduğu serhadât taraflarından

devlet-i ‘aliyye-i ebediyyü'l-istimrârıma tahrîr olunmaktan nâşi hazm ve ihtiyâta ri‘âyeten tertîb-i ‘asâkir emrine ikdâm ve ‘asâkir-i mürettebenin nevrûz-ı firûzda emri me’mûrlarında mevcut bulunmalarına ihtimâm ve bu emri din ü devlet ‘aliyyemde ednâ kusur ve rehâveti zuhûr idenlerin mücâzât-ı lâikaları icrâ olunmak bâbında mübârek hatt-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum sudûr etmeğin takviye ve tahkîm-i serhad emrine irâde-i ‘aliyyem ta‘alluk vesair ‘asâkir-i mürettebeden başka Anadolu'nun sağ kolundan on beş kıt‘a serdengecdi bayrağı küşâdı fermânım olmağın siz ki mevlânâ ve a‘yân ve serdâr vesair-i mûmaileyhimsiz imdî kazâlarınızdan küşâdı fermânım olan bayrakları ma‘rifet-i şer‘le ve mübâşir ma‘rifetiyle ve cümle (ma‘rifetiyle) ittihâdıyla münâsib olanlara i‘tâ ve neferâtı yüz yigirmişer ve yigid ve güzîde ve muntehab olmak üzere tahrîr ve malzemelerin rü‘yet ve yerlerinden tahrîk ve nevrûzdan evvel İsmail ordusuna tesyîr ve serasker ve ordu ve ağası irâdeleriyle muhâfazası mühim olan serhadâta azîmetlerini tefhîm ve tavsiye birle bu hususda bir dürlü ‘illet ve muhâlefet etmeyüb mübâşir ma‘rifetiyle emri şerîfim vüsûlünde bi'l-ittihâd bayrağı münâsibi olan her kim ise i‘tâ neferâtı tamamen yüz yigirmi ve sâfi piyâde ve tamül-esliha olmak üzere tahrîr ve malzemelerin rü‘yet ve tekmîl ve heman yerlerinden tahrîk ve ber-minvâl-i muharrer sevk ve tesyirlerine bi'l-ittifak bezl-i makdûr eylemeniz bâbında fermân-ı ‘alişânım sâdir olmağın mübâşir-i mûmaileyh ta‘yîn ve irsâl olunmuşdur vüsûlünde gerekidir ki kazâlarınızda serdengecdi ağalığına şâyân kimesne yokdur deyu ahâr gûne ‘illet olunmak i‘lâm olunur ise evvel emirde hâkim ve a‘yânı muâheze ve te’dîb ve beher hâl bayrağı küşâd ve neferâtı anlara tekmîl itdirileceği tashih olunmağın bu hizmet-i diniyyede ser-i mû kusur eylemeyüb hemân emri şerîfim vüsûlünde kazâlarınızdan mübâşirin matlûb eylediği bayrağı derhal münâsibi olanlara i‘tâ ve küşâd ve neferâtların tahrîr ve tamamen yüz yigirmişer olmak üzere tekmîl ve malzemelerin rü‘yet ve yerlerinden tahrîk ve doğru İsmail ordusuna irsâl ve ondan dahi me’mûr oldukları serhadata ‘azîmete mübâderet eylemelerin ve nevrûz-ı firûzda emri me’mûrlarında mevcut bulunmaların tefhîm ve ihmâl ve tesâmüh ve ‘adem-i ihtimâm birle infâz-ı emri şerîfimde kusur ve rehâvetden hazer eyleyesiz ve senki turnacıbaşı-i mûmaileyhsin sağ kolda vaki‘ kazâlardan küşâdı fermânım olan serdengecdi bayraklarını ma‘rifet-i şer‘ ve ma‘rifetin ve a‘yân-ı vilâyet ve iş erleri ma‘rifetleriyle küşâd ve münâsibine i‘tâ ve neferâtı yüz yigirmişer olarak tertîb ve bahadır ve güzîde olmak üzere tahrîr ve malzemelerin rü‘yet ve derhal yerlerinden

tahrîk ve heman orduya irsâl ve müsâra‘aten varub seraskerin emri vârid ve ağasının ma‘rifetiyle ser-hâdata ‘azîmet eylemelerin tefhîm eyleyerek tesyîrlerine dikkat ve maâzallah u te‘âlâ ednâ-yı ‘illet ile bayrak küşâdına tekâsül veyahud tama‘-ı hama tab‘iyyet ve tehîr-i mehâmma bâdî hâlâtın vaki‘ olur ise hiç bir dürlü cevaba kadir olmayub te‘dîbâtın te‘diye kılınacağını mülâhaza ve ona göre mutabassırâne ve gayûrâne hareket ve ber-vech-i merâm bayrakhâ-i mezkûrelerin bir gün evvel küşâd ve tekmîl-i neferâtıyla ihrâc ve irsâle ikdâm ve kusur-ı rehâvetden hazer ve ‘illet idenleri tahrîr ve i‘lâma müsâra‘at eylesesiz deyu iftihârü'l-ümerâ ve'l-ekâbir bi'l-fi‘il dergâh-ı mu‘allâm yeniçerileri ağası olan İbrahim dâme ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb verilmekle vech-i meşrûh üzere ‘amel olunmak bâbında fermân-ı ‘alişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki () vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emr-i celîlü'l-kâdrim ve ağa-yı mûmaileyh tarafından verilen mühürlü mektûb mûcebince ‘amel ve hareket eyleyüb ser-i mû kusur ve rehâvetden be-gâyet tehâşî ve mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız tahrîren fî evâhir-i Muharremü'l-harâm sene selâse ve tis‘in ve mi‘e elf

Kostantiniyye el-mahrûse

[Derkenar]Mûcebince ağa mektûbu vârid olmuşdur.

Orijinal Sayfa: A11/1

Belge: A11/1

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Ber-vech-i iştirâk ve bâ-berât-ı ‘âlişân mutasarrif olduklarımız memâlik-i mahrûsada vâki‘ enfiye mukâta‘ası mülhâkatından medîne-i Burusa'da ve tevâbi‘inde şürûtuyla enfiye fûrûht itmek ve fûrûht ideceği enfiyeyi Üsküdar'da vaki‘ enfiye kârhânesinden mübâyâ‘a ve fûrûht eylemek şartıyla işbu bin yüz doksan üç senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine değin zabt etmek üzere tâleb-i iltizâmı olan dârende-i temessük mesfûre tarafımıza virdiği deyn temessükü mûcebince der‘uhde ve ilzâm ol dahi tafevvüz ve kabul ve iltizâm ve şürût-ı serbesiyet üzere zabt için yedîne işbu temessük def‘ ve i‘tâ olundu gerekdir ki sene-i kâmile zabt eyleyüb mukâta‘a-i mezkûrun

şürûtuna ri'âyet ve mugayir-i fermân-ı 'âlîşân hareket etmemek üzere zabt u rabt eyleyüb zabt ve tasarrufuna taraf-ı ahârdan [bir] ferd müdâhele ve ta'arruz eylemeye tahrîren fi't-târihü'l-mezbûr

Mustafa

El-hac Abdullah

Mehmed Esad

Mustafa İzzet

Belge: A11/2

Akzâ-i kuzâti'l-müslimîn evâlî vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în Kütahya ve Bursa kâdıları zîdet fezâilhümâ ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fazl ve'l-keâm Mihalic ve () ve () kâdıları zîde fazlühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki İstanbul ve memâlik-i mahrûsemde enfiye mukata'asının iştirâken malikâne mutasarrıfları divân-ı humâyûnuma arz-ı hal idüb mukata'a-i mezbûre aklâmından Kütahya ve Bursa ve Mihalic ve Kirmastı ve Yenişehir ve Bilecik ve Söğüd ve Eskişehir ve Yalakabâd ve Lefke ve Mudanya ve Gemlik ve tevâbi'leri kasabât ve kurâlarında işbu bin yüz doksan üç senesi Mart'ı ibtidâsından bir sene-i kâmile mîri enfiye bey' eylemek üzere () nam kimesneye ihâle ve yedîne zabt için memhûr temessük virilmekle zikr olunan mahallerde mesfûr geşt ü güzâr ve enfiye bey' eyleyüb taraf-ı ahârdan kimesne müdâhele eylememek bâbında mukata'a-i mezbûrun şürût-ı mer'iyyesi üzere bermûceb-i temessük emr-i şerîfim sudûrunu istid'â-yı inâyet etmeleriyle mukata'a-i mezbûr senevi yigirmi yedi bin sekiz buçuk guruş mal ile düstûr-ı mükerrerem müşîr-i müfahham nizâmü'l-'alem vezîrim Seyyid İbrahim Paşa edâma'llahü te'âlâ iclâlehü ile Mehmed Esad ve Mustafa İzzet ve Mehmed Refet ve Abdullah Şefik ve Mehmed Said ve Hacı Ahmed ve Hacı Mustafa ve Ömer zîde mecdühümün iştirâken malikâne 'uhdelerinde olduğu ve medîne-i Üsküdar'da Ayazma Sarayı arazisinde vâki' enfiye kârhanesini idâreye me'mûr emîn olanların kârhanesi-i mezbûrede enfiye i'mâl ve

diledikleri mahallerde bey'î kendülere mahsus olmak ve emîn tarafından bey'e me'zûn mu'temed âdemleri ve şerikleri vesâtiyle olması ve i'mâli dahi ancak Üsküdar ve Balyabadra'da vaki' kârhânelere mahsus olub gerek âsitâne-i sa'âdetimde ve gerek memâlik-i mahrûsemde vaki' bi'l-cümle bilâd ve emsâr ve kurâ ve kılâ' ve adalar vesair mahallerde min-ba'd enfiye kârhânesi ihdâs olunmayub i'mâline ruhsat virilmemek ve her hangi mahalde olur ise olsun bey'î emîn tarafından gönderilen mu'temed şeriklerine müfevvez olmak ve geşt ü güzâr eylediği mahallerden bir mahalde gümrük mutâlebe olunmamak ve hilâf-ı emr-i 'alişân i'mâl ve bey'e cesaret iderler ise sîrrân ve 'alenen teccüs birle ahz ve te'diblerinde müsâmaha ve kimesneye himâye olunmamak mukata'a-i mezbûrun şürûtundan olduğu derkenâr olundukda imdî derkenârı ve şürûtu mücebince 'amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi mukata'a-i mezbûrun şürût-ı nizâmı vech-i meşrûh üzere hazine-i 'amirem defterlerinde mukayyed olmağla ber-müceb-i şürût 'amel olunub hilâf-ı şürût ve mugayir-i emr-i 'alişân ahârdan kimesneye müdahale ve ta'arruz itdirmeyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılısız tahrîren fi'l-yevmü's-sâdis Safer sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniyye mahrûse

Belge: A11/3

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve kîdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Hüdavendigâr sancağı mütesellimi () der-gâh-ı mu'allâm gediklülerinden olub bu hususa mübâşeret ile hala ol-cânibde olan İsmail zîde mecdühümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet [ve] iş erleri zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki bi-mennihi te'âlâ nevrûz-ı firûzda İsmail cânibi seraskeri vezîrim Abdullah Paşa edâma'llahü te'âlâ iclâlehünün ma'iyetinde mevcut bulunacak 'asâkir-i muvahhidine zehâyir ve mühimmât nakli vesair hidemât-ı 'aliyyemde istihdâm olunmak için yüke girdikleri gündün hidmetde olduklarıncâ ber-

vech-i mu'tâd lâzım gelen ücretleri ordu sârbân ve mekkârî başıları yedlerinden virilmek şartıyla livâ-i mezbûrdan yüz elli mehâr mekkârî şüterâni ile yüz re's mekkârî

Orijinal Sayfa: B11

mekkârî bargirleri tertîb ve ihrâcları için sudûr iden evâmîr-i 'aliyyem mübâşîr-i mûmâileyh ma'rifetiyle livâ-i mezbûra vürûd ve cümle müvâcehesinde feth ve kırâat ve mazmûn-ı münifi i'lân ve işâ'at olundukda semâ'n ve ta'aten merâsimini ba'de'l-edâ ber-mantûk-ı evâmîr-i 'aliyyem ol-mikdâr bargir ve şüterânı mahall-i mezkûra isâl ve tesyîre ahâli-i merkûme müte'ahhid olduklarını müş'ir taraf-ı şer' den verilen i'lâmları mübâşîr-i mûmâileyh tarafından bu def'a der'aliyyeme vürûd ve hazine-i 'amirem defterlerine egerçi sebt ve kayd olunub lakin livâ-i mezbûrdan matlûb olan ma'lûmü'l-mikdâr şüterân ve bargirlerin vakt u zamanıyla mahallerinden ihrâc ve İsmail cânibinde mevcûd bulunmaları sen ki mütesellim-i mûmâileyhsin mutlaka senden matlûb-ı humâyûnum olmağla bir an akdem tedârik ve mübâşîr-i mûmâileyh ma'rifetiyle 'alâ eyy-i hâlin mahalline irsâl ve isâle ihtimâm eylemen fermânım olmağın te'kiden ve isti'câlen işbu emr-i 'alişânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdî vüsûlünde bundan mukaddem mevkûfatdan muhrec suret-i defter mücebince livâ-i mezbûrdan müretteb ve matlûb olan ol-mikdâr şütrân ve bargirlerin cümlesi yüke elverir ve tüvânâ ve semer ve çuval ve urgan ve âlât-ı saireleri mükemmel olmak şartıyla der'akab tedârik ve mu'temed kimesnelerden hâvî kefilleri ahz olunarak mekkârî ve sârbânbaşı nasb ve ta'yîn birle vakt ü zamanıyla yola ihrâc ve mübâşîr-i mûmâileyh ma'rifetiyle bir an akdem ve bir sâ'at [mukaddem] savb-ı maksûda isâl ve irsâline mübâderet ve her kimden hilâf-ı emr-i 'alişânım vaz'-ı hareket zuhûr ider ise a'zâr-ı vâhiyelerine bir dürlü 'amel ve i'tibâr olunmayub cezâ-yı mâ-yelikleri icrâ olunacağı tefhîm ve ifade ve ona göre mutabassırâne hareket ve heman vürûd-ı emr-i şerîfimde alâ eyy-i hâlin yerlü yerinden tedârik ve vakt ü zamanıyla ihrâc ve mahall-i maksûda irsâl ve tesyîr ve ordu-yı mezbûrda kabzına me'mûrlara teslîm hususlarına bezl-i vüs' ve kudret eyleyesin ve senki mübâşîr-i mûmâileyhsin mukaddem fermânım olduğu üzere livâ-i mezbûrdan me'mûr-ı ihrâcı olduğun ol-mikdar şüterân ve mekkârî bargirlerini ma'rifet-i şer' ve mütesellim-i mûmâileyh ma'rifetiyle bir kadem akdem yerlü yerinden tedârik ve mu'temed ve kefillü sârbân ve mekkârîyle yanına istishâb ve seriân savb-ı maksûda tesyîr ve isâle ziyade ihtimâm ve dikkat ve mugayir-ı emr-i

şerîfim vaz‘ ve hareketden sen dahi ittikâ ve mücânebet eylesin ve sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin sen dahi müceb-i emr-i şerîfimle ‘amel ve hareket eylemen bâbında fermân-ı alışânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle () vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü’ş-şân vâcibü’l-ittibâ‘ ve lâzımü’l-ımtisâlimin mazmûn-ı ita‘at-makrunuyla ‘âmil olub hilâfından mücânebet eylesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız tahrîren fi’l-yevmü’l-hâdi ‘aşer li-sene selâse ve tis‘in ve mi’e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: B11/1

Mahrûse-i Bursa'dan fermân-ı ‘âlî matlûb olan serdengecdi bayrağının ‘afvı içün dergâh-ı ‘âlî yeniçeri ağası mektûbi suretidir

İzzetlü sa‘âdetlü meveddetlü karındaş-ı e‘azzım ağa-yı muhterem hazretlerinin nâdi-i izzetlerine dürer-i da‘vât-ı sâfiyât ve gûrer-i teslimât vâfiyât ve sual-i hâtırları mürâ‘ât siyâkı numûde-i muhibbânem budur ki benim ‘izzet-mendim hazretleri Bursa neferâtı ekseri kalyoncu zümresinden olub bu defa i‘tâ olunacak bayrağın ‘afvı lâbüdd olmakdan nâşî bayrak i‘tâsından keff-i yed ve âhar münâsib olan kazâdan iktizâsına göre ma‘rifet-i şer‘le küşâd eylemeniz inhâsı mektûb-ı suret tahrîr ve irsâl kılındı bi-mennihi te‘âlâ lede’l-vürûd nefsi Bursa'dan keff-i yed ve bayrak i‘tâsından mücânebet ve iktizâ-yı hale göre âhar mahalden ma‘rifet-i şer‘le rü’yet ve tanzîmine müsâra‘atleri me’mûldür

Muhibb

İbrahim

Ağa-yı Yeniçeriyân Dergâh-ı ‘âlî

Orijinal Sayfa: A12

Belge: A12/1

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazâil râfî‘-i i‘lâmü’s şerîfe ve‘d-dîn vâris-i ulûmî‘l-enbiyâ-i ve‘l-mürselîn el-muhtasssân bi-mezîd-i inâyeti‘l-meliki‘l-mu‘în Bursa ve Üsküdar kâdıları zidet fezâilühümâ ve mefâhirü‘l-kuzât ve‘l-hükkâm me‘âdinü‘l-fezâil ve‘l-keâm Hüdavendigâr ve Kocaili ve Biga ve Karesi ve Kütahya ve Bolu ve Sultan Yeri ve Karahisar-ı sâhib (ve tevâbi‘-kalemi kıptiyân) ve Kazdağı ve Mihalic ve tevâbi‘-i aklâmı Kıptiyân cizyesi vâki‘ olan yerlerin kâdıları ve nâibleri zidet fazlühüm tevki‘-i refî‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki kıdvetü‘l-emâcid ve‘l-a‘yân Mehmed Emin zîde mecdühû divân-ı humâyûnuma arz-ı hâl idüb iştirâken mâlikâne ‘uhdesinde olan Kocaili ve Biga ve Karesi ve Kütahya ve Bolu ve Sultan Yeri ve Karahisar-ı sâhib ve tevâbi‘-i kalemi Kıptiyân cizyesi maktû‘u bin yüz doksan üç senesine mahsûben cibâyeti ilzâm olunmağla aklâm-ı mezkûrda sâkin ve gezende olan Kıptiyân taifesi kadîmü‘l-eyyâmdan berü mefrûzü‘l-kalem ve maktû‘ü‘l-kadem min külli‘l-vücuha serbestiyet üzere yed-i vâhidden mûmâileyhin tarafından ta‘yîn olunan cizyedârı ma‘rifetiyle yed-i vâhidden zabt u rabt ve mâl-ı maktû‘ ve cizye ve cürm ü cinâyet ve mâl-ı gâib ve mâl-ı mefkûd ve rüsûm-ı ‘arûsâne ve beytü‘l-malları ve bi‘l-cümle mîriye ‘âid hukûk ve rüsûmları cüz‘i ve külli her ne ise kadîmden ne minvâl üzere zabt u rabt oluna gelmiş ise yine kadîmisi üzere zabt u rabt ve cem‘ ve tahsîl olunub min-ba‘d hâricden vüzerâ ve ümerâ ve mîr-i mîrân ve mîr-livâ ve voyvodaları ve mütesellimleri ve sûbâşıları ve evkâf-ı selâtîn ve evkâf-ı saire mütevellileri ve zî-kudret ve emlak zâbitleri vesair askeri ve ehl-i ‘örf tâifesi (tarafından) taraflarından min-ba‘d müdâhale ve mu‘âraza iktizâ itmez iken tâife-i mezbûreden bazıları mücerred maktû‘ ve cizye ve cürm ü cinâyet ve rüsûm-ı ‘arûsâne ve bâd-ı hevâ vesair mîriye aid hukuk ve rüsûmların virmemek için hîn-i tahsilde bazı zü‘amâ ve erbâb-ı tımar ve müteferrika ve çavuş ve sipâh ve yeniçeri ve cebeci ve tobcu ve a‘yân-ı vilâyet ve zî-kudret vesair askeri ve ehl-i ‘örf taifesinin çiftliklerinde tahassun ve ifhâ ve ba‘zıları dahi a‘yân-ı vilâyet ve zî-kudret ve sâir askerî ve ehl-i örf tâifesi taraflarından ta‘addi ve rencide eylediklerinden perâkende ve perişanlıklarına bâis ve ol-vecihle hâssa bazargan başısına ber-vech-i ocaklık vaktiyle virecek taksitin ‘adem-i tedârikine mûcib bir keyfiyet olduğun bildirmekle sene-i mezkûra mahsûben tâife-i mezbûrenin üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı maktû‘ ve cizye ve cürm ü cinâyet ve rüsûm-ı ‘arûsâne ve beytü‘l-mâl ve bâd-ı hevâları ve bi‘l-cümle mîriye aid hukuk ve rüsûmları cüz‘i ve külli her ne ise kadîmden ne minvâl üzere zabt u rabt oluna

gelmiş ise yine kadîmisi üzere zabt u rabt ve cem' ve tahsîl itdirilüb hilâf-ı şürût-ı serbetiyet o makûle a'yân-ı vilâyet ve zî-kudret vesair askeri ve ehl-i 'örf tâifesinin tâife-i mezbûreye olan ta'addi ve rencîdeleri men' ü def' itdirilmek üzere bundan akdem doksan iki senesi için virilen emr-i şerîfim mücebince bu defa dahi emr-i şerîfim virilmek ricâ eylediği ecilden hazîne-i 'âmiremde mahfûz olan maden mukâta'ası defterlerine nazar olundukda yıllık-ı hümayûn-ı şevket-makrûnum masârıfı için ber-vech-i ocaklık senevi ma'a ma'âş hâlin beher sene hâssa bazargan başlarına virmek üzere Burusa ve tevâbi'i ve Kocaili ve Karesi ve tevâbi' ve Kazdağı ve Mihalic ve Biga ve Kütahya ve Bolu ve Sultan Yeri ve Karahisar-ı sâhib ve tevâbi'i aklâmı Kıptiyân cizyesi maktû'u ber-vech-i mâlikâne Ahmed ve Mehmed Emin ve Abdülbaki zîde mecdühümün iştirâken 'uhdelerinde olduğu ve aklâm-ı mezkûrede sâkin Kıptiyân tâifesi kadîmü'l-eyyâmdan ilâ haze'l-ân mefrûzü'l-kalem ve maktû'ü'l-kadem min-küllü'l-vücuha serbestiyet olup serbesiyet üzere yed-i vâhiden cizyedarları tarafından zabt u rabt itdürülüb min-ba'd hâricden vüzerâ ve ümerâ ve mîr-i mîrân ve mîr-livâ voyvodaları ve mütesellimleri ve sûbaşları ve evkâf-ı selâtin ve evkâf-ı sâire mütevellileri ve zî-kudret ve emlâk zâbitleri vesair askeri ve ehl-i 'örf tâifesi (tarafklarından ta'addi ve tecâvüz ve müdâhale) karışmayub zımmî Kıptiyân tâifesi mücerred celb-i mâl için mühür hakkı ve toprak ve kışlak hakkı namıyla vesair bahane ile vâliler ve mütesellimler ve voyvodalar ve evkâf mütevellileri ve subaşları ve gönüllü zu'amâ ve erbâb-ı tımar ve müteferrikâ ve çavuş ve sipâh ve yeniçeri ve cebeci ve topçu ve a'yân-ı vilâyet ve zî-kudret vesair askeri ve ehl-i 'örf tâifesi tarafklarından ta'addi ve tecâvüz ve min-ba'd müdâhale itdirilmesine ve tâife-i mezbûrun cürm ü galizi sâdır oldukda ba'de's-sübût şer'le iktizâ iden cezâları cizyedârları tarafından kadîmden icrâ oluna geldiği üzere icrâ itdirile ve dahi kadîmden ola geldiği üzere tâife-i mezbûrun her elli neferine bir çeribaşı ta'yîn ve çeribaşları birbirilerine kefil kayd olunub hîn-i tahsilde firâr iden çingâneilerin cizyeleri çeribaşlarından ve akrabasından sual ve taleb oluna ve gezende olan çingâne tâifesi hîn-i tahsilde kadîmden sâkin oldukları yerlerinde kalub mücerred maktû' ve cizyelerin virmemek için ahâr kasabât ve kurâyâ firâr idüb ba'dehû ele girdiklerinden ellerinde mîrî memhûr kağıdları olmayanlardan maktû' ve cizyeleri alındıktan sonra kadîmi üzere zecr-i ala(?) üçer yüz akçe cerîmeleri alına ve tâife-i mezbûreden bazıları mücerred maktû' ve cizyelerin virmemek için hîn-i tahsilden bazı zu'amâ ve erbâb-ı tımar ve müteferrikâ ve çavuş

ve sipâh ve yeniçeri ve cebeci ve topcu ve a'yân-ı vilâyet ve zî-kudret vesair askeri ve ehl-i 'örf tâifesinin evlerine ve ahurlarına ve çiftliklerine girüb tahassun ve ihtifâ ve bu vecihle mâl-ı mîriye gadr eylemek murâd iderler ise men' ü def' olunub bir vecihle müdahale ve mu'âraza etdirilmeye deyu berâtları şürûtunda mukayyed olduğu der-kenâr der-kenârı ve şürûtu mücebince doksan bir senesi Cemâziye'l-evvelisinde emr-i şerîfim virildiği dahi der-kenâr olunmağla imdî der-kenâr mücebince 'amel olunmak fermânım olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi Kıptiyân tâifesi kâdimü'l-eyyâmdan ilâ haze'l-ân mefrûzü'l-kalem ve maktû'ü'l-kadem min-küllü'l-vücûh serbestiyet olmağla

Orijinal Sayfa: B12

sene-i mezbûra mahsûben tâife-i mezkûrun üzerlerine edâsı lâzım gelen mâl-ı maktû' ve cizyelerin berât-ı 'alışânım şürûtu mücebince kadîmisi üzere cizyedâr-ı mûmâileyh tarafından cem' ve tahsîl ve serbestiyet üzere zabt u rabt itdürüb hilâf-ı şürût-ı serbestiyet ve mugâyır-ı emr-i 'alışân a'yân vesair ehl-i 'örf tâifesi taraflarından bir ferde ta'allül ve muhâlefet itdirmeyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe 'itimâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü'r-râbi' aşer Zi'l-ka'de sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: B12/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i ilâmü's şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîde fezâilühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki Burusa kâdısı mevlânâ-i mûmâileyh Mehmed Salihzâde Ahmed Esad zîdet fezâilühûsun südde-i sâ'adetime mektûb gönderüb medîne-i Burusa muhâllatından Yeni Bazar mahallesi sâkinlerinden Es-seyyid Ali Çelebi bin El-hâc İvaz nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde medîne-i mezbûrda tüccar tâifesinden Bağdadlı Oğlu Dimitraki dimekle mersûm zimmî mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mukaddemâ mesfûr ile ticaretde şerîk olub bin yüz seksen iki senesinden şirketden tefrîk ve hesâbları rü'yet oldukda merkûm Es-seyyid Ali Çelebi'nin mesfûr Dimitraki zimmî zimmetinde ba'de'l-hesâb bin sekiz yüz

yetmiş guruş alacak hakkı zuhûr idüb deyni olduğunu meclis-i şer‘de ikrâr ve i‘tirâfdan cânib-i şer‘den sene-i mezkûrede virilen hüccet-i şer‘iyyeyi ibrâz idüb gibbe's-sual mesfûr Dimitraki cevâbında mezbûr es-seyyid Ali Çelebi'ye bâ-hüccet-i şer‘iye bin sekiz yüz yetmiş guruş deyni olduğunu ikrâr ve ‘itirâf idüb meblağ-ı mezbûrun edâsına mesfûr Dimitraki'ye tenbih olunub lakin mesfûrun tarafgirleri olub meblağ-ı mezbûr tahsîl olunmayub mezbûr Es-seyyid Ali Çelebi'ye gadr olub el-yevm hakkı mu‘attal kalub ol-tarafda tahsîl olunması emr-i ‘asîr olmağla mesfûr Dimitraki çavuş mübâşeretiyle âsitâne-i ‘aliyyeme ihzâr olunub meblağ-ı mezbûr tahsîl olunmak için bir kıt‘a emr-i ‘alîşânım ihsân buyurulmak ricâsına vâki‘-i hâli bi'l-iltimâs ‘arz eylediğın ecilden i‘lâmın mücebince çavuş mübâşeretiyle mesfûr Dimitraki âsitâne-i ‘aliyyeme ihzâr ve meblağ-ı mezbûr tahsîl olunmak emr olunmuşdur buyurdum ki divân-ı humâyûn çavuşlarından mübâşir ta‘yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân El-hâc Hasan Çavuş zîde kadrühû hükm-i şerîfimle vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel dahi i‘lâm-ı şer‘i mücebince ber-vech-i muharrer meblağ-ı mezbûr tahsîl olunmak için çavuş-ı merkûm mübâşeretiyle mesfûr Dimitraki zımmîye dersa‘âdetime ihzâr ve irsâl eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle ‘âmil olasın şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe ‘itimâd kılâsın tahrîren fi evâsıt-ı şehr-i Zi'l-hiccetü'ş-şerîfe sene isnâ ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniye el-mahrûse

Orijinal Sayfa: A13

Belge: A13/1

Velâdet-i humâyûn emridir vürûdu fi 11 Za[Zi'l-ka‘de] sene 1193.

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân yeniçeri zâbiti zîde mecdühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân Hüdavendigâr sancağı mütesellimi vesair zâbitân zîde kadrühüm tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki şecere-i zâtü'l-a‘zân ravza-i hilâfet ve devha-i kesîrül-efnân hadîka-i saltanat olan nesl-i nesîl-i dâverânem ve sülâle-i silsile-i dâderânemden dest-yâri-i

bâğbân-ı feyz-i rabbani ve tertib-kâri-i mevhibet-i sübhâni ile pençe-i nevres-nihâl bâğçe-i inâyet ve gülhâ-i nev-şükûfte-i gülzâr-ı meserretin kadd-i keşide-i hıyâbân velâdet ve arâyîş-i destâr-ı behcet ve taravet olması ed'ıyyesi cümle meşâyih ve ibâd ve zühhâd ve sülehâ ve tabakât-ı ahâli ve re'âyâ ve fukâradan an-samîmü'l-bâl isticlâb zımnında bundan akdem pirâ-nihâde-i hürrem-saray-ı vücûd ve kamât-ârâ-yı mehd-i şuhûr olan ferzend-i dülbend-i hüsrevâne ve kurre-i ayn-ı ibtihâc-ı şâhânem şehzâde-i vâlâ-tebâr emcedü's-sultân Mehmed 'ömrullah-i bi-lütfuhi (...?) tebşir-i mukdim-i ferah-tevemini mutazammın memâlik-i mahrûse-i mesâlik-i dâverâneme neşr ve ib'âz olan evâmîr-i münîfemde mübâşiriye nâmı ve bahâne-i âhar ile bu mukâbelede tabaka-i ra'ıyyet ve sükkân-ı memleketden bir akçe ve bir habbe alınmaması tenbihâtı derc ve temhîd ve cümleden teradüf-nü'mâ-yı hüda ve tedâlî-i âlâ-yı vâhibü'l-atâyâ ma'razında celb-ı da'vât-ı icâbet-gâyât vesâyâsı tavsiye ve telkîn olunmaktan nâşî fe-hamden sümme hamden sekine-i bilâd ve esnâf-ı ibâdın hulûs-ı bâle makrûn du'a-i isticâbet-meşhûnları (...?) levh-i makbûl ve işbu bin yüz doksan üç senesi Saferü'l-hayrının yirmi sekizinci Çehârşenbe gecesi sa'ât üçe karîb sadef-i sulb-i sâmi-i mülûkânemden bir gevher-i a'lem-bahâ-i deryâ-yı şevket ve şehâmet-i zî-bendegî-bahş-efser-i sa'âdet ve mânend-i dürre-i dırahşân-ı zînet-efzâ-yı sipihr-velâdet olub Sultan Süleyman ismiyle tesmiye ve tersîm ve tob şenlikleriyle meserret-i şâd-mânî izhâr ve tetmîm olunub kâffe-i büldân ve emsârda sâkin vüzerâ-yı i'zâm ve mîr-i mîrân-ı kirâm ve kuzât ve nüvvâb ve sınıf-ı ahâlî ve ra'ıyyet ve sıgâr ve kibâra bu ni'met-i vâcibü't-teşekkürün beşâreti haberleri i'lâm olunmak ehemm ve elzem olduğu ecilden zinhâr ve zinhâr mübâşiriye ismi ve âhar bahane ile re'âyâ ve ahâlîden habbe-i vâhîde alınmayub hemân tûl-i 'ömr-i şehzâde-i civân-bahtıman ed'ıyyesine meşgûl olmaları şartıyla li-ecli't-tebşir işbu emr-i âlişânım ısdâr ve sadra'zamım tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Seyyîd Osman zide kadrühû ile irsâl olunmuşdur her husûsda ifâ-yı levâzım-ı şefkât ve ma'delet-kârî mûcib-i tezâyüd-i eltâf-ı perverdegârî olduğundan kat'a şekk ve şübhe olmayub mukaddemâ şeref-sudûr bulan evâmîr-i münîfem mukâbelesinde aceze ve mesâkinden mübâşiriye ve akçe alınmaması hamden lillahî te'âlâ bu atıyye-i behiyyenin hızâne-i mevâhib-i ilâhiyeden zuhûr ve bürûzuna sebeb-i kavî olmak hasebiyle bu def'a dahi kimseden bir akçe ve bir habbe alınmasına rızâ-yı hüsrevânem olmadığı ve her kim hilâfını irtikâb ile vedâyî-i rabbü'l-alemîn olan fukarâ-yı ra'ıyyetden habbe-i vâhîde ahzını tecvîze cesâret ider ise sırrân ve alenen

tahârrî ve teccessüs ve mürtekb olanların ibreten li's-sâ'irîn haklarından gelinmekte dakika fevt olunmayacağı ve mukaddemâ isdâr olunan tebşîr-ahkâm-ı münîfemi isâl eden tatarlara ziyâde akçe virildiği sâmi'a-re's-i şâhânem olmağla gıtdikleri mahallin kurb ve bu'duna göre mezbûrlara yüzer ve yüz ellişer guruşdan ziyâde bir akçe virilmeyüb ol dahi re'ayaya tahmîl olunmak iktizâ eylemediği ma'lûmunuz oldukda siz ki mevlânâ ve mütesellim ve sâir mûmâileyhimsiz emr-i münîfimi kasâbât ve kazâlarınız mehâkiminde kırâat ve bu meserret-i amîmenin tebşîrini cümleye işâ'ât ve cevâmî' ve mesâcidde ve mazanna-i isticâbet-i dû'a olan mecâlisde ulemâ ve meşâyih ve ib'âd ve zühhâd ve e'imme ve hutebâ halka-bend-i tehlîl ve tezkîr olarak mecmû' dest-küşâ-yı kible-i ricâ birle füzûnî-i devlet-i pâdişâhâne ve tûl-i 'ömr-i kurre-i ayn-ı hüsrevânem için ed'îyye-i hayriyyeye iştigâl ve muvâzabet eylemelerini tenbih ve telkîne mübâderet ve mugâyır-ı rızâ-yı şâhânem mübâşiriye nâmıyla fukârâdan bir akçe mutâlebe olunmasına irâ'et-i ruhsatdan hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki () vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'ât-makrûnuyla 'âmil olub ser-i mû hilâfına va'z ve hâlet vukû'undan gâyetü'l-gâye tehâşî ve mübâ'adet eyleyesiz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrirân fi evâil-i şehri Rebi'ül-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantınıyye el-Mahrûse

[Derkenar]Mücebince sadra'zam mektûbu vürûd eylemiştir.

Orijinal Sayfa: B13

Belge: B13/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân mîzân-ı harîr mukâta'ası emîni zîde mecdühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki mukâta'ât-ı mîriyeden bundan akdem doksan iki senesi Cemâziye'l-ahirinin onuncu günü tarihinde evkâf-ı hümâyûn-ı hüsrevâneme zam ve ilhâk olunan mîzan-ı harîr-i Burusa ve İstanbul ve İzmir ve tevâbi'i mukâta'asının

mukayyed olan yirmi bin guruş mâl-1 mîrîsi vezâife merbût olmakdan nâşî meblağ-1 mezbûr siyânetü'l-mîrî İstanbul gümrüğü mukâta'atı mâlına zam ve mukâbelesinde ol-
mikdâr meblağı mütehammil olan ahâr mukâta'a malına zam ve 'ilâve ile beher sene cânib-i gümrüğe mukassatan teslîm ve taraf-1 gümrükden dahi ashâb-1 vezâifin vazîfelerine edâ ve mukâta'a-i mezbûrun hâsılâtı evkâf-1 hümâyûnum tarafından nasb olunan mîzân ümenâsı taraflarından cem' ve tahsîl ve tamamen evkâf-1 hümâyûnuma îrâd kayd olunmak üzere nizâm virilmiş (iken) olub ancak mahrûse-i Burusa'da sâkin ashâb-1 vezâifin müstehak oldukları vazîfeleri İstanbul gümrüğü emîni yedinden ahz edecekleri ma'lûmları olmadığından evkâf-1 hümâyûnum tarafından nasb olunan mîzân-1 harîr ümenâsı olanlar taraflarından vazîfe talebiyle rencideden hâli olmadıkları inhâ olunmağla fîma-ba'd ashâb-1 vezâif taraflarından mîzân ümenâsı olanlar vazîfe mütâlebesiyle rencide itdirilmemek üzere emr-i şerîfim sudûrunu hala şehremîni ve evkâf-1 hümâyûnum mütevellisi Hâfız El-hâc Mustafa zîde mecdühû takdîm eylediği takrîriyle inhâ itmekle mücebince işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin mukaddemâ mukâta'a-i mezbûr evkâf-1 hümâyûnuma zam ve ilhâk olunmazdan mukaddem mâl-1 mukayyedden erbâb-1 vezâifin mu'ayyen olan vazîfeleri hîn-i zam ve ilhâkda bâlâda serdü beyân olunduğu üzere cânib-i gümrüğe nakl ve gümrük ümenâsı taraflarından virilmek üzere tanzîm olunmuş olub el-hâletü hâzihi ashâb-1 vezâifin icâb iden vazîfelerini mîzân emîni olanlar taraflarından mutâlebe eylemeleri ta'cizden gayrı nesneyi müntic olmamağla ba'd-ez-in o makûle vazîfe ashâbının müstahak oldukları vazîfelerini emîn-i mûmâileyhden mutâlebe ile ta'ciz sevdâsında olmak ihtimâlleri olur ise men' ve def' ve İstanbul gümrüğü emîni yedinden almaları üzere tanzîm olunmuş olduğu i'lân ve işâ'ate ihtimâm ve dikkat eyleyesin ve sen ki mîzân emîni-i mûmâileyhsin ber-vech-i meşrûh mîzân-1 harîr mukâta'ası mâlından mukaddemâ vazîfeye mutasarraf olanlardan kemâfi's-sâbık vazîfe mutâlebe ideri olur ise vezâif-i mezbûre gümrük-i mezbûra nakl ve gümrük emîni tarafından i'tâ olunacağını ifade ve tefhîm birle bir akçe ve bir habbe i'tâ eylemekden mücânebet ve hasılât-1 mukâta'ayı tamamen ve kâmilen tahsîl ve cânib-i evkâf-1 hümâyûnuma irsâl ve teslîme mezîd-i sa'y ve gayret eylemek bâbından fermân-1 'alîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki () vârdıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sūdûr iden işbu emr-i şerîf-i celîlü's-şân-1 vâcibül-ittibâ' ve lâzımül-ımtisâlimin mazmûn-1 münîfi birle 'âmil olub hilâfiyla vaz' ve hareketden be-

gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i’timâd kılısız tahrîren
fî'l-yevmü'l-hâmis Rebi‘ü'l-evvel sene selâse ve tis’in ve mi’e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: B13/2

Mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me‘âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Anadolu'nun sağ kolunda
vâki‘ kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân bundan akdem
serdengecdi bayrakları küşâdına me‘mûr ser-turnâyî Abdullah zîde mecdühû ve
mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân serdârân ve ihtiyârân zîde kadrühüm tevki‘-i refi‘-i
humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki devlet-i ‘aliyye-i ebediyyü'l-istimrârımla Rusyalu
meyânında tenkîh ve tesviye olunacak mevâdd-ı sulh u silah bu def‘a France
Devleti'nin tavassutu ve tevâfuk-ı cânibeyn ile dersa‘âdetimde tarafeyn murahhasları
beynlerinde bi'l-mukaleme bi-inâyetillahi te‘alâ râbitâ-pezîr-i hüsn-i hitâm ve
tarafeynden senedât-ı sulh ve temessükât mübâdele birle madde-i münâza‘a kat‘ ve
şerâit-i silm ve musâfât-ı te‘kîd olduğuna binâen küşâdı fermânım olan serdengecdi
bayraklarının afvı muktezi olmağla imdi serdengecdi bayrağı küşâdından ferâgat ve
küşâd olunmuşları var ise leff olunmak bâbında emr-i şerîfim sâdır olmağın kul
çavuşlarından Şişman Mehmed Çavuş ile irsâl olunmuşdur imdi vech-i meşrûh üzere
fimâ-ba‘d serdengecdi bayrağı küşâdından vücûhla keff-i yed ve küşâd

[Derkenar]Mücebince yeniçeri ağası mektûbu vürûd etmiştir.

Orijinal Sayfa: A14

olunmuş var ise beher hal leff olunmak (~~bâbında emr-i şerîfim sâdır olmuştur~~)
hususuna dikkat ve sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin sen dahi emr-i şerîfim vürûdunda
bayrak i‘tâ ve küşâdından ferâgat ve şimdiye dek küşâd olunmuşları derhâl leff ve
cânib-i ocağa avdete ihtimâm ve hilâfından ittikâ eylesiz deyu bi'l-fi‘il dergâh-ı
mu‘allâm yeniçeri ağası olan iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir İbrahim Ağa dâme
ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere ‘amel bâbında
fermân-ı ‘alîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki () vüsûl buldukda bu bâbda vech-i
meşrûh üzere şeref-yafte-i sūdûr olan fermân-ı celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûmâileyh

tarafından virilen mühürlü mektûb mücebince ‘amel ve hareket ve hilâfından ittikâ eyleyesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe ‘itimâd kılasız tahrîren fî evâil-i şehr-i Rebi‘ü'l-evvel sene selâse tis‘in ve mi’e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: A14/1

Bundan akdem serdâr bayrağı küşâdı için sağ kolun nihâyetine varınca bâ-fermân-ı ‘âlî me’mûr olan serturnâyî Sadreddin Ağa'yı me'mûriyetden afv ve küşâd olunan bayraklar leff olunmak bâbında sâdır olan fermân-ı ‘âlî ve mücebince mektûb yeniçeriyân-ı dergâh-ı ‘âlî çavuş Hasan Ağa yediyle mahrûse-i Bursa'ya vürûd eylediği işbu mahalle kayd olundu fî 19 Ra[Rebi‘ü'l-evvel]sene 1193

Belge: A14/2

Medîne-i Bursa'da Ebu Şahme mahallesinde sâkine Mahrûse-i Bursa'da Deveciler nâm mahalde vâki‘ makâbir-i müsliminde mezârcısı olan Ahmed bin Hacı Mehmed on altı seneden berü gaib ve huyût ve ve memâtı nâ-ma‘lûm ve hizmetini rü’yet ider evlad-ı zükûr dahi olmamağla hizmet-i merkûmeyi müddet-i vâfirenden berü layık üzere rü’yet iden işbu râfi‘-i tevki‘-i refi‘ü’ş-şân-ı hakani Mehmed bin İbrahim nâm kimesne her vecihle layık ve mahal ve müstehak olduğunu erbâb-ı merkûmûndan bî-garez müslimîn ihbâr etmeleriyle makâbir-i merkûmenin mezârcılığını târik-i hizmet olan gâib-i merkûmun ref‘inden mezbûr Mehmed'e tevcih ve yedîne berât-ı şerîf-i ‘âlîşânım virilmek bâbında akzâ kuzâtî'l-müslimîn kâdısı mevlânâ Mollazâde Es-seyyid Mehmed Said dâme fezâilühû arz itmeğın mücebince vech-i meşrûh üzere sadaka idüb bu berât-ı hümâyûn-ı sa‘âdet-makrûnu virdim ve buyurdum ki ba‘de'l-yevm merkûm Mehmed bin İbrahim varub zikr olunan makâbir-i müsliminde ref‘ olunan mezbûr Ahmed'in ref‘inden mezârcı olub hizmet-i lâzimesini mer‘i ve müeddî kıldıkdan sonra üslûb-ı kadîmisi üzere mutasarıf olub devâm-ı ‘ömr-i devletim için du‘âya müdâvemet göstere ol-bâbda taraf-ı ahârdan bir vecihle dahl u ta‘arruz kalmayalar şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılalar tahrîren fî'l-yevmü's-sâbi‘ ve'l-‘işrîn min Saferü'l-hâyr li-sene selâse ve tis‘in ve mi’e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: A14/3

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü'sh şerife ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Yenişehir-i Burusa kâdısı ve Hüdavendigâr sancağında vâki' kazâların kâdıları nâibleri zîde fazlühüm ve kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân bundan akdem bu hususa mübâşeret ile hala ol-cânibde olan dergâh-ı mu'allâm gediklülerinden İsmail ve bu def'a mübâşir ta'yîn olunan () zîde mecdühümâ ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki devlet-i 'âliyye-i ebedüyyü'd-devâm ve saltanat-ı seniyye-i sermediyyü'l-kıyam ile Rusya Devleti beyninde mukaddemâ râbitâ-pezîr olan madde-i musahâlada bazı duçâr-ı ukde-i işkâl olan mevâd bu esnada karîn-i inhilâl olmakdan nâşi gâile-i sefer ber-taraf olmağla kâffe-i mürettebât-ı seferiyenin te'hîri iktizâ idüb ancak bazı masarîfât-ı mühimme-i zaruriye hasebiyle hazîne-i mîrîyenin def'-i müzâyakası irâdesiyle evâilde olduğu üzere cümlesinin bedelli tahsîli lazım gelmişiken mutlak 'amma der-kâr olan merhâmet-i şâmile-i şâhene ve şefkat-i kâmile-i hüsvânem lazımesince gerek deve ve gerek bargir vesair mekkârî ve bedelli cümleten afv olunub mübâşirlerin i'âdeleri için evâmir-i 'aliyyem ısdâr ve irsâl olunmak bâbında emr-i hümayûn-ı merhamet-meşhûn-ı mülûkânem şeref-yâfte-i sūdûr olmağla imdi siz ki kuzât ve nüvvâb-ı mûmâileyhim ve a'yân ve iş erlerisiz şerefrîz-i sūdûr iden emr-i hümayûn-ı merhamet-nümûn-ı mülûkânem üzere işbu doksan üç senesine mahsûben ihrâc ve İsmail ordusuna isâlleri fermânım olan mekkârîlerden olub mukaddemâ

Orijinal Sayfa: B14

Hüdavendigâr sancağından müretteb olan yüz elli şudurân ile Burusa kazâsından yüz re's ve Yenişehir kazâsından altmış re's bargirân ve bedelleri cümleten bu def'a afv olunmağla bu mukâbelede fukarâ-yı ra'iyet ve kâffe-i sükkân-ı memleketin devâm-ı 'ömr-i devlet-i padişahânem için da'vât-ı hayriyeye muvâzabet farîza-i zimmetleri olub ancak bu takrîb ile gerek mübâşirleri ve gerek a'yân-ı vilâyet ve hükkâm-ı

memleket taraflarından fukara-yı ra'yyeti tecrîm misüllü bir halet-i mekrûha zuhûru veyahud mukaddem re'âyâdan akçeleri tahsîl ile el-yevm a'yân yedinde olub ba'de teklîf-i saireye takâs ve mahsûb suretiyle tekrar re'âyâyâ redd ve tevzi' olunmayub ekl ü bel olunduğu mesmû'-ı hümâyûnum olur ise o makûlelerin bilâ imhâl cezası tertîb ve hakkından gelineceği muhakkak olmağla ona göre kemâl-i intibâh ve basîret üzere hareket ve bu 'inâyet-i mülûkânemin îfâ-yı teşekkürü zımnında da'vât-ı hayriyye-i şahâneme muvâzabet üzere olduklarını müş'ir livâ-yı mezbûr ile kazâin-i mezbûrînin 'ulemâ ve sulehâ ve e'imme-i hutabâ ve vücûh-ı a'yân ve ahâlisi taraflarından mahzar i'tâ ve mübâşîrân-ı mûmâileyhümâyı ol-vecihle 'ucâleten dersa'âdetime avdet ve ric'at etdirmeniz fermânım olmağın hasseten işbu emr-i celîlü'l-kadrim ısdâr ve ile () irsâl olunmuşdur imdi vüsûlünde bâlâda bast ve temhîd olunduğu üzere bu esnada gâile-i sefer ber-taraf olduğu cihetden kâffe-i mürettebât-ı seferiyenin te'hîri iktizâ idüb ancak evâilde olduğu üzere bazı masârîfât-ı mühimme-i zaruriye hasebiyle cümlesinin bedelleri tahsîli lazım gelmiş iken mutlaka merhamet-i şahâne ve şefkat-i kâmile-i hüsrevânem muktezasınca sancak ve kazâlarınızdan müretteb mezkûr ol-mikdâr şütürdan ve bargirden virilen cümleten afv olunub lakin bu mukâbelede fukarâ-yı ra'yyet ve sükkan-ı memleketden bir akçe ve bir habbe mutâlebe ve tahsil olunduğu veyahud mukaddem tahsîl olunduğu yahud a'yân ve ahârdan birinin yedinde mevcûd bulunub şimdi bu bahane ile girü red ve teslîmden imtinâ' ve tama'-ı hâma tab'ıyyet ile meblağ-ı mezbûr ahâr tekâlîfe mahsûb olunur deyu ekl ü bel ve ol-vecihle re'âyâ ve berâyâ tecrîm ve tağrîm olunduğu istimâ' olunur ise o misüllülerin bilâ aman haklarından gelinceği mütehakkık olmağla ona göre mutabassırâne hareket ve devâm-ı 'ömr ü devletim da'vâtına muvâzabet üzere olduklarını hâvî mübâşîrân-ı mûmâileyhimâyâ belde-i mezbûrelerin kâffe-i 'ulemâ-i sülehâ ve a'yân ve eşrâf ve e'imme ve hutebâ ve ahâlisi taraflarından muhzır i'tâ ve mahalline kayd için dersa'âdetime irsâle mübâderet eylesesiz ve sen ki hala ol-cânibde olan mübâşîr-i mûmâileyhsin ihrâc ve isâline me'mûr olduğun kâffe-i mekkârîyât ve bedellerinin afv olunduğu senin dahi ma'lumun oldukda fukarâ-yı ra'yyeti tecrîm misüllü tarafından dahi bir hâlet-i mekrûhe zuhûru istimâ' olunur ise dirliğin ref' ile iktifâ olunmayub cezan tertîb olacağı emr-i mukarrer olmağla ona göre 'amel ve hareket ve heman ahâli-i vilâyet taraflarından virilen mahzarlarını ahz ve dersa'âdetime 'ucâleten ve musâra'aten 'avdet ve sen ki işbu emr-i şerîfimle mübâşîr-i mûmâileyhsin sen dahi

mûceb-i emr-i şerîfimle ‘âmil olub hilâfından hazer ve mücânebet eylemen bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle () vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü’ş-şân-ı vâcibü’l-ımtisâl ve lâzımü’l-ittibâ’ımın mazmûn-ı münîfi üzere ‘âmil olub hilâfından ihtirâz ve ictinâb eylesesiz şöyle bilesiz ‘âlâmet-i şerîfe i’timâd kılasız tahrîren fi’l-ı yevmü’s sâni ‘aşer Rebi’ü’l-evvel sene selâse ve tis’in ve mi’e ve elf

KostantiniyeEl-mahrûse

Belge: B14/1

Tevki’-i refi’-i humâyûn vâsıl olıcak ma’lûm ola ki iftihârü’l-emâcid ve’l-ekârim câmi’ü’l-mehâmid ve’l-mehârim hala darbhâne-i ‘âmirem nâzırı olan Ahmed Nazif dâme mecdühûnün takdîm eylediği bir kıt’a takrîri mefhûmunda darbhâne-i ‘âmireme sikke-i humâyûnum ile meskûk ve madrûb olan ecnâs-ı nükûd ve denâir ve derâhimin mikdâr ve ma’iyetleri tâm ve ‘ayârları hâlis olmak ehemm ve elzem ve memâlik-i mahrûsem ve memâlik-i sâirede vâki’ i ‘bâdullah ve tüccâr beynlerinde cereyân iden dâd u sitâd vesâir mu‘âmelâtın ve gabn ihtilâlden vikâyesi nükûd-ı mütenevvi’anın tâmü’l-vezn ve kâmilü’l-‘ayâr olmasına mütevakkıf ve nükûd-ı madrûbe-i mezkûrenin tatarruk-ı halelden himâyet ve sıyâneti lâzım-ı halden olduğuna binâen nakısu’l-vezn altunların gerek der‘aliyyem ve gerek mahall-i sâirede revâcı mukaddem külliyyen yasağ ve men‘ olmakdan nâşi li-ecli’t-tebdîl sarrâf bulunan mahallerde hesâb-ı rayıcı üzere mübâdele ve sarrâf bulunmayan mahallerde dahi mukâta‘ât ve ze‘âmet ve tımar mültezimleri ve cizyedarları vesâir tahsildârlar nakısu’l-vezn altundan kimesneye virmeyüb cümlesini der‘aliyyeme tesyîr ve darbhâne-i ‘amireme ba‘de’t-teslîm tâmü’l-vezn nükûd ile tebdîl olunmak üzere bundan akdem Anadolu ve Rumili cânîblerinin yemîn ve yesârlarına neşr ve isâl olunan evâmîr-i şerîfenin daima tenfîz ve icrâsına ve nizâm-ı mezkûrun devâm-ı istikrârına ri‘âyet olunmak rütbe-i vücûbdan iken erbâb-ı hiyelden bazı kimesneler tama’-ı hamlarından nâşi bazen tâmü’l-vezn altunları kat‘ ve tenkîs ve bazen dahi nâkıs altunun revâcını tecvîz eylediklerinden hem denânirin fikdâni ve tezelsülüne(?) ba‘is ve hem envâ’-ı mu‘âmelâtın ihtilâline bâdi olmağla ba‘d-ez-in İstanbul ve zer-i mahbûbî(?) karamid(?) ve Macar ve fındık altûnun her nakıs kır‘atı yigirmi yedişer buçuk akçe ve Mısır Zer-i mahbûbu(?) ve tuğralı ve

zincirlisi ile Tunus altununun dahi yiğirmi beşer buçuk akçe ile tenzîl ve her kimin yedinde o makûle nâkıs altun bulunur ise revâcdan men' ve ber-vech-i muharrer sarrâf bulunan yerlerde hesâb-ı mezkur üzere tenzîl ve sarrâf bulunmayan mahallerde dahi mukâta'ât ve ze'amet ve tımar mutasarrıfları vesâir tahsildârlar ahz ve der'aliyyeme tesyîr ve ol-vecihle tebdîl olunmak emr-i şerîfim sūdûruna hâvi ilâ-ahirühû ve'l-hâsıl eksik altunu bir dürlü geçmemek(?) üzere emr-i şerîf sâdır olmuştur fî 21 Ra[Rebi'ül-evvel] sene [1]193

Orijinal Sayfa: A15

Belge: A15/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîde fezâilühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki saray-ı atîk-i ma'mûremde Baltacılar vekil-i harcı El-hâc Mehmed mübârek rikâb-ı kamertâb-ı hüsrevâneme arz-ı hal gönderüb mezbûr bundan akdem hilâf -ı marzi harakete binâen sâdır olan emr-i şerîfim mücebince 'iyâl ve evladıyla Burusa'ya nefy ve iclâ' olunub lakin mezbûrun 'iyâl ve evladının halleri perişân olmağla afv ve ıtlâk ve sebîlleri tahliye olunmak bâbında emr-i şerîf-i 'âlîşânım sūdûruna istid'â itmekle şeref-yafte-i sūdûr olan emr-i hümâyûn-ı inâyet-makrûnum mücebince merkûm evlad ve iyâliyle afv ve ıtlâk olunmak fermanım olmağın imdi sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin şeref-yafte-i sūdûr olan emr-i hümâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince merkûm Hacı Mehmed evlad ve iyâlinin cürmleri afv olunmağla sebîlleri tahliye eylemen bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki () vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at makrûnuyla 'amil olasın şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehir-i Rebi'ül-evvel sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniye el-mahrûse

Belge: A15/2

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl-ı ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühü tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Mihalic'de vâki' müteveffa Karaca Paşa Cami'i vakfi'nin ber-vech-i iştirâk te'bîden mütevellileri olan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân İbrahim ve Osman zîde kadrühûma südde-i sa'âdetime arz-ı hal idüb vakf-ı mezbûr müsakkafâtından medîne-i Burusa ve mahall-i ahârda kâin müsakkafâtlarının müste'cirleri zimmetlerinde mücemmi' olan icârâtlarının ahz u kabzlarını müş'ir ancak müste'cirin yedlerine memhûr tezkereler tahrîri için mûmâileyhimâ taraflarından kâimmakamları olan kimesneler hîleye sülûk ve ol-vecihle vakf-ı şerîfe gadr eyledikelerin bildürüb ol-bâbda emr-i şerîfim sūdûrunu istid'â-yı inâyet ve nezâret-i sadra'zamide asûde evkâfdan bâlâda mezkûr ashâb-ı hayratdan merhûm Kara Paşa Cami'-i Şerifi vakfi'nin medîne-i Burusa'da ve gayride kâin müsakkafâtlarının müste'cirleri zimmetlerinde müctemi' olan icârâtları cem' ve tahsîl ve ahz eyledikleri icârâtları ahz u kabzlarını müş'ir ancak müste'cirin yedlerine memhûr tezkereler tahrîri için mütevelliyân taraflarından kâimmakamları olan kimesneler hîleye sülûk idüb vakf-ı mezkûrun ferâğ ve intikâl ve mahlûllerini tahrîr ve temhîrden kerrâren ve merrâren men' ve tenbih olunmuşlar iken kâimmakamları olan bir dürlü memnû' ve mütenebbih olmayub hilâf-ı şart-ı vâkîf ve mugayır-ı 'amel-i kadîm ber-takrîb kendüleri vâki' olan ferâğ ve intikâl ve mahlûllâtı tahrîr ve temhîr eylediklerinden nâşi müsakkafât-ı vakf muhtel ve müşevveş dahi ol-vecihle mutazarrır olmalarına bâis olmalarıyla siyâneten li'l-vakf kâimmakamları olanlar ber-vech-i muharrer ancak ahz eyledikleri icârâtı tahrîr ve temhîr eyleyüb fimâ-ba'd zuhûr iden ferâğât ve mahlûllât ve intikâlâtı temhîr etmeyüb bi-nefsiha vakf-ı mezkûrun 'ale'l-iştirâkû's-savb mütevellileri olan mûmâileyhimâ İbrahim ve Osman temhîr eylemek üzere medîne-i Burusa sicillâtına kayd ve ashâb-ı müsakkafâta taraf-ı şer' den tenbih olunmak bâbında sana hitâben fermân-ı 'âlîşânım 'inâyet ve ihsân istirhâm buyurulmasını istid'â-yı inâyet eylediklerin kıdvetü'l-'ulemâ-i'l-muhakkikin hala evkâf müfettişi olan mevlânâ Hamdullah zîde ilmühû i'lâm etmeğın i'lâmı mücebince 'amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki () vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emr-i celîlü'l-kadrim ve mevlânâ-yı mûmâileyhin i'lâmı mücebince 'amel ve hareket eyleyüb mazmûn emr-i şerîf-i itâ'at-makrûnumla 'amil olasın şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd ve inkiyâd

kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehri-i Şabanü'l-mu‘azzam li-sene isnâ ve tis‘in ve mi’e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Orijinal Sayfa: B15

Belge: B15/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve kıdvetü'n-nüvvâbü'l-müteşerri‘in Manyas kazâsı nâibi mevlânâ () zîde ilmühû tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki nezâret-i sadra‘zamide asûde olan evkâfdan Karaca Ahmed Paşa Vakfı'nın ber-vech-i iştirâk ve mütevellilerinden kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân mîr İbrahim zîde kadrühû südde-i sa‘âdetime arz-ı hal idüb müşterik Osman Ağa dimekle ‘arîf kimesnenin tarafından umûr-ı vakfı rü’yete vekîli olan Seyyid Ali nam kimesnenin vakfa ihâneti ve gadri olduğun bildirüb ol-bâbda istid‘â-yı inâyet ve mütevelliyân-ı mezbûrân mir İbrahim ve Osman meclis-i şer‘de vakf-ı mezkûr müsakkafâtından mahrûse-i Burusa'da Sûk-ı Sipâhide vâki‘ dekâkin üzerlerinin mâ-tekaddemden taraf-ı vakıfdan ferş olunan kurşunları ta‘mir ve tecdîdi için müteveli-i mezbûr Osman tarafından bâlâda mezkûr Es-seyyid Ali ibn-i Mustafa ve İbrahim Bey'in tarafından Abdullah nam vekîlân vakf-ı mezbûra ve murtezika-yı vakfa ve sük-ı mezkûre ahâlîsine muhâlefet ve ihânet üzere olduğun mukaddemâ mahrûse-i Burusa kâdısı Mustafa âşîr zîdet fezâilühû i‘lâm ve mütevelliyân-ı mûmâileyhimâ dahi mezbûrân Seyyid Ali ve Abdullah nam kimesneleri vekâletden ‘azl ve vechen mine'l-vücûh umûr-ı vakfa kat‘a karışmayub ve Manyas kazâsında kâin Mürüvvetler nam karye a‘şârını dahi vekîlân-ı mezbûrân bi'l-vekâle ta‘şîrden men‘ olunmak üzere sıyâneten li'l-vakf husus-ı mezkûr mahrûse-i Burusa ve Manyas mahkemesi sicillâtlarına kayd olunmak için mütevelliyân-ı mûmâileyhimâ tuğralı emri ‘âlîşânım sūdûrunu istid‘â-yı inâyet eylediklerin kıdvetü'l-‘ulemâ-i'l-mukakkîkin evkâf müfettişi mevlânâ Hamdullah zîde ilmühû i‘lâm etmeğın mücebince ‘amel olunmak emrim olmuşdur buyurdum ki () vusûlünde bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel dahi siz ki mevlânâ-yı mûmâileyhimâsız vekilân-ı mezbûrân Seyyid Ali ve Abdullah

vekâletden ‘azl olunmalarıyla gerek mahrûse-i mezbûrede olan umûr-ı vakfa gerek Manyas kazâsında olan karyenin a‘şârına vechen mine'l-vücûh karışdırmayub men‘ ü def‘ eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle ‘âmil olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız tahrîren fi evâsıt şehr-i Zi'l-ka‘detü'ş-şerîfe li-sene isnâ ve tis‘in ve mi’e ve elf

Be-makâm-ı Kostantıniye el-mahrûse

Belge: B15/2

İşbu râfi‘-i tevkî‘-i refi‘ü’ş-şân-ı hâkâni kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdullah Halife zîde kadrühû rikâb-ı kâm-yâb-ı müstetâbıma arz-ı hal idüb Kızılkilise karyesinde vâki‘ İshak Paşa mülhakâtından müteveffıye Tacü'n-nisâ Hatun Vakfı'nın İnegöl'de vâki‘ müteveffâ İshak Paşa Vakfı'nın (İnegöl'de) ‘öşr-i mahsûl ile bâ-hatt-ı hümâyûn ve bi'l-mukâbele-i nân ber-vech-i te‘bîd mütevellisi olan Abdurrahman Kuşcu teberdâr-ı hassa fevt olub tevliyet-i merkûme mahlûl olmağla kendüye tevcîh olunmak bâbında istid‘â-yı ‘inâyet ve vech-i meşrûh üzere nâzır-ı vakf saray-ı cedîd-i ‘âmirem ağası Numan Ağa zîde ‘ulüvvühû ‘arz itmekle şeref-yâfte-i sūdûr olan hatt-ı hümâyûn-ı şevket makrûn ve ‘arz mûcebince tevliyet-i mezkûre tevcîh olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i ‘inâyet-i padişahanem zühûra getürüb bin yüz doksan iki senesi Şevvâl'inin on ikinci günü tarihiyle müverrah virilen ru‘us-ı hümâyûn mûcebince bu berât-ı hümâyûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr Abdullah Halife zîde kadrühû varub müteveffâ-yı merkûm yerine vakfeyn-i mezbûreynin mütevellisi olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel ‘öşr-i mahsûl tevliyet-i mezkûreye mutasarrıf olanlar ne vecihle mutasarrıf ola gelmişler ise merkûm dahi ol-vecihle mutasarrıf olub işbu berât-ı ‘âlîşânıma mugayır ahârdan bir dürlü müdâhale ve ta‘arruz eylemeyeler şöyle bileler ‘alâmet-i şerîfime i‘timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmü's-sâni ‘aşer Şevvâl sene isnâ ve tis‘in ve mi’e ve elf

Kostantıniye el-mahrûse

Orijinal Sayfa: A16

Belge: A16/1

Sûret-i hatt-ı hümayûn-ı inâyet-i makrûndur vürûdu fi 15 R [Rebi'ü'l-ahir] sene [1]193

İhtilâl-i memâlik tam'a mebni a'yân nasbından neş'et eylediği emr-i mukarrer olmağla terfihân li'l-'ibâd fimâ-ba'd işbu emr-i şerîfim düstûrî'l-'amel tutulub hilâfından hazer ve ittikâ oluna

Düstûrûn u mûkerremûn-ı müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-a'lem müdebbir-i umûrû'l-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmemu efhâmü'l-enâm bi-re'yi's-sâib mümehhidü bünyânü'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyidü erkânî's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfûn-ı bi-sunûfü'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sağ kolu yemîn ve yesârıyla nihâyetine varınca vâki' olan vüzerâ-yı a'zâm edâmallâhû te'âlâ iclâlehüm ve e'âzımü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l- küberai'l-fehham ulu'l kadr-i vel-ihtram ashab-ü'l-izz vell-ihşam el muhtassûn bi mezîdi inayeti'l-melikil-a'la mirmirân-ı kiram dâme ikbâlühüm ve akzâ kuzatu'l-müslimân evla vülâtü'l-muvahhidin me'adinü'l feza'il ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn varis-i ulûmül-enbiya-i ve'l- mürselin el-muhtassûn bi-mezîdi inâyetü'l meliki'l- mü'in mevâli-i fehham zidet fezâilühüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l hükkâm me'adinü'l-feza'il ve'l-hükkâm sâir kuzât ve nüvvâb zide fazlühüm ve mefahirü'l emasil vel-akrân bi'l-cümle zabitân zide kadrühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki memâlik-i mahrûsemde vâki' büldân ve kazâlarda a'yân nasbı ahâli-i vilâyetin 'ale'l-'umûm ittifâk ve ihtiyâr eyledikleri kimesneler olmak üzere ve umûr-ı mühimme ve vilâyet bu makûle muhtâr-ı ahâli olub ma'rifet-i şer'le a'yân nasb olunan kimesnelerin yedleriyle rü'yet olunmak kavâid-i kadîmeden olmağla emr-i 'âlî ile nasbı memnû' ve a'yânlık hususu ahâli-i vilâyetin taleb ve ittifak eyledikleri kimesnelere menût olub lakin bazı kazâlarda mün'im ve zî-kudret kimesneler kendülerinin a'yân nasbında ahâlinin rızâ ve ittifâkları yoğ iken birer tagrîb ile vali ve hükkâm taraflarına ilticâ ve bezl-i irşâ ile kendülerini a'yân nasb itdirdüb fukarânın sâlyâne defterlerine emr-i defterden ziyâde kendü nefisleri için akçe zammı ve ağrâz-ı nefsâniyeleri icrâsı için ehl-i 'ırz makûlelerini vali ve hâkime gammaz ve tecrîm itdirmek misüllü sû-i harekete tasaddi eyledikleri mesmû' olmak hasebiyle mahzûr ve mezkûrun nasb olunacak a'yânın nasbı husûsunda ahâli-i vilâyetin ittifâk ve (ittihâd) ittihâdlarına ol-kimesnelerin ahvâli ma'lûm ve zâhir olmak mülâhazasıyla fimâ-ba'd vülât ve hükkâm taraflarından a'yânlık için buyuruldu ve mürâsele virilmeyüb fukurâ-i ra'iyetin taraflarına varub a'yân nasbını istid'â

eyledikleri kimesnenin mehâsin-i etvârı cümle ‘îndinde müselleme ve ma‘rûf olduğuna tahsîl-i vukûf ve ittîlâ‘ olunduktan sonra hasbîce keyfiyet-i hâli sadra‘zamım tarafına i‘lâm ve sadra‘zam tarafından dahi ol-kimesnenin hâl-i sîretine ‘ilm-i yakîn hâsıl oldukda mektûb ve kâime-i sadaret-penâhî ile cevabı vülâta tahrîr olunmak üzere a‘yânlık husûsunun nizâmını hâvi yetmiş sekiz senesinde bâ-hatt-ı hümâyûn-ı şevket-makrûn Rumili'nin üçer kollarına ve yetmiş dokuz senesinde kezalik Anadolu'nun üçer kollarına dahi ber-minvâl-i muharrer tenbih ve te'kîdi müştemil mufassal ve meşrûh evâmîr-i şerîfe ısdâr ve irsâl ve nizâm-ı mezbûr mehâkim sicillâtına sebt ve kayd olunmuş olup ancak seferler vuku‘una mebni umûr-ı mühimmenin kesreti derkâr ve seri‘ân ve ‘âcilen temşît ve ikmâlleri lâzime-i vakt-i hâl olmağla umûr-ı mühimme ve levâzım-ı seferiyenin ber-vefk-i merâm ‘ucâleten rü’yet ve tekmîlleri a‘yân-ı vilâyet olanların cümle ile bi'l-ittifâk ikdâm ve ihtimâmlarına muhtâc idüğü vâreste-i kayd-ı eşkâl iken minvâl-i meşrûh üzere kazâlara nasb olunan a‘yândan biri fevt veyahud ihrâc ve yerine âharı nasb olunmak iktizâ eylediği virilen nizâm mücebince keyfiyet sadra‘zamım tarafına i‘lâm ve cevâbı vülâta tahrîr ve a‘yân nasb oluncaya dek zaman mürûru hasebiyle umûr-ı ‘ibâdın ta‘tîline ve ‘ale'l-husûs akdem merâhim-i mehâmdan olan deve ve bargir mübâya‘aları

Orijinal Sayfa: B16

ve mekkârîleri husûslarının vesair umûr-ı mühimme-i seferiyenin te'hîrine bâis ve bâdi olduğu zâhîr ve bedîdâr olduğuna binâen fimâ-ba'd a‘yân nasbı maddesi için der‘aliyeye i‘lâm ve cevâbı vürûduna intizâr olunmayub kavâid-i kadîme üzere bir kazânın a‘yânı fevt oldukda veyahud zulm ve cevri sebebi ile tenzîli iktizâ eyledikde ol-bâbda kazâ ahâlisi ‘ale'l-‘umûm her kimi a‘yânlığa taleb ve ihtiyâr iderler ise bu vecihle ahâlinin matlûb ve muhtârları ve mu‘temed ve mu‘tedil ve mücerrebü'l-etvâr olan re‘âyâ-perver kimesne ma‘rifet-i şer‘ ve cümle ittifakıyla a‘yân nasb olunmak ve mukaddema ber-vech-i meşrûh a‘yân nasb husûsunun nizâmını muhtevî sūdûr iden evâmîr-i şerîfem kaydları mahallinden ref‘ ve terkîn olunmak bâbında hatt-ı hümâyûn-ı ‘inâyet-i makrûn şeref-yâfte-i sūdûr olmağın i‘lâm-ı hâli mutazammın bin yüz seksen iki senesi evâil-i Cemâziye'l-ahiresinde tekrâr Anadolu'nun ve Rumili'nin üçer kollarına ahkâm-ı celîle neşr olunduğu dîvân-ı hümâyûnumda eğerçi mukayyedir lakin ekseri bilâd ve emsâr ve kazâlarda a‘yânlık iddi‘âsında olan tama‘kârlar hilâf-ı

nizâm ve mugayır-ı hatt-ı şerîf ahâli ve sekene-i memleketin intihâb ve ihtiyâr ve irâdeleri olunmaksızın valilere mütesellimlere ilticâ ve sâhte vezûr peydâ etdikleri mahzarları takdîm ve mebâliğ-i vâfire bezliyle ellerine buyuruldular ahz ve vülât ve mütesellimler dahi vazîfelerinden hâric a'yânlık buyuruldulari i'tâsına cesâret ve bu keyfiyet memleketlerde nice ihtilâl ve fesâdın re'âyâ ve berâyânın insilâb-ı emn ü rahatlarını müstelzim olduğu ve teshîl-i mehâm-ı seferiye zımnında a'yân ihtiyâr ve nasbı rızâ ve intihâb ve ahâliye tefvîz olunmuş iken kat'ân şart-ı mezkûra ri'âyet olunmadığı tahakkuk-gerde-i şâhânem olduğu cihetden yetmiş sekiz ve dokuz senelerinde verilen nizâm muktezâsınca fimâ-ba'd her bir kazâ ve belde ahâlisinin a'yânlığa ihtiyâr eyledikleri kim ise mahzar ve i'lâmı dersa'âdetime gelüb mefhûm ve mü'eddâsı sadra'zamın ma'lûmu olduğu akîbinde müntehab olacak a'yân umûr-ı vilâyeti hasbîce görmek ve kendi nefsi için emr ü defterden hâric fukarâ-i ra'iyete habbe-i vâhîde tahmîl ve kimesneye zulm ve ta'addi eylememek vadiyle muhâlif-i rızâ bir vaz'ı işitildiği takdîrce nefy ve ta'zîbi ile iktifâ olunmayub 'ibretü's-sâirin hakkından gelinmek şerâiti derciyle a'yân tahkîk olunmasına izin ve ruhsatı nâtik sadra'zamın cânibinden ol memleketin vali ve mütesellimine kâime ve mektûb yazılmak ve vali mütesellimler a'yân olacak şahısdan ve ahâli ve re'âyâdan bu mukâbelede bir akçe almamak hususları taht-ı nizâma idhâl olunmasına irâde-i hidvânem ta'alluk etmeğin işbu emr-i 'âlîşânım ısdâr ve sadra'zamın çukadarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Abdullah zîde kadrühû ile irsâl olunmuşdur bu nizâmdan maksûd vedâyî'-i rabbü'l-'âleminin iktisâb-ı emn ü rahatları iken a'yânlık nizâ'ıyla nice vilâyetlerde münâza'alar tahaddüs ve o aralıkda ehl-i 'ırz pây-mâl olduğu aşikâr olduğuna binâen ba'de-zîn memâlik-i mahrûsemda kâffe-i kazâhâ ve büldân ve emsârın kuttân ve sükkânı umûrlarını edâya her kimin a'yân ittihâz iderler ise 'arz ve mahzarlarıyla ol-şahsın sîret ve ahvâlini ve a'yânlığa ehliyet ve istihkâkını der'aliyyeme yazub sıhhat ve ihbârlarına sadra'zamımın ilmi lahık ve izin ve ruhsatı hâvî kâime ve mektûb virilmedikçe a'yân nasb olunmamak ve bu zâbitânın hilâfi harekete cesâret idenlerin âyen men-kân eşedd-i 'ukûbet ile cezâları icrâ kılınmak ehâs-ı murâd-ı padişâhânem idüğü siz ki vüzerâ-yı müşâr ve mîr-i mîrân ve mevlânâ vesair-i mûmâileyhimsiz ma'lûmunuz oldukda müfâd-ı hükmi-i itâ'at rehînemi sicilâta sebt ve bundan böyle a'yân ve memleket olanlardan müntehab ve ahâli ve evsâf-ı hasene ile muttasıf her kim ise ol kazâ ve kasaba ve beldenin mecmû'ü's-sekene ve

re'âyâsı hüsn-i rızâ ve ihtiyârlarıyla şahs-ı mezkûru a'yânlığa kabul eylediklerinde derhâl keyfiyet-i hâli i'lâm ve mahzarlarıyla dersa'âdetime iş'âr ve sadra'zamım tarafından nasbına icâzeti şâmil mektûb ve kâime vermedikce ferd-i âferîde a'yân olmamak ve a'yânlık buyuruldusu virilmemek ve bu mukâbeledede bir para ve bir habbe alınmamak üzere tanzîm ve cümleye i'lân ve nizâm düstûr'l-'amel tutulmasına ihtimâm ve dikkat ve hilâfından be-gâyet hazer ve mücânebet itmeniz bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sūdûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzaimü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'amil olub hilâfından gâyetü'l-gâye tehâşi ve mücânebet eyleyesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâhir-i şehri Rebi'ü'l-evvel sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse

Orijinal Sayfa: A17

Belge: A17/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl-ı ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâlühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hüdavendigâr sancağı mütesellimi ve bu husûsa mübâşir ta'yîn olunan hassa hasekilerimden Abdurrahman zîde kadrühûma tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Yenişehir-i Burusa kazâsına tâbi' Ayas nam karye sâkinlerinden müteveffâ Derviş Paşazâde kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân El-hâc Mehmed Emin zîde kadrühû sūdde-i sa'âdetime arz-ı hâl idüb bin yüz seksen dokuz senesinde Yenişehir-i Burusa hassı mûmâileyhin 'uhdesinde olmağla Yenişehir-i Burusa ahâlisinden müsellemezâde El-hâc Ahmed Ağa ve İmamzâde El-hac İsmail ve Koca Mehmed Beşe ve Sekbân Hüseyin ve Soyacı Ali Beşe ve Boyacı Abdullah ve Meçekli Oğlu Mustafa Beşe ve Çakır Bey'in El-hâc Lütfullah ve Gülâbzâde Ahmed Ağa ve Kitabsızâde Mustafa Beşe ve Seyyid Abdullah ve Cami-i Kebîr imamı Mehmed Efendi ve İmam Molla Halil dimekle ma'rûf kimesneler cümle ahâli muvâcehesinde huzûr-ı şer'de yedîne virdikleri üç kıt'a mûmzî pusulalar mücebince umûr ve hususların rü'yete bunu tevkîl etmeleriyle emirlerine binâen yalnız beş bin yedi yüz elli guruş mâlından

emirleriyle mahallerine teslîm idüb ba‘de'l-azl meblağ-ı merkûmu taleb eyledikde huzûr-ı şer‘de virdikleri pusula mücebince ahâliye tevzî‘ idüb virmeğe ta‘ahhüd etmişler iken mezkûrun meblağ-ı merkûmu henüz ahâliden tahsîl olunmayub ve tahsîl olunmak dahi mümkün olmamağla mağdûr olduğun bildürüb siz ki mütesellim ve hâseki-i mûmâileyhimâsız mezkûrûnu mahrûse-i Burusa'ya ihzâr ve sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin huzûrunda terâfu‘-ı şer‘ ve yedîne virilen üç kıt‘a memhûr pusula mücebince meblağ-ı merkûmu tahsîl ve kendüye teslîm ve ihkâk-ı hakk olunmak bâbında emr-i şerîfim sūdûrunu isdid‘â-yı ‘inâyet etmeğın siz ki mevlânâ ve mütesellim-i mûmâileyhümâsız ta‘yîn olunan haseki mübâşeretiyile yedinde olan pusulalar mantûkunca meblağ-ı mezkûr ma‘rifet-i şer‘le tahsîl olunmak bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki () vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel dahi siz ki mevlânâ ve mütesellim ve mübâşir ta‘yîn olunan haseki-i mûmâileyhimsiz mezkûrları mahrûse-i Burusa'ya ihzâr ve terâfu‘-ı şer‘ ve mukaddemâ bir def‘a şer‘le görülüb fasl olunmayan hususların tamam hak ve ‘adl üzere mukayyed olub göresiz i‘lâm olunduğu üzere ise ol-bâbda muktezâ-yı şer‘ kavîmle ‘amel idüb dahi mezkûrunun emirlerine binâen bi-şarti'r-rücû‘ malından mahallerine edâ eylediği beş bin yedi yüz elli guruş ba‘de's-sübût ma‘rifet-i şer‘le tahsîl ve mûmâileyhe alıverüb ihkâk-ı hak eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle ‘amîl olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fî evâhir-i şehri Rebi‘ü'l-evvel li-sene selâse ve tis‘in ve mi’e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniye el-mahrûse

[Derkenar]Mücebince sadra‘zam mektûbu vârid olmuşdur fî 24 R [Rebi‘ü'l-ahir] sene 1193.

Orijinal Sayfa: B17

Belge: B17/1

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’s şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühü tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Bostancı Oğlu Mustafa ve Sipâhi Uzun Mehmed nam

kimesneler südde-i sa'âdetime arz-ı hâl gönderüb bunlar kendü hallerinde iken hala Ayntab Alay Begisi Es-seyyid Davud'un tahrîrât ile der'aliyyeme irsâl eylediği ademisi Konya'ya vürûdunda mezbûrun yedinde tahrîrâtı ahz ve dürlü şekâvet-i izhar eylediler deyu mîralay-ı merkûmun karındaşı Seyyid Yusuf'un hilâf-ı vâki' mezbûrân haklarında iştikâsına binâen bundan akdem bâ-emr-i 'âlî Bursa'ya nefy ve iclâ olunub halleri diğér-gûn olduğun bildürüb cürmleri afv ve itlâk olmaları bâbında emr-i şerîfim sūdûrûnu istirhâm eylediklerine binâen İstanbul'a gelmeyüb doğru vilâyetlerine gitmeleri şartıyla itlâk olmaları bâbında fermân-ı 'âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki () vüsûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin merkûmân Mustafa ve Mehmed'in şürût-ı merkûme ile cürmleri afv ve safh olunmağla dersa'âdetime gelmeyüb doğru vilâyetlerine gitmeleri şartıyla kayd-ı nefyden itlâk ve sebilelerin tahliye eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle 'amil olasin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i şehri Rebi'ü'l-âhir sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantîniye el-mahrûse

Belge: B17/2

Sûret-i fermân bâ-akzâ-yı nâib bâb-ı bi-medîne-i Kostantîniye

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Bursa kâdısı zîdet fezâilühû ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Yenişehir ve Mudanya ve Kite ve İnegöl kazâlarının kâdıları ve nâibleri zîde fazlühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki kıdvetü'l-emâcid ve'l-a'yân Seyyid Mehmed Tâhir ve Mehmed Emin zide mecdühûmâ dersa'âdetime 'arz-ı hâl idüb mahrûse-i Bursa ve Kite ve Mudanya ve İnegöl ve Yenişehir kazâlarının mi'marlığı ve su nezâreti ber-vech-i mâlikâne iştirâken 'uhdelerinde olub zikr olunan kazâlarda vâki' ebniye keşfleri ve binâ olunacak arâzi ve bağılu mesahaları hâsseten mi'mar olanlar ma'rifeti ve ma'rifet-i şer'le rü'yet oluna gelüb ahârdan müdâhale olunmak icâb etmez iken ol-makûle keşf ve mesaha vâki' oldukda mûmâileyhimânın taraflarından ta'yîn olunan mi'mara mürâca'at olunmayub ecânibden bazıları müdâhele eyleleriyle bilâd-ı sâire misüllü

bunun emsâli husûslar mi‘mara mahsûs olmağla diyâr-ı ahârdan kazâ-i merkûmeye tüccârlık san‘atı işlemek için gelenler mi‘mar olanlara her neferinden yüz akçe mi‘marlık ve yigirmi akçe hulefâ için eline gelmiş iken bazıları istinâd ile kadîmden viregeldiklerinden noksan teklîfi ile gadr ve nice ta‘addiyât ile mi‘marın ma‘îşetine gadr-i külli eylediklerin bildürüb fimâ-ba‘d kazâ-i mezbûrunda vâki‘ olan ebniye keşifleri ve hadaîk bağât ve arâzi mesâhaları kânûn-ı kadîm üzere sâir mi‘marlara mahsûs olan umûr ve husûslar mi‘mar ma‘rifeti ve ma‘rifet-i şer‘-i şerîf olmadıkca ahârdan müdâhele olunmayub ve diyâr-ı ahârdan gelen tüccâr işlerinde kadîmi üzere mi‘mariye ve hulefâ ‘avâidi virüb mugâyır-ı kadîm noksan teklif eylemeyüb kânûn-ı kadîm ve olagelmiş mugâyır kimesneye dahl u ta‘arruz etdirilmeyüb mugâyır emr-i ‘âlî ve hilâf-ı kânûn ol-makûlelerin ta‘addileri men‘i için mukaddemâ virilen emr-i şerîf-i ‘âlîşânım mücebince bu def‘a dahi müceddeden emr-i şerîfim sūdûrunu istid‘a eyledikleri ecilden baş muhâsebeden görüldükde taşra kazâlarda berât-ı ‘âlîşân ile mi‘mar başı olanlara nâfi‘ keresteci ve na‘lbur ve nismarcı ve hurdacı ve kiremid ve tuğla ve kerbic ve horasan ve makaracı ve camcı ve bıçakçı ve çilingir ve kilidci ve sandukcu ve değirmenci ve firuncu ve doğramacı ve dolabcı ve kafesci ve sadevci ve kutucu ve kara timurcu ve kaldırımcı ve mermer ve kürekci ve moloz taşıcı ve destereci ve burgucu ve keserci ve kürekci ve nalınca ve çıkırıkçı ve kıbtî timurcu ve araba yapucu ve neferât-ı neccârân ve divarcı ve taşıcı ve hamamcı ve sıvacı ve badanacı vesâir binâya müte‘allik olan esnâf ve neferât-ı ‘amele mimârbaşı olanlar zabt ve ta‘yîn ve düşen umûr ve husûslarına ve şâkird olub başka çıkarmak ve teferrüclerinde vesâir beyenlerinde vâki‘ olan münâza‘ât ve gerek mîri keşfleri ve ‘ibâdullahın vâki‘ olan keşfleri mi‘mar başılar ma‘rifetiyle ola geldiği ve hazîne-i ‘âmiremde mahfûz olan maden mukâta‘ası defterlerine nazar olundukda mahrûse-i Burusa ve Kite ve Mudanya

Orijinal Sayfa: A18

ve İnegöl ve Yenişehir kazâlarının mi‘marlığı ve su nezâreti mukâta‘ası mûmâileyhimânın iştirâken mâlikâne ‘uhdelerinde olduğu vech-i meşrûh üzere yetmiş üç ve yetmiş dört senesi Muharrem'inde emr-i şerîf virdiği derkenâr olmağla imdi derkenârı mücebince ‘amel olunmak fermânım olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere ‘amel idüb dahi husus-ı mezbûr için mukaddemâ târih-i mezbûrda ber-minvâl-i muharrer evâmîr-i şerîfe verildiği hazîne-i

‘âmirem defterlerinde mukayyed olmağla mukaddemâ verilen evâmir-i şerîfeye ibtinâen bu def‘a sâdır olan işbu emr-i âlişânımın mazmûn-ı münîfi üzere amel olunub mugayır-ı emr-i ‘âlîşân kimesneye hareket itdirmeyesin şöyle bilesin ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasın tahrîren fi‘l-yevmü's-sâbi‘ Safer sene selâse tis‘in ve mi‘e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: A18/1

Bâ‘is-i tastîr-i hurûf oldur ki

Devletlü ‘ismetlü Şâh Sultan ‘aleyhü’s-şân efendimiz hazretleriyle sâbiken nâzır-ı baruthane-i ‘âmire devletlü Es-seyyid El-hâc Ahmed Efendi hazretlerinin ber-vech-i iştirâk mâlikâne ‘uhde-i ‘aliyyelerinde olan Gedüs şabhâne mukâta‘alarından hâsıl olan şâb-ı mîrinin fûrûht iltizâmı bin yüz doksan bir senesi Mart’ı ibtidâsından doksan üç senesi Şubât’ı gâyetine gelince üç sene bir tahvîl ile ‘uhde-i ‘âcizânemde olmakdan nâşi şab-ı mezbûrun bey‘ ü şırası (...?) nefsi Burusa ve tevâbi‘âtından Bilecik ve Küblü ve Söğüd ve Yenişehir ve Taraklı ve Torbalı ve Bolu ve Mihalic ve ol-havâlielerde senevi yüz elli kantar şâb fûrûht eylemek üzere doksan iki senesi Mart’ı ibtidâsından doksan üç senesi Şubat’ı gâyetine gelince iki sene bir tahvîl ile bundan akdem Kirişci ve Dimitri nâmân bâzergânlar tarafımızdan iltizâm ve tefvîz olunmuş olub mersûmân dahi kezâlik seneteyn-i mezbûreteyn taraflarından El-hâc Ahmed Efendi ve şerîki Mehmed Yazıcı nâmân kimesnelere der‘uhde ve iltizâm eyleyüb senevi fûrûht idecekleri şabın iktizâ iden akçesi senede dört taksit ile edâ etmek şartıyla yedlerinden bir kıt‘â memhûr tahvîl ahz itmiş iken deynleri olan şab akçesinin taksitleri hulûlünde edâ etmeleri vâcib-i zimmeleri iken senesi tekmîline değin fakat sekiz yüz guruş teslimleri olub akçe mutâlebe olundukca gûn â gûn a‘zâr-ı vâhiye ibrâz eylediklerine binâen bâzergân-ı mersûmân merkûmlar yedinde ahz eyledikleri temessüklerini tarafımıza teslim ve iltizâm mezbûrun üzerlerinden ref‘in istid‘â itmeleriyle işbu bin yüz doksan üç senesi Mart’ı ibtidâsından Şubat’ı gâyetine gelince bir sene-i kâmilede yüz yetmiş kantâr şab fûrûht eylemek üzere bâlâda mezkûr (...?) mezbûrlar merkûmân El-hâc Ahmed Efendi ve şerîki Mehmed Yazıcı'nın ref‘inden işbu dârende-i temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mustafa Ağa'ya tarafımızdan ilzâm ve tefvîz olunub şab-ı mezkûrun iktizâ iden nakliye ve masârıf-ı sâiresi kendü

yedinden edâ idüb ve senesi tamamında yedinde mevcûd şabı kalur ise gerüye red eylemek şartıyla mukâvele olundukda vech-i meşrût üzere iltizâm ve tefevvüz ve kabul idüb ve senevî makbûzu olan yüz yetmiş kantar şabın iktizâ iden akçesinin beher dört mâh mürûrunda bir taksit ile teslim eyleyüb senede üç taksit ile edâ etmek şartıyla müte‘ahhid olduğunu nâtik tarafımıza bir kıt‘a deyn temessüküvirmekle (...?) mezkûrları zabt u rabtı için işbu zâbitnâme temessükü i‘tâ olundu gerekdir ki mültezim-i merkûm Mustafa Ağa (...?) mezkûrları sene-i mezkûreye mahsûben zabt u rabt eyleyüb merkûmun zabtına tarafımızdan ve taraf-ı âhardan müdâhele olunmayüb mültezim-i sâbıkın yedinde olan ‘atık temessük ibrâzıyla mümâna‘at sevdasında olurlar ise ‘inde'l-hükkâm mesmû‘ ve i‘tibâr olunmaya

Ali mültezim-i şab an mukâta‘a-i şabhâne-i Gedüs

Orijinal Sayfa: B18

Belge: B18/1

Mefhûm emr-i humâyûnuma ‘ale'd-devâm ri‘âyet ve hilâfindan hazer ve mücânebet oluna

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâvülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fezâil ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’s-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în Anadolu'nun sağ kolu yemîn ve yesârıyla nihâyetine varınca vâki‘ mevâli‘-i izâm zîdet fezâilihüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me‘adinü'l-fezâil ve'l-keîlâm sair kâzaların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân a‘yân ve zâbitân ve iş erleri ve kazâ ihtiyarları zîde kadrühüm tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki memâlik mahrûsetü'l-mesâlik-i hüsrevânemde vaki‘ eyâlet valileri ve elviye mutasarrıflarına tevcîh-i rüteb-i refia‘ ve taklîd-i menâsib-i celileyi mutazammın şerefrîz-i sudûr olan berevât-ı şerife ve evâmir-i münîfenin cümlesinin ‘unvân ve hâtimelerinden evvel-be-evvel şart ve tahsîs kılınarak tavsiye ve te‘kid olunan neşr-i insâf ve ‘adâlet ve tahsîl-i esbâb-ı himâye-i ahâli ve ra‘iyyet hususları olub tahsîs-i emsâr ve büldân ve kazâlar ve nevâhinin hükümet-i şer‘iyyeleri kibe'l-i şer‘iyye-i beyzâdan ‘uhde-i emânetlerine vedî‘a kılınan kuzât ve nüvvâbın ‘illet-i gaiye-i nasb ve ta‘yînleri tenfiz-i hüküm-i kitab ve sünnet ve def‘-i

mezâlim ve bid'atdan 'ibâret idüğü zâhir ve a'yân ve vüzerâ ve mîr-i mirân mutlaka daireleri masârîfını sekene-i bilâda tahmîl itmemek ve bi-gayr-ı hakkın 'aceze ve mesâkinden vardıkları ve uğradıkları yerlerde ve mansıblarda zahîre bahâ ve mürûriyye ve teftîşîyye namıyla bir pare almamak mülâhazasına mübtenî her bir eyâlet ve livâdan kudret ve tahammülüne göre hazarîyyeler ve seferiyyeler tertîb ve sene-be-sene fermânlar verilüb tahsîl olunduğu celi ve gayr-ı nihân olduğundan kat'-ı nazar evreng-i cihân bâni ve taht-ı vâlâ-baht-ı hilâfet-nişâniyye cülûs-ı humâyûn-ı meyâmin-meşhûnum vukû'undan berü yazılan evâmir-i celilenin mecmû'unda vezîrlar ve beglerbegiler mürûr u 'ubûr eyledikleri yollarda sağa ve sola sabmayub ve yem ve yiyeceklerini akçeleriyle alub ferd-i aferideyi azûrde ve rencide itmemek ve kâdılar ve nâibler ve a'yân makûleleri hilâf-ı şer' ve kanun tahmîlât ve teklifât-ı nâ-marziyye ile sükkân-ı vilâyete nefisleri için akçe tevzi'inden ictinâb itmek kerreten ba'de uhra tenbih ve telkîn olunmuş iken Kırım gâilesi mülâbesesiyle serhadlare me'mûr olan ve bi-hasebi'l-iktizâ mansıbları tebdîl olunan vüzerâ güzâr eyledikleri memleketler ve kazâlarda üç dört

Orijinal Sayfa: A19

sa'at mesâfeyi bir merhale farzıyla ayak sürüyerek 'azîmet ve fukarave zuefâdan müft ü meccânen me'kûlat ve meşrubâtlarını iz'af-ı muza'af ba'de'l-ahz ol kazâ ve nahiyeden on beşer yigirmişer kise akçe tahsîl ve cebren ve kerhen kabz ve bunlara dahi adem-i kana'at ve tarîk-i caddeden 'udûl ve semt-i râhında olmayan kazâlara duhûl ve vech-i muharrer üzere 'ibâdullah-i ızrâr ve istedikleri kadar akçe talep ve üç dört merâhil-i ba'idede bulunan kazâlara ve eyâlet ve sancakları dahilindeki mahallere birer kıt'a zâhire defteri ile bâ-buyuruldu mübâşirler tesyâr ve şu kadar kise zâhire bahâyı ya verirsiz veyahud kazânıza dahil olurum cevabıyla hah-ı na-hah diledikleri mebâliği mütâlebe ve tahsîl ve kuzât ve a'yân dahi bugüne tevzi'at-ı zerî'a-i cerr-i nef' ittihazıyla pašalara verilen mebâliğin üzerine defter harcı ve vilâyet masarîfı ve a'yân ücreti ismi ve dürlü bahâneler ile havsala-i tahammüllerinden birûn akçeler zam ve tarh ve tahmîl ve emvâl-i mîriyyeden haric senede bu makûleden üçer dörder teklifat tahsiliyle sınıf-ı raiyyetin tâb u tüvânları kalmayub vilâyet harab u virân ve zürrâ' ve harrâs etrafa müteferrik ve perişan oldukları sahîhen vâsıl-ı sem'-i şâhenem olub bu zulm ve gadrın def'i zimmet-i adalet-i hüsrevâneme vâcibü'l-mikdâr nâşi şu vecihle

irâde-i hayr-ifâde-i şâhânem ta'alluk eylemişdir ki fimâ-bâ'd vüzerâ ve mîr-i mirân bir mansıbdan mansıb-ı âhara nakl veya bir mahalle me'mûr olundukda kalkdıkları mevziden ve alacakları yere dek zinhâr ve zinhâr doğru yoldan inhirâf ve sağa ve sola hatve-i vahide tecâvüz ve 'udûl eylemeyüb sekiz saat mesafe kat' etmedikçe konak yerine nüzûl eylemeye ve sekiz saat mesâfat kat' ederek gidüb me'kûlât ve meşrubâtını kisesinden mübâya'a ve behasını bilâ küsur ashâbına edâ birle tevâbi' ve levâhıkından kimesnenin dahi yemîn ve yesâra sapmasına ruhsat göstermeyüb zabt u rabt ide ve bundan sonra evvelki gibi 'aceze-i ra'iyet ve ahâli-i memlekete buyuruldu ve defter ve mübâşir tesyîriyle zahire bahâ ve mürûriye ve teftişîyye talebinde olmayalar madem ki ba-fermân-ı 'âlî der'aliyyemden kendüleri bir maslahata me'mûr kılınmayalar mansıblarından haric yollarda etraf ve eknâfa mübâşir ve buyuruldular göndermekden be-gâyet müctenib olalar fimâ-ba'd herhangi vezir ve beglerbegiler bu tenbihât ve nizâma mugayır zahire bahâ ve teftişîyye ve mürûriye mütâlebesi ve 'illet-i diğêr iler kazâlara mübâşir ve buyuruldu göndermek ve sekiz saatden mâdûn mesafeye konmak ve caddeden sapub sağa ve sola gitmek ihtimali olur ise derhal kâdı ve a'yan ve kazâ ihtiyarları bu hükm-i cihân mutâ'ımın suretini sicilden ihrâc ve ol vezîr ve mîr-i mirân tarafına ib'âs ve iblâğ edeler ve dinlemeyüb itibar etmediği halde seri'ân ve 'âcilen i'lâm ve mahzar ile buyuruldu ve defterinin suretlerini kizbden 'ârî olarak der'aliyyeme göndereler ve keyfiyeti bildireler ve ahvâl ma'lûm olduğu saat kat'ân tehir olunmaksızın ol-ma'kûlenin hakkından geline ve kuzât ve nüvvâb ve a'yân kendü kesb-i menâfi'leri zımnında vüzerâ ve mîr-i mirâna mümâşât gösterüb birden beşe dek habbe-i vahide vermek ihtimali olur ise kurâ ihtiyarları ve fukarâ-yı memleket divân-ı humâyûnuma 'arz-ı hâl

Orijinal Sayfa: B19

göndereler ve verilen 'arz-ı hâlde yazılan madde kemâl-i tâharri ve ihtimâm ile sırren ve 'aleniyyeten tefahhus ve zâhîre ihrâc olunduğu saat ibtidâ mümâşâât gösteren kâdının ve nâibin yeri ceride-i kuzâtdan hekk ve ıyâl ve evladiyla bilâd-ı ba'ideye nefy ve tağrîb ve muvafâkat iden a'yânın bilâ-aman cezası tertîb ve ba'dehû el-ân vezîr ve beglerbeginin îfâ-yı 'ukûbeti bunlara sâlis kılına ve vesâyâ ve zâbita umumen büldân ve emsâr ve kazâlarda muvâcehe-i ahâli ve re'âyâda kırâ'at ve bi-ibâretihâ sicillâta sebt ve iktizâ etdikce mürâca'at olunarak düstûrül-amel tutula ve aralık aralık der-

ma‘delet makarrımdan vüzerâ ve mîr-i mirân mansıblarına amed-şûd ideceği yerlere tebdil-i câme ile casuslar gönderülüb bir mahalde nizâm-ı mezkûrun hilâfı hâlet vaki‘ olduğu gibi tereddüd olunmaksızın îhfâ-yı levâzım-ı siyaset ve ma‘delete mübaderet kılımb ve vesâyâ-yı mezkûr cümle vüzerâ-yı ‘izâmıma dahi başka başka evâmir-i münîfemle ifade ve tenbih oluna imdî siz ki mevlânâ ve a‘yân ve zâbitân ve iş erleri ve kazâ ihtiyarları mûmâileyhimsiz ba‘d-ez-în yukarıda mürûr iden dekâik ve tenbihâtın mû-be-mû infazı ehass-ı me‘ârib-i dâverâne ve nuhbe-i metâlib-i padişâhânem olmağın fermân-ı celâlet-nişânımı kazâlarınızda cümle müvâcehelerinde feth ve kıra‘at ve mefhûmunu herkese i‘lân ve işâ‘at ve min evvelehû ilâ ahirehû sicillât-ı mahfûzaya kayd ve mazmûnuna muhâlif ve vüzerâ ve mîr-i mîrânın hangisinden vaz‘ zuhûr ider ise suretini ihrâc ve tarafına ib‘âs ve itâ‘at etmediği takdirde el-hazer el-hazer muvâfakat ve mûmâşâtdan ihtirâz birle mu‘accelen keyfiyetini âsitâne-i adl-i âşiyâneme ‘arz ve mahzarlarınız ile tahrîr ve i‘lâma şitâb ve sûrat eylemeniz bâbında hâssaten işbu emr-i şerîfim ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur lillahi'l-hamd ve'l-minne Moskovlu ile madde-i sulh ve salâh rabıta-pezîr-i hüsn-i nizâm olub gavâil-i sefer sebebi ile hasâret-dide olan ahâli ve re‘âyânın keyfiyet-i halleri ve memâlik ‘imârı vüzerâ-yı ‘azâm ve vükelâ-yı ebed-kıyâmım üzerlerine vâcib iki sene seferiyye ve hazariyyelerine kanâ‘at etmeyüb ve doğru yollarına gitmeyüb mücerred celb-i mal ve cerr-i menâfi için yollarda ikişer üçer saat menzil alarak bir kazâda üçer dörder gece ikâmet ve bilâ-müceb yem ve yiyecek ahzıyla fukarânın hanelerini tahrîbden fazla yigirmişer otuzar kiselerini almak ve yoldan ba‘îd ve üç dört konak mesafe kazâlara konakcı ve zahîreci ve buyuruldu ve mübâşirler neşriyle ‘ibâdullahılâ an-aslin tecrîm etmek ve a‘yân namına olan fesâd pîşeler dahi teksîr-i tevzî‘ât ile akçe cem‘i siyâkında mûmâşât gösterüb bu zulmü tervîc ve hükkâm-ı şerî‘at-ı mutahhara bulunanlar kezalik havfullahı ve mu‘aheze-i samedâniyi unutub muvâfakat göstermek havsala-i tahammüle güncîde olacak kazâyâdan olmamağla bâlâda mastûr vesâyâ ve tenbihat düsturü'l-‘amel tutulmak şartıyla taht-ı zâbitaya idhâl ve te‘kîdât-ı mezkûre lafzı murâd-ı tenbihatdan olmayub ‘avn-ı hayyı müste‘ân ile bunun icrâsına bi'n-nefs himmet-i kamile-i tacdârânem kasr u hasr olunmak hasebiyle her kimden muhâlif-i evzâ‘ zuhûr ider ise kurân-ı münezzel hakkı

Orijinal Sayfa: A20

ve ecdâd-ı izâmım ervah-ı tayyibeler [i]çün azl ve nefy misüllü ‘ukûbât ile iktifâ olunmayub elbette ve elbette sahîfe-i rûzgârdan nokta-i vücûdu ref’ olunacağı malumunuz oldukda ber-minvâl-i muharrer kazâlarınız mehâkimine cümle ahâli ve re‘âyâyı cem’ ve ‘alenen hükm-i münîfimi bülend-âvâz ile kıra’at ve mefâhîm ve mü’eddâsını bir bir tefhîm ve beyân ve işâ‘a ve i‘lân eyledikten sonra aynı sicillâta sebt ve kayd ve vüzerâ ve mîr-i mîrândan mansıbına güzâr ve bir mahalle memur olanlar nizâm-ı mezkûrun hilâfî hareketi ihtiyar eyledikleri takdirde suretini ihrâc ve kendüye irsâl ve mütenebbih olmadığı halde ‘âcilen bana ‘arz ve mahzar ahvali ders‘âdetime i‘lâma müsâra‘at eylesesiz söyle ki ya tama‘a mebni veyahud hâtır ve gönüle ri‘âyeten bu makûlelerin der‘aliyyeme bildirmemek ihtimaliniz olur ise ve yalnız kendü boynunuza lâ-muhâle ib‘âs-ı cevâsis ile ‘ale'd-devâm tecessüs olunacaktır sizi ol-vakit pençe-i gadab-ı şâhânemden bir kimesne halâs edemeyeceğini yakînen bilüb ona göre ‘amel ve hareket ve istihsâl-i selametinize nisar-ı vüs‘ u kudret eylemeniz bâbında fermân-ı ‘âlîşânım sâdır olmuşdur buyurdum ki mübâşir ta‘yîn olunan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yan hâcegân-ı divân-ı mu‘allâ-erkânından sâbıken Hotin defterdârı Mehmed Halid zîde mecdühû hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ‘ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at makrûnuyla ‘amil olub hilâfından be-gâyet tehâşi ve mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi evâil-i şehr-i Rebi‘ü'l-ahir sene selâse ve tis‘in ve mi’e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: A20/1

Mizân-ı harîrden vazifesi olanların Mudanya gümrüğünden havâle emridir fi 15 Ca[Camâziye'l-evvel] sene [1]193

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve kıdvetü'l-nüvvâbü'l-müteşerri‘in Mudanya nâibi mevlânâ zîde ilmühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mudanya gümrüğü emîni zîde kadrühû tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki İstanbul ve Burusa ve tevâbi‘ mizân-ı harîr mukâta‘ası mukaddemâ şeref-yafte-

i sudûr olan hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum mücebince vakf-ı hümâyûnuma tashîh ve ve ilhâk olub cânib-i mîrî dahi terettüb-i kesrden siyânete mukâta‘a-i mezbûrun malı olan yigirmi bin guruş doksan iki senesinden i‘tibâr ile enfiye-i İstanbul mukâta‘asına zam ve ocaklık misillü İstanbul gümrüğü mukâta‘asına hasr ve ta‘yîn ve senede dört taksit ile beher üç mâh hulûlünde beşer bin guruş enfiye mukâta‘ası ashâbı taraflarından cânib-i gümrüğe edâ ve teslîm ve gümrük-i mezbûr emîni olanlar dahi mezblâğ-ı mezbûri ashâb-ı vezâifin mu‘ayyen olan vazifelerine i‘tâ ve tevzi‘ eylemek üzere tanzîm olunmuş olub lakin mârû'z-zikr mîzan-ı harîr mukâta‘asından ber-vech-i muharrer

Orijinal Sayfa: B20

muharrer mu‘ayyen olan vezâif-i mezkûre alâ hâlihâ terk ve mukâta‘a-i mezbûrun mahalli kaydı ise vakf-ı humâyûnuma tashîh olduğuna binâen el-haletü hâzihi ashâb-ı vezâifin gerek tevcîhât ve gerek tecdîdâtı mugayır-ı nizâm olduğundan gayrı el-yevm âsitâne-i sa‘âdetimde gümrük emîni tarafından tevzi‘ olunan vezâifden mâ‘adâ nefis-i Bursa'da vaki‘ bazı cevâmî‘-i şerîfe hademeleri ve bazen dahi tekve ve zevâyâ ta‘âmiyeleri ve duâ‘-guyân vazifeleri ashâbı dahi âsitânedan ahz ve istîfâlarında rahmet-i kesîre olacakları bedîhi ve Bursa mîzân-ı harîri mukâta‘asının bundan mukaddem otuz altı tarihinde malına kesr ve noksan terettüb eyledikte ashâb-ı vezâifden ma‘lûmü'l-esâmi kesânın vazifeleri İstanbul gümrüğüne havâle ve gümrük emîni tarafından i‘tâ olunmak şartıyla mukâta‘a-i mezbûreden fekk ve berâtları tebdîl olduğunun emsâli mesbûk olmağla bu defa mesbûkuna kıyâsen ashâb-ı vezâifin yedlerinde olan berâtları hufz ve mâl-ı mazmûme mukâbelesinde zikr olunan İstanbul gümrüğüne havâle olunarak tebdîl ve siyânetenli'l-fukarâ harc-ı aklâmı mutâlebe olunmamak şartıyla yedlerine berât-ı ‘alişânım i‘tâ ve nefis-i Bursa'da tevzi‘ olunan vezâif dahi İstanbul gümrüğünün mülhâkâtından olan Mudanya gümrüğü malından sair vezâif ashâbına edâ olduğuna misüllü vezâif-i merkûme dahi Mudanya gümrüğünden ashâb[ına] i‘tâ ve senesi hitâmında ale'l-esâmi defterleri gümrük emini tarafına irsâl ve deynine mahsûb etdirilmek için mahalline kayd ve emr-i şerîfim tahrîr ve gümrük emîni ve Bursa mîzân-ı harîri vezâif kâtibi ve ru‘us-ı humâyûnum taraflarına ilm ü haberleri i‘tâ olunmak bâbında bâ-telhîs fermân-ı ‘alişânım sâdir olmağın işbu emr-i ‘alişânım ısdâr ve ile () irsâl olunmuşdur imdî vusûlünde siz ki

mevlânâ-yı mûmâileyhimâsız mukâta‘a-i mezbûr malından mu‘ayyen ashâb-ı vezâifin hallerine terehhuman ol-vecihle bilâ-harc-ı aklâm tebdîl ve tahvîl ve bi'l-istihkâk icâb iden vezâiflerini ber-vech-i muharrer Mudanya gümrüğü malından gümrük-i mezbûr emîni yedinden tamamen teslîm ve tevzi‘ itdirmeğe ihtimâm ve dikkat ve mugayır-ı vaz‘ ve hareket ile ta‘cîz ve tecrîmden mübâ‘adet eylesesiz ve sen ki gümrük-i mezbûr emîni mûmâileyhsin sen dahi müceb-i emr-i şerîfimle ‘amel ve hareket eylemen bâbında fermân-ı ‘alişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle () vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü’ş-şân-ı vâcibü'l-ittibâ‘ ve lâzımü'l-ımtisâlimin mezmûn-ı münîfi üzere ‘âmil olub hilâfından gâyet tehâşi ve mücânebet eylesesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü't-tâsi‘ Rebi‘ü'l-ahir sene selâse ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: B20/1

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’ş-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühü tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsil olıcak ma‘lûm ola ki şerîfe Kafîye hatun südde-i sa‘âdetime ‘arz-ı hâl idüb Burusa ahâlisinden bunun zevci Hacı Alizâde Efendi Emin Ağa dimekle ma‘ruf kimesne fevt oldukda muhallefât ve bi'l-cümle emvâl ve eşya ve emlâkı irs-ı şer‘le bununla vasîyesi olduğı oğulları Ahmed ve Mehmed Arif ve Ali nam sagirlere intikâl itmiş iken Burusa sakinlerinden müderrisinden Sultan Murad Vakfı mütevellîsi Es-seyyid Feyzullah nam kimesne fuzûlî zabt ve taleb ve da‘vâ itmek üzere iken fevt olub terekesi yine Burusa sakinlerinden müderrisinden oğlu Es-seyyid Mustafa nam kimesneye intikâl itmekden nâşi bundan akdem mezkûr ile âsitâne-i ‘aliyyemde Rumili Kadıaskeri huzurunda murâfa‘a-i şer‘ olduklarında mezkûr inkâr ve taraf-ı şer‘den şâhîde havâle olunub mezbûre Burusa'ya ‘azîmet ve şahidlerin tedârik ve âsitâne-i ‘aliyyeme geldikde mezbûr Es-seyyid Mustafa ber-takrîb Burusa'ya firâr idüb ma‘zûre olduğun bildürüb mezbûr Es-seyyid Mustafa Çavuş mübâşeretiyle ahz ve li-ecli't-terâfu‘ âsitâne-i ‘aliyyeme ihzâr olunmak bâbında emr-i şerîfim sudûrunu istid‘â ve vech-i meşrûh üzere emr-i şerîfim sudûr için a‘lemü'l-‘ulemâi'l-mütebahhirîn

efdalü'l-fudalâi'l-müteverri'în şeyhü'l-islâm ve müftiyü'l-enâm olan Mehmed Şerif edâma'llahü te'âlâ fezâilühü işâret etmeleriyle çavuş

Orijinal Sayfa: A21

mübâşeretiyle işaretleri mücebince olunmak bâbında fermân-ı 'alışanım sâdır olmuşdur buyurdum ki divân-ı humâyûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Çavuş zîde kadrühü hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere amel dahi sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâileyh mübâşeretiyle mezbûr Es-seyyid Mustafa'yı ahz ve li-ecli'l-mürâfa'a dersa'âdetime irsâl eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle 'âmil olasın şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfime i'timâd kılasın tahrîren fî evâhir-i Cemâziye'l-evvel sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: A21/1

Kasab Oğlu hakkında vürûd iden emr-i 'alîdir

Vürûdu fî 19 Ca[Cemâziye'l-ahir] sene [1]193

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Bursa kâdısı zîdet fezâilühü ve kıdvetü's-sikâtü'l-müstahfızın Limni Kal'ası dizdârı () zîde hıfzuhü tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki Bursa kazâsı ahâlisi südde-i sa'âdetime 'arz-ı hal idüb kazâ-i mezbûr sakinlerinden zümre-i eşirrâdan Kasab Oğlu Mustafa nam kimesne öteden berü kendi halinde olmayub müfsid ve mürtekib ve hilekâr ve gaddar ve daima 'ibâdullaha isâl-i hasâret 'âdet-i müstemirresi olduğundan ahâli-yi fukarâya envâ'-ı zulm ve ta'addiye cesâret ve emn ü rahatları külliyyen meslûb ve bundan akdem kendü halinde olmak üzere bi'd-defa'ât tenbih olundukda bir dürlü mütenebbih olmayub şer ve mazarratı evvelkiden ziyâde olub ahvâl-i fukarâ diğergûn ve perâkende ve perîşan olmalarına bâ'is ve bâdi olduğun ve husus-ı mezbûr ber-minvâl-i muharrer olduğunı

müş'ir sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin tarafından dahi i'lâm-ı şer'î virüldüğün bildürüb sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş mübâşeretiyle müfsid-i mezburi ahz ve Limni Kal'asına kal'abend olunmak bâbında hükm-i humâyûnum ricâ eyledikleri ecilden mezbûrun keyfiyyet-i mefsedeti i'lâmdan nümâyân olmağla çavuş mübâşeretiyle ahz ve Limni Kal'asına kal'abend olunmak bâbında fermân-ı 'alişânım sâdır olmuştur buyurdum ki divân-ı humâyûnum çavuşlarından mübâşir ta'yîn olunan kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Hasan Çavuş zîde kadrühü hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan fermân-ı celîlü'l-kadrim mücebince 'amel dahi sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin ma'rifetin ve ta'yîn olunan çavuş-ı mûmâileyh ma'rifetiyle mezbûr Kasab Oğlu Mustafa'yı ahz ve kal'a-i mezbûreye irsâl ve sen ki dizdâr-ı merkûmsun vusûlünde mezbûru kal'a-i merkûmede muhkem habs ve kal'abend eyleyüb ber-takrîb firârından ve bilâ emr-i şerîf itlâkından be-gâyet hazer ve mücânebet ve vusûlünü dersa'âdetime 'arz ve i'lâm eyleyüb mazmûn-ı emr-i şerîfimle âmil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi evâsıt-ı Cemâziye'l-ahir sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: A21/2

Hala Vidin valisi Yeğen Ali Paşa Balıkesri nizâmına me'mûr olub Balıkesri sükkânından İlyaszâde İbrahim Beg ve karındaşı Cafer Beg ve 'a'vâneleri ve Bigadic Voyvodası Çavuş Oğlu 'a'vânesi buldukları mahalde ahz ve cezâları tertîb olunmak bâbında vezîr-i müşârunileyhe hitâben emr-i 'alî ısdâr olduğuna binâen Burusa kâdısı ve a'yânı ve iş erlerine hitâben buyuruldu irsâl ve cümle müvâcehesinde feth ve kırâ'at bu kazâda ve etraf civarda oldukları meşhûd ve mesmû'muz değildir deyu i'lâm olduğu işbu mahalle şerh olundu fi 21 Ca[Cemâziye'l-evvel] sene [1]193

Belge: A21/3

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühü ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-keâm Hüdavendigâr sancağında vâki' sair

kazâların kuzât ve nüvvâbı zîde fazlühüm tevki‘-i refi‘-i humâyûn vâsıl olıcak ma‘lûm ola ki Bender muhâfızı düstûr-ı mükerrrem müşir-i mufahham nizâmü'l-alem vezîrim Mehmed Paşa edâma'llahü te‘âlâ iclâlehünün ilhâken ‘uhdesinde olan salifü'z-zikr Hüdavendigâr sancağında mütesellim olan Derviş Paşazâde Abdülgaffar Beg hulûl-i ecel-i mev‘ûduyla fevt olub umûr-ı mütesellimliğe idareten müteveffâ-yı mezbûrun karındaşı kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Mîr Ali zîde kadrühü vücûh-ı şettâ ile ehâkk ve elyak olduğu bu defa sen ki Burusa kâdısı mûmâileyhsin vârid olan i‘lâmından ve hala mahrûse-i Burusa'da mu‘ayyen a‘yân olan kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân Cizzedârzâde Hüseyin zîde mecdühünün tahrîrâtından müstebân olduğuna binâen müteveffâ-yı mezbûrun yerine mîr-i mûmâileyh mütesellim nasb olunmak bâbında emr-i ‘alişânım sudûrunu hassa silahşörlerinden müşârunileyhin kapu kethüdası El-hâc Ali zîde mecdühûya ‘arz-ı hal istid‘â etmekle ber-vech-i meşrûh üzere mütesellim nasb olunması fermânım olmağın imdî sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhimsiz mütesellimlik-i mezburu mîr-i mûmâileyhe zabt ve cânib-i müşârunileyhe râci‘ olan tayyârât ve ‘aidatı ahz u kabz itdirüb mütesellimlik umûruna âharı dahl u ta‘arruz itdirilmemek bâbında fermân-ı ‘alişânım sâdir olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ‘ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at-makrûnuyla ‘amil olub hilâfından mütevakkî ve mübâderet eylesiz şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız tahrîren evâhir-i şehri Cemâziye'l-ahiri sene selâse ve tis‘în ve mi‘e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Orijinal Sayfa: B21

Belge: B21/1

Hala esirciler kethüdası Es-seyyid Mustafa Ağa'nın neufsine ve hîn-i mutâbelede meclis-i şer‘e ihzârına Ali Paşa mahallesinden Molla Hüseyin bin İbrahim kefil olduğu işbu mahellekayd şod fi 28 Cemâziye'l-ahir [1193]

Belge: B21/3

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki nezâret-i sadra' zamîde asûde evkâfdan mahrûse-i Burusada kâin merhûm ve mağfûrun lehgazi Hüdâvendigar tâbe serâhü vakfının bâberât-ı 'alîşân katib-i evveli olan Hüseyin zîde kadrühü südde-i sa'âdetime 'arz-ı hâl idüb kâide-i evkâf üzere vakf-ı şerîfin bi'l-cümle iktizâ iden umûr-ı lâzimesini ketb ve tahrîr murâd eyledikde vakf-ı mezkûrun müteveli ve kâimmakâmı olanlar hidmet-i kitâbet-i lâzimesini kendüye ve tarafından dikili olan Osman nâm kimesneye umûr-ı vâkıfdan olub bi'l-cümle muktezi olan tahrîrâtları ve vâki' olan mahlûlât temessükâtını ferâğ ve intikâl ve kuyudât vesair tahrîrât-ı müte'allika zuhûrâtları ve defter-i vakf-ı şerîfi mezbûrandan ketm ü ihfâ eyleyüb hilâf-ı şürût kendü re'yleriyle tanzîm ve kâtib-i vakfa aid ve râci' olân bi'l-cümle irâd ve hâsılât-ı ma'îşet ve rüsûmatları ekl ü bel' eylediklerinden mâ'adâ sair murtezika-i vakfin dahi medâr-ı ma'âşlarını ketm etmek irâdesiyle iktizâ iden tahrîrâtı ecânibden kimesnelere tahrîr itdirüb ve bi'l-cümle umûr-ı vakfı müteveli-i vakıf ve kâimmakâm-ı mezbûranın kendülere tahsîs eyledikleri şürût ve kâide-i nizâm-ı evkâfin hilâfı olduğun inhâ ve bu misüllü nezâretlerde olan selâtin-i 'izâm ve vüzerâ-yı kirâm vesairede vâki' musakkafât temessükü ve cihât 'arız ve irâd ve masraf defterleri vesair vakfa müte'allika olan umûr-ı külli ve cüz'î kâtib-i vakf olanların kalemleriyle tahrîr ve zabt olunub senesi tamamında kâtib-i vakfin kalemiyle muhâsebesi tahrîr ve rü'yet olunmak ve ber-mu'tâd-ı kadîm musakkafât ve mu'accelâtdan ve hasıl olan rüsûmat akçesinin nısfını müteveli-i vakf alub ve bâkisinin dahi nısfını câbi ve nısf-ı âharını dahi kâtib-i vakf ahz u kabz idüb kemâl-i sadakat ve istikâmet üzere hidmet eyleyüb vakfin umûruna ecânibden kimesne vaz'-ı kalem eylememek ve âharın kalemiyle olan defterlere min ba'd i'tibâr olunmayub işbu şürût ve kuyûd düstûr'l-'amel tutulduğu Anadolu muhâsebesi defterlerinden ihrâc olmağın ba'de'l-yevm zikr olunan şürût ve kuyûd müceblerince bi'l-cümle umûr-ı vakf-ı şerîfi tarafından vekili olan mezbûr Osman'ın ketb ve tahrîrine müteveli-i vakf ve kâimmakâm-ı mezbûr vesair kimesnelere vechen mine'l-vücûh bi-vech-i şer'î müdahale ve mu'âraza itmek üzere kâtib-i evvel-i vakf-ı mezbûr Hüseyin ber-vech-i muharrer yedine emr-i celîlü's-şân 'inâyet olunmasın istid'â eylediğın evkâf müfettişi olan kıdvetü'l-ulemâi'l-muhakkikin mevlânâ Hamdullah zîde ilmühû i'lâm etmeğın

i'lâmı mücebince 'amel olunmak emrim olmuştur buyurdum ki () vusûl buldukda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel dahi müfettiş-i mûmâileyhin i'lâmı mücebince 'amel ve hareket eyleyüb hilâfindan mübâ'adet eyleyesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fî evâsıt-ı şehir-i Cemâziye'l-ahir li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Belge: B21/4

Akzâ kuzâtî'l-müslimîn evlâ vülâtî'l-muvahhidîn () mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve kıdvatü'l-emâcid ve'l a'yân bu def'a taraf-ı devlet-i 'aliyyemde hınta mübâya'asına me'mûr dergah-ı mu'allâm kapucu başlarından iftihârü'l emâcid ve'l-ekârim sâbıkan Haleb mütesellimi Hasan dâme mecdühû ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân kethüda eri ve yeniçeri serdârı ve a'yân-ı vilâyet ve iş erleri zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki âsitâne-i sa'âdet-âşiyânemde mukîm 'ibâdullahın medâr-ı akvât-ı yevmiyeleri için sevâhil-i bahr-ı sefid iskelelerinden Anadolu cânibine semt olan Çandarlı ve Kemer ve Bandırma ve Labseki ve Mudanya iskelelerine nakl olunmak üzere civarlarında vâki' kazâlar ile Saruhan ve Karesi ve Kocaili sancaklarında beher İstanbul kilesi altmışar akçeden icâb iden bahâları mübâşiri yedinden an-nakdin ashâbına virilmek şartıyla geçen sene yüz kırk sekiz bin yedi yüz altmış iki İstanbuli keyl-i hınta mübâya'ası tertîb olunmuş olub ancak el-hâletü-hazihi işbu doksan üç senesine mahsûben Rumili cânibinde vâki' Selanik ve Yenişehir ve havâlisi kazâlarından bi-hikmetillahi te'âla killet-i emtâr sebebiyle zehâyirin gâyet nedretine binâen tahsilâtı hususu hakkında te'hire düçâr ile maazallah u te'âlâ tersâne-i 'âmirem anbarları mürettebâtına hâlel târi olmamak için havâli-i mezkûrdan işbu sene-i mübârekeye mahsûben dahi sâbıkı mücebince ol-mikdâr hınta mübâya'asına irâde-i 'aliyyem ta'alluk eylemekle sen ki mübâşir-i mûmâileyhsin fî's-sâbıkıhî üzere beher İstanbul kilesi altmış akçeden icâb iden bahâsı Mudanya iskelesine hîn-i nakl ve teslimde yedinde olan mîri akçeden an-nakdin ashâbına virilmek şartıyla Bursa kazâsından yalnız iki bin beş yüz İstanbuli keyl hınta mübâya'ası tertîb ve fermânım olmağın hassaten işbu emr-i 'alişânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur vusûlünde mevkûfâtın muhrec memhûr ve mûmzi suret-i defter

nâtik olduğu üzere ol-mikdâr hintayı ma‘rifet-i şer‘ ve cümle a‘yân ve zâbitân ve ahâli ma‘rifetleriyle mu‘âf ve gayr-ı muaf ve havass ve evkâf bi'l-cümle dahil olmak şartıyla gerek hinta ve anbâr ashâbı ve gerek sair zahireyi o semtlerden bir gün akdem ve bir sa‘at mukaddem mubâyâ‘a ve tahsil ve iskele-i merkûme nakl ve teslîme mezîd-i i‘tinâ ve dikkat eylesin ve sen ki mevlânâ-yı mûmâileyh vesâirlerisiz bu husûs devlet-i ‘aliyyemin umûr-ı mu‘tenâsından olub ‘ibâdullahın def‘-i zarûretleri için ihtiyâr olunan hâlâtdan olmağla mâzallâhû te‘âlâ işbu lâzımü'l-ihtimâmın temşiyet ve tanzîminde mugâyir-i rızâ-yı ‘aliyyem hareket üzere olanların te‘dîb [ve] gûş-mâlleri muhakkak olub cümleye ifâde ve tefhîm birle hemân ol-mikdâr hintayı evvel be evvel mübâyâ‘a ve tahsîl ve iskele-i mezbûra nakl ve mevcûd etdirilmesine sizler dahi ale'l-ittifâk mezîd-i sa‘y u dikkat ve mugâyir-i emr-i âlîşânım vaz‘ u hareketden ziyâde hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı âlîşânım sâdir olmuştur hükm-i şerîfimle vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yafte-i sudûr eden işbu emr-i şerîf-i vâcibü'l-ittibâ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı münîfi üzere âmil olub hilâfından ihtirâs eylesiniz şöyle bilesiz alâmet-i şerîfe i‘timâd kılâsız tahrîrân yevmi'l-işrîn min şehri Cemâziye'l-âhire sene selâse ve tis‘în ve mi’e ve elf

Orijinal Sayfa: A22

Belge: A22/1

Bin yüz doksan iki senesi Cemâziye'l-ahiresinin on yedinci gününden bin yüz doksan üç senesi Recebü'l-müreccebinin onuncu gününe gelince bâ-fermân-ı ‘ali mahrûsa-i Burusa'ya mürûr ve ‘ubûr iden ulâklara virilen menzil bargirleri ve kulaguzları ücretleri ve evâmir-i ‘aliyye ile gelen ağalara vesâir masârif-ı belde için şehir kethüdâsı Süleyman Çelebi'nin taraf-ı şer‘den yedine i‘tâ olunan mühürlü tezkireler mücebince bi'l-cümle masrûfâtî-i mevâil-i ‘âzâm ve müderrisîn-i kirâm ve kethüdâyân-ı esnâf vesair has ve ‘âmm ma‘rifetleriyle hesap olunan müfredat defteridir ki ber-vech-i atî zikr olunur fi'l-yevmü'l-‘âşer Recebü'l-ferd sene selâse ve tis‘în ve mi’e ve elf

<p>Bâ-fermân-ı ‘ali mahrûsa-i Burusa'ya mürûr ve ‘ubûr iden ulaklara taraf-ı şer‘den virilen mühürlü tezkire mücebince menzil bargirleri ve kulaguzları ücretleri guruş 679,5</p> <p>Yalnız altı yüz yetmiş dokuz buçuk guruşdur</p>	<p>Esnâ-i şitâda muhâfaza-i sügûr için yüz yigirmişer asker ile mahrûsa-i mezbûrdan küşâdları fermân buyurulan iki kıt‘a serdengeçdi bayrakları mübâşiri sâbıkâ kul kethüdâsı sa‘âdetlü Mustafa Ağa'ya taraf-ı vilâyetden virilen mebâliğ ve müddet-i ikâmetlerinde olan masârif guruş 10695</p> <p>Yalnız on bin altı yüz doksan beş guruşdur</p>
<p>Ve yine işbu sene- mübâreke evvel baharında İsmail kasabası cânibinde mevcûd bulunmak üzere tertîb buyurulan asâkirden mahrûsa-i mezbûrdan bâ-fermân-ı ‘ali matlûb buyurulan iki kıt‘a ahar serdengeçdi bayrakları küşâdlarına me‘mûr Turnacıbaşı Ağalara hizmet guruş 1885</p> <p>Yalnız bin sekiz yüz seksen beş guruş</p>	<p>Ser-turna-i Kabasakal teşriflerinde olan masârif ve İstanbul'a giden ademe virilen yüz yetmiş dokuz buçuk guruş ile cem‘an guruş 552,5</p> <p>Yalnız beş yüz elli iki buçuk guruşdur</p>
<p>Mekkârî bargirleri için harc-ı mahkeme ve iştirâ için gelen Zâim Ağa'nın hizmeti ve masrûfu guruş 629,5</p> <p>Yalnız altı yüz yigirmi dokuz buçuk guruşdur</p>	<p>Mekkârî bargirleri afv olunmağla istirdâd ve iktizâ iden zarar guruş 540</p> <p>Yalnız beş yüz kırk guruşdur</p>

<p>Kütahya müteselliminin mürûrunda olan masarîf guruş 283,5</p> <p>Yalnız iki yüz seksen üç buçuk guruşdur</p>	<p>Hınta mubâya‘ası mirisi ba‘de’l-ihrac guruş 2337</p> <p>Yalnız iki bin üç yüz otuz yedi guruşdur</p>
<p>Tebşîr-i velâdet-i humâyûn için gelen ağanın hizmeti ve atılan top masrûfu guruş 76 rub‘ 1</p> <p>Yalnız yetmiş altı guruş bir rub‘dur</p>	<p>Hâcegân divân-ı humâyûndan ‘adâlet emri getüren efendi masârîfı guruş 175</p> <p>Yalnız yüz tetmiş beş guruşdur</p>
<p>Doksan iki senesine mahsûben Burusa kazasının livâ-i Hüdavendigâr mutasarrıfları vüzerâ-i ‘izâm hazerâtının imdâd-ı hazariyye ve seferiyye taksitleri guruş 671</p> <p>Yalnız altı yüz yetmiş bir guruşdur</p>	<p>Akçe murâbahâsı beş guruş namıyla murâbahâ tamamen guruş 1678 arpa fâizinden hasıl seksen yedi guruş ihrâc-ı bâki guruş 1591</p> <p>Yalnız bin beş yüz doksan bir guruşdur</p>

Orijinal Sayfa: B22

<p>Hilâl-i receb-i şerîfi rü‘yet için giden kâtib</p>	<p>(...?)emîri menfâya irsâl iden ademe hizmet guruş 39</p>	<p>Devletlü Çerkes Paşa hazretlerinin mühürdârına hizmet ve</p>
---	---	---

<p>efendiler ile muhzirâna bargir ücreti guruş 4</p> <p>Yalnız dört guruşdur</p>	<p>Yalnız otuz dokuz guruşdur</p>	<p>beş günlük yem ve saman ve masârif-1 saire guruş 148 pâre 14</p> <p>Yalnız yüz kırk sekiz guruş on dört pâredir</p>
<p>Hilâl şa'bân-1 şerîfi rü'yet için muhziira ve çukadâra iki re's bargir ücreti guruş 2</p> <p>Yalnız iki guruşdur</p>	<p>Geçen sene salyâne vaktinde defterde yüz elli guruş sehv olmağla bu sene deftere idhâl olunan guruş 151</p> <p>Yalnız yüz elli bir guruşdur</p>	<p>Hilâl-i Ramazân-1 şerîfi rü'yet için gelen ve Çonkara(?) karyelerine giden kâtiblere ve muhziirlara bargir ücreti guruş 2</p> <p>Yalnız iki guruşdur</p>
<p>Ramazân-1 şerîfi 'ilânı için atılan top masârîfi guruş 9 pâre 15</p> <p>Yalnız dokuz guruş on beş pâredir</p>	<p>'İyd-i fitrda vakt-i salavât-1 'ıydda atılan top masârîfi guruş 15 Rub' 1</p> <p>Yalnız on beş guruş bir rub'dur</p>	<p>Cami'-i kebir muvakkatine hasbe'l-mu'tâd virilen guruş 5,5</p> <p>Yalnız beş buçuk guruşdur</p>
<p>Çerkes Paşa hazeretlerinin zahîrecisi (...?) a'yân-1 eşrâfa tezkire götüren ademlere hizmet guruş 4</p> <p>Yalnız dört guruşdur</p>	<p>İnegöl'e Derviş Beg'e tezkire götüren ademlere hizmet guruş 2</p> <p>Yalnız iki guruşdur</p>	<p>Def'a mûmâileyhe tezkire götüren ademe hizmet guruş 2</p> <p>Yalnız iki guruşdur</p>

Bursa kadısı efendimizin teşriflerinde atılan top masârifi guruş 9 pâre 25 Yalnız dokuz guruş yigirmi beş pâredir	Hinta mubâya'ası için isti'câl emri götüreren tatar hizmet guruş 10 Yalnız on guruşdur	Derviş Beg tarafından emr-i 'alişân ile gelen çukadâra hizmet guruş 5,5 Yalnız beş buçuk guruşdur
'Iyd-ı adhâda atılan top masrûfu guruş 15 Rub' 1 Yalnız on beş guruş bir rub'dur	Mekkârî develeri için emir götüreren tatar ağasına hizmet guruş 10 Yalnız on guruşdur	Asker için isti'câl emri götüreren tatar ağasına hizmet guruş 10 Yalnız on guruşdur
'Adalet emriyle gelân Kütahya mütesellimi çukadarına hizmet guruş 5 Yalnız beş guruşdur	Bayrak götüreren çavuş ağalara masraf guruş 75,5 Yalnız yetmiş beş buçuk guruşdur	Nakisü'l-vezn altun için emir götüreren çukadâra hizmet guruş 35 Yalnız otuz beş guruşdur
İştirânın afvını hâvî emir götüreren tatar hizmet guruş 40 Yalnız kırk guruş	Hatt-ı humâyûn ile gelen sadra'zam çûkadârına hizmet guruş 80 Yalnız seksenguruşdur	Umûr-ı belde için asitâneye giden ademe hizmet guruş 60 Yalnız altmış guruşdur
Kasab Oğlunu menfâya irsâl iden çavuş ağaya hizmet guruş 80	Ali Paşa hazretlerinin buyurulduları ile gelen	Mekkârî develerinin zararı guruş 90

Yalnız seksen guruşdur	çûkadârına hizmet guruş 30 Yalnız otuz guruşdur	Yalnız doksan guruşdur
------------------------	---	------------------------

Orijinal Sayfa: A23

Sadr-ı esbak devletlü dârendevidi Mehmed Paşa hazretlerinin teşriflerine menzil bargirleri ücretleri ve şa'ir ve zehâyir ve hamaliyye 89 pâre 10 Yalnız seksen dokuz guruş on Pâredir	Kevakibzâdenin menzil kirası guruş 40 Yalnız kırk guruşdur	Şehir kethüdâsı ücreti guruş 150 Yalnız yüz elli guruşdur	
Tahsildâriyye guruş 50 Yalnız elli guruşdur	Tahsîl kâtibine ücret guruş 30 Yalnız otuz guruşdur	Veliyyü'n-ni'am Bursa kâdısı efendimiz hazretlerine harc-ı defter guruş 200 Yalnız iki yüz guruşdur	

Nâib Efendi hazretlerine guruş 40 Yalnız kırk guruşdur	Kethüdâ efendiye guruş 20 Yalnız yigirmi guruşdur	Hazinedâra guruş 5 Yalnız 5 guruşdur	
Baş Çukadara guruş 5 Yalnız beş guruşdur	(...?)başıya guruş 3 Yalnız üç guruşdur	Duhaniye guruş 3 Yalnız üç guruşdur	Kilâriyeguruş 3 Yalnız üç guruşdur
Kahveciye guruş 3 Yalnız üç guruşdur	Sair çukadarlara guruş 10 Yalnız on guruşdur	Başkâtibe guruş 20 Yalnız yigirmi guruşdur	İkinci kâtibe guruş 5 Yalnız beş guruşdur
Sair kâtiblere guruş 5 Yalnız beş guruşdur	Muhzırbaşıya guruş 20 Yalnız elli guruşdur	Tahtabaşıya guruş 5 Yalnız beş guruşdur	Muhzırâna guruş 5 Yalnız beş guruşdur
Perdeciye guruş 2 Yalnız iki guruşdur	Kapucuya guruş 1 Yalnız bir guruşdur	Defter kaydiyyesi guruş 5 Yalnız beş guruşdur	

Cem'ân yekûn guruş 20077 pâre 39

Yalnız yigirmi bin yetmiş yedi guruş otuz dokuz pâredir

Belge: A23/1

Bâlâda tahrîr olunduğu üzere ber-mûceb-i müfredât Süleyman Çelebi'nin bi'l-cümle masrûfu yigirmi bin yetmiş yedi guruş otuz dokuz pâreye bâliğ olub hasbe'l-âde zikr olunan iki taksit ile meblağ-ı bâkinin humsu olan cem'ân dört bin beş yüz elli iki guruş on altı pâre ba'de'l-ihrac ehl-i kurâya tahmîl olunub bâki kalan on beş bin beş yüz yigirmi beş guruş yigirmi üç pare ehl-i örfe isabet etmeğın ahâli-i kurâ ve esnâfa 'ala vechi't-ta'dîl tevzi' ve taksîm olunan defterdir ki ber-vech-i [âtî] zikr olunur

Taife-i habbazân guruş 723 Yalnız yedi yüz ve yigirmi üç guruşdur	Taife-i kasabân guruş 778 Yalnız yedi yüz yetmiş sekiz guruşdur	Taife-i bakkalan guruş 1059 Yalnız bin elli dokuz guruşdur
Taife-i kazzâzân guruş 343 Yalnız üç yüz kırk üç guruşdur	Taife-i bezzâzân guruş 752 Yalnız yedi yüz elli iki guruşdur	Taife-i haffafân guruş 837 Yalnız sekiz yüz otuz yedi guruşdur

Orijinal Sayfa: B23

Taife-i muy-tâbân guruş 340	Taife-i başçıyân guruş 1346	Taife-i arpacıyân guruş 231
-----------------------------	-----------------------------	-----------------------------

Yalnız üç yüz kırk guruşdur	Yalnız bin üç yüz kırk altı guruşdur	Yalnız iki yüz otuz bir guruşdur
Taife-i hallacân guruş 205 Yalnız iki yüz beş guruşdur	Taife-i seyyafân guruş 985 Yalnız dokuz yüz seksen beş guruşdur	Taife-i sarracân guruş 384 Yalnız üç yüz seksen dört guruşdur
Taife-i yaycıyân guruş 1069 Yalnız bin altmış dokuz guruşdur	Taife-i na'ibandân guruş 656 Yalnız altı yüz elli altı guruşdur	Taife-i yasdıkcıyân guruş 113 Yalnız yüz on üç guruşdur
Taife-i hayyatân guruş 545 Yalnız beş yüz kırk beş guruşdur	Taife-i dibacıyân guruş 62 Yalnız altmış iki guruşdur	Taife-i na'lçacıyân guruş 625 Yalnız altı yüz yigirmi beş guruşdur
Taife-i eskiciyân guruş 512 Yalnız beş yüz on iki guruşdur	Taife-i semerciyân guruş 177 Yalnız yüz yetmiş yedi guruşdur	Taife-i berberân guruş 467 Yalnız dört yüz altmış yedi guruşdur
Taife-i mumcuyân guruş 182 Yalnız yüz seksen iki guruşdur	Taife-i attarân guruş 622 Yalnız altı yüz yigirmi iki guruşdur	Taife-i inceciyân ve desteciyan guruş 1256 Yalnız bin iki yüz elli altı guruşdur

Taife-i çukacıyân guruş 1256 Yalnız bin iki yüz elli altı guruşdur		
Cem'an yekün guruş 15525 pâre 23 Yalnız on beş bin bin beş yüz yigirmi beş guruş yigirmi üç pâredir		
Bundan aşağı kurâdır ki ber-vechi âfî zikr olunur	Karye-i Cami'li Kızık guruş 200 Yalnız iki yüz guruşdur	
Karye-i Değirmenli Kızık guruş 69,5 Yalnız altmış dokuz buçuk guruşdur	Karye-i Fidyeye Kızık guruş 80,5 Yalnız seksen buçuk guruşdur	Karye-i Hamamlı Kızık guruş 107,5 Yalnız yüz yedi buçuk guruşdur
Karye-i Dikencik guruş 61 Yalnız altmış bir guruşdur	Karye-i Dere Kızık guruş 73,5 Yalnız yetmiş üç buçuk guruşdur	Karye-i Gözdede guruş 138 Yalnız yüz otuz sekiz guruşdur
Karye-i Kozlu Viran guruş 51	Karye-i Baba Sultan guruş 75,5	Karye-i Aksu guruş 30,5

Yalnız elli bir guruşdur	Yalnız yetmiş beş buçuk guruşdur	Yalnız otuz buçuk guruşdur
--------------------------	----------------------------------	----------------------------

Orijinal Sayfa: A24

Karye-i Dudaklı guruş 30,5 Yalnız otuz buçuk guruşdur	Karye-i Berrak Fakih guruş 122 Yalnız yüz yigirmi iki guruşdur	Karye-i Anarlıdere guruş 61 Yalnız altmış bir guruşdur
Karye-i Kayacık guruş 89 Yalnız seksen dokuz guruşdur	Karye-i Ağlaşanguruş 23 Yalnız yigirmi üç guruşdur	Karye-i Çataltepe guruş 80,5 Yalnız seksen buçuk guruşdur
Karye-i Kestel guruş 44,5 Yalnız kırk dört buçuk guruşdur	Karye-i İsa Beg guruş 93 Yalnız doksan üç guruşdur	Karye-i Vakf-ı Sığırlık guruş 32 Yalnız otuz iki guruşdur
Karye-i Kebir Susıgırlık guruş 118 Yalnız yüz on sekiz guruşdur	Karye-i Ada guruş 58,5 Yalnız elli sekiz buçuk guruşdur	Karye-i Ahi guruş 25 Yalnız yigirmi beş guruşdur
Karye-i Hasan guruş 61,5	Karye-i İğdir guruş 135	Karye-i Kara Hızır guruş 47

Yalnız altmış bir buçuk guruşdur	Yalnız yüz otuz beş guruşdur	Yalnız kırk yedi guruşdur
Karye-i Samanlı guruş 34 Yalnız otuz dört guruşdur	Karye-i Kazıklı guruş 79 Yalnız yetmiş dokuz guruşdur	Karye-i Canbazlar guruş 23, 5 Yalnız yigirmi üç buçuk guruşdur
Karye-i Şeyh guruş 162 Yalnız yüz altmış iki guruşdur	Karye-i Avdancık guruş 149,5 Yalnız yüz kırk dokuz buçuk guruşdur	Karye-i Dobruca guruş 51,5 Yalnız elli bir buçuk guruşdur
Karye-i Sirmaguruş 39,5 Yalnız otuz dokuz buçuk guruşdur	Karye-i Selçuk Gazi guruş 85 Yalnız seksen beş guruşdur	Karye-i Karabalçık guruş 73 Yalnız yetmiş üç guruşdur
Karye-i Akça guruş 82 Yalnız seksen iki guruşdur	Karye-i Dürdane guruş 132,5 Yalnız yüz otuz iki buçuk guruşdur	Karye-i Kelesan guruş 155,5 Yalnız yüz elli beş buçuk guruşdur
Karye-i Tepecik guruş 114,5	Karye-i Balıklı	Karye-i Aksungur

Yalnız yüz on dört buçuk guruşdur	guruş 27 Yalnız yigirmi yedi guruşdur	guruş 30 Yalnız otuz guruşdur
-----------------------------------	---------------------------------------	----------------------------------

Orijinal Sayfa: B24

Karye-i Ahmed Beg guruş 30 Yalnız otuz guruşdur	Karye-i Mashara Hasan guruş 100,5 Yalnız yüz buçuk guruşdur	Karye-i İzvat guruş 119,5 Yalnız yüz on dokuz buçuk guruşdur
Karye-i İnkaya ve Çongara guruş 96,5 Yalnız doksan altı buçuk guruşdur	Karye-i Soğanlı guruş 30 Yalnız otuz guruşdur	Karye-i Balatî Yunus guruş 133 Yalnız yüz otuz üç guruşdur
Karye-i Karaman guruş 33 Yalnız otuz üç guruşdur	Karye-i Hamidler guruş 41 Yalnız kırk bir guruşdur	Karye-i Alışar guruş 91 Yalnız doksan bir guruşdur
Karye-i (...?) guruş 312 pare 36 Yalnız üç yüz on iki guruşdur Otuz altı paredir	Karye-i Göynüklü guruş 22 Yalnız yigirmi iki guruşdur	Karye-i Çağrısan guruş 26,5 Yalnız yigirmi altı buçuk guruşdur

Karye-i Yenice guruş 58,5 Yalnız elli sekiz buçuk guruşdur	Karye-i Soğanlı Çavuş guruş 74 Yalnız yetmiş dört guruşdur	Karye-i Çeltik guruş 27 Yalnız yigirmi yedi guruşdur
Karye-i Gölcük guruş 109 Yalnız yüz dokuz guruşdur	Karye-i Emrud guruş 62,5 Yalnız altmış iki buçuk guruşdu	Yalnız Bademli guruş 39,5 Yalnız otuz dokuz buçuk guruşdur
<p>Yekûn guruş ehl-i kurâya 4552 Pare16</p> <p>Yalnız dört bin beş yüz elli iki guruş on altı paredir</p> <p>Ehl-i sarf ve kurâya cemi' cem'ân yekûn guruş 20077 Pare 39</p> <p>Yalnız yigirmi bin yetmiş yedi guruş otuz dokuz paredir</p>		

Belge: B24/1

İzzetlü sa'âdetlü meveddetlü karındaşım hazretlerinin nâdî-i izzet-mevfûrlarına i'zâz ve ilzâmı hâvî dürer-i da'avât-ı sâfiyât-ı muhabbet-füzûn ve gurer-i teslimât-ı vâfiyât-ı meveddet-nümûn ithâf ve ihdâ ve merâsim-i pürşeş-i hâtır-ı âtırları mer'î ve mü'eddi kılındığı siyâkından ümâyende-i muhlisânemizdir ki benim izzetlü sa'âdetlü meveddetlü karındaşım ağa-yı âlî-kadr hazretleri bundan akdem Burusa'da vefât eden yörük ağası Mustafa Ağa'nın cânib-i mîrîye düyûnu kâbili emvâl ve eşyâsını zabt ve tahrîrin ebâ-fermân-ı âlî (...?) ve memhûr ve mümzî defteri eğer çi dersa'âdet'ime irsâl olunmuş ancak müteveffâ-yı merkûmun vereselerinin ref'-i ruk'a istirhâmlarına binâen ve cânib-i mîrî için zabt ve el-yevm yedinizde olan doksan bin sekiz yüz on sekiz guruşdan dört bin guruş ifrâz ve bu def'a me'mûr olan mübâşire teslimen bir an

akdem dersa'âdet'ime irsâl ve tesyîr husûsuna mezîd-i sa'y ve dikkat eylemeniz bâbında tarafınıza hitâben bir kıt'a emr-i âlişân ısdâr ve çukâdarlarımızdan Edirneli Hüseyin ile irsâl-i nâdî-i izzet-masîrleri kılındı inşâ'âllahu te'âlâ lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer sâdır olan emr-i âlî mücebince meblağ-ı mezbûr dört bin guruşu mübâşir-i mezbûra teslim ve bir an evvel dersa'âdet'ime avdet etdirilmek husûsuna mezîd-i sa'y ve ihtimâm-ı azîm eylemeniz me'mûl-i muhlisânemizdir bâkî hemîşe izz ve sa'âdet mezîd bâd

Orijinal Sayfa: A25

Belge: A25/1

Yörük ağası Mustafa Ağa'nın veresesine ihsân-ı humâyûn fermânı suretidir fî 13 Sa[Safer] sene [11]93

Akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denü'l-fazl ve'l-yakîn râfî'-i i'lâmü's-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Burusa kâdısı zîdet fezâilühû ve iftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim cami'ü'l-mehâmid ve'l-mekârimü'l-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'd-dâim der-gâh-ı mu'allâm kapucu başlarından hala ol-câhibde olan Seyyid Mehmed dâme mecdühû ve kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân bu def'a mübâşir ta'yîn olunan () tevki'-i refî'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki Burusa sâkinlerinden iken bundan akdem bilâ veled olmak üzere vefâtı ihbâr olunan yörük ağası Mustafa'nın düyûn-ı mîriyyesi mukâbili emvâl ve eşyası ve muhallefâtının cânib-i mîriden zabt ve tahrîr itdirilmesi bâbında sudûr iden emr-i 'alişânımla senki mübâşir-i mûmâileyhsin ol-tarafda lede'l-vürûd ve müteveffâ-yı merkûmun zuhûr iden dokuz bin sekiz yüz on sekiz sekiz guruş nükûdu ile eşya-yı saireyi zabt ve tahrîr ve memhûr ve mûmzi defteri tarafından dersa'âdetime irsâl olunmuş olub ancak el hâletü hâzihi müteveffâ-yı merkûmun zevce ve iki nefer zükûr ve inâs eytâmı taraflarından mübârek rikâb-ı hüsvâneme ref' ve takdîm olunan 'arz-ı hal ve bir kıt'a i'lâm-ı şer'inin hülâsa-i mefhûmunda murisleri olan müteveffâ-yı merkûmun ber-vech-i muharrer kâffe-i muhallefât ve nükûd ve zimemâtı ma'rifet ve mübâşeretinle cânib-i mîrî için zabt ve tahrîr ve temhîr olunmak takrîbiyle kendülerinin ism-i mâl ıtlâk olunur bir nesnelere olmayub şâyeste-i merhamet ve sezâvâr-ı âtifet olduklarından bahs ile cânib-i mîriye

dört bin guruş teslim eylemeleri şartıyla kâffe-i nükûd ve muhallefâtının kendülere redd u ihsân olunmasını tahrîr veistirhâm etmeleriyle mûcebince meblağ-ı mezbûr ba'de't-teslîm muhallefât-ı mezbûre kendülere tekmîlen ihsân-ı humâyûnum olduğu cihetden meblağ-ı mezbûr dört bin guruşun hazine-i 'âmireme teslim etdirilmesi irâde olundukda bu tarafda tedârik ve teslîmi 'adîmü'l-îmkân olduğu cihetden mahallinde müteveffâ-yı merkûmun nükûdundan ahz u istifâ olunmasını istid'â ve meblağ-ı mezbûrun bir sa'at mukaddem hazine-i 'âmireme teslîmi mühim ve muktezî olmağla imdî işbu emr-i şerîfimle irsâl olunan mübâşir-i merkûm ol-tarafâ vâsıl olduğu gibi müteveffâ-yı merkûmun cânib-i mîrî için zabt eyleyüb el-yevm yedinde ve zabt ve hıfzında olan meblağ-ı mezbûr dokuz bin sekiz yüz on sekiz guruşdan der-akab dört bin guruş ifrâz ve ma'rifet-i şer'le mübâşir-i merkûma teslim ve ferdâya ta'lik eylemeksizin yine ol gün meblağ-ı mezbûr dört bin guruş ile mübâşir-i merkûmu dersa'âdetime i'ade ve ircâ' ve irsâl ve tesyîre ihtimâm ve dikkat ve ba'dehû zabt ve tahrîr eylediğın kâffe-i emvâl ve eşyasını sen dahi tamamen ve kâmilen ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetle verese-i merkûmeye teslim ve yedlerinden sened-i mu'teber ve taraf-ı şer'den hüccet-i şer'iyye itdirüb ahz ve istishâb ve serî'ân dersa'âdetime 'avdet eylemen fermânım olmağın hassâten işbu emr-i âlişânımın ısdâr ve () ile irsâl olunmuşdur imdî bâlâda tahrîr ve fermânım olduğu üzere müteveffâ-yı merkûmun kâffe-i emvâl ve eşyası veresesinin hallerine merhameten ol-mukâbelede kendülere ihsân-ı humâyûnum olub ancak bu tarafda meblağ-ı mezbûrun tedârîki adîmü'l-îmkân ve yedinde olan meblağ-ı mezbûrun ahz ve istifâ olunmasını istid'â ve istid'âları üzere mübâşir-i merkûm ta'yîn ve tarafına irsâl olunmağla lede'l-vusûl ber-vech-i muharrer meblağ-ı mezbûr dört bin guruş meblağ-ı merkûmdan der-akab ifrâz ve ma'rifet-i şer'le mübâşir-i mezbûra teslim ve hemen ol gün meblağ-ı merkûm ile dersa'âdetime 'avdet itdirmeğe mezîd-i sa'y ve dikkat ve güh ve bir sa'at te'hir ve tevakkuf itdirmekden mübâ'adet ve ba'dehû müteveffâ-yı merkûmun zabt ve tahrîr eylediğın nükûd ve emvâl ve eşya ve kâffe-i muhallefâtını ma'rifet-i şer' ve cümle ma'rifetiyle yegân yegân ta'dâd eyleyerek verese-i merkûmeye ber-vech-i tekmîl-i teslim ve tesellümü ve makbûzları olduğunu müş'ir yedlerinden sened-i mu'teber ve cânib-i şerî'at-ı garradan hüccet ahz u hıfz eyledikten sonra ol-tarafda bir gün ve bir sa'ât beyhûde meks ve tevakkuf eylemeyüb der'alıyyeme 'avd u iyâba müsâra'at ve hilâfı vaz' ve hareketden ittikâ ve mübâ'adet eyleyesin ve sen ki mübâşir-i merkûmsun işbu

emr-i şerîfimle ol-tarafa vusûlünde meblağ-ı mezbûr dört bin guruşu kapucu başı-i mûmâileyhin yedinden ma'rifet-i şer'le ahz u kabz ve seri'ân dersa'âdetime getürüb hazine-i 'âmireme teslime müsâra'at ve tekâsül ve ihmâlden tehâşî ve mücânebet eylesin

Orijinal Sayfa: B25

ve sen ki mevlânâ-yı mûmâileyhsin sen dahi müceb-i emr-i şerîfimle 'amel ve hareket eylemen bâbında fermân-ı 'alişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan işbu emr-i şerîf-i celîlü-ş-şân-ı vâcibü'l-ittibâ' ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ'at-makrûnuyla 'âmil oub hilafıyla vaz' u hareketden be-gâyet ihtirâz ve ictinâb eylesiz şöyle bilesiz 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmüt-tâsi' Şabân sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniyye mahrûse

Belge: B25/1

Emîrül-ümerâi'l-kirâm kebîrül-küberâi'l-fihâm zül-kadr ve'l-ıhtirâm sahibül-ızzî ve'l-ıhtışâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a'lâ hala Hüdavendigâr sancağı mutasarrıfı Abdullah dâme ikbâlühû akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma'denül-fazl ve'l-yakîn râfi'-i i'lâmü-ş-şerîfe ve'd-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'în mevlânâ Bursa kâdısı zîdet fezâilühû tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki mîrmîrân-ı mûmâileyhsin bu def'â der-bâr-ı 'atıfet kararına vârid olan bir kıt'a hûsul ve mevlânâ-yı mûmâileyhin bir kıt'a i'lâmında hala Haleb valisi düstûr-ı mükerrem müşir-i mufahham nizâmü'l-a'alem vezîrim Abdi Paşa edâma'llahü te'âlâ iclâlehûnun kimesneye ta'addisi vuku' bulmayarak mahrûse-i Bursa'dan hîn-i mürûrunda Kütahya havâlisinde dâire-i vüzerâya intisâb bahânesiyle fukâra-yı ra'ıyyete isâl-i hasâriden kapusuz taifesinden Kara Osman nam şakî yigirmi beş nefer a'vânesiyle kurâya hurûc ve meccânen yem ve yiyecek mutâlebe ve beher karyeden otuzar ve kırkar guruş ahz eylediği vezîr-i müşârunileyhe inhâ ve taife-i merkûm haklarında şerefrîz-i sudûr olan emr-i 'alişânımın sureti sicilden ihrâc ve mazmûn-ı münîfi üzere

müşârûnileyh tarafından buyuruldu ve cânib-i şer‘den dahi demleri hedr olmak üzere mürâsele-i şer‘iyye irsâl olunmakdan nâşî hilâf-ı rıza harekete tasaddi iden merkûmlar ahz ve huzur-ı şer‘a ihzârları murâd kılındıkda ‘adem-i itâ‘at ve muhârebeye mübâderetleri hesabıyla altı neferi i‘dâm ve ahz olunan ma‘lûmü'l-esâmi on yedi neferin tertîb-i cezâları bâbında emr-i şerîfim vürûduna tevfikân Burusa kal‘asında kal‘abend olundukları tahrîr ve inhâ ve merkûmların dahi cezâları tertîb ve icrâ olunmalarını muhtevî emr-i münîf-i celâdet-redîfim sudûru istid‘â olunduğuna binâen sen ki mîrmîrân ve mevlânâ-yı mûmâileyhimâsız merkûmların mugayir-i şer‘-i şerîf ve hilâf-ı emr-i münîf hareket ile izâle ve i‘dâmları lazım geldiği suretde cezaları tertîb ve eğer i‘dâmları lazım gelmez ise habsde ibkâ ve keyfiyetleri der‘aliyyeme i‘lâm ve inhâ olunmak fermânım olmağın imdî merkûmlar muzırr-ı ibâd ve muharrik-i erbâb-ı fesâddan oldukları cihetden vârid olan tahrîrât ve i‘lâm-ı şer‘iyye müceblerince hilâf-ı şer‘-i şerîf ve mugayir emr-i münîfim harekâta tasaddi ile i‘lâm ve i‘dâm ve ezâları ‘inde’s-şer‘ lazım geldiği suretde ceza-yı sezâlarını tertîb ve icrâ ve eğer i‘dâm ve istisâlleri lazım gelmez ise merkûmunu habsde ibkâ ve keyfiyetlerini alâ-vechi’s-sihha der-ı bâr-ı atıfet-kararıma tahrîr ve inhâya müsâra‘at ve bu bahâne ile fezâhat-ı mezbûrede ‘alâkası olmayân ehl-i ‘ırz makûlesine itâle-i dest-i ta‘arruz olunmakdan ve vâkı‘ın hilâfını tahrîrden be-gâyet hazer ve mücânebet eylemeniz bâbında fermân-ı ‘alişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vâcibü'l-ittibâ‘ ve lâzımü'l-ımtisâlimin mazmûn-ı itâ‘at-makrûnuyla ‘âmil olasız şöyle bilesiz ‘alâmet-i şerîfe i‘timâd kılasız tahrîren fi evâil-i şehr-i Şevvâlü'l-mükerrem sene selâse ve tis‘în ve mi‘e ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Orijinal Sayfa: A26

Belge: A26/1

Emîrû'l-ümerâi'l-kirâm kebîrû'l-küberâi'l-fihâm zü'l-kadr ve'l-ıhtirâm sahibü'l-ızzi ve'l-ıhtişâm el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-a‘lâ Hüdavendigâr sancağı mutasarrıfı () Paşa dâme ikbâlühû ve akzâ kuzâti'l-müslimîn evlâ vülâti'l-muvahhidîn ma‘denü'l-fazl ve'l-yakîn râfi‘-i i‘lâmü’s-şerîfe ve’d-dîn vâris-i ulûmi'l-enbiyâ ve'l-mürselîn el-muhtass bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu‘în mevlânâ Burusa

kâdısı zîdet fezâilühû mefâhirü'l-kuzât ve'l-hükkâm me'adinü'l-fezâil ve'l-keâm livâ-i mezbûrda vâki' kazâların gerek kâdıları ve nâibleri zîde fazlühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki İstanbul ve tevâbi'i Ermeniyâni patriki Zafriye nam rahib divân-ı humâyûnuma memhûr 'arz-ı hal idüb hala patrikleri olduğu ârmeniyân re'âyâsından bazı şirret ve telbîs ve katolik töhmeti ile müttehim kimesneler kendü hallerinde (olmayub) 'ırlarıyla mukayyed olmayub ihtilâl-i re'âyâya ve nizâm-ı hallerine bâdî harekete ictisâr birle ta'addîden hali olmayub re'âyâ fukârasının perakende ve perişanlıklarına bâ'is olanlar te'dîb ve haklarından gelinmek üzere hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnum ile mu'anven berât-ı 'alışânım şürûtundan olup bermûceb-i şürût evâmîr-i şerîfem i'tâ olunmağla bu esnada Burusa ve tevâbi'inde sâkin sahîh Ermeniyân re'âyâsı derûnunda o ma'kûle müfsidler zuhûr ve kilisa ve manastır ve ruhban ve karabaş ve papas umûrlarına müdahale vesair re'âyâyı ifsâd ve nizâm-ı hallerinin ihtilâline bâis ve sahîh Ermeniyân re'âyâsı mukâvemete kudretleri olmayub muzdaribü'l-ahvâl evlâd u 'ıyâlleri havfından emn ü rahatları meslûb oldukların murahhasa ve ruhban ve papas ve ihtiyarları ayinleri üzere mahzarlarıyla patrik-i mesfûr tarafına tahrîr ve men' olunmasını istid'â eylediklerin bildürüb o makûle müfsidlerden ve katolik töhmeti ile müttehim müfsidler ve evladları fimâ-ba'd murahhasa ve ruhban ve papas ve kilisa ve manastırlarına ve mütevellî ve cemâ'at başı ve muhâsebelerine ve umûr beldeye ve re'âyânın umûruna karışmayub ihtilâl-i nizâm-ı hâllerine bâ'is ve bâdî olanlar her kim olur ise olsun buldukları mahallerde hâkim-i belde ma'rifetiyle ahz ve âsitâne-i 'aliyyemde küreğe vaz' olunmak üzere hakikat-ı hal suret-i sicilâtıyla der'aliyyeme 'arz ve i'lâm olunmak için emr-i şerîfim ricâ eylediği ecilden hazine-i 'âmirende mahfûz piskopos mukâta'ası defterlerine nazar olundukda İstanbul ve tevâbi'i Ermeniyân batrikliği mesfûr Zafriye rahibin üzerinde olup memâlik-i mahrûsemde vâki' kilisa ve manastırların derûnunda sâkin papas ve karabaşlarının teftîş ve hesâbları patrik-i mesfûr ve vekilleri ma'rifetiyle görülüb ve kadîmi Ermeniyândan mahsûs kilisa ve manastırları paşa ve mütesellim [ve] voyvoda ve kâdı arzları ve mürâseleleriyle sahîh Ermeni re'âyâsı yedlerinde âyîn-i âhar üzere olan katolik ta'bîr olunur müfsidlere virilmeyüb ve âyîn-i âhar üzere olan katolik töhmeti ile müttehim olan müfsidlerin cürmleri[i]çün sahîh Ermeni re'âyâsı rencîde olunmayub Ermeni patrikleri ma'rifet ve inhâlılarıyla haklarında lâzım gelen ayinleri üzere icrâ olunub ve o makûle müfsidlerin cerîmleri[i]çün olan düyûn kesîreleri için

şehir ve kasabât ve kurâlarda olan kilisa ve manastırlarının eşyasına ta'arruz olunmayub ve Ermeniyân tâifesinden bazıları kilisa ve manastırları yoğ iken mahalle-be-mahalle gezüb hilâf-ı âyîn sahîh Ermeni re'âyâların ifsâd iden müfsidler patrik-i mesfûr ma'rifetiyle ve fermân-ı şerîfimle ahz ve haklarında lazım gelen icrâ oluna deyu hatt-ı humâyûn-ı şevket-makrûnumla mu'anven patrik-i mesfûrun yedine virilen berât-ı 'alişânım şurûtundan olduğu derkenâr olundukda imdî 'arz-ı hali mücebince 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alişânım sâdır olmuşdur buyurdum ki hükm-i şerîfimle vardıkda bu bâbda sâdır olan emrim üzere 'amel idüb dahi siz ki mîrmirân ve mevlânâ-yı mûmâileyhimsiz livâ-i mezbûrede vâki' Ermeniyân taifesinden o makûle müfsidlerden ve katolik töhmeti ile müttehim

Orijinal Sayfa: B26

müfsidler ve evlâdları fimâ-ba'd Murahhasa ve ruhban ve papas ve kilisa ve manastırlarına ve mütevellî ve cemâ'at başılara ve muhâsebelere ve umûr-ı beldeye ve re'âyânın umûruna karışmayub ihtilâl-i nizâm-ı hallerine bâ'is ve bâdî olanlar herkim olur ise olsun buldukları mahallerde ma'rifetleriniz ile ahz ve âsitâne-i 'aliyyemde küreğe vaz' olunmak üzere hakikat-i hali suret-i sicillâtıyla der'aliyyeme 'arz ve i'lâm eyleyüb mazmûn-ı emr-i 'alişânımla 'amil olasız şöyle bilesiz 'alâmet-i farîka i'timâd kılasız tahrîren fi'l-yevmü'l-hâmis Rebi'ül-evvel sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Kostantiniyye el-mahrûse

Sümme's-selâm [bi-avnillahi'l-meliki'l] mine'l-meliki'l-'allâm

Orijinal Sayfa: A27

Belge: A27/1

Düstûrûn-ı mükerrremûn müşîrûn-ı mufahhamûn nizâmü'l-âlem müdebbir-i umûrül-cumhûr bi'l-fikri's-sâkıb mütemmim-i mehâmmi'l-enâm bi'r-re'yi's-sâ'i mûmehhid-i bünyâni'd-devleti ve'l-ikbâl müşeyyid-i erkâni's-sa'âdeti ve'l-iclâl el-mahfûfu bi-sünûfi'l-avâtifi'l-meliki'l-a'lâ Anadolu'nun sağ kolu yemîn ve yesârı nihâyetine varınca

vaki' vüzerâ-yı izâm edâma'llahü te'âlâ iclâlehüm ve e'âzâmü'l-ümerâi'l-kirâm efâhimü'l-kübarâi'l-fihâm zu'l-kadr ve'l-ihtirâm ashâbü'l-izz ve'l- ihtişâmü'l muhtassûn bi-mezîd-i inâyeti'l-meliki'l-mu'in mevlânâ-i fihâm zîdet fezâilühüm ve mefâhirü'l-kuzât ve'l-kelâm me'âdinü'l-fezâil ve'l-ikrâm sair kuzât ve nüvvâb zîde fazlühüm ve mefâhirü'l-emâsil ve'l-akrân voyvodalar ve a'yân ve zâbitân zîde kadrühüm tevki'-i refi'-i humâyûn vâsil olıcak ma'lûm ola ki şecere-i zâtü'l â'zân-ı ravza-i hilâfet ve devha-i kesîrû'l-efşân-ı hadîka-i saltanat olan nesl-i nesil-i dâverâne ve sülale-i silsile-i hüsvânemde dest-bâri-i bağbân-ı feyz-i rabbânî ve ziynet-kârî-i mevhebet-i sübhânî ile nice nevres-nihâl-i bağçe-i inâyet ve gülhâ-i nev'-şükûfte-i gülzâr-ı meserretin kadd-i keşîde-i hıyâbân-ı velâdet ve ârâyış-ı destâr-ı taravet olması ed'îyyesini cümle meşâyih-i ibâd ve sülehâ ve tabakât ve ahâlî ve re'ayâ ve fukarâdan an-samîmü'l-bâl isticlâb ve iktisâb zımnında bundan akdem bânihâ-i hurrem-saray-ı vücûd ve kamât-ârâ-yı mehr-i şuhûd olan ferzend-i dülbend-i hüsvâne ve kurre-i ayn-ı ibtihâc-ı şâhânem şehzâde-i vâlâ-tebâr-ı Muhammed Sultan Süleyman ömmerühüllâhü te'âlâ bi-lutfihi's-sermedin tebşîr-i mukdîm-i ferruh tev'emini muhtevî memâlik-i mahrasei'l-mesâlik-i dâverâneme evâmir-i münîfem neşr ve ib'âsıyla fehamdem sümme hamden sekene-i bilâd ve esnâf-ı ibâdın hulûs-ı bâle makrûn du'a-yı isticâbet-meşhûnları (...?) levh-i makbûl olmakdan nâşî işbu doksan üç senesi Şa'bânü'l-mu'azzamının yirmi altıncı Salı gecesi sa'ât sekiz buçukda sâdef-i sulb-i sâmi-i şâhânemden bir gevher-i âli-bahâ-yı deryâ-yı şevket ve şehâmet ziynet ki bahş-ı efser-i sa'âdet ve manend-i dürrî-dıraşân-ı ziynet-efzâ-yı sipihr-i velâdet olub Sultan Mustafa ismiyle tesmiye ve tersîm ve tob şenlikleriyle rüsûm-ı meserret ve şâd-mânî izhâr ve tetmîm olunub kâffe-i büldân ve emsârda sâkin vüzerâ-yı i'zâm ve mîr-i mîrânü'l-kirâm ve kuzât ve nüvvâb ve sınıf-ı ahâlî-i ra'ıyyet ve sığâr ve kibâra bu nimet-i vacibü's-şükürün beşâreti haberleri i'lâm olunmak ehemmi ve elzem olduğu cihetden tûl-i 'ömr-i şehzâde ve civân bahtımın ed'îyyesine meşgûl olmaları zımnında li-ecli't-tebşîr işbu emr-i âlişânım ısdâr ve sadra'zam tatarlarından kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân Uzun Abdullah ile irsâl olunmuşdur imdi bu atıyye-i behiyyenin hazâin-i mevâhib-i ilâhîyeden zuhûr-ı bürûzu teşekkürünün ifâsıyla füzûnî-i eyyâm-ı 'ömr-i saltanat ve mülûkâne ve tekâsür-i nesl-i nesil-i pâdişâhanem için fukarâ-yı ahâlî-i ra'ıyyetden isticlâb-ı da'âvât-ı hayriyyeyi müstelzim hâlâtı müşfikat-ayâta mübâderet olunmak ehâss-ı metâlib-i dâverânem idüğü ma'lûmun oldukda siz ki vüzerâ-yı müşâr

ve mîr-i mirân ve mevlânâ ve sâir mûmâileyhimsiz emr-i münîfem lede'l-vürûd kasabât ve kazâlarınız mehâkiminde kırâat ve bu meserret-i amîmenin neşrini cümleye işâ'ât ve cevâmi' ve mesâcid ve mazınne-i isticâbet-i du'a olan mecâlisde ulemâ ve meşâyih-ı ibâd ve e'imme ve hutebâ halka-bend-i tehlîl-i tezkîr birle mecmû'u dest-güşâ-yı kible-i ricâ olarak fizâne-i eyyâm-ı pâdişâhane ve tûl-i 'ömr-i kurret-i ayn-ı hüsrevânem için da'avât-ı hayriyeye iştigâl ve muvazabet eylemelerini tenbih ve telkîne mübâderet eylemeniz için fermân-ı âlîşânım sâdır olmuştur buyurdum ki vusûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan fermân-ı vacibü'l-ittibâ ve lâzımü'l-imtisâlimin mazmûn-ı ita'ât-makrûnuyla âmil olasız şöyle bilesiz alamet-i şerîfe i'timâd kılâsız tahrirân fî evâil-i şehri Ramazânü'l-mübârek li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Fî makâm-ı Kostantınıyye el-Mahrûse

Nemekahu'l-fakîr ileyhi azze şânühû Es-Seyyîd Mahmud el-müvellâ hilâfet-i bi-mahrûseti Burusa

Mühür

Orijinal Sayfa: A31

Belge: A31/1

İftihârü'l-emâcid ve'l-ekârim Anadolu'nun sağ kolunda vaki' kazâlardan serdengecdi bayrağı küşâdına ve agavât ve 'alemdârı ihrâc ve irsâle memur kul kethüdâsı esbak Mustafa dâme mecdühû sağ kolundan refi'-i humâyûn vâsıl olıcak ma'lûm ola ki sen ki kul kethüdâsı-i esbak-ı mûmâileyhsin Anadolu'nun sağ kolundan İsmail seraskeri ma'iyetine meştâ için müretteb serdengecdi bayraklarının küşâdı ve agavât ve 'alemdârânın ihrâcları husûsu devlet-i 'aliyyemin ehem ve akdem umûrundan olub ve sen muktezâ-yı kâr-âgâhî ve hamiyet üzere bu makûle hidemât-ı 'azîme hutûb-ı cesîme ibrâzına ikdâm ve gayret idersin mülâhazasıyla ocağ-ı 'âmiremden intihâb ve bu husûsda ta'yîn ve iktizâ iden te'kîdât ve tenbihât mukaddem ve mu'ahhar mehâbet-efzâ-yı sudûr olan evâmir-i celîle-i şehriyârânemden etrafiyla tavsiye ve telkîn olunduğuna ve senden me'mûl olan gayret ve ikdâma nazaran gerek küşâdına me'mûr

olduğun serdengeçdi bayraklarının küşâdı ve gerek agavât ve alâmdârânın ihrâcıyla şimdiye dek Rumili cânibine imrâr ve bu vecihle tekmîl-i emr-i me'mûrende sarf-ı iktidâr eylediğin haberi me'mûl ve muntazır iken bu vakte dek bir eser zuhûr etmemesi emr-i me'mûrende irtikâb tekâsül ve rehâvetini iş'âr itmekle bu keyfiyyet hakda iltihâb-ı nâile-i gazab-ı şahane ve teheyyc-i ateş-i hüsrevânemi müceb olmuştur me'mûr olduğun madde-i mezkûre ihmâl ve müsâmaha götürür mevâddan olmayub devlet-i 'aliyyemin derecelerde akdem olduğunu bu bâbda ednâ kusur ve rehâvet-i hakkında ne vecihle vehâmeti müceb olacağını gereği gibi mülâhaza ve te'emmül birle ba'd-ez-in dakika-i vâhid tevakkuf ve arâm etmeyüb rahat ve arâmı nefsine haram ve mezîd ve gayret-i ikdâm iderek me'mûr ihrâcı olduğun asakirin bir neferi gerüye kalmaksızın cümlesinin müddet-i seri'ada verâların alub mukaddem ve mu'ahhar sudûr iden evâmir-i celîle-i padişâhânem ve ocak mektûbları mücebince hitâm-ı emr-i me'mûruna sarf-ı yârâ-yı liyâkat ile bu vakte dek vuku'a gelen tekâsülünden tebriye-i zimmete dâmen-i dermeyân-ı gayret eylemek için isti'câl ve ikdâmen hassaten işbu emr-i 'alişânım ısdâr ve () ile irsâl olunmuştur imdî (işbu) ba'de'l-yevm işbu emr-i ehemmdede ednâ mertebe kusur ve rehâveti tecvîz itmek ihtimâlin olur ise â'zâr ve 'illet bir vecihle sana bir faide vermeyüb senin pençe-i gadab-ı mülûkânemden tahlîs-i giribân-ı hayat ademül'imkân idüğü cezmen ve yakînen ma'lûmun oldukda aklını başına cem' ve ihrâc-ı asakir mukaddemâtını tahsil birle geceni gündüze katarak ve dakika-i vâhide ifâte-i vakti revâ görmeyüb kemâl-i gayret ve ikdâm ile emr-i me'mûrun ve ihrâcı olduğun serdengeçdi bayrakları ve agavât ve 'alemdârânın evâmir-i şerîfem ve ocak-ı mekâtib müceblerince ardların olub ma'iiyyet-i serasker-i müşârûnileyhe erişdirmeğe şedd-i nitâk-ı cemiiyyet ile icrâ-yı me'mûriyyet ve mübâşeretine ihtimâm ile gadab-ı mülûkânemden nefsini tahlîse sa'y ve'l-kelâm eylesesin deyu bi'l-fi'il dergâh-ı mu'allâm yeniçerileri ağası olan iftihârü'l-ümerâ-i ve'l-ekâbir İbrahim dâme ulüvvühû tarafından mühürlü mektûb virilmekle vech-i meşrûh üzere 'amel olunmak bâbında fermân-ı 'alişânım sâdır olmuştur buyurdum ki hükm-i şerîfim vüsûl buldukda bu bâbda vech-i meşrûh üzere şeref-yâfte-i sudûr olan emr-i celîlü'l-kadrim ve ağa-yı mûmâileyh tarafından virilen mühürlü mektûb mücebince 'amel ve hareket ve hilâfindan be-gâyet tevakkî ve mücânebet eylesesin şöyle bilesin 'alâmet-i şerîfe i'timâd kılasın tahrîren fi evâhir-i Şevvâl li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Be-makâm-ı Kostantiniyye el-mahrûse

Orijinal Sayfa: A32/1

Belge: A32/1

Medîne-i Burusa'da Hayreddin Paşa mahallesinde sâkin El-hâc Mustafa bin Halil nam kimesne tarafından bey'-i âtiyyü'z-zikr ikrâra vekîl olduğu İbrahim bin Halil ve İsmail bin Mehmed nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Mehmed Efendi ibn-i Mustafa meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müvekkil-i mezbûrun hala zevcesi işbu bâ'isetü'l-vesîka Aişe bint-i Halil nam hatun mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr El-hâc Mustafa 'akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde olub mahalle-i mezbûrede etraf-ı erba'adan Selîm ve El-hâc Ömer ve El-hâc Mustafa Efendi menzilleri ve kendi âhar menzilim ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve iki sündurma ve dört beyt-i süfli iki sofa ve iki mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile zevcem mezbûre Ayşe hatuna dört yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm dört yüz guruşu zevcem mezbûre Ayşe hatun yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fî-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr zevcem mezbûre Ayşe hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gıbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü's-sâlis min Zi'l-ka'detü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kaygan Cami'i Mü'ezzini Molla Mustafa

Tavukcu Oğlu Mustafa

Peştemalci Uzun Ömer

Peştemalci İbrahim Beşe

Peştemalci Abdullah Çelebi

Peştemalci Es-seyyid İbrahim

Hafız Molla Abdurrahman

Molla İsmail bin Molla Mustafa

Belge: A32/2

Medîne-i Bursa'da Hayreddin Paşa mahallesinde sâkin El-hâc Mustafa bin Halil nam kimesne tarafından bey' -i âtiyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu İbrahim bin Halil ve İsmail bin Mehmed nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Mehmed Efendi ibn-i Mustafa meclis-i şer' -i şerîf-i enverde müvekkil-i mezbûrun mu'tekâ olan işbu rafî'ül-vesîka zenciyyü'l-asl Selim ibn-i Abdullah mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr El-hâc Mustafa mahalle-i mezbûrede vaki' etraf-ı erba'adan Ayşe hatun menzili ve tarîk-i amm ve tarîk-i hass ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve iki beyt-i süfli sundurma ve bir sofa ve bir zîr-i zemin ve bir yaz ocağı ve bir mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimin cânib-i kıblîde tarîk-i hass tarafında vaki' bir beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve bir beyt-i süfli ve bir sofa ve bir zîr-i zemin ve bir mâ-i câri ve bir mikdar havluyu zokak kapusunun bir kanadı ile ba'de'l-ifrâz ve 'alâmet-i fâsıla vaz' ve ta'yîn olunduktan sonra bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile ma'tûkum mezbûr Selim'e yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr yüz guruşu müşteri-i mezbûr Selim yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fî-mâ-ba'd menzil-i müfrez-i mezkûr mezbûr Selim'in mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gibbe't-tasdiki'-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü'r-râbi' min Zi'l-ka'detü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdû'l-hâl

Kaygan Cami' Mü'ezzini Molla Mustafa Oğlu Molla İsmail

Hafız Molla Abdurrahman

Peştemalci Uzun Ömer

Peştemalci İbrahim Beşe

Peştemalci Seyyid Abdullah

Peştemalci Seyyid İbrahim ibn-i Mustafa

Tavukcu Oğlu Mustafa

Belge: A32/3

Mahrûse-i Burusa'da Ahmed Paşa mahallesi sükkânından İsmail Beşe bin Muammer nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu râfi'ül-vesîka Es-seyyid Hüseyin bin Abdullah nam kimesne tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri tasdike vekîli Es-seyyid Mustafa bin Abdullah mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb 'akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik mahrûse-i mezbûre zeylinde Köylü Pınar nam mahalde vaki' etraf-ı erba'adan Molla Hüseyin ve İsmail ve Mustafa ve bâyi'-i mezbûr hadîkalarıyla mahdûd ve tahminen iki dönüm nısf evlek mikdarı eşcârı mülk bir kıt'a tut hadîkalı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-hukuk ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Es-seyyid Hüseyin'e yüz dört guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul eyledikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz dört guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba'd hadîka-i mahdûde-i mezkûre mezbûr Es-seyyid Hüseyin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'r-râbi' min Zi'l-ka'detü'ş-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmam Oğlu Molla Derviş

Canbazzâde Es-seyyid Mustafa Ağa

Çeşmeli Oğlu Molla Ahmed

Kasab Es-seyyid İsmail ve gayruhüm

Orijinal Sayfa: B32

Belge: B32/1

Mahrûse-i Burusa'da Bâb-ı Zemîn mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrife-i şerîfe Fatima bint-i Veli nam hatun meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu bâ'isü'l-kitâb El-hâc Osman bin Abdullah mahzarında hala zevci Mustafa bin Hüseyin hâzır olduğu halde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ben hala ihtiyare ve 'alîle olub zevcim mezbûr Mustafa dahi pir ve 'alil ve bî-kes olub henüz kendini infâka iktidârı olmamakla bana beher dörder pare nafaka virüb ba'de benim malıma rücu' itmek üzere mezbûr El-hâc Osman'ı tarafımdan vekîl nasb ve ta'yin eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer vekâlet-i mezbûreyi kabul ve hidemât-ı lâzimesi kemâ-yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğin mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min Zi'l-ka'detü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Sermuhzırân Mehmed Ağa

Eyübzâde Molla Mehmed

Ali bin Mustafa

Mehmed bin İbrahim

Ahmed Efendi ibn-i İbrahim

Osman bin Abdullah

Sahhaf El-hâc Yunus

Belge: B32/2

Mahrûse-i Burusada Sultan Murad-ı sâni mahallesi sükkânından Mustafa bin Süleyman nam kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu bâ‘isü'l-kitâb Mustafa bin Halil mahzarında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik mahrûse-i mezbûre kasabasına tâbi‘ Dikencik nam karye hudûdu vâsılında Çakal Orman nam mahalde vaki‘ etraf-ı erba‘adan El-hâc Mehmed ve Kara Mustafa ve Molla Osman hadîkaları ve tarîk-i hass ile mahdûd iki dönüm mikdarı eşcârı mülk bir kıt‘a tut hadîkamı bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi‘ ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü havî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile mezbûr Mustafa'ya elli guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba‘de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı mezbûr elli guruşu müşteri-i merkûm yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba‘d hadîka-i mahdûde-i mezkûre mezbûr Mustafa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbe't-tasdiki'ş-şer‘î mâ-hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâdi ‘aşer min Zi'l-ka‘detü'ş-şerîfe li-sene isnâ ve tis‘in ve mi’e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Attar Es-seyyid El-hâc Mustafa Ağa

Cebeci Oğlu İbrahim

Berber Es-seyyid Ahmed

Berber Molla Mustafa

Beledîci İbrahim Beşe

Belge: B32/3

Mahrûse-i Burusa'da Karabaş mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Aproz veled-i Vasil nam zimminin verâseti zevce-i metrûkesi Arti veled-i Yanaki nam nasrâniyye ile sulbi kebîr evladı Agabi ve Foti nam karındaşlara münhasıra ve tashîh-i meselesi (olan) on altı sehinden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûreden iki sehimi zevce-i mesfûre Arti'ye ve yedişer sehmi mesfûrân Agabi ve Foti'den her birine isâbet ve intikâl eylediği lede's-şer'î'l-enver zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra mesfûre Agabi meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzîmü't-tevkirde karındaş-ı mesfûr Foti muvâcehesinde ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb akd-i âti sudûruna değin silk-i mülkümüzde münselik olub mahalle-i mezbûrede vâki' etraf-ı erba'adan Todolos zimmi menzili ve hadîkası ve Ayos zimmi menzili ve tarîk-i amm ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve bir sundûrma ve bir ahur ve bir zir-i zemin ve bir fırın ve bir matbah ve bir mikdar mâ-i cârî ve bir mikdar havluyu müştamil bir bâb mülk menzil baba hâlik-i mesfûrun ile'l-helâk mülkü olub ba'de hâlike terekesinden tashîh-i mezkûr üzere bize isâbet ve intikâl itmişidi hala ben menzil-i mezkûrda olan yedi sehmi hisse-i irsiyye-i şayi'amı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile karındaşım mesfûr Foti zimmiye yüz beş guruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-tesellüm ve'l-kabul semenî olan meblağ-ı merkûm yüz beş guruşu karındaşım mesfûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan yedi sehmi hisse-i irsiyye-i şayi'am karındaşım mesfûr Foti zimminin mülk-i müştêrâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni 'aşer min Zi'l-ka'adetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kavukcu Agob Zımmi Oğlu Karabet Zımmi

Etmecizâde Es-seyyid Ahmed Ağa

Bezzaz El-hâc Veliyyüddin Ağa

Bezzaz El-hâc Salih Ağa

Kazalı Kethüdâsı El-hâc Ebubekir Ağa

Belge: B32/4

Medîne-i Burusa Hısnı dahilinde İsa Beg Fenari mahallesinde sâkin Ahmed Efendi ibn-i Veliyyüddin nam kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu bâ‘isetü'l-vesîka Ümmügülsüm ibnet-i El-hâc Yahya nam hatun tarafından tasdike vekîli Molla Mustafa bin Veliyyüddin nam kimesne mahzarında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i âtiyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik emvâlimden iki köhne beledi yastık ve bir köhne beledi döşek ve iki köhne yemeni yorgan ve bir kalıçe ve iki tencere ma‘a kapak ve bir sagir tebsi ve bir sagir bekmez tabası ve bir kefgir sahan ve bir timur bel ve bir timur balta ve bir köhne kilim ve bir evânî-i nuhasımı tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile bi-safkatin vâhide mezbûre Ümmügülsüm'e yigirmi guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba‘de'l-iştirâ ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm yigirmi guruşu mezbûre Ümmügülsüm yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-bâ‘d eşya-yı muharrere-i mezkûre mezbûre Ümmügülsüm hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikte gıbbe't-tasdiki'ş-şer‘î mâ-hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sânî ‘aşer min şehr-i Zi'l-ka‘de'tü'ş-şerîfe li-sene isnâ ve tis‘in ve mi’e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

ve gayrühüm

(...?) Es-seyyid Ahmed Çelebi

Fahrü'l-küttâb Es-seyyid Sadeddin Efendi

Fahrü'l-küttâb Edib Mustafa Efendi

Reisü'l-küttâb İshak Efendi ve gayruhüm

Orijinal Sayfa: A33

Belge: A33/1

Mahrûse-i Burusada İncirlice mahallesinde sâkine zâtı şer‘ân mu‘arrife Hanife bint-i Ali nam hatun meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i sâbıkı işbu rafi‘ül-vesîka Mehmed bin Mehmed mahzarında üzerine da‘vâ ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed bundan akdem elli guruş mihr-i mü‘eccel tesmiyesiyle zevcem olub tarih-i kitabdan beş ay mukaddem beni bâyinen tatlık etmekle mihr-i mezkûrun yigirmi beş guruşunu kendüye hibe itmişdim lakin bâkî kalan yigirmi beş guruşunu talep iderim sual olunub alıverilmek matlûbundur dedikde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed cevâbında fi'l-hakika mezbûr Hanife bundan akdem ol-mikdar guruş mihr-i mü‘eccel tesmiyesiyle zevcesi olub ve tarih-i (kitabdan) mezbûrdan bâyinen tatlık etdiğinden ikrâr lakin mezbûre Hanife bâkî kalan yigirmi beş guruş mihir mukabelesinde yedimden bir mushaf-ı şerîf ahz u kabz idüb benimle muhzır-ı müslimîminde muhâla‘a-i sahîha-i şer‘iyye ile muhâla‘a olub hukuk-ı zevciyetine vesaire müteallik hâme-i da‘vadan her birimiz âharın zimmetini ibrâ ve iskât itmişdi deyu def‘le mükâbele idecek eserü'l-istintâk ve akîbü'l-inkâr dafi‘-i mezkûrdan def‘-i mezkûruna mutâbık beyyine talep olundukda ‘udül-ı ahrâr-ı ricâl-i müsliminden olub medîne-i mezbûre sükkânından Ahmed bin Abdurrahman ve Süleyman bin El-hâc Ahmed nam kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakika işbu müdde‘iye-i mezbûre Hanife bint-i Ali nam hatun tarih-i kitabdan beş ay mukaddem yigirmi beş guruş mihr-i mukâbelesinde zevci işbu mezbûr Mehmed yedinden bizim huzurumuzda bir mushaf-ı şerîf ahz u kabz idüb ibtidâ-i zevciyyetinden tarih-i mezkûra gelince beynlerinde cereyân iden hukûk-ı ma‘lûme ve mechûleye müte‘allik ‘âmme-i dava ve mutâlebât ve kâffe-i imân ve muhâsemâtdan her biri âharın zimmetini ibrâ ve iskât idüb hatta bizi işhâd itmişler idi biz bu hususa bu vecih üzere şahidleriz şehâdet dahi ederiz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de't-ta‘dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mucebiyle müdde‘iye-i mezbûre Hanife hatun mezbûr Mehmed'e bî-vech mu‘ârazadan men‘ birle mâ-vaka‘a bi't-tâleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-‘aşer min Zi'l-ka‘detü‘ş-şerîfe li-sene isnâ ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kibritci Oğlu Halil Ağa

Süleyman Ağa

(...?) zâde Ahmed Ağa

Pişkin Mustafa

Muhz'ırzâde Ahmed Ağa

Muhzır Mehmed Çelebi

Es-seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Zuhrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Fahrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Belge: A33/2

Medîne-i Burusa kazâsına tâbi' Burak Fakih nam karyede sâkin Hasan Beşe ibn-i İbrahim nam kimesne tarafından bey'-i âtiyyü'z-zikri ikrâra vekîli olduğu İmam Molla Salih bin Mustafa ve Ali bin Halil nam kimesneler şehâdetiyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Osman Çelebi ibn-i Mehmed nam kimesne meclisi şer'-i şerîf-i enverde müvekkil-i mezbûrun hala zevcesi işbu bâisetü'l-vesîka Havva bint-i El-hâc İsmail nam hatun mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr Hasan Beşe akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik olub karye-i mezbûrede vâki' etraf-ı erba'adan Hasan Beşe ve müşteriye-i mezbûre zevcem menzilleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd üç beyt-i 'ulvi ve bir sündurma ve bir beyt-i süfli ve bir ahur ve bir mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzirim ile yine karye-i mezbûre hududu dahilinde vaki' kavak alanında ve etraf-ı erba'adan El-hâc Abdi ve Halil hadîkaları ve Abdülkerim ve Mustafa ve Hasan tarlaları ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd ve üç dönüm mikdarı eşcârı mülk bir kıt'a tut hadîkası bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-hukuk ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile zevcem

mezbûre Havva hatuna bi-safkatin vâhîde iki yüz üç guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı mezbûr iki yüz üç guruşu zevcem Havva hatun yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba‘d menzil-i mahdûd-ı mezkûr ve hadîka-i merkûme zevcem mezbûre Havva hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gibbe't-tasdiki'ş-şer‘î mâ-vâka‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis ‘aşer min Zi'l-ka‘detü'ş-şerîfe sene isnâ ve tis‘in ve mi’e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Köse Mehmed Oğlu İbrahim

Kalyoncu İbrahim bin Osman

Kuşcu İsmail

Mustafa bin Eyüb

Kara Mustafa Oğlu Salih

Belge: A33/3

Mahrûse-i Burusa hısnı dahilinde Cerrah Beg mahallesinde zâtı şer‘ân mu‘arrife (olan) olub bilâ gazr(?) mu‘terife olan Hadice bint-i Mehmed nam hatun meclis-i şer‘-i hafîr-ı lâzımü't-tevkerde zevc-i muhâla‘a işbu râfi‘ü'l-vesîka Hafız Es-seyyid İbrahim Efendi ibn-i El-hâc Es-seyyid Ömer mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcem mezbûr ile beynimiz hüsn-i zindegân mümkün olmayub ben hul‘a tâlib müfârakate râğibe olduğum ecilden mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma‘kûdun ‘aleyh olan yüz guruş mihr-i mü‘eccelim ve nafaka-i ‘iddet-i şer‘iyyem üzerine ve me’ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcem mezbûr ile muhâla‘a-i sahihe-i şer‘iyye ile muhâla‘a olduğumda ol-dahi ber-minvâl-i muharrer hal‘-i mezkûru ba‘de'l-kabul hukûk-ı zevciyyete ve tarih-i kitaba gelince beynimizde cereyân iden ahz u i‘tâ ve mu‘âmelât-ı şettâdan hukûk-ı ma‘lûme ve mechûle müte‘allik ‘âmme-i dava ve mutâlebât ve kâffe-i imân ve muhâsemâtdan herbirimiz âharın zimmetini ibrâ-i ‘âmm

râfi'ü'l-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledik dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'i mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü'l-hâmis 'aşer sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ahmed Çelebi bin Mehmed

Fahrü'l-küttâb Es-seyyid Saidüddin Mola

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Orijinal Sayfa: B33

Belge: B33/1

Mahrûse-i Bursa'da Cafer Hoca mahallesinde mütemekkin Dimo veled-i Yovan nam zımmi meclis-i şer'-i şerîf-i hatırda işbu hâmiletü'l-vesîka Angeline bint-i Yorgi nam nasrâniyye muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değın silk-i mülk-i sahîhimde münselik olub mahalle-i mezbûrede vâki' etraf-ı erba'dan Karti ve Anaştaş ve Nikola menzilleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd ve iki bâb beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve bir ahur ve merkûm Nikola ile müşterek bir mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile merkûme Angeline'ye yüz guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruş müşteriye-i merkûme yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr mesfûre Angeline'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü's-sâbi' 'aşer min Zi'l-ka'deti's-şerîfe sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Abdullah Efendi

Keteli Oğlu Süleyman Beşe

Taksarili(?) Berber Süleyman

Kasım Oğlu Memiş

Berber Molla Ali

Belge: B33/2

Mahrûse-i Burusa'da Şeker Hoca mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefat iden Rabia bint-i Abdullah'ın verâseti zevc-i metruku El-hâc Şeyhi bin İbrahim ile sulbî kebîr oğlu El-hâc Abdülkadir ve sulbîye kebire kızı Zeyneb'e münhasıra olub ba'dehû mezbûr El-hâc Şeyhi dahi vefât idüb verâseti zevc-i metrûkesi Aişe bint-i El-hâc Ömer ile sulbî kebîr oğlu mezbûr El-hâc Abdülkadir ve sulbîye kebîre kızı mezbûre Zeyneb'e münhasıra olub ve tashîh-i meselesi bi-tarîkü'l-münâsaha-i şer'îyye doksan altı sehmden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûreden üç sehimi zevce-i mezbûre Ayşe'ye almış iki sehimi mezbûr El-hâc Abdülkadir'e ve otuz bir sehimi dahi mezbûre Zeyneb'e isâbet ve intikâl eylediği lede's-şer' zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûre Zeyneb hatun tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zat-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'îyye ile 'ârifân olan Süleyman Çelebi ibn-i El-hâc Mehmed ve Hüseyin bin İbrahim şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Ahmed Ağa ibn-i Mehmed meclis-i şer-i şerîf-i enverde müvekkile-i mezbûrenin karındaşı işbu râfi'ü'l-vesîka mezbûr El-hâc Abdülkadir mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Zeyneb hatunun mahalle-i mezbûrede vaki' etraf-ı erba'adan El-hâc Mehmed ve Es-seyyid El-hâc Hüseyin veresesi menzilleri ve müşteri-i mezbûr menzili ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd dahiliyesinde iki beyt-i 'ulvi ve iki sundurma ve iki beyt-i süfli ve üç zir-i zemîn ve bir matbah ve bir mâ-i cârî ve bir mikdar havlu ve hariciyesinde iki beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve tahtında bir ahuru müştemil bir bâb mülk menzil mûrislerim babam ve validem müteveffiyân-ı mezbûrânın ile'l-vefât mülkleri olub ba'de vefâtihümâ terekelerinden tashîh-i mezkûr üzere otuz bir sehimi bana isâbet ve intikâl itmişidi hala ben menzil-i mahdûd-ı

mezkûrda olan ol-mikdar sehim hisse-i irsiyye-i şâyi‘amı bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhik ve kaffetü'l-hukuk ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile karındaşım mezbûr El-hâc Abdülkadir'e üç yüz guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm üç yüz guruşu karındaşım mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba‘d menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan otuz bir sehim hisse-i irsiyye-i şâyi‘am karındaşım mezbûr El-hâc Abdülkadir Aga'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer‘î mâ-vaka‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min Zi'l-ka‘deti'ş-şerîfe li-sene isnâ ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Vekîl-i harczâde Es-seyyid El-hâc Ali

Kutnici El-hâc Osman Ağa

Kutnici El-hâc Ali

Kibritcizâde Halil Ağa

Takyeci Es-seyyid Ahmed Ağa

Belge: B33/3

Mahrûse-i Burusa haricinde Gazi Hüdavendigâr mahallesi mülhakâtından Orta mahalle sâkinelerinden olup zâtı şer‘ân mu‘arrife olan Hadice bint-i İbrahim nam hatun meclis-i şer‘-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde yine mahalle-i mezbûre sükkânından işbu râfi‘ü'l-vesîka Mehmed bin Osman mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed tarih-i kitâbdan bir ay mukaddem mahalle-i mezbûrede hala sâkin olduğum menzilime nehâren ale'l-gafle duhûl ve beni darb-ı şedîd ile darb eylediğinden mâ‘adâ bana fi‘il-i şen‘î kasd idüb hatta bikrimi izâle itmekle sual olunub müceb-i şer‘isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual ve ‘akîbü'l-inkâr müdde‘iyye-i mezbûreden müdde‘âsına mutâbıka beyyine taleb olundukda imhâl olunub mehhil-i şer‘i mürûrunda ityân-ı beyyineden izhâr-ı ‘aciz idüb tahlîfe dahi tâlibe

olmamağla müdde'iyye-i mezbûre Hadice bilâ beyyine ve bî-vech mu'ârazadan men' olundukdan sonra mezbûr Mehmed meclis-i şer' de mezbûre Hadice hazıra olduğı halde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb ben kendi halimde 'ırzım ile mukayyed olub bir kimesneye hilâf-ı şer'-i cevır ve eziyet etdiğim olmadığını mahalle-i mezbûre ahalisinden olub li-ecli'l-ihbâr işbu meclis-i şer' de hâzırûn olan İmam Abdullah Efendi bin İbrahim ve El-hâc Mehmed bin Osman ve El-hâc Hüseyin bin Ali ve El-hâc Osman bin El-hâc Mustafa ve İbrahim bin Abdurrahman ve İsmail bin Mustafa ve Hasan bin Ali nam kimesneler vesairlerden sual olunub haberleri ketb ve terkîm ve sureti yedîme ref' ve i'tâ olunmak matlûbumdur dedikde hâzırûn-ı mezbûrundan gıbbe's-sual her biri cevablarından fi'l-hakîka işbu mezbûr Mehmed mahalle-i mezburda kendi halinde 'ırzıyla mukayyed olub ve evkât-ı hamseyi cemâ'atle edâ idegelmekle bu ana gelince vechen mine'l-vücûh bir kimesneye hilâf-ı şer' ta'addisi olmamağla husus-ı mezbûr merkûm Mehmed'in hakkında ifk ü iftirâdır deyu her biri mezbûr Mehmed'in hüsn-i hâlini haber vermeleriyle mezbûrunun haberleri ketb ve terkîm ve mezbûr Mehmed yedîme ref' ve i'tâ olundu fi'l-yevmü'l-hâdî 'aşer min Zi'l-ka'detüş-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-ketebe Es-seyyid Ahmed Çelebi

Mehmed Ağa bin Abdullah

Zuhrü'l-küttâb Es-seyyid Sadeddin Molla

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Orijinal Sayfa: A34

Belge: A34/1

Mahrûse-i Bursa'da Bülbülce mahallesinde sâkin Es-seyyid İsmail bin Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâ'isü'l-kitâb El-hâc Mehmed bin Halil

mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub medîne-i mezbûre mahallâtından Bülbülce mahallesinde vaki' etraf-ı erba'adan Molla Mehmed menzili ile Es-seyyid İbrahim hadîkası ve tarîk-i 'âmm ve tarîk-i hass ile mahdûd ve iki beyt süfli ve bir mâ-i cârî ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilde olan nısf hisse-i şâyi'amı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr El-hâc Mehmed'e altmış guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm altmış guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba'd menzil-i mahdud-ı mezkûr mezbûr El-hâc Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu fi'l-vevmü'l-'işrîn min Zi'l-ka'detü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Oturakçı Seyyid Nureddin

Oturakçı Molla Mehmed bin Abdullah

Oturakçı Ankaravî Hüsen Beşe

Cezayirli Halil Beşe

Hamidli Seyyid İsmail

Belge: A34/2

Mahrûse-i Bursa'da Hoşkadem Makramevî mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrife Hadice bint-i Abdullah nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i sâbıkı işbu bâ'isü'l-vesîka Es-seyyid El-hâc Mustafa bin Abdullah mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr Es-seyyid El-hâc Mustafa bundan akdem altmış guruş mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olub tarih-i kitabdan dört sene mukaddem bâyinen tatlık etmekle mihr-i mezkûrum zimmetinde kaldığından mâ'adâ kirîşhânem mahsûlundan dört senede hâsıl olan üç yüz guruş ile mecmû'u iki yüz seksen guruş

kıymetli kılabledanlı akçe kisesi ve bir incülü sâ'at kisesi ve bir incülü tarak kisesi ve kılabledanlı iki aded duhan kisesi ve penye havlu tabir olunur üç aded gömlek ile iki aded don ve bir kılabledanlı dülbend örtüsü ve bir kılabledanlı uçkur ve bir sırmalı yağlık ve çura ta'bîr olunur bir sırmalı yağlık ve defa bir yağlık defa bir sırmalı yağlık ve yigirmi deste kirişimi fuzûli ahz u kabz itmekle mihr-i mezkûrum ile meblağ-ı merkûm üç yüz guruşu ve eşyâ-i mezkûremin aynaları mevcude ise aynalarını ve müstehlîke ise kıymet-i şer'iyeleri olan meblağ-ı merkûmu mezbûr Es-seyyid Mustafa'dan talep ederim sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûr Es-seyyid Mustafa cevabında fi'l-hakîka mezbûre Hadice bundan akdem ol-mikdar guruş mihr-i mü'eccel ile zevcesi olub ve tarih-i mezbûrda bâyinlen tatlık etdiğini ikrâr lakin mezbûre Hadice tarih-i mezkûrda medîne-i mezbûrda hakimü's-şer' olan şerîf Mehmed Efendi huzurunda gerek mihr-i mezkûruna ve gerek kirişhâne-i mezkûrda olan nısf hissesinden dört senede hâsıla olan hisse-i ma'lûmesine ve zikirleri mürûr iden eşyâ-i muharrere-i mezkûresine ve ibtidâ-i zevciyetden tarih-i mezkûra gelince 'âmme-i da'vadan benim zimmetimi ibrâ ve iskât etmekle mevlânâ-yı mûmâileyh dahi kıbel-i şer'den imzasıyla mûmzât ve hatemiyle mahtûm yedîme işbu bir kıt'a hüccet-i şer'iyeye dahi def' ve i'tâ etmişidi deyu def'le mukâbele ve takrîr-i meşrûhuna mutâbık bir kıt'a ibrâ hücceti ibrâz etmekle eserü'l-istintâk ve 'akîbü'l-inkâr dâfi'-i mezkûrdan def'-i mezkûruna mutâbık beyyine talep olundukda 'udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müsliminden olub medîne-i mezbûre sükkânından El-hâc Mustafa Ağa ibn-i Ali ve Mehmed Ağa bin El-hâc Ömer nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu rü'yetimiz ile ma'lûmumuz olan müdde'iyeye-i mezbûre Hadice tarih-i kitabdan dört sene mukaddem medîne-i mezbûrede hâkimü's-şer' olan şerîf Mehmed Efendi huzurunda bizler hâzır olduğumuz gerek mihr-i mezkûruna ve gerek kirişhânesinden dört senede hâsıl olan hisse-i ma'lûmesine ve zikri mürûr iden eşyâ-i mezkûre-i muharrereye ve'l-hâsıl ibtidâ-i zevciyetden tarih-i mezkûra gelince beyinlerinde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'amelât-ı şettâdan hukûk-ı ma'lûme ve meçhûleye müte'allika-i 'âmme-i da'va ve mutâlebâtdan zevci mezbûr Es-seyyid El-hâc Mustafa'nın zimmetini ibrâ-i 'amm-ı râfi'ü'l-hısâm ile ibrâ ve iskât eylediğinde mûmâileyh şerîf Mehmed Efendi dahi kıbel-i şer'den imzasıyla mûmzât ve hatemiyle mahtûm işbu bir kıt'a ibrâ hücceti mezbûr Es-seyyid El-hâc Mustafa yerine def' ve i'tâ etmişidi biz bu hususa bu vecih

üzere mazmûn-ı hüccet-i mezkûreye şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûl olmağın mûcebiyle müdde'iyeye-i mezbûre Hadice mezbûr Es-Seyyid El-hâc Mustafa'ya bî-vech-i mu'ârazadan men' birle mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-sâmin min Zi'l-ka'detü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Orijinal Sayfa: B34

Belge: B34/1

Medîne-i Burusa'da Ahmed Paşa mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Kostanti veled-i İstirati nam zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Sofya bint-i Zaraf nam nasraniye ile sulbî oğulları Yani ve Hristofi'ye münhasıra olub kable'l-kısme merkûme Sofya dahi hâlike olub verâseti ve hisse-ı evrâsı oğlu merkûm Hristofi'ye münhasıra olduğı lede's-şer' zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra merkûm Hristofi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde li-ebb karındaşı işbu hâmilü'l-vesîka merkûm Yani muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb babam hâlik-i mesfûr Kostanti zimminin hin-i helâkında ben sagîr bulunmağla terekesinden ber-muceb-i defter bana isâbet ve intikâl iden yigirmi beş vukıyye evânî-i nühâs ve bir altun küpe ve bir sim kuşak ve on sekiz kalay lengeri ve beş yağlık ve üç abdest makraması ve bir sofrâ peşgiri ve dört havlu ve kutnî ve yemeni dört boğça ve iki döşek ve iki kebe ve iki yorgan ve bir altun yüzük karındaşım merkûm Yani vasîm olmağla bi'l-vesâyeye ahz u kabz itmişidi hala zikr olunan eşyâ-i muharrere-i mezkûremi merkûm Yani bana tamamen teslîm eylediğinde ben dahi ahz u kabz idüb fimâ-ba'd babam merkûm Kostanti ile anam merkûme Sofya'nın terekelerinden bi'l-irsü's-şer'î bana isâbet iden kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr cemî' terekelerine müte'allika 'âmme-i da'vadan karındaşım merkûm Yani zimmînin zimmetini ibrâ-i 'amm-ı râfî'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledim dedikde mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü't-tâsi've 'ışrîn min Zi'l-ka'detü's-şerîfe sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Neccar Dimitri

Papas Oğlu Kostanti

Rençber File Zimmî

Neccar Palaş Zımmî

İsa Oğlu İbrahim

Penbezâde Molla Mustafa

Koca Said Beşe

İmâm Es-seyyid Mustafa Efendi der-mahalle-i mezbûre

Belge: B34/2

Mahrûse-i Burusa'da Veled Kurd mahallesinde mütemekkiye Seryik bint-i Bali nam nasraniyenin zevci ve tarafından husus-ı atıyyü'z-zikri taleb ve da'vâya vekîl olduğu şahs-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'ıyye ile 'ârifân olan Es-seyyid Mehmed bin Ali ve bin Mehmed bin Mehmed şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâlete hükm-i şer'ı lâhik olan Mardiros veled-i Agob nam zimmî meclis-i şer'-i hatırda işbu hâmilü'l-rakîm ve Runik veled-i Kadez nam zimmî müvâcehesinde üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem zevcem merkûme Seryik mahalle-i mezbûrda mâlike olduğu meşrebini beher sene on üçer guruş ücret ile işbu merkûm Runik zımmîye îcâr eylediğinde ol-dahi îsticâr ve kabul etmişidi sual olunub dört senede müctemi' olan on üçer guruşdan cem'an elli iki guruşu merkûm Runik'den bi'l-vekâle taleb eyledim sual olunub alıverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual ve 'akîbü'l-inkâr vekîl-i merkûmdan müdde'asına mutâbıka beyyine taleb olundukda imhâl olunub mehl-i şer'ı mürûrunda itbân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf etmeğın merkûm Runik yemîn-i billâhî ellezî ünzile'l-incîl alâ İsa 'aleyhi's-selâm etmeğın mücebiyle vekîl-i merkûm bilâ beyyine merkûm Runik zımmîye bi-vech mu'ârazadan men' birle mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü't-tâsi' ve'l-'ısrîn min Zi'l-ka'detü's-şerîfe sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Reisü'l-küttab İshak Efendi

Fahrü'l-küttab Ahmed Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta es-Seyyîd Ahmed Çelebi

Orijinal Sayfa: A35

Belge: A35/1

Zikri âti deyn için müddet-i meşrû'a-i müfti bahâ mikdarı Sicn-i Sultânî'de mahbûs olan işbu hâmilü'l-vesîka Cingöz dimekle ma'rûf Apostol veled-i Yorgaki nam zimmîden istihbâr-ı şer'î sudûrundan sonra 'udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müsliminden Hasan Beşe ibn-i Mustafa ve Osman Beşe ibn-i Ömer ve Es-seyyid Ahmed bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'l-ihbâr meclis-i şer'e hâzırlar oldukdan sonra eserü'l-istihbâr işbu merkûm Apostol zimmînin hala bi'l-hükmü's-şer'î işbu hâzır bi'l-meclis El-hâc Mehmed bin El-hâc Ahmed nam kimesneye elli altı guruş deyni bir vecihle edâya iktidârı olmayub mu'sir ve mu'dim ve üzerinde lâbis olduğu köhne libâsından gayrı ism-i mal ıtlâk olunur nesnesi olduğu ma'lûmumuz değildir deyu merkûm Apostol'un vech-i meşrûh üzere i'sâr ve iflâsını her biri ihbâr etmeleriyle fe-nazaraten ilâ-meyseretin mücebince medyûn mezbûr Apostol zimmînin si'a haline değin hapisden ıtlâk ve sebîli tahliye olunmağın ma-vâka' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-sâlis 'aşer min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'eteve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-Seyyid Ahmed Çelebi

Belge: A35/2

Medîne-i Burusa'da Alaaddin Beg mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrife işbu bâ'isetü'l-vesîka Aişe bint-i İbrahim nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mahalle-i mezbûre sükkânından işbu hâtır bi'l meclis Es-seyyid Mehmed'in karındaşları Es-seyyid Mustafa ile şerife Beder nam sagîreyi bana hacr u terbiye itmek için teslîm etmişlerdi lakin mezbûr Es-seyyid Mustafa tarih-i kitabdan beş ay mukaddem zâyi' olmağla ashâb-ı iğrâzdan bazı kimesneler mezbûr Es-seyyid Mustafa'yı mezbûre Ayşe hatun katl eyledi deyu gıyabımda ifk ve iftira etmeleriyle keyfiyet-i halim mahalle-i mezbûre ahalisinden olub li-ecli'l-ihbâr işbu meclis-i şer'a hâzırûn olan Abdullah Efendi bin Abdurrahman ve Mehmed bin Hasan ve Ahmed bin Mehmed ve Mustafa ve Halil bin İbrahim ve Mehmed Emin bin İsmail nam kimesnelerden sual olunub haberleri ketb ve terkîm ve sureti yedîme def' ve i'tâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual her biri cevâblarında fi'l-hakîka işbu mezbûre Ayşe hatun kendi 'ırzıyla mukayyed ve bu ana gelince bir kimesneye hilâf-ı şer' zulm ve ta'addisi olmadığından mâ'adâ cemî' menhiyâtdan perhîzkâr olub husus-ı mezkûr mezbûre Ayşe hatunun hakkında ifkve iftirâ ve mahz-ı şirretlik olub her vecihle emin ve sâlimiz deyu herbiri gerek mezbûre Aişe hatunun ve gerek karındaşları işbu hâzırân bi'l-meclis Ali ve Süleyman'ın hüsn-i hallerini haber vermeleriyle mezbûrûnun haberleri ketb ve terkîm ve mezbûre Ayşe hatun yedîne def' ve i'tâ olundu fi'l-yevmü'l-sâdis ve'l 'ışrîn min Zi'l-ka'de sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mustafa bin Halil

Mustafa bin Mehmed

Ahmed Beşe bin Mehmed

Es-seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed

Mehmed Ağa bin Abdullah

Belge: A35/3

Medîne-i Burusa'da Veled-i Kazzâz mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrife işbu ba'isetü'l-vesîka Habibe bint-i Hüseyin nam hatun meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde hala kâinpederi Ahmed Beşe ibn-i El-hâc Veli hâzır olduğu halde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûr Ahmed Beşe'nin sulbî oğlu olub zevcim gâib-i ani'l-beled Abdurrahim bundan akdem sefer-i hümâyûna 'âzim olmağla zevcim mezbûr bana gelüb mülâkî oluncaya değin gerek bana ve gerek zevcim mezbûr Abdurrahim'in firâşından hâsıl ve bundan mütevellid hala bi-hakki'l-hıdâne hacr u terbiyemde olan sadrî oğlum işbu Mehmed Emin nam sagîr için babası mezbûr Ahmed Beşe üzerine min kıbele's-şer'a kadar ma'rûf nafaka farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde hâkim-i mevki'-i sadr-ı kitâb-ı tûbâ-leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri dahi mezbûre Habibe ile oğlu sagîr-i mezbûr Mehmed Emin için ceddî mezbûr Ahmed Beşe üzerine rızasıyla tarih-i kitabdan beher yevm her birine üçer paradan cem'an altışar para nafaka farz ve takrîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru oğlu sagîr-i mezbûr Mehmed Emin ile kendi nafakasına harc u sarfa ve lede'l-hâce istid'âneye ve vakt-i zaferde kâinpederi mezbûr Ahmed Beşe üzerine rücû'a mezbûr Habibe hatuna avn birle ma-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin min Zi'l-hiccetü's-şerife li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

[Şuhûdü'l-hâl]

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Orijinal Sayfa: B35**Belge: B35/1**

Mahrûse-i Burusa'da Acemler mahallesinde sâkine ma'rifetü'z-zât Hatem bint-i Yusuf nam hatun meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde zevci sâbıkı işbu bâ'isü'l-vesîka Halil bin Alî mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Halil bundan

akdem dört bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcem iken cebren ve kerhen beni
tatlık idüb mihr-i mezkûrum zimmetinde kalmağla sual olunub elverilmek
matlûbumdur dedikde gibe's-sual mezbûr Halil cevabında mezbure Hatem bundan
akdem dört bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcesi olduğun ikrâr lakin tarih-i
kitabdan kırk gün mukaddem mihr-i mezkûru ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyeye ve me'unet-
i süknâsı üzerine benimle muhâla'a-i sahîha-i şer'iyeye ile muhâla'a olmuşidi deyu
kerre-i mezkûru inkâr idecek müdde'iyeye-i mezbûrdan müdde'asına mutâbık beyyine
taleb olundukda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb tahlîfe tâlebe olmağın mezbûr
Halil dahi adem-i i girbâhına yemin-i bi'l-lahü'l-aliyyü'l-a'la etmekle müdde'iyeye-i
mezbûre bilâ beyyine-i 'âdil bî-vech-i şer'i mu'ârazadan men' birle ma-hüve'l-vâki'
bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-sâbi' min Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene isnâ ve tis'in ve
mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb Edib Mustafa Efendi

Zuhrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: B35/2

Medîne-i Burusa'da Cardak mahallesi sâkinelerinden olub zâtları şer'ân mu'arrefetân
olan Hadice ve Emine bint-i el-merhûm El-hâc Süleyman nam hatunlar meclis-i şer'-
i şerîf-i enverde işbu bâ'isü'l-vesîka El-hâc İbrahim Ağa ibn-i El-hâc Mustafa
mahzarında her biri üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb babamız müteveffâ-yı mezbûr
El-hâc Süleyman hal-i hayatında ve kemal akl ve sıhhatinde tarih-i kitabdan beş sene
mukaddem medîne-i mezbûre muhallâtından Veli Şemseddin mahalesinde vâki' etraf-
ı erba'adan mezbûr El-hâc İbrahim Ağa ve Mihalicli diğeri İbrahim Ağa menzilleri ve
tarîk-i 'âmm ile mahdûd ma'lûmü'l-müştemilât altıyüz guruş semen-i misli ve kıymet
adli olan bir bâb mülk menzilini mezbûr El-hâc İbrahim Ağa'ya üç yüz guruş semen-i

makbûza bey' ve temlik ve teslim idüb ol-dahi bir müddet zabt ve tasarrufundan sonra menzil-i mezbûru gâib-i ani'l-meclis Ömer Aga'ya beş yüz guruş bey' ve temlik ve teslim etmekle mezbûr Ömer Aga'dan fâiz olmak üzere ahz u kabz eylediği iki yüz guruşu mezbûr El-hâc İbrahim Ağa'dan talep ideriz sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumuzdur dediklerinde fi'l-hakîka hal müdde'iyetân mezbûretânın anîfen takrîr-i meşrûhları üzere evvela mezbûr El-hâc İbrahim Ağa'nın menzil-i mezkûra vâzî'ü'l-yed olmadığını sâniyen babaları müteveffâ-yı mezbûr El-hâc Süleyman'ın hal-i hayatında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde menzil-i mezbûru mezbûr El-hâc İbrahim Ağa'ya hüsn-ü rızasıyla üç yüz guruş semen-i makbûza bey' etdikden sonra bir müddet dahi muvâcehesinde bilâ nizâ' zabt ve tasarruf etdiğini herbiri ikrâr ve i'tirâf etmeleriyle müdde'iyetân mezbûretân Hadice ve Emine'nin da'valarına şer'ân i'tibâr olunmayub mezbûr El-hâc İbrahim Ağa'ya sual dahi tevcih itmemele mâ-hüvel-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min Zî'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Fahrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Ağa

Muhzırân Molla Süleyman

Orijinal Sayfa: A36

Belge: A36/1

Medîne-i Burusa kazâsına tabi' Aksu nam karyede sâkine zâtı Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i Feyzullah Efendi ve Es-seyyid Osman Beşe ibn-i () nam kimesneler

ta'rîfleriyle mu'arrefe olan Hadice bint-i () nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezbûre sükkânından işbu râfi'ü'l-vesîka İmâm Mustafa Efendi ibn-i İbrahim mahzarında bi't-tav' ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb hala velileri olduğum sadriye kızlarım Refia ve Rukiyye bint-i İbrahim nam sagîretândan mezbûre Refia'yı mezbûr Mustafa Efendi'nin sulbî sagîr oğlu Osman ve yine sadriye sagîre kızım mezbûre Rukiyye'yi dahi yine mezbûr Mustafa Efendi'nin sulbî sagîr oğlu Ahmed'e herbirine onar bin akçe mihr-i mü'eccel ve beynimizde ma'lûm mu'accele tesmiyesiyle bi'l-velâye tezvîc ve inkâh eylediğimde mezbûr Mustafa Efendi dahi sagîretan-ı mezbûretândan mezbûr Refia'yı ber-minvâl-i muharrer sulbî sagîr oğlu Osman için ve mezbûr Rukiyye'yi dahi diğeri oğlu sagîr-i mezbûr Ahmed için bi'l-velâye tezevvüc ve kabul eyledim dedikde mâ-hüvel-vâki' bi't-taleb ketb odundu fî'l-yevmü's-sâdis 'aşer min Zi'l-hiccetü's-şerîfe sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Es-seyyid Mehmed Efendi

Mehmed Ağa ibn-i Abdullah

Ser-tahta Ahmed Çelebi

Belge: A36/2

Medîne-i Burusa'da Ahmed Dâ'î mahallesinde sâkine zâtî ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Habibe bint-i Himmet nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i muhâli'i işbu râfi'ü'l-vesîka El-hâc Mehmed bin El-hâc Hüseyin nam kimesne mahzarında bi't-tav' ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcim mezbûr ile beynimizde hüsn-i zindegâni mümkün olmayub ben hal'a tâlibe ve müfârekata râgibe olduğum ecilden mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdun 'aleyh olan altı bin akçe mihr-i mü'eccelim ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyyem üzerlerine me'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr ile muhâla'-i sahîha-i şer'iyye ile muhâla'a olduğumla ol-dahi ber-minvâl-i muharrer hal'-i mezkûru ba'de'l-kabul ibtidâ-i zevciyyetden tarih-i kitaba

gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâdan hukuk-ı ma'lûmeye ve mechûleye müte'allik 'âmme-i de'avî [mütâ]lebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamatdan herbirimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm ve râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledik dedikte gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundu fîl-yevmü'l-hâmis 'aşer min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb Selim Efendi

Zuhrü'l-küttâb Es-seyyid Mehmed Efendi

Fahrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Bazarbaşı Es-seyyid Mustafa Ağa

Şehir Kethüda Süleyman Çelebi

Muhzırbaşı Mehmed Ağa

Tahtabaşı Es-seyyid Ahmed Ağa

Muhzır Süleyman Çelebi

Orijinal Sayfa: B36

Belge: B36/1

Medîne-i Burusa'da Hoca Mehmed Karamani mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Avak veled-i Allahverdi'nin verâseti zevce-i metrûkesi Antrane bint-i Bagos nam nasraniye ile sulbî oğlu Arotin sulbîye sagîr kızları Ahabet ve İranohi'ye ve anası Behzade bint-i Bedros'a münhasıra olub ba'de zevce-i mezbûre Antrane dahi hâlike olub verâseti sadrî [oğlu] Arotin nam zımmî ile sadriye kızları merkûmetan İranohi ve Ahabet'e ve babası merkûm Bagos veled-i Kerniç nam zımmîye mühasır olub ba'de merkûme İranohi dahi hâlike olub verâseti li-ebeveyn karındaşları merkûmân Arotin ve Ahabet'e münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve müte'ayyin

oldukdan sonra bülüğ-ı rüşdünü iddi‘a iden merkûm Arotin zimmî meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde ceddî işbu hâmilü'l-vesîka merkûm Bagos müvâcehesinde ümm-i merkûme Behzade hâzır olduğu halde bi'l-verâse ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb ceddîm işbu merkûm Bagos hâl-i sıgârımda vasîm olub babam ve anam ve kız karındaşım hâlikûn-ı merkûmun Avak ve Antrane ve İranihi'den ber-muceb-i defter-i kassâm bana isâbet ve intikâl iden seksen iki guruş ve on altı pareyi merkûm Bagos bi'l-vesâyeye ahz u kabz etmişidi hala ben ‘âkil ve bâliğ ve derece-i rüşde vâsıl olub on sekiz yaşımı tekâmîl etmemle meblağ-ı merkûm seksen iki guruş ve on altı parenin bundan akdem yigirmi beş guruşunu ceddîm merkûm Bagos yedinden ahz u kabz etmişidim hala bâkî kalan elli yedi guruş ve on altı pareyi dahi işbu meclis-i şer‘de ceddîm merkûm Bagos zimmî bana def‘ ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâbad babam ve anam ve kız karındaşım hâlikûn-ı merkûm Avak ve Antrane ve İranihi'nin gerek ber-mûceb-i defter-i kassâm ve gerek haric-ez-defter-i kalîk ve kesîr ve celîl ve hakîr cemî‘ terekelerine müte‘allika ‘âmme-i da‘va ve mutâlebât ve kâffe-i eymân muhâsematdan ceddîm merkûm Bagos zimmînin zimmetini ibrâ-i ‘âmm rafî‘ü'l-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledim dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer‘i hâzırâ-i ümm-i merkûme Behzade dahi oğlum hâlik-i merkûm Avak zimmîden ber-mûceb-i defter-i kassâm bana isâbet ve intikâl iden altı guruş ve altı pare sūdüs hissemi bundan akdem merkûm Bagos benim için ahz u kabz etmişidi hala ben dahi meblağ-ı merkûm altı guruş ve altı pareyi işbu meclis-i şer‘de merkûm Bagos bana def‘ ve teslîm eylediğinde ben dahi yedinden tamamen ahz u kabz eyledim dedikde mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü't-tâsi‘ ‘aşer min Zi'l-hiccetü'ş-şerîfe li-sene isnâ ve tis‘in mi’ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hacı Bayrakdâr Es-seyyid El-hâc Ahmed Ağa

Karındaşı El-hâc Mustafa

Canbazzâde Es-seyyid El-hâc Salih

Yorgancızâde Cav Mustafa

Tulumcu Oğlu Zımmi

Havlucu Karakaş

Yazıcı Molla İbrahim

Hacı Süleyman Damadı Cav Hasan

Orijinal Sayfa: A37

Belge: A37/1

Medîne-i Bursa'da Pazar-ı Esb mahallesi sükkânından İsmail Çelebi ibn-i Hüseyin nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu bâ'isü'l-vesîka Mustafa Beşe ibn-i Mehmed nam kimesneler mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i 'atiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk sahîhimde münselik mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Makar Hasan ve Deveci Ahmed ve Fatma hatun menzilleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd derûnundan câri mahalle-i mezbûre hamamı çirk-âbından hakk-ı sakyı olan nisf dönüm mikdarı eşcârı mülk bir kıt'a tut hadîkamı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Mustafa'ya yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslim eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd hadîka-i mahdûde-i mezkûr mezbûr Mustafa Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni ve'l-'ısrîn min Zi'l-hiceti's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Dikici Mustafa Beşe

Tacir El-hâc Ömer

Dikici El-hâc Ömer

Yüzmeci El-hâc Halil

Belge: A37/2

Tahakkuk-ı ‘özü-i şer‘iyye binâen husus-ı âtiyyü'z-zikrin mahallesinde istimâ ve tahrîri için kıbel-i şer‘i hatîr-ı lâzımü't-tevkirden bi'l-iltimâs irsâl olunan fahrü'l-müderrişinü'l-kirâm mevlânâ Mehmed Selim Efendi mahrûse-i Burusa muhallâtından Yigid-i Cedid mahallesi sükkânından Es-seyyid Abdurrahman Beg ibn-i Es-seyyid Mustafa Beg'in mahalle-i mezbûrda sâkin olduğu hâriciye ve dâhiliyeli bir bâb menzile varub zeyl-i vesîkada muharrerü'l-esâmi müslimin huzurlarında akd eylediği meclis-i şer‘-i nebevide mûmâileyh Es-seyyid Abdurrahman Begin bâ‘is-i hazihî'l vesîka fahrü'l-akrân Kaşıkçızâde El-hâc Mustafa Ağa ibnü'l-merhûm El-hâc İsmail Ağa mahzarında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb akd-ı atîyyü'z-zikrin sudûruna değîn silk-i mülk-i sahîhimde münselik olub etrâf-ı erba‘adan Emine hatun menzili ve Ertuğrul Vakfı menzil ve Zâviye-i Cedîde-i Nakşibendiye Vakfından bâ-izn-i mütevellî mutasarrıf olduğum hâriciye menzilin ve tarîk-i ‘âmm ile mahdûd iki beyt-i ‘ulvi bir sündurma ve üç beyt-i süfli beyt ve iki sofa ve bir hamam ve bir hamam odası ve bir matbah ve bir kiler ve iki hâbiye-i mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil işbu akd-i meclis-i şer‘-i ‘âli olunan bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhik ve kaffetü'l-hukuk ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile mûmâileyh El-hâc Mustafa Ağa'ya yedi yüz guruşa bey‘ ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba‘de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm yedi yüz guruşu müşteri-i mûmâileyh yedinden tamamen ahz u kabz ve tağrîr ve gabna müte‘allika ‘âmm-i dea‘vîdan mûmâileyh El-hâc Mustafa Ağa'nın zimmetini ibrâ-i ‘âmm ve iskât eyledim fimâ-bad menzil-i mahdûd-ı mezkûr mûmâileyh El-hâc Mustafa Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır benim asla alaka ve medhalim kalmadı keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki's-şer‘i vâki‘ hâli mevlânâ-yı mûmâileyh mahallinde ketb ve terkîm ba‘de ma‘ân ba‘s olunan ümenâ-i şer‘le meclis-i şer‘e gelüb alâ-vukû‘ini inhâ ve tefhîm etmeğîn mâ-hüvel vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis ve'l-‘ısrîn min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis‘in ve mi‘ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mahmud Ağa

Çukacı Kaşıkçızâde Osman Ağa

Dersi'âmm-ı ferâiz Mehmed Efendi

Dersi'âmm Faziletli Es-seyyid Mustafa Efendi El-Erzincani

Orijinal Sayfa: B37

Belge: B37/1

Medîne-i Burusa'da Hoşkadem Makramevî mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik olan Avanis veled-i Tatos'un verâseti zevce-i metrûkesi Saltana bint-i Kazar nam nasraniye ile sulbî kebîr evladı Ağyazar ve Nikogos ve merkûm Tatos'un helâkından sonra şeref-i islam ile müşerref olan İbrahim ve sulbîye kızları Meyrem ve İranohi ve Akkor'a münhasıra olduğu lede's-şer' zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûr İbrahim meclis-i şer'-i şerîf-i enverde karındaşı işbu hâmilül-vesîka merkûm Ağyazar muvâcehesinde bi'l-verâse ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb babam merkûm Tatos'un ben sagir bulunmağla terekesinden ber-mûceb-i defter-i kassâm bana isâbet ve intikâl iden dört bin dört yüz otuz iki akçe hisse-i irsiyyemi karındaşım merkûm Ağyazar vasîm olmağla bi'l-vesâye ahz u kabz etmişidi deyu bundan akdem meblağ-ı merkûmu karındaşım merkûm Ağyazar'dan taleb ve da'va sadedinde olduğumla oldahi cevabında bundan akdem hisse-i mezkûremi benden bir defa dahi taleb ve da'va eylediğinde yedimden yüz guruş ahz u kabz idüb baban hâlik-i merkûmun mahalle-i mezbûrda vâki' ma'lûmu'l-hudûd ve'l-müştemilât gerek menzil ve gerek sair terekesinde olan hisse-i irsiyyene müte'allika 'âmme-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve iskât etmişidin deyu def'le mukâbele ve ref'-i mezkûrunu muvâcehemde isbat esnasında iken beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûrumdan karındaşım merkûm Ağyazar ile beni otuz iki guruş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi ber-minvâl-i muharrer sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm otuz iki guruşu karındaşım merkûm Ağyazar yedinden tamamen ahz u kabz

eyledim fimâ-bad babam hâlik-i mesfûrun gerek ber-mûceb-i defter-i kassâm ve gerek hâric ez-defter kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr cemî' terekesine müte'allik 'âmme-i de'âvî ve mutâlebât ve kaffe-i ey mân ve muhâsemâtdan ben karındaşım merkûm Ağyazar'ın zimmetini ibrâ-i 'âmm râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eylediğimde ol-dahi bana merfû'u olan bedel-i sulh-i mezkûr otuz iki guruşa müte'allik da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve iskât ve herbirimiz ibrâ-i mezkûreyi kabul eyledik dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer' mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü't-tâsi' 'aşer min Zi'l-hiccetü'ş-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Topcu Salih Beşe Berber Halil

Trilyeli İsmail Beşe

Molla Mustafa

Sarrac Ali Ağa

Mahmud Beşe

Ağacı Oğlu Mustafa

Orijinal Sayfa: A38

Belge: A38/1

Medîne-i Burusa'da İbrahim Paşa mahallesinde sâkine zâtî şer'ân mu'arrefe Fatıma bint-i Veli nam hatun meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde zevc-i mutallakı işbu râfi'ül-vesîka El-hâc Salih bin Mustafa mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb mezbûr El-hâc Salih mukaddemâ elli gurus mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olub tarih-i kitabdan altı gün mukaddem bâyinen beni tatlık etmekle mihr-i mezkûrun ile lazım gelen nafaka-i 'iddet-i şer'ıyyem ve me'ûnet-i süknâm mukâbelelerinde bana bir nesne vermediğinden mâ'adâ medîne-i mezbûre zeylinde Haşım Efendi çiftliği kurbunda üç dönüm mikdarı bir kıt'a ve medîne-i mezbûrede Araba Yatağı nam

mahalde vâki' bir dönüm mikdarı bir kıt'a ki cem'ân bir kıt'a vakf ve bir kıt'a mülk tut hadîkalarımı ve mukaddemâ yedimden istikrâz ve ahz u kabz eylediği yüz beş guruş ile mecmû'u yüz yigirmi guruş kıymetli bir çift altun bilezik ve bir sincab kürk ve üç zirâ' çuka ve bir kazgan ve bir kebir sini ve bir tencere ve bir bakır mangal ve sekiz zirâ' iplik ve yigirmi dirhem harîr şehrimi fuzûli ahz u kabz ve ketm ve ihfâ itmişidi deyu bundan akdem ol-mikdar guruş ile hadîkateyn-i mezkûreteyn-i ve eşya-i muharrere-i mezkûrenin aynıları mevcude ise aynılarımı ve müstehlike ise kıymet-i şer'iyeleri olan meblağ-ı merkûmu mezbûr El-hâc Salih'den bundan akdem taleb ve da'va sadedinde olduğumda ol-dahi cevabında tarih-i mezkûrda beni bâyinen tatlık etdiğini ve mihr-i mezkûrumun iki bin beşyüz akçesini ikrâr mâ'adâyı inkâr etmeğle beynimizde münâza'ât kesire vâki' olmuşidi el-hâletü hâzihi beynimize muslihûn için tavassut idüb da'va-yı mezkûremden mezbûr El-hâc Salih ile beni altmış guruş ile yetmiş parelik bir tencere ve on kıyye yün üzerlerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi ber-minvâl-i muharrer sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabûl bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm altmış guruş ile zikirleri mürûr iden tencere ve yünü mezbûr El-hâc Salih yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd iddi'a eylediğim mihr-i mezkûrum ile nafaka-i 'iddet-i şer'iyeye ve me'ûnet-i sükânama ve eşya-i muharrere-i mezkûreme ve ibtidâ-i zevciyyetden tarih-i kitaba gelince beynimizde ahz u i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâdan hukuk-ı ma'lûme ve meçhûleye müte'alika 'âmme-i de'âvî ve mütâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsematdan ben mezbûr El-hâc Salih'in zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eylediğimde ol-dahi bana merfû'u olan bedel-i sulh-i mezkûr altmış guruş ile mârû'z-zikr tencere ve yüne müte'allika de'âvîden benim zimmetimi ibrâ ve iskât ve her birimiz ibrâ-i mezkûremi kabul eyledik dedikde gıbbe't-tasdik mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' 'aşer min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'eteve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişnü'l-kirâm Feyzullah Efendi

Hoca Mustafa Efendi ibn-i Süleyman

Es-seyyid Mustafa bin Es-seyyid İsmail

Kalaycı Es-seyyid Mehmed bin İbrahim

Oturakçı Molla Mehmed

Sandukcu El-hâc İbrahim

Attar Hüsam Mahallesi İmâmı Molla Mehmed

Kazzaz Es-seyyid El-hâc Mehmed

Kasabbaşı Es-seyyid İsmail

Kuyumcubaşızâde Es-seyyid Halil

Es-seyyid Mehmed Arif Molla ibn-i Eşref Mehmed

Belge: A38/2

Mahrûse-i Burusa'da İsa Beg Fenari mahallesi sâkinelerinden mu'arrefetü'z-zât Züleyha bint-i İbrahim nam hatun meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde eniştesi işbu bâ'isü'l-vesîka Es-seyyid Ahmed Çelebi ibn-i İbrahim nam kimesne mahzarında ikrâr-ı tam ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk sahihimde münselik emvâlimden iki beledi döşek ve dört kadife ve dört beledi yasdık ve üç kilim ve dört çuka mak'ad ve bir kutnâ mak'ad ve bir kebir tebsi ve bir sagir tebsi ve altı sahan ve iki sahan kapağı bir altun bilezik ve iki altun yüzük ve bir çift altun küpe ve beş minder ve beş yemenî yorgan ve üç kılabdânlı abdest makraması ve iki münakkaş yağlık ve bir münakkaş ocak paşmağı ve bir sandal kablu sincab kürk ve bir telli ve bir keremsud ve bir şalı entari ve bir keremsud ve bir çiçekli kürdiye ve bir sofrâ ve bir peşkîr ve bir gömlek ve üç gömlek eşi ve üç yorgan çarşâbı ve iki döşek çarşâbı ve bir leğen ve bir ibrik ve bir iskemle ve bir faraş ve bir şalı şalvar ve bir kefgir sahan ve bir kefgir kepce ve bir mağrîb şalımını bi-safkatin vâhide mezbûr Es-seyyid Ahmed Çelebi'ye yüz elli guruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûmdan mezbûr Es-seyyid Ahmed Çelebi'nin zimmetini ibrâ-i 'âmm ile ibrâ ve iskât eylediğimde ol-dahi ibrâmı kabul eyledi fimâ-ba'd eşya-i muharrere-i mezkûre

mezbûr Es-seyid Ahmed Çelebi mülk-i müştêrâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fı'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Zide'l-küttâb Mehmed Selim Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Ser-tahta Ahmed Çelebi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Orijinal Sayfa: B38

Belge: B38/1

Mahrûse-i Burusa'da Kurşunlu mahallesi sâkinekerinden mu'arrifetü'z-zât Hüsniye bint-i Halil nam hatun meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde zevc-i muhâla'ı işbu bâ'isü'l-vesfika Kasab İbrahim bin Ahmed nam kimesne mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb zevcem mezbûr İbrahim ile beynimizde hüsn-i mu'âşeret olmayub hal'a talibe ve müfârekata râgıbe olduğum ecilden zimmetinde mütekarrir ve ma'küdün 'aleyh olan sekiz bin akçe mihr-i mü'eccelim ve nafaka-i 'iddet-i şer'iiyem üzerlerine ve meûnet-i süknâm her kendi üzerime olmak üzere mezbûr İbrahim ile muhâla'a-i sahiha-i şer'iiye ile muhâla'a olduğumda ol-dahi ber-vech-i muharrer hal'i kabul idüb hukuk-ı zevciyyete ve tarih-i kitaba gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâya müte'allika 'âmm-i da'vâdan ben mezbûr İbrahim'in zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı rafi'ü'l-hısâm ile ibrâ ve iskât eylediğimde ol-dahi benim zimmetimi ibrâ ve her birimiz âharın ibrâsını kabul eyledik dedikde gıbe't-tasdiki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fı'l-yevmü's-sâmin ve'l-ısrîn min min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'e ve elf min hicretihî men lehü'l-izzü ve şeref 'aleyhi't-tahiyye elf elf elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb Mehmed Selim Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Kasabbaşı Es-seyyid El-hâc Mehmed Ağa

Attar Es-seyyid El-hâc Mustafa Ağa

Belge: B38/2

Medîne-i Burusa'da Çelebi Sultan Mehmed Han mahallesinde sâkine zâtî şer'ân mu'arrefe işbu bâ'isetü'l-vesîka Ümmühani bint-i Mehmed nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde takrîr-i kelâm ve ta'bir-i ani'l-merâm idüb zevcem gâib-i ani'l-beled Süleyman bin Zeyneddin tarih-i kitabdan bir ay mukaddem diyâr-ı âhara 'azîmet murâd eylediğinde nafakamı rü'yetiyle tekâsül etmekle ben dahi işbu meclis-i şer'de mezbûr Süleyman ile ba'de'l-murafa'a benim ve mezbûrun firâşından hâsıla ve benden mütevellide ve hâlâ bi-hakki'l-hidâne hacr u terbiyemde olan sadriye kızım Ayşe nam sagirenin nafakamızı a'lâ-kadrüt-taka rü'yet etmek üzere mezbûr Süleyman'a kıbel-i şer'den tenbih olunmuş iken mütenebbih olmayub beni ve kızım mezbûreyi bilâ nafaka terk idüb diyâr-ı âhara gitmekle bana ve kızım ve sagire-i mezbur Ayşe için zevcim gâib-i mezbûr Süleyman üzerine min kıbel-i şer'den kadr-i ma'rûf nafaka farz u takdir olunmak matlûbumdur dedikde fi'l-hakika mezbûr Süleyman diyâr-ı âhara 'âzim oldukda gerek kendüye ve gerek kızı sagire-i mezbûr Ayşe'ye nafaka cinsinden kalîl-i kesir bir nesne teslîm etmediğine mezbûre Ümmühani ba'de'l-tahlîfü's-şer' hâkim mevki'-i sadr-ı kitab tûbâ leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri dahi mezbûr Ümmühani ile kızı sagire-i mezbûr Ayşe için zevci gâib-i mezbûr Süleyman üzerine tarih-i kitabdan her birine beher yevm dörder paradan cem'ân sekiz para nafaka farz u takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagire-i mezbûre ile kendi umûruna harc ve sarfa ve lede'l-hâce istid'âneye ve vakt-i zaferde zevci mezbûr Süleyman üzerine rücû'a

mezbûre Ümmühani'ye izn birle mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ısrın min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Muhzır Molla Süleyman

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Es-seyyid Ebubekir bin Es-seyyid Mustafa

Zuhrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Orijinal Sayfa: A39

Belge: A39/1

Mahrûse-i Burusa kazâsına tâbi' Gölcük nam karyenin ber-vech-i iltizâm mutasarrıfı olan Süleyman Ağa ibn-i El-hâc İsmail nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde karye-i mezbûr ahalisinden işbu ashâbü'l-küttâb İmâm Abdurrahman Efendi ve Ahmed bin Receb ve Ahmed bin İsa ve Süleyman bin Mustafa ve Mustafa bin İsmail ve Ömer bin Mehmed ve Hasan bin İsa ve Mustafa bin Mahmud ve Es-seyyid Hamid bin Hasan ve Hamid bin Hasan nam kimesneler vesairleri mahzarlarında üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûrun Abdurrahman Efendi ve Ahmed ve diğer Ahmed ve Süleyman ve Mustafa ve Ömer ve Hasan ve diğer Mustafa ve Ahmed ve Es-seyyid Hasan karye-i mezbûrda hala mutasarrıf oldukları hadâik ve bâğât ve menzilllerinin beher sene vire geldikleri gerek mukâta'a ve gerek arazilerinin resm-i zeminleri olan işbu yedimde olan defterim mücebince cem'an iki yüz otuz beş guruşu beher sene karye-i mezbûrenin mültezimlerine edâ ve teslim idegelüb hatta benden mukaddem karye-i mezbûrenin mültezimi olan gâib-i 'ani'l-beled Es-seyyid Alican Efendi'nin zaman-ı iltizâmında yine iki yüz otuz beş guruş virmişler iken işbu sene-i mübâreke de ben dahi ol-mikdar guruş ahâli-i karye-i mezbûrundan talep eylediğim de mecmû'u bana dört bin dört yüz on akçe teklif etmeleriyle sual olunub ziyadesi alıverilmek

matlûbumdur dedikde gıbe's-sual mezbûrun cevablarında tarih-i kitabdan on dört ay mukaddem medîne-i mezbûrda hâkimü'ş-şer' olan mevlânâ Salih zâde Ahmed Esad Efendi'nin zaman-ı hükümetinde karye-i mezbûrenin mültezimi olan mezbûr Alican Efendi husus-ı mezkûru bizden bir defa dahi taleb ve da'va eylediğinde kitab-ı bâbdan irsâl olunan İmâmzâde Es-seyyid Mehmed Said Efendi ve medîne-i mezbûrede hassa mi'marı kâ'immakamı Mollâ Mehmed ve hulefâsından üstad Mehmed ve mesâha ahvaline vukûf-ı tammı olan bi-garez müslimin ile karye-i mezbûre hududu dahilinde vâki' hadâik ve bâğât ve arazilerimizin üzerlerine gelüb her birinde akd-i meclis-i şer'-i âli eyledikde mecmû'unu mesâha eylediklerinde hadâik ve bâğât için kadîmden vire geldüğümüz üzere beher dönümüne yigirmişer akçe ve arazilerimizin resm-i zeminlerini vemenzillerimizin 'arsa-i mukâta'alarını bi'l-cümle hesab olundukda cem'an dört bin dört yüz on akçeye bâliğ olup hatta kibel-i şer'den mevlânâ-yı mûmâileyhin bâb nâibleri Mahmud Efendi'nin imzasıyla mûmzi ve hatemiyle mahtûm yedimize işbu ibrâz eylediğimiz bir kıt'a defter dahi def' ve i'tâ olunmuşidi deyu ziyade mukâta'a vire geldiklerini inkâr etmeleriyle müdde'i-i mezbûr Süleyman Ağa'dan karye-i mezbûrenin hadâik ve bâğât ve menzilleri için kadîmden iki yüz otuz beş gurus mukâta'a alına geldiğini müş'ir defterhâne-i 'âmireden muhrec tuğra-yı garra ile mu'anven suret-i defter taleb olundukda ibrâz eylememekle mezbûr Süleyman Ağa'nın yedinde olan kendi defterine şer'an 'amel ve i'tibâr olunmamağla müdde'i mezbûr Süleyman Ağa karye-i mezbûr ahalisini meblağ-ı merkûm dört bin dört yüz on akçeden mâ'adâ ziyade mütâlebesiyle bî-vech mu'ârazadan men' birle mâ-vaka' bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i min Muharremü'l-haram li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Selim Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Es-seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed

Orijinal Sayfa: B39

Belge: B39/1

Medîne-i Burusa'da Mücellîdî mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrefe Rukiyye bint-i Abdülkerim nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i mutallakı işbu rafi'ül-vesîka Mustafa bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mustafa bundan akdem yigirmi beş guruş mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olub tarih-i kitab günü beni bâyinlen tatlık etmekle mihr-i mezkûrum yigirmi beş guruş ile nafaka-i 'iddet-i şer'iiyem ve me'ûnet-i süknâm mukâbelesinde dahi on bir guruş ki cem'ân otuz altı guruş mezbûr Mustafa yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd hukuk-ı zevciyete ve tarih-i kitaba gelince beynimizde cereyan iden ahz u i'tâ ve mu'amelât-ı şettâdan hukuk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika 'âmme-i da'vadan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledik dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'i mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i Muharremül-haram sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Muhzır Süleyman

Fahrül-küttâb İshak Efendi

Zuhrül-küttâb Ahmed Efendi

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: B39/2

Medîne-i Burusa'da Gazi Hüdavendigâr mahallesi mülhakâtından Orta mahallede sâkine zâtı şer'ân mu'arrefe Fatıma bint-i Mehmed nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i muhâla'a bâisül-vesîka Mehmed bin Ahmed'in ammisî tarafından hal'-i atıyyü'z-zikri tasdike vekîl olduğu Dervîş İsmail bin Mehmed ve Ali Ağa bin Mehmed nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'i lâhik olan Ali Beşe ibn-i Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcim müvekkil-

i mezbûr Mehmed ile beynimizde hüsn-i zindegâni mümkün olmayub ben hal'a talibe ve müfârakata râgibe olduğum ecilden mezbûrun zimmetinde mukarrer ve ma'kûdün 'aleyh olan on bin akçe mihr-i mü'eccelimin bin iki yüz akçesini zevcim mezbûr yedinden ahz u kabz edüb bâkî kalan sekiz bin sekiz yüz akçe mihr-i mü'eccelim ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyem üzerlerine ve me'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr ile muhâla'a-i sahiha-i şer'iyeye ile muhâla'a olduğumda ol-dahi ber-minvâl-i muharrer hal'-i mezkûru ba'de'l-kabul hukuk-ı zevciyete vesaire müte'allika 'amme-i da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'amm-ı rafi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledik dedikde vekîl -i mezbûr Ali Beşe dahi mezbûre Fatıma'nın bâlâ[da] takrîr eylediği kelimât-ı meşrûhasını bi'l-muvâcehestasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk etmeğın mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Muharremü'l-harâm sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Reisü'l-küttâb Asker Hüseyin Efendi ibn-i El-hâc Salih

Ali Ağa ibn-i Mehmed

Attar Derviş İsmail

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: B39/3

Medîne-i Burusa Hısnı dâhilde İsa Beg İmâret mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrefe Züleyha bint-i İbrahim nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i muhâla'a işbu râfi'ül-vesîka Ebubekir bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcim mezbûr ile beynimizde hüsn-i zindegâni mümkün olmayub ben hal'a talibe ve müfârakata râgibe olduğum ecilden mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdün 'aleyh olan yüz guruş mihr-i mü'eccelim ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyeye ve me'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olduktan sonra bedelen ani'l-hal' zevcim mezbûr emvâlimden al sandal üzerine kablu bir sincab kürk def' ve teslim idüb zevcim mezbûr ile muhâla'a-i sahiha-i şer'iyeye ile muhâla'a olduğumda ol-dahi ber-minvâl-i

muharrer hal'-i mezkûru ba'de'l-kabûl hukuk-ı zevciyete ve tarih-i kitaba gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'amelât-ı şettâdan hukuk-ı ma'lûme ve meçhûleye müte'allika 'amme-i da'va ve mütelâbat ve kâffe-i ey mân ve muhâsamâtdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledik dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'i mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundu fi gurre-i min Muharremü'l-haram li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Selim Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Orijinal Sayfa: A40

Belge: A40/1

Medîne-i Bursa'da Yigid-i Cedîd mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrefe şerîfe Fatıma bint-i Ömer nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i muhâla'a işbu râfi'ül vesîka Es-seyyid Mustafa bin Es-seyyid İsmail mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb zevcim mezbûr ile beynimizde hüsn-i zindegâni mümüküm olmayub ben hal'a tâlibe ve müfârakat-ı râgibe olduğum ecilden mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdün 'aleyh olan beş bin akçe mihr-i mü'eccelim ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyyem üzerlerine ve me'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr ile muhâla'a-i sahiha-i şer'iyye ile muhâla'a olduğumda ol-dahi ber-minvâl-i muharrer hal'-i mezkûru ba'de'l-kabul hukuk-ı zevciyete vesaire müte'allika 'amme-i de'âvî ve mutâlebât ve kâffe-i ey mân ve muhâsamâtdan herbirimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'âmm-ı râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledik dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'i mâ-vâka' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Muharremü'l-harâm sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kısmet muhızırını Es-seyyid Said

Ser-muhızırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: A40/2

Medîne-i Burusa hısnı dâhilinde İsa Beg Fenari mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrefe Ayşe bint-i Mehmed nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hala zevci işbu râfi'ü'l-vesîka Mustafa bin Mehmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Külhancı Mehmed ve Hamurkâr Kara Mehmed ve Halil Beşe menzilleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd bir beyt-i 'ulvi ve bir sundûrma ve iki beyt-i süfli ve bir sofa ve bir fırın(?) ve bir mâ-i cârî ve bir mikdar havluyu müştamil bir bâb mülk menzilimin nısf-ı şâyi'ini bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile zevcim mezbûr Mustafa'ya doksan guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm doksan guruşu zevcim mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı şâyi'î zevcim mezbûr Mustafa'nın mülk-i müştêrâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi'l-râbi' min Muharremü'l-harâm li-sene ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Penbezâde Molla Mustafa

Debbağ Mustafa Çelebi

Baba Sultanlı Hacı Mahmud

Şallı Oğlu Ali

Belge: A40/3

Mahrûse-i Burusa'da Kayabaşı mahallesi mütemekkinlerinden Margarid veled-i Kiryako nam zımmî meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde mahrûse-i mezbûre kazâsı muzâfâtından Kite nâhiyesine tâbi' Eynesil nam karye mütemekkinlerinden işbu hâmilü's-sifr Yorgi veled-i Mitro nam zımmî muvâcehesinde üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Basaklar Oğlu Vasil'in Oğlu vereseşi ve torun zımmîler menzilleri ve tarîk-i 'âmm ile mahdûd ma'lûmü'l-müştemilât bir bâb mülk menzilimi tarih- kitabdan altı ay mukaddem mesfûr Yorgi zımmîye bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü havî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile beş yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm beş yüz guruşun on beş guruşunu bana teslîm mâ'adâ dört yüz seksen beş guruşu zimmetinde kalmağla sual olunub alıverilmek matlûbumdur dedikte gıbbe's-sual mesfûr Yorgi zımmî cevabında menzil-i mezkûru tarih-i merkûmda müdde'î mesfûrdan ber-vech-i muharrer ol-mikdar guruşa iştirâ ve temellük ve tesellüm etdiğini ikrâr lakin menzil-i mezkûr bundan akdem müdde'î mesfûrun mahrûse-i mezbûrda Altı Barmak mahallesi mescid-i şerîfi mühimmâtına mevkûfe nükûddan zimmetinde deyni olan yüz guruş mukâbelesinde mütevellisi Alican Çelebi yedinden rehin olmağla müdde'î-i merkûm menzil-i mezkûru bana ba'de'l-bey' semeninden yüz guruşunu benden müteveli-i mezbûrun kâ'immakam olan Himmet Çelebi'ye cümlemiz beraber meclisde iken havâle-i sahiha-i şer'iyye ile havâle eylediğinde her birimiz havâle-i mezkûreyi ba'de'l-kabul yüz guruşunu dahi zimmetinde hakkım olan yüz guruşa takas eylediğinde ben dahi mukâsaa ve kabul eylediğimden sonra bâkî kalan üç yüz guruşunu dahi sâlifü'z-zikr Kayabaşı mahallesi mütemekkinlerinden Riz Oğlu Yorgi nam zımmîye üç yüz guruş deyni olmağla cümlemiz bir meclisde hâzır iken benden mesfûr Yorgi zımmîye havâle-i sahiha-i şer'iyye ile havâle eylediğinde her birimiz havâle-i mezkûreyi kabul etmekle menzil-i mezkûr semeni olan meblağ-ı merkûm beş yüz guruşu benden bu vecihle istifâ ve tağrîr ve gabna ve menzil-i mezkûre müte'allika 'amme-i da'vâ ve mutâlebât ve kaffe-i eymân ve muhâsamatdan

benim zimmetimi ibrâ-i ‘amm ile ibrâ itmekle ben dahi ibrâsını ba‘de'l-kabul yedinden kabzı müte‘arrif olduğu meblağ-ı merkûm on beş guruşu istikrâz ve ahz u kabz etmişidi deyu def‘le mukâbele eylediğinde gıbbe's-sual müdde‘i-i mesfûr Margarid'den fi'l-hakîka hâl-i dafi‘-i mesfûrun takrîr eylediği minvâl üzere olduğunu bi't-tav‘ ikrâr etmekle alâ mûcebi'l ikrârehû merkûm Margarid zımmî menzil-i mezkûrumuz olan meblağ-ı merkûm beş yüz guruş mutâlebesiyle bi-vech mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ merkûm Yorgi zımmîye tarafımdan bey‘ ve semenini bana teslim için yedi ay mukaddem kendüye def‘ ve teslim eylediğim üç tefe(?) harîr-i şehriyi mesfûr Yorgi bey‘ idüb semeni olan yüz guruş hala zimmetinde kalmağla alıverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mesfûr Yorgi cevabında müdde‘i-i mesfûr yedinden tarih-i merkûmda

Orijinal Sayfa: B40

üç tefe(?) harîr-i şehri ahzını ikrâr lakin müdde‘i-i mesfûr zimmetinde cihet-i âharîden yüz guruş dahi hakkım olmağla harîr-i mezkûr semeni meblağ-ı merkûm yüz guruş deyn-i merkûma takas etmişidi deyu def‘ini dahi merkûm Margarid tâbi‘ân ikrâr etmekle alâ mûceb-i ikrârûhu merkûm Margarid harîr-i merkûm semeni meblağ-ı merkûm yüz guruş mutâlebesiyle dahi bi-vech-i şer‘i mu‘ârazadan men‘ birle mâ-hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-‘ışrîn min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li- sene isnâ ve tis‘in ve mi’e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Zide'l-küttâb Mehmed Selim Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Fahrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: B40/1

Medîne-i Burusa'da Hacı İskender mahallesinde mütemmekkin iken bundan akdem hâlik olan Kork veled-i Serkiz zımmînin verâseti zevce-i metrûkesi Meyrem bint-i Abraham ile sulbî evladı Serkiz ve Sahak ve Abraham ve anası Meyrem bint-i Kork nam nasraniyeye münhasır olub ve tashih-i meselesi yetmiş iki sehimden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan dokuz sehmi zevce-i mezbûr Meyrem'e ve on yedişer sehemî merkûmûn Serkez ve Sahak ve Abraham'dan herbirine ve on iki sehmi dahi ümm-i merkûme Meyrem'e isâbet ve intikâl eylediği lede's-şer' zâhir ve müte'ayyin olduktan sonra ümm-i merkûme Meyrem tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu şahs-ı merkûmeyi mua'rrefe-i şer'iyeye ile ârifân olan El-hâc Hasan bin El-hâc Ali ve Es-seyyid Mehmed Ağa ibn-i Es-seyyid Ali şهادetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Ali Efendi ibn-i Mehmed nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu hâmilü'l-vesîka Bagos veled-i Kork nam zımmî müvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem ümm-i merkûme Meyrem mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Na'lband El-hâc Mehmed menzili ile Karabet ve Mardiros menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd üç beyt-i süfli ve bir sofa ve bir mağaza ve bir fırın ve bir kargir şirahane ve bir ahur ve bir sayelik ve bir yaz ocağı ve bir ayazma ve bir ma-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilin nısf-ı şâyi'î benim mülküm olub ve nısf âharı dahi oğlum hâlik-i merkûm Kork zımmînin ile'l-helâk mülkü olub ba'de helâkehû terekesinden tashih-i mezkûr üzere yetmiş iki sehimde on iki sehmi irsen bana isâbet ve intikâl itmişidi hala ben menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan nısf hisse-i şâyi'am ile oğlum hâlik-i merkûmun terekesinden dahi irsen bana isâbet iden on iki sehim hisse-i irsiyyemi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile bi-safkatin vâhîde merkûm Bagos zımmîye üç yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra (...?) olan meblağ-ı merkûm üç yüz guruşu müşteri-i merkûm yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan nısf hisse-i şâyi'am ile oğlum hâlik-i merkûmdan irsen bana isâbet iden on iki sehim hisse-i irsiyyem merkûm Bagos zımmînin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î

mâ-vaka‘a‘ bi‘t-taleb ketb olundu fi‘l-yevmi‘t-tâsi‘ ‘aşer min Muharremü‘l-harâm li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘ete ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Bağcı Sahak Zımmi

Diğer Sahak veled-i Arotin

Kuru Oğlu Bagos

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed

Berber Halil Çelebi

Oduncu Es-seyyid Hüseyin

Etmekci Molla Halil

Belge: B40/2

Mahrûse-i Burusa'da Bazar-ı Mahi mahallesinde mütemekkin Iskalto veled-i Kostanti nam zımmî meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu hamiletü‘r-rakîm Kiryaki bint-i Panayot nam nasraniye muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-ı atıyyü‘z-zikrin sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik olub medîne-i mezbûr mahallâtından Kayabaşı mahallesinde vâki‘ etrâf-ı erba‘adan İsterati ve Foti ve Lagori menzilleri ve kendi âhar menzirim ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd iki beyt-i ‘ulvi ve iki sundurma ve bir beyt-i süfli ve iki sofa ve iki mağaza ve bir hamam ve bir hamam odası ve iki mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müşt Emil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti‘t-tevâbi‘ ve‘l-levâhık ve kaffetü‘l-menâfi‘ ve‘l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile merkûme Kiryaki‘ye beş yüz guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm beş yüz guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba‘d menzil-i mahdûd-ı mezkûr merkûme Kiryaki nasraniyenin mülk-i müşt erâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr

mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'i mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-
yevmi's-sâni 'aşer min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hamamcı Oğlu Tanaş

Kuyumcu Anderye

Kuyumcu Toli

Abdi Beşe ibn-i Süleyman

Kuyumcu Es-seyyid Mehmed Ağa

Müderrişin-i Kirâmdan Abdullah Efendi

Kuyumcubaşızâde Feyzullah Ağa

Belge: B40/3

Medîne-i Burusa'da Arablar mahallesinde sâkine Ayşe bint-i Hasan bin Abdullah nam hatun tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekıl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'ıyye ile 'arifân olan Es-seyyid Abdülfettah Çelebi ibn-i Es-seyyid Abdullah ve Mehmed Beşe ibn-i Ahmed şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'i lâhik olan El-hâc Mustafa bin Abdi Çelebi meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâisü'l-vesîka Abdülhadi Çelebi ibn-i Abdülkadir mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûr Ayşe akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'adan Es-seyyid Ali ve müvekkilem mezbûrenin zevci Es-seyyid Mehmed menzilleri ve mü'ezzin vakfi menzil ve tarîk-i has ile mahdûd üç beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve bir ahur ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile mezbûr Abdülhadi Çelebi'ye yüz yigirmi guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve

tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz yigirmi guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Abdülhadi Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfemâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis 'aşer min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'eteve elf

Şuhûdü'l-hâl

Dikici Es-seyyid İbrahim

Kahveci Mehmed Beşe

Çubukcu Oğlu Mehmed

Muhallebici Oğlu Es-seyyid Salih

Kürkcü Es-seyyid Ali

Mahalle İmamı Süleyman Efendi

Orijinal Sayfa: A41

Belge: A41/1

Medîne-i Bursa'da Veled-i Zîrî mahallesinde sâkine Abdülhadi Çelebi ibn-i Abdülkadir nam kimesne meclis-i şer'-i hatîrda işbu bâisü'l-vesîka Es-seyyid Mehmed bin Haydar mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub medîne-i mezbûr mahallâtından Arablar mahallesinde vâki' etrâf-ı erba'adan Es-seyyid Ali ve Es-seyyid Mehmed Çelebi menzilleri ve mü'ezzin vakfı menzil ve tarîk-i has ile mahdûd üç beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve bir ahur ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bicümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile mezbûr Es-seyyid Mehmed'e yüz yigirmi guruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğimde ol-dahi berminvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan

meblağ yüz yigirmi guruşu bundan akdem mezbûr Es-seyyid Mehmed'e cihet-i karz-ı şer'eden zimmetimle deynim olan yüz yigirmi guruşa takas eylemekte ol-dahi ber-minvâl-i muharrer mukâsa ve kabul eyledi fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Es-seyyid Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' aşer min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'eteve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmam Süleyman Efendi

Semerci Es-seyyid Hüseyin

Muhallebici Oğlu Salih

Kürkcü Es-seyyid Ali

Çubukcu Oğlu Mehmed

Belge: A41/2

Medîne-i Burusa'da Kara Şeyh mahallesinde sâkin El-hâc Hüseyin bin El-hâc Mehmed nam kimesne meclis-i şer'-i hafır-ı lâzımü't-tevkirde dâynini işbu bâisü'l-vesîka şerîf Zeliha bint-i El-hâc Mehmed Emin mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm edüb bundan akdem mezbûr şerîfe Zeliha hatuna cihet-i karz-ı şer'iden vâcibü'l-edâ yüz on beş guruş deynim olup meblağ-ı mezbûrun on beş guruşunu yedimden ahz u kabz etmişidi lakin bâkî kalan yüz guruşunu def'ate bir vecihle edâya iktidarım olmadığı ecilden meblağ-ı mezbûru senede onar guruş verüb cem'an üç bin altı yüz gün tamamıyla edâ etmek üzere mezbûre şerîfe hatun beni te'cîl ve taksit etmekle ben dahi ber-vech-i muharrer müddet-i mezkûr tamamına değin te'cîl ve taksiti kabul eyledim meblağ-ı mezbûr mezbûre şerîfe Zeliha hatuna mukassat deynimizdir dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î boyacı taifesinden işbu hâzır bi'l-meclis Sofi Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed taksit-i mezkûrun edâsına bi'l-emr ve'l-kabul kefâlet-i sahiha-i şer'iyye ile kefil ve zâmin oldum dedikde mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' aşer min Muharremü'l-harâm sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Ali ibn-i Ahmed

Süleyman Efendi ibn-i Ahmed

Boya Taifesinden Es-seyyid Ahmed ibn-i El-hâc Mustafa

Mehmed Ağa ibn-i El-hâc Hasan

Salih bin Mustafa

Mustafa bin Mehmed

El-hâc Ahmed bin Mustafa

İsmail bin Abdülgalib

Belge: A41/3

Mahrûse-i Burusa ahâlisinden olup bundan akdem Gemlik kazâsına tâbi‘ Tuzlalı ve Çiftlik karyeleri beynerinde katilen fevt olan Şamlı El-hâc Ahmed Ağa Oğlu Halil Ağa nam kimesnenin verâseti zevcesi Hatem bint-i Muhammed ibn-i Mustafa nam hatun ile sulbî kebîr oğlu Ahmed ve sulbîye sagire kızları Züleyha ve Ayşe'ye ba‘de'l-inhisâr katil-i mezbûr Halil Ağa'nın karındaşı olup yine mahalle-i mezkûrda katilen fevt olan Mustafa ibnül-mezbûr Şamlı El-hâc Ahmed Ağa'nın verâseti zevcesi Zeyneb bint-i İbrahim bin Ali Ağa ile sulbî evlad-ı sığârı Hasan ve Hüseyin ve İbrahim ve Fatma'ya inhisârı tahakkukundan sonra sagîretân-ı mezbûretân Züleyha ve Ayşe'nin valideleri ve vasileri olup kendi nefsinden asâleten ve sığâr-ı mezbûrân Hasan ve Hüseyin ve İbrahim ve Fatıma'nın valideleri ve vasileri olan mezbûre Zeyneb hatun tarafından husus-ı atıyyü'l-beyanda vekîl olduğu zatlarını ‘arifân El-hâc Osman Ağa ibn-i Ömer ve Halil Ağa ibn-i Mehmed nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit olan mu‘arrefetü'z-zat mezbûre Hatem hatun meclis-i şer‘i şerîf-i enverde bâisü'l-vesîka El-hâc Ali Ağa ibn-i El-hâc Mehmed mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb benim ve müvekkilim mezbûre Zeyneb hatun

zevclerimiz mûrislerimiz mezbûrân Halil Ağa ve Mustafa Ağa bundan akdem karyeteyn-i mezkûreteyn beyneynlerinde katîlen fevt olmalarıyla katîlân-ı mezbûrânın kâtilleri ma'lûm olur ise katl-i mezbûrun sübûtunu ve eğer kâtilleri ma'lûm değil ise diyet-i kassâmiyelerini ve hîn-i katîllerinde yanlarında mevcut bin guruşluk emvâl ve eşyalarını nehb ü gâret idenlerden mahallinde işbu ısdâr etdirdiğimiz bir kıta emr-i 'alişân mücebince taleb ve da'va ve ahz u kabzına ve husus-ı mezkûr mütevekkif olduğu umûrun küllisine tarafımdan işbu mezbûr El-hâc Ali Ağa'ya bi'l-isâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle vekîl nasb ve ta'yîn eyledim dedikde ol-dahi ber-vech-i muharrer vekâlet-i mezkûreyi kabul ve merâsimini kemâ-yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ısrîn min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isneyn ve tis'în ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Osman Ağa ibn-i Ömer

Ve Halil Ağa ibn-i Mehmed

Orijinal Sayfa: B41

Belge: B41/1

Medîne-i Burusa'da sâkin bazergân taifesinden işbu bâisü'l-vesîka Es-seyyid El-hâc İsmail Ağa ibn-i Süleyman ve Celebli Es-seyyid El-hâc Ali Ağa ibn-i El-hâc Hasan ve Kaşıkçızâde Osman Ağa ibn-i Mehmed nam şerîkler meclis-i şer'-i şerîf-i enverde fi'l-asl Balıkesri kazâsı sükkânından olub hala medîne-i Burusa Hısnı dahilinde Şeyh Paşa mahallesinde sâkin İmâmzâde dimekle ma'rûf Ahmed Ağa ibn-i El-hâc İsmail mahzarında herbiri üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb kasaba-i mezbûre sükkânından olub gâib-i 'ani'l-beled Uzun Oğlu Abdullah Ağa ibn-i Mustafa bin Mehmed Beg yüz seksen dokuz senesi Ramazân-ı şerîfinin yigirmi birinci günü yedimizden iştirâ ve kabz eylediği yigirmi top Haleb çiçeklisi sıvalı kumaş rehninden iki yüz yigirmi guruş ve yine mukaddemâ yedimizden istikrâz ve kabz eylediği bin yüz guruş ki cem'ân mezbûr Abdullah Ağa zimmetinde bin üç yüz yigirmi guruş bâ-temessük hakkımız mukâbelesinde emvâlınden bize rehin ve teslim eylediği mührüyle memhûr işbu

müfredât defterinin nâlık olduğu suye(?) ta'bir olunur sagir ve kebir iki aded incülü kuşak ve iki çift altun bilezik ve bir mikdar hırdavat-ı altun ve üç aded incülü tepelik ve iki feslahı ve incülü üç çift altun küpe ve bir altun istefani(?) ve üç aded incü hatme ve bir incülü zülüflük ve üzerinde on iki aded zer-i mahbûb nısfiyemi ma'rifet-i şer'le sûk-ı sultânîde fûrûht idüb ne mikdar meblağa bâliğ olur ise deyn-i mezkûrunu ifâ için tarafından mezbûr Ahmed Ağa'yı muhızır-ı müsliminde küllemâ azeltüke fe-ente vekîli mazmûnunca vekâlet-i devriye ile vekîl nasb ve ta'yîn eylediğinde ol-dahi vekâlet-i merkûmeyi kabul etmiş iken hala eşya-i mezkûreyi firûht ve teminlerinden deyn-i mezkûrunu bize edâdan imtinâ' ider sual olunub eşya-i mezkûreyi ma'rifet-i şer'le sûk-ı sultânîde fûrûht idüb kıymetleri ne mikdara bâliğ olur ise deyn-i merkûm için bize edâ ve teslim vekîl-i mezbûr Ahmed Ağa'ya tenbih olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-sual mezbûr Ahmed Ağa cevabında eşya-i mezkûreyi bey'e gâib-i mezbûr tarafından vekîl olduğunu ikrâr lakin semenlerini deyn-i merkûmunu edâ için mezbûrûna def' ve teslim ber-vech-i muharrer vekâletini inkâr idecek müdde'ıyyûn-ı mezbûrundan müdde'alarına mutâbaka beyyine taleb olundukda 'udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müsliminden olub medîne-i Burusa sükkânından Es-seyyid El-hâc Mustafa bin Mehmed ve El-hâc İbrahim Ağa ibn-i El-hâc Süleyman nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakika Balıkesri kasabası sükkânından Uzun Oğlu Abdullah Ağa ibn-i Mustafa bin Mehmed nam kimesne bundan akdem müdde'ıyyûn-ı mezbûrûn Es-seyyid İsmail Ağa ve Es-seyyid El-hâc Ali Ağa'ya ve Osman Ağa'ya cihet-i ma'lûmeden deyni olan bin üç yüz yigirmi gurus mukâbelesinde mührüyle memhûr müfredât defeterinin nâlık olduğu eşyasını ma'rifet-i şer'le sûk-ı sultânîde ba'de'l-müzâyede fûrûht ve semenleriyle deyn-i merkûmûnu ifâyâ mezbûr Ahmed Ağa'yı bizim huzurumuzda vekâlet-i devriye ile tevkîl eylediğinde ol-dahi vekâlet-i merkûmeyi kabul etmişidi biz bu hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu her biri edâ-i şehâdet şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dil ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle sâlifü'l-beyân eşyayı sûk-ı sultânîde ba'de'l-müzâyede ve inkitâ'u'r-rağbe fûrûht ve semenleriyle deyn-i merkûmu mezbûruna edâyâ mezbûr Ahmed Ağa'ya tenbih-i birle mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis ve'l-'ısrîn min Zi'l-hiccetü's-şerîfe li-sene isnâ ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yusuf Efendi

Yahya Beg ibn-i El-hâc Yakub Ağa

Es-seyyid El-hâc Mustafa Ağa

Vekil Harcâde Es-seyyid El-hâc Ali Molla

Mahmud Ağa ibn-i El-hâc Ali

Belge: B41/2

Fi'l-asl Alaşehir sükkânından olub hala mahrûse-i Burusa'da Mudanya Han'ında misafiren sâkin El-hâc Halil bin İsmail bin Abdullah nam kimesne tarafından sulh-ı atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu Mehmed Ağa bin Ahmed ve Mustafa Çelebi ibn-i İbrahim nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan şehir kethüdâsı Süleyman Ağa ibn-i Şaban nam kimesne meclis-i şer'î hatîr-ı lâzımü't-tevkirde mahrûse-i mezbûre sükkânından bâis-i hâzihi'l-vesîka Ahmed Ağa ibn-i El-hâc Mehmed nam kimesne tarafından sulh-ı atıyyü'z-zikri tasdike vekîli olan Arif Mehmed Ağa ibn-i Ömer nam kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr El-hâc Halil'in mezbûr Ahmed Ağa zimmetinde on üç ay mukaddem medîne-i İzmir'de yedinden iştirâ ve kabz eylediği yigirmi dört kantar ve on iki lodra kırmızı boya semeni üç yüz otuz yedi buçuk guruş hakkını müvekkilim mezbûr El-hâc Halil mezbûr Ahmed Ağa'dan bundan akdem işbu meclis-i şer'î şerîfde taleb ve da'va ol-dahi ikrâr idüb lakin meblağ-ı merkûmun iki yüz altmış bir guruşunu tarih-i kitaba gelince ceste ceste kendüye def' ve teslîm etmişidim deyu tasaddî eylediği def'ini beyândan izhâr-ı acz etmekle meblağ-ı merkûm üç yüz otuz yedi buçuk guruşun müvekkilim mezbûra edâsıyla mezbûr Ahmed Ağa bundan akdem ilzâm olunmuşidi el-hâletü hâzihi vesâtet-i muslihîn ile meblağ-ı merkûmun yüz on guruşunu mezbûr Ahmed Ağa yedinden tamamen ahz u kabz ve bâkî kalan iki yüz yigirmi yedi buçuk guruşa müte'allika 'amme-i da'vadan mezbûr Ahmed Ağa'nın zimmetini ibrâ-i 'amm ile ibrâ ve iskât eylediğinde ol-dahi mütesaddi olduğu da'vayı def'-i mezkûrundan müvekkilim mezbûr Ahmed Ağa'nın zimmetini ibrâ ve herbiri âharın ibrâsını kabul eylediler dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î

mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' 'aşer min Muharrem li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Zide'l-küttâb Mehmed Selim Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Ahmed Çelebi

Orijinal Sayfa: A42

Belge: A42/1

Medîne-i Burusa'da Mukassem mahallesinde sâkin Mahmud bin Musa nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu râfi'ü'l-vesîka El-hâc Mustafa bin El-hâc Ahmed nam kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan müşteri-i mezbûr El-hâc Mustafa ve hemşirem Fatıma hatun vereseşi menzilleri ve Es-seyyid Halil Ağa ve Berber El-hâc Ali hadîkaları ve tarîka-i amm ile mahdûd bir beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve bir beyt-i süfli ve bir ahur ve bir mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr El-hâc Mustafa yüz elli guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz elli guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr El-hâc Mustafa mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ısrîn min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla İbrahim bin El-hâc Halil

Kızıklızâde Feyzullah Molla

Haffâf Süleyman Efendi

Haffâf El-hâc Mehmed

Es-seyyid Mehmed Efendi

Belge: A42/2

Mahrûse-i Burusa'da Ali Paşa mahallesi sâkinininden Molla Abdullah bin Hüseyin nam kimesne tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu El-hâc Süleyman ibn-i Mehmed ve İbrahim ibn-i El-hâc Ahmed şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâlete hükm-i şer'î lâhik olan Es-seyyid El-hâc Ahmed Ağa ibn-i İbrahim nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde müvekkil-i mezbûrun sulbî kebir oğlu işbu bâisü'l-vesîka Es-seyyid Osman mahzarında bi'l-vekâle ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülk-i sahihimde münselik mahrûse-i mezbûrda Çin Bazarı sükunda vâki' etrâf-ı erba'adan Çukacı Es-seyyid El-hâc İbrahim Ağa ve Zeyneb hatun dükkanları ve Ömer Ağa menzili ve tarîk-i 'amm ile mahdûd 'arsasının senede Ali Paşa Vakfı'na seksen akçe mukâta'a-i kadîmesi olan bir bâb mülk dükkanımı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile oğlum mezbûr Es-seyyid Osman'a seksen guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm seksen guruşu oğlum müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd dükkan-ı mahdûd-ı mezkûr oğlum mezbûr Es-seyyid Osman'ın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde ĝıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi'r-râbi' ve'l-'ışrîn min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'eteve elf

Şuhûdü'l-hâl

Doğramacı Mehmed Kalfa

Ağaçcı El-hâc Mehmed Ağa

Ağaççılar Kethüdâsı El-hâc Ahmed Ağa

Fahrü'l-küttâb Es-seyyid Mehmed Efendi

Belge: A42/3

Medîne-i Burusa'da Karakadı mahallesinde sâkine Emetullah bint-i Hüseyin nam hatun tarafından bey'ü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'îye ile 'arifan olan Es-seyyid Lütfullah Ağa ibn-i El-hâc Abdullah ve Lütfullah Çelebi ibn-i El-hâc Mehmed nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan fahrü'l-müderrişinü'l-kirâm Abdülgaflur Efendi ibn-i Mehmed Efendi meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde müvekkile-i mezbûrenin validesi işbu bâisetü'l-vesîka Rabia bint-i Mehmed nam hatun mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr Emetullah hatun akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik olub emvâlimden on kadife yasdık ve altı minder ve üç beledi döşek ve bir kutnî yorgan ve iki yemeni yorgan ve iki kaliçe ve iki meydan keçesi ve bir ocak paşmağı ve bir kadife biniş ve iki şu'le entari ve altı parça yemeni ve bir altun kuşak ve bir incülü kuşak ve bir kundak yorganı ve bir aded zümrüd küpe ve sekiz aded hamam rahtı ve dört aded çuka mak'ad ve çift sanduk ve dört don ve iki gömlek ve yigirmi zirâ' ketân ipliği ve iki çârşeb ve üç yüz dirhem gevgel(?) ve elli dirhem harîr-i şehri ve on yedi sahan ve dört tencere ve bir kebir sini ve bir kebir bakrac ve bir leğen ve bir ibrik def'a iki sagir minder ve dört tasımı tarafeynden icâb ve kabulü hâvi bey'-i batt-ı sahih-i şer' ile bi-safkatin vâhîde vâlidem mezbûre Rabia hatuna iki yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı merkûm iki yüz guruşu validem mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd eşya-i muharrere-i mezkûre validem mezbûre Rabia hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gîbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ- vâka'a bi't-

taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ısrîn min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'eteve elf

Orijinal Sayfa: B42

Belge: B42/1

Medîne-i Burusa'da Hısnı dahilinde Şeyh Paşa mahallesinde sâkine zâtı şer'an mu'arrefe Rukiyye bint-i Halil nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i mutlakı işbu bâisü'l-vesîka İbrahim Çelebi ibn-i El-hâc Ahmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr İbrahim Çelebi bundan akdem dört bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olub tarih-i kitab günü beni bâyinen tatlık eylediğinde mihr-i mezkûrum dört bin akçe ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyem ve me'ûnet-i süknâm mükâbelelerinde dahi on beş guruş ki cem'ân kırk sekiz guruş ve bir sülüs ile emvâlimden dahi bir beledi döşek ve bir beledi yasdık ve bir beledi minder ve bir yorgan ve bir kilim ve bir tencere ve bir tas ve hamam rahtımı mezbûr İbrahim Çelebi bana tamamen def' ve teslim etdiğinde ben dahi ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd ibtidâ-i zevciyetden tarih-i kitâba gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâdan hukuk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika 'amme-i da'va ve mütâlebât ve kâffe-i eymân muhâsamâtdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ-i 'amm-ı râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eyledik dedikde gibbe't-tasdikî's-şer'i mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ısrîn min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'eteve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bazarcı Halil Beşe

Ser-muzırân Mehmed Ağa

Bazarcı Mehmed Emin

Attar El-hâc Hüseyin

Küçük Mehmed

Belge: B42/2

Mahrûse-i Burusa'da Yeni Bezzâz mahallesinde sâkine şerîfe Ümmühani hatunun babası ve tarafından sulh-ı atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'îye ile arifân olan Es-seyyid Ahmed bin Mehmed ve Salih bin Mustafa şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Es-seyyîd Mehmed Ağa ibn-i Es-seyyid Süleyman meclis-i şer'-i şerîf-i enverde müvekkile-i mezbûrenin zevc-i mutlakı işbu bâisü'l-vesîka El-hâc Ahmed Ağa ibn-i El-hâc Mehmed mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim kızım mezbûr şerîfe Ümmühani mezbûr El-hâc Ahmed Ağa bundan akdem yigirmi bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olub tarih-i kitabdan iki gün mukaddem beni bâyinen tatlık etmekde mihr-i mezkûrum ile kadr-i ma'rûf nafaka-i 'iddet-i şer'îyye ve me'ûnet-i süknâmı bana def' ve teslim eylediğinde ben dahi yedinden tamamen ahz u kabz etmişidim lakin mezbûr El-hâc Ahmed Ağa ile zevciyet beynimizde kâime iken envâlinde elmaslı ve zümrüdü bir altun gerdaniye ve elmaslı sekizer bir çift incü bilezik ve güneş tabir olunur elmaslı bir çiçek ve elmaslı bir çift kopça ve elmaslı (...?) ve bir aded lâl ve bir aded zümrüd iki aded altun yüzük ve taşlıca(?) ta'bir olunur bir altun halka ve bir elmaslı mâşâllah ve bir çift elmaslı altun küpesini bana hibe ve temlik ve teslim eylediğinde ben dahi intihâb ve kabz ve kabul idüb zikr olunan cevahirlerin mecmu'ü mülk-i mevhubum olmuş iken mezbûr El-hâc Ahmed Ağa'dan talep ve da'va sadedinde olduğumda ol-dahi cevabında mârrü'z-zikr cevâhirleri ben sana 'ariyet virmişdim deyu def'le mukâbele ve def' mezkûrunu müvâcehemde isbat esnasında iken beynimizde muslihûn tavassut idüb da'va-yı mezkûrumdan mezbûr El-hâc Ahmed Ağa ile beni beher adedi altışar buçuk guruş kıymetli seksen aded findık altunu üzerine eşya-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi ber-minvâl muharrer sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabul bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm seksen altunu mezbûr El-hâc Ahmed Ağa yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd sâlifü'l-beyân gerek cevahlere ve gerek bu esnada mezbûr El-hâc Ahmed Ağa'nın menziline muhterik olan eşya-i ma'lûme ve ibtidâ-i zevciyetden tarih-i kitâba gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'âmelât şettâdan hukuk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika 'amme-i da'va ve mutâlebât ve kâffe-i eyân ve muhâsamâtdan ben mezbûr El-hâc Ahmed Ağa'nın zimmetini ibrâ-i 'amm-ı râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât eylediğimde ol-dahi bana medfû' olan bedel-i sulh-i mezkûr seksen aded altuna vesaire müte'allika-i 'amme-i

da‘vâdan benim zimmetimi ibrâ ve iskât ve her birimiz ibrâ-i mezkûreyi kabul eyledik dedi dedikde mezbûr El-hâc Ahmed Ağa dahi vekîl-i mezbûr Es-seyyid Mehmed Ağa'nın bâlâda takrîr eylediği kelimât-ı meşrûhasını bi'l-muvâcehe tasdik ve bi'l-müşâfehe tahkîk etmeğin mâ-vâka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-‘ısrîn min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kaşıkçızâde Osman Ağa ibn-i Mehmed

Fahrü'l-müderrişinü'l-kirâm Es-seyyid Mehmed Haşim Efendi

Hüdavendigâr Sancağı Mütesellimi İzzetlü Abdülgaffar Beg

Çukacı Hacı Molla ibn-i Ahmed Efendi

Çukacı Hacı Yakub Ağa

Çukacı El-hâc Abdullah

Berber Hacı Mehmed

Çukacı Es-seyyid Ehâc İsmail Ağa

Abdülkerim Begzâde Numan Beg

Halil Es-seyyid El-hâc Ali bin El-hâc Hasa

Orijinal Sayfa: A43

Belge: A43/1

Der-i devlet-mekîne ‘arz-ı da‘i-i kemîne oldur ki Burusa sâkinelerinden Hatem ve Zeyneb nam hatunların zevcleri yine Burusa sâkinlerinden tüccâr taifesinden Halil ve karındaşı Mustafa nam kimesneler kazâ-i mezbûra tâbi‘ Umur Beg ve Gemlik ve Engürü ve Gencelli ve Çiftlik ve Tuzlalar nam karyelerde ticaret tarîkiyle geşt ü güzâr iderler iken kazâ-i mezbûr a‘yânı Ağa Oğlu dimekle ma‘rûf kimesne kurâ-yı mezbûr

ahâlîlilerinin bazılarıyla yekdil(?) olub bin yüz doksan senesinde mezbûrânı katl ve üzerlerinde mevcut olan bin guruşluk emvâl ve eşyalarını gasben ahz etmeleriyle mübâşir ma'rifetiyle mahallinde şer'le istimâ' ve rü'yet oluna deyu bu fakîr ile livâ-i Hüdavendigâr mütesellimi bendelerine hitâben şeref-bahş-ı sudûr iden bir kıt'a emr-i celîlü's-şân sadra'zam birûn ağalarından mübâşir ta'yîn buyurulan Abdullah Ağa kulları yediyle ba'de'l-vürûd mezbûr Ağa Oğlu Es-seyyid El-hâc Hüseyin Ağa kulları Gemlik kazâsına tâbi' Kumla-i Sagîr karyesi sükkânından (olub) olmağla imtisâlen lil-emrül-'âli husus-ı mezbûrda tarafından vekîl-i müseccel-i şer'isi olan Ataullah Efendi ibn-i El-hâc Hüseyin ile husus-ı merkûmu bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ve bi'l-vekâle iddi'a iden mezbûre Hatem'in bâ-hüccet-i şer'iyye vekîl-i sâbitül-vekâlesi El-hâc Ali bin El-hâc Mehmed ile terâfu'larında vekîl-i mezbûr El-hâc Ali müvekkilelerim mezbûretânın mûrisleri katılan-ı merkûmân Halil ve Mustafa bin yüz doksan senesinde Gemlik kazâsına tâbi' Umur Beg ve Engürü ve Gencellive Çiftlikler ve Tuzlalar nam karyelerde ticaret tarîkiyle geşt ü güzâr iderler iken tarih-i merkûmda ol-havâlilerde katl ve üzerlerinde mevcut on bin guruş kıymetli emvâlleri nehb ü gâret olunub katılan-ı merkûmânın kâtilleri ve emvâl menhûbelerinin ahzları ma'lum olmayub müvekkil-i mezbûr El-hâc Hüseyin Ağa kazâ-i mezbûrun a'yânı olmağla müceb-i şer'isini mezbûr El-hâc Hüseyin Ağa'dan bi'l-vekâle taleb iderim deyu da'vâsında katılân-ı mezbûrânın katl olundukları zaman ve mekânı ve kâtillerini ve eşya-i mezkûrenin ahzlarını ta'yîn birle tashîh-i da'vâ idememekle takrîr-i meşrûhu üzere da'vâ-yı gayr-ı meşrû'asından vekîl-i mezbûr Ataullah Efendi'ye şer'ân sual dahi tevcih etmez iken ihtiyâten sual olundukda vekîl-i mezbûr katılan-ı merkûmânı müvekkili mezbûrun katl ve emvâlini ahz etdirdiğini bi'l-küllîye inkâr eylediğinden mâ'adâ ol-havâlîde ol-makûle ademler katl olunduğunu dahi bi'l-küllîye inkâr ve vekîl-i mezbûr El-hâc Ali dahi müdde'asını beyândan 'acziyet izhâr etmekle takrîr-i da'vâsı üzere bî-vech-i şer'i mu'ârazadan ba'de'l-men' husus-ı merkûm mütesellim-i mûmâileyh bendeleri ma'rifetiyle mahallinde ve mahrûse-i mezbûrede mevsûkul-kelim bî-garaz müslimînden sırrân ve 'alenen tecessüs ve istifsâr olundukda sâlifül-beyân karyelerde ve ol-havâlilerde bu âna gelince ol-makûle ademler katl olunduğu bir ferdin malûmu değil belki mesmû'ları dahi olmadığı mahallinden ve mahrûse-i mezbûre sükkânından taife-i tüccar ve zümre-i sâireden Şamlı El-hâc Ahmed oğulları Halil ve Mustafa namında kimesneler olmayub mezbûr El-hâc Hüseyin kulları öteden

berü muti' şeri'at-ı garrâ ve mu'in fukarâ ve zu'afâ olub bu vakte kadar bir ferdi ızrâr ve rahnedâr etmediği lede'l-ahâli aşikâr olmağla husus-ı merkûm mezbûr kulları hakkında ifk ü iftira ve mahzâ bühtân olduğu nümâyân olduğu mahrûse-i mezbûre ahâlisinden cerîde-u şer'ide mazbûtü'l-esâmi kırk neferden mütecâviz mevsûkul-kelim bî-garaz müslimîn ihbâr eyledikleri pâye-u serîr-i a'lâya 'arz ve i'lâm olundu (fi'l-yevm) bâkî fermân hazret-i men lehü'l-emrindir fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Muharrem li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Orijinal Sayfa: B43

Belge: B43/1

Hilâl-i sûtürda mastûr hususun istimâ' ve fasl u hasmı için bu fakîre hitâben bir kıt'a emr-i celîlü's-şân vürûdundan sonra mahmiye-i İslambol sâkinelerinden Hatem bint-i Mehmed bin Mustafa nam hatun tarafından husus-ı atîyyü'l-beyânda taleb ve da'vâya vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi bi'l-mu'arrefetü's-şer'iyye 'ârifân El-hâc Osman bin Ömer ve El-hâc Ali bin Yahya nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'i lâhik olan El-hâc Ali bin El-hâc Mehmed nam kimesneler meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkerde Gemlik kazâsına tâbi' Kumla-i Sagîr nam karye sükkânından bâis-i hâzihi'l-vesîka Es-seyyid El-hâc Hüseyin Ağa ibn-i Es-seyyid El-hâc İbrahim (~~kimesne mahzarında~~) tarafından husus-ı merkûmda husûmet ve redd ü cevâba vekîl müseccel-i şer'isi Ataullah Efendi ibn-i El-hâc Hüseyin nam kimesne ile mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'vâ ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûrenin zevci Şamlı El-hâc Ahmed Ağa Oğlu Halil nam kimesne ile müvekkilem mezbûrenin müvekkilesi Zeyneb bint-i İbrahim ibn-i Ali nam hatunun zevci Mustafa Ağa bin yüz doksan senesinde Gemlik kazâsına tâbi' Umur Beg ve Engürü ve Gencelli ve Çiftlikler ve Tuzlalar nam karyelerde ticaret tarîkiyle geşt ü güzâr iderler iken tarih-i merkûmda ol-havâlilerde katl ve üzerlerinde mevcut on bin gurus kıymetli emvâlleri nehb ü gâret olunub katîlân-ı merkûmânın kâtilleri ve emvâli menhûbelerinin ahzları ma'lûm olmayub müvekkil-i mezbûr El-hâc Hüseyin Ağa kazâ-i mezbûrun a'yânı olmağla sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde vekîl-i mezbûrun takrîr-i da'vâsı üzere müvekkileleri mezbûretânın mûrisleri katîlân-ı mezbûrânın katl olundukları zaman ve mekânı ve kâtillerini ve eşya-i mezkûrelerinin ahzlarını ta'yîn

birle tashîh-i da'vâ idememekle takrîr-i meşrûhu üzere da'vâ-yı gayr-ı meşrû'asından vekîl-i mezbûr Ataullah Efendi'ye şer'ân sual dahi tevcîh etmeyüb lakin ihtiyât sual olundukda vekîl-i mezbûr katîlân-ı merkûmanı müvekkili mezbûrun katl ve emvâlini ahz etdirdiğini bi'l-küllîye inkâr eylediğinden mâ'adâ ol-havâlide ol-makûle ademler katl olduğu dahi bi'l-küllîye inkâr ve vekîl-i mezbûr El-hâc Ali dahi müdde'âsını beyândan 'acziyet izhâr etmekle takrîr-i da'vâsı üzere bî-vech-i şer'î mu'ârazadan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ışrîn min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-meşâyihü'l-kirâm Eşrefzâde Es-seyyid Ahmed Ziyaeddin Efendi

Zuhrü'l-meşâyihü'l-kirâm Hazret-i Emir Sultan Şeyhi Es-seyyid Mehmed Reşid Efendi

Fahrü'l-sâdât ve't-tüccar Es-seyyid El-hâc İsmail Ağa

El-hâc Mustafa bin Ahmed

El-hâc Mehmed Emin Efendi ibn-i El-hâc Ahmed Efendi

Es-seyyid Ali Ağa ibn-i Es-seyyid El-hâc Ahmed Ağa

Fahrü'l-akrân El-hâc Mustafa Ağa

Belge: B43/2

Medîne-i Bursa'da Ahmed Paşa mahallesinde sâkine zâtı şer'an mu'arrefe Ayşe bint-i Mustafa nam hatun meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu bâisetü'l-vesîka şerife Zeyneb bint-i Hüseyin nam hatun mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub medîne-i mezbûr haricinde Kabluca kurbunda vâki' itrâf-ı erba'adan Ahmed Beşe ve Ali ve Mehmed hadîkaları ve tarîk-i 'amm ile mahdûd bir buçuk dönüm mikdarı eşcârı mülk bir kıt'a tut hadâkamı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile

mezbûr şerife Zeyneb hatuna yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu müşteriye-i mezbûre yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd hadîka-i mahdûde-i mezkûre mezbûre şerife Zeyneb hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâlis min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Dolabcı Hacı Süleyman

Molla Hüseyin bin Mustafa

Mezarcı Molla Mustafa

Ahmed bin Mustafa

Ehl-i Keyf Mustafa Beşe

Belge: B43/3

Medîne-i Burusa kazâsına tâbi' Soğanlı Çavuş nam karyede sâkin Halil bin Receb nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde dâynini işbu râfi'ü'l-vesîka El-hâc Ömer Ağa ibn-i Hasan nam kimesne mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr El-hâc Ömer Ağa'ya cihet-i karz-ı şer'îden zimmetimde vâcibü'l-edâ yüz otuz sekiz guruş deynim olub lakin meblağ-ı mezbûru def'aten edâya iktidarım olmamağla mezbûr El-hâc Ömer Ağa meblağ-ı mezbûru beher sene kendüye kırkar guruş virüb re's-i sene gurre-i Muharrem olmak üzere işbu bin yüz doksan üç senesi Muharremi guresinden cem'ân sekiz sene ve beş ay on iki günde edâ etmek üzere mezbûr El-hâc Ömer Ağa beni te'cil ve taksît etmekle ben dahi ber-vech-i muharrer müddet-i mezkûr tamamına değın te'cil ve taksiti kabul eyledim fîmâ-ba'd meblağ-ı merkûm üç yüz otuz sekiz guruş mezbûr El-hâc Ömer Ağa'ya mukassat deynimdir dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâmin min Muharremü'l-harâm sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Zuhrü'l-müderrişinü'l-kirâm Feyzullah Efendi

Es-seyyid Ahmed bin Feyzullah

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Orijinal Sayfa: A44

Belge: A44/1

Mahrûse-i Burusa Hısnı dâhilinde Kavaklı mahallesinde sâkin işbu râfi'ü'l-vesîka El-hâc İbrahim Ağa ibn-i El-hâc Mustafa nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde Mehmed Ağa ibn-i El-hâc Mustafa nam kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Ağa tarih-i kitabdan on altı mukaddem yedimden müşterâ ve makbûz yigirmi miskâl incü bahâsından zimmetinde dört yüz altmış guruş hakkım meblağ-ı merkûmun otuz guruşunu validesi gâibet-i ani'l-meclis Hanife bint-i Mustafa nam hatundan bana havâle-i sahîha-i şer'iyeye ile havâle eylediğinde her birimiz havâle-i mezkûreyi kabul idüb bâkî kalan dört yüz otuz guruşunu talep eylediğimde bana edâdan imtinâ' ider sual olunub alıverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûr Mehmed Ağa cevabında fi'l-hakîka müdde'i-i mezbûr El-hâc İbrahim Ağa'ya yigirmi miskâl incü bahâsından bâkî dört yüz otuz guruş hâlâ zimmetinde vâcibü'l-edâ deyni olduğunu bit-tâv'ikrâr ve itirâf etmekle 'alâ müceb-i i'tiraf meblağ-ı bâkî-i merkûm dört yüz otuz guruşu müdde'i-i mezbûr El-hâc İbrahim Ağa'ya teslim ve edâya mezbûr Mehmed Ağa'ya tenbih birle mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Selim Efendi

Fahrü'l-kitâb Ahmed Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: A44/2

Mahrûse-i Burusa Hısn dâhilinde Câmî'-i Kal'a mahallesi sâkinelerinden bâisetü'l hâzihi'l vesîka Hadice bint-i Abdullah nam hatunun damadı ve tarafından husus-ı atıyyü'z-zikri taleb ve da'vâ ve ahz u kabza vekîl-i müseccel-i şer'îsi olan Es-seyyid Abdurrahman Ağa ibn-i Molla Hasan nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde müvekkile-i mezbûr Hadice hatunun hala zevci olan El-hâc Süleyman bin Abdullah nam kimesne mahzarında bi'l-vekâle üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Hadice hatun'un işbu yedimde olan defter mantukunca cihât-ı ma'lûmeden mezbûr El-hâc Süleyman zimmetinde 954 guruş hakkı olmağla meblağ-ı merkûm mezbûr El-hâc Süleyman'ın müvekkilem mezbûreye vâcibü'l-edâ deyni olduğunu mezbûr El-hâc Süleyman 1188 senesinde hacc-ı şerîfe 'azimeti esnasında huzur-ı müsliminde tâyi'ân ikrâr ve şehâdet etmişiken meblağ-ı merkûm 954 guruşu hala müvekkilem mezbûreye edâdan imtinâ' ider sual olunub alıverilmek bi'l-vekâle matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual ve'l-inkâr vekîl-i mezbûrdan müdde'âsına mutâbıka beyyine taleb olundukda 'udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslimînden olub mahrûse-i mezbûr sükkânından Debbâğzâde Mehmed Emin ibn-i Ahmed ve Es-seyyid Mustafa bin Derviş Abdurrahman ve Musa bin Mehmed nam kimesneler li-eclîş-şehâde meclis-i şer'-i şerîfe hâzırûn olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka işbu mezbûr El-hâc Süleyman 1188 tarihinde hacc-ı şerîfe 'azimeti esnasında hala zevcesi müvekkile-i mezbûre Hadice hatuna işbu ibrâz eyledikleri defter mantukunca cihât-ı ma'lûmeden 954 guruş deyni olduğunu bizim huzurumuzda tâyi'ân ikrâr ve bizi işhâd etmişidi biz bu hususa bu vecih üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu herbiri edâ-yı şehâdet-i şer'îyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mûcebiyle meblağ-ı merkûm 954 guruşu müvekkile-i mezbûr için vekîl-i mezbûra teslîm ve edâya mezbûr El-hâc Süleyman tenbih birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu

Belge: A44/3

Mahrûse-i Burusa'da Kara Kadı mahallesinde sâkine Emetullah bint-i Hüseyin nam hatun tarafından hal'-i atıyyü'z-zikre ve sulh ve ibrâya vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile 'arifân olan Lütfüllah bin Abdullah ve diğeri Lütfüllah bin El-hâc Mehmed şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'i lâhik olan fahrü'l-müderrişinü'l-kirâm Abdülgafur Efendi ibn-i Mehmed Efendi meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde müvekkile-i mezbûrenin zevci işbu râfi'ül-vesîka Molla Ali bin El-hâc Ömer mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Emetullah zevci mezbûr Molla Ali ile beyenlerinde hüsn-i zindegâni mümkün olmayub mezbûr Emetullah hal'a tâlibe ve müfârekate râgibe olduğu ecilden mezbûrun zimmetinde mütekarrir ve ma'kûdün 'aleyh olan yüz yetmiş beş guruş mihr-i mü'ecceli ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyyesi üzerlerine ve meûnet-i süknâsı dahi kendi üzerine olduktan sonra mezbûrun firâşından hâsılân ve müvekkilem mezbûrdan mütevellidân hala bi-hakki'l-hidâne hacr u terbiyesinde olan sadrî oğulları Mehmed ve İsmail nam sagîranı dahi yedişer yaşını tekâmîl edinceye değin kendi malından infâk idüb lakin sinîn-i mezbûrda sagîrân-ı mezbûrân bi-emrullah-i te'alâ vefât iderler ise lazım gelen nafakadan müvekkilem mezbûrenin zimmeti berî olmak üzere zevci mezbûr Molla Ali ile bi'l-vekâle muhâla'a-i sahiha-i şer'iyye ile muhâla'a olduğumda ol-dahi ber minvâl-i muâharrer hal'-i mezkûru ba'de'l-kabul ibtidâ-i zevciyetden tarih-i kitâba gelince müvekkilem mezbûrenin zevci mezbûr ile beyenlerinde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâdan hukuk-ı ma'lûme ve meçhûleye müte'allika 'amme-i da'va ve mutâlebât ve kâffe-i eymân ve muhâsamâtdan ben bi'l-vekâle mezbûr Molla Ali'nin zimmetini ibrâ-i 'amm-ı râfi'ül-hisâm ile ibrâ ve iskât eylediğimde ol-dahi kezâlik hukuk-ı zevciyete vesâire müte'allika 'amme-i da'vâdan müvekkilem mezbûr Emetullah'ın zimmetini ibrâ ve iskât eyledi dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Balıkesirli Hacı Halil

Süleyman Ağa ibn-i El-hâc Mehmed

Vezir Hancısı Es-seyyid Mustafa Çelebi

Es-seyyid El-hâc İbrahim Ağa ibn-i Es-seyyid El-hâc Mehmed

Orijinal Sayfa: B44

Belge: B44/1

Mahrûse-i Burusa'da Sultan Murad-ı Sâni mahallesi sükkânından El-hâc Mehmed Efendi ibn-i Ahmed nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde mahrûse-i mezbûre sükkânından işbu bâisü'l-vesîka Mehmed Beg ibnü'l-merhûm El-hâc Eyüb Ağa mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mehmed Beg'e tarih-i kitabdan sekiz sene mukaddem def' ve teslim itdiğim ma'lûmü'z-zirâ' çuka ve esvâb-ı mütenevvi'a ve eşya-yı saire semenleri olan dört bin dokuz yüz seksen altı guruşun dört yüz altmış guruşunu tarih-i merkûmda mahrûse-i mezbûrda mütemekkin İzmir tüccarından dâyinim Yasef nam zimmîye mezbûr Mehmed Beg'den havâle-i sahîha-i şer'îyye ile havâle idüb ma'adâ dört bin beş yüz yigirmi altı guruşu zimmetinde kalmış idi sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gibbe's-sual mezbûr Mehmed Beg cevabında müdde-i-i mezbûr El-hâc Mehmed Efendi'nin ol-tarihde li-ebb karındaşım gâib 'ani'l-meclis Süleyman Ağa'ya cihet-i ma'lumeden ma'lûmü'l-mikdar deyni olmağla deyn-i merkûmdan dört bin dokuz yüz seksen altı guruşunu ifâ için tarih-i merkûmda salifü'l-beyân çuka ve esvâb-ı mütenevvi'a ve eşya-yı sairesini bi-safkatin vâhide karındaşım mezbûra dört bin dokuz yüz seksen altı guruşa bey' ve teslim ol-dahi ber-vech-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûmu deyn-i merkûmundan dört bin dokuz yüz seksen altı guruşa takas eylediğinde ol-dahi mukâsa ve kabul etdikden sonra zikr olunan çuka ve esvâb-ı mütenevvi'a ve eşya-yı saireyi tarih-i merkûmda bana dört bin dokuz yüz seksen altı guruşa safka-i vâhide ile bey' ve teslim ben dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdiğimden sonra semenleri olan meblağ-ı merkûmdan dört yüz almış guruşunu mesfûr Yasef zimmîyye havâle-i sahîha-i şer'îyye ile havâle bâkî kalan dört bin beş yüz yigirmi altı guruşunu dahi hal-i safrımda bi'l-vesâye makbûzu olan babam müteveffâ-yı mûmâileyhden müntakil mal-ı mûrisim ma'lûmü'l-mikdâr mebâliğin dört bin beş yüz yigirmi altı guruşuna takas eylediğinde ben dahi mukâsa ve kabul etmiş idim deyu def'le mukâbele idecek

eserü'l-istintâk mezbûr El-hâc Mehmed Efendi cevabında fi'l-hâkika hal-i dâfi' mezbûr Mehmed Beg'in takrîr-i eylediği minvâl üzere olduğunu bi't-tav' ikrâr etmekle 'alâ mûceb-i ikrâra müdde'i-i mezbûr El-hâc Mehmed Efendi meblağ-ı merkûm dört bin beş yüz yigirmi altı guruş mutâbelesiyle bî-vech-i mu'ârazadan men' birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Belge: B44/2

Medîne-i Burusa'da Garib Beg mahallesinde sâkin işbu râfi'ül-vesîka Ahmed Ağa ibn-i El-hâc Mehmed nam kimesne meclis-i şer'î şerîf-i enverde Süleyman Ağa ibn-i El-hâc İsmail mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Süleyman Ağa'ya bin yüz doksan senesi Ramazân-ı şerîfi guresinde teslim eylediğim yüz altmış torba pirinci ameliyle âhara bey' ve semeninden re's-i malım olan dört bin dört yüz yetmiş yedi guruşum ba'de'l-ihrac bâkî her ne fâiz zuhûr ider ise beynimizde bi'l-münâsafe taksim itmek üzere mezbûr Süleyman Ağa ile akd-i şirket etdikden sonra mezbûr Süleyman Ağa dahi ol-mikdar torba pirinci ba'de't-ta'dâd muhızır-ı müsliminde yedimden ahz u kabz idüb râyic olduğu vecih üzere beher keylini seksen dokuz pareye âhara bey' ve semeninden bana teslim eylediği harîr-i şehri kıymetinden iki bin üç yüz doksan sekiz buçuk guruş ve gâibân ani'l-meclis İslimyeli Mustafa'dan beş yüz guruş ve Said Ağa'dan beş yüz guruş ki cem'an üç bin üç yüz doksan sekiz buçuk guruşunu bu vecihle ahz ve istîfâ etmişidim hatta fûrûht eylediği bir pirincimden beş yüz kırk guruş fâiz zuhûr itmişidi deyu ikrâr ve i'tirâf dahi etmişiken bana fâiz namıyla bir akçe vermediğinden mâ'adâ re's-i malımdan dahi bin yetmiş sekiz buçuk guruşum mezbûr Süleyman Ağa'nın zimmetinde kalmağla talep eylediğimde vermede ta'allül ider sual olunub alıverilmek matlûbumdur dedikde gibbe's-sual mezbûr Süleyman Ağa cevabında müdde'i-i mezbûr yedinden yüz otuz iki torba pirinç ahz u kabz ve beher kilesini seksen dokuz pareye bey' ettiğini ve beş yüz kırk guruş fâiz zuhûr itdiğini ikrâr lakin mezbûr Ahmed Ağa ile sene-i mezbûre Şevvâl-i şerîfnde yüz otuz iki torba bir pirincin hesap ve kitabını görüb husus-ı mezkûra müte'allika da'vâdan her birimiz âharın zimmetini ibrâ ve iskât etmişidik deyu def'le mukâbele idecek eserü'l-istintâk ve 'akibü'l-inkâr evvela dâfi'-i mezbûr Süleyman Ağa'dan def'-i mezkûruna mutâbaka beyyine talep olundukda imhâl olunub mehl-i şer'î mürûruna ityân-ı beyyineden

izhâr-ı ‘aciz idüb istihlâf etmeğın mezbûr Ahmed Ağa ba‘de'l-tahlifü'ş-şer‘i mûcebiyle mezbûr Süleyman Ağa müdde‘i-i mezbûr Ahmed Ağa'ya eylediği def‘-i mezkûrdan bilâ beyyine bî-vech-i mu‘ârazadan ba‘de'l-men‘ sâniyen mezbûr Süleyman Ağa'ya yüz altmış torba pirinç teslim etdiğine beyyine taleb olundukda ‘udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müsliminden olub medîne-i mezbûre mahallâtından Sultan Murad-ı Sâni mahallesi sükkânından Mustafa bin İbrahim ve Reyhan Paşa mahalllesi sükkânından Kayyım Oğlu Abdullah bin Mehmed nam kimesneler li-ecli'ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka işbu müdde‘i-i mezbûr Ahmed Ağa medîne-i mezbûrede İpek Hanı dimekle ma‘rûf handa işbu mezbûr Süleyman Ağa'ya bizim huzurumuzda ba‘de't-ta‘dâd yüz altmış torba pirinç teslim eylediğinde ol-dahi ahz u kabz etmişidi biz bu hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde ba‘de't-ta‘dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle oldukdan sonra yigirmi sekiz torba pirinç mezbûr Süleyman Ağa'dan lazım gelüb lakin ol-mikdar torba pirinç ne-mikdar keyl olduğu ma‘lûm olmamağla zikr olunan torbalar bazen on beş ve bazen on ve on bir kile olagelmekle ol-mikdar torba pirinci vasatından

Orijinal Sayfa:A45

i‘tibâr ola gelmekle yigirmi sekiz torba pirincin beher torbası on ikişer kileden üç yüz otuz altı kile olmağla beher kilesi dahi fûruht etdiği vecih üzere seksen dokuz parden yedi yüz kırk yedi guruş yigirmi dört pare ve zuhûr iden beş yüz kırk guruş faizin dahi nısfı olan iki yüz yetmiş guruş ki cem‘an bin on yedi guruş yigirmi dört pareyi müdde‘i-i mezbûr Ahmed Ağa'ya teslim ve edâya mezbûr Süleyman Ağa'ya tenbih birle mâ-vâka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l- yevmi't-tâsi‘ min Muharremü'l-harâm li-sene selâse ve tis‘în ve mi‘ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Kazgan asmaz çerâğı El-hâc Ali

Acem Bazergânîzâde Ali Ağa ibn-i El-hâc Ali

Es-seyyid İbrahim bin El-hâc İsmail

Belge: A45/1

Medîne-i Burusa Hısnı dahilinde İmâret İsa Beg mahallesinde sâkin işbu râfi'ül-vesîka Es-seyyid Mustafa Ağa ibn-i Mehmed meclis-i şer'-i şerîf-i enverde El-hâc Mehmed bin Hasan mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem mezbûr El-hâc Mehmed işbu uzun boylu gök elâ gözlü Fatıma hatunu yedinde câriye-i memlûkesi olmak üzere bâna sekiz yüz guruşa bey' ve meblağ-ı mezbûru yedimden tamamen ahz u kabz etmişidi lakin mezbûr Fatma tarih-i kitabdan bir gün mukaddem ben fi'l-asl medîne-i İzmir'de Câmî'-i Atîk mahallesinde sâkin Bolvadinli Mehmed Ağa bin Mehmed'in firâşından hasıla ve hürrü'l-asl olan zevcesi şerife Ayşe bint-i Es-seyyid Mehmed'den mütevellide hürrü'l-asl şürefâdan olub bana ve ebeveynime kat'ân rikk târî olmuş değil iken mezbûr Es-seyyid Mustafa Ağa rikk almak üzere rakabeme vaz'-ı yed ider deyu benden hürriyetini iddi'a ve müdde'asını salifü'z-zikr Cami'-i Atîk mahallesi sükkânından Mehmed bin Ahmed ile şerîfe Hanife bint-i Mustafa ve Fatma bint-i Abdullah nam hatunlar şehâdetleriyle ba'de'l-isbât hürriyetine hükm-i şer'î lâhik ve rakabesinden kasr-ı yedime tenbih ve sebili tahliye olunmağın ben dahi mezbûr El-hâc Mehmed'e câriye-i mezbûr semeni olmak üzere medfû'um olan meblağ-ı merkûm sekiz yüz guruşu istirdâd iderim sual olunub müceb-i şer'isini icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûr El-hâc Mehmed cevabında fi'l-hakîka mevsûfe-i mezbûr Fatma'yı bundan akdem ber-vech-i muharrer gâibet-i ani'l-meclis Kara Molla dimekle ma'rûfe Fatma nam hatun ile esirci kethüdâsı olub bundan akdem vefât iden Yiri Oğlu dimekle ma'rûf Es-seyyid Mehmed nam kimesneden dört yüz elli guruşa iştirâ ve mezbûr Es-seyyid Mustafa Ağa yedine sekiz yüz guruşa bey' etmişidim deyu bi-ayniha mezbûre Fatma kendünün müdde'i-i mezbûra bey' ve kabz-ı semen etdiği mevsûfe-i mezbûre olduğunu bi't-tav' ikrâr ve i'tirâf etmeğın mücebiyle ânifen müdde'i-i mezbûr yedinden câriye-i mezbûre semeni olmak üzere makbuzu olan meblağ-ı merkûm sekiz yüz guruşu müdde'i-i mezbûr Es-seyyid Mustafa Ağa'ya red ve teslîme El-hâc Mehmed'e tenbih birle mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-âşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Muhzır Süleyman

Tahtabaşı Es-seyyid Ahmed Çelebi

Muhzır Hamamcı Mehmed

Seyyid Ömerzâde Es-seyyid Osman Efendi

Muhzırbaşı Mehmed Ağa

Belge: A45/2

Mahrûse-i Burusa'da Hoşkadem Makramevî mahallesi mütemekkinlerinden Serkiz veled-i Markir nam zımmî meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu hâmiletü's-sıfır Serihi bint-i Eremya nam nasraniye muvâcehesinde ikrâr-r tam ve takrîr-i kelâm idüb akd-ı atıyyü'z-zikrin sudûruna değın silk-i mülk-i sahîhimde münselik mahrûse-i mezbûre muhallâtından Bedreddin mahallesinde vâki' etrâf-ı erba'adan Hacı Halil veresesı menzilleri ve berber dükkanı ve tarîk-i 'amm ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve bir beyt-i süfli ve bir mahzen ve bir şırahane ve bir câbiye-i mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mesfûre Serihi nasraniyeye iki yüz guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûmu müşteriye-i mesfûre yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr mesfûre Serihi nasraniyenin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıfe olsun dedikte gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Eşrefzâde Es-seyyid Şeyh Habib Efendi

Na'iband El-hâc Mehmed

Münadi Molla Ebubekir

Balkabağı Oğlu El-hâc Ali

Es-seyyid Ali

Orijinal Sayfa: B45

Belge: B45/1

Medîne Burusa'da Köseler mahallesinde sâkin Mehmed bin El-hâc Ebubekir nam kimesne bi-emrillahi te'ala kalîlü'l-fehm ve muhtelitü'l-keâm ve fâsidü'd-debîr olmağla tesviye emirine kıbel-i şer'-i şerîfden bir vasî nasb ve ta'yîn olunmak lazım ve mühim olmağla mezbûr Mehmed'in li-ebeveyn karındaşı İsmail istikâmet ile ma'rûf ve vesâyet 'uhdesinden gelmeğe sahib-i iktidar olduğunu zeyl-i sahifede Muharrerü'l-esâmi mevsûku'l-keâm-ı müslimîn ihbâr etmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitab tûbaleh ve hüsn-meâb efendi hazretleri dahi mezbûr İsmail'i karındaşı mezbûrun mahalle-i mezbûrda vâki' etraf-ı erba'adan İmâm Süknâsı menzili ve münâdi Molla Ömer verese ve Hadice hatun menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd nısf dönüm mikdarı arsa-i hâlîyesini âhara bey' ve semenini ahz u kabza ve makbûzundan malzemesine kadar ma'rûf harc ve sarfa ve umûr-ı sâdesini tesviyeye vasî nasb ve ta'yîn buyurdıklarında ol-dahi vesâyet-i mezkûreyi kabul ve hidemât-ı lazime kemâ-yenbagî edâya ta'ahhüd ve iltizâm eyledim dedikden sonra mezbûr İsmail meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâisü'l-vesîka Mehmed Emin Ağa ibn-i Mehmed mahzarında bi'l-vesâye ikrâr ve takrîr-i keâm idüb arsa-i mahdûd-ı mezbûreyi mezbûr Mehmed Emin Ağa'ya bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile yetmiş guruşa bi'l-vesâye bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yetmiş guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd arsa-i mahdûde-i mezkûre mezbûr Mehmed Emin Ağa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Molla Mustafa

Ali Molla ibn-i El-hâc Mehmed

Dellâl Molla Mehmed

Molla Halil bin El-hâc Mustafa

Leblebici Osman Çelebi

Belge: B45/2

Mahrûse-i Burusa'da Hazret-i Emir Sultan kuddise sirruhu'l-müste'ân mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden Ahmed bin Bektaş'ın verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i El-hâc Ahmed nam hatun ile sulbî kebîr oğulları Bektaş ve Mehmed'e münhasıra ba'dehû mezbûr Mehmed dahi vefât idüb verâseti validesi mezbûre Fatma hatun ile li-ebeveyn karındaşı mezbûr Bektaş ve li-ümm karındaşları Mustafa ve Ahmed'e münhasıra ba'dehû mezbûre Fatma hatun dahi vefât idüb verâseti zevc-i metrûku Salih bin Mustafa nam kimesne ile sadrî kebîr oğlu mezbûr Bektaş ve sagîr oğulları mezbûrân Mustafa ve Ahmed'e ve sadriye sagîre kızı İhsan'a münhasıra ve tashîh-i meseleleri bi-tarikü'l-münâsahatü's-ş şer'iyeye iki bin altı yüz seksen sekiz sehinden i'tibâr olunub sihâm mezkûrdan bin sekiz yüz yetmiş sekiz sehmi mezbûr Bektaş'a ve üçer yüz onar sehmi mezbûrân Mustafa ve Ahmed'den herbirine ve elli yedi sehmi mezbûre İhsan'a ve yüz otuz üç sehmi mezbûr Salih'e isâbet ve intikâl eylediği lede's-şer'ü'l-enver zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra mezbûr Salih asâleten ve sulbî sıgâr evladı mezbûrân Mustafa ve Ahmed ve İhsan'ın tesviye-i umûrlarına kıbel-i şer'-i şerîfden mansûb vasileri olmağla vesâyete meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu bâisü'l-vesîka mezbûr Bektaş mahzarında ikrâr-ı tâmm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Vekîl Harczâde ve Birinci Mustafa menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd ma'lûmü'l-müştemilât bir bâb mülk menzil ile mahalle-i mezbûre kurbunda Sinan Dede dimekle 'arîf mahallede vâki' etrâf-ı erba'adan Bostanî Oğlu vereseşi ve Molla Mustafa hadîkaları ve mu'allimhâne ve tarîk-i 'amm ile mahdûd iki dönüm mikdarı eşcârı mülk bir kıt'a tut hadîkası ve yine mahall-i merkûmda vâki' etrâf-ı erba'adan Hacı İbrahim Oğlu hadîkası ve tarîk-i 'amm

ile mahdûd bir evlek mikdarı eşcârı mülk bir kıt'a âhar tut hadîkası ve Kızıkyolu nam mahallde vâki' etrâf-ı erba'adan Molla Mustafa ve El-hâc Osman bağları ve tarîk-i 'amm ve tarîk-i has ile mahdûd iki dönüm mikdarı kürûm mülk bir kıt'a bağ mûrisimiz müteveffâ-yı edâ-yı(?) mezbûrun ile'l-vefât mülkü olup ba'de vefâtihi terekelerinden tashîh-i mezkûr üzere bi'l-irsi's-şer'i bizlere isâbet ve intikâl idüb hala emlâk-ı mezkûre müşrif-i harab olmakdan nâşî mahsûlâtı masârıfına vâfiyye olmamağla sığâr-ı merkûmunun emlâk-ı mezkûredi olan hisse-i irsiyye-i şâyi'aları bey' ve semeni istirbâh olunmak haklarında evlâ ve enfa' olduğunu erbâb-ı vukûfdan bi-garaz müslimîn ihbâr etmeleriyle ben dahi emlâk-ı mezkûrda sihâm-ı mezkûre mücebince yüz otuz üç sehim hissem ile sığâr-ı merkûmunun altı yüz doksan beş sehim hisseleri ki cem'an sekiz yüz yigirmi sekiz sehim hisse-i şâyi'alarımızı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile mezbûr Bektaş'a bi-safkatın vâhide el-yevm semen-i misilleri ve kıymet-ı adlleri olduğu ihbâr erbâb-ı vukûf ile mütehakkik olan yüz kırk sekiz guruş on dört pareye bi'l-asâle ve bi'l-vesâye bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-vech-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semenleri olan meblağ-ı merkûm yüz kırk sekiz guruş on dört pareyi mezbûr Bektaş yedinden bi'l-asâle ve bi'l-vesâye tamamen ahz u kabz ve müteveffâdan mezbûrunun cemî' terekelerine müte'allika' 'amme-i da'vâdan mezbûr Bektaş'ın zimmetini ibrâ-i 'amm ile ibrâ ve ıskât eylediğimde ol-dahi hâl-i sığarında babası müteveffâ-yı mezbûrun terekelerinden bi'l-irsi's-şer'i kendüye isâbet idüb validesi müteveffâ-yı mezbûr Fatma'nın bi'l-vesâye makbûzu olduğu muvâcehemde sâbit olan yüz doksan guruşu validesi mezbûrenin cemî' terekelerini kabzıma ve .benden talep ve da'va sadedinde iken vesâtet-i muslihîn ile meblağ-ı merkûm yüz doksan guruşun yüz kırk sekiz guruş on dört paresini yedimden ahz mâ'adâ kırk bir guruş yigirmi altı pareye ve müteveffiyûn-ı mezbûrûnun cemî' terekelerine müte'allika' 'amme-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ-i 'amm ile ibrâ ve ıskât eylediğimde ben dahi ibrâsını kabul eyledim dedikde gibbe't-tasdîki's-şer'i mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî 'l-yevmi's-sâlis 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Orijinal Sayfa: A46

Belge: A46/1

Mahrûse-i Burusa'da Hoca Mehmed Karamani mahallesi mütemekkinelerinden olub zikri atî menzilin nısf-ı şayi'ine mâlike iken bundan akdem hâlike olan Serik bint-i Tağman nam nasraniyenin verâseti menzil-i mezkûrun nısf-ı âharına mâlik olan zevce-i metrûku İsrayil veled-i Eremya nam zımmî ile sadrî kebîr oğlu Yanoz nam zımmîye münhasıra olduğu lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve müte'ayyin odukdan sonra mesfûrân İsrayil ve Yanoz meclis-i şer'-i hafîr-ı lâzımü't-tevkirde hâmiletü's-sifr Derhi bint-i Abraham'ın sadrî kebîr oğlu ve tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri tasdika vekîli olan Abraham veled-i David nam zımmî mahzarında her biri ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'adan Osya ve Sefer Oğlu ve Kokaz ve Borolenez Oğlu menzilleri ve tarîk-i hâss ile mahdûd ma'lûmü'l-müştemilât bir bâb mülk menzilin nısf-ı şayi'i mûrisemiz hâlike-i mezbûrenin ile'l-helâk mülkü olub ba'de helâkihâ terekesinden bi'l-irsi'ş-şer'i bizlere isâbet ve intikâl etmekle menzil-i mezkûrun mesfûr Borolenez Oğlu menzili tarafında vâki' iki beyt-i süfli ve iki sofası ile zokâk kapusuna varınca vâki' 'arzen bir zirâ' arsasını ve arsa-i merkûme cürmünce zokâk kapusunu ifrâz ve alâmet-i fâsıla vaz'ıyla ba'de'l-mümtâz merkûme Derhi nasraniyeye tarafeynden îcâb ve kabulü hâvi bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile dört yüz guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimizde ol-dahi ber-vech-i muharer ba'de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm yedinden tamamen ahz u kabz ve sekiz sehim i'tibârıyla beynimizde iktisâm eyledik fîmâ-ba'd menzil-i müfrez-i mezkûr mezbûre Derhi nasraniyenin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi't-tâsi' 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Umdetü'l-küttâb Mehmed Selim Efendi

Zübdetü'l-küttâb Mustafa Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Mehmed Çelebi

Belge: A46/2

Medîne-i Burusa'da Timurtaş mahallesinde sâkine zâtı şer'ân mu'arrefe Ayşe bint-i İbrahim nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu rafi'ül-vesîka Ali Beşe ibn-i Ahmed mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik olub medîne-i mezbûr zeylinde Veyselkarani kurbunda vâki' etrâf-ı erba'adan müşteri-i mezbûr Ali Beşe ve Salih ve Mehmed Beşe hadîkaları ve tarîk-i 'amm ile mahdûd bir buçuk dönüm mikdarı eşcârı mülk bir kıt'a dut hadîkamı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Ali Beşe'ye altmış guruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm altmış guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd hadîka-i mahdûde-i mezkûr mezbûr Ali Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi'l-'ısrîn min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Çağrısanlı Hali Beşe

Belidci Molla İbrahim

Mumcu Mehmed Ağa

Karanak Oğlu Mehmed Beşe

Belge: A46/3

Mahrûse-i Burusa'da Sağırıcı Sunguz mahallesinde sâkine zâtı şer'an mu'arrefe Rabia bint-i Ahmed nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâisü'l-vesîka Abdullah Çelebi ibn-i Ali mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan on dört gün

mukaddem sadrî sagîr oğlum Hasan bin Ali medîne-i mezbûrda Hisar Kapusu nam mahalde kayak kayanları temâşâ ider iken mezbûr Abdullah Çelebi yedinde olan katırı ile oğlum sagîr-i mezbûrun üzerine uğrayub zikr olunan katırı muhâfazada tekâsül etmekle oğlum sagîr-i mezbûru altından debüb mecrûh olmuşıdı deyu bundan akdem müceb-i şer'isini mezbûr Abdullah Çelebi'den taleb ve da'va sadedinde olduğumda ol-dahi cevabında husus-ı mezkûru bi'l-küllîye inkâr etmekle beynimizde münâza'ât-ı kesîre vâki' olmuşıdı el-hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb da'va-yı mezkûremden mezbûr Abdullah Çelebi ile beni otuz guruş üzerine inşa-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi ber-minvâl-i muharrer sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabul bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm otuz guruşu mezbûr Abdullah Çelebi yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd oğlum sagîr-i mezbûr Hasan'ın cerhine mâ-yuhdesun anhaya müte'allika 'amme-i da'vâdan ben mezbûr Abdullah Çelebi'nin zimmetini ibrâ-i 'amm-ı râfi'ül-hisâm ile ibrâ ve ıskât eylediğimde ol-dahi sagîr-i mezbûr için bana medfû' olan bedel-i sulh-ı mezkûr otuz guruşa müte'allika da'vâdan benim ve sagîr-i mezbûrun zimmetini ibrâ ve ıskât ve her birimiz ibrâ-yı mezkûreyi kabul eyledik dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâbi'-i 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bezzâz Molla Mehmed

Attâr El-hâc Ali

Cerrah El-hâc Hüseyin

El-hâc Ali Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Orijinal Sayfa: B46

Belge: B46/1

Mahrûse-i Burusa'da Veli Şemseddin mahallesi sükkânından olub bundan akdem medîne-i Filibe'de mesned-ârâ-yı şeri'at-ı garrâ iken vedâ'-ı dünya-yı nâ-pâyidâr ve azm-ı gülgeşt-i dârü'l-karâr iden Es-seyyid Mehmed Emin Efendi ibnü'l-mevâli'ü'l-merhûm Es-seyyid Abdulhadi Efendi'nin verâseti zevce-i metrûkesi Ayşe hanım ibnetü'l-merhûm Hüseyin Molla Efendi ile sulbî kebîr oğulları müderrisîn-i kirâmdan Es-seyyid Abdülaziz Efendi ve Es-seyyid Haşim Efendi ve Es-seyyid Emin Molla'ya ve sulbiye-i kebîre kızları şerîfe Selime hanım ve şerîfe Naile hanım ve şerîfe Edibe hanıma münhasıra ba'dehû mûmâileyh Es-seyyid Emin Molla dahi vefât idüb verâseti validesi mûmâileyhimâ Ayşe hanım ile li-ebeveyn karındaşları mûmâileyhim Es-seyyid Haşim Efendi ve şerîfe Naile hanım ve Edibe hanıma münhasıra ba'dehû mûmâileyhimâ Ayşe hanım dahi vefat idüb verâseti sadrî evladı mûmaileyhim Es-seyyid Mehmed Haşim Efendi ve şerîfe Nâile hanım ve şerîfe Edibe hanıma münhasıra ba'dehû mûmâileyh Es-seyyid Abdülaziz Efendi dahi vefat idüb verâseti sulbî oğulları müderrisîn-i kirâmdan Es-seyyid Mehmed Edib Efendi ve Es-seyyid Mehmed Münib Molla'ya münhasıra ba'dehû mûmâileyh Es-seyyid Mehmed ve Haşim Efendi dahi vefat idüb verâseti zevce-i metrûkesi şerîfe Zahide hanım ile sulbî kebîr oğlu Es-seyyid Mehmed Murad Molla'ya münhasıra ve tashîh-i meseleleri bi-tarîkü'l-münâsehatü's-şer'îyye üç bin dört yüz elli altı sehinden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan üç yüz otuz altı sehmi mûmaileyhâ şerîfe Selime hanıma ve altışar yüz on ikişer sehmi mûmaileyhimâ şerîfe Naile ve şerîfe Edibe hanımlardan herbirine ve üçer yüz otuz altışar sehmi mûmaileyhimâ Es-seyyid Mehmed Edib Efendi ve Es-seyyid Mehmed Münib Molla'dan herbirine yüz elli üç sehmi mûmaileyhâ şerîfe Zahide hanıma ve bin yetmiş bir sehmi mûmâileyh ve Es-seyyid Mehmed Murad Molla'ya isâbeti tahakkukundan sonra mûmâileyh Es-seyyid Murad Molla meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde bâisetü'l-kitabü'l-müstetâb mûmâileyhâ şerîfe Naile hanım tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri tasdike vekîli olan El-hâc Salih Ağa ibn-i Ahmed muvâcehesinde bi't-tav'a ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb salifü'l-beyân Veli Şemseddin mahallesinde vâki' etrâf-ı erba'adan fahrü'l-müderrisînü'l-kirâm Es-seyyid Mehmed Edib Efendi menzili ve tarîk-i 'amm ile mahdûd tabaka-i 'aliyyesinde dört beyt-i 'ulvi ve bir dîvânthane ve bir kenif ve tabaka-i vustâsında dört beyt-i 'ulvi ve bir dîvânthane ve bir sundurmayı havî ve iki zîr-i zemin ve bir kiler ve bir matbah ve iki câbiye-i mâ-i cârî ve bir mikdar havluyu müştamil bir bâb mülk menzil mûrisimiz

müteveffâ-yı evvel mûma ileyhin ile'l-vefât mülkü olub ba'de vefâtihüm terekelerinden sihâm-ı mezkûr mücebince bizlere bi'l-irsi's-şer'î isâbet ve intikâl idüb lakin mûmâileyhim şerîfe Selime hanım ve Es-seyyid Mehmed Edib Efendi ve Es-seyyid Mehmed Münib Molla ve şerîfe Zahide hanım menzil-i mezkûrda sihâm-ı mezkûr mücebince bin iki yüz altmış bir sehîm hisse-i şâyi'alarını mûrisleri müteveffiyûn-ı mûmâileyhimin tereke-i sairelerinden istîfâ idüb menzil-i mezkûr benimle mûmâileyhimâ şerîfe Naile hanım ve şerife Edibe hanımın hisselerine ta'yîn ve tahsîs olunub menzil-i mezkûrun iki bin iki yüz doksan beş sehîm i'tibâr ile altışar yüz on ikişer sehîm mûmaileyhimâ şerîfe Naile ve şerîfe Edibe hanımların ve bin yetmiş bir sehîm benim mülk-i mûrûsimiz olmağla ben dahi menzil-i mezkûrda olan bin yetmiş bir sehîm hisse-i irsiyye-i şâyi'amı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mûmâileyhimâ şerîfe Naile hanıma altı yüz guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba'del-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûmu yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda sihâm-ı mezkûr mücebince bin yetmiş bir sehîm hisse-i irsiyye-i şâyi'am mûmâileyhâ şerîfe Naile hanımın mülk-i müştêrâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-'ısrîn min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Orijinal Sayfa: A47

Belge: A47/1

Fi'l-asl Gedüs kazâsından olub hala medîne-i Burusa'da misafiren sâkin El-hâc Ali bin El-Hâc Ali meclis-i şer'î şerîf-i enverde medîne-i mezbûr haricinde Gazi Hüdavendigâr mahallesi ahâlisinden işbu ashâbü'l-kitab Es-seyyid El-hâc Mehmed Efendi ve Şeyh Ali Efendi ve El-hâc Ahmed Ağa ve Mü'ezzin Molla Hasan ve Bevvâb Molla Mehmed ve Çekirge Mahallesi İmâmı Molla İbrahim ve Ahmed ve oğlu Halil ve Eyüb ve oğlu Es-seyyid Mehmed ve Beg Timur Oğlu Mehmed ve Altuntaşlı Oğlu Halil nam kimesneler vesairleri mahzarlarında üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitabdan iki ay mukaddem zikr olunan Gedüsten beher tobu elli ikişer pareden

cem'an altı yüz yigirmi dört guruş kıymetli dört yüz seksen tob penbe bezimi işbu hâzırân bi'l-meclis Mustafa ve Mehmed'e sekiz buçuk guruş ücret ile kazâ-i mezbûrdan Mudanya kasabasına 'azîmetlerinde esnâ-yı râhda bî-emrillahi te'âlâ şiddet-i şitâ ve zuhûr iden karın kesretinden ber-vecihle Mudanya'ya gitmek mümkün olmadığı ecilden mezbûrunun sâkin oldukları Gazi Hüdavendigar mahallesi mülhakâtından Çekirge nam mahalde vâki' hana gece içinde nüzûl ve han-ı mezkûrda beytütet ve ertesi günü mezbûrundan ba'zıları bu dükkân emîn mahaldir deyu ifadelerine binâen mahall-i mezkûrda vâki' Simidci Fırunu ustası gâib 'ani'l-beled Trandafil nam zımmîye ol-mikdar tob bezimi simidci dükkânında muhâfaza ile sana onar para ücret virelim deyu teslim eylediklerinde mesfûr zımmî dahi ahz u kabz idüb mezbûran Mustafa ve Mehmed bana haber edinceye değin mezbûr Trandafil zımmî firâr ve gaybet-i münkatı'a ile gâib-i huyût ve helâkı nâ-ma'lûm olmağla mezbûrundan sual olunub müceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde fi'l-hakîka hâl müdde'i mezbûrun ânifâ-i takrîr-i meşrûhu üzere zikr olunan bezleri mezbûrân Mustafa ve Mehmed'in mesfûr Trandafil zımmîye onar pare ücret ile dükkân-ı merkûmda muhâfaza etmek üzere teslim eyledik deyu ta'yîn hasm ve tahsîs-i mahal eylediklerini ikrâr ve i'tirâf etmekle mahalle-i mezbûr ahâlisi mezbûrun şer'an sual dahi tevcih etmemekle mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Fahrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Zuhrü'l-küttâb Selim Efendi

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Belge: A47/2

Medîne-i Burusa'da Hacı Baba mahallesinde sâkine zâtı şer'an mu'arrefe işbu bâisetü'l-vesîka Fatma bint-i Ahmed nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i sâbıkı İbrahim bin Mustafa mahzarında takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûr İbrahim ile bundan akdem zevciyet-i beynimizde kâime iken mezbûrun firaşından hâsıla ve benden mütevellide hâlâ bi-hakkı'l-hidâne hacr u terbiyemde olan işbu beş aylık sadriye kızım Naciye nam sagîre için babası işbu mezbûr İbrahim Beg beher yevm dörder pare nafaka vermeğe iktidarı var iken ikişer parden ziyadeye tahammülüm yokdur deyu mûmâna'at etmekle husus-ı mezkûre vukûf-ı tâmmı (تمام) olub li-ecli'l-ihbâr işbu meclis-i şer'e hâzırân olan Ömer bin Mehmed ve Hüseyin bin Ali nam kimesnelerden hakikat-i hal sual olunub haberleri ketb ve terkîm ve sagîre-i mezbûr için babası mezbûr üzerine beher yevm dörder pare nafaka farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde hâzırân-ı mezbûrândan gıbbe's-sual herbiri cevablarında fi'l-hakika işbu mezbûr İbrahim el-yevm bazergan taifeden olub sulbiye kızı sagîre-i mezbûre için küll yevm dörder pare nafaka virmeğe iktidarı olduğu bizim ma'lûmumuzdur deyu herbiri alâ tarîkü's-şehâde haber virmeleriyle hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûba-leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri dahi sagîre-i mezbûre için babası mezbûr üzerine tarih-i kitabdan beher yevm dörder pare nafaka farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîre-i mezbûreye harc u sarfa veledü'l-hacete istidâneye ve vakt-i zaferde babası mezbûr üzerine rücû'a mezbûre Fatma için izin birle mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi gurre-i şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Cevval Oğlu Hacı Mehmed

Ser-tahta Ahmed Çelebi

Belge: A47/3

Medîne-i Burusa'da Bâb-ı Zemin mahallesinde sâkine iken bundan akdem müteveffiyeye olan Rukiyye bint-i Mustafa nam hatunun verâseti zevci Es-seyyid Hüseyin ile sadrî oğlu Es-seyyid Mustafa ve sadriye kızları Saide ve Selime asâleten ve sagîre Fatma'ya münhasır olunduktan sonra mezbûr Es-seyyid Mustafa ve kız karındaşları Selime asâleten sagîre-i mezbûre Fatma tarafından vesâyeten meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkiirde işbu hâmilü'l-sefer zikr-i âti hadîkaya vazı'u'l-yed Acem Oğlu Kasbar nam dahi muvâcehesinde bi'l-asâle ve bi'l-vesâye üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb validemiz müteveffât-ı mezbûre Rukiyye nam hatunun medîne-i mezbûre fenâsında merhûm Sinan Beg Vakfi'ndan lede'l-ahâli ve'l-cirâ ma'lûmü'l-hudûd bi'l-icâreteyn iki buçuk dönüm hadîkaya bâ-temessük mutasarrıfe iken fevt olub hadîka-i merkûme bizlere intikâl-i 'âdi ile intikâl idecek iken mesfûr Kasbar zımmî fuzûli zabt ve tasarruf ider sual olunub Kasbar yedîne tenbih olunmak matlûbumdur dediklerinde gıbbe's-sual mesfûr Kasbar zımmî cevabında müdde'ıyyûn-ı mezbûrunun valideleri müteveffât-ı mezbûre Rukiyye hatun hal-i hayatında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde tarih-i kitabdan on iki sene mukaddem hadîka-i merkûmeyi zevci Es-seyyid Hüseyin nam kimesneye üç yüz guruş bedel mukâbelesinde müteveli-i vakf-ı şerîf Veli Beg huzûrunda ferâğ ve tefvîz idüb zabt ve tasarrufunu müş'ir yedine bir kıt'a temessük i'tâ olunduktan sonra bin yüz seksen yedi tarihinde mezbûr Es-seyyid Hüseyin kendi hüsn-i rızâsıyla hadîka-i mezbûreyi iki yüz seksen guruşa müteveli-i vakf huzûrunda bana ferâğ ve tefvîz ben dahi tefevvüz ve kabul idüb bu vecihle

Orijinal Sayfa: B47

hadîka-i merkûmeyi zabt ve tasarruf eyledikten sonra hatta doksan iki senesinde kâ'immakam-ı müteveli huzûrunda müdde'ıyyûn-ı mezbûrun vâlideleri Rukiyye nam hatunun tarih-i mezbûrda hadîka-i merkûmeyi babaları Es-seyyid Hüseyin'e üç yüz guruşa ferâğ ve tefvîz eylediğini herbiri bi'l-asâlet ve bi'l-vesâyet ikrâr ve i'tirâf idüb takrîr-i meşrûhumu nâtık yedîne bir kıt'a temessük dahi i'tâ olunmuşidi deyu def' ve fi-nefsü'l-emr takrîrine muvâfik taraf-ı vakıfdan yedîne virilen bir kıt'a der-kenârli temessük ibrâz etmekle ba'de'n-nazar mesfûr Kasbar zımmînin yedinde olan ma'mûlün bih temessükü takrîr-i meşrû'una mutâbık olub eserü'l-istintâk ve 'akîbü'l-

inkâr dâfi‘-i mezkûr Kasbar'dan müdde‘asına muvâfık beyyine taleb olundukda ‘udül-
i ahrâr-ı ricâl müsliminden Es-seyyid İbrahim bin El-hâc Mehmed ve İbrahim Beşe
bin Halil nam kimesneler li-ecli‘ş-şehâde meclis-i şer‘a hâzırân olub eserü'l-istişhâd
herbiri cevablarında tarih-i kitabdan altı ay mukaddem işbu hazirûn-ı bi'l-meclis
müdde‘iyyûn-ı mezbûrun Es-seyyid Mustafa ve şerîfe Saide ve şerîfe Selime ve şerîfe
Fatma'nın vasi bi'l-asâle ve bi'l-vesâye valideleri Rukiyye nam hatunun bi'l-icâreteyn
mutasarrıfe olduğu ma‘lûmü'l-hudûd ve'l-cirân merhûm Sinan Beg Vakfı'ndan iki
buçuk dönüm hadîkayı seksen yedi tarihinde üç yüz guruş bedel mukâbelesinde
babaları Es-seyyid Hüseyin'e ferâğımı ikrâr ba‘dehû babaları mezbûr Es-seyyid
Hüseyin dahi işbu Kasbar nam zimmîye iki yüz seksen guruşa kendi hüsn-i rızâsıyla
ferâğ ve tefvîz idüb taraf-ı vakıfdan zabt ve tasarrufuna işbu temessük i‘tâ olunduğu
bizim ma‘lûmumuz ve biz hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu
her biri edâ-i şehâdet-i şer‘iyye eylediklerinde gıbbe'r-ri‘ayet-i şerâitü'l-kabul
mûcebiyle müdde‘iyyûn-ı mezbûrun bi-vech mutâlebeden men‘ birle mâ-hüve'l-vâki‘
bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Rebi‘ü'l-evvel li-sene selâse ve tis‘in ve
mi‘eve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişin İmamzâde Es-seyyid Mehmed Said Efendi

Fahrü'l-küttâb Mustafa Edib Efendi

Fahrü'l-akrân Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: B47/1

Medîne-i Burusa'da Ebî Şahme mahallesinde sâkine şerîfe Fatma bint-i Osman nam
hatunun hala zevci ve tarafından bey‘-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîli olduğu zât-ı
mezbûreyi ma‘rifet-işer‘iyye ile ‘ârifân olan li-ebeveyn karındaşı Es-seyyid El-hâc
Halil ve El-hâc Hasan bin Süleyman şehâdetleriyle sâbit ve sübut-ı vekâletine hükm-i
şer‘i lâhik olan Osman bin Mehmed nam kimesne meclis-i şer‘-i şerîf- enverde işbu

bâisü'l-vesîka Es-seyyid Ahmed Çelebi bin Ali mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre şerîfe Fatma akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'adan Arnavud El-hâc Hasan ve Süleyman ve El-hâc İbrahim menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd birbirini üzerinde iki beyt-i 'ulvi ve tahtında ve bir zîr-i zemin ve bir fırın ve bir mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Es-seyyid Ahmed Çelebi'ye iki yüz altmış guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz altmış guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Es-seyyid Ahmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde ğıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' 'aşer min Rebi'ül-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Etmekci El-hâc Abdullah

Kassab El-hâc Hasan

Hacı Memiş Damadı Duhanî Molla Mustafa

Çakırcı Molla Halil

Gulâmî El-hâc Hasan

Bakkal El-hâc İbrahim

Belge: B47/2

Medîne-i Burusa'da Bulgar mahallesinde temekkün iden bundan akdem hâlik olan Nikola veled-i Danol nam zimmînin verâseti zevce-i metrûkesi Makdeti bint-i İsterati nam nasraniye ile sulbî kebîr oğlu Yorgaki ve sulbiye kebîre kızları Marine ve

Katrine'ye münhasıra olub ba'dehû merkûme Katrine dahi hâlike olub verâseti zevc-i metrûku Panayot veled-i Lefter nam zımmî ile sagîre sadriye kızı Fotoni ve anası merkûme Makdeti'ye münhasıra olub ba'dehû merkûme Makdeti dahi hâlike olub verâseti sadrî oğlu merkûm Yorgaki ile sadriye kebîre kızı merkûme Marine'ye münhasıra olub ve tashih-i meselesi bi- tarîkü'l-münasahatü's-şer'iyeye bin yüz elli iki sehinden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûreden altı yüz kırk iki sehmi merkûm Yorgaki'ye ve üç yüz yigirmi bir sehmi bint-i mezbûre Marine'ye ve altmış üç sehmi zevc-i merkûm Panayot'a ve yüz yigirmi sehmi dahi sagîre merkûme Motoni'ye isâbeti tahakkukundan sonra şahsı şer'an mu'arrefe olan merkûme Marine meclis-i şer'-i şerîf-i enverde tereke-i hâlikân-ı merkûmâna bi'l-verâseten vâzî'u'l-yed olan işbu hâmilü'l-vesîka karındaş-ı merkûm Yorgaki muvâcehesinde bi'l-verâse ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb hâlikân

Orijinal Sayfa: A48

merkûmândan merkûm Nikola'nın terekesinden olub mahalle-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'adan Anaryoz ve Areste ve Penaki menzilleri ve tarîk-i hass ile mahdûd ma'lûmü'l-müştemilât bir bâb mülk menzil ile otuz guruş kıymetli nev'i beynimizde ma'lûm eşyasını ve medîne-i mezbûrede vâki' kalpakçı taifesi zimmetlerinde cihet-i karz-ı şer'iden yüz guruş alacağı ve anam hâlike-i merkûme Makdeti'nin terekesinden dahi mecmû'u yigirmi guruş kıymetli bir beledi döşek iki beledi yasdık ve beş vukiyye (...?) ve bir şal biniş ile hırdavat hanesi fuzûli ahz u kabz ve ketm ve ihfâ etmişidi deyu meblağ-ı mezbûr ile menzil-i mezkûrdan ve eşya-i merkûmeden tashîh-i mezkûr üzere hisse-i irsiyyemi bundan akdem karındaşım merkûmdan taleb ve da'vâ sadedinde olduğumda ol-dahi cevabında menzil-i mezbûre vaz'-ı yedîni ve meblağ-ı mezbûr yüz guruş ile eşya-i merkûmeyi ahz u kabzını ikrâr lakin menzil-i mezkûr bundan akdem babamız merkûm Nikola'nın medîne-i mezbûrda Veled-i Nalband mahallesi mescid-i şerîfi mihrâbı nükûd-ı mevkûfesinden zimmetinde deyni olan yüz elli guruş mal-ı vakf mukâbelesinde vakf-ı mezbûr mütevellisi gâib-i 'ani'l-meclis El-hâc Mustafa yedînde bi-tarîkü'l-istiğlâl rehn olmağla babam mesfûrun helâkından sonra müteveli-i mezbûr mal-ı vakf-ı mezbûru tereke hâlik-i merkûmdan müvâcehemizde taleb ve da'va ve müdde'asını şuhûd ve 'udûl ile ba'de'l-isbat edâsına hükm-i şer'i lâhik olmağla meblağ-ı mezbûru tereke-i hâlikden müteveli-i mezbûra edâya ben de kibel-i şer'den

ba'de't-tenbih menzil-i mezbûru babamız hâlik-i merkûmun zarûret-i dÿyûnu için ma'rifet-i şer'le sûk-ı sultânide ba'de'l-müzâyede benim üzerimde dört yüz otuz guruşda karar etmekle bin yüz seksen iki senesinde gerek anamız hâlîke-i mesfûre Makdeti hal-i huyûtında asâleten ve gerek senin ile mesfûre Katrine taraflarından vekîl-i müsecceliniz olan İstori veled-i Apostol vekâleten menzil-i mezkûru bana iki yüz kırk guruş bey' ve temlîk ve teslîm eylediğinizde ben dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve kabul itdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz kırk guruşun yüz elli guruşunu cümlemiz bir meclisde iken benden müteveli-i mezbûra havâle-i sahîha-i şer'iyye ile havâle idüb herbirimiz havâle-i mezkûreyi ba'de'l-kabul bâkî kalan elli guruş ile kalpakçılarda olan yüz guruşu hâlik-i merkûmun dÿyûnuna edâ ve teslîm olunub eşya-i merkûmeyi dahi anam hâlîke oldukda gerek lâşesini ihrâca ve gerek resm-i kısmetine verilmişidi deyu def'le mukâbele ve def'-i mezkûrunu muvâcehemde isbat esnasında iken beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûremden karındaşım merkûm Yorgaki ile beni elli guruş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi ber-minvâl-i muharrer sulh-i mezkûru ba'de'l-kabul bedeli olan meblağ-ı merkûm elli guruşu karındaşım merkûm Yorgaki yedinden tamamen ahz u kabz idüb babam ve anam hâlîkân-ı merkûmânın gerek dahil-i defter ve gerek haric ez-defter kalîl kesîr cemi' terekelerine müte'allika 'amme-i da'vâdan ben karındaşım merkûm Yorgaki'nin zimmetini ibrâ ve ıskât eylediğimde ol-dahi bana medfû' olan bedel-i sulh-ı mezkûr elli guruşu müte'allika da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve ıskât ve herbirimiz ibrâ-i mezkûreyi kabul eyledik dediklerinde gıbbe't-tasdiki's-şer'i mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâni min şehr-i Rebi'ül-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Yasdıkçı Hacı Lütfullah zâde Hacı İbrahim Ağa

Sırmakeş Hancısı Mehmed Ağa

Kahveci Musa Beşe

Na'iband Mehmed Beşe

İstanbulu Sıvayıcı Mehmed Ağa

Tavuk Bazarında Kebâbcı Hacı Mehmed Ağa

Karındaşı Hacı Ali Ağa

Kassab Abdurrahman Beşe

Es-seyyid El-hâc Said Ağa

Belge: A48/1

Medîne-i Burusa kazâsına tâbi Çatal Depe nam karyede sâkine zâtı şer'an mu'arrefe bâisetül-vesîka Kezban bint-i Mustafa nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde yine karye-i mezbûre sâkinelerinden Fatma bint-i Mehmed nam hatun mahzarında üzerine da'va ider ki merkûme Fatma karye-i mezbûre hudûdu dahilinde Bağlararası dimekle ma'rûf mahalde vâki' etrâf-ı erba'adan Gazi Oğlu ve Kethüdâ Oğlu Mustafa Beşe ve Tokalac Mustafa bağları ve tarîk-i 'amm ile mahdûd ve 'arsası merhûm Vanî Efendi Vakfı'ndan olup üç dönüm mikdarı bağ ile mahlût kürûm ve eşcârı mülk bir kıt'a tut hadîkasını bin yüz doksan bir senesi Muharrem'inde bana mahzar-ı müsliminde iki yüz yigirmi guruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğinde ben dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz yigirmi bir guruşu yedimden tamamen ahz u kabz (~~itmekle mezbûr El-hâc Mehmed dahi bin yüz doksan iki senesi Ramazân-ı şerîfinde~~) idüb bey'-i mezkûru ikrâra zevci işbu hâzır bi'l-meclis El-hâc Mehmed Ali bin Mehmed'i şuhûd mahzarında tarafından vekîl nasb ve ta'yîn etmekle mezbûr El-hâc Mehmed Ali dahi bin yüz doksan iki senesi Ramazân-ı şerîfinde vakf-ı mezbûr mütevellisi kâ'immakamı gâib ani'l-meclis Es-seyyid Mehmed Efendi huzurunda vekâletini ba'de'l-isbât bey'-i mezkûru bi'l-vekâle ikrâr hatta zabt ve tasarrufuma kâ'immakam-ı mezbûrun imzâsıyla mümzi ve hatemiyle mahtûm taraf-ı vakfdan izni muhtevi yedîme işbu bir kıt'a temessük dahi def' ve i'tâ olunub hadîka-i mezkûre benim mülk-i müşterâm olmuş iken hala mezbûre Fatma hadîka-i mezbûreyi zabt ve tasarrufuma bî-vech mümâna'at ider sual olunub mümâna'atı def' ve men' olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûre Fatma cevabında bey'-i mezkûru bi'l-küllîye inkâr etmekle

müdde'iyeye-i mezbûre Kezban hatundan müdde'asına mutâbık beyyine taleb olundukda 'udûl-i ahrâr-ı ricâl müsliminden olub karye-i mezbûre sükkânından

Orijinal Sayfa: B48

Oruç Oğlu İsmail bin Sunullah ve El-hâc Hüseyin Oğlu Mehmed ve Penbe Ali Oğlu Ahmed nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserül-istişhâd fi'l-hakîka rü'yetimiz ile ma'lûmumuz olan işbu mezbûre Fatma bint-i Mehmed nam hatun karye-i mezbûrede Bağlararası dimekle ma'rûf mahalde vâki' etrâf-ı erba'adan Gazi Oğlu ve Kethüdâ Oğlu Mustafa ve Tokalac Mustafa bağları ve tarîk-i 'amm ile mahdûd üç dönüm mikdarı bâğ ile mahlût 'arsası Vanî Vakfı'ndan eşcârı mülk bir kıt'a tut hadîkasını bin yüz doksan bir senesi Muharrem'inde bizim huzûrumuzda işbu müdde'iyeye-i mezkûre Kezban hatuna iki yüz yigirmi bir guruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğinde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz yigirmi bir guruşu mezbûre Kezban hatun yedinden tamamen ahz u kabz idüb mezbûre Fatma bey'-i mezkûru ikrâra hala zevci işbu hâzır bi'l-meclis El-hâc Mehmed Ali'yi şuhûd mahzarında tarafından vekil etmekle ol-dahi bin yüz doksan iki senesi Ramazân-ı şerîfnde vakf-ı mezbûr mütevellisi kâ'immakamı mûma ileyh huzûrunda bey'-i mezkûru bi'l-vekâle ikrâr ve hadîka-i mezkûrenin zabt ve tasarrufuna imzasıyla mûmzi ve hatemiyle mahtûm taraf-ı vakfdan mezbûre Kezban hatun yedîne işbu ibrâz olunan bir kıt'a temessük def' ve i'tâ olunub zikr olunan bağ ile mahlût hadîka-i mahdûde-ı mezkûre mezbûre Kezban hatunun mülk-i müşterâsı olmuşıdi biz bu hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri kabul olmağın mûcebiyle mezbûre Fatma hadîka-i mezkûreye müdaheleden men' birle mâ-vâka'a bi't-taleb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kalyoncu Oğlu Ahmed karye-i mezbûreden

Hacı Hüseyin Oğlu Mehmed karyeden

Ebubekir Oğlu Mustafa karye-i mezbûreden

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Fahrü'l-küttâb Es-seyyid Sadeddin Molla Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Halil

Haydar Oğlu Memiş karyeden

Belge: B48/1

Mahrûse-i Burusa'da Şeker Hoca mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden Şerîfe Rukiyye ibnet-i El-hâc Şuayib'in verâseti sadriye kebîre kızı fahrü'l-muhadderât Şerîfe Hadice hatun ibnet-i Ömer ile sadrî oğlu Es-seyyid Ahmed'in sulbî sagîr oğulları Es-seyyid Osman ve Es-seyyid Mehmed Emin ve sagîre kızı Şerîfe Müslime'ye münhasıra olub ba'dehû mezbûr Es-seyyid Mehmed Emin dahi vefât idüb verâseti validesi Habibe bint-i El-hâc Mehmed ile li-ebeveyn karındaşları mezbûrân Es-seyyid Osman ve Şerîfe Müslime'ye münhasır olub ba'de mezbûre Şerîfe Müslime dahi vefât idüb verâseti validesi mezbûre Habibe ile li-ebeveyn karındaşı mezbûr Osman'a münhasıra olub ve tashîh-i meseleleri bi-tarîkü'l-münasahatü'Ő-Şer'iyye iki yüz yetmiş sehimden i'tibâr olunub mezkûreden yüz otuz beş sehim bint-i mezbûre Şerife Hadice hatuna ve yüz on iki sehmi mezbûr Es-seyyid Osman'a ve yigirmi üç sehmi dahi ümm-i mezbûre Habibe hatuna isâbeti tahakkukundan sonra mezbûre Şerîfe Hadice hatun tarafından bey'-i atıyyü'z-zikrin ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i Şer'iyye ile 'arifân olan Mehmed Emin bin Ahmed ve Ahmed bin Osman Şehâdetleriyle sâbit ve sübut-ı vekâletine hükm-i Şer'i lâhik olan El-hâc Veli Ağa ibn-i Abdullah ve mezbûre Habibe tarafından dahi kezâlik bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i Şer'iyye ile 'arifân olan Molla Mustafa bin El-hâc Mehmed ve Receb bin Mehmed Şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i Şer'i lâhik olan Yusuf Ağa ibn-i El-hâc Mehmed nam kimesneler vekâleten sinn ve cüssesinin bülûğa

tahammülü olup bülûğunu i'tirâf iden mezbûr Es-seyyid Osman asâleten meclis-i şer'î-i şerîf-i enverde müderrisîn-i kirâmdan işbu bâisü'l-vesîka Ali Efendi ibn-i El-hâc Halil mahzarında herbiri bi'l-asâle ve bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb medîne-i mezbûre muhallâtından Veled-i Nalband mahallesinde vâki' etrâf-ı erba'adan Kunbakkızâde El-hâc Feyzullah ve Mehmed Emin Molla ve Kaşıkçızâde El-hâc Mustafa Ağa menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd dahiliyesindeiki beyt-i 'ulvi ve iki sundurma ve dört beyt-i süfli ve bir matbah ve bir hamam ve bir camekân ve bir hamam odası ve iki mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil olup ve hariciyesinin tabaka-i 'ulyâsında vâki' üç beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve tabaka-i vustasında iki beyt-i 'ulvi ve bir ahur ve bir mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzil mûrisemiz müteveffât-ı evvel-i mezbûre şerîfe Rukiyye hatunun ile'l-vefât mülkü olup ba'de vefâtihi terekesinden tashîh-i mezkûr üzere bize isâbet ve intikâl etmişidi hala biz menzil-i mahdûd-ı mezkûru bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfî' ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey' -i bât-ı sahîh-i şer'î ile bin altı yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol-dahi berminvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm bin altı yüz guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz ve sihâm-ı mezkûr mücebince beynimizde iktisâm eyledik fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Ali Efendi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediler dediklerinde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâni ve'l-'ısrîn min şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrisînü'l-kirâm Es-seyyid Mehmed Efendi ibn-i El-hâc Abdullah

Zuhrü'l-müdehrrisinü'l-kirâm Hatîbzâde Es-seyyid İsmail Efendi

Hacı Abdullah zâde Es-seyyid El-hâc Mustafa Ağa

Kaşıkçızâde El-hâc Mustafa Ağa

El-hâc Feyzullah bin Abdülgafur

El-hâc Mustafa bin el-Hâc Ahmed

Kazzâz Molla Hüseyin

Molla Halil bin Mustafa

Orijinal Sayfa: A49

Belge: A49/1

Mahrûse-i Burusa'da Veled-i Nalband mahallesi sükkânından Kaşıkçızâde El-hâc Mustafa Ağa ibn-i El-hâc İsmail Ağa meclis-i şer' -i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde mahrûse-i mezbûre Hısnı dahilinde vâkı' a Zaviye-i Cedîde-i Nakşibendiye'nin bânisi ve evkâfının meşrûtiyyet üzere mütevellisi olan bâis-i hâze'l-kitâb sa'âdetlü El-hâc Hüseyin Ağa hazretleri taraf-ı bâhirü's-şereflerinden zikri atî hususu tasdika vekîl olduğu Mehmed Selim Efendi ve Osman Ağa ibn-i Mehmed Efendi şehâdetlerine sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Hafız Ali Efendi ibn-i Abdullah Çelebi mahzarında ikrâr-ı tâm ve takrîr-i kelâm idüb mahruse-i mezbûre mahâllatından Yiğid-i Cedîd mahallesinde vâkı' ma'lûmül-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzilimi hasbeten lillahi'l-müte'âlû'l-ehad tâlibâ'l-merzâti'r-rabbi's-samed ifâza-i sicill ifade ve idare-i (...?) istifade için bir medrese bina etmek muradım olub lakin menzil-i mezkûrun 'arsası bina edeceğim medreseye vâfiye olmadığı ecilden ittisâlinde vâkı' zaviye-i mezbûre evkâfından bâ-izn-i mütevellî bi'l-icâreteyn mutasarrıf olduğum etrâf-ı erba'adan kendi mülk menzirim ve El-hâc Gazi veresesi menzilleri tarîk-i 'amm ile mahdud üç bâb beyt-i 'ulvi ve bir ahuru müştemil bir bâb vakf menzili dahi medrese-i mezbûre 'arsasına zam için mahrûse-i mezbûre mahallâtından Zağferanlık mahallesinde vâkı' etrâf-ı erba'adan Elmas hatun menzili ve tarîk-i 'amm ve tarîk-i hass ile mahdud dahiliyesinde iki beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve bir beyt-i süfli ve iki mâ-i câri ve hariciyesinde bir beyt-i 'ulvi ve bir ahuru müştemil menzil-i vakf-i mezbûrun ebniye ve vüs'at ve kıymet ve rağbet cihetlerinden ekser ve evfer olduğu nümâyân olan bir bâb mülk menzirim ile istibdâle talib ve râgıb olduğumda vakf-i mezbûrda tebdîl-i şürût ancak ağa-yı müvekkil-i müşârûnileyhin re'y-i 'âlîlarine menût olduğu vakfiye-i ma'mûlün bihâ ve makulün 'aleyhâlarında musarrâh olmağla onlar dahi ber-vech-i muharrer istibdâle razı olduklarından sonra salifü'l-beyân bir bâb

mülk menzilimi bâ-izn-i mütevellî mutasarrîf olduğum bir bâb vakf-ı menzil-i mezkûr bedeli olmak üzere ağa-yı müşârûrileyh hazretlerine teslim eylediğimde onlar dahi ba'de't-tesellüm menzil-i vakf-ı mezbûr bedeli olmak üzere vakf-ı şerîflerine zam ve ilhâk eylediler dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-ısrîn min şehr-i Rebi'ül-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Belge: A49/2

Medîne-i Bursa'da Zağferanlık mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden El-hâc Ahmed Efendi ibn-i Ramazan nam kimesnenin verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i () nam hatun ile sulbî kebîr oğlu El-hâc İbrahim ve sulbiye-i kebîre kızı Hadice'ye münhasıra olub ba'de zevce-i mezbûr Fatma dahi vefât idüb verâseti sadrî kebîr oğlu mezbûr El-hâc İbrahim ile sadriye kebîre kızı mezbûr Hadice'ye münhasıra olub tashîh-i meseleleri bi-tarîkü'l-münâsahatü's-şer'îyye üç sehinden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan iki sehmi mezbûr El-hâc İbrahim'e ve bir sehmi mezbûr Hadice hatuna isâbeti tahakkukundan sonra mezbûr El-hâc İbrahim tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu El-hâc Mustafa bin Süleyman ve Es-seyyid El-hâc Lütfullah bin El-hâc Mehmed nam kimesneler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan El-hâc Mehmed Ağa ibn-i İsmail meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzımü't-tevkirde işbu bâisetü'l-vesîka mezbûr Hadice hatun mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr El-hâc İbrahim mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan İbrahim Efendi ve Bektaş ve El-hâc Abdülkadir menzilleri ve Mescid-i Şerîf cidârı ve tarîk-i hass ile mahdûd üç beyt-i 'ulvi ve iki sundurma ve üç beyt-i süfli ve iki sofa ve bir hamam ve bir hamam odası ve bir sâyelik ve bir mâ-i câri ve bir mikdar havluyu müştemil bir bâb mülk menzil babamız müteveffâ-yı evvel mezbûr El-hâc Ahmed Beg Efendi'nin ile'l-vefât mülkü olub ba'de vefâtihî terekesinden tashîh-i mezkûr üzere bize isâbet ve intikâl etmişidi hala ben menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan iki sehmi hisse-i irsiyye-i şâyi'amı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhik ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-murâfik tarafeynden icâb ve kabulü havî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile kız karındaşım mezbûre Hadice hatuna dört yüz guruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm

dört yüz guruşu müşteriye-i mezbûre yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan üç sehimle iki sehim hisse-i irsiyye-i şâyi'am kız karındaşım mezbûr Hadice hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrîfe olsun dedi dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i min şehr-i Rebi'ül-âhir li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Orijinal Sayfa: B49

Şuhûdü'l-hâl

Umdetü'l-meşâyihü'l-kirâm Es-seyyid Eş-şeyh Sadreddin Efendi Hazretleri

İbrahim Efendi ibn-i Abdullah

Attâr Es-seyyid Hamza Ağa

Es-seyyid El-hâc Zeynelabidin

Bezzâz Salih Ağa ibn-i El-hâc İsmail

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Ahmed Çelebi

Belge: B49/1

Medîne-i Bursa'da Hacı İskender mahallesinde mütemekğine iken bundan akdem hâlîke olan Akgül bint-i Hacator nam nasraniyenin verâseti sadriye kebîre kızları Ane ve Takohi ve Meyrem evlâd-ı Arotin nam nasraniyeler ile sadrî oğlu Rafail sulbî kebîr oğlu Kiragos'a münhasıra olub ve tashîh-i meselesi dokuz sehimden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan ikişer sehmi merkûmât Ane ve Takohi ve Meyrem'den herbirine üç sehmi dahi merkûm Kiragos'a isâbet ve intikâl eylediği lede's-şer' zâhir ve müte'ayyin oldukdan sonra merkûm Kiragos meclis-i şer'-i hatîr-ı lâzîmü't-tevkirde hâmiletü'l-vesîka merkûme Ane'nin zevci ve tarafından hasus-ı atıyyü'z-zikri husûmet ve red ve cevaba vekîl olduğu şahs-ı merkûmeyi ma'rifet-i şer'iyye ile 'arifân olan Midadya veled-i Ohan ve Kırkor Semaven nam zimmîler şehâdetleriyle sâbit ve sübût-

ı vekâletine hükm-i şer‘-i lâhik olan Kirkor veled-i Arotin ve merkûme Takohi'nin dahi zevci ve tarafından kezalik husus-ı atıyyü'z-zikri husumet red ve cevaba vekîl olduğu şahs-ı merkûmeyi ma‘rifet-i şer‘iyye ile ‘arifân olan şâhidân-ı mezbûr şehâdetleriyle sâbit ve sübût vekâletine hükm-i şer‘i lâhik olan Midadya veled-i Nikogos nam zimmîler muvâcehelerinde üzerlerine da‘va ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki‘ ma‘lûmü'l-hudud ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil ile medîne-i mezbûre haricinde timarhane kurbunda vâki‘ ma‘lûmü'l-hudud iki dönüm mikdarı eşcârı mülk bir kıt‘a tut hadîkası ve mecmû‘ üç yüz kırk altı guruş kıymetli altı vukıyye harîr-i şehri ve yigirmi iki aded bürüncek gömlek ve elli Mısır zincirlisi altun ve bir Mencıbık tabası ve bir kazgan ve iki kebîr bakraç üç tencere mûrisem hâlîke-i merkûmenin ile'l-helâk mülkü olub ba‘de helâkihî terekesinden tashîh-i mezkûr üzere üç sehmi bana isâbet ve intikâl etmişiken müvekkiletân-ı merkûmetân Ane ve Takohi emlâk-ı merkûme ile eşya-i mezkûrenin mecmû‘unu fuzûli ahz u kabz ve ketm ve ihfâ etmeleriyle vekîlân-ı merkûmândan sual olunub hisse-i irsiyyem alıverilmek matlûbumdur dedikde gibbe's-sual merkûman Midadya ve Kirkor cevaplarında merkûm Kiragos tarih-i kitabdan on bir sene mukaddem husus-ı mezkûr müvekkillerimiz merkûmetândan bir def‘a dahi taleb ve da‘va sadedinde olduğunda onlar dahi menzil-i mezkûru hâlîke-i merkûme hal-i hayatında ve kemâl-i akl ve sıhhatinde işbu ibrâz etdiğimiz temessük mücebine Ermeniyan Kenisasına vakf etmişidi deyu menzil-i mezkûrun mülkiyetini ve zikirleri mürûr iden eşya-yı mezkûreyi müvekkileleri mezbûretânın ahz u kabzlarını inkâr etmeleriyle beynlerine muslihûn tavassut idüb da‘vâ-yı mezkûresinden merkûmetân Ane ve Takohi ile salifü'z-zikr iki dönüm hadîka ile yüz kırk guruş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde onlar dahi sulh-ı mezkûru kabul ve bedel-i sulh olan hadîka-i merkûme ile meblağ-ı merkûm yüz kırk guruşu merkûmetân Ane ve Takohi yedlerinden tamamen ahz u kabz idüb mûrisesi hâlîke-i merkûme Akgül nasraniyenin gerek haric ez-defter ve gerek dâhil ez-defter kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr cemi‘ terekesine müte‘allika ‘amme-i da‘vâdan merkûmetân Ane ve Takohi'nin zimmetlerini ibrâ ve ıskât etmişidi deyu def‘le mukâbele eylediklerinde eserü'l-istintâk ve ‘akübü'l-inkâr dâfi‘ân-ı vekîlân merkûmândan def‘-i mezkûrlarına mutâbîka beyyine taleb olundukda ‘udûl-i millet-i nasâradan olub medîne-i mezbûr mütemekkinlerinden Kirkor veled-i Semaven ve Midadya veled-i Ohan nam zimmîler li-eclü's-şehâde meclis-i şer‘a

hâzırân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka işbu Kiragos tarih-i kitabdan on bir sene mukaddem menzil-i mezbûr ile zikirleri mürûr iden eşya-yı muharrere-i mezkûreden hisse-i mezkûresini müvekkiletân-ı merkûmtân Ane ve Takohi'den bir def'a dahi taleb ve da'va eyediğinde beynlerine muslihûn tavassut idüb da'va-yı mezkûresinden merkûmetân Ane ve Takohi ile medîne-i mezbûre haricinde timarhane kurbunda vâki' iki dönüm tut hadîkasıyla yüz kırk guruş üzerine inşâ-i akd-i sulh eyledikerinde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer sulh-ı mezkûru kabul ve bedel-i sulh olan hadîka-i mezkûr ile meblağ-ı merkûm yüz kırk guruşu bizim huzurumuzda merkûmetân Ane ve Takohi yedlerinden tamamen ahz u kabz idüb mûrisesi hâlike-i merkûm Akgül nasraniyenin gerek haric ez-defter-i kassam ve gerek dâhil ez-defter kalîl ve kesîr ve celîl ve hakîr cemi' terekesine müte'allika 'amme-i da'vâdan sadriye kızları müvekkiletân-ı merkûmetân Ane ve Takohi'nin zimmetlerini ibrâ ve ıskât etmişidi biz bu hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle müdde'î-i merkûm Kiragos müvekkiletân-ı merkûmetân Ane ve Takohi mirâs mutâlebesiyle bi-vech mu'ârazadan men' birle mâ-vâka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-'ısrîn min Rebi'ül-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Orijinal Sayfa: A50

Belge: A50/1

Medîne-i Burusa kazasına tâbi' İğdir nam karyede sâkine Neslihan bint-i Ahmed nam hatun tarafından sulh-ı atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer' ile 'arifân olan Hasan Efendi ibn-i Mustafa ve Es-seyyid Mehmed Ağa ibn-i Es-seyyid Abdurrahman şehâdetleriyle sabit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Mehmed Beşe ibn-i İbrahim nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde müvekkile-i mezbûrenin zevc-i sâbıkı işbu râfi'ül-vesîka Mehmed bin Hüseyin nam kimesne mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Neslihan mezbûr Mehmed bundan akdem on üç bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olub tarih-i kitâbdan beş sene mukaddem beni bâyinen tatlîk itmekle mihr-i mezkûrum zimmetinde kalmışidi deyu bundan akdem mihr-i mezkûrumu mezbûr Mehmed'den taleb ve da'va sadedinde olduğumda ol-dahi cevabında sen tarih-i

mezkûrda mihr-i mezkûrun ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyen üzerlerine ve me'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerine olmak üzere benimle mahzar-ı müsliminde muhâla'a-i sahîha-i şer'iyeye ile muhâla'a olub hukuk-ı zevciyyete vesaire müte'allika 'amme-i da'vâdan herbirimiz âharın zimmetini ibrâ ve ıskât etmişidik deyu def'le mukâbele ve def'i mezkûrunu muvâcehemde isbat esnasında iken beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûrumdan mezbûr Mehmed ile beni kırk gurusu üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi ber-minvâl muharrer sulh-i mezkûr ba'de'l-kabul bedel-i sulh olan meblağ-ı merkûm kırk gurusu mezbûr Mehmed yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba'd gerek mihr-i mezkûrumdan bâki kalan altmış sekiz gurusu ve bir sülûse ve gerek ibtidâ-i zevciyetden tarih-i kitâba gelince beynimizde cereyan iden ahz u i'tâ ve mu'âmelât-ı şettâdan hukuk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika-i 'amme-i da'va ve mutâlebât ve kâffe-i eyman ve muhâsemâtdan ben mezbûr Mehmed'in zimmetini ibrâ-i 'amm râfi'ül-hisâm ile ibrâ ve ıskât eylediğimde ol-dahi bana medfû' olan bedel-i sulh-ı mezkûr kırk gurusu müte'allika-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve ıskât ve beher birimiz ibrâ-i mezkûreyi kabul eyledik dedi dedikde gıbbe't-tasdikü's-şer'i mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni min şehr-i Rebi'ül-âhir sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Tâharî İbrahim Ağa ibn-i Ali

Receb Oğlu İbrahim

Haffaf İbrahim Efendi

Haffa Abdülkadir Beşe

Küçük Usta Oğlu Molla Mustafa

Belge: A50/2

Mahrûsa-i Burusa'da Oruc Beg mahallesi sâkinelerinden Hüsniye bint-i Abdullah nam hatun meclis-i şer'-i hatîr-i lâzîmü't-tevkirde zevc-i sâbıkı işbu bâ'isü'l-vesîka Ahmed bin Hüseyin nam kimesne mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr

Ahmed bundan akdem otuz gurus mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim iken on yedi gün mukaddem beni bâyinen tatlık idüb mihr-i mezkûrum ile tarih-i tatlıkine gelince ceste ceste yedimden istikraz ve ahz u kabz eylediği seksen gurus ki cem'an yüz on gurus hakkım zimmetinde kalmış idi sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gibbe's-sual mezbûr Ahmed cevabında müdde'iyye-i mezbûr mukaddemâ ol-mikdâr akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcesi olduğunu ve takrîr davası üzere ceste ceste yedinden seksen gurus istikrâz ve ahz u kabz eylediğini ikrâr lakin müdde'iyye-i mezbûre tarih-i kitâbdan on yedi gün mukaddem mihr-i mezkûru ve nafaka-i iddet-i şer'iyyesi üzerlerine ve me'ûnet-i süknâsı dahi kendi üzerine olmak üzere benimle muhâla'a-i sahiha-i şer'iyye ile muhâla'a ve ol tarihine gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'amelât-ı şettâyâ müte'allika-i 'amme-i da'vâ ve mutâlebât ve kaffe-i eymân ve muhâsemâtdan zimmetimi ibrâ-i 'amm ile ibrâ ve ıskât etmiş idi deyu def'le mukâbele idecek eserü'l-istintâk ve'l-inkâr dâfi'-i mezbûrdan def'-i mezkûruna mutâbaka beyyine taleb olundukda 'udûl-i ahrâr-ı ricâl-i müsliminden olub mahrûsa-i mezbûr sükkânından Mustafa Efendi ibn-i Süleyman ve Es-seyyid Ahmed bin İsmail nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'e hâzirân olub eserü'l-istişhâd fi'l-hakîka işbu müdde'iyye-i mezbûr Hüsniye tarih-i kitâbdan on yedi gün mukaddem zevci işbu mezbûr Ahmed ile otuz gurus mü'eccel ve nafaka-i iddet-i şer'iyyesi üzerlerine ve me'ûnet-i süknâsı dahi kendi üzerine olmak üzere muhâla'a-i sahiha-i şer'iyye ile muhâla'a ve tarih-i merkûm gelince beynlerinde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'amelât-ı şettâyâ müte'allika-i 'amme-i da'va ve mutâlebât ve kâffe-i imân ve muhâsematdan mezbûr Ahmed Beg zimmetini ibrâ-i 'amm ile ibrâ ve ıskât ol-dahi ibrâ-i mezkûri kabul etmiş idi biz bu hususa bu vecih üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu biri edâ-i şehâdet-i şer'iyye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın müdde'iyye-i mezbûre li-istima'ü'd-da'va ba'de'l-ibrâ-i'l-'âm mesele-i celîlesi mücebince bi-vech-i şer'i mu'ârazadan men'-i birle mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü't-tâsi' 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Zübdetü'l-küttâb Mehmed Selim Efendi

Fahrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Zuhrü'l-küttâb Es-seyyid Sadeddin Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta-i bâb Es-seyyid Ahmed Çelebi

Orijinal Sayfa: B50

Belge: B50/1

Medîne-i Burusa'da Üçkozlar mahallesinde sâkine sinn ve cüssesinin buluğa tahammülü olub buluğunu mu'terife olan Rafia bint-i İbrahim nam hatun meclis-i şer'î şerîf-i enverde sâbıkı işbu râfi'ü'l-vesîka Mehmed bin Halil mahzarında bi't-tav' ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb validem işbu hâzırâtü'l bi'l-meclis Hadice bint-i Ali nam hatun hal-i sıgarımda yüz guruş mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle beni işbu mezbûr Mehmed'e tezvîc eylediğinde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer tezevvüc ve kabul etdikden sonra mezbûr Mehmed tarih-i kitâbdan beş sene mukaddem yine hal-i sıgarımda beni bâyinen tatlık etmekle ben hala 'âkıla ve bâliğa ve derece-i rüşde vâsıla olub mihr-i mezkûrum yüz guruşu mezbûr Mehmed'den taleb ve da'vâ sadedinde olduğumda ol-dahi cevabında validen mezbûre Hadice hal-i sıgarında seni bana bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle akd ü nikâh yapmışdi hatta ben seni tarih-i mezbûrede bâyinen tatlık eylediğimde vâliden mezbûr Hadice mihr-i mezkûrun ve nafaka-i 'iddet-i şer'iyyen ve me'ûnet-i süknân mukâbelelerinde yedimden elli guruş az u kabz idüb eğer kızım mezbûr Rafia 'akıla ve bâliğa ve derece-i rüşde vâsıla olub senden mihr mutâlebesinde olur ise lâzım gelân meblağa ben kefil ve zâminim deyu kefâlet-i sahîha-i şer'iyye ile kefil ve zâmin olmuşidi deyu validem mezbûreden elli guruşu taleb ve da'va sadedinde olduğunda beynimizde münâza'ât-ı kesîre vâkı'a olmuşidi el-hâletü hâzihi beynimizde muslihûn tavassut idüb da'vâ-yı mezkûrumdan mezbûr Ahmed ile beni yedi guruş üzerine inşâ-i akd-i sulh eylediklerinde ben dahi ber-minvâl-i muharerrer sulh-ı mezkûru ba'de'l-kabul ve bedel-i sulh olan meblağ-ı

merkûm yedi guruşu mezbûr Mehmed yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fî-mâ-
ba'd gerek mihr-i mezkûruma ve tarih-i kitâba gelince beynimizde cereyân iden ahz u
i'tâ ve mu'amelât-ı şettâdan hukuk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika-i 'amme-i
da'vâdan ben mezbûr Mehmed'in zimmetini ibrâ-i 'amm-ı rafi'ü'l-hısâm ile ibrâ ve
ıskât eylediğimde ol-dahi bana medfû'ı olan bedel-i sulh-i mezkûr yedi guruşa
müte'allika-i da'vâdan benim zimmetimi ve mukaddemâ validem benim zimmetimi
ve mukaddemâ validem mezbûr Hadice def' ve i'tâ eylediği elli guruşa müte'allika-i
da'vâdan validem hâzırâ-i mezbûre Hadice'nin zimmetini ibrâ ve ıskât ve herbirimiz
ibrâ-i mezkûreyi kabul eyledik dedikde gibbe't-tasdikü's-şer'i mâ-vaka'a bi't-taleb ketb
olundu fî'l-yevmü's-sâlis min Rebi'ü'l-âhir li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Fahrü'l-küttâb Es-seyyid Sadeddin Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyed Ahmed Çelebi

Kısmet tahtacısı Salih Çelebi

Belge: B50/2

Medîne-i Burusa'da Bahadır Ağa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden
İbrahim Ağa ibn-i El-hâc Ali'nin verâseti zevce-i metrûke Rukiyye bint-i El-hâc
İbrahim nam hatun ile sülbiye-i sagîr kızı Ayşe nam hatuna mühasıra olub ve tashîh
meselesi sekiz sehinden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan bir sehmi zevce-i mezbûr
Rukiyye hatuna ve yedi sehmi dahi bint-i mezbûr Ayşe hatuna isabeti tahakkukundan
sonra zevce-i mezbûre Rukiyye hatun tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl
olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile 'arifân olan Molla Ali bin Mustafa ve
Molla Ahmed bin Mehmed Emin şehâdetleriyle sabit ve sübût-ı vekâletine hükm-i

şer‘i lâhik olan Ahmed Çelebi ibn-i Halil meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde müvekkile-i mezbûrenin sadriye kebîre kızı işbu bâ‘isetü'l-vesîka mezbûre Ayşe hatun mahazarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Rukiyye hatun mahalle-i mezbûrda vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Receb ve Ebubekir menzilleri ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd üç beyt-i ‘ulvi ve iki sundurma ve iki beyt-i süfli ve bir kilâr ve bir fırın ve bir yaz ocağı ve iki mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzil ve medîne-i mezbûr zeylinde Orman Bahçeleri dimekle ma‘rûf mahallde vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Osman Ağa ve Mustafa hadîkaları ve Esad Efendi tarlası ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd on dönüm mikdârı bir kıt‘a ve yine mahall-i mezbûrda vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Es-seyyid Mustafa ve Ahmed ve Selim hadîkaları ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd altı buçuk dönüm bir kıt‘a kıt‘a ki cem‘an iki kıt‘a eşcârları mülk tut hadîkaları ve Kükürlü Hamamı önünde vâki‘ etrâf-ı erba‘adan El-hâc Mustafa hadîkası ve Eylîbk yer ta‘bîr olunur sebzevât hadîkası ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd Köbrü ta‘bîr olunur üç evlek mikdârı bir kıt‘a sebzevât hadîkası ve yine medîne-i mezbûr haricinde Sûdlice nam mahallde vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Es-seyyid Ali ve Civelek Halil ve Salih bağları ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd iki dönüm mikdârı kürümü mülk bir kıt‘a bağ zevcem müteveffâ-i mezbûrun ile'l-vefât mülkü olup ba‘de vefâtühu terekesinden mezkûr tashîh-i mezkûr üzere herbirinden sekiz sehinden bir sehmi bana isabet ve intikâl etmişidi hala ben emlâk-ı mezkûrenin mecmû‘unda olan sekiz sehminde bir resm hisse-i irsiyye-i şâyi‘alarımız bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhik ve kaffetü'l-menâfi‘ ve'l-merâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile bi-safkatin vâhidâtin kızım mezbûre Ayşe hatuna iki yüz elli guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul semeni olan meblağ-ı merkûm iki yüz

Orijinal Sayfa: A51

elli guruşu kızım mezbûre Ayşe hatun yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fî-mâ-ba‘d zikirleri mürûr iden menzil-i hadâyık ve bağda olan sekiz sehimde bir sehm hisse-i irsiyye-i şâyi‘am kızım mezbûre Ayşe hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gibbe't-tasdiki-ş-şer‘i mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü'l-hâmis min şehr-i Rebi‘ü'l-âhir li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmam El-hâc Mehmed Efendi

Kalaycı Mehmed Ağa

Kutnici Receb Çelebi

Receb Damadı Hüseyin

Hafız Es-seyyid Salih Efendi

Belge: A51/1

Medîne-i Burusa'ya tâbi' Kite kazasından Misi nam karye sükkânından Nakl Oğlu Mustafa bin Ahmed nam kimesne meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu rafi'ü'l-küttâb Es-seyyid Ali Ağa ibn-i Es-seyyid Mehmed Ağa tarafından bey'-i atıyyü'z-zikre bir nehc-i şer'î tasdike vekîl sâbü'tü'l-vekâlesi El-hâc Süleyman Ağa ibn-i Abdurrahman mahzarında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik olub karye-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'adan Kara Mehmed ve Karan Hatun ve Uzun Ahmed Oğlu ve tarîk-i 'amm ile mahdûd üç beyt-i 'ulvi ve bir sâyelik ve iki ahur ve bir mikdâr havluyu müştamil bir bâb mülk menzil ile yine karye-i mezbûrede vâki' etrâf-ı erba'adan Sarı Ömer Oğlu ve Postallı Oğlu ve karındaşı Ömer ve tarîk-i 'amm ile mahdûd bir buçuk dönüm mikdârı mülk tut hadîkamı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Es-seyyid Ali Ağa'ya iki yüz yetmiş dokuz guruş min ciheti'l-karz deynim olub meblağ-ı merkûm mukâbelesinde menzil-i mezkûr ile hadîka-i merkûmeyi bi-safkatin vâhidetin bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i meşrûh iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul eyledi fi-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı merkûm ile hadîka-i mezbûr müşâr-ı ileyh Es-seyyid Ali Ağa'nın mülk-i müşterileridir keyfe-mâ-yeşâ-i mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü't-tâsi' min Rebi'ül-âhir sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-muhzırân El-hâc Ömer Ağa Arab Mehmed Ağa Köprü

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Zuhrü'l-müderrişinü'l-kirâm İmamzâde Es-seyyid Mehmed Said Efendi

Fahrü'l-meşâyü'l-kirâm Şeyh Ahmedzâde El-hâc Mustafa Efendi

Fahrü'l-müderrişinü'l-kirâm El-hâc Süleymanzâde Mustafa Efendi

Belge: A51/2

Medîne-i Burusu'da İbrahim Paşa mahallesinde sâkine Fatma bint-i Halil nam hatunun hala zevci ve tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyeye ile 'arifân olan Mehmed Efendi ibn-i Halil ve Abdulkadir Ağa ibn-i El-hâc Mustafa şehadetleriyle sabit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Es-seyyid Mehmed Ağa ibn-i Es-seyyid Ali meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu bâisü'l-vesika Mehmed Ali ibn-i Mehmed mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem zevcem mezbûre Fatma akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Kadızâde Es-seyyid Selim Efendi ve İmam Ahmed Efendi ve Suyolcu Hüseyin menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd bir beyt-i 'ulvi ve bir sundûrma ve üç beyt-i süfli ve bir köşk ve bir havuz ve bir matbah ve bir sâyelik ve iki mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştamil bir bâb mülk menzilizimiz bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Mehmed Ali Çelebi'ye dört yüz yigirmi beş guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm dört yüz yigirmi beş guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Mehmed Ali Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gıbbe't-tasdikî-ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-âşir min Rebi'ü'l-âhir li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mustafa bin Es-seyyid Mustafa

Oturakçı Osman Çelebi ibn-i Halil

Kazzâz Es-seyyid Ahmed Ağa ibn-i Es-seyyid Ali

Bayradâr Halil Ağa ibn-i Osman

Ser-tahta Ahmed Çelebi

Orijinal Sayfa: B51

Belge: B51/1

Medîne-i Burusa'da Bazar-ı Mâhî mahallesinde mütemekkin Kürkcü Penayot veled-i Yorgi nam zimmî meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu hâmilü's-sifr Karabet veled-i Kevork zimmî mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atiyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' iki tarafı Anton zimmî menzili ve tarafeyni tarîk-i 'amm ile mahdûd bir beyt-i 'ulvi ve bir kebîr sofa ve iki beyt-i süfli ve bir sofa ve bir mağaza ve sundûrma ve bir aşhâne ve bir kenif ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştamil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile mezbûr Karabet zimmîye bin iki yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul semeni olan meblağ-ı mezbûr bin iki yüz guruşu müşteri-i merkûm Karabet yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba'd menzili mahdûd-ı mezkûr müşteri-i merkûm Karabet zımminin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'i mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni 'aşer min şehri Rebi'ül-âhir li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Mehmed Said Efendi

Kürkcü Yuvan Zımmi

Kürkcü Karabet Zımmi

El-hâc Abdullahzâde Es-seyyid Şerîf Ağa

Zahrü'l-mevâliyyü'l-kirâm Kadızâde Es-seyyid Selim Molla Efendi

Molla Yakub

Belge: B51/2

Husus-ı atıyyü'z-zikrin mahallinde keşf ve tahrîr-içün kıbel-i şer'-i şerîf enverden bi'l-iltimâs irsâl olunan mevlâna Mustafa Efendi mahrûsa-i Burusa'da Mimar Hassa Kâ'immakâmı El-hâc Ahmed Ağa ve hülefâsından Üstâd Ahmed ile mahrûsa-i mezbûr muhallâtından Hoca Mehmed Karamani mahallesinde vâki' etrâf-ı erba'adan Molla Mehmed ve Habibe hatun menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd ve hâriciyye ve dâhiliyyeli merhûm Dede Efendi Vakf'ından bir bâb menzile varub zeyl vesıkada muharrerü'l-esâmi müslimin huzurlarında akd-i meclis-i şer'-i 'âlî eyledikte menzil-i mezkûrun hala müste'ciri işbu bâisü'l-vesîka Ali Ağa ibn-i Ahmed Efendi meclis-i ma'kûd-ı mezkûrda vakf-ı mezbûrun hala kâ'immakâmı mütevellisi olan fahrü'l-emâsil ve'l-akrân El-hâc Süleyman hâzır olduğu halde takrîr-i kelâm ve bast-ı 'ani'l-merâm idüb menzil-i mezkûru mûma ileyh El-hâc Süleyman Ağa bundan akdem doksan bir doksan iki ve doksan üç senelerinde beher sene icâre-i misliyyesi olan on ikişer bin akçeye bana taraf-ı vakfdan bi'l-vekâle icâr ve teslim ve sinîn-i merkûmenin icâre-i misliyyeleri cem'an otuz altı bin akçeli yedimden ahz u kabz idüb lakin menzil-i mezkûr mürûr-ı eyyâm ve kürûr-ı şühûr-ı a'vâm ile müşerref-i harab olub kâbil-i süknâ olmadığından gayrı ta'mîr ve termîmine vakf-ı mezbûrda müsâ'ade dahi olmamağla mûma ileyh El-hâc Süleyman Ağa menzil-i mezkûrun hâriciyye ta'bîr olunur mahalline müceddeden iki beyt-i süfli bina vesair muhtâc-ı ta'mir olan mahallerini dahi vakf-ı mezbûre bi-şartü'r-rücû' mâlımdan 'imâret ve meremmet ve masârifca bundan sonra menzil-i mezkûri bana icâr ideceği senelerin icâresine mahsûb

itmek üzere ber-vech-i muharrer ‘imâret ve meremmete bana emrine bina’ en ben dahi salifü'l-beyân beyt-i süflileri bina ve menzil-i mezkûrun ta‘mire muhtac olan mahallerini ‘imâret ve meremmet itmişdim deyu takrîr-i meşrûhda mezbûr Ali Ağa'yı muma ileyh El-hâc Süleyman Ağa ba‘de't-tasdik mezbûr Ali Ağa ebniye-i mezkûr ile ‘imâret-i merkûmeye masrûfâtım tahmîn-i sahîh ile tahmîn ve yedîme hüccet verilmek matlûbumdur dedikde mi‘mâr-ı merkûm evvelâ salifü'l-beyân beyt-i süflilerin etrafında olan dolma duvarlarını benna zirâ‘ıyla mesâha eylediklerinde be-hesâb-ı terbi‘i kırk sekiz zirâ‘ olub beher zirâ‘ı kerbic ve direk ve mismâr ve üstâdiye ve ırgâdiye vesair masârif-ı lazimesiyle yüz yigirmişer akçeden beş bin yedi yüz altmışar akçe ve üzerlerinin sakfı be-hesab-ı mezbûr kırk dört zirâ‘ olub beher zirâ‘ı tahta ve dane ve mismâr ve kiremid ve üstâdiye vesair masârif-ı lazimesiyle yüz yigirmişer akçeden beş bin iki yüz seksen akçe ve menzil-i mezkur havlusuna müceddeden bina olunan arşun duvarı be-hesab-ı mezbûr altmış altı zirâ‘ olup beher zirâ‘ı taş ve dâne ve mismâr ve üstâdiyye ve ırgâdiyye vesair masârif-ı lazimesiyle altmışar akçeden üç bin dokuz yüz altmış akçe ve zukâk kapusu ittisâlinde kezalik müceddeden binâ olunan arşun duvarı be-hesab-ı mezbûr on altı zirâ‘ olub beher zirâ‘ı taş ve dane ve mismâr ve üstâdiye ve ırgâdiye vesair masârif-ı lazimesiyle altmışar akçeden dokuz yüz altmış akçe ve bir beyt-i ‘ulvi ve tahtında ahur ta‘miri dört bin üç yüz yigirmi akçe ve bir mâ-i câri ta‘mîri bin beş yüz altmış akçe ve iki zukâk kapusu ta‘miri üç bin iki yüz kırk akçe ve menzil-i mezkûrun dâhiliyyesinde müceddeden bir beyt-i ‘ulvinin etrafında olan dolma duvarları be-hesab-ı terbi‘i on sekiz zirâ‘ olub beher zirâ‘ı kerbic ve direk ve mismâr ve üstâdiye ve ırgâdiye vesair masârif-ı lazimesiyle yüz yigirmişer akçeden iki bin yüz altmış akçe ve üzerlerinin tavanı be-hesab-ı mezbûr on altı zirâ‘ olub beher zirâ‘ı tahta ve dane ve mismâr ve üstâdiyye vesair masraf-ı lazimesiyle yüz seksen akçeden iki bin sekiz yüz seksen akçe ve dâhiliyye-i mezkûr havlusunda müceddeden binâ olunan arşun duvarı be-hesab-ı mezbûr on altı zirâ‘ olub beher zirâ‘ı taş ve dâne ve mismâr ve üstâdiye ve ırgâdiye vesair masârif-ı lazimesiye altmışar akçeden dokuz yüz almış akçe ve bir fevkânî kebîr odanın sakfı ta‘mîri dört bin sekiz yüz kırk akçe ve bir ahur ta‘mîri bin altı yüz seksen akçe ve bir beyt-i süfli ta‘mîri iki bin beş yüz yigirmi akçe ve taş nerduban ta‘mîri üç yüz altmış akçe ki min haysi'l-mecmû‘ kırk bin dört yüz seksen akçeye bâliğ olduktan sonra mirmirân-ı merkûmân vesâir ehl-i vukûf bu makûle ebniyye ve ‘imâret meblağı merkûm kırk bin dört yüz seksen akçe

ile ancak vücuda gelir noksan ile bir vecihle mümkün değildir deyu icmâ' ve ittifak-ı birle

Orijinal Sayfa: A52

haberi virdiklerini mevlâna-yı mezbûr mahallinde ketb ve terkîm ba'dehû ma'an ba's olunan ümenâ-i şer'le meclis-i şer'e gelüb alâ vukû'ihî inhâ ve tefhîm etmeğin mâ-hüvel-vâki' bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü't-tâsi' 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mefâhirü'l-meşâyihü'l-kirâm Eşrefzâde Es-seyyid Eş-şeyh Habib Efendi

Molla Mustafa ibn-i El-hâc Süleyman

Balkabakzâde El-hâc Ali

Molla Lütfullah bin Mehmed Said

Es-seyyid İsmail Ağa ibn- El-hâc Emin

Nalband El-hâc Mehmed

Yahya Beşe ibn-i Hasan

İsmail Beşe ibn-i Ali

Mahmud Beşe ibn-i Ali

Belge: A52/1

Medîne-i Burusa'da Ahmed Dâ'i mahallesinde sâkine zâtı şer'an mu'arrefe Zeyneb bint-i İbrahim nam hatun meclis-i şer'i şerîf-i enverde işbu bâisü'l-vesîka Ahmed bin Mustafa mahzarında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub medîne-i mezbûr muhallâtından Bedreddin mahallesinde vâki' etrâf-ı erba'adan Ali Efendi menzili ve mu'allim[hâne]-i sıbyân ve

tarîk-i ‘amm ile mahdûd bir beyt -i ‘ulvi ve bir sundûrma ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi‘ ve'l-merâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile mezbûr Ahmed Çelebi'ye yüz guruşa bey‘ ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba‘d menzil-i mahdûd-ı mezkûr mezbûr Ahmed Çelebi'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer‘i mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâbi‘ min şehr-i Rebi‘ü'l-âhir li-sene selâse ve tis‘in ve mi’e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hurdacı Molla Mustafa

Kalyoncu Mehmed Beşe ibn-i İbrahim

Bakkal Es-seyyid Mustafa Ağa

Bazarcı Süleyman bin Osman

Hasan bin Mustafa

Belge: A52/2

Medîne-i Bursa'da Arab Mehmed mahallesinde sâkin İsmail bin Abdullah nam kimesne meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu bâisü'l-vesîka Halil bin İbrahim mahzarında üzerinde da‘va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Halil Başcı İbrahim Beg mahallesinde vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Salih ve Es-seyyid İsmail menzilleri ve kendi âhar menzili ile mahdûd bir bâb mülk menzilini tarih-i kitâbdan on iki sene mukaddem bana yüz yigirmi guruşa bey‘ ve semeni olan meblağ-ı merkûm yedimden ahz u kabz etmişiken menzil-i mezbûri validem gâibân-ı ‘ani'l-meclis Kezban ile karındaşım Salih semen-i ma‘lûme bey‘ itmekle menzil-i mezkûr semeni olmak üzere yedimden ahz u kabz eylediği meblağ-ı merkûmu mezbûr Es-seyyid Halil'den talep ederim sual olunub aılverilmek matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûr Halil cevabında ben meblağ-ı

merkûm yüz yigirmi guruşu validen mezbûr Kezban ile karındaşın mezbûr Salih'den ahz u kabz etmişdim binâen 'aleyh menzil-i mezkûrı dahi mezbûrâna ale'l-iştirâki's-seviye yüz yigirmi guruşa bey' etmişidim deyu müdde'i-i mezbûr yedinden yüz yigirmi guruş ahz u kabz etdiğini inkâr itmekle müdde'i-i mezbûrdan müdde'asına mutâbıka beyyine taleb olundukda imhâl olunub mehl-i şer'i mürûrunde ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf etmeğın mezbûr Halil ba'de't-tahlîfü'ş-şer'i mûcebiyle müdde'i-i mezbûr İsmail bilâ beyyine bi-vech mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-'âşir min şehr-i Rebi'ü'l-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Mehmed Ağa ibn-i Abdullah

Es-seyyid Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed

Süleyman bin Mustafa

Abdullah bin Halil

Orijinal Sayfa: B52

Belge: B52/1

Medîne-i Burusa'da Hacı Baba mahallesinde mütemekkin Sinan veled-i Agob nam zımmî tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu fahrü'l-müderrisînü'l-kirâm Es-seyyid El-hâc Selim Efendi ibnü'l-merhûm Es-seyyid Eş-şeyh Mehmed ve Mehmed bin Hasan nam kimesneler şehâdetleriyle sabit ve sübût-ı vekâletine hükm-i şer'i lâhık olan El-hâc Ali Ağa ibn-i Mehmed meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu hâmilü'l-vesîka Simavon veled-i Murat nam zımmî muvâcehesinde bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim merkûm Sinan akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değın silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Evanis ve Bali menzilleri ve kendi âhar menzilim ve tarîk-i 'amm ile hâriciyyesinde üç beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve tahtında bir ahur ve bir kargir şirahâne ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havlu ve dâhiliyesinde dört beyt-i 'ulvi ve bir sundurma ve iki mağza

ve bir aşhane ve bir fırın ve bir köşk ve bir havuz ve iki bi'r-i mâ ve iki mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile merkûm Simavon zımmîye üç bin guruşa bey' ve temlîk ve teslim eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm üç bin guruşu müşteri-i merkûm yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ menzil-i mahdûd-ı mezkûr merkûm Simavon zımmînin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis ve'l-'ısrîn min şehr-i Rebi'ü'l-âhir li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Urgancı Damadı El-hâc Mustafa Ağa

Esl-hâc Yusuf Ağa ibn-i Abdullah tâbi'-i mûma ileyh

El-hâc Hasan Ağa ibn-i Abdullah tâbi'-i El-hâc Hüseyin Ağa Hazretleri

'Umdetü'l-mevâliyyü'l-'izâm Sâbiken Maraş Kadısı Tuzbazarlızâde Es-seyyid Mehmed Said Efendi

Köse Oğlu Misail veled-i Bedros

Manas Oğlu Murat zımmi

Eski Yeni Hanı Bazargânlarından Şalcı Ebubekir Ağa

Yuri Oğlu Karabet

Belge: B52/2

Medîne-i Burusa'da Sultan Murad-ı Sâni mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefât iden El-hâc Ahmed bin Mustafa'nın verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i Halil ile sülbi oğlu Ahmed ve sülbiye kızı Zeyneb'e münhasır olub ba'dehû mezbûr Zeyneb

dahi vefat idüb verâseti validesi mezbûre Fatma hatun ileli-ebeveyn karındaşı mezbûr Ahmed'e münhasıra olub ve tashîh meseleleri bi-tarîk-i münâsahatü'ş-şer'iyye yetmiş iki sehimden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan on altı sehmi zevce-i mezbûre Fatma hatun ve elli altı sehmi dahi mezbûr Ahmed'e isabeti tahakkukundan sonra mezbûre Fatma hatun tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyye ile 'arifân olan Mustafa Beşe ibn-i Halil ve El-hâc Ali bin El-hâc Mehmed şehâdetleriyle sabit ve sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhık olan Ahmed Çelebi ibn-i Halil nam kimesne meclis-i şer'î hatîr-i lâzımüt-tevkirde müvekkile-i mezbûrenin hala zevci işbu bâisü'l-vesîka İsmail Beşe ibn-i Mehmed mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilem mezbûre Fatma mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan İmâm-ı Evvel El-hâc Mustafa Efendi ve Hüseyin Beşe menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve bir sundûrma ve üç beyt süfli ve bir ahur ve bir sâyelik ve iki mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzil mukddema zevcem olan müteveffâ-yı mezbûr El-hâc Ahmed'in ile'l-vefât mülkü olub ba'de vefâtühû terekesinden tashîh-i mezkûr üzere on altı sehimi bana isabet ve intikâl etmişidi hala ben menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan on altı sehmi hisse-i irsiyye-i şâyi'amı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr zevcem mezbûr İsmail Beşe[ye] yüz guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu zevcem mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fî-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan on altı sehmi hisse-i irsiyye-i şâyi'am zevcem mezbûr İsmail Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-südüs min Cemâziye'l-evvel li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Tenker Oğlu Halil

Şalgamcı Oğlu İbrahim

Şimşir Ali

Dolabcı Hüseyin

Hacı Hafız

Göyneklili Mustafa

Orijinal Sayfa: A53

Belge: A53/1

Mahrûsa-i Burusa'da basmacılar esnafının kethüdâları Ali Ağa ibn-i Hüseyin nam kimesne ve sanat-ı mezkûre ashâbından Abraham veled-i Ohannes ve Artin veled-i Ohannes ve Matlub veled-i Abraham ve Varteris veled-i Agob ve Karabet veled-i Abraham ve İbranos veled-i Ohan ve Agob veled-i Toris ve Ekna veled-i Ohan ve Ohannes veled-i Panos ve Melkon veled-i Tor ve Arslan veled-i Kiyrok ve Kostanti veled-i Hacator ve Arslan veled-i Kigork ve Kostanti veled-i Mihâl ve Hacator veled-i Agob ve Ohannes veled-i Hüdaverdi nam zımmîler meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkiirde işbu hâmilü'r-rakîm boyacılar esnafından Yani veled-i Dimitri ve Hristo veled-i Toran ve David veled-i Dimitri ve Kostanti veled-i Apostol ve Yorgi veled-i Anaştaş ve Nikola veled-i Betro nam-ı zımmîler mûvacehelerinde herbiri ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb kadîmü'l-eyyâmından ilâ haze'l-ân isti'mâl etdiğimiz boyanın rüsûbu elli beş vukiyye müctemi' oldukda mârû'z-zikr boyacılar esnafından mesfûruna beher elli beş vukiyye rüsûbu otuz pareye bey' idüb âhar kimesneye bey' itmemek şartıyla müceddeden beynimizde ta'ahhüd ve ilzâm ve nizâm-ı kaviyyeye rabt olunub ilâ-haze'l-eyyâm câri olmak üzere mütea'ahhid olduklarında mesfûrun Yâni ve Hristo ve David ve Kostanti ve Yorgi ve Nikola dahi cevablarında sâlifü'l-beyân müctemi' olan rüsûbu esnâf-ı mezbûr ahalisi yedlerinden beher elli beş vukiyyesini meblağ-ı merkûm otuz pareye olmak üzere ta'ahhüd ve iltizâm ve şart-ı mezkûreyi kabul eyledik fi-mâ-ba'd bu nizâm beynimizde düstûrül-'amel tutulub hilâf-ı hareket ider olur ise 'amel ve i'tibâr olunmasun dediklerinde gibbe't-tasdikü's-şer'i hıfzen li'l-makal işbu vesika-i anîka ketb ve imlâ ve esnâf-ı mezkûr yedlerine def' ve i'tâ olundu fi'l-yevmü'l-

hâdi ‘aşer min Cemâziye'l-evveli li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf min hicretihi men lehü'l-izz ve'ş-şeref.

Şuhûdü'l-hâl

Ser-tahta-i bab Es-seyyid Ahmed Çelebi

Fahrü'l-akrân Ser-muhzırân Mehmed Ağa

‘Umdetü'l-küttâb Edib Mustafa Efendi

Mefharü'l-Müderresinü'l-fihâm İmamzâde Es-seyyid Mehmed Said Efendi

Belge: A53/2

Mahrûsa-i Burusa'da Hoca Mehmed Karamani mahallesi mütemekkinlerinden Bagos veled-i Asvadur nam zımmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu hâmilü'l-sifr sülbî kebîr oğlu Bedros nam zımmî muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i ‘aittiyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülk-i sahîhimde münselik mahalle-i mezbûrede vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Yoryi Oğlu Karabet zımmî ve Basmacı Kordik Oğlu menzilleri ve tarîk-i hâss ile mahdûd iki beyt-i ‘ulvi ve iki sofa ve iki beyt-i süfli ve üç sofa ve bir zîr-i zemin ve bir matbah ve bir fırın ve bir sâyelik ve bir şırahâne ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi‘ ve'l-merâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile oğlum müşteri mesfûr Bedros'a bin iki yüz guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba‘de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm bin iki yüz guruşu oğlum müşteri-i mesfûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fî-mâ-ba‘d menzil-i mahdûd-ı mezkûr oğlum mesfûr Bedros'un mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmü's-sâni ‘aşer min Cemâziye'l-evveli li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Orijinal Sayfa: B53

Belge: B53/1

Medîne-i Burusa'da cizme ve papuş ve fular dikici tâifesinden işbu ashâbü'l-kitâb Es-seyyid Ahmed Ağa ibn-i Halil ve Salih ibn-i Mustafa ve Ahmed bin Salih ve Hüseyin bin Mustafa ve Es-seyyid Mehmed bin Halil ve Süleyman bin Halil ve Es-seyyid El-hâc Mehmed bin Ahmed ve Mustafa bin Mehmed ve İsmail bin Mahmud ve Es-seyyid Abdi bin Ali ve Mehmed bin Veys ve Ahmed bin Ali ve İbrahim bin Mustafa ve Mustafa bin Mehmed ve Ali bin Halil ve Hüseyin bin Hasan ve Es-seyyid El-hâc Ömer bin Salih nam kimesneler vesâirleri ve millet-i nasârâdan Yorgi veled-i Miho ve Osb veled-i Serkiz ve Parsınıh veled-i Mığırđıç ve Kirkor veled-i Arotin ve Zakarya veled-i Abraham ve Yorgi veled-i Kirgi ve Kirgor veled-i Bedros nam zımmîler vesâirleri meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde tâife-i mezbûrenin dikicibaşısı olan Hüseyin bin Ali nam kimesne muvâcehesinde herbiri takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb mezbûr Hüseyin pîr ve 'alîl olub tâife-i mezbûrenin umûrlarını rü'yetde 'âciz olmağla mezbûr Hüseyin'i dikicibaşılıktan 'azl ve yerine tâife-i mezbûr üstâdlarından olub cümlemizin muhtarı olan işbu hâzır-ı bi'l-meclis Musa Çelebi ibn-i Mustafa nam kimesneyi dikicibaşı nasb ve ta'yîn olunmak matlûbumuzdur deyu mezbûrun hüsn-i halini haber vermeleriyle mezbûr Hüseyin'i dikici başılıktan 'azl ve yerine mezbûr Musa Çelebi'yi taraf-ı şer'îden dikici başı nasb ve ta'yîn olundukda ol-dahi kabul ve hidmât-ı lazımesini kemâ-yenbağî edâya ta'ahhüd ve iltizâm etmeğın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâbi' 'aşer min Cemâziye'l-evveli li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Fahrü'l-küttâb Es-seyyid Mehmed Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Ahmed Çelebi

Belge: B53/2

Mahrûsa-i Burusa'da Hoca Mehmed Karamani mahallesi mütemekkinlerinden Bagos veled-i Asvadur nam zımmî meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu hâmilü'l-sifr sülbî kebîr oğlu Bedros nam zımmî muvâcehesinde ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb bundan akdem ma‘lûmü'l-mikdâr meblağ ile bin yüz seksen senesinde körük bey‘ ü şîrâsı-çün akd-i şirket ve zuhûr iden fâideyi bi'l-münâsefe beynimizde tevzi‘ ve taksîm ide gelüb işbu doksan üç cemaziye'l-evveli guresinde şirket-i merkûmeyi fesh ve hesâb ve kitâbımızı alâ vechi't-tedkik rü'yet idüb gerek asl ve gerek fâideden oğlum mesfûr zimmetinde sekiz yüz guruşdan gayrı alacak olmamağla meblağ-ı merkûm sekiz yüz guruşu dahi oğlum mesfûr yedinden tamamen ahz u kabz idüb tarih-i şirket-i merkûmeden işbu tarihe gelince beynimizde cereyân iden bi'l-cümle ahz u i'tâ ve mu‘amelât-ı şettâdan ve hukuk-ı ma‘lûme ve meçhûleye müte‘allika-i ‘amme-i da‘vâ ve mûtâlebât ve kâffe-i ey mân ve muhâsemâtdan oğlum mesfûr Bedros'un zimmetini ibrâ-i ‘amm râfi‘ü'l-hisâm ile ibrâ ve ıskât etlediğimide ol-dahi bana def‘ ve teslîm eylediği meblağ-ı merkûm sekiz yüz guruşa vesaire müte‘allika-i ‘amme-i da‘vâdan benim zimmetimi ibrâ ve herbirimiz âharın ibrâsını kabul idüb asla biri birimiz zimmetinde hakkımız kalmadı dedikde gibbe't-tasdikü's-şer‘i mâ-hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâni ‘aşer min Cemâziye'l-evveli li-sene selâse ve tis‘in ve mi’e ve elf

Orijinal Sayfa: A54**Belge: A54/1**

Medîne-i Burusa'da Ahmed Dâ‘i mahallesinde sâkin işbu râfi‘ü'l-küttâb El-hâc Mehmed Ağa ibn-i Hasan Ağa nâm kimesne meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde Üçkozlar dimekle şehîr zâviyenin şeyhi El-hâc Abdurrahman Efendi ve İbrahim Efendi ibnüyyü's-şeyh Mehmed Efendi nam birâderân mahzarında üzerine da‘va ve takrîr-i kelâm idüb bin yüz yetmiş iki senesinde mezburânın cedleri Eş-şeyh Mustafa Efendi fevt olup veraseti babaları mezbur Eş-Şeyh Mehmed Efendi ve karındaşı Eş-Şeyh Ahmed Efendi ile kız karındaşları Hüsniye ve Refi‘a ve Ayşe'ye ba‘de'l-inhisâr mûrisleri Eş-Şeyh Mustafa Efendi'nin düyûn-ı müsbeste-i kesîresi olup zaruret-i düyûn-içün müteveffâ-yı merkûmun emlâkından Aksu nahiyesine tâbi‘ Fidyeye Kızığı

karyesinde vâki' etrâf-ı erba'adan tarafeyni şeyheyn-i mezbûreynin ve bir tarafı Küçük Hallaç ve bir tarafı İmam Vakfı ve Ba'zen Pîrî Çelebi hadîkaları ile mahdûd iki buçuk dönüm mikdârı mülk kestane hadîkasını kıbel-i şer'den müzâyede ve inkitâ'-ı rağbâti'n-nâs babam müteveffâ-yı mezbûr Hasan Ağa üzerinde seksen guruşa karar idüb mezbûr Hüsniye nam hatun tarafından bey'e ber-nehc-i şer'i vekîl-i sâbitül-vekâlesi Es-seyyid Mehmed Eşref Efendi vekâletiyle verese-i mezbûrünün hâzır oldukları halde babam müteveffâ-yı mezbûr Hasan Ağa'ya meclis-i şer'de meblağ-ı merkûma bey' ve temlik ve teslim ol-dahi ba'de't-teslim ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûmu verese-i mezbûruna tamamen ba'de'l-edâ babam mezbûr Hasan Ağa'ya tarih-i merkûmda Burusa kadısı olan Yusuf Efendi hazretlerinin imzasıyla mûmzi ve hatemiyle mahtûm bir kıt'a hüccet-i şer'iyye i'tâ olunub ber-vech-i mâlikâne yetmiş dokuz tarihine gelince hadîka-i merkûma mutasarrıf ve sene-i merkûmda vefat bi'l-verâse hadîka-i mezbûr bana intikâl eyledikde ben dahi bir müddet mutasarrıf olub karye-i mezbûr sükkânından Kuş Oğlu Köse Mehmed nam kimesneye hadîka-i mezkûr ber-vech-i mülkiyyet ma'lûmül-mikdâr meblağa bey' ve temlik ve teslim ol-dahi ber-minvâl-i muhararer yedimden ba'de'l-iştirâ ve'l-kabul mezbûr dahi bir müddet mutasarrıf iken vefât etmekle hadîka-i mezkûr sülbî oğlu Ahmed ve Halil'e bi'l-verâse intikâl idüb zabt ve tasarruflarında iken şeyheyn mezkûreyn yedlerinden fuzûli bi-gayr-ı hakk nez' etmekle merkûman dahi semenini benden talep ve illa ahz suâl olunub şeyheyn-i mezbûreynin hadîka-i merkumeden kasr-ı yedlerine ve kemâ-fi's-sâbık bana teslim beyyine olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûrân El-hâc Abdurrahman Efendi ve karındaşı İbrahim Efendi cevablarında hadîka-i mahdûde-i mezkûreyi bin yüz üç tarihinde ceddemiz sahibeti'l-hayrât Saliha hatun karye-i merkûmda vâki' ma'lûmül-hudûd ve'l-müştemilât bir kıt'a kestane hadîkasını mülkünden ifrâz Üçkozlar Zâviye'sinde şeyh olanlara vakf ve şart idüb hala meşihat-ı mezkûreye bizler bâ-berât mutasarrıf olub iddi'â olunan iki buçuk dönüm kestane hadîkası yedimizde olan vakfiye-i ma'mûlün-bihâmız hududunda dâhil olmağla doksan bir tarihinde mezbûrânın yedlerinden nez' olunub bu minvâl üzere tasarruf ideriz deyu bir kıt'a hüccet ile vakfiyelerini ibrâz idecek vakfiyye ve hüccetlerine nazar olundukda yedlerinde olan vakfiyeleri munkatî'ü's-sübût olub müceddeden mahallinde istimâ' ve ketb ve tahrîr ve meâli tahsîl ve hakikat-i hâli zâhire ihrâc olunmak için kıbel-i şer'den mu'temedün-

‘aliyyemdir Es-seyyid Mehmed Said Efendi (...?) ve baş çukadarımız Ali Ağa ve Muhzır Molla Mehmed ve mi‘mâr hülâfâsından Mehmed Ağa vesâir ümenâ-i şer‘le karye-i merkûme ahalisi bi-ecma‘ihim hadîka-i merkûmenin üzerine varub re’yü'l-ayn irâiyet eylediklerinde meclis-i ma‘kûd-ı mezkûra hâzirûn olan müslimînden istihbâr olundukda her biri cevablarında işbu mu‘âyene ve müşâhede olan iki buçuk dönüm kestane hadîkasının tarafeyni şeyheyn-i mezkûreynin ve bir tarafı İmam Vakfı ve bir tarafı Küçük Hallâç ve ba‘zen Pîrî Çelebi hadîkaları olub şeyheyn-i mezbûreynin yedlerinde olan vakfiyyeleri hududundan haric oldukdan sonra altmış seneyi mülkiyyet üzere mütecâviz hadîka-i merkûme tasarruf oluna gelüb vakf olan hadîka ittisâlinedir deyu karye-i mezbûr ahalisinden Üryanîzâde Mustafa Efendi ve Abdullah Efendi ve Emin Efendi ve İmam İbrahim Efendi ve Şahinzâde İsmail Ağa ve Molla Abdurrahman Beşe ve Molla Mustafa ve Mola Aziz ve Molla Ahmed yigirmi neferden mütecâviz cemm-i gafir ve cem‘-i kesîr alâ-vechi’l-hasm şهادeten ve tevâtüren haber virmeleriyle vâki‘-i hali mevlâna-yı mezbûr mahallinde ketb ü terkim ve ma‘an ba‘s olunan Ali Oğlu Molla Mehmed ve mi‘mâr hülâfâsından Mehmed Ağa vesâir ümenâ ile meclis-i şer‘e gelüb alâ-vuku‘ihi inhâ (...?) mücebince hadîka-i merkûmeden şeyheyn-i mezkûreynin kasr-ı yedlerine kemâfi'l-evvel müdde‘i-i mezbûr El-hâc Mehmed Ağa'ya ber-vech-i teslimine beyyine birle mâ-hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-‘ışrîn min Cemâziye'l-evveli li-sene selâse ve tis‘in ve mi’e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid Ahmed Ağa

Mehmed Ağa ibn-i Hüseyin Ağa

İsmail Beşe

Orijinal Sayfa: B54

Belge: B54/1

Medîne-i Bursa'da Zağferanlık mahallesi'nde sâkine İhsan bint-i Abdülehad nam hatun tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl olduğu zât-ı mezbûreyi ma'rifet-i şer'iyeye ile 'arifân olan Ali Efendi ibn-i El-hâc Mehmed ve Halil Efendi ibn-i Ali şehâdetleriyle sabit ve sübût vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Abdullah Efendi ibn-i Mehmed meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu bâisü'l-vesîka El-hâc Bektaş bin Hüseyin mahzarında bi'l-vekâle ikrâr ve takrîr kelâm idüb müvekkilem mezbûr İhsan hatun akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değîn silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Es-seyyid Bektaş ve Uzun Hacı Mehmed ile Alime Oğlu İbrahim vereseleri menzilleri ve tarîk-i hass ile mahdûd dâhiliyyesinde iki beyt-i 'ulvi ve bir sundûrma ve iki beyt-i süfli ve bir sofa ve bir matbah ve bir sâyelik ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havlu ve hariciyesinde iki beyt-i 'ulvi ve tahtında bir ahur ve bir mâ-i câriyi müştemil bir bâb mülk menzilimin nısf-ı şâyi'ini bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr El-hâc Bektaş'a üç yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm üç yüz guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısf-ı şâyi'i mezbûr El-hâc Bektaş'ın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedi dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü's-sâlis ve'l-'ısrîn min Cemâziye'l-evveli li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bağçıvan Es-seyyid Bektaş

Es-seyyid Mehmed Said Molla ibnü'l-mezbûr El-hâc Nizameddin

El-hâc Mehmed Nizameddin Molla ibn-i Mehmed Ağa

Fahrü'l-meşâyhü'l-kirâm Hikmet Efendizâde Mehmed Emin Efendi

Beştemalci Eşrefi Mehmed Eminzâde

Attâr Süleyman Ağa Nakkâş Mehmed Ağa

Orijinal Sayfa: A55

Belge: A55/1

Mahrûsa-i Burusa'da Hamza Beg mahallesinde sâkine iken bundan akdem vefât iden şerîfe Neslihan bint-i Mehmed bin El-hâc Halil'in verâseti zevc-i metrûku Molla Osman ile sadriye kebîre kızları Züleyha ve Azize ve Nazife ve Habibe benât-ı İsmail Ağa ve li-ebeveyn kızkarındaşları şerîfe Ayşe ve şerîfe Zeyneb ve şerife Emetullah'a münhasıra ve tashîh-i meseleleri otuz altı sehimden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûreden dokuz sehmi zevc-i mezbûre ve altışar sehmi benât-ı mezbûrâta ve birer sehimden üç sehmi mezbûrât şerîfe Ayşe ve şerîfe Zeyneb ve şerîfe Emetullah'a isabeti tahakkukundan sonra mezbûr Molla Osman ile ma'rifetü'z-zevât-ı mezbûrât şerîfe Azize ve şerîfe Ayşe ve şerîfe Zeyneb ve şerîfe Habibe asâleten ve mezbûrât şerîfe Emetullah ve şerîfe Züleyha taraflarından sulh-ı atıyyü'z-zikri ikrâra vekîl-i sâbitü'l-vekâleleri El-hâc Ali bin Hüseyin nam kimesne dahi vekâleten meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde bâis-i hâzihi'l-vesîka akl-ı evvelzâde Es-seyyid El-hâc Feyzullah Efendi ibn-i İsmail'in sulbî kebîr oğlu ve tarafından sulh-ı mezkûru tasdîke vekîli olan Es-seyyid Mustafa Efendi mahzarında herbiri bi'l-asale ve bi'l-vekâle ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb mahrûsa-i mezbûre haricinde Kara Mustafa kurbunda vâki' etrâf-ı erba'adan 'umdetü'l-müderrisînü'l-kirâm Kadızâde Es-seyyid Ahmed Necib Efendi hadîkası ve bekârlar hamamı ve tarîk-i 'amm ile mahdûd bir buçuk dönüm mikdârı tut hadîkası mûrisemiz müteveffâ-yı mezbûrenin ile'l-vefât mülkü olub ba'de vefâtihâ terekesinden tashîh-i mezkûr üzere bizlere isabet ve intikâl etmişiken mezbûr Es-seyyid Feyzullah Efendi hadîka-i mezkûreye bi-gayr-ı hakkın vaz'-ı yed ider deyu bundan akdem müceb-i şer'isini taleb ve da'va sadedinde olduğumuzda ol-dahi hadîka-i mezkûre takrîr-i meşrûhumuz üzere mûrisemiz müteveffa-yı mezbûreden müntakil mülk-i mûrisemiz olduğunu ve hala kendünün vaz' yedini ikrâr lakin hadîka-i mezkûreyi yetmiş yedi senesinde semen-i ma'lûme Hamza Beg İmamı El-hâc Ahmed Efendi'ye bey' ol-dahi tarih-i mezkûrda üç yüz on beş guruşâ bana bey' etmişidi deyu def'le mukâbele ve bu vecihle beynimizde münâza'a vuku'undan sonra ve vesâtet-i muslihîn ile mezbûr Es-seyyid Mustafa Efendi yedinden bi-tarîkü's-sulh onar guruş ile

onar kile hinta ahz u kabz idüb hadîka-i mezkûreye müte'allika 'amme-i da'vâdan mezbûr Es-seyyid El-hâc Feyzullah Efendi'nin zimmetini ibrâ-i 'amm ile ibrâ ve ıskât eylediğimizde ol-dahi bize medfû'u olan bedel-i sulh-ı mezkûra müte'allika 'amme-i da'vâdan bizim zimmetimizi ibrâ ve herbirimiz âharın ibrâsını kabul eyledik dediklerinde gibbe't-tasdikü's-ser'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi'l-hâmis 'aşer min Saferü'l-hayr li-sene selâse ve tis'in ve mi'e elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-tahta Ahmed Çelebi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Fahrü'l-küttâb Muhzırbaşızâde Mustafa Efendi

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Ve gayrühum

Belge: A55/2

Vech-i tahrîr-i huruf budur ki

İşbu bin yüz doksan üç senesinde der'uhde ve iltizâmımızda olan Yahya Beg ve Ali Beg ze'âmeti aklâmından Burusa kazasına tâbi Avdancık karyesi ve tevâbi' karyelerde olan hisselerini işbu bin yüz doksan üç senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gayetine gelince tâlibi olan izzetlü Es-seyyid Osman Ağa'ya ve Molla Yakub Ağa'ya ber-vech-i iştirâken sene-i sabıkı üzere beş yüz altmış guruşa iltizâm olunub ve bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezbûru yedlerinden tamamen ahz u kabz olunub gereği gibi sene-i mezbûrede hâsıl olan a'sâr-ı şer'iyye ve rüsûm-ı örfiyyesin ve tapu-yı zemin ve mahlûl yave ve kaçgun ve müjdegâne ve beytü'l-mal-ı 'amme ve hâssa öteden berü ne minvâl üzere zabt olunur ise ağa-yı mûma ileyhler dahi ol-minvâl üzere zabt u rabt ve serbesiyet üzere zabt ve tasarrufuna tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne mani' olmaya

El-hakîr Ali Ağa

El-mültezîm-i mezbûr

Hâlâ

Orijinal Sayfa: B55

Belge: B55/1

Medîne-i Burusa'da keçeci esnafından Hafız Mehmed Efendi ibn-i Abdullah ve Cafer Beşe ibn-i Kasım ve Ahmed Çelebi ibn-i İbrahim ve Abdullah bin Abdullah ve Mustafa bin Hasan ve İsmail bin İbrahim ve Ahmed bin Molla Mehmed ve diğer İsmail bin Mahmud ve İsmail bin El-hâc Abdi ve Mustafa bin Hamza nam kimesneler vesairleri meclis-i şer‘-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde yine san‘atları üstâdlarından işbu bâiüsü'l-vesîka Hacı Veyszâde demekle ma‘rûf El-hâc Mustafa bin Molla Mehmed nam kimesne mahzarında herbiri takrîr-i kelâm idüb hîrfetimizin beyenlerinde vâki‘ olan umûrumuzu kadîmden bâ-hüccet-i şer‘iyye rü‘yet iden kethüdâmız Abdullah Çelebi vefât itmekle yerine san‘at-ı mezkûrda mâhir-i dindar ve müstakim ve evzâ‘ ve etvârından razı ve hoşnud olub cümlemizin ittifak ve ma‘rifetiyle işbu mezbûr El-hâc Mustafa'yı kethüdâ nasb ve ta‘yîn olunmak üzere muhtarımızdır deyu her biri mezbûrun hüsn-i halini ihbâr etmeleriyle mezbûr El-hâc Mustafa'yı taraf-ı şer‘den hîrfet-i mezkûreye kethüdâ nasb ve ta‘yîn olundukda ol-dahi kabul ve hidemât-ı lazımlerini kemâ-yenbagi edâya ta‘ahhüd etmeğın mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fî gurre-i min Cemâziye'l-âhire li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Debbağ Es-seyyid El-hâc İbrahim

Debbâğ Tâifesi Kethüdâsı El-hâc Mehmed Ağa

Debbağ Taifesinin ahi babası el-Hâc Ahmed Ağa

Fahrü'l-meşâyihü'l-kirâm Şeyh Ahmed Efendizâde Eş-şeyh El-hâc Mustafa Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: B55/2

Medîne-i Burusa'da Şeker Hoca mahallesinde sâkine zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Kezban bint-i El-hâc Yusuf nam hatun meclis-i şer'î-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde hala zevci işbu bâisü'l-vesîka Es-seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Es-seyyid Abdülkerim mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değın silk-i mülkümde münselik olub medîne-i mezbûre mahallâtından Veled-i Hariri mahallesinde vâki' etrâf-ı erba'adan Şerbetci Ali ve El-hâc Mustafa ve Yenicelizâde Süleyman Ağa menzilleri ve tarîk-i hass ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve bir sundûrma ve iki beyt-i süfli ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştamil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile zevcem mezbûr Es-seyyid Mehmed Çelebi'ye iki yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı mezbûr iki yüz guruşu zevcem mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr zevcim mezbûr Es-seyyid Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmü'l-hâmis min Cemâziye'l-âhir li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Hasekizâde Mehmed Ağa

Serrâc İbrahim Çelebi

Serrâc İsmail Çelebi

Kutnici El-hâc Abdulkadir

Serrâc Salih Çelebi

Belge: B55/3

Medîne-i Burusa'da Bedreddin mahallesinde sâkine zâtı şer'an mu'arrefe Zeyneb bint-i Abdullah nam hatun meclis-i şer'-i hafîr-i lâzımü't-tevkirde bâisetü'l-vesîka Fatma bint-i El-hâc Halil nam hatunun hala zevci ve tarafından bey'i atıyyü'z-zikri tasdîke vekîli olan Mustafa Çelebi ibn-i El-hâc Salih mahzarında ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deĝin silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Fesci Molla Mehmed menzili ile Makasdar Usya zımmî menzili ve tarîk-i 'amm ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve iki sundûrma ve iki beyt-i süfli ve bir aşhane ve iki mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müşt Emil bir bâb mülk menzirim ile emvâlimden iki beledi döşek ve bir döşek ğılâfı ve beş minder ve altı beledi ve üç kadife ve üç yemeni cem'an on iki yasdık ve beş yorgan ve beş kapaklı ve beş kapaksız cem'an on sahan ve dört tas ve iki al tâbesi ve bir süd tabesi ve beş tencere ve iki kutni mak'ad ve iki Yanbolu kebesi ve bir kefen ve bir kebîr kazgan ve bir kebîr sini ve iki tebsi ve iki kilim ve bir leĝen ve ibrik ve sagîr ve kebîr iki bakrac ve iki sandık ve bir şal ve bir çiçekli iki antarimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile bi-safkatın vâhide mezbûr Fatma hatuna iki yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslim eylediĝimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semenleri olan meblaĝ-ı merkûm iki yüz guruşu müşteriye-i mezbûre yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr ve eşya-i muharrere-i mezkûr mezbûre Fatma hatunun mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde ĝibbe't-tasdikü's-şer'i mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâmis min Cemâziye'l-âhire li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-taha Es-seyid Ahmed Çelebi

Fesci Molla Mehmed

Ser-muhzırân Mehmed Aĝa

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Orijinal Sayfa: A56

Belge: A56/1

Medîne-i Burusa'da Maksem mahallesinde sâkine zâtı şer'an mu'arrefe Rabia bint-i Mustafa nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i sâbıkı işbu bâisü'l-vesîka El-hâc Mustafa bin Ahmed mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr El-hâc Mustafa bundan akdem üç bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olub lakin beynimizde hüsn-i zindegâni olmamağla tarih-i kitâbdan bir ay mukaddem mihr-i mezkûrum ve nafaka-i 'iddet-i şer'iiyem üzerlerine ve me'ûnet-i süknâm dahi kendi üzerime olmak üzere zevcim mezbûr ile muhâla'a-i sahiha-i şer'iiye ile muhâla'a olmuşidim lakin zevziyyet beynimizde kâime iken sâkin olduğumuz menzilin sahibine menzil ücreti olmak üzere mezbûr El-hâc Mustafa'nın emriyle sekiz senede doksan guruş virmişidim sual olunub müceb-i şer'i icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mezbûr El-hâc Mustafa cevabında müde'iiye-i mezbûr Rabia hîn-i muhâla'ada ibtidâ-i zevciyetden tarih-i mezkûra gelince beynimizde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'amelât-ı şettâdan hakûk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika 'amme-i da'vâdan benim zimmetimi ibrâ ve ıskât etmişidi deyu def'le mukâbele idecek eserü'l-istintâk ve 'akibü'l-inkâr dâfi'-i mezkûrdan def'-i mezkûruna mutâbıka beyyine talep olundukda 'udül-i ahrâr-ı ricâl-i müsliminden olub medîne-i mezbûre sükkânından Molla Mustafa bin Mehmed ve Abdülkadir bin Hasan nam kimesneler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub istişhâd olunduklarında fi'l-hâkika işbu müdde'iiye-i mezbûre Rabia bint-i Mustafa nam hatun tarih-i kitâbdan bir ay mukaddem zevci işbu mezbûr El-hâc Mustafa ile bizim huzurumuzda mihr-i mezkûru ve nafaka-i 'iddet-i şer'iiyesi üzerlerine ve me'ûnet-i süknâsı dahi kendi üzerine olub ibtidâ-i zevciyetden tarih-i mezkûra gelince beynlerinde cereyân iden ahz u i'tâ ve mu'amelât-ı şettâdan hukûk-ı ma'lûme ve mechûleye müte'allika 'amme-i da'vâdan herbiri âharın zimmetini ibrâ ve ıskât idüb hatta bizi işhâd dahi etmişleridi biz bu hususa bu vecih üzere şahidleriz şehâdet dahi ideriz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer'iiye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle müdde'iiye-i

mezbûre Rabia mezbûr El-hâc Mustafa'ya bi-vech mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis ve'l-'ısrîn min Cemâziye'l-evveli li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Molla Mustafa bin Mehmed

Abdülkadir bin Hasan

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Sancakcı Muhzır Mehmed

Belge: A56/2

Medîne-i Burusa kazasına tâbi' Hamamlı Kızık nam karyede sâkine zâtı ta'rîf-i şer'î ile mu'arrefe olan Fatma bint-i Mehmed Emin nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hala damadı işbu bâisü'l-vesîka İbrahim beşe ibn-i Mehmed mahzarında bi't-tav' ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deġin silk-i mülkümde münselik olub karye-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Ebe Oġlu Salih ve Abdüllatif Oġlu Mustafa menzilleri ve Çınar Mehmed'in kestane hadîkası ve tarîk-i 'amm ile mahdûd dâhiliyesinde üç beyt-i 'ulvi ve bir sundûrma ve iki beyt-i süfli ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu ve hâriciyesinde vâki' bir beyt-i 'ulviyi müştemil bir bâb mülk menzirim ile ittisâlinde vâki' beş dönüm mikdârı bir kıt'a ve yine menzil-i mezbûr ittisâlinde vâki' etrâf-ı erba'adan Abdüllatif Oġlu Mustafa menzili ve dere ve müşteri-i mezbûr menzili ile mahdûd ve bir dönüm mikdârı bir kıt'a ki cem'an altı dönüm iki kıt'a tut hadîkası ve karye-i mezbûrda güreş yeri nam mahalde vâki' etrâf-ı erba'adan müderrisîn-i 'izâmdan Abdi Efendi zâde Mehmed Said Efendi ve Dede Mustafa Oġlu

Halil hadîkaları ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd iki dönüm mikdârı bir kıt‘a kestane hadîkasının üç sehimde bir sehm hisse-i şâyi‘amı ve yine karye-i mezbûrda Göynükler nam mahallde vâki‘ sâbıkâ zevcim olan Memiş nam kimesneden müntakil etrâf-ı erba‘adan Ebe Oğlu Salih ve Gökce Mustafa ve müşteri-i mezbûr İbrahim Beşe hadîkası ile mahdûd bir dönüm mikdârı bir kıt‘a ve yine Göynüklerde vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Es-seyyid Cafer ve müşteri-i mezbûr İbrahim hadîkaları ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd bir evlek mikdârı bir kıt‘a ve Uluyol kenarında vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Sünbül Oğlu Mustafa ve Macar Mustafa ve Süleyman hadîkaları ve tarîk-i ‘amm ile mahdûd üç dönüm mikdârı bir kıt‘a ki cem‘an dört dönümdür evlek kestane hadîkamı ve Malbarlı Dağda vâki‘ etrâf-ı erba‘adan Gazi Beşe ve El-hâc Musa ve Bekar Oğlu koruları ile mahdûd on beş dönüm mikdârı bir kıt‘a mülk korumu bi-cümleti‘t-tevâbi‘ ve‘l-levâhik ve kaffetü‘l-menâfi‘ ve‘l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile damadım mezbûr İbrahim Beşe‘ye bisafkatin vâhide bin elli guruşa bey‘ ve temlik ve teslim eylediğimde ol-dahi berminvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semenleri olan meblağ-ı merkûm bin elli guruşu müşteri-i mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba‘d menzil-i mahdûd-ı mezkûr ve hadâik-i mezkûre mezbûr İbrahim Beşe'nin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe‘t-tasdiki‘ş-şer‘i mâ-vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu fi‘l-yevmi‘s-sâdis ve‘l-‘ısrîn min Cemâziye‘l-evveli li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Hacı Muslu Oğlu Halil Oğlu Mustafa

Gazi Beşe

Eyüb Ağa

Dede Mustafa

Kurd Oğlu Salih

Orijinal Sayfa: B56

Belge: B56/1

Medîne- Burusa'da El-hâc İlyas mahallesinde sâkin Es-seyyid Osman bin Ömer nam kimesne meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu rafî'ü'l-kitâb Es-seyyid Mehmed bin El-hâc Hüseyin mahzarında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değin silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Molla Yusuf Oğlu Ahmed ve diğer Molla Ahmed ve Mustafa menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve bir sofa ve bir beyt-i süfli ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzilin nısfını bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü havî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile mezbûr Es-seyyid Mehmed'e yüz guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba'de'l-iştirâ ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu mezbûr Es-seyyid Mehmed yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fîmâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrun nısfı müşteri-i merkûm Es-seyyid Mehmed'in mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki's-şer'î mâ-hüve'l-vâki' bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi't-tâsi' min şehr-i Cemâziye'l-âhir li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Kara Ahmed Beşe

Es-seyyid Mehmed Said Efendi İmamzâde

Ser-tahta Molla Mehmed

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Kassab El-hâc Hasan

Halil Beşe

Belge: B56/2

Husus-ı atıyyü'l-beyânın mahallinde istimâ' ve faslı için fermân-ı 'âli sudûrundan sonra mahrûsa-i Burusa'da El-hâc İskender mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlike olan Akgül bint-i Hacator nam nasraniyenin verâseti sadriye kebîre kızları Ane ve Takohi ve Maryem nam nasreniyeler ile sadrî oğlu Refalik sulbî kebîr oğlu Kiragos'a münhasıra ve tashîh-i meseleleri dokuz sehinden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan ikişer sehmi merkûmât Ane ve Takohi ve Maryem'den herbirine üç sehmi dahi merkûm Kiragos'a isabet ve intikâl eylediği lede'ş-şer'ü'l-enver zâhir ve nümâyân olduktan sonra merkûm Kiragos zimmî meclis-i şer'-i şerîf-i enverde menzil-i atıyyü'z-zikre mülkiyet üzere vâz'u'l-yed olub kenisa fukarasına vakf ve şart iden işbu hâmilü's-sifr Karabet veled-i Hacator nam zimmî muvâcehesinde üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menzil mûrisem hâlike-i merkûme Akgül nasreniyenin ile'l-helâk mülkü olub ba'de helâkihi menzil-i mezkûrda olan hisse-i irsiyye-i şâyi'ama mesfûr Karebet bigayr-ı hakkın fuzûli vaz'-ı yed ider sual olunub kasr-ı yedîne tenbih olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sual mûrisesi hâlike-i merkûme Akgül bin yüz seksen iki Rebi'ü'l-evvelinin on üçüncü günü tarihinde ve kemâl-i akl sıhhatinde menzil-i merkûmun mecmû'nu bana dört yüz guruşa bey' ve temlik ve teslim eylediğinde ben dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabz ve kabul eyledikten sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yedimden tamamen ahz u kabz ve yedîme bir kıt'a mahzar ve mahtûm-ı hüccet-i şer'iyeye i'tâ olunmuşidi deyu hücceti ibrâz idüb def'le mukâbele idecek eserü'l-istintâk ve'l-inkâr dâfi'-i mezbûrdan dâfi'-i mezkûruna mutâbıka beyyine taleb olundukda 'udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müslimin ve sikât-ı muvahhidinden olub mahrûsa-i mezbûr sükkânından Es-seyyid Eş-şeyh Habib Efendi ibn-i Avnullah Efendi ve kırk altı İbrahim Beşe ibn-i Abdülkerim nam kimesneler liecli'ş-şehâde meclis-i şer'a hâzırân olub iştişhâd olunduklarında fi'l-hakîka hâlike-i merkûme Akgül nam nasraniye bin yüz seksen iki Rebi'ü'l-evvelinin on üçüncü günü tarihinde kemâl-i akl sıhhatinde mahalle-i mezbûrda vâki' ma'lûmü'l-hudûd ve'l-müştemilât bir bâb mülk menziline mesfûr Karabet zimmîye dört yüz guruşa bey' ve temlik ve teslim idüb yedinden semeni tamamen ahz u kabz eylediği bizim ma'lûmumuzdur biz bu hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu herbiri ala vechi'l-hasm edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde gıbbe'r-ri'âyeti şerâitü'l-kabul şehâdetleri makbule olmağın mücebiyle müdde'-i-i mezbûr Kiragos bî-

vech-i şer‘i mu‘ârazadan men‘ olunduktan sonra beyinlerine muslihûn tavassut idüb müdde‘i-i merkûm Kiragos istihsânen veistirhâmeden otuz guruş verüb ol-dahi menzil-i merkûmda olan hisse-i irsiyye-i şâyi‘asına müte‘allika da‘vâdan merkûm Karabet'in zimmetini ibrâ-i ‘amm-ı rafi‘ü'l-hısâm kâtı‘u'n-nizâ‘ birle ibrâ ve ıskât ol-dahi istihsânen verdiği meblağ-ı merkûm otuz guruşa müte‘allika da‘vâdan merkûm Kiragos'un zimmetini ibrâ ve herbiri ibrâ-i mezkûreyi kabul eyledik dedikde gıbbe't-tasdikü'ş-şer‘i mâ-vaka‘a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis min Cemâziye'l-âhire li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-tahta-i bâb Es-seyyid Ahmed Çelebi

Zuhrü'l-akrân Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Fahrü'l-küttâb Edib Mustafa Efendi

‘Umdetü'l-müderisînü'l-fihâm İmamzâde Es-seyyid Mehmed Said Efendi

Orijinal Sayfa: A57

Belge: A57/1

Zikri atı hususun istimâ‘-ı fasl u hasmıyçün divân-ı hümâyûn çavuşlarından Hüseyin Çavuş yediyle emr-i âlişân vürûdundan sonra medîne-i Burusa'da Reyhan Paşa mahallesinde sâkin iken bundan akdem vefat iden Abdi bin İbrahim'in verâseti zevce-i metrûkesi Fatma bint-i Ali ile sulbiye sagîre kızı Rukiyye ve validesi Emetullah bint-i Süleyman ve kız karındaşı Emine nam hatuna münhasıra olduğu lede'ş-şer‘ zâhir ve müte‘ayyin olduktan sonra zevce-i mezbûr Fatma kendi tarafından asâleten sagîre-i mezbûr Rukiyye'nin tesviye-i emrine kibel-i şer‘den mansûbe vasîsi olmağla vesâyete meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde işbu bâisü'l-vesîka El-hâc Mehmed Emin Molla ibn-i Ahmed Efendi mahzarında bi'l-asâle ve bi'l-vesâyeye üzerine da‘va ve takrîr-i kelâm idüb zevcim müteveffâ-yı mezbûr Abdi bundan akdem mezbûr El-hâc Mehmed Emin Molla'nın hizmetinde olub bin yüz seksen senesinde bir mikdâr akçesiyle iki re's zenciyü'l-asl cariyesi zâyi‘ olmağla mezbûr El-hâc Mehmed Emin Molla zikr olunan

akçem ile iki nefer Arab cariyelerimi sen iğfâl ve hafiyeten ahz etmişidin deyu zevcim mezbûr Abdi'yi medîne-i mezbûrda yeniçeriyân zâbitine ahz u habs ve deynek ile darb itdirmekle darb-ı mezbûrun te'sirinden nâşi fevt olmuşidi kendi tarafından bi'l-asâle ve müteveffâ-yı mezbûrun sulbiye-i sagîre kızı Rukiyye'nin kibel-i şer'den mensûbe vasîsi olmağla bi'l-vesâye müceb-i şer'isini mezbûr El-hâc Mehmed Emin Molla'dan taleb ve da'vâda mezbûr El-hâc Mehmed Emin Molla müteveffâ-yı mezbûru ber-vech-i muharrer darb etdirdiğini inkâr ve müdde'iyeye-i mezbûr müdde'asını beyândan aczini izhâr ve tahlife dahi tâlibe olmadığından gayrı müdde'iyeye-i mezbûrenin da'vâsı sahîha olduğu takdîrce mezbûr El-hâc Mehmed Emin Molla emr olub emr mücerrredî ikrâh olmayan makûleden olduğu zâhir ve aşikâr olmağla müteveffâ-yı mezbûrun darb-ı mezbûrundan tesirinden nâşi fevti sâbit olduğu suretde dahi diyeti darbindan lazım geldiği kitâb-ı fikhîyye-i mu'teberde musarrâh olmağla müdde'iyeye-i mezbûre Fatma bî-vech-i şer'i mu'ârazadan men' esnasında mezbûre Fatma eşirrâdan olmakdan nâşi gaybet ve firâr ve mezbûr El-hâc Mehmed Emin Molla kendi halinde muti' şeri'at-ı garra ve ehl-i 'ırz ve edeb zümresinden olub bu vakte gelince bir ferde asla cevri ü ezâ eylediği ma'lûm ve mesmû'umuz olmadı deyu erbâb-ı vukûfdan kırk neferden mütecâviz cerîde-i şer'le mazbûtü'l-esâmi bî-garaz müslimin ihbâr etmeleriyle mâ-vaka'a bi't-tâleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâlis min Cemâziye'l-evveli li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Es-seyyid el-Hâc Mehmed bin Es-seyyid Hasan

El-hâc İsmail bin El-hâc Mustafa

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Fahrü'l-küttâb Ahmed Efendi

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Es-seyyid El-hâc Mehmed Ağa ibn-i es-Seyyîd el-Hâc Salih

Molla Ömer bin Mustafa

Es-seyyid Mehmed Esad bin Süleyman

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Zuhrü'l-küttâb Selim Efendi

Salih Çelebi ibn-i Mustafa

Belge: A57/2

Medîne-i Burusa'da Tekye Mescid mahallesinde sâkine zâtı şer'an mu'arrefe Hadice bint-i El-hâc Ahmed nam hatun meclis-i şer'-i şerîf-i enverde hala zevci işbu râfi'ül-vesîka Es-seyyid Mustafa bin Es-seyyid Numan mahzarında ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna değın silk-i mülkümde münselik olub mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan İbrahim Beşe ve Mandıracı Ali ve Berber Mehmed menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzilimi bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetül-menâfi' ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'i ile zevcim mezbûr Es-seyyid Mustafa'ya yüz guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz guruşu zevcim mezbûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fi-mâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr zevcim mezbûr Es-seyyid Mustafa'nın mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'i mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ısrîn min Cemâziye'l-âhir li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

İmam Mustafa Efendi mahalle-i mezbûr

Eskici Derviş Ali

Konakcızâde Osman Beşe

Şamlı Abdullah Ağa

Orijinal Sayfa: B57

Belge: B57/1

Zikri atî deyn için müddet-i meşrû'a-i müftî-bahâ mikdârı Sicn-i Sultani'de mahbûs olan işbu bâisü'l-vesîka Süleyman bin Mustafa nam kimesneden istihbâr-ı şer'î sudûrundan sonra 'udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müsliminden Molla İsmail bin Mehmed ve Mustafa bin Ali ve Ahmed bin Mustafa ve İsmail bin Muhammed ve Es-seyyid Mehmed bin Mustafa ve Mahmud bin Mehmed ve Mehmed bin Halil ve Ahmed bin Osman ve Mehmed bin İsmail ve El-hâc Halil bin Şaban ve Ömer bin Hasan ve Ali bin Abdullah nam kimesneler li-ecli'l-ihbâr meclis-i şer'a hâzirûn olduklarında eserü'l-istihbâr işbu merkûm Süleyman'ın hala bi'l-hükmü's-şer'î işbu hâzır bi'l-meclis Es-seyyid İbrahim bin Ahmed nam kimesneye olan cihet-i karz-ı şer'îden eli guruş deyni bir vecihle edâya iktidârı olmayub ma'ser ve mu'dim üzerinde lâbis olduğu köhne libâsından gayrı ism-i mal itlâk nesnesi olduğu bizim ma'lûmumuz değildir deyu medyûn-ı mezbûrun vech-i meşrûh üzere i'sâr ve iflâsını herbiri ihbâr eylediklerinden sonra fe nazarahû ilâ meysiretin mücebince medyûn-ı mezbûrun sa'y-i haline değin habisten itlâk ve sebîli tahliye olunmağın mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi't-tâsi' ve'l-'ısrîn min şehr-i Cemâziye'l-âhire li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Zuhrü'l-küttâb Mustafa Efendi

Es-seyyid El-hâc Mustafa Attâr

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Belge: B57/2

Medîne-i Burusa'da kiçeci tâifesinden işbu ashâbü'l-kitâb kethüdâları El-hâc Mustafa bin Mehmed ve Molla Mehmed bin Abdullah ve Cafer Beşe ibn-i Kasım ve Es-seyyid El-hâc Ahmed bin İbrahim ve İsmail bin Mahmud ve El-hâc Mehmed bin Abdullah ve

Mustafa bin Hamza ve İsmail bin İbrahim ve Mehmed bin İsmail nam kimesneler vesairleri meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine medîne-i mezbûrda debbâğ tâifesinden kethüdâları El-hâc Mehmed bin Hamza dahi babaları El-hâc Ahmed Ağa ibn- El-hâc Mustafa ve Es-seyyid El-hâc İbrahim bin Mehmed ve El-hâc Ahmed bin El-hâc Ahmed ve Mehmed bin El-hâc Ahmed ve Mustafa bin El-hâc Abdülkerim vesairleri mahzarlarında herbiri üzerlerine takrîr-i da‘va ve tasvîr-i müdde‘a idüb kadîmü'l-eyyâmdan beldemizde kasâb tâifesinin zebh etdikleri ağnâm-ı mütenevvi‘anın derilerini tâife-i mezbûreye semen-i ma‘lûma bey‘ idüb onlar dahi üzerinde mevcut yününü iştirâ eyledikleri kıymetin nısfı semen ile bize bey‘ biz dahi iştirâ ve kabz ide gelüb müteahhid olmağla öteden beri beynimizde ahz u i‘tâ ‘âdet-i kadîme ve dîrîne-i müstedîme olarak ber-vech-i meşrûh câri iken esnâfımızda vehn ve za‘af târî olduğu esnada medîne-i mezbûreye ekrâd tâifesinden mor koyun ta‘bîr olunur cesîm ve kebîr bir nev‘ ağnâm vürûd ve duhûl eyledikde kıymetini ifâ ve tedârikde izhâr-ı ‘aciz etmemizle mücerred ağnâm-ı mersûmenin yününü ‘âdetimizden ziyâde semen ile alır bulunur ise âhara bey‘ etmeğe debbâğân-ı mezbûrûn yedlerine bir kıt‘a hüccet vermişidik lakin bu esnada esnafımıza rağbet gelüb fi'l-asl dört ustaya münhasır iken el-hâletü hâzihi yigirmi ustayı mütecâviz ve müteahhid eşedd-i ihtiyac ile hâcet-i misl etmekle debbâğân-ı mezbûrundan bir ‘âdet-i kadîme salifü'z-zikr derilerin yünlerini taleb eylediğimizde ve vermede ta‘allül ve muhâlefet iderler sual olunub nizâm-ı kadîme üzere alıverilmek matlûbumuzdur dediklerinde gıbbe's-sual debbâğân-ı mezbûrun cevablarında kasâb tâifesinin bize bey‘ etdikleri derilerin yünlerini nısf semeniyle kiçeciler tâifesi mezbûrun-ı kadîmden bey‘ eylediklerini ikrâr lakin tâife-i mezbûrdan bundan akdem almadan imtinâ‘ birle yedimize bir kıt‘a mümzi ve mahtûm hüccetler vermişler idi deyu hüccetlerini ibrâz etmeleriyle ba‘de'n-nazar husus-ı mezkûr li-ecli'l-ihbâr işbu meclis-i şer‘a hâzirûn olan kasâb tâifesinden Es-seyyid El-hâc Mehmed bin Bektaş ve Es-seyyid El-hâc Ahmed bin İbrahim ve El-hâc Mehmed bin Süleyman ve El-hâc Hasan bin Süleyman ve Lütfullah bin El-hâc Halil vesair bîgaraz müslimin ve a‘yân ve eşrâfindan eserü'l-istihbâr fi'l-hakika kadîmü'l-eyyâmdan kasab tâifesi zebh eyledikleri ağnâm-ı mütenevvi‘anın derilerini vakt-i hale göre debbâğ tâifesine semen-i ma‘lûma bey‘ onlar dahi yünlerini işbu kiçeciler tâifesine mukâvele olunan kıymetlerinin nısf semeni ile vire gelmişlerdir deyu gerek hazirûn-ı mezbûrun ve gerek ahali-i belde husus-ı mezbûr fukara ve zu‘afâyâ dahi her vecihle

evlâ ve enfa'dır deyu 'alâ-tarîkü's-şehâde haber virmeleriyle el-kadîm el-kadîmü
yütrekü alâ kıdemihî mefhûmunca nizâm-ı beldeye binâen salifü'l-beyân derilerin
yünlerini ber-mu'tâd-ı kadîm kiçeciler tâifesine virmek için debbâğan-ı mezbûruna
tenbih birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâmin ve'l-'ısrîn min
Cemâziye'l-âhire li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Berber Lütfullah

Bezzâz Es-seyyid El-hâc Mustafa

Cafer Beşe ibn-i Kasım

Es-seyyid El-hâc Ahmed

Kerasteci Es-seyyid El-hâc Mehmed

Ser-muhzırân

Ser-tahta-i-bâb

Ser-muhzırân

Orijinal Sayfa: A58

Belge: A58/1

Mahrûsa-i Burusa'da Mücellidî mahallesi sâkinelerinden mu'arrefetü'z-zât Emine
bint-i İsmail nâm hatun tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri ikrâra vekîli Abdullah Beşe bin
İbrahim ve İbrahim bin Hasan nam kimesneler şehâdetleriyle sabit ve sübut-ı
vekâletine hükm-i şer'î lâhik olan Hasan Beşe ibn-i Mustafa meclis-i şer'î hatîr-i
lâzımü't-tevkirde işbu hâmilü's-sifr Kiryako veled-i Yani nam zımmî muvâcehesinde
bi'l-vekâle ikrâr-ı tamm ve takrîr-i kelâm idüb müvekkilim mezbûr akd-i atıyyü'z-
zikrin sudûruna değin silk-i mülk sahîhimde münselik mahalle-i mezbûrda Set
kurbunda vâki' etrâf-ı erba'adan Molla Ahmed ve Usta Musa hadîkaları ve sed ve

tarîk-i ‘amm ile mahdûd beş evlek mikdârı tut hadîkamı bi-cümleti't-tevâbi‘ ve'l-levâhik ve kaffetü'l-menâfi‘ ve'l-merâfik tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden ‘ârî bey‘-i bât-ı sahîh-i şer‘i ile mesfûr Kıryako zimmîye yetmiş guruşa bey‘ ve temlîk ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer ba‘de'l-iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul semeni olan meblağ-ı merkûm yetmiş guruşu müşteri-i mesfûr yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fî-mâ-ba‘d hadîka-i mahdûde-i mezkûr mesfûr Kıryako zimmînin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gibbe't-tasdiki'ş-şer‘i mâ-hüve'l-vâki‘ bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâbi‘ ‘aşer min şehr-i Recebü'l-ferd li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘e ve elf min hicreti men lehü'l-izz ve'ş-şeref

Şuhûdü'l-hâl

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Halil Beşe Fıçıcı

El-hâc Ali Beledîci

Es-seyyid Salih Kutnucu

Es-seyyid Halil bin Es-seyyid Mehmed

Belge: A58/2

Mahrûsa-i Burusa'da Bazar-ı Mâhî mahallesinde mütemekkiye şahsı şer‘an mu‘arrefe olan Melamate bint-i Yenaki nasraniye meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde zevc-i mutallakı işbu hâmilü'l-vesîka Ceber veled-i Kirko nam zimmî muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb merkûm Ceber ile beynimizde hüsn-i zindegâni olmayub mihr tesmiye oluna gelmemeğle merkûm beni tatlîk eylediğimde ben dahi merkûm Ceber zimmetinde bundan akdem cihet-i karz-ı şer‘iden hakkım olan iki yüz guruşu yedinden ahz u kabz idüb nafaka ve me‘ûnet-i süknâma müte‘allikâ ‘amme-i da‘vâdan ben mezbûr Ceber'in zimmetini ibrâ ve ıskât eylediğimde ol-dahi hukuk-ı zevciyete vesaire müte‘allika da‘vâdan benim zimmetimi ibrâ ve ıskât eyledi dedikde gibbe't-tasdiki'ş-

şer‘i mâ-vaka‘a bi‘t-taleb ketb olundu fi‘l-yevmi‘l-‘ısrîn min Recebü‘l-ferd li-sene selâse ve tis‘in ve mi‘e ve elf

Şuhûdü‘l-hâl

Fahrü‘l-küttâb İshak Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Şehr Kethüdası Süleyman Çelebi

Orijinal Sayfa: B58

Belge: B58/1

Medîne-i Burusa‘da Selçuk mahallesi ahalisinden işbu ashâbü‘l-kitâb Mehmed Said Ağa ibn-i Mehmed ve El-hâc Osman bin Ahmed ve Es-seyyid Abdullah bin Mehmed ve diğer El-hâc Osman bin El-hâc İbrahim ve El-hâc Ali bin İsmail ve Ali bin Hüseyin ve Es-seyyid İbrahim bin Mehmed ve Es-seyyid Hüseyin bin Mustafa ve Molla Ömer bin El-hâc Salih ve Hasan ve Ali ve Salih bin Mehmed ve Es-seyyid Molla Hüseyin bin Mustafa ve Fetullah bin Molla Abdi ve Seyyid Abdullah bin Mustafa ve Ali bin Hasan ve Es-seyyid İbrahim bin Hasan ve Ali Beşe ibn-i Ahmed ve Mustafa bin Mehmed nam kimesneler meclis-i şer‘-i şerîf-i enverde yine mahalle-i mezbûr sükkânından Es-seyyid Mahmud bin El-hâc Mustafa ve Es-seyyid Hüseyin bin El-hâc Mehmed nam kimesneler hâzır oldukları halde herbiri üzerlerine takrîr-i müdde‘a idüb mahalle-i mezbûrda eyâdî-i ehl-i islam‘da olan menâzil-i müslimin bu ana gelince ehl-i zimmet-i küfriyye bey‘ oluna gelmeyüb bey‘ olunduğu suretde küfre ziyâde bahâ ile iştirâyâ tâlib olmalarıyla cümleye sirâyet ve ashâb-ı menâzil bey‘e râğbet idüb killet-i cemâ‘ate bâisdir deyu cümlemiz ber-minvâl-i muharrer ittifâk ve ittihâd etmişiken işbu mezbûrân Es-seyyid Mahmud ve es-Seyyîd Hüseyin kadîmü‘l-eyyâmdan berü ehl-i islâm sâkin ve mutavattın ola geldiği menzillerini gerek hâzırân-ı mezbûrân ve gerek mahalle-i mezbûrda sâkine gâibet-i ani‘l-meclis Hüsniye hatuna ve bu esnada vefat iden Es-seyyid El-hâc Veli Ağa keferetâifesinden birer zimmîlere bey‘ etmeleriyle

sual olunub mecmû'ü bey'den men' olunmak matlûbumuzdur dediklerinde gibbe's-sual hâzırân-ı mezbûrân cevablarında fi'l-hakika kadîmü'l-eyyâmdan beri eyâdî-i ehl-i islamda mütedâvil olan menzillerimizi gerek biz ve gerek gaibe-i mezbûr İhsân ve müteveffâ-yı mezbûr El-hâc Veli Ağa zimmîyûn-ı merkûmuna bey' etmişidik deyu herbiri ikrâr ve i'tirâf etmeleriyle mücebiyle zikr olunan menzilleri zimmîyûn-ı mesfûruna bey'den ba'de'l-men' mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdi 'aşer min Recebül-mürecceb li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Çukacı El-hâc İbrahim

Habbâzân Kethüdası El-hâc Abdülkadir

Attâr El-hâc Ali Molla

Belge: B58/2

Mahrûsa-i Burusa'da Veled Sarayı mahallesinde mütemekkin Yani veled-i Dimitri nam zımmî meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde işbu hâmilü'l-vesîka Hristo veled-i Ozgori nam zımmî muvâcehesinde üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb tarih-i kitâbdan iki sene mukaddem nev'i ve adedi beynimiz[de] ma'lûm dört bin yedi yüz elli guruş kıymetli (...?) kuşağımı merkûm Hristo zımmîye def' ve teslîm idüb ol-dahi zikr olunan kuşakları âhara fûrûht idüb re's-i malum olan meblağ-ı mezbûru ba'de'l-ihrâc faiz her ne hâsıl olur ise beynimizde 'ale's-seviye taksim etmek üzere akd-i şirket etmişidik hala merkûm Hristo zımmî ol-mikdâr guruş kıymetli kuşağımı fûrûht idüb gerek re's-i malımdan ve gerek faizden kalîl ve kesîr bana bir nesne virmemekle sual olunub müceb-i şer'isi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gibbe's-sual merkûm Hristo cevabında husus-ı mezkûru bi'l-küllîye inkâr etmekle müdde'i-i merkûmdan müdde'asına mutâbıka beyyine talep olundukda imhâl olunub yigirmi gün mürûrunda ityân-ı beyyineden izhâr-ı acz idüb istihlâf etmeğın merkûm Hristo yemîn-i billahillezi

enzele'l-incile 'alâ İsa 'aleyhisselam etmeğın mûcebiyle müdde'ı-i merkûm Yani bilâ beyyine merkûm Hristo zımmîye bi-vech mu'ârazadan men' birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'r-râbi' min Recebü'l-ferd li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Reisü'l-küttâb İshak Efendi

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Ser-muhzırân Mehmed Çelebi

Muhzır Süleyman Çelebi

Orijinal Sayfa: A59

Belge: A59/1

Mahrûsa-i Burusa'da Bazar-ı Mâhî mahallesinde mütemekğine şahsı şer'ân mu'arrefe işbu hâmilü'l-vesîka Melamate bint-i Yenaki nam nasraniye meclis-i şer'-i şerîf-i enverde zevc-i sâbıkı Ceber veled-i Kirko nam zımmî hâzır olduğı halde takrîr-i kelâm ve bast-ı merâm idüb merkûm Ceber ile bundan akdem zevciyet beynimizde kâime iken mezbûrun firâşından-ı hâsılân ve benden mütevellidân hâlâ bi-hakkı'l-hidâne hacr u terbiyemde olan sadrî oğulları Penayot ve Manol nam sagîrân ile zâhir olan batnımda zâhir olan hamlim zuhûr edinceye değın bana min kıbeli'ş-şer' kadr ma'rûf nafaka farz ve takdîr olunmak matlûbumdur dedikde hâkim-i mevki' sadr-ı kitâb tûbâ-leh ve hüsn-meâb efendi hazretleri dahi sagîrân-ı mezbûrân ile merkûme Melamate içün babaları merkûm Ceber üzerine rızasıyla tarih-i kitâbdan beher yevm beher birine dörder parden cem'an on iki pare nafaka farz ve takdîr buyurub meblağ-ı mefrûz-ı mezkûru sagîrân-ı mezbûrân ile kendi umûruna harc ve sarfa ve lede'l-hâce istidâneye ve vakt-i zaferde babaları merkûm Ceber üzerine rücû'a merkûm Melamate nasraniye izin birle mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-hâdi ve'l-'ısrîn min Recebü'l-ferd li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-küttâb İshak Efendi

Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Şehr Kethüdâsı Süleyman Çelebi

Belge: A59/2

Medîne-i Burusa'da Kayabaşı mahallesinde mütemekkiye şahsı şer'ân mu'arrefe Penayotice bint-i Nikola nâm nasraniye meclis-i şer'-i şerîf-i enverde anası işbu hâmiletü'l-vesîka Fotni bint-i Mosi nam nasraniye muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb akd-i atıyyü'z-zikrin sudûruna deġin silk-i mülkümde münselik olub envâlimden dört kadife döşek ve yedi kadife yasdık ve bir atlas yorgan ve bir göz münakkaş yorgan ve bir mâi atlas yorgan ve bir yemeni yorgan ve üç minder ve bir şilte ve bir kilim ve bir kaliçe ve bir seccade ve altı entari ve bir kakum ve bir sincab ve şilin kablu cem'an üç kürk ve iki şâlî cübbe ve sekiz bürüncük gömlek ve on dört don ve on dört münakkaş uçkur ve on münakkaş abdest makraması ve iki münakkaş havlu ve bir çift sandık ve bir sim sahan ve iki sim kaşık ve bir sim fincan ve yedi kapaklı sahan ve bir takımıyla hamam rahtı ve bir münakkaş sini ve bir leġen ve bir ibriġimi bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile anam merkûme Fotni'ye bi-safkatin vâhide yüz elli guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediġimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semenleri olan meblaġ-ı merkûm yüz elli guruşa anam merkûme yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd eşya-i muâharrere-i mezkûr anam merkûme Fotni nasraniyenin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dedikde gıbbe't-tasdiki'ş-şer'î mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâdis ve'l-ıšrîn min Recebü'l-ferd li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Koca Nâib mahallesi İmamı Es-seyyid El-hâc Halil Efendi

Etmekci Küçük Ahmed

Kadifeci Molla Mustafa

Rençber Anaştaş

Apostol veled-i Dimitraki

Ligori veled-i Yenaki

Orijinal Sayfa: B59

Belge: B59/1

Medîne-i Burusa'da Hacı İskender mahallesinde mütemekkin iken bundan akdem hâlik [olan] Bedros veled-i Mardiros'un verâseti zevce-i metrûkesi Ane bint-i Allahverdi nam nasraniye ile sulbî kebîr evladı Mardiros ve Avanis ve Noshaton'a münhasıra olub ve tashîh-i meselesi kırk sehinden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan beş sehmi zevce-i merkûme Ane'ye ve on dört sehmi merkûmân Mardiros ve Avanis'den herbirine ve yedi sehmi dahi merkûme Noshaton'a isabeti tahkîkinden sonra merkûm Mardiros meclis-i şer'-i şerîf-i enverde kız karındaşı bâisetü'l-vesîka merkûme Noshaton'un hala zevci ve tarafından bey'-i atıyyü'z-zikri tasdîke vekîli olan Abranyoz veled-i Ohan nam zımmî muvâcehesinde ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Berber Halil ve Na'lband Hacı Mehmed damadı Mehmed menzilleri ile hamal Avanis zımmî menzili ve tarîk-i 'amm ile mahdûd bir beyt-i 'ulvi ve bir sundûrma ve bir beyt-i süfli ve bir sofa ve bir zir-i zemin ve bir kargîr şirahâne ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzil babam hâlik-i merkûmun ile'l-helâk mülkü olub ba'de helâkihî terekesinden tashîh-i mezkûr üzere benim ile sair verese-i mezbûrûna isabet ve intikâl etmişidi hala ben menzil-i mahdud-ı mezkûrda olan on dört sehm hisse-i irsiyye-i şâyi'amı bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfık tarafeynden icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile kız karındaşım merkûme Noshaton'a yüz seksen guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve temellük ve tesellüm ve kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yüz seksen guruşu

müşteriye-i mezbûre yedinden tamamen ahz u kabz eyledim fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûrda olan on dört sehim hisse-i irsiyye-i şâyi'amı kız karındaşım merkûme Noshaton'un mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıfe olsun dedikde gıbbe't-tasdiki's-şer'i mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-sâdis ve'l-ısrîn min Recebü'l-ferd li-sene selâse ve tis'in ve mi'e ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Boyacı Serdengecdi Ağası El-hâc Mehmed Ağa

Boyacı Hacı Mehmed Ağa

Na'iband Hacı Mehmed

(...?) Hacı Hasan

Sedbaşında Berber Halil Çelebi

Orijinal Sayfa: A60

Belge: A60/1

Medîne-i Burusa'da Umur Beg mahallesinde mütemekkiye iken bundan akdem hâlike olan Sare bint-i Toros nam nasraniyenin veraseti zevce-i metrûku Manok veled-i Asodor ile sadrî evladı Bedros ve Panos ve Ahsabet ve Sima'ya münhasıra olub ba'dehû merkûm Manok dahi hâlik olub verâseti sulbî evladı merkûmun Bedros ve Panos ve Ahsabet ve Sima'ya münhasıra olub ba'dehû merkûm Bedros dahi hâlik olub verâseti zevce-i metrûkesi Kelem bint-i Abraham ile sulbî kebîr oğulları Manok ve Onis ve sulbî sagîr oğlu Abraham ve sulbiye sagîre kızı Sara'ya münhasıra olub ba'dehû merkûme Ahsabet dahi hâlike olub verâseti li-ebeveyn karındaşları merkûmân Panos ve Sima'ya münhasıra olub ve tashîh-i meseleleri bi-tarîkü'l-münâsahatü's şer'iyye yetmiş iki sehimden i'tibâr olunub sihâm-ı mezkûrdan otuz iki sehmi merkûm Panos'a ve on sehmi merkûme Sima'ya ve üç sehmi zevce-i merkûme Kelem'e ve altışar sehmi merkûm Manok ve Onis ve Abraham'dan herbirine ve üç sehmi dahi merkûme Sare'ye isabet ve tahakkukundan sonra zikr-i ati menzilin nisf şâyi'ine ba-

hüccet- şer'îyye şer'an mutasarrıf olan merkûm Panos ile merkûmun Onis ve Sima ve Kelem ve Sara asâleten merkûm Manok dahi kendi asâleten ve karındaşı sagîr mezbûr Abraham'ın tesviye emrine kibel-i şer'den mansûb vasisi olmağla vesâyeten meclis-i şer'-i şerîf-i enverde işbu hâmilü'r-rakîm Muhitar veled-i Karabet nam zimmî muvacehesinde herbiri bi'l-asâle ve bi'l-vesâye ikrâr ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan Kirkor ve Kosta menzilleri ve dere ve tarîk-i hass ile mahdûd iki beyt-i 'ulvi ve iki sundurma ve üç beyt-i süfli ve bir mağaza ve bir ahur ve bir fırın ve bir aşhane ve bir mâ-i câri ve bir mikdâr havluyu müştemil bir bâb mülk menzilin nısf-ı şâyi'ine dahi mutasarrıf iken bundan akdem hâlik olan merkûm Manok'un ile'l-helâk mülkü olub ba'de hâlikihî terekesinden tashîh-i mezkûr üzere bize isabet ve intikâl etdikden sonra biz dahi menzil-i mezkûru merkûm Muhitar zimmîye bey' murâd eylediğimiz nısf menzil-i mezkûrda sagîr-i merkûm Abraham'ın altı sehim hisse-i irsiyyesi kâbil-i taksim olmayub ve isticâra dahi kimesne rağbet etmeyüb âlâ hâlihî terk olunduğu suretde sagîr-i merkûm Abraham zarar tertibi zâhir olmağla menzil-i mezkûrun mecmû'unu işbu merkûm Muhitar zimmîye semen-i misli ve kıymet-i adli olan yedi yüz elli guruşa bey' ve meblağ-ı merkûmdan sagîr-i mezbûrun altı sehim hisse-i irsiyyesine isabet iden üç bin yedi yüz elli akçe istirbâh olunmak sagîr-i mezbûr hakkında her vecihle evlâ ve enfa' olduğunu bi-garez-ı müslimin haber vemeleriyle biz dahi menzil-i mezkûru bi-cümleti't-tevâbi' ve'l-levâhık ve kaffetü'l-menâfi' ve'l-merâfık tarafeyndan icâb ve kabulü hâvî ve şürût-ı müfsideden 'ârî bey'-i bât-ı sahîh-i şer'î ile merkûm Muhitar zimmîye yedi yüz elli guruşa bey' ve temlîk ve teslîm eylediğimizde ol-dahi ber-minvâl-i muharrer iştirâ ve't-temellük ve't-tesellüm ve'l-kabul etdikden sonra semeni olan meblağ-ı merkûm yedi yüz elli guruşu müşteri-i merkûm yedinden tamamen ahz u kabz ve beynimizde bi-kaderül-hısas iktisâm eyledik fimâ-ba'd menzil-i mahdûd-ı mezkûr merkûm Muhitar zimmînin mülk-i müşterâsıdır keyfe-mâ-yeşâ ve yahtâr mutasarrıf olsun dediklerinde gibbe't-tasdiki's-şer'î

Orijinal Sayfa: B60

mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi'l-sâdis ve'l-'ısrîn min Recebü'l-ferd li-sene selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Bezzâz es-Seyyîd El-hâc Salih

Karındaşı El-hâc Salih

Kalaycı Oğlu El-hâc Mehmed

Molla Mustafa ve Molla Mehmed ibn-i Molla Veli

Bezzaz El-hâc Sofu Attar el-Hâc İbrahim

Kazzâz El-hâc Ebubekir

Belge: B60/1

Mahrûsa-i Burusa'da Kenisa mahallesi mütemekkinlerinden işbu hamilü's-sifr Asador veled-i Avadik nam zimmînin meclis-i şer'-i hatîr-i lâzımü't-tevkirde yine mahalle-i mezbûr mütemekkinlerinden Kirkor ve Serkiz ve gâib ani'l-beled Abraham veled-i Manos nam karındaşlar muvâcehelerinde üzerlerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mahalle-i mezbûrda vâki' etrâf-ı erba'adan İncecik Oğlu ve Taroviş ve Agob zimmîler menzilleri ve tarîk-i 'amm ile mahdûd ma'lûmü'l-müştemilât hala mütemekkinine olduğum bir bâb mülk menzili tarih-i kitâbdan üç sene mukaddem mesfûrundan iki bin guruşa iştirâ idüb bin guruşunu ba'de'l-kabûl bâkî kalan dokuz yüz guruşu dahi doksan bir güne te'cîl ile mesfûrun yedlerine bir kıt'a temessük vermiş idim hulûl-i ecelde deynim olan meblağ-ı merkûm dokuz yüz guruşu edâ ve teslîm eylediğimde kabûl etmeyüb menzil-i mezbûrun hüccetini virmeden imtinâ iderler sûâl olunub müceb-i şer'îsi icrâ olunmak matlûbumdur dedikde gıbbe's-sûâl mesfûrân Kirkor ve Serkiz cevâblarında menzil-i mahdûd-ı mezkûru ol târîhde mesfûr Asador zimmîye meblağ-ı merkûm iki bin guruşa bey' eylediklerin ikrâr lakin menzil-i mezkûru gâib ani'l-meclis büyük karındaşımız Malhas nâm zimmî babamızdan müntakil ma'lûmu'l-mikdâr zimem ile târîh-i merkûmda bize bey' biz dahi mesfûr Asador zimmîye meblağ-ı merkûm iki bin guruşa bey' ve temlik ve teslîm eylediğimizden sonra merkûm Malhas bey'-i mezkûrdan nükûl idüb menzil-i mahdûd-ı mezkûr hâlâ merkûm Malhas zimmînin mülküdür bizim alaka ve medhalimiz yokdur dedikde müdde'î-i mesfûr

Asador'dan müdde'âsına mutâbika beyyine taleb olundukda udûl-i millet-i nasaradan Karabet veled-i Hacator ve Avanis veled-i Donik ve Yovan veled-i Nikogos ve Bedros veled-i Avanis ve Bagos veled-i Koprik nâm zımmîler li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub istişhâd olunduklarında fi'l-hakîka mesfûrûn Kirkor ve Serkiz ve Abraham veled-i Manos nâm karındaşlar târîh-i kitâbdan üç sene mukaddem menzil-i mahdûd-ı mezkûru bizim huzurumuzda işbu Asador zımmîye iki bin guruşa bey' ve temlik ve teslîm eyleyüb bin guruşu yedinden nakden ahz u kabz ve yüz guruş dahi havâle-i mezkûrdan kabûl ve dokuz yüz guruşu dahi doksan bir güne te'cîl ile bir kıt'a temessük aldıkları ve büyük karındaşları Malhas zımmînin menzil-i mezkûrda kat'ân alaka ve medhalî olmadığı bizim ma'lûmumuzdur biz bu husûsa şâhidleriz şehâdet dahi ederiz deyu her biri edâ-i şehâdet-i şer'iyeye eylediklerinde ba'de't-ta'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle bey'-i mezkûrun sıhhatine hükm-i şer'î lâhık olub müdde'î-i mesfûr Asador'dan dokuz yüz guruş tahsil ve mesfûrân Kirkor ve Serkiz nâm zımmîlere işbu meclis-i şer'de teslim eyledikden sonra mesfûrân Kirkor ve Serkiz zımmîler menzil-i mezkûrun gabn ve tağrîrine müte'allikâ amme-i de'âvî ve mutâlebât ve kâffe-i eyman ve muhâsamâtdan mesfûr Asador zımmînin zimmetini ibrâ-i amm-ı râfi'ül-hısâm ile ibrâ ve iskât ol dahi def' ve tesellüm eyledikde meblağ-ı merkûm iki bin guruşa müte'allikâ da'vâdan mesfûrân Kirkor ve Serkiz nâm zımmîlerin zimmetlerini ibrâ ve iskât ve her biri ibrâ-i mezkûreyi kabûl etmeğın ma'a hüve'l-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fi'l-yevmi's-salîs min şehr-i Ramazâni'l-mübârek li-sene selâse ve tis'în ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Fahrü'l-müderrişin-i kirâm İmâmzâde Es-Seyyîd Mehmed Said Efendi

Zuhrü'l-küttâb Edib Mustafa Efendi

Fahrü'l-akrân Ser-muhzırân Mehmed Ağa

Ser-tahta-i bâb Es-Seyyîd Ahmed Çelebi

Muhzır Molla Süleyman

(...?) Es-Seyyîd İsmail

Kürkçü Artin zımmî

Odabaşı Asnor zımmî

Bezzâz Kigor zımmî

Boyacı Kirkor zımmî

(...?) Karabet zımmî

Oseb zımmî

Ve gayruhum

Belge: B60/2

Medîne-i Burusa kazâsına tâbi' Aksu nâm karyede sâkine zâtı şer'ân mu'arrefe işbû bâisül-vesîka Hadice bint-i Abdülkadir nâm hâtûn meclis-i şer'i şerîf-i enverde sâbiken karye-i mezbûre câmi'-i şerîfînde imam olan Mustafa bin () mahzarında üzerine da'va ve takrîr-i kelâm idüb mezbûr Mustafa bundan akdem altı bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcim olub tarih-i kitâbdan bir buçuk ay mukaddem beni mahzar-ı müsliminde bâyinen tatlık etmeğin bana ke'l-evvel zevciyet mu'amelesi ider sûâl olunub beynimiz tefrîk olunmak matûbumdur dedikde gibbe's-su'al mezbûr Mustafa cevâbında mezbûre Hadice altı bin akçe mihr-i mü'eccel tesmiyesiyle zevcesi olduğunu ikrâr ve lâkin ber-minvâl-i muharrer tatlık etdiğini inkâr etmekle müdde'iyeye-i mezbûre Hadice'den müdde'asına mutâbîka beyyine taleb oldundukda 'udûl-ı ahrâr-ı ricâl-i müsliminden olub karye-i mezbûre sükkânından Kadîmîli Es-seyyid Ali bin Derviş Mehmed ile Fatıma bint-i Mehmed ve Zeyneb bint-i İbrahim nâm hâtunlar li-ecli's-şehâde meclis-i şer'a hâzırûn olub eserül-istîşhâd işbu mezbûr Mustafa târih-i kitâbdan bir buçuk ay mukaddem zevcesi işbu mezbûre Hadice Hatûn'u bizim huzûrumuzda bâyinen tatlık etmişidi biz bu hususa bu vecih üzere şâhidleriz şehâdet dahi ideriz deyu herbiri edâ-i şehâdet-i şer'îye eylediklerinde ba'de't-tâ'dîl ve't-tezkiye şehâdetleri makbûle olmağın mücebiyle mezbûre Hadice mezbûr

Mustafa'nın meyânesi olduğuna ba'de'l-hükm ve beyinleri tefrîk olunmağla mâ-vaka'a bi't-taleb ketb olundu fî'l-yevmi's-sâbi' ve'l-'ısrîn min Şevvalü'l-mükerrem li-selâse ve tis'in ve mi'ete ve elf

Şuhûdü'l-hâl

Habbâzân Kethüdâsı El-hâc Abdülkadir Ağa

Halebli Es-seyyid El-hâc Ali Ağa

Es-seyyid El-hâc İbrahim Ağa

Ser-tahta Es-seyyid Ahmed Çelebi

Temme'l-kelâm bi-inâyeti'l-melîki'l-allâm hurrيرهû'l-fakîr ileyhi azze-şânühû Es-Seyyîd Mahmud el-müvellâ hilâfe be-mahrûse-i Burusa gufire-leh

Orijinal Sayfa: A62

Belge: A62/1

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Mahrûsa-i Burusa ihtisâbı ve bâc-ı bazar-ı galle ve tamga-i Akmeşe ve tevâbi'i ve tahmîs-i kahve ve bâc-ı serçin [ve] derçin ve bâc-ı ağnâm ve bâc-ı Mudanya ve sayd-ı mâhî-i kazâ-yı Gemlik ve karye-i Hisarcık der-kazâ-yı İznik ve hane-i kebîr-i mîri der-kasaba-i Lefke mukâta'larınca altı hisse i'tibâr ile üç hissesine 'ala-tarîkü'l-iştirâk bir ve iki hissesine 'izzetlü agavât-ı enderundan Ahmed Ağa ve bir hissesine alatarîkü'l-iştirâk Şekerzâde Ahmed Efendi ile Mühürdâr Ahmed Ağa mutasarrıf olub işbu bin yüz seksen dört senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince 'alatarîkü'l-münâvebe yedimizde olan fermân-ı 'alışân mûcebince der'uhdemizde olmağın emr-i 'alışân nâtık olduğu vecih üzere mukâta'a-i mezbûrun mecmû'u sene-i mezbûr Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Muhzırzâde Ağa zîde kadrühüye mecmû'-ı mukâta'a der'uhdemizde olduğu gibi der'uhde ve iltizâm olunub ez-gayr-ı pîşîn-i mâl-ı mîrî ve kalemiyye-i sadr-ı âlî ve defteri taksît

şürûtuyla edâ eylemeleri için yedlerinden deyn temessükü ahz olunub ve mukâta‘a-i mezkûrun mahallinde virülü gelan icâre-i çardak ve vazîfe-i nâib ve bahâ-i hâtib ve ücret-i katırcı vesâir küllî ve cüz’î masârıflarını kendüleri görmek üzere mecmû‘-ı mukâta‘anın der‘uhdesini kabul etmeleriyle şürût-ı mezkûr üzere der‘uhde olunub vakt-i mukâvelede taksitleri edâ ve âhar senede mahallinde ehl-i vezâife ber-mûceb-i suret-i berât-ı ‘alîşân vazîfelerini edâ ve hesâblarına mahsûb olmak şürûtuyla işbu temessük ketb ve tahrîr olundu inşaallahû te‘âlâ gerekdir ki ağa-yı mûmâileyh mukâta‘at-ı mezkûrunu ber-mûceb-i emr ve defter sene-i sâbıkalarda ola geldiği minvâl üzere zabt u rabt ve cem‘ ve tahsîl idüb bir sene tamamına değin altı hisse i‘tibârıyla mecmû‘-ı mukâta‘aya taraf-ı âhardan ferd müdahale olunmamak için işbu zabt temessükü ketb ve yedlerine def‘ olundu

El-fakir Abdülbaki Arslanzâde

Sene [1]184

El-fakir Mustafa Arslanzâde

Belge: A62/2

Bâ‘is-i nemîka-i huruf oldur ki

Ber-vech-i meşrûta mütevellisi olduğum merhûm Has Odabaşı Hasan Ağa Vakfı mukâta‘asından Burusa nevâhisinin Aksu ve Marmaracık mukâta‘asını işbu bin yüz seksen dört senesi Mart’ı ibtidâsından Şubat’ı gâyetine değin bir sene zabt etmek üzere iltizâm iden Süleyman Ağa nam kimesne bedel-i iltizâmını bedel-i mislinden nâkıs teslîm idüb işbu temessük sahibi İşcibaşızâde Es-Seyyid Mehmed Ağa bedel-i mislini tekmile edâ etmek üzere tâleb ve müfettiş-i evkâf efendi hazretleri dahi mezbûra der‘uhde olunmasını nef‘an li’l-vakf re’yı buyurmalarıyla ben dahi mezbûr Süleyman Ağa’ya azl idüb sene-i mezbûrede mukâta‘a-i mezkûreyi mezbûr Es-seyyid Mehmed Ağa’ya bedel-i misli olan bin guruşa iltizâm eylediğimden ol-dahi ber-vech-i muharrer iltizâm ve kabul idüb bedel-i merkûmu bana tamamen teslim ve masârıf-ı vakfa emriyle sarf eylediğimden sonra vakfı ve zimmetimi ibrâ dahi itmekle sene-i merkûmede mezbûr Es-seyyid Mehmed Ağa’nın zabtıçün işbu temessük taraf-ı

vakıfdan tahrîr ve i'tâ olunmuşdur gerekdir ki mezbûr Süleyman Ağa'nın temessükü zuhûr ider ise 'amel olunmayub mezbûr Es-seyyid Mehmed Ağa'nın işbu temessük ile sene-i merkûmede mukâta'a-i mezkûreyi zabt ve rüsûm ve a'sâr-ı şer'de ve resm-i koğan ve 'arûsâne ve müjdegâne ve mal-ı mefkûd ve tapu-yı zemîn ve beytü'l-mal-ı 'âmire ve hâssa vesâir cüz'î ve küllî rüsûmatını ve nefis-i Burusa'da vakı'a müstegâllâtı icârâtını ahz u kabz cem' ve tahsîle kimesne mâni' ve dâfi' olmaya

Bende Mehmed Sadık ber-vech-i meşrûta-i mâlikâne

Orijinal Sayfa: B62

Belge: B62/1

Vech-i tahrîr-i huruf oldur ki

Bin yüz seksen dört senesine mahsûben der'uhde ve iltizâmımızda olan Hüdavendigâr sancağı 'aded-i ağnâm mukâta'ası mülhâkâtından olub Burusa ve Mudanya, Kite, Gemlik, Eğnigöl-i Burusa kazâsında vâki' Timurtaş Bademli ve Çağrışan karyesinde devletlü Cizyedârzâde El-hâc Hüseyin Ağa Efendi'mizin ağıllarından bu üç 'aded kurâlardan mâ'adâ olmak üzere bu dört 'aded kazaları işbu bin yüz seksen dört senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine varıncaya kadar zabt etmek üzere iltizâmına tâlib ve ragıb olan sa'âdetlü Mehmed Ağa'ya dokuz guruşa der'uhde ve iltizâm olunub agay-ı mûmâileyh dahi iltizâmı kabul eyleyüb bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezbûru tamamen ahz u kabz olunub zikri mürûr iden kazâlarda ve kurâlarda mevcûd olan koyun ve kuzu ve keçi ve oğlakların resm-i mîrîleri ve resm-i ağılları ve resm-i gulâmiyelerin ve mürûr-ı 'ubûr iden koyun ve kuzu ve keçi ve oğlakların resm-i mîrîlerin ve resm-i ağılların ve resm-i gulâmiyelerin ber-mu'tâd-ı kadîm öteden berü sene-i sâbıkalarda ne vecihle tahsîl oluna geldi ise ol-minvâl üzere cem' ve tahsîl eyleyüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan ferd müdâhale olunmaya fi 17 L[Şevval] sene 1184/3 Şubat 1771.

El-Hâc Cafer el-mültezîm-i mezbûr

Belge: B62/2

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Hüdavendigâr sancağında berât-ı şerîf-i ‘alîşân ile serbestiyet üzere mutasarrıf olduğum ze‘âmetim aklâmından Burusa kazâsında vâki‘ Altı Kardeşler nâmûn karyelerimizden hissedâr olduğum karyelerimizi işbu bin yüz seksen dört senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince hâsıl olan a‘şâr ve hubâbât-ı şer‘iyye ve rüsûm-ı ‘örfiyye ve mahlûlat-ı arazi ve ferâgât ve bâd-ı hevâ cüz’î ve gerek küllî hâsıllarını Burusa sâkinlerinden izzetlü Hasan Ağa'ya tarafına der‘uhde ve iltizâm merkûm dahi der‘uhde ve iltizâmı kabul ve yedinden on beş guruş meblağ-ı merkûmu tamamen ahz u kabz idüb işbu memhûr temessük yedine virildi merkûm dahi zikr olunan karyelerimizi zabt eyleyüb bundan akdem ve ve mu’ahhar bir temessük zuhûr ider ise ‘amel olunmayub işbu temessükümüze i‘tibâr oluna bir sene tamamına değin bir ferd müdâhale ve mâni‘ olmaya

Küçük Çelebizâde Ali

Belge: B62/3

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Hala berât-ı şerîf-i ‘alîşân ile serbestiyet üzere mutasarrıf olduğum ze‘âmetim mülhakâtından Burusa kazâsı tevâbi‘nden Mashara karyesi kurbunda vâki‘ Üç Kardeşler ta‘bir olunur perakende mezra‘adan işbu bin yüz seksen beş senesine mahsûben ve râci‘ olmak üzere hâsıl olan a‘şâr-ı hubâbât ve mukâta‘at-ı bâğât ve bağçe ve mahlûlât ve ferâgât ve intikâlât ve resm-i ‘arûsâne vesâir cüz’î ve küllî bermûceb-i hisse mutasarrıf olduğum perakende ve mezra‘ası ber-vech-i maktû‘an zarar ve nef‘ yalnız on beş guruş bedel-i maktû‘ ile der‘uhde ve iltizâmına mültezim-i kadîmesi işbu bâ‘isü't-temessük kıdvetü'l-emâcid ve'l-a‘yân Hasan Ağa zîde kadrühû minvâl-i muharrer üzere olmağa tâlib oldukda bedel-i maktû‘u olan meblağ-ı mezbûrundan ahz olunub der‘uhde olundu mûma ileyh ba‘de'l-yevm küllemâ azeltüke fe-ente nefsi vekîl-i mutlak olmak üzere perâkende ve mezra‘a işbu bin yüz seksen beş senesinin vâki‘ Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince bir sene mültezim olub bundan akdem ve mu’ahhar yedlerinde memhûr temessükümüz vâki‘ ve zuhûr ider ise min küllî'l-vücûh ‘amel olunmayub işbu memhûr Hasan Ağa yedinde olan memhûr

temessükümüze i'tibâr olunub mûcebiyle 'amel ve zabt u rabt oluna tasarrufuna taraf-
1 âhardan bir ferd müdâhale etmeyüb mâni' olmaya fi Mart sene 1185 sene-i kamile

Ali Çelebi zâde hâcegân-1 Dergâh-1 âlî

Orijinal Sayfa: A63

Belge: A63/1

Medine-i Burusa'da vâki' hayyâtân esnâfi Yaserhim meclis-i şer'e varub âharden Mustafa bin Ebubekir nam kimesne haberleri yoğiken bundan akdem esnâf-1 mezkûr ricâlınden umûr ve husûslarını rü'yete tarikle kibel-i şer'den kethüdâ nasb ve ta'yîn olunub ba'dehu yedîne virilan hücceti berât itdürüb lakin mezbûr Mustafa iktizâ iden umûrlarını rü'yete iktidârı olmadığından gayrı medîne-i mezbûrda zuhûr iden tekâlifden hîn-i sâlyanede taraf-1 şer'den gönderilan mühürlü tezkere mûcebince esnâf-1 mezkûra isabet iden meblağı bizlere ber-vech-i ta'dîl tevzî' eylemek için mu'tâd-1 kadîm değil iken kendüye rızâlarıyla virdikleri meblağa kanâ'at etmeyüb kendüleri iki yüz otuz guruşu tecrîm etmekle bundan akdem ahvâlleri der'aliyyeme 'arz-1 hâl eylediklerinde kethüdâlık-1 mezkûru mezbûr Mustafa'nın rehinden san'at-1 mezkûrede mâhir ve 'iffet ve istikâmeti zâhir cümlelerin muhtârı ve her vecihle râzı ve hoşnûd oldukları hâzır bi'l-meclis işbu râfi'-i tevkî'-i refi'ü's-şân-1 hâkânî İbrahim bin Ahmed zîde kadrühûya tevcîh ve yedîne berât-1 'alîşânım verilmiş iken mezbûr Mustafa tama'-1 hâmdan nâşî yine kanâ'at etmeyüb merkûm İbrahim'in hilâf-1 inhâ hakkında der adlime dürûğ-âmiz iftirâ ve nâ-bercâ iştikâ ve kethüdâlık-1 mezkûrdan mezbûr İbrahim'i def' etdirmek sevdâsıyla âsitâneye gitmekle fimâ-ba'd mezkûr Mustafa'yı kethüdâlık-1 mezkûra müdahaleden men' ve mezbûr İbrahim uzunun ibkâ ve yedinde olan berâtın askerîde kaydı terkîn ve mâliyeden yedîne müceddeden berât-1 'alîşânım virilmek bâbında ahvâllerini der'aliyyeme i'lâm idiyor deyu istirhâmetmeleriyle esnâf-1 mezkûrenin merâmlarına müsâ'ade olunmak recâsına Burusa nâibi mevlânâ Mehmed refi' zîde ilmühü 'arz etmekle Burusa'da hayyâtân hîrfeti kethüdâsı ve ustabaşları Mustafa'dan hoşnûd ve râzılar olmadıklarından ref'inden cümlelerin muhtârı usta İbrahim hayyâtîn-i hassa Hasan zîde mecdühü 'arzıyla bin yüz seksen dört senesi Rebi'ü'l-evvelinde tevcîh olduğu askerî rûznâmcesinde bu misüllü askerî berâtıyla kethüdâlık ve cihâta mutasarrıf olanların askeriden kaydları terkîn ve

müceddeden Anadolu muhâsebesine kayd ve mâliyeden berât-ı ‘alîşân virile geldiği derkenâr olunmağın ‘ilâmı ve derkenârı mücebince askeriden kaydı terkîn olunmak üzere ilm ü haberi ve Anadolu muhâsebesine kayd ve mâliyeden berât-ı ‘alîşânım ‘itâ olunmak fermânım olmağın hakkında mezîd-i ‘inâyet-i padişahanem zuhûra götürüb bin yüz seksen dört senesi Zi'l-hicce'sinin dördüncü günü tarihiyle müverrah virilen ruûs-ı hümayûnum mücebince bu berât-ı hümayûnu virdim ve buyurdum ki mezbûr İbrahim bin Ahmed zîde kadrühü varub ref' olunan mezbûr yerine esnâf-ı mezkûrun kemâ-fi'l-evvel kethüdâsı olub edâ-yı hizmet eyledikten sonra bundan evvel kethüdâlık-ı mezkûra tevcihle mutasarrıf ola gelmiş ise yine ol-vecihle mutasarrıf olub berât-ı ‘alîşânımla zabt u rabta taraf-ı âhardan hiç ferd mani‘ ve mezâhim olmayub dahl-i ta‘arruz kılmayalar şöyle bileler alâmet-ı şerîfeme i‘timâd kılalar tahrîren fi'l-yevmü'l-hâdi ve'l-ısrîn min Zi'l-hicce'ti's-şerîfe li-sene erba‘ ve semânin ve mi‘ete ve elf

Nemmekâhû İslambol mahrûse

Belge: A63/2

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Zîr-i nezâret-i hazret-i sadra‘zamîde asûde olan evkâfdan olub meşrûtiyet üzere mütevellisi olduğum mazhar-ı mağfiret-i rabb-ı mecîd vezîr-i a‘zâm-ı sâbık merhûm Ali Paşa-yı Cedîd Vakf'ının agavât ve müsakaffâtından olub mahrûsa-i Burusa'da vâki‘ Tahıl bazarı dimekle ma‘rûf kargîr hanı bin yüz seksen beş senesi Muharrem'i guresinden sene-i mezbûr Zi'l-hicce'si gâyetine değin bir sene-i kâmile zabt eylemek üzere kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân Es-seyyid Hüseyin zîde kadrühüye iki yüz elli guruşa iltizâm idüb ve mûmâileyh dahi iltizâm ve kabul idüb tevliyetim hasebiyle meblağ-ı merkûmdan beher sene hane-i mezbûrda su yolcu vazîfesine on beş guruşunu edâ ve üç guruşunu talaş-bahâ virüb ve bâki iki yüz otuz iki guruşunu teberru‘an li'l-vakf mûmâileyh yedinden tamamen ahz u kabz ve umûr-ı vakfa sarf idüb mukâbelesinde tarîh-i mezbûr ibtidâsından bir sene-i kâmile han-ı mezbûra sinîn-i sâbıkalarda olageldiği vecih üzere düşen mahsûlatı müstâcirîn zimmetlerinde müctemi‘ olan icârâtı ve han-ı mezbûra mürûr ve ‘ubûr iden kimesnelerden hâsıl olan mahsûlatı mûmâileyh tarafından ahz u kabz ve cem‘ ve tahsîl eyleye ve mukaddem ve

mu'ahhar tarîhiyle temessük-i âhar zuhûrunda 'amel olunmayub taraf-ı âhardan bir ferd müdâhale eylemeye fî M[Muharrem] sene 1185

El-Hâc Hüseyin mütevellî-i vakf-ı meşrûta

Orijinal Sayfa: B63

Belge: B63/1

Vech-i tahrîr-i hurûd budur ki

Cennet-mekân firdevs-âşiyân merhûm ve mağfûrun-leh Sultan Bayezid Han veli tâbe serâhû hazretlerinin İstanbul'da vâki' câmi'-i şerîf ve 'imâret-i 'âmireleri efkâfından olub mahrûse-i Burusa'da vâki' akârât-ı mevkûfelerinden hân-ı cedîd evvel ve hân-ı cedîd-i sâni dimekle ma'rûf hanları işbu bin yüz seksen beş senesi Muharrem'i ibtidâsından Zi'l-hicce'si gâyetine deĝin zabt eylemek üzere iltizâma tâlib Molla Ahmed'e sene-i sâbıkı üzere ilzâm ve tefvîz olunub bedel-i iltizâmı olan kırk sekiz bin akçeden dokuz bin sekiz yüz akçesi meşrûd-keşân ve bâc-ı fidan için ol-tarafda haneyn-i mezkûreynin nâzırına teslim olunmak üzere fûrû-nihâde olunub sahu'l-bâkî otuz sekiz bin iki yüz akçe bedel-i iltizâmı merkûm Molla Ahmed ber-vech-i peşin taraf-ı vakf-ı şerîfe edâ ve teslim idüb ve umûr-ı vakfa sarf ile istihlâka izn virüb vakfin ve bizim zimmetlerimizi ibrâ ve iskât etmekle tevliyetim hasebiyle zabt için işbu temessük ketb ve i'tâ olundu inşaallahû te'âlâ Muharremü'l-harâm guresinden haneyn-i mezkûreyn zabt u rabt ve mârrü'l-beyân meşrûd-küşâd ve bâc-ı fidan rüsûmât vesâir cüz'i ve küllî hâsıl olan irâd ve 'âidât ve tayyârât sene-i sâbıklarda ne vechle ahz u kabz olunagelmiş ise ol-vecihle ahz u kabz eyleyüb ve meblaĝ-ı mezkûr dokuz bin sekiz yüz akçeyi sene-i mezbûra mahsûben nâzırına teslim eyleye zabtına tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne mâni' ve mezâhim olunmaya

Seyyîd Mehmed Halisü'l-mütevellî

Belge: B63/2

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Bâ-berât-ı ‘âlîşân mutasarrıf olduğum mahrûsa-i Burusa ve Kite ve Mudanya ve İnegöl ve Yenişehir-i Burusa hâssa mi‘mârlığı ve su nezâreti işbu bin yüz seksen dört senesi Mart'ı evvelinden senesi tamamına değin rü'yet ve zabt u rabt eylemek üzere kıdvetü'l-emâcid ve'l-akrân El-hâc Ahmed Ağa zîde kadrühüye ilzâm ve tefvîz olmağla inşâallâhû te‘âlâ gerekdir ki zikr olunan kazâ-yı mezkûrunda vâki‘ hırfet-i mi‘mârlık ve su nezâretine tâbi‘ neferâtları üzerlerinde zâbit olub umûr ve husûslarını mûmâileyh ma‘rifetiyle görölüb ve habs-i te‘dîbleri ma‘rifet-i şer‘le ve merkûm ma‘rifetiyle görölüb ve kâide-i kanun bina keşifler ve arazi mesâhaları ma‘rifetiyle görölmek ve mu‘tâd -ı kadîm üzere ‘avâid-i mi‘mârlık ve halifelik ola geldiği minvâl üzere cem‘ ve tahsîl idüb ve mi‘mârlığa tâbi‘ ehl-i hırfet nizâm ve intizâmları mûmâileyh ma‘rifetiyle görölüb umûr ve husûsuna müte‘allik olan umûruna taraf-ı âhardan ferd müdâhele olunmamak için yedîne işbu temessük virilmiştir

Ca [Cemâziye'l-evvel] sene 1184

Ahmed

Ser-mi‘mârân-ı kazâ-yı mezbûr

Belge: B63/3

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

‘Uhde-i iltizâmımızda olan Burusa sancağında Gönân Kazâsında olan Çiftlik perâkendesı ve Mihaliçcık'da olan Çiftlik perâkendesı ve Beypazarı'nda olan Çiftlik perâkendesı vezîr çukâdarı hissesı ve Telhiscizâde oğlu Mustafa Ağa'nın hissesı ve Kirmaslı kazâsında Yumurcak'da olan İvaz Ağa'nın hissesı ve Taraklı kazâsında olan hisseler ve Burusa kazâsında Avdancık ve Lefke kazâsında olan Avdancık perâkendesı ve Geyve kazâsında Gölpazarı ve Beypazarında olan hisseler perâkendeleri ve Nallıhan'da olan perâkendeler ve gayrıdan Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelinceye dek vâki‘ olan ‘aşâr-ı şer‘iyyesın ve rüsûm-ı örfiyyesın ve cürm-i cinayet ve bâd-ı hevâ yave ve kaçgun kul ve câriye ve resm-i bâc ve bostan ve resm-i

Orijinal Sayfa: A64

gerdek ve otlak ve kışlak ve tapu-yı zemîn ve müjdegânesi ve beytü'l-mâl-ı 'âmm ve hâs işbu bâ'is-i temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân izzetlü () Ağa'ya sene-i sâbıkı üzere kendüler tarafından asâlet ve kendim tarafından vekâlet üzerine der'uhde ve iltizâm olunub ol-dahi iltizâmı kabul etmekle bedel-i iltizâm olan meblağ-ı mezbûru tarafımıza tamamen edâ ve teslim ve biz dahi ahz u kabz idüb yedîne işbu temessük i'tâ olundu tarafımıza 'âid olan mahsûlât ve rüsûmat kanun-ı kadîmden bu ana gelince seksen dört senesi zabt u rabt idüb cüz'i ve küllî her ne ise tarafımızdan ve taraf-ı âhardan ferd-i vâhid dahl u ta'arruz olunmıya vakt-i hacetde ibrâz oluna tahrîren fi't-tarihi'l-mezbûr

Serdar El-Hâc Mehmed ser-şukka-i sâbık

Belge: A64/1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

İşbu bin yüz seksen beş senesine mahsûb olmak üzere maktû'iyet üzere ber-vech-i mâlikâne mutasarrıf olduğum tersane-i 'âmire ocaklığından nefis-i Burusa'nın kürkcüyân bedeliyyesi maktû'u dârende-i temessük () nam kimesneye der'uhde ve ilzâm olunmağla yedîne (...?) virilmiştir inşâallâhû te'âlâ sene-i mezbûr Muharrem'i ve havlinden ber-vech-i mu'tâd cem' ve tahsîline mübâşeret ve sinîn-i mâziyede cem' ve tahsîl olunduğu üzere cem' ve tahsîl eyleyüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan bir ferd mâni' ve müdâhele eylemeyeler fi gurre-i Muharrem sene [1]185

Ahmed mutasarrıf-ı mâlikâne

Belge: A64/2

İzzetlü El-hâc Mehmed Selim Efendi gibbe't-tehiyye inhâ olunur ki

İnegöl-i Burusa kasabasında medfûn merhûm İshak Paşa-yı Veli evkâfi kurâlarından Burusa kazâsında tâbi' İğdir ve Değirmenlikızık karyelerinin ber-vech-i iltizâm mutasarrıfı olan Ali Efendi bin yüz seksen dört senesinde vâki' Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince zikr olunan karyelerden bir senede hâsıl olan a'şâr-ı şer'iyye ve rüsûm-ı 'örfiyye ve tapu-yı zemîn ve bâd-ı hevâ ve intikâlât ve ferâğât ve kaçgun

ve yâve ve beytü'l-mal-ı 'âmme ve hâssa ve rüsûm-ı defteri ve resm-i 'arûsâne her ne hâsıl olur ise cem' ve tahsîl ve ahz u kabz itmek üzere tarafından sana ilzâm idüb yedîne bir kıt'a memhûr temessük virmele sicill-i mahfûza ba'de'l-kayd işbu mürâsele tahrîr ve irsâl olundu vüsûlünde gerekdir ki bundan akdem zikr olunan karyeler ne vechle zabt ve tasarruf oluna gelmiş ise sen dahi ol-minvâl üzere zabt ve tasarruf âharı müdahale itdirmeyesin fî selh min Saferü'l-hayr sene 1185

Belge: A64/3

Vech-i tahrîr-i hurûf oldur ki

Berât-ı âlişân iştirâken mutasarrıf olduğum ze'âmetimiz aklâmından Akyazı kazâsına tâbi' Karaböcek mülhakâtından Hüdâvendigâr sancağında mahrûsa-i Burusa kazâsında Derekızık ve Gözdere ve Çataltepe kurbunda vâki' Babıldarkızık ve Harabekızık nâm mezralarda işbu bin yüz seksen dört senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelinceye değin hâsıl olan a'sâr-ı şer'îyye ve rüsûm-u 'örfiyye ve mahlûl tapu-yı zemîn ve rüsûmât-ı sâire cüz'î ve küllî her ne ki hâsıl olur ise kendü tarafından asâleten ve müşterekim Süleyman Begzâde tarafından vekâleten devriye ile vekâleten işbu dârende-i temessük izzetlü () Ağa-yı zîde kadrühûya yigirmi guruşa iltizâm olunub ol-dahi iltizâmı kabul ve meblağ-ı mezbûru edâ idüb inşâallâhû te'âlâ gerekdir ki ağa-yı mûmâileyh sene-i sâbıkalarda zabt olduğü minvâl üzere zabt u rabt idüb mukaddem ve mu'ahhar temessükümüz zuhûr ider ise vechen mine'l-vücûh 'amel ve i'tibâr olunmayub fakat ağa-yı mûmâileyh yedinde olan temessükümüze 'amel ve i'tibâr oluna tarafımızdan ve taraf-ı âhardan ferd-i ehad müdahale eylemeye

Halil Zaim kâim-makâm-ı sadra'zamî kaftan ağası hâlâ

Orijinal Sayfa: B64

Belge: B64/1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Hüdavendigâr sancağında Hurşid Osman Ağa'nın ve sadr-ı sâbık Halil Paşa hazretlerinin telhîscisi Osman Ağa bâ-berât-ı âlişân mutasarrıf oldukları ze'âmetleri

‘uhdemizde olmağla Burusa kazâsında Kozlumeydan ve İnegöl kazâsında ve Lefkede ve Taraklı'da ve Harmancık kazâsında Acemler ve tevâbi‘i ve Kabaklar ve Yahşıçayırı ve Bolamir zikr olunan kurâlarda ve mezra‘alarda hâsıl olan a‘şar-ı şer‘iyye ve rüsûm-ı ‘örfiyye ve mahlûl ve tapu-yı zemîn ve yaylak ve otlak cüz’i ve küllî her ne ki hâsıl olur ise işbu bin yüz seksen dört senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelinceye dek izzetlü Yusuf Ağa'ya der‘uhde ve iltizâm olunmuşdur ve sene-i sâbıkları üzere bedel-i iltizâmı yedinden tamamen ahz olunub yedine işbu zabt temessükü i‘itâ olundu tarafımızdan ve taraf-ı âhardan kimesne mâni‘ olmıya ve mukaddem ve mu‘ahhar âharın yedinde temessükümüz zuhûr ider ise bir dürlü ‘amel olunmıya

Ömer Efendi el-mültezim

Belge: B64/2

Ba‘is-i tahrîr-i hurûf oldur ki

İşbu bin yüz seksen üç senesi Mart'ı ibtidâsından seksen dört Mart'ı ve seksen beş Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetlerine gelince bâ-hatt-ı hümâyûn şevket-makrûnuyla Hüdavendigâr sancağında ve Sultanönü ve Geyve ve Karesi sancaklarında ve gayrı nahiyeleri mutasarrıf olduğum ze‘âmetimin Akdoğan nam karye ve gayrıdan Burusa ovasında Avdancık ve gayrıdan Ayvalık-ı zîrden mâ‘adâsını üç sene bir tahvîl ile ze‘âmet-i mezbûrun hâsıl olan a‘şâr-ı şer‘iyye ve rüsûmatını iltizâmına tâlib olan Seyyid Feyzullah nam kimesneye bedel-i ma‘lûm ile ilzâm ve tefvîz ol-dahi semeni olan meblağ-ı mezbûru tarafımıza ol vechle ilzâm ve kabul etmekle mezbûr Seyyid Feyzullah ze‘âmet-i mezbûrenin seksen üç senesi ta‘şîrinden re‘âyâ-yı

Belge: B64/3

Vech- tahrîr-i hurûf oldur ki

Hüdavendigâr sancağında İnegöl kazâsında Kayı nâm karye ve tevâbi‘ ve gayrıdan yigirmi bin akçe berât-ı ‘âlîşân ile mutasarrıf olduğum ze‘âmetimi işbu bin yüz seksen dört senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince zabt eylemek üzere işbu hâfîzü't-temessük kıdvetü'l-emâsil ve'l-akrân izzetlü () Ağa'ya der‘uhde ve iltizâm

olunub bedel-i iltizâmı olan meblağ-ı mezbûri tamamen tarafımıza edâ ve teslîm etmekle gerekdir ki sene-i mezbûrda ze‘âmet-i mezbûra ‘âid ve râci‘ olan a‘şâr-ı şer‘iyye ve rûsûmât-ı ‘örfiyye ve yâve ve kaçgun ve beytü'l-mal-ı ‘âimme ve hâssa her ne kim hâsıl olur ise zabt eyleyüb mukaddem verdiğim temessûke ‘amel ve i‘tibâr olunmayub bundan akdem ve mu‘ahhar temessüküm zuhûr ider ise ve vechen mine'l-vücûh bir dürlü ‘amel olunmayub işbu müceddeden yedine verdiğim temessûke ‘amel olunub merkûmu vekîl-i devriye ile küllemâ nefsihî vekîl nasb itdim ve tarafımdan ve taraf-ı âhardan ferd-i vâhid dahl u ta‘arruz eylemeye fi't-târihü'l-mezbûr

Mehmed Sudi ketebe-i defterhâne-i âmire

Orijinal Sayfa: A65

Belge: A65/1

Vech-i tahrîr-i hurûf budur ki

Hüdâvendigar sancağında berât-ı şerîf-i ‘âlîşân ile serbesiyet üzere mustasarrıf olduğum ze‘âmetim aklâmından Kirmâsti kazâsında vâki‘ Büyük Yumurcaklar Karaca Doğancı Sazluca Kulaguz Hisarcık nâmûn karyelerimizden hissedâr olduğum karyelerimizi işbu bin yüz seksen beş senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelincek bir senesi otuzbeş guruş olmak üzere bir sene tamamına değin zabt eylemek üzere ve gene Hüdâvendigar sancağında Burusa kazâsında vâki‘ Altı Kardaşlar mezra‘ası karyelerimizden hissedâr olduğum karyelerimizi işbu bin yüz seksen beş senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelincek bir senesi on beş guruş olmak üzere hâsıl olan a‘şâr-ı şer‘iyye ve rûsûm-ı ‘örfiyye ve tapu-yı zemîn ve resm-i ‘arûsâne ve cürm ü cinâyete ve beytü'l-mâl vesâir bâd-ı hevâ cüz’î ve gerek küllî ze‘âmetimi tarafına her ne aid olur ise hâsılâtı izzetlü()Ağa'ya bedel-i iltizâm ile tarafımızdan der‘uhde ve iştirâsına tâlib olan merkûm dahi der‘uhde iltizâmı kabulüyle mûmâileyh yedinden elli guruş tamâmen ahz u kabz olunub merkûm dahi zikr olunan karyelerimiz bir sene tamamına değin zabt u rabt eylemek için bundan akdem ve mu‘ahhar bir temessüküm zuhûr ider ise def‘ bir dürlü ‘amel olunmayub işbu mûmâileyhe verdiğim temessüküme ‘amel tarafımızdan mûmâileyhe küllemâ azeltüke fe-ente vekîli nasb eyleyüb kurâlarımıza ta‘yîn olunub işbu temessükümden gayrı

zuhûr ider ise bir gûne ‘amel ve i‘tibâr olunmayub ancak mûmâileyhin yedine virdiğim temessüküme ‘amel ve i‘tibâr oluna bir sene tamamına değin âhardan bir ferd mâni‘ olub müdâhele etmiyeler

Küçük Çelebizâde Ali

Karye-i Nısf Sarıbeğ tâbi‘-i Uurlar(?) 3843 guruş	Karye-i Hasıl der-nezd-i Uurlar(?) tâbi‘-i Atranos 1462 akçe	Karye-i Orhanlar der-nezd-i m. 2381 akçe	Karye-i Yenice der-nezd-i Uurlar(?) hâric ez-defter 1500 guruş
Karye-i Geyikli der-nezd-i karye-i Uurlar (?) 1800 guruş	Karye-i Divarhisar nâm-ı diğer Kadinköyü(?) tâbi‘-i Kepsud 5000 guruş	Mezra‘a-i sâbıkâ Koca köyü yerleri olub halkı göçüb âhar yerde mütemekkin olmuşlardır der-tâbi‘-i İnegöl 1000 guruş	Mezra‘a-i Sirke ma‘a Mezra‘a-i Bahadır tâbi‘-i m. 2000 guruş
Mezra‘a-i Ağa çiftliği der karye-i Gönü tâbi‘-i Ulubad 1000 guruş	Yekûn 19950 guruş 14950 guruş 7475 guruş 373,5 guruş	Karye-i Dündar nâm-ı diğer (...?) tâbi‘-i Mihaliç 337,5 guruş	Karye-i Bayramiç tâbi‘-i Ulubad 1149 akçe

Karye-i Tahtacılar tâbi'-i Nevahi-i Bergama 500 guruş	Mezra'a-i [İ]skender der kurb- ı Akseki tâbi'-i mezbûr 274 guruş	Çiftlik-i Borlu ve Sivri der kurb-ı Romanlu(?) tâbi'-i m. 400 guruş	Çiftlik-i Develi der kurb-ı karye-i Baba tâbi'-i mezbûr 300 guruş
Yekûn 6000 guruş 1000 guruş 500 guruş 250 guruş	Mezra'a-i Nısf Irmaklu ve (...?) tâbi'-i Aydıncık 1000 guruş	Karye-i Yaycılı(?) der nezd-i Pınarbaşı tâbi'-i Tuzla 2256 guruş	
Karye-i Serraclu ve Mezra'a-i Çakmak tâbi'-i Gönen 4339 akçe 799 akçe	Mezra'a-i Aruzlar(?) sâbıkâ karye imiş tâbi'-i m. 3300 guruş	Mezra'a-i Gerdeler sâbıkâ karye imiş tâbi'-i mezbûr 486 guruş	
Kışlak-ı Gölviran ma'a Otlak tâbi'-i mezbûr 310 guruş	Bâc-ı bazâr-ı Hacı İsa ber-vech-i tahmîn 800 akçe	Yekûn 5842 guruş 2921 guruş ze'âmetdendir	

		1461 guruş	
Karye-i Babaköyü sâbıkâ karye imiş tâbi'-i Mihaliç 3824 guruş	Mezra'a-i der- karye-i Babaköyü ber-vech-i tahmîn 5300 guruş 150 guruş	Karye-i Gözde tâbi'-i İnegöl 3922 guruş 1964 guruş	

Orijinal Sayfa: B65

Belge: B65/1

Karye-i Aksu nâm-ı diğer Karaköy Domaniç 1915 guruş	Mezra'a-i Seman tâbi'-i m. 513 guruş	Yaylak-ı Daksorkunu [Dağsorgunu] der- nezd-i Çeharşenbe tâbi'-i m. 301 guruş	Yaylak-ı İshak ve Deresorkunu tâbi'- i m. 300 guruş
Yekûn 53029 guruş 1029 guruş 514 guruş 358 guruş	Cem'ân yekûn 7268 guruş		

Veç-i tahrîr-i oldur ki

Filibelizâde Mahmud Beg ze'âmetinden Hüdavendigâr sancağında Sarıbeg nam karye ve gayrıdan bâ-hatt-ı hümayûn berât-ı şerîf ile mutasarrıf olduğum üç bin altı yüz otuz dört akçe hissemden Mihalic ve Kirmasti kazâlarında Sarıbeg ve Orhanlı ve Burusa kazâsında Göze'de vesâir tevâbi' kurâ ve mezâri' ve bâc-ı bazar Hacı İsa'yı işbu bin yüz seksen beş senesi Mart'ı ibtidâsından Şubat'ı gâyetine gelince dârende-i temessük sa'adetlü () Ağa'ya sene-i sâbıkı üzere ilzâm ve ol-dahi iltizâm ve kabul ve bedel-i iltizâmı bi't-tamam ahz u kabz olunmağla gerekdir ki ze'âmet-i mezbûreden bâlâda mezkûr kurâ ve mezâri' ve tevâbi'âtını mûma ileyh sene-i mezbûrede zabt ve vâki' olan mahsûlat ve rüsûmatı kanun ve defter mûcebince ahz u kabz idüb tarafımızdan ve taraf-ı âhardan müdâhale ve mukaddem ve mü'ehhir temessük ile mûmâna'at olunmamak için işbu vesîka i'tâ olundu.

Ahlasu'l-fuâd

Mehmed Faik

an kâtibân-ı divân-ı hümayûn

METİN ÖZETLERİ

Belge: C1

Berberzâde Ahmed Ağa 400 guruş karar verilmiş olup ve vasisi Ömer Ağa almaya vekil olduğundan, parayı Ömer Ağa'nın tahsil ettiğine dair belgedir Zi'l-hicce [11]92/ Aralık-Ocak 1778-1779.

Belge: C2

Türkmen Kasap İbrahim'e Ahmed Efendi ibn Halil, İbrahim bin El-hâc Mehmed, Es-seyyid Ali bin Es-seyyid Hüseyin Efendi ve Es-seyyid İsmail bin Mehmet'in kefil olduklarına dair belgedir 23 Muharrem [1]193/ 10 Şubat 1779.

Belge: C3

Denizli Sancağ'ında Buladan Kasaba'sında Helvacı Oğlu Molla Mustafa'ya Abdurrahman Efendi'nin vermiş olduğu 10 guruş 30 Muharrem [11]93/ 17 Şubat 1779.

Belge: A1/1

Adana Kâdısı Mollazâde Es-seyyid Muhammed Said bin yüz doksan iki senesi Zi'l-hicce ayının ilk gününden itibaren Bursa Kazâ'sının kâdısı olarak tayin edildiğine dair fermandır 25 Cumâde'l-ûlâ 1192/ 21 Haziran 1778.

Belge: A1/2

Es-seyyid Mahmud Efendi, 1 Zi'l-ka'de 1192 senesi tarihinden itibaren Bursa kazâsına tayin edilmiş olup, burada da Es-seyyid Mahmud Efendi kâdı vekili tayin edilmiştir ve yine Tuzbazarızade Es-seyyid Mehmed Esad Efendi Bursa, Mudanya ve İnegöl-i Bursa kazâlarına 1 Zi'l-hicce 1192 senesi tarihinden itibaren kâ'immakam tayin edildiğine dair fermandır.

Belge: B1/1

Bursa, Kite, Mudanya ve İnegöl Bursa kazâlarında kâ'immakam olan Tuzbazarızade Es-seyyid Mehmed Esad Efendi, 1 Rebi'ü'l-evvel 1193 tarihinden itibaren eskiden olduğu üzere zikr edilen kazâların kâ'immakamlığına tayin edildiğine dair fermanıdır.

Belge: A2/1

Bursa'da oturan Hatice hatunun eşi Emir Mustafa'nın ölmesi üzerine Atbazarı yakınlarındaki bir kırışhane imalethanesi Kuduz Oğlu Mustafa tarafından gasp edilmesiyle Hatice hatunun yazdığı arzu hale binean bu haksızlığın giderilmesine dair yazılan fermanıdır Evâhir-i Şevvâl 1192/ Kasım 1778.

Belge: A2/2

İstanbul'da oturan şerife Ayşe, bundan önce boşanmış olduğu eşi Feyzullah'ın vermesi gereken mihr-i mü'ecceli, evlâdının nafakasını ve belirtilen miktardaki mal ve eşyasının tahsil edilmesi için gönderilen fermanıdır Evâhir-i Şevvâl 1192/ Kasım 1778.

Belge: A2/3

Balıkesir ahâlisinden Abdullah, Salih ve Hüseyin bölge halkından insanları katl edip, mallarını gasp edip, zulm etmelerinden dolayı davanın Bursa kazâsında görülmesi gerektiği hususundaki fermanıdır Evâhir-i Şevvâl 1192/ Kasım 1778.

Belge: B2/1

Bursa'da oturan İhsan hatun, tek varisi olduğu kız karındaşının Emetullah'dan kendisine düşen mirasın Ahmet Ağa tarafından gasp edilen malların iade edilmesi hususundaki fermanıdır Evâhir-i Şevvâl 1192/ Kasım 1778.

Belge: A3/1

İstanbul'un ihtiyacı olan buğdayı tedarik etmek için Bursa, Yenişehir-i Bursa, Kocadağ, Domanic, Yarhisar, Mudanya, Kite, İnegöl, Adranos ve Gemlik kâdı ve naiblerine gönderilen fermanıdır 26 Şaban 1192/ 19 Eylül 1778.

Belge: B3/1

Bursa'da bundan evvel yeniçeri ocağına asker temini için iki tane serdengeçti bayrağı açılmış olup, ancak bölge ahâlisi kalyoncu neferi olduğundan vede tersane-i amirenin kalyoncu neferi ihtiyacı olduğundan serdengeçti bayrağının birinin iptali, onun yerine kalyoncu neferinin talep edildiğine dair fermandır Evâsıt Zi'l-ka'de 1192/ Aralık 1778.

Belge: B3/2

Hüdavendigâr sancağında bulunan Bender Kalasını korumak şartıyla Bender ve Köstendil sancakları mutasarrıflığına vezir Mehmed Paşa, mütesellimliğine de Derviş Paşazade ve Abdülgaffar tayin edildiğine dair fermandır Evâhir-i Zi'l-ka'de 1192/ Aralık 1992.

Belge: A4/1

Hüdavendigâr sancağı mutasarrıfı El-hâc Mustafa Paşa vefat etmesiyle Bursa'da bulunan terekisinin İstanbul'a gönderilmesi hususundaki fermandır Evâhir-i Zi'l-ka'de 1192/ Aralık 1778.

Belge: A4/2

Bursa'da meslek erbabı olan kişilerin, meslekle alakası olmayan kişilerin faaliyet de bulunmalarına karşı merkeze yazdıkları arz u hal üzerine bu sanatlarla alakası olmayanlara müdahale edilmesi hususunda gönderilen fermandır Evâhir-i Rebi'ül-âhir 1191/Mayıs 1777-Haziran 1777.

Belge: B4/1

Anadolu'nun sağ kolunda ismi ismi zikr edilen krazalarda Rusya üzerine yapılacak sefer için asker toplanmasına dair gönderilen fermandır Evâil Zi'l-hicce 1192/ Aralık 1778.

Belge: A5/1

Hüdavendigâr sancağından Rumili tarafına yapılacak seferde, nakliye için lâzım olan kiralık develerin tedarik edilerek gönderilmesi hususundaki fermandır 21 Zi'l-ka'de 1192/ 11 Aralık 1192.

Belge: B5/1

Bursa kazâsından Rumili tarafına yapılacak seferde kullanılmak üzere kiralık 100 tane beygirin tedarik edilerek belirtilen zamanda mahalline ulaştırılması hususundaki fermandır 21 Zi'l-ka'de 1192/ 11 Aralık 1192.

Belge: A6/1

A2/3 numaralı kayıta belirtilen dava rüşvet alınarak Balıkesir'de görülmek istenmekte olup, davanın Bursa'da görülmesi hususundaki fermandır Evâsıt-ı Muharrem 1193/ Ocak - Şubat 1779.

Belge: B6/1

Bursalı tüccarlardan Halil ve Mustafa'nın zikr edilen kazâda Ağa Oğlu adıyla bilinen eşkiya tarafından katil edilip eşyalarının gasp edildiğine dair eşlerinin verdiği arz u hale binaen bu mağduriyetin orada giderilmesi, eğer bu mümkündeğ dilse Ağa Oğlu'nun İstanbul'a gönderilmesine dair fermandır Evâsıt Zi'l-hicce 1192/ Aralık 1778 - Ocak 1779.

Belge: A7/1

Rumili tarafında sefer amacıyla bulunan askerinin erzaklarının nakli ve sınırda kullanmak amacıyla Hüdavendigâr sancağından 150, Bursa kazâsından 100 tane kiralık deve ve Yenişehir Bursa'dan 60 tane kiralık beygir vede semer, çuval ve urgan tedarik edilerek mahalline gönderilemesi hususundaki fermandır 29 Muharrem 1193/ 16 Şubat 1779.

Belge: B7/1

Bursa kazâsının kürekciyan avarız maktû bedeli 1 Muharrem 1193'den başlayıp 29 Zi'l-hicce 1193'ün sonuna kadar iltizamını Abdülkadir ve Süleyman'ın almış olduğuna dair temessüktür Gurre-i Muharrem [1]193/ 19 Ocak 1779.

Belge: B7/2

Bursa kazâsının dokuz yüz altı bedel-i nüzül hanesi olup, bin yüz doksan üç senesi hesap edilerek Es-seyyid İbrahim tarafından bedel-i nüzül malı toplanıp tahsil edilmesi hususundaki fermanıdır 25 Şevvâl 1192/ 16 Kasım 1778.

Belge: A8/1

Bursa 1193 senesi Safer ayına ait kürekçi bedeli avarız kayıtlarıdır. 6 Safer 1193/23 Şubat 1179

Belge: B8/1

Bursa ve kazalarından 1193 senesinde bedel-i nüzül adı altında hanelerden toplanan verginin kaydıdır 6 Safer 1193/ 23 Şubat 1779.

Belge: A10/1

Hüdavendigâr sancağı mutasarrıfı ve Bender muhafızı olan Vezir Mustafa Paşa, belirlenen yirmi dört bin yedi yüz elli guruh imdad-ı seferiyeyi zikr edilen sancak dahilindeki kazâlardan tahsil etmesi hususundaki fermanıdır Evâhir-i Zi'l-hicce 1192/ Ocak 1779.

Belge: A10/2

Rusya üzerine yapılacak sefer için bundan önce Anadolu'nun sağ kolunda ki ismi zikr edilen kazâlardan askerinin tedarik edilmesi hususunda ferman yazılmış, şimdi ise belirtilen zaman yaklaştığından ihtiyaç duyulan askerinin toplanarak zamanında mahalline gönderilmesi hususundaki fermanıdır Evâhir-i Muharrem [1]193/ Şubat 1779.

Belge: B10/1

Rusya üzerine yapılacak sefer için bundan önce Anadolu'nun sağ kolunda ki ismi zikr edilen kazâlardan askerinin tedarik edilmesi hususunda ferman yazılmış, şimdi ise ilave olarak on beş tane daha serdengeçti bayrağı açılarak asker ve malzemesi tedarik edilerek zamanında görev mahallerine gönderilmesi hususundaki fermanıdır Evahir-i Muharrem 1193/ Şubat 1779.

Belge: A11/1

Enfiye mukata'asını Bursa'da satmak ve satacağı enfiyeyi Üsküdar'da bulunan enfiye imalathanesinden satın almak şartıyla bin yüz doksan üç Martı'nın başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar kadar Mustafa, El-hac Abdullah, Mehmed Esad ve Mustafa İzzet'e iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: A11/2

Osmanlı ülkesindeki enfiye mukataasının senelik yirmi bin sekiz buçuk guruş ile ismi zikr edilen kişilere ortaklaşa verildiği, ayrıca Üsküdar ve Balyabadra'da bulunan imalathanelerde sadece üretiminin yapılmasını ve izin verilen kişilerden geçtikleri güzergahlarda hiçbir şekilde gümrük talep edilmemesi gerektiği hususundaki fermanıdır 6 Safer 1193/ 23 Şubat 1779.

Belge: A11/3

Vezir Abdullah Paşa maiyetinde bulunacak askerinin erzak ve mühimmatın nakli vesair işlerde kullanılmak üzere Hüdavendigâr sancağından yüz elli tane kiralık deve ve yüz tane kiralık beygir ve bunlar için semer, çuval, urgan vesair aletlerin tedarik edilerek biran önce mahalline gönderilmesi hususundaki fermanıdır 11 () 1193/ () 1779

Belge: B11/1

Bursa'dan talep edilen serdengeçti bayrağının Bursa neferlerinin ekserisinin kalyoncu olmasından dolayı iptali istendiğine dair yeniçeri ağası İbrahim Ağa'nın gönderdiği muktûbi suretidir.

Belge: A12/1

Bursa ve ismi zikr edilen kazâlarda Kıptiyân taifesinin devlete ait olan mal-ı maktû‘ ve cizyelerin eskiden olduğu şekilde Ahmed, Mehmed Emin, Abdülbaki tarafından cizyadarlar vasıtasıyla toplanması ve ehl-i örf taifesinden kimsenin müdahale etmemesi hususundaki fermanıdır 14 Zi'l-ka‘de 1192/ 4 Aralık 1778.

Belge: B12/1

Bursa'da Yeni Bazar mahallesinde oturan Es-seyyid Ali Çelebi bin El-hâc İvaz, tüccar tâifesinden Bağdadlı Oğlu Dimitraki ticaretde ortağı olup ve ortaklıkları bitmesi neticesinde Ali Çelebi'nin Dimitraki'den bin sekiz yüz yetmiş guruş alacağı olduğu mahkemece sabît görülmüş Dimitraki'de bu durumu kabûl etmesine rağmen borcun tahsil edilememesi üzerine zikr edilen çavuşla birlikte Dimitraki'nin İstanbul'a gönderilmesi hususundaki fermanıdır Evâsıt-ı Zi'l-hicce 1192/ Aralık 1778- Ocak 1779.

Belge: A13/1

Sultan Süleyman'ın veladet-i hümayun emri olup, ayrıca halktan mübaşiriyye ve başka bahanelerle ile halktan para toplanmaması hususunda yazılan fermanıdır Evâil-i Rebi‘ü'l-evvel 1193/ Mart 1779.

Belge: B13/1

Bursa, İstanbul ve İzmir ipek kantarı mukata‘aları evkaf-ı hümayuna dahil edilmiş olup , mukata‘a gelirlerini ise her sene gümrük tarafına teslim edilmesi, gümrük emini dahi vazifelerine yerine getirmesi ve zikr edilen mukata‘nın hasılatı dahi evkaf-ı hümayun tarafın tayin olunan mizan ümenası tarafından kayd olunacağı hususundaki fermanıdır 5 Rebi‘ü'l-evvel 1193/ 23 Mart 1779.

Belge: B13/2

Anadolu'nun sağ kolunda yer alan kazâlardan bundan önce Rusya üzerine yapılacak sefer amacıyla asker tedariki için serdengeçti bayrağı açılması talep edilmiş, ancak şimdi Rusya ile sulh sağlandığından dolayı bunun iptalinin istenmesine dair fermanıdır Evâil-i Rebi‘ü'l-evvel 1193/ Mart 1779.

Belge: A14/1

Anadolu'nun sağ kolunda memur olan olan serturnâyî Sadreddin Ağa memuriyetten uzaklaştırıldığı ve yine açılan bayraklar iptal edildiği hususundaki fermanıdır 19 Rebi'ü'l-evvel 1193/ 6 Nisan 1779.

Belge: A14/2

Bursa'da Deveciler mahallesinde bulunan müslümün mezarlığının mezarcısı Ahmed bin Hacı Mehmed, yerine Mehmed bin İbrahim'in görevlendirildiğine dair fermanıdır 27 Safer 1193/ 16 Mart 1779.

Belge: A14/3

Rusya üzerine yapılacak olan sefer için istenen kiralık deve ve bargirlerin iptal edildiğine ve yine bunun için para toplandıysa bunların geri iade edilmesi hususundaki fermanıdır 12 Rebi'ü'l-evvel 1193/ 30 Mart 1779.

Belge: B14/1

Osmanlı memleketinde darphane-i amere tarafından basılan paralarının miktar ve ayarlarının tam olması amacıyla halk ve tüccar taifesinin elinde bulunan ayarı düşük paraların değeri ne kadar ise sahibine verilerek sarraflar eliyle toplanması eğer sarraf yoksa tahsildar tarafından bu işin görülmesi ve bu tarz paraların toplanarak başkente gönderilmesi hususundaki fermanıdır 21 Rebi'ü'l-evvel [1]193/ 8 Nisan 1779.

Belge: A15/1

Eski Saray'da görevli olan Baltacılar Vekil-i harcı El-hac Mehmed yanlış hareketinden dolayı Bursa'ya sürgün edilmiş olup, ancak ailesi perişan olduğundan dolayı af olunduğuna dair fermanıdır Evâsıt-ı Rebi'ü'l-evvel 1193/ Mart 1779-Nisan 1779.

Belge: A15/2

Bursa'da Karaca Paşa Cami Vakfı'nın kâ'imakamları usulsüz iş yaptıklarından dolayı bundan böyle vakfin sadece mülklerinden gelen kira gelirlerini kayıt işlerini

yapmaları; feragat, intikal ve mahlulatlarnın kayıt işlemlerini ise vakfin mütevellisi yapması hususundaki fermandır Evâsıt-ı Şaban 1192/ Eylül 1778

Belge: B15/1

Bursa'da Karaca Ahmet Vakfında vekil olan Seyyid Ali ve Abdullah vakfa ihanet edip vakfa zarar verdiklerinden dolayı vekaletten azl edildiklerine dair fermandır Evâsıt-ı Zi'l-ka'de 1192/ Aralık 1778.

Belge: B15/2

Kızılkilise'de bulunan Tacü'n-nisa Hatun Vakfı ve İnegöl'de bulunan İshak Paşa Vakfı'nın mütevellisi Abdurrahman Kusçu'nun vefat etmesi üzerine mütevelliliğe Numan Ağa'nın tayin edildiğine dair fermandır 12 Şevvâl 1192/ 3 Kasım 1778.

Belge: A16/1

Osmanlı ülkesinde ayan olacak kişiler kazâ, kasaba ve beldenin sakinleri ve ileri gelenleri tarafından seçildikten sonra, ayan olacak kişi yazı ile merkeze bildirilip sadra'zam tarafından icazet verildiğine dair geriye yazıyla bildirileceği ve ayan tayinin bu minval üzerine olacağını vede bu minval üzerine hareket edilmesi gerektiği hususundaki fermandır Evâhir-iRebi'ül-evvel 1193/ Nisan 1779.

Belge: A17/1

Yenişehir Bursa kazâsına bağlı Ayas köyünde oturan vefat eden Derviş Paşazâde ve El-hâc Mehmed Emin'in ismi zikr edilen kişilerden alacağı olan beş bin yedi yüz elli guruş paranın mahkeme tarafından tahsil edilmesi hususundaki fermandır Evâhir-iRebi'ül-evvel 1193/ Nisan 1779.

Belge: B17/1

Bursa'da sürgünde bulunan Bostancı Oğlu Mustafa ve Sipahi Uzun Mehmed af olduğu ve başkente gelmeden vilayetlerine gidabileceklerinde dair fermandır Evâhir-iRebi'ül-âhir 1193/ Mayıs 1779

Belge: A22/1

Bursa'dan geçen ulakların masrafları, padişah emriyle gelen ağaların masrafları ve belde içinyapılan vesair masarafların tutulduğu mefredat defteridir 10 Receb 1193/24 Temmuz 1779.

Belge: A23/1

Zikr edilen defterde toplam masraf yirmi bin yetmiş yedi guruş otuz dokuz para tutmuş olup, meblağın beşte biri yani dört bin yüz elli iki guruş on altı parası karyelerden toplanmasına, geri kalanı ise beş bin yüz yirmi beş guruş yirmi üç para ehl-i örf taifesinden toplanacağına dair defterdir.

Belge: B24/1

Bursa'da vefat eden yörük ağası Mastafa Ağa'nın devlete borcu olduğundan mal ve eşyasının başkente gönderilmesi hususunda ferman gönderilmiş ancak daha sonra zikr edilen kişinin veresesinin geri istenilmesine binaen, şimdi devlet hazinesi için ellerinde olan doksan bin sekiz yüz on sekiz guruşdan dört bin guruşu başkente gönderilmesi hususundaki yazıdır.

Belge: B17/2

Bursa, Kite, Mudanya İnegöl ve Yenişehir kazâlarının mimarlığı ve su nezareti işleri Seyyid Mehmed Tahir ve Mehmed Emin'e verilmiş olup; bina keşifleri, bağ, bağçe ve arazi ölçümleri zikr edilen kişiler tarafından yapılacağı hariçten kimsenin bu işlere karıştırılmaması gerektiği hususundaki fermandır 7 Safer 1193/ 24 Şubat 1779.

Belge: A18/1

Gedüs şabhâne mukâta'ası itizam olarak Mustafa Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: B18/1

Osmanlı memleketinde Kırım meselesinden dolayı Rusya üzerine sefer durumu ortaya çıktığından, sınırlara görevlendirelen vezir ve beylerbeyiler, sefer dolasıyla çeşitler adlar altında halktan akçe talep ettiği ve ayanlarda defter harcı, velayet masrafı ve ayan ücreti adlar altında halktan fazla akçe talep etmeleri üzerine, bu tür suistimallerin önüne geçilmesi hususunda ki fermanı Evâil-i Rebi'ül-ahir 1193/ Temmuz 1779

Belge: A20/1

Mizân-ı harîrden vazifesi olanların Mudanya gümrüğünden havâle emridir 15 Ca[Camâziye'l-evvel] [1]193/ 31 Mayıs 1779.

Belge: B20/1

Bursa'da Kafiye hatun, eşi Hacı Alizâde Efendi Emin Ağa'dan kalan mal, eşya ve emlakı yine Bursa'da Es-seyyid Feyzullah tarafından gasp edilmiş ve onunda ölmesi üzerine oğlu Es-seyyid Mustafa'nın bu durumu devâm ettirmesi nedeniyle Es-seyyid Mustafa'nın şahitlerle birlikte İstanbul'a gönderilmesi hususundaki fermanı Evâhir-i Cemâziye'l-evvel 1193/ Haziran 1779.

Belge: A21/1

Bursa'da bulunan Kasap Oğlu Mustafa adındaki kişi, öteden beri halka zarar verip vede halka çeşitli zulümler ettiği için dolayı daha önce uyarılmış olup, ancak bu durumu devâm ettirmesi hasebi ile daha öncesinde de mahkeme tarafından da hakkında karar verilmiş olup, Mustafa yakalanarak Limni Kalesine hapis edilmesi hususundaki fermanı Evâsıt-ı Cemâziye'l-ahir 1193/ Temmuz 1779.

Belge: A21/2

Vidin valisi olan Ali Paşa, Balıkesir nizamına mumur olup, Balıkesirde oturan İlyaszade İbrahim Beg, Cafer Beg, Bigadiç Voyvodası Çavuş Oğlu ve yarımcıları, buldukları mahalde yakalanarak cezaları tertip olunmak hususunda zikr edilen vezire hitaben ferman yazılmış, oda Bursa kâdısı, ayanı ve iş erlerine hitaben buyruldu göndermiş, onlar ise bu kazâda ve civarında görülmediklerine dair verdikleri ilamdır 21 Camaziye'l-evvel 1193/ 6 Haziran 1779

Belge: A21/3

Hüdvendigâr sancağı mütesellimi olan Derviş Paşazade Abdülğaffar vefat etmesi üzerine El-hâc Ali mütesellim olarak tayin edildiğine dair fermandır. Evâhir-i Cemâziye'l-ahiri 1193/ Temmuz 1779

Belge: B21/2

Esirciler kethüdası Es-seyyid Mustafa Ağa'ya, Molla Hüseyin bin İbrahim'in kefil olduğuna dair kayıttır 28 Cemâziye'l-ahir [1193] /13 Temmuz 1779.

Belge: B21/3

Bursa'da bulunan Hüdavendigâr Vakfı'nın kayıt ve tahrir işlemlerinin vakfın katibi olan Osman tarafından yapılmasını, vakfın müteveli ve kâ'im makamı başta olmak üzere hariçten bu hususları kimsenin karışmaması hususundaki fermandır Evâsıt-ı Cemâziye'l-ahir 1193/ Haziran- Temmuz 1779.

Belge: B21/4

İstanbul için gerekli olan buğdayın iki bin beş yüz kilosunu Bursa kazâsından parası verilerek tedarik edilmesi ve zikr edilen iskelelere zamanında ulaştırılması hususundaki fermandır 20 Cemâziye'l-âhire 1193/ 5 Temmuz 1779.

Belge: A25/1

Bursa'da vefat eden Mustafa'nın dokuz bin sekiz yüz on sekiz guruş nakid para ile mal ve eşyası İstanbul'a gönderilmiş, ancak Mustafa'nın eşi ve çocuklarının mağdur olduğu yazı ile bildirilmesi üzerine, dört bin guruşu İstanbul'a gönderilmek şartıyla geri kalan nakit para, mal ve eşyaların eşi ve çocuklarına verilmesi hususundaki fermandır 9 Şaban 1193/ 22 Ağustos 1179.

Belge: B25/1

Kütahya civarında Vezir Abdi Paşa'ya bağlı oldukları bahânesiyle işsiz taifesinden Kara Osman, yardımcılarıyla köylerden ücretsiz yem, yiyecek ve herbir köyden para

aldıklarını Vezir Abdi Paşa tarafından bildirmiş olup, haklarında hapis veya idam kararı verilirse yerine getirilmesi ve alınan kararın İstanbul'a bildirilmesi hususundaki fermanıdır Evail-i Şevvâl 1193/ Ekim 1779.

Belge: A26/1

Bursa ve ona bağlı kazâlarda bulunan Ermeni halkının içerisinde bozgunculuk çıkarıp halk içerisinde karışıklık çıkartmaya çalışan bozguncular olduğu arzu hal ile İstanbul'a bildirilmesi üzerine, düzeni karıştırmak isteyenler herkim olursa olsun buldukları yerde yakalanarak İstanbul'a gönderilmesi, burada da kürek cezasına çaptırılacağını bildiren fermanıdır 5 Rebi'ü'l-evvel 1193/ Mart 1779

Belge: A27/1

Sultan Mustafa'nın veladet-i hümayununu bildiren fermanıdır Evâil-i Ramazân 1193/ Eylül 1779.

Belge: A13/1

Anadolu'nun sağ kolundaki kazâlarda serdengeçti bayrağı açmakla bundan önce görevlendirilen kul kethüdası Mehmed'in eksiksiz vede acilen görevini yerine getirmesi gerektiği hususundaki fermanıdır Evâhir-i Şevvâl 1192 / Kasım 1778.

Belge: A32/1

Bursa'da Hayreddin Paşa mahallesinde sâkin El-hâc Mustafa bin Halil, sınırları belirtilen mülkü ev ve arazisini eşi Ayşe hatuna dört yüz guruşa sattığına dair kayıttır. 3 Zi'l-ka'de 1192/ 23 Kasım 1778.

Belge: A32/2

Bursa'da Hayreddin Paşa mahallesinde oturan El-hâc Mustafa bin Halil, sınırları belirtilen mülkü, azatlı kölesi olan Selim ibn-i Abdullah'a yüz guruşa sattığına dair kayıttır 4 Zi'l-ka'de 1192/ 24 Kasım 1778.

Belge: A32/3

Bursa'da Ahmed Paşa mahallesinde oturan İsmail Beşe bin Muammer şahitler huzurunda Köylü Pınar mahallesindeki sınırları belirtilen dut bahçesini Es-seyyid Hüseyin'e yüz dört guruşa sattığına dair kayıttır 4 Zi'l-ka'de 1192/ 24 Kasım 1778.

Belge: B32/1

Bursa'da Bâb-ı Zemîn mahallesinde oturan Fatıma bint-i Veli ve eşi Mustafa bin Hüseyin, hasta ve ihtiyar olduğundan nafakalarını almak ve vermek üzere El-hâc Osman'ı vekîl tayin ettiğine dair kayıttır 5 Zi'l-ka'de 1192/ 25 Kasım 1778.

Belge B32/2

Bursa'da Sultan İkinci Murad'da oturan Mustafa bin Süleyman, Dikencik karyesindeki sınırları belirtilen iki dönümlük dut bahçesini Mustafa bin Halil'e elli guruşa sattığına dair kayıttır 10 Zi'l-ka'de 1192/ 30 Kasım 1778.

Belge: B32/3

Bursa Karabaş mahallesinde ölen zımmi Apro veled-i Vasil'in terekesi eşi ve çocuklarına taksim edilmiştir. Büyük oğlu Agabi sınırları belirtilen mülkünü kardeşi Foti'ye yüz beş guruşa sattığına dair kayıttır 10 Zi'l-ka'de 1192/ 30 Kasım 1778.

Belge: B32/4

Bursa'da İsa Beg Fenari mahallesinde oturan Ahmed Efendi ibn Veliyyüddin zikr edilen eşyalarını Ümmügülsüm'e yigirmi guruşa sattığına dair kayıttır 10 Zi'l-ka'de 1192/ 30 Kasım 1778.

Belge: A33/1

Bursa'da İncirlice mahallesinde Hanife bint-i Ali eşi Mehmed bin Mehmed'den mihr-i mü'eccelinden kalan yirmi beş guruşu talep etmiş, eşi Mehmed ise zikr edilen mehir karşılığında kendisine mushaf-ı şerif verdiğini ve muhâla'a-i sahîha-i şer'iyye boşandığını şahitlerle isbat ettiğinden Mehmed'in borcu kalmadığına dair kayıttır 10 Zi'l-ka'de 1192/ 30 Kasım 1778.

Belge: A33/2

Bursa'da Burak Fakih karyesinde oturan Hasan Beşe ibn-i İbrahim, eşi Havva bint-i El-hâc İsmail'e sınırları belirtilen mülk evi ve arazisi ile üç dönüm mikdarı dut bahçesini iki yüz üç guruşa sattığına dair kayıttır 10 Zi'l-ka'de 1192/ 30 Kasım 1778.

Belge: A33/3

Bursa'da Cerrah Bey mahallesinde Hadice bint-i Mehmed hatun, eşi Hafız Es-seyyid İbrahim Efendi'den muhâla'a-i şer'iyeye ile boşanmasına mukabil yüz guruş mihr-i mü'eccel, iddet nafakası ve me'ûnet-i süknâsından vazgeçtiğine dair kayıttır 15 [Zi'l-ka'de] 1192/ 5 Aralık 1778.

Belge: B33/1

Bursa'da Cafer Hoca mahallesinde oturan Dimo veled-i Yovan, Angeline bint-i Yorgi'ye sınırları belirtilen mülkü ev ve arazisini yüz guruşa sattığına dair kayıttır 17 Zi'l-ka'de 1192/ 7 Aralık 1778.

Belge: B33/2

Burusa'da Şeker Hoca mahallesinde oturan Rabia bint-i Abdullah ve eşi El-hâc Şeyhi bin İbrahim vefat etmesiyle veraseti, verasetleri zikr edildiği şekilde intikal etmiş, varîs Zeyneb ise sınırları belirtilen mülki ev ve arazisini kardeşi Abdülkadir'e üç yüz guruşa sattığına dair kayıttır 5 Zi'l-ka'de 1192/ 25 Kasım 1778.

Belge: B33/3

Bursa dışında Gazi Hüdavendigâr mahallesine bağlı Orta mahallede oturan Hadice bint-i İbrahim, Mehmet bin Osman'ın kendisine darb ve şiddet uyguladığını, Mehmet ise şahitler ile bu durumun doğru olmadığını ve suçsuzluğunu ispatladığına dair kayıttır 11 Zi'l-ka'de 1192/ 1 Aralık 1778.

Belge: A34/1

Bursa'da Bülbülce mahallesinde oturan Es-seyyid İsmail bin Hüseyin, aynı mahalde sınırları belirtilen mülkü ev ve arazisinin yarım hissesini El-hc Mehmed bin Halil'e altmış guruş a sattığına dair kayıttır 20 Zi'l-ka'de 1192/ 10 Aralık 1778.

Belge: A34/2

Bursa'da Hoşkadem Makramev mahallesinde oturan Hadice bint-i Abdullah, eski eşinin kendisini byinen tatlık ettiğini vede Es-seyyid El-hc Mustafa bin Abdullah'tan altmış guruş mihr-i m'eccelini, kırışhanenin dört senelik mahsl olan üç yüz guruş ile toplamı iki yüz seksen guruş kıymetli eşyalarını talep etmiş, El-hc Mustafa ise hanımının bu haklarından feragat ettiğini mahkeme kararı vede şahidler ile ispat ettiğine dair kayıttır 8 Zi'l-ka'de 1192/ 28 Kasım 1778.

Belge: B34/1

Bursa'da Ahmed Paşa mahallesinde ikamet eden Kostanti veled-i İstirati ve eşi Sofya bint-i Zaraf vefat etmesi üzerine veraseti oğulları Yani ve Hristofi'ye intikal etmiş, Hristofi vasisi olan Yani'den zikr edilen eşyaları aldığına dair kayıttır 29 Zi'l-ka'de 1192/ 19 Aralık 1778.

Belge: B34/2

Bursada Veledi Kurt mahallesinde oturan Seryik bint-i Bali, Runik veled-i Kandez'e oturduğu evi kiraya verdiğini ve toplamda elli iki kuruş alacağının tahsil edilmesini istemiş ancak mahkemede iddi'asını ispat edemediğinden dolayı Runik lehine karar verdiğine dair kayıttır 29 Zi'l-ka'de 1192/ 19 Aralık 1778.

Belge: A35/1

Sicn-i Sultani'de borcundan dolayı muhpus olan Apostol veled-i Yorgaki, El-hac Mehmed bin El-hac Ahmed'e olan borcunu ödeyemeyeceği şahidler tarafından bildirilmesi üzerine hapisten çıkarılması yönünde karar verildiğine dair kayıttır 13 Zi'l-hicce 1192/ 2 Ocak 1779.

Belge: A35/2

Bursa'da Alaaddin Bey mahallesinde oturan Aişe bint-i İbrahim, Es-seyyid Mehmed'in karındaşları Es-seyyid Mustafa ile şerife Yeter terbiye etmek amacıyla verilmiş ancak Es-seyyid Mustafa'nın kaybolması üzerine, Mustafa'nın Ayşe tarafından katil edildiğine dair iftirası atılması üzerine Ayşe ise masum olduğunu şahitlerle ispat ettiğine dair kayıttır 26 Zi'l-ka'de 1192/ 16 Aralık 1778.

Belge: A35/3

Bursa'da Veled-i Kazzaz mahallesinde oturan Habibe bint-i Hüseyin, eşi Abdurrahman'ın sefere gitmesinden dolayı kendisi ve oğlu için nafaka talep etmiş , bunun üzerine mahkeme her bir gün için ikisine toplamda altışar para kayınpederinden tahsil edilmesine dair kayıttır 8 Zi'l-hicce 1192/ 28 Aralık 1778.

Belge: B35/1

Bursa'da Acemler mahallesinde oturan Hatem bint-i Yusuf, eski eşi Halil bin Ali'nin zorla kendisini boşadığını vede dört bin akçe mihr-i mü'eccelini alamadığını belirtmiş, Halil bin Ali ise muhâla'a-i ile boşandığını belirterek red etmiş ve Hatem'in şahid getirememesi üzerine Halil lehine verilen kayıttır 7 Zi'l-hicce 1192/ 27 Aralık 1778.

Belge: B35/2

Bursa'da Cardak mahallesinde oturan Hadice ve Emine hatunlar, babaları El-hâc Süleyman hayatda iken sınırları belirtilen araziyi El-hâc İbrahim Aga'ya üç yüz guruşa satmış olduğunu oda Ömer Aga'ya beş guruşa sattığını bildirmişler ve faiz olarak iki yüz guruşu İbrahim Ağa'dan talep etmişler, mahkeme ise İbrahim lehine verdiği kararın kaydıdır 5 Zi'l-hicce 1192/ 25 Aralık 1778.

Belge: A36/1

Burusa kazâsına bağlı Aksu karyesinde oturan Hadice hatunun kızlarından Rafia Mustafa Efendi'nin oğullarından Osman ile diğer kızı Rukiye ise yine Mehmed Efendi'nin oğlu Ahmet'e mihr-i mü'eccel ve mu'accel mukabilince nikahlandığına dair kayıttır 16 Zi'l-hicce 1192/ 5 Ocak 1779.

Belge: A36/2

Bursa'da Ahmed Dâ'î mahalesinde oturan Habibe bint-i Himmet, eşi El-hâc Mehmed bin El-hâc Hüseyin'den muhâla'a ile boşandığından altı bin akçe mihr-i mü'eccel ile iddet nafakasını eşi ödeyeceğini, me'ûnet-i süknâsının kendi üzerine olduğuna dair kayıttır 15 Zi'l-hicce 1192/ 4 Ocak 1779.

Belge: B36/1

Bursa'da Hoca Mehmed Karamani mahallesinde otururken vefat eden Avak veled-i Allahverdi'nin veraseti zikr edildiği şekilde varislerine intikal etmiş, varis Arotin verasetten intikal eden alacaklarını Bagos zimmiden tahsil ettiğine dair kayıttır 19 Zi'l-hicce 1779/28 Aralık 1779.

Belge: A37/1

Bursa'da Pazar Esb mahallesinde oturan İsmail Çelebi ibn-i Hüseyin, sınırları belirtilen hamam ve arazisi ile bir dut bahçesini Mustafa Beşe ibn-i Mehmed'e yüz guruşa sattığına dair kayıttır 12 Zi'l-hicce 1192/ 1 Ocak 1192.

Belge: A37/2

Bursa'da Yiğit Cedid mahallesinde oturan Abdurahman Beg, sınırları belirtilen mülkü menziline El-hac Mustafa Ağa'ya yedi yüz guruşa sattığına dair kayıttır 25 Zi'l-hicce 1192/ 14 Ocak 1778.

Belge: B37/1

Bursa'da Hoşkadem Makramevî mahallesinde otururken vefat eden Avanis veled-i Tatos'un veraseti zikr edildiği şekilde varislere intikal etmiş, varis İbrahim verasetten intikal eden alacağı parayı kardeşi Ağyazar'dan talep etmesi üzerine aralarında otuz iki guruşa sulh sağlandığına dair kayıttır 19 Zi'l-hicce 1193/ 23 Aralık 1779.

Belge: A38/1

Bursa'da İbrahim Paşa mahallesinde oturan Fatıma bint-i Veli'nin eşi El-hâc Salih bin Mustafa, hanımını bâyinen talak etmiş olmasına rağmen Fatma Hanım zikr edilen para, yün ve tencere mukabilinde diğer haklarından vaz geçtiğine dair kayıttır 14 Zi'l-hicce 1192 / 3 Ocak 1779.

Belge: A38/2

Bursa'da İsa Beg Fenari mahallesinde oturan Züleyha bint-i İbrahim, eniştesi Es-seyyid Ahmed Çelebi ibn-i İbrahim'e zikr edilen eşyaları yüz elli guruşa sattığına dair kayıttır 23 Zi'l-hicce 1192/ 12 Ocak 1779.

Belge: B38/1

Bursa'da Kurşunlu mahallesinde oturan Hüsniye bint-i Halil, eşi Kasab İbrahim bin Ahmed'ten muhâla'a ile boşandığından mihr-i mü'eccel ve nafaka-i 'iddetini eşinin ödeyeceğini, meûnet-i süknâsının ise kendi üzerine olduğna dair kayıttır 28 Zi'l-hicce 1192 /17 Ocak 1779.

Belge: B38/2

Bursa'da Çelebi Mehmed Han mahallesinde oturan Ümmühani bint-i Mehmed, eşi Süleyman bin Zeyneddin başka memlekete gittiğinden dolayı Ümmühani kendisi ve kızı için nafaka talep etmiş, bunun üzerine mahkeme her bir gün için ikisine sekiz para Süleyman'ın vermesi için tayin etmiş olduğuna dair kayıttır 26 Zi'l-hicce 1192/ 15 Ocak 1779.

Belge: A39/1

Bursa kazâsına bağlı Gölcük karyesinin iltizam mutasarrıfı olan Süleyman Ağa ibn-i El-hac İsmal, zikr edilen kişileri dava ettiği bu fermanda; zikr edilen karyenin bağ, bağçe ve arazi ölçüldüğünde bağ ve bahçe için kadim olduğu üzere her dönümüne yirmişer akçe ve arazilerin resm-i zeminleri ve menzillerin arsa-i mukata'aları hepsi hesap edildiğinde toplamda dört bin dört yüz on akçe tuttuğu ispat edilmesi üzerine zikr edilen Süleyman Ağa'nın bundan fazla akçe talep etmesinin men edildiğine dair fermandır 1 Muharrem 1193/ 19 Ocak 1779.

Belge: B39/1

Bursa'da Mücelledi mahallesinde oturan Rukiyye bint-i Abdülkerim, eşi Mustafa bin Mehmed'ten bâyinlen tatlık ederek boşandığını ve yigirmi beş gurus mihr-i mü'ecceli ile nafaka-i 'iddeti ve me'ûnet-i süknâm karşılığında on bir gurus toplamda otuz altı gurus aldığına dair kayıttır 1 Muharrem 1193/ 19 Ocak 1779.

Belge: B39/2

Bursa'da Gazi Hüdavendigâr mahallesine bağılı Orta mahallede oturan Fatıma bint-i Mehmed, eşi Mehmed bin Ahmed'den muhâla'a ile boşandığını vede geri kalan mihr-i mücceli ile iddeti-i nafakasını eşinden alacağını me'ûnet-i süknâsının kendi üzere olduğuna dair kayıttır 3 Muharrem 1193/ 21 Ocak 1779.

Belge: B39/3

Bursa'da İsa Beg İmaret mahallesinde oturan Züleyha bint-i İbrahim, eşi Ebubekir bin Mehmed muhâla'a ile boşandığını ve yüz gurus mihr-i mü'eccel, iddet-i nafakasını almaktan vazgeçtiğini ve zikr edilen eşyalarıda eşine verdiğine dair kayıttır 1 Muharrem 1193/ 19 Ocak 1779.

Belge: A40/1

Bursa'da Yigid Cedîd mahallesinde oturan Fatıma hatun, eşi Es-seyyid Mustafa bin Es-seyyid İsmail'den muhâla'a boşandığını ve beş bin akçe mihr-i mü'ecceli ile nafaka-i 'iddetini kocasından alacağını, me'ûnet-i süknâsının ise kendi üzerine olduğuna dair kayıttır 5 Muharrem 1193/23 Ocak 1779.

Belge: A40/2

Bursa'da İsa Bey Fenari mahallesinde oturan Ayşe bint-i Mehmed, eşi Mustafa bin Mehmed'e sınırları belirtilen mülkü evin yarım hissesini doksan gurus sattiğine dair kayıttır 4 Muharrem [1193]/ 22 Ocak 1779.

Belge: A40/3

Bursa'da Kayabaşı mahallesinde oturan Margarid veled-i Kiryako, Yorgi veled-i Mitro'ya sınırları belirtilen evin satışından dolayı dört yüz seksen guruş alacağı olduğunu belirtmiş , Yorgi ise bu borcu ödediğini şahitlerle ispat etmiş ve bundan başka Margarid Yorgi'den yüz guruş alacağının olduğunu belirtmesi üzerine Yorgi kendisinden alacağı olduğunu belirtmesi üzerine mahkeme Margarid'in alacağının olmadığı hususundaki kayıttır 28 Zi'l-hicce 1192/17 Ocak 1779.

Belge: B40/1

Bursa'da Hacı İskender mahallesinde oturan Kork veled-i Serkiz'in ölmesi üzerine veraseti zikr edildiği üzere varislere intikal etmiş ve eşi Meryem ise sınırları belirtilen mülk evin yarım hissesi ve ölen oğlu Kork'un hissesi kendisine intikal ettiğinden onu da Bagos veled-i Kork'a üç yüz guruşa sattığına dair kayıttır 19 Muharrem 1193 /6 Şubat 1779.

Belge: B40/2

Bursa'da Bazar Mahi mahallesinde oturan Iskolto veled-i Kostanti, Kayabaşı mahallesinde bulunan ve sınırları belirtilen ev, hamam, mağaza Kiryaki bint-i Panayot'a beş yüz guruşa satıldığına dair kayıttır 12 Muharrem 1193/ 30 Ocak 1779.

Belge: B40/3

Bursa'da Arablar mahallesinde oturan Ayşe bint-i Hasan bin Abdullah, sınırları belirtilen mülk evini Abdülhadi Çelebi'ye yüz yigirmi guruşa sattığına dair kayıttır 16 Muharrem 1193/3 Şubat 1779.

Belge: A41/1

Burusa'da Veled-i Zirî mahallesinde oturan Abdülhadi Çelebi ibn-i Abdülkadir, Arablar mahallesinde sınırları belirtilen mülk evini Es-seyyid Mehmed bin Haydar'a olan yüz yigirmi guruş borcu karşılığında takas ettiğine dair kayıttır 7 Muharrem 1193/ 25 Ocak 1779.

Belge: A41/2

Bursa'da Kara Şeyh mahallesinde oturan El-hâc Hüseyin bin El-hâc Mehmed, Zeliha bint-i El-hâc Mehmed Emin'den alacağı olduğu yüz guruşu taksitlendirdiğini ve Sofi Ahmed Çelebi ibn-i Mehmed'in de buna kefil olduğuna dair kayıttır 19 Muharrem 1193/ 6 Şubat 1779.

Belge: A41/3

Bursa'da Gemlik kazâsına bağlı Tuzlalı ve Çiftlik karyelerinin yakınında katil edilen Halil Ağa ve Mustafa'nın veraseti belirtildiği şekilde varislerine intikal etmiş, eşleri Zeynep ve Hatem katillerin bulunması, diyet-i kassamiyelerinin alınması ve katil esnasında yağmalanan bin guruşluk mal ve eşyanın alma işlemlerini için El-hac Ali Ağa'ya vekil olarak tayin edildiğine dair kayıttır 29 Zi'l-hicce 1192/ 18 Ocak 1779.

Belge: B41/1

Bursa'da oturan Es-seyyid İsmail Ağa, Es-seyyid El-hac Ali Ağa ve Osman Ağa, Balıkesir kasabası sakinlerinden Uzun Oğlu Abdullah Ağa ibn-i Mustafa bin Mehmed'in borcu olan bin üç yüz guruş karşılığında zikr edilen eşyalarının satması için vekil olarak tayin edilen Abdullah Ağa, vekillikten azl edildiğini beyan etmesi üzerine şahitlerle bu durumun aksi ispat edilmesi üzerine Abdullah Ağa'nın uyarıldığına dair kayıttır 25 Zi'l-hicce 1192/ 14 Ocak 1779.

Belge: B41/2

Bursa'da gerçekleşen bu olayda El-hâc Halil üç yüz otuz yedi buçuk guruş alacağını anlaşma ile yüz on guruşunu Ahmed Ağa ibn-i El-hâc Mehmed'den tahsil etmesi üzerine geri kalan alacağından El-hâc Halil feragat ettiğine dair kayıttır 17 Muharrem 1193/4 Şubat 1779.

Belge: A42/1

Bursa'da Mukassem mahallesinde oturan Mahmudbin Musa, sınırları belirlenen mülk evini yüz elli guruşa El-hâc Mustafa bin El-hâc Ahmed'e sattığına dair kayıttır 27 Muharrem 1193/14 Şubat 1779.

Belge: A42/2

Burusada Ali Paşa mahallesinde oturan Molla Abdullah bin Hüseyin, Çin Bazarında bulunan dükkanını oğlu Es-seyyid Osman'a seksen guruşa sattığına dair kayıttır 24 Muharrem 1193/ 11 Şubat 1779.

Belge: A42/3

Bursa'da Karakadı mahallesinde oturan Emetullah bint-i Hüseyin, zikr edilen eşyaları validesi Rabia bint-i Mehmed'e iki yüz guruşa sattığına dair kayıttır 28 Muharrem 1193/ 15 Şubat 1779.

Belge: B42/1

Bursa'da Şeyh Paşa mahallesinde oturan Rukiyye bint-i Halil, bâyinen tatlık eden eşi İbrahim Çelebi ibn-i El-hâc Ahmed'den mehiri, nafaka-i iddeti ve me'ûnet-i süknâm karşılığında kırk sekiz guruş ve zikr edilen eşyaları aldığına dair kayıttır 27 Muharrem 1193/ 14 Şubat 1779.

Belge: B42/2

Burusa'da Bezzâz mahallesinde oturan şerîfe Ümmühani hatun, eşi El-hâc Ahmed Ağa ibn-i El-hâc Mehmed'den bâyinen tatlık ile boşandıktan sonra alacağı olan eşya ve altınlar mukabilinde seksen tane altın üzerine anlaştıklarına dair kayıttır 20 Muharrem 1193/7 Şubat 1779.

Belge: A43/1

Bursa'da oturan Halil ve kardeşi Mustafa; kazâ ayarı Ağa Oğlu Es-seyyid El-hac Hüseyin Ağa ve bazı ahali taifesi tarafından zikr edilen kazâlarda ticaret yaparken katl edilip üzerlerindeki bin guruşluk mal ve eşyaları gasp edildiği vekil El-hac Ali iddia etmiş, ancak zikr edilen a'yan bu durumu inkar etmiş, medde'i El-hac Ali iddi'asını ispat edemediğinden dolayı a'yan lehine karar verildiğine dair kayıttır 29 Muharrem 1193/ 16 Şubat 1779.

Belge: B43/1

Bursa'da oturan Halil ve kardeşi Mustafa; kazâ ayanı Ağa Oğlu Es-seyyid El-hac Hüseyin Ağa ve bazı ahali taifesi tarafındanda zikr edilen kazâlarda ticaret yaparken katl edilip üzerlerindeki bin guruşluk mal ve eşyaları gasp ettiği vekil El-hac Ali iddi'a etmiş ancak zikr edilen ayan bu durumu inkar etmiş, medde'î El-hac Ali iddi'asını ispat edemediğinden dolayı ayan lehine karar verildiğine dair kayıttır 29 Muharrem 1193/ 16 Şubat 1779.

Belge: B43/2

Bursa'da Ahmed Paşa mahallesinde oturan Ayşe bint-i Mustafa, Kabluca yakınlarında bulunan ve sınırları belirtilen dut bahçesini yüz guruşa Zeyneb bint-i Hüseyin'e sattığına dair kayıttır 3 Safer 1193/ 20 Şubat 1779.

Belge: B43/3

Bursa kazâsına bağlı Soğanlı Çavuş karyede oturan Halil bin Receb, Ömer Ağa ibn-i Hasan'a yüz otuz sekiz guruş borcu olduğunu vede bunu Ömer Ağa huzurunda taksitlendirdiğine dair kayıttır 8 Muharrem 1193/ 26 Ocak 1779.

Belge: A44/1

Bursa'da Kavaklı mahallesinde oturan El-hâc İbrahim Ağa ibn-i El-hâc Mustafa, dört yüz otuz guruş olan alacağını Mehmed Ağa ibn-i El-hâc Mustafa'dan talep etmiş, Mehmet Ağa'nın ödemesi hususunda uyarıldığına dair kayıttır 3 Safer 1193/20 Şubat 1779.

Belge: A44/2

Bursa'da Câmî' Kal'a mahallesinde oturan Hadice bint-i Abdullah, hala eşi olan El-hâc Süleyman bin Abdullah'tan 954 guruş alacağı olduğunu şahitlerle ispat etmiş ve borcunu ödemesi hususunda mahkemenin uyarıda bulunduğuna dair kayıttır

Belge: A44/3

Bursa'da Kara Kadı mahallesinde oturan Emetullah bint-i Hüseyin, eşi Molla Ali bin El-hâc Ömer'den muhala'a ile boşanmak istediğinden yüz yetmiş beş guruş mihr-i mü'ecceli ve nafaka-i 'iddetinin eşinin üzerine olduğunu, meûnet-i süknâsı ise kendi üzerine olduğunu, oğulları Mehmed ve İsmail'in nafakalarının temini ise yedi yaşına kadar Emetullah hanıma ait olduğu fakat ölümleri durumunda karşı tarafa bir ödeme yapılmayacağına dair kayıttır 5 Safer 1193/22 Şubat 1779.

Belge: B44/1

Bursa'da Sultan II. Murat mahallesinde oturan El-hâc Mehmed Efendi ibn-i Ahmed, Mehmed Bey'den dört bin beş yüz yigirmi altı guruş alacağı olduğunu belirtmiş, Mehmet Bey ise borcunun olmadığını ispat ettiğine dair kayıttır 15 Muharrem 1193/2 Şubat 1779.

Belge: B44/2

Bursa'da Garib Bey mahallesinde oturan Ahmed Ağa ibn-i El-hâc Mehmed'in alacağı olan bin on yedi guruş yigirmi dört parayı Süleyman Ağa ibn-i El-hâc İsmail'den istemesi üzerine mahkeme borcunu ödemesi hususunda Süleyman Ağa'yı uyardığına dair kayıttır 9 Muharrem 1193/27 Ocak 1779.

Belge: A45/1

Bursa'da İmâret İsa Beg mahallesinde oturan Es-seyyid Mustafa Ağa ibn-i Mehmed, El-hâc Mehmed bin Hasan'dan cariye olarak Fatma hatunu sekiz yüz guruşa satın aldığına dair mukbuz verilmesi hususundaki kayıttır 10 Safer 1193/ 27 Şubat 1779.

Belge: A45/2

Bursa'da Hoşkadem Makramevî mahallesinde oturan Serkez veled-i Markir, Bedreddin mahallesinde bulunan ve sınırları belirtilen mülk evini Serihi bint-i Eremya'ya iki yüz guruşa sattığına dair kayıttır 13 Safer 1193/ 2 Mart 1779.

Belge: B45/1

Bursa'da Köseler mahallesinde oturan Mehmed bin El-hâc Ebubekir, yukarıda belirtilen arsayı Mehmed Emin Ağa ibn-i Mehmed'e yetmiş guruşa sattığına dair kayıttır 14 Safer 1193/ 3 Mart 1779.

Belge: B45/2

Bursa'da Hazret-i Emir Sultan mahallesinde otururken vefât iden Ahmed bin Bektaşî'nin veraseti zikr edildiği şekilde üzere intikal etmiş, varislerden Salih sınırları belirtilen ev, dut bahçesi ve bağı yine varislerden Bektaş'a yüz seksen guruş on dört paraya sattığına dair kayıttır 13 Safer 1193/ 2 Mart 1779.

Belge: A46/1

Bursa'da Hoca Mehmed Karamani mahallesinde otururken vefat eden Serik bint-i Toğman'ın veraseti zikr edildiği şekilde eşi İsrayil ve oğlu Yanoz'a intikal etmiş olup, varisler dahi sınırları belirtilen arsayı Derhi bint-i Abraham'a dört yüz guruşa sattıklarına dair kayıttır 19 Safer 1193/8 Mart 1779.

Belge: A46/2

Bursa'da Timurtaş mahallesinde oturan Ayşe bint-i İbrahim, Veyselkarani yakınlarında bulunan bir buçuk dönümlük dut bahçesini Ali Beşe ibn-i Ahmed'e sattığına dair kayıttır 20 Safer 1193/ 9 Mart 1779.

Belge: A46/3

Bursa'da Sağırcı Sunguz mahallesinde oturan Rabia bint-i Ahmed, Hasan bin Ali adındaki oğlu Hisar Kapısı adındaki mahalde kayık kayanları izlerken Abdullah Çelebi ibn-i Ali'nin katırı, oğlu Hasan'ı tepmesi ile yaralanmış vede Rabia hatun davacı olmuş, netice otuz guruşa anlaşmalarına dair kayıttır 17 Safer 1193/ 6 Mart 1779.

Belge: B46/1

Bursa'da Veli Şemseddin mahallesinde otururken vefat iden Es-seyyid Mehmed Emin Efendi'nin veraseti zikr edildiği şekilde varislere intikal etmiş, varis Es-seyyid Murad Molla ise sınırları belirtilen mülk evindeki hissesini altı yüz guruşa varis Naile hanıma sattığına dair kayıttır 26 Safer 1193/ 15 Mart 1779.

Belge: A47/1

Bursa'da misafir olarak oturan El-hâc Ali bin El-Hâc Ali, Gazi Hüdavendigâr mahallesi ahasinden zikr edilen kişileri dava ettiği bu belgede; zikr edilen miktar bezi Mudanya'da satmak amacıyla Mustafa ve Mehmed'e teslim etmiş, onlarda karın fazla yağması nedeniyle zikr edilen mahalde muhafaza etmesi için Trandafil zimmiye ücret mükabilinde teslim etmişler ancak Trandafil firar etmesi üzerine bu durum zikr edilen ahaliye sorulmuş ahaliye durumun bu minval üzere olduğuna dair kayıttır 16 Safer 1779.

Belge: A47/2

Bursa'da Hacı Baba mahallesinde oturan Fatma bint-i Ahmed, eski eşi İbrahim bin Mustafa'nın kızı için Naciye dört para nafaka vermeye gücü olduğunu şahitlerle ispat etmesi üzerine Fatma lehine verilen kayıttır 1 Rebi'ül-evvel 1193/ 19 Mart 1779.

Belge: A47/3

Bursa'da Bab-ı Zemin mahallesinde otururken vefat eden Rukiyye bint-i Mustafa'nın veraseti zikr edildiği şekilde varislere intikal etmiş, yine varisler Mustafa, Saide, Selime, Fatma ise sınırları belirtilen iki buçuk dönümlük dut bahçesini kiralayan Kasbar'ın bahçeyi geri iade etmesini istemişler isede Kasbar araziyi Rukiyye'nin eşi Es-seyyid Hüseyin'den kiraladığını ispat etmesi üzerine üzerine bahçenin tasarrufu Kasr'a ait olduğunu dair kayıttır 5 Rebi'ül-evvel 1193 / 23 Mart 1779.

Belge: B47/1

Bursa'da Ebi Şahme mahallesinde oturan Fatma bint-i Osman, sınırları belirtilen mülk evini Es-seyyid Ahmed Çelebi bin Ali'ye iki yüz altmış guruşa sattığına dair kayıttır 14 Rebi'ül-evvel 1193/1 Nisan 1779.

Belge: B47/2

Bursa'da Bulgar mahallesinde oturan Nikola veled-i Donal vefat etmesi üzerine veraseti belirtildiği şekilde varislere intikal etmiş, varislerden Marine zikr edilen ev, para ve eşyadan hissesine düşeni kardeşi Yorgaki'den talep etmiş ve nitekim iki kardeşin elli guruşa anlaştıklarına dair kayıttır 2 Rebi'ül-evve 1193/20 Mart 1779.

Belge: A48/1

Bursa kazâsına bağlı Çatal Depe karyesinde oturan Kezban bint-i Mustafa, sınırları belirtilen üç dönüm bağ ve arsası ile bir dut bağçesini Fatma bint-i Mehmed'den iki yüz yirmi guruşa satın aldığını ancak Fatma'nın dut bahçesinden el çekmediğini belirtmesi üzerine Kezban satın alma işlemi şahitler ile ispat etmesi üzerine lehine karar verildiğine dair kayıttır 15 Rebi'ül-evvel 1193/2 Nisan 1779.

Belge: B48/1

Bursa'da Şeker Hoca mahallesinde oturan Rukiyye ibnet-i El-hâc Şuayib vefat etmesi üzerine veraseti zikr edildiği şekilde varislere intikal etmiş, yine varisler Hatice, Osman, Habibe yukarıda sınırları belirtilen mülk evi bin altı yüz guruşa Ali Efendi ibn-i El-hâc Halil'e sattıklarına dair kayıttır 22 Rebi'ül-evvel 1193/9 Nisan 1779.

Belge: A49/1

Bursa'da Veled-i Nalband mahallesi oturan El-hâc Mustafa Ağa, Yiğit Cedid mahallesinde sınırları zikr edilen menzilde bir medrese bina yapmak niyetinde olup ancak arsası buna evlerişli olmadığından Zaviye-i Nakşibendiye Vakfı'nın Zağferanlık mahallesinde bulunan menzili ile değiştirmek isteği vakfın müteveli heyeti tarafından kabul edildiğinde dair kayıttır 23 Rebi'ül-evvel 1193/ 10 Nisan 1779.

Belge: A49/2

Bursa'da Zağferanlık mahallesinde oturan El-hâc Ahmed Efendi ibn-i Ramazan'ın vefat etmesi üzerine veraseti zikr edildiği şekilde varislere intikal etmiş, sınırları

belirtilen mülk evini El-hâc İbrahim, kardeşi Hatice hatuna dört yüz guruşa sattığına dair hüccettir 1 Rebi'ü'l-âhir 1193/18 Nisan 1779.

Belge: B49/1

Bursa'da Hacı İskender mahallesinde oturan Akgül bint-i Hacator vefat etmesi üzerine veraseti zikr edildiği şekilde varislere intikal etmiş, varislerden Ane ve Takohi zikr edilen emlak ve eşyayı Midadya veled-i Nikogos'un elinde tuttuğunu belirtmiş ancak daha sonra iki taraf arasında yüz kırk guruşa anlaşma sağlandığına dair kayıttır 21 Rebi'ü'l-evvel 1193/ 8 Nisan 1779.

Belge: A50/1

Bursa kazasına bağlı İğdir karyesinde oturan Neslihan bint-i Ahmed, eşi Mehmed bin Hüseyin'den bâyinen tatlık ile boşandıklarını vede mihr-i müeccelini eşinden alamadığını, eşi Mehmet ise muhâla'a ile boşandıklarını belirtmiş, yeni durumda ise ikisinin kırk guruşa sulh olduklarına dair kayıttır 2 Rebi'ü'l-âhir 1193/ 19 Nisan 1779.

Belge: A50/2

Bursa'da Oruc Beg mahallesinde oturan Hüsniye bint-i Abdullah, eski eşi Ahmed bin Hüseyin'den mihr-i mü'eccelini talep etmiş, eşi Ahmed ise eşini muhâla'a ile boşadığını şahitlerle ispat ettiğine dair kayıttır 19 Safer 1193/8 Mart 1779.

Belge: B50/1

Bursa'da Üçkozlar mahallesinde oturan Rafia bint-i İbrahim, eski eşi Mehmet bin Halil'den bâyinen tatlık ile boşandığını ve buna mukabil mihr-i müccelini talep etmiş, sonrasında yedi guruşa sulh olduklarına dair kayıttır 3 Rebi'ü'l-âhir 1193/20 Nisan 1779.

Belge: B50/2

Bursa'da Bahadır Ağa mahallesinde otururken vefat eden İbrahim Ağa ibn-i El-hâc Ali'nin verâseti zikr edildiği şekilde varislerine intikal etmiş, varislerden eşi Rukiyye

bint-i El-hâc İbrahim ise yukarı sınırları belirtilen mülk evini, dut bahçesini, sebze bahçesini ve bağlardaki hisselerini iki yüz elli guruşa kızı Ayşe hatun'a sattığına dair kayıttır 5 Rebi'ü'l-âhir 1193/22 Nisan 1779.

Belge: A51/1

Bursa'ya bağlı Kete kazasından Misi nam karyede oturan Nakl Oğlu Mustafa bin Ahmed, yukarıda sınırları belirtilen mülk evini ve bir buçuk dönümlük dut bahçesini borcu karşılığında Es-seyyid Ali Ağa ibn-i Es-seyyid Mehmed Aga'ya sattığına dair kayıttır 9 Rebi'ü'l-âhir 1193/ 26 Nisan 1779.

Belge: A51/2

Bursa'da İbrahim Paşa mahallesinde oturan Fatma bint-i Halil, sınırları belirtilen mülk evini hala eşi olan Mehmed Ali ibn-i Mehmed'e dört yüz yirmi beş guruşa sattığına dair kayıttır 10 Rebi'ü'l-âhir 1193/ 27 Nisan 1779.

Belge: B51/1

Bursa'da Bazar-ı Mâhî mahallesinde oturan Kürkcü Penayot veled-i Yorgi, sınırları belirtilen mülk evini bin iki yüz guruşa Karabet veled-i Kevork'a sattığına dair kayıttır 12 Rebi'ü'l-âhir 1193/29 Nisan 1779.

Belge: B51/2

Bursa'da bulunan Ali Ağa ibn-i Ahmed Efendi, sınırları belirtilen Dede Efendi Vakfına ait mülk ve arazini, vakfın mütevellisi El-hâc Süleyman'dan kiralamış ancak mülk tamire ihtiyac duyduğundan kendisi tamir ettirmesine mukabil kira ücretinin bu şekilde düşülmesini talep etmiş, bunun üzerine keşif yapılarak tamir için gerekli olan kırk bin dört yüz seksen akçenin Ali Ağa'dan kira bedelinden düşüleceğine dair kayıttır 19 Safer 1193/8 Mart 1779.

Belge: A52/1

Bursa'da Ahmed Dâ'i mahallesinde oturan Zeyneb bint-i İbrahim, sınırları belirtilen mülk evini Ahmed bin Mustafa'ya yüz guruşa sattığına dair kayıttır 7 Rebi'ü'l-âhir 1193/6 Mayıs 1779.

Belge: A52/2

Bursa'da Arab Mehmed mahallesinde oturan İsmail bin Abdullah, yukarıda sınırları belirtilen mülk evini Halil bin İbrahim'e sattığını ancak parasını alamadığını belirtmiş, Halil ise zikr edilen yeri annesi ve kardeşinden aldığına dair yemin etmesi üzerine dava İsmail'in 'aleyhine sonuçlandığına dair kayıttır 10 Rebi'ü'l-evvel 1193/6 Nisan 1779.

Belge: B52/1

Bursa'da Hacı Baba mahallesinde oturan Sınan veled-i Agob, sınırları belirtilen mülk evi ve arazisini Simavon veled-i Murat'a üç bin guruşa sattığına dair kayıttır 25 Rebi'ü'l-âhir 1193/ 12 Mayıs 1779.

Belge: B52/2

Bursa'da Sultan Murad-ı Sâni mahallesinde oturan ve bundan önce akdem vefât eden El-hâc Ahmed bin Mustafa'nın veraseti zikr edildiği gibi varislerine intikal etmiş, terkmiş eşi olan ve vasisi olan Fatma bint-i Halil ise sınırları belirtilen mülk evini şuan ki eşi İsmail Beşe ibn-i Mehmed'e yüz guruşa sattığına dair kayıttır 6 Cemâziye'l-evvel 1193/22 Mayıs 1779.

Belge: A53/1

Bursa'da basmacılar esnafının kethüdâlarından isimleri zikr edilenler, boyacılar esnafından bundan sonra elli beş kilo boyayı otuz paraya satın alacaklarına dair anlaşıkları kayıttır 11 Cemâziye'l-evvel 1193/27 Mayıs 1779.

Belge: A53/2

Bursa'da Hoca Mehmed Karamani mahalle'sinde oturan Bagos veled-i Asvadur sınırları belirtilen mülk evini oğlu Bedros'a bin iki yüz guruşa sattığına dair kayıttır 12 Cemâziye'l-evvel 1193/28 Mayıs 1779.

Belge: B53/1

Bursa'da cizme, papuş ve fular dikici taifesinden ismi zikr edilen müslüman ve gayri müslim taifesi, dikici başı olan Hüseyin bin Ali yaşlı ve hasta olması hasebiyle görevden alınarak yerine Musa Çelebi ibn-i Mustafa'yı tayin edilmesini istemiş ve nitekim Mustafa Çelebi'nin tayin edildiğine dair kayıttır 17 Cemâziye'l-evvel 1193/2 Haziran 1779.

Belge: B53/2

Bursa'da Hoca Mehmed Karamani mahallesinde oturan Bagos veled-i Asvadur bundan önce kürk satmak için oğlu Bedros ile şirket kurmuşlar ancak gurre-i Cemâziye'l-evvel'de şirketi fesh ettiklerini vede oğlundan sekiz yüz guruş alacağını tahsil ettiğine dair kayıttır 12 Cemâziye'l-evvel 1193/ 28 Mayıs 1779.

Belge: A54/1

Bursa'da Ahmed Dâ'i mahallesinde oturan El-hâc Mehmed Ağa, Üçkozlar zâviyesinin şeyhi El-hâc Abdurrahman Efendi ve İbrahim Efendi kardeşleri dava ettiği bu belgede zikr edilen kastene mülkünün El-hac Mehmed Ağa'ya teslim edilmesi hususundaki kayıttır 20 Cemâziye'l-evvel 1193/ 5 Haziran 1779.

Belge: B54/1

Bursa'da Zağferanlık mahallesinde oturan İhsan bint-i Abdülehad, yukarıda sınırları belirtilen mülk evini El-hâc Bektaş bin Hüseyin'e üç yüz guruşa sattığına dair kayıttır 23 Cemâziye'l-evvel 1193/8 Haziran 1779.

Belge: A55/1

Bursa'da Hamza Beg mahallesinde otururken vefat eden Neslihan hatunun veraseti zikr edildiği şekilde varislerine intikal etmiş, zikr edilen varisler sınırları belirtilen dut bahçesini elinde tutan El-hac Feyazullah'tan talep etmiş , o ise araziyi El-hac Ahmed Efendi'den satın aldığını belirtmesi üzerine aralarında onar guruşa sulh sağlandığına dair kayıttır 15 Safer 1193/ 4 Mart 1779.

Belge: A55/2

Bursa kazasına bağlı Avdancık karyesi ve bağlı karyelerin ismi zikr edilen vergileri bin yüz doksan üç Mart'ı başlangıcından Şubat'ın sonuna kadar izzetlü Es-seyyid Osman Ağa'ya ve Molla Yakub Ağa'a beş yüz altmış guruşa iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: B55/1

Bursa'da keçeciler esnafından ismi zikr edilen kişiler, kethüdâ Abdullah Çelebi'nin vefat etmesi üzerine El-hâc Mustafa bin Molla Mehmed'i kethüdâ olarak tayin edilmesi istemiş vede tayin edildiğine dair kayıttır 1 Cemâziye'l-âhir 1193/16 Haziran 1779.

Belge: B55/2

Bursa'da Şeker Hoca mahallesinde oturan Kezban bint-i El-hâc Yusuf, sınırları belirtilen mülk evi ve arazisini Es-seyyid Mehmed Çelebi ibn-i Es-seyyid Abdülkerim'e iki yüz guruşa sattığına dair kayıttır 5 Cemâziye'l-âhir 1193.

Belge: B55/3

Bursa'da Bedreddin mahallesinde oturan Zeyneb bint-i Abdullah, sınırları zikr edilen mülk evini ve zikr edilen eşyalarını Fatma bint-i El-hâc Halil'e iki yüz guruşa sattığına dair kayıttır 5 Cemâziye'l-âhir 1193/20 Haziran 1779.

Belge: A56/1

Bursa'da Maksem mahallesinde oturan Rabia bint-i Mustafa, muhâla'a ile boşandığı eşinden evli iken oturdukları ev için ödediği doksan kuruşu talep etmiş, eşi ise

muhâla'a ile boşandığını şahitlerle ispat etmesi üzerine El-hâc Mustafa bin Ahmed lehine verilen kayıttır 23 Cemâziye'l-evvel 1193/8 Temmuz 1779.

Belge: A56/2

Bursa kazasına bağlı Hamamlı Kızık karyesinde oturan Fatma bint-i Mehmed Emin, sınırları belirtilen mülk evini, dut bahçesini, kestane bahçesini ve korusunu damadı İbrahim beşe ibn-i Mehmed'e bin elli guruşa sattığına dair kayıttır 26 Cemâziye'l-evvel 1193/11 Temmuz 1779.

Belge: B56/1

Bursa'da El-hâc İlyas mahallesinde oturan Es-seyyid Osman bin Ömer, sınırları belirtilen mülk evininin yarım hissesisini Es-seyyid Mehmed bin El-hâc Hüseyin'e yüz guruşa sattığına dair kayıttır 9 Cemâziye'l-âhir 1193/24 Haziran 1779.

Belge: B56/2

Bursa'da El-hâc İskender mahallesinde otururken vefat eden Akgül bint-i Hacator'un veraseti zikr edildiği şekilde varislere intikal etmiş, varis Kiragos ölen babasından intikal eden bir mülk evi el koyan Karabet veled-i Hacator'dan talep etmiş, Karebet mülkü babasından satın aldığı şahitler ile ispat etmesi üzerine Karapet lehine verilen kayıttır 9 Cemâziye'l-âhir 1193/24 Haziran 1779.

Belge: A57/1

Bursa'da Reyhan Paşa mahallesinde otururken vefat iden Abdi bin İbrahim'in veraseti zikr edildiği şekilde intikal etmiş, varis eşi Fatma kocasının El-hac Mehmed Emin Molla'nın hizmetinde olup, El-hac Mehmed Emin Molla'nın zikr edilen akçe ve iki nefer cariyesine el koyduğunu belirtmiş ve aynı zamanda yeniçeri zabıtine hapis ettirerek darp ettirdiğini ve bundan dolayı da eşinin öldüğünü belirtmiş, El-hac Mehmed Emin Molla bunun doğru olmdağını inkar ederek şahitlerle bu durumu ispat etmesi üzerine El-hac Mehmed Emni Molla lehine verilen kayıttır 3 Cemâziye'l-evvel 1193/ 19 Mayıs 1779.

Belge: A57/2

Bursa'da Tekye Mescid mahallesinde oturan Hadice bint-i El-hâc Ahmed, sınırları belirtilen mülk evini eşi Es-seyyid Mustafa bin Es-seyyid Numan'a sattığına dair kayıttır 29 Cemâziye'l-âhir 1193/14 Temmuz 1779.

Belge: B57/1

Süleyman bin Mustafa'nın Es-seyyid İbrahim bin Ahmed'e elli guruş borcu olduğundan hapiste olup ancak Seleyman'ın bu borcu ödeyecek durumu olmadığı şahitlerle mahkemede belirtilmesi üzerine Süleyman'ın salıverilmesi hususundaki kayıttır 29 Cemâziye'l-âhir 1193/14 Temmuz 1779.

Belge: B57/2

Bursa'da isimleri zikr edilen debbağ taifesinin kasaplardan aldıkları derilerin yünlerini, ismi zikr edilen keçeci taifesine aynı gelenek üzere satmaları hususundaki kayıttır 28 Cemâziye'l-âhir 1193/13 Temmuz 1779.

Belge: B58/1

Bursa'da Mücellidi mahallesinde oturan Emine bint-i İsmail, sınırları belirtilen beş evlek miktarı dut bahçesini Kiryako veled-i Yani'ye yetmiş guruşa sattığına dair kayıttır 7 Recep 1193/21 Temmuz 1779.

Belge: A58/2

Bursa'da Bazar Mahi mahallesinde oturan Melamate bint-i Yenaki, eşi Ceber veled-i Kirko'dan boşanması üzerine borcu olan iki yüz guruşu aldığını vede mehiri olmayıp, nafaka ve me'ûnet-i süknâsını talep etmediğine dair kayıttır 20 Recep 1193/3 Ağustos 1779.

Belge: B58/1

Bursa'da Selçuk mahallesinde isimleri zikr edilen müslüman ahalinin şikayeti üzerine Es-seyyid Mahmud bin El-hâc Mustafa ve Es-seyyid Hüseyin bin El-hâc Mehmed'in

müslümanlara ait yerleri küfür ehli kişilere satmalarının men edildiğine dair kayıttır 11 Recep 1193/25 Temmuz 1779.

Belge: B58/2

Bursa'da Veled Sarayı mahallesinde oturan Yani veled-i Dimitri, dört bin yedi yüz elli kuruş kıymetindeki kuşağı Hristo veled-i Ozgori ile satması için ortaklık kurmuş vede hiçbir para alamaması üzerine dava etmiş, neticede ise Yani şahit gösterememesi üzerine Hristo lehine verilen kayıttır 4 Recep 1193/ 25 Temmuz 1779.

Belge: A59/1

Bursa'da Bazar Mahi mahallesinde oturan Melamate bint-i Yenaki, eski eşi Cebir veled-i Kirko'dan çocukları için nafaka talep etmiş mahkeme her bir gün için toplamda on iki para takdir ettiğine dair kayıttır 21 Receb 1193/ 4 Ağustos 1779.

Belge: A59/2

Bursa'da Kayabaşı mahallesinde oturan Penayotice bint-i Nikola, annesi Fotni bint-i Mosi'den zikr edilen eşyaları yüze elli guruşa satın aldığına dair kayıttır 26 Recep 1193/9 Ağustos 1779.

Belge: B59/1

Bursa'da Hacı İskender mahallesinde oturan Bedros veled-i Mardiros'un veraseti zikr edildiği şekilde varislere intikal etmiş, varislerden Mardiros sınırları belirtilen mülk evindeki hissesini kardeşi Noshaton'a yüz seksen guruşa sattığına dair kayıttır 26 Recep 1193/9 Ağustos 1779.

Belge: A60/1

Bursa'da Umur Beg mahallesinde otururken vefat eden Sare bint-i Toros'un veraseti zikr edildiği şekilde varislerine intikal etmiş, zikr edilen varisler sınırları belirtilen mülk evindeki hisselerini Muhitar veled-i Karabet'e yedi yüz elli guruşa sattıklarına dair kayıttır 26 Recep 1193/ 9 Ağustos 1779.

Belge: B60/1

Bursa'da Kenisa mahallesi oturan Asador veled-i Avadik; Kirkor, Serkiz ve kayıp olan Abraham veled-i Manos kardeşlerden zikr edilen mülk evi satın almış ve dokuz yüz guruşu borcunu ödetikten sonra ödediğine dair belge istemiş ancak vermemeleri üzerine bu durumu mahkemede şahitlerle ispat etmesi üzerine mahkeme Asador lehine hüccce verildiğine dair kayıttır 3 Ramâzân 1193/14 Eylül 1779.

Belge: B60/2

Bursa kazasına bağlı Aksu köyünde oturan Hadice bint-i Abdülkadir, eşi Mustafa bâyinen tatklık ederek boşadığını şahitlerle ispat etmesi üzerine eşi Mustafa'nın altı bin akçe mihr-i müeccel vermek suretiyle ayrılmalarına karar verilen kayıttır 27 Şevval 1193/7 Kasım 1779.

Belge: A62/1

Bursa ve ismi zikr edilen kaza ve kasabaların zikr edilen mukatalarının ortakları Ahmed Ağa, Şekerzade Ahmed Efendi ve Ahmed Ağa tarafından bin yüz seksen dört senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ının sonuna kadar Muhzırzade Ağa'ya mukata'a olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: A62/2

Has Odabaşı Hasan Ağa Vakfî mukâta'asından Burusa nahiyesinin Aksu ve Marmaracık mukâta'asını Süleyman Ağa'ya iltizam olarak verilmiş ancak iltizam bedelini eksik ödediğinden dolayı temessük sahibi Es-Seyyid Mehmed Ağa bin yüz seksen dör senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonunu kadar Es-seyyid Mehmed Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessüktür

Belge: B62/1

İsmi zikr edilen kaza ve kuraların zikr edilen resimleri mukata'ası bin yüz seksen dört senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar Mehmed Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: B62/2

Bursa kazâsına bağlı Altı Kardeşler karyerlerindeki zikr edilen vergiler iltizam olarak yüz seksen dört senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar Hasan Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessükdür.

Belge: B62/3

Bursa'da kazasına bağlı Mashara karyesi yakınlarında bulunan Üç Kardeşler mezrasının ismi zikr edilen vergilerinin mukata'a olarak bin yüz seksen beş senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar Hasan Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: A63/1

Bursa'da bulunan terzi esnâfi kethüdalığına bundan önce Mustafa bin Ebubekir getirilmiş ancak Mustafa kethüdalık vazifesini tam yerine getiremediğine dair şikayetlerin merkeze iletilmesi üzerine yerine İbrahim bin Ahmed tayin edildiğine dair kayıttır 21 Zi'l-hicce 1193

Belge: A63/2

Ali Paşayı Cedîd vakfına ait olup, Bursa'da bulunan tahıl bazarı demekle bilinen kargîr hanı bin yüz seksen beş senesi Muharrem'i başlangıcından yine aynı senenin Zi'l-hicce ayının sonuna kadar Es-seyyid Hüseyin'e belirtildiği şekilde iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: B63/1

İstanbul'da Sultan Bayezıt camisi ve imaretleri vakıflarına ait Bursa'da bulunan hân-ı cedîd evvel ve hân-ı cedîd-i sâni olarak bilinen iki han bin yüz seksen beş senesi Muharrem'i başlangıcından Zi'l-hicce'si sonuna kadar Molla Ahmed'e iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: B63/2

Bursa, Kete, Mudanya, İnegöl, Yenişehir-i Burusa hâssa mi'mârlığı, su nezareti ve ismi zikr edilen işlerin yapılması görevi bin yüz seksen dört senesi Mart'ı başlangıcından senenin tamamına kadar El-hâc Ahmed Ağa'ya verildiğine dair temessüktür.

Belge: B63/3

Bursa sancağında ismi zikr edilen kazaların parakende hisselerinin ismi zikr edilen vergileri toplanma işlemi bin yüz seksen dört senesei Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar mukata'a olarak izzetlü () Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessüktür .

Belge: A64/1

Bursa'nın kürekci bedeliyyesinin maktu'u bin yüz seksen beş senesi Muharrem'inden başlamak üzere tam bir seneyi içine alacak şekilde () nam kimseye iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: A64/2

Bursa kazasına bağlı İğdir ve Değirmenlikızık karyelerin iltizâmı bin yüz seksen dört senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar Ali Efendi'ye verildiğine dair temessüktür.

Belge: A64/3

Bursa kazâsında Derekızık ve Gözdere ve Çataltepe yakınlarında bulunan Babıldarkızık ve Harabekızık mezralarının ismi zikr edilen vergilerin iltizamı bin yüz seksen dört senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar vekaleten Süleyman Beyzade tarafından izzetli () Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: B64/1

Bursa'da Kozlu Meydan, İnegöl, Lefke, Taraklu, Harmancık kazâsında Acemler ve ona bağlı ve Kabaklar ve Yahşıçayırı ve Bolamir karyelerinin ve mezralarının bin yüz

seksen dört senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar ismi zik edilen vergileri Yusuf Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: B64/2

İsimleri zikr edilen zeamet'ten belirtilen vergilerin iltizamına Seyyid Feyzullah talep etmiş bin yüz seksen üç senesi Mart'ı başlangıcından bin yüz seksen beş senesi Şubat'ı sonuna kadar yani üç sene iltizam olarak verildiğinde dair temessüktür.

Belge: B64/3

İnegöl kazâsında Kayı karyesi ve bağlı karyelerin zikr edilen vergilerini bin yüz seksen dört senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar izzetlü () Ağa'ya iltizam olarak verildiğine dair temessüktür.

Belge: A65/1

Kirmâsti kazâsında buluna Büyük Yumurcaklar, Karaca, Doğancı, Sazluca, Kulaguz, Hisarcık karyelerinin bin yüz seksen beş senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar ve yine Burusa kazâsında bulunan Altı Kardaşlar mezra'asının zikr edilen vergileri bin yüz seksen beş senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar iltizam olarak izzetlü Ağa'ya verildiğine dair temessüktür.

Belge: B65/1

Hüdvendigâr sancağında Sarıbey karyesi ile Mihaliç Kirmasti kazâlarında Sarıbeg ve Orhanlı ve Burusa kazâsında Göze'de ve bağlı kura ve mezraaların ismi zikr edilen vergilerini Hacı İsa'nın bin yüz seksen beş senesi Mart'ı başlangıcından Şubat'ı sonuna kadar iltizam olarak sa'adelü () Ağa'ya verildiğine dair temessüktür.

ÖZ GEÇMİŞ

KİŞİSEL BİLGİLER

Adı Soyadı: Sinan Sayın

Doğum Yeri: Bartın

Doğum Tarihi: 12/10/1990

Medeni Hali: Bekar

EĞİTİM BİLGİLERİ

İlköğretim: Sofular Köye İlköğretim Okul(1997-2001)

Ortaöğretim: Sütlüce Ortaöğretim Okulu(2001-2004)

Lise: Bartın Cumhuriyet Lisesi(2004-2007)

Üniversite: Muğla Sıtkı Koçman Üniversitesi Fen-Edebiyat Fakültesi Tarih Bölümü
(2008-2012)

بیک یوزف ن کی کسی بی جادی الا خردنگ اون یونج کوندره آسویک یوزف ن
ایچ کسی رجب المرحومک اونج کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو
ایدن اولاد اولاد ویرلان منزل بارگیری و قولانغوزری اجرتی و او اوج علی ایلاک
انقاره و سارهارف بلبله ایچون شهر خند ای سلیله جنلیک طرف شهر بزرگ یوزف ن اعط
اولن شهر کوندره ارمو جینی بلبله مهر و قی موالی نغف و موارسین کرام و نغف ایان اصناف
و سارضا و عام مع قندریل س اولن مفردات دفتر بزرگ بر و جاتی دگر اولنور
فی الیوم العاظم رجب الفردت ثلث و تسعین و مائت و الف

باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو
اولاد اولاد طرف شهر بزرگ یوزف ن
موجینی منزل بارگیری و قولانغوزری
اجرتی و او اوج علی ایلاک
۶۷ ۹۷
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو
۱۰۶۹۰

دینا آسویک لیرک اول بهارند اعط قصبی
جانم موجود یونج اوزره ترتیب یوزف ن
عی کردن طوارس بر یوزف ن باورمان عالی
مطلوب یوزف ن ای قسطا و قرض کلیدی
بیر افکار دین نامور نامور ناکی ای
انقاره خدمت یوزف ن
۱۸۸۰

کلیدی بارگیری ایچون قی طلیح اولن
ایچون کلان نام افانک خدمتی
و مهور فی یوزف ن
۶۷ ۹۷
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

کونایه مستمل مزارتو
اولن مزارف
۸۷۷
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

تشریفات کلان دیوان تمامین خدمت
کلان افانک خدمتی اولن
طوب مهور فی
۷۷
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

طلیح ایچون سربار سربار سربار
لواحق اولاد طرف شهر بزرگ یوزف ن
جنزایک اولاد طرف شهر بزرگ یوزف ن
نفسه شهر بزرگ یوزف ن
۶۷
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

۷۷
۲۳
عربی امیری صفای ارسال
ایچون ادر خدمت
۹
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

مصلحان شریفی زوایت ایچون
طیحه وجود اده ایچون
بارگیری اجرتی و قولانغوزری
۱۵۱
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

بر سر و قصبی امیری
شهر بزرگ یوزف ن
مهور فی
۹
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

عید اصفیاده آسویک
مهور فی یوزف ن
۱۰
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

عدالت اولاد طرف شهر بزرگ یوزف ن
چوق در خدمت
۷۰
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

اکثر ایچون صفوی بی جادی
اسکونر نام خدمت
مهور فی
۸۰
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

قصاب اولاد صفای ارسال
ایچون جواوس ایچون خدمت
مهور فی
۹
یک کوندره طلیح باورمان عالی شوارس بر سر و روبرو

صدا سپید در دست دراز روی
 طردان حیدر نیکوش
 طیاره منزل باکره
 اجرتن و شیخ و زجا
 و حیدر
 ۸۹
 باکره

محمد بن ابراهیم
 طیاره
 ۸۹
 باکره

نائب امیر محمد باکره
 طیاره
 ۸۹
 باکره

باش خود داری
 طیاره
 ۸۹
 باکره

قبوه جی
 طیاره
 ۸۹
 باکره

ساز خانه
 طیاره
 ۸۹
 باکره

برده جی
 طیاره
 ۸۹
 باکره

طایفه خبازان
 طیاره
 ۷۷۸
 باکره

طایفه خبازان
 طیاره
 ۷۷۸
 باکره

طایفه خبازان
 طیاره
 ۷۷۸
 باکره

طایفه خبازان
 طیاره
 ۷۷۸
 باکره

طایفه خبازان
 طیاره
 ۷۷۸
 باکره

طایفه خبازان
 طیاره
 ۷۷۸
 باکره

طایفه خبازان
 طیاره
 ۷۷۸
 باکره

طایفه خبازان
 طیاره
 ۷۷۸
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

طایفه موی تابان
 طیاره
 ۸۴
 باکره

بموجب امتداد علم و معرفت انبیا که با این مقام عالم
 صادر است و رسوله و حکم شریفه و اراقه بویا به وجهی اوست که قیامت اوست
 اولان است و بر سر کتب حدیث و واجبه الاتباع و الاثر الاقتیاد و مصححین اطاعت و
 عامل اولوب خلاف اولوب و غیره و بر کتب فرائد احتران و احتیاط ایله استوار است
 اعتقاد و تکیه حکایت ایله ایستغاثت و تکیه بر علم و امانت است

بموجب امتداد علم و معرفت انبیا که با این مقام عالم
 صادر است و رسوله و حکم شریفه و اراقه بویا به وجهی اوست که قیامت اوست
 اولان است و بر سر کتب حدیث و واجبه الاتباع و الاثر الاقتیاد و مصححین اطاعت و
 عامل اولوب خلاف اولوب و غیره و بر کتب فرائد احتران و احتیاط ایله استوار است
 اعتقاد و تکیه حکایت ایله ایستغاثت و تکیه بر علم و امانت است

بموجب امتداد علم و معرفت انبیا که با این مقام عالم
 صادر است و رسوله و حکم شریفه و اراقه بویا به وجهی اوست که قیامت اوست
 اولان است و بر سر کتب حدیث و واجبه الاتباع و الاثر الاقتیاد و مصححین اطاعت و
 عامل اولوب خلاف اولوب و غیره و بر کتب فرائد احتران و احتیاط ایله استوار است
 اعتقاد و تکیه حکایت ایله ایستغاثت و تکیه بر علم و امانت است

بموجب امتداد علم و معرفت انبیا که با این مقام عالم
 صادر است و رسوله و حکم شریفه و اراقه بویا به وجهی اوست که قیامت اوست
 اولان است و بر سر کتب حدیث و واجبه الاتباع و الاثر الاقتیاد و مصححین اطاعت و
 عامل اولوب خلاف اولوب و غیره و بر کتب فرائد احتران و احتیاط ایله استوار است
 اعتقاد و تکیه حکایت ایله ایستغاثت و تکیه بر علم و امانت است

بموجب امتداد علم و معرفت انبیا که با این مقام عالم
 صادر است و رسوله و حکم شریفه و اراقه بویا به وجهی اوست که قیامت اوست
 اولان است و بر سر کتب حدیث و واجبه الاتباع و الاثر الاقتیاد و مصححین اطاعت و
 عامل اولوب خلاف اولوب و غیره و بر کتب فرائد احتران و احتیاط ایله استوار است
 اعتقاد و تکیه حکایت ایله ایستغاثت و تکیه بر علم و امانت است

بموجب امتداد علم و معرفت انبیا که با این مقام عالم
 صادر است و رسوله و حکم شریفه و اراقه بویا به وجهی اوست که قیامت اوست
 اولان است و بر سر کتب حدیث و واجبه الاتباع و الاثر الاقتیاد و مصححین اطاعت و
 عامل اولوب خلاف اولوب و غیره و بر کتب فرائد احتران و احتیاط ایله استوار است
 اعتقاد و تکیه حکایت ایله ایستغاثت و تکیه بر علم و امانت است

26





